

سینوھ

پزیشکی تاییه تی
فیرعه ون

ابوعلي الكردى

میکا قالتاری

وهرگیرانی: عیمران هاواری

میکاڦالتاری

سینو هه

پزیشکی تاییه تی فیرعه ون

وه رگپرائی: عیمران هاواری

به رگی دووهم

چاپی به کم

2011

له‌بلا وکړاوه کانی خانې چاپ و په‌خشی رینما

زنجیره: (۳۲۷)

ناسنامه‌ی کتیب

• سینووه / پزیشکی تاییه‌تی فیرعه‌ون

- نویسی: میکا فالتاری
- ورگیزانی: عیمران هاواری
- بابته: رومانی میژوویی
- نه‌خسه‌سازی و به‌رگ: فواد کهونوسی
- به‌رگ: به‌رگی‌دووم
- نویه‌ت و سالی چاپ: یه‌که‌م ، ۲۰۱۱
- شوینی چاپ: چاپخانه‌ی که‌نج
- تیراژ: ۱۰۰۰

له‌به‌رپوه‌به‌رایه‌تی گشتی کتیب‌خانه‌گشتیه‌گان ژماره سپاردنی: ۱۲۸۷ ی سالی ۲۰۱۱ ی پیدراوه.

نانونیشان: سلیمانی — بازاری سلیمانی — به‌رام‌به‌ر بازاری خه‌فاف.

ژماره‌ی موبایل: (۰۷۷۰۱۵۷۴۲۹۳), (۰۷۵۰۱۱۹۱۸۴۷)

پیرست

- بهشی سی و سیهم
 بهنده کە ی پشوم..... ۵۱۵
- بهشی سی و چوارهم
 دایکی فیر عون..... ۵۵۲
- بهشی سی و پینجهم
 گهرا نه وه بۆ "مالی زیان" له "تبس"..... ۵۶۵
- بهشی سی و شه شههم
 به چ شپوه یه ک پهم بهنا سنامه ی خۆم برد..... ۵۸۹
- بهشی سی و هه وتهم
 وه ک هه له تاتیک له "تبس" ده رچون..... ۶۱۳
- بهشی سی و هه شتەم
 به فەرمانی فیر عون رۆیشتن بۆ سوریا..... ۶۲۵
- بهشی سی و نۆیه م
 گه رفته نازار به خشه کام..... ۶۳۷
- بهشی چل ههم
 هه ولتی کوشتنی فیر عونیان دا..... ۶۵۶
- بهشی چل و یه که م
 له "تبس" دا جهنگ له نیوان "خاچ و شاخ" دا به ریا بوو..... ۶۸۱
- بهشی چل و دووهم
 سه ره تای هیر شه کانی "هاتی" بۆ میسر..... ۶۹۶
- بهشی چل و سیهم
 کاری تازهم له "تبس" دا..... ۷۱۸
- بهشی چل و چوارهم
 جهنگی تۆقینه ری "تبس" و کوشتنی خۆشه ویستام..... ۷۳۴

- به‌شی چل و پینجهم
- ۷۴۸..... به‌ده‌ستی خۆم فیرعه‌ونم کوشت
- به‌شی چل و شه‌شهم
- ۷۷۴..... کردنه‌وی په‌رستگای "سخ‌مت" ی خودای جه‌نگ
- به‌شی چل و حه‌وته‌م
- ۷۸۷..... جه‌نگی پی‌روزیان جه‌نگی میسر و هاتی
- به‌شی چل و هه‌شته‌م
- ۷۹۵..... به‌چ شیوه‌یه‌ک هی‌رتمان کرده‌ سهر سهر بازه‌کانی "هاتی"
- به‌شی چل و نۆه‌م
- ۸۲۴..... باسی خۆراگری راوه‌شینی "غه‌زه"
- به‌شی په‌نجایه‌م
- ۸۳۹..... کاپتا له "غه‌زه" دا
- به‌شی په‌نجا و یه‌که‌م
- ۸۵۷..... شه‌ویک له‌گه‌ل پیاوینکی شکست خواردودا
- به‌شی په‌نجا و دووه‌م
- ۸۸۶..... په‌یوه‌ندیه‌کی سهرسورپه‌ینه‌ر
- به‌شی په‌نجا و سییه‌م
- ۹۲۳..... تۆله‌ی "باکتامون"
- به‌شی په‌نجا و چواره‌م
- ۹۳۶..... نه‌ندیشه‌کانم
- به‌شی په‌نجا و پینجهم
- ۹۵۲..... "هورم‌هه‌ب" بو به‌ فیرعه‌ونی میسر
- به‌شی په‌نجا و شه‌شهم
- ۹۶۷..... "هورم‌هه‌ب" به‌چ شیوه‌یه‌ک منی له‌میسر دور خسته‌وه
- ۹۷۹..... رونکردنه‌وی وه‌رگێژ
- ۹۸۰..... پاشاوه‌ی پێشه‌کی کیتی پزیشکی مسری "سینوهه"

بەندەگەي پيشوم

بەلام خوداكان و ايان ويستبوو كه ئەو بەردەوام كچى بىيت و دواي ئەويش دوو كچى ترى بوو، وەبوو بە خاوەنى شەش كچ.

لەسورياو هەوالگەليكى زۆر ترسناكمان پيدەگەشت و بەگەيشتنى هەر تەختە قورينكى سوركراو يان قورپى خوشەكراو "قورپى سەناعە"ى سوركراو، من دېرۇشم بۇ تۆمارگاي تەختە قورەكان بۆنەوہى بيانخوينمەوہ، چونكە خودى فيرەون ئەم تەختە قورپانەي نەدەخويندەوہ.

كاتيك من ئەو تەختەقورپانەم دەخويندەوہ دەنگى گيزەي تيرم دەبيست كه بەلاي گويمدا تيدەپەرين، ھەرۋەھا بۆنى ئاگرم دەكرد، لەھەمان كاتدا ھاواري ئەو پياوانەم بەرگوئ دەكەوت كه سەريان دەپرين يان سكيان ھەلدەپرين، لەھەمان كاتدا گويم لەدەنگەدەنگ و گريانى منداليش دەبوو.

لەبەرئەوہى سەربازانى پادشاى ولاتى "نامورو"دپەندەن" وچاپۆشى لەكوشتنى منداليش ناكەن، بەتايبەت ئەوانەي كه ئەفسەرانى "ھاتى"فەرمانرەواييان دەكەن.

لەنيو ئەو تەختە قورپانەي كه لەسورياو دەگەشتە دەستى "نەخناون"نامەكانى پادشاى "ئۆرشەليم" و پادشاى "بيت لوس"يش بەرچاو دەكەوت و ئەم دوو پادشاى بەوفايى خوian بۇ فيرەونى ميسر دەردەبەري و دەيانوت كه ئىستا لەژير ھەپەشەي پادشاى "نامورو"دان و دەلین"ھاتى"ھاوکاری پادشاى "نامورو"دەكات، بۆيە داواي ھيزى سەربازى و چەكيان لەفيرەون دەكرد.

بەلەم "ئەخئاتون" بەشىۋەيك لەخوئىندەۋەي ئەم نامانە توپە و بىتاقەت بوو بوو كە دواي ئەۋە ھەر نامەيەك بگەشتايەتە دەستى نەيدەخوئىندەۋە، بەلگە پاستەوخۇ دەيسپاردن بە بەرپىرسانى تۆمارگا و خەزىنەي نامە و بەلگەكان بۆئەۋەي تۆمارى بگەن، ئەۋكات مەنىش دەپۇيشتەم بۇ بارەگاي تۆمارگا و خەزىنەي نامە و بەلگەكان، بۆئەۋەي ئەۋ نامانە بخوئىنمەۋە.

لەبەرئەۋە تەنھا دوۋكەس ئەۋنامانەي كە لەسورىاۋە دەگەشت دەيانتوانى بىخوئىننە، يەككىكان بەرپىرسى تۆمارگا و خەزىنەي نامە و بەلگەكان و ئەۋىترىان مەن بووم.

كاتىك ئورشەلىم لەبەرامبەر ھىرشى پادشاي "ئامورو" دا شىكستى خوارد، فەرمانپەرۋايانى ترى سورىا كاتىك بىنيان ناتوان لەگەل پادشاي "ئامورو" دا بگەنگەن، پەيمانىان لەگەلدا بەستەن و بونە ھاۋدەستىان.

ئەۋكات "ھورم ھەب" - كەتە ئەۋكاتە بەنھىنى بەناردنى كانزاكان ھاۋكارى فەرمانپەرۋايانى سورىاي دەكرد - لە "مەفيس" ھە پۇشت بۇ شارى "ئاسۇ" بۆئەۋەي چاۋى بەفەرەۋەن بگەۋىت و پىيى وت: "ئەخئاتون" پازى بە كە مەن سەد كەرەتى سەد سەرباز كۆيكەمەۋە و لەگەل سەد گالىسكەي جەنگىدا بېرۇم بۇ سورىا و تەۋاۋى سورىيات بۇ بگەپىنمەۋە.

"ئەخئاتون" كە لەۋكاتەدا زۆر دىكرانى داگىركردنى "ئورشەلىم" بوو لەلايەن پادشاي "ئامورو" ھەۋە وتى:

پادشاي ئورشەلىم كە مەن ناۋەكەيم لەبەر چۈۋەتەۋە پىۋايىكى پىرە و كاتىك مەندال بوم لە "تەس" ھات بۇ لاي باۋكەم بىنىم، پىشىكى دىرېژى ھەبوو، ئىستاش كە "ئورشەلىم" كەۋتوۋەتە ژىردەستى پادشاي "ئامورو" مەن نامادەم زىيانى پادشاي ئورشەلىم قەربوۋ بگەمەۋە، سەرەپاي ئەۋەي كۆكردەۋەي باج و سەرمانە لەمىسردا بەۋ شىۋەيەش باش نىيە، مەن مانگانەيەك بۇ پادشاي ئورشەلىم دىيارى دەكەم و ملوانكەيەكى زىپىنى بۇ دەنېرم بۆئەۋەي بىكاتە مىلى و ھەمىشە سەربەرز بىت.

"ھورم ھەب" وتى: ئەۋ چىتر ناتوانىت سەربەرز بىت، لەبەرئەۋەي سەريان لەلاشەيان كىردوۋەتەۋە پادشاي "ئامورو" بەسەرى ئەۋ كاسەيەكى گەۋرەي بەرپۇشى ئالتونى

دروست کردووه و ناردوویه تی بۆ پادشای "هاتی" بۆئوهی ههرکاتیک ویستی شهراب بخواته وه ئه و کاسهیه به کار بهیئیت.

"ئه خناتون" پرسى: تۆ له کوێوه ئه هه واله ت بیست؟

"هورم هب" وتى: من له پێی سیخوڤه کانی خۆمه وه ئه هه واله م پێ گه شتووه.

فیرعمونی وتى: من سه رم له وه سوڤ ده مینی که به چ شیوه یه ک پادشای "ئامورو" کارینکی وای کردووه، چونکه ئه و یه کیک بوو له هاوڤیکانم و "خاچی ژيانی" له من وهرگرتووه، به لام له وانه یه من به هه له له و تیگه شتیم و به راستی پیاویکی دل ڤه ق بیت، ده رباره ی ئه وه ی ده یلییت که سه د که ڤه ت سه د سه رباز کۆبکه یته وه و گالیسکه ی جهنگی له گه ل خۆتدا به بیت بۆ سوریا، ئه م داواکاریه ت په سه ند کراو نیه، له بهرئه وه ی خه لکی میسر به هۆی ئه وه ی له سه رانه و خراپی به روڤوم ناپازین، ناتوانریت ئه وه مو سه رباز و گالیسکه جهنگیانه فه راهم بکریت.

"هورم هب" وتى: سویندت دده م به "ناتون" گه ر ناتوانی له ئیستادا له شکرکی سه ربازم پیتبعیت تا به گالیسکه ی جهنگی بڤۆم بۆ سوریا، هیچ نه بی ده گالیسکه و سه د سه ربازم پیتبع به بۆئه وه ی بڤۆم بۆ سوریا تا هیچ نه بی ئه وه ی تانیستا نه که وتووته ژیر ده ستی پادشای ئه موڤه وه، ڤزگار بکه م.

فیرعمون وتى: "ناتون" ی خودای من خوینڤرێژی قه دهغه کردووه، له بهرئه وه ناموینت له سوڤیادا بجه نگم و به باشی ده زانم که سوریا ئازاد و سه ربه خۆ ده بیت، به لام گه ر جهنگ دروست نه بیت، دواى ئه وه ی سوریا سه ربه خۆی وهرگرت و یه کیتییه کیان پیک هیئا، ئیمه ئه وکات بازرگانی له گه ل سوڤیادا ده که ین، چونکه سوڤیا ناتوانیت پێویستی به ئیمه نه بیت، جگه له وه ی که ژيانی سریانیه کان په یوه سه ته به گه نمی ئیمه وه.

"هورم هب" توڤه بوو، به لام له بهرئه وه ی ده یتوانی به سه ر خۆیدا زال بیت، ئه م توڤه ییه ی خۆی خواردووه و وتى: "ئه خناتون" نایا تۆ له و باوڤه دایت که پادشای "ئامورو" دواى ئه وه ی ده ستی به سه ر هه موو سوڤیادا گرت، ته نها به داگیرکردنی سوریا ڤازی ده بیت؟

کوشتنی هه ر پیاو و مندالیکی میسری و ژیر ده ست کردنی هه ر شاریک، هیزی له خۆبایی بوونی زیاتر ده کات، دواى ئه وه ی ده ستی به سه ر سوڤیادا گرت، بیر

لەداگیرکردنى ولاتى "سینا" دەکاتەو و ئیمەش لە کاندزای مىسى "سینا" بېبەش دەبین و چیتەر ناتوانین بۆ تیر و نیزەکانمان نوکی تیژ دروست بکەین.

فیرعەون وتى: من جاریکیان پېم وتى ھەركاتیک دارى نیزەکان بتاشن نوکیكى تیژی بۆ دروست دەبیت و چیتەر پېویست بە نوکی تیژی مسین ناکات، ئەم قسانەى تۆ ییر و ھەستم پەرتەوازە دەکات و دەبیتە پێگر لەبەردەم ئەوێ کە ئەو گۆرانیه تازەیهى کە من بۆ "ناتون" ی دەلیم تەواو بکەم.

"ھورم ھب" وتى: "ئەخناتون" دواى ئەوێ پادشای نامورو "سینا" ی داگیر کرد و ھاتە ناو زەویەکانى میسرەو، یەكسەر میسرى خوارو داگیر دەکات، لەبەرئەوێ سوریا بى گەنمى "میسر" ناتوانیت بژی، ئەگەر تۆ لە سوریا ناترسیت لە "ھاتى" بترسە، لەبەرئەوێ لەمپۆدا "ھاتى" لەگەڵ پادشای "نامورو" یەکی گرتووە، بەلام من لەپێى سیخوڕەکانمەو ناگادارى بارودۆخى "ھاتى" م و دەزانم کە پادشای "ھاتى" بەتەنھایى دەتوانیت میسر داگیر بکات.

"ئەخناتون" وەك ئەو كەسە ژیرەى كە بەقسەى شیتیک پى بکەنیت، پێكەنى و وتى: "ھورم ھب" لەو پۆژەوێ مروڤ ھاتووئە بون تا ئەمپۆ ھىچ دوژمنیک پى نەناوئە خاكى میسر، لەبەرئەوێ میسر بەھیزترین و بەتوانترین ولاتى جیھانە.

بەلام بۆئەوێ تۆ لەقوزاخەى ئەم ترسەت بیتیە دەرەو پیت دەلیم كە "ھاتى" یەكان خەلكی دەرەندەن و لەكێوكاندا دەژین و پانە ئازەلەكانیان لەدامینی كێوكاندا دەلەوەرپێن و ھەژارییان گەشتووئە پادەیه كە ناتوانن جەنگ لەگەڵ ھىچ كەسێكا بكن و ولاتى "میتانى" ش كە دۆستى ئیمەیه دەكەوێتە نێوان ئیمە و ولاتى "ھاتى" یەو.

من "خاچىكى ژیانم" بۆ پادشای "ھاتى" ناردووە، بەپى ئەو داوايه لى كردوم برك زېرم بۆ ناردووە بۆئەوێ پەيكەرى من لەپەرستگای خوڤان دابنڤن و بۆئەوێ ھەركاتیک پېویستى بەزېر بیت لەمنى وەردەگریت، ھىچ كاتیک ھىرش بۆ میسر ناکات.

منیش بینم كە پوخسارى "ھورم ھب" بەپادەیه كە لەتۆپەییاندا سور وەرگەراوە كە لەوانەیه چیتەر نەتوانیت خوڤى راگریت، بۆیه بەناونیشانى ئەوێ پزیشكى فیرعەونم بەردەوامى ئەم گەفتوگۆیه نالەبارە بەزىانى فیرعەونى دەزانم، چونكە لەوانەیه بارى

ھەرونى تىڭىدات، بۇيە "ھورم ھب" م لەفەرەون دور خستەو و كاتىك لەكۆشكى "ئەخناتون" چوینە دەرەو "ھورم ھب" وتى: ئەم پیاو بەرەدەيەك لەبارودۇخى جیھان یىئاگایە كە بیدەرەتانتىن نۆكەرانی ئىمە لەو باشتەر ئاگادارى بارودۇخى جیھان، فەرەون وا دەزانىت بەناردنى "خاچى ژيان" يان زىر دەتوانىت پى لەو كەسانە بگرنىت كە چاویان بېرەو تە خاكى مىسر و یىئاگایە لەو ەى كە مىسر دەولەمەندترین ولاتى جیھانە و ولاتانى تر ھەولنى ئەو دەدەن دەست بەسەر ئەم ولاتەدا بگرن، بۇئەو ەى زىرەو زىو و گەنمى مىسر بخەنە ژىر پكىفى خویانەو.

سەیریش لەو ەدایە كاتىك فەرەون قسە لەگەل مندا دەكات، سەرەپای ئەو ەى ەزانم كە ھەلە دەكات، بەلام خۆشم لەقسەكانى دىت، چونكە ەزانم لەكانگای دلیو ە قسە دەكات و لەگوتارەكانیدا پەلەى خۆنەندن "پیا" و فریودانى پتو ە دیار نە. بۇيە لیم پرسى: ئىستا چى دەكەیت، ئایا لەشارى "ئاسو" دا دەمىنیتەو ە یان دەگەرنیتەو؟

"ھورم ھب" وتى: ئەگەر لەم شارەدا بىمىنەو ە و پۇژانە سەردانى كۆشكى فەرەون بكمە و ەك كاربەدەستەكانى گویم لەم قسانە بىت، دەترسم دواى چەند پۇژىكى تر ەك تەواوى كاربەدەستانى "ئەخناتون" مەكم بۇ دروست بىت و چاوپىتى ئەو لەمن بكنە كە شیر بەمنداڻ بەم، بۇيە گەرەنەو ەم بەباشتر دەزانم.

دواى پۇشتىنى "ھورم ھب" زۆر دلگران بوم، لەبەرئەو ەى ئاگادارى ئەو ەبووم كە ھاوپىيەكى باشى "ھورم ھب" و ھاوپىزكارىكى دۆلسۆزى فەرەون نىم.

من دەبوو پاستىەكان بەفەرەون بلىم، بۇئەو ەى بزانىت كە ھەلە دەكات، چونكە پۇشتوم بۇ ولاتى سوریاو "ھاتى" و پادشای "ئامورو" م بىنیو ە كە ولاتەكەى لەسوریادايەو بەچاوى خۆم بىنیومە كە بەچ شىو ەيەك لە "ھاتى" دا خویان بۇ جەنگ ئامادە دەكەن، دەبوو فەرەونم تىگەيەندایە كە "ئامورو" و "ھاتى" دژمنىكى ترسناكن و ئەگەر بەرگرىكارى نەبىنن، مىسر داگیر دەكەن.

بەلام، بەھۆى ئەو ەى دەمىنى كە جىگە خەویكى نەرم ەيە و چىشت لىنەرەكەم باشتىن خواردنم لەگۆشتى مراوى و گیانەو ەرە چوارپىكان بۇ دروست دەكات و ژيانىكى خۆشم ەيە، نەمدەوىست ئەم ئاسودەيىەى خۆم لەدەست بەم.

من سەرەپرای ئەوەی ئارەزووی کۆکردنەوێ زێر و زیوم نەبوو، چیژم لەژیانی خوشگوزمەرائی بارەگای میسر وەردەگرت و دەزمانی ئەگەر پاستیەکان بەفیرعەون بڵێم، خەمناک دەبێت، سەرەپرای ئەوەی هیچ پزیشکی لەدەلدا نیه، لەخەماندا من لەبارەگاکی خۆی دەرەدەکات، بۆئەوەی جاریکی تر چاری بەپروخساری من کە بووئەتە هۆی دلتەنگی ئەو نەکەوێت.

چیتەر دواي ئەوە بیرم لەوە دەکردەوێ کە من پزیشکم و ئەرکی من چارەسەر کردنی نەخۆشیەکانە، نەک پزیشکێک لە لەشکری ولاتانی تر و کاتیک فیرعەون بۆچونەکانی فەرماندەي لەشکری خۆی بەواتا "هۆرم هب" ی پەسەند نەکرد، بەچ شیوەیەک گۆی لەقسەي پزیشکیکی وەک من دەگریت؟

سەرەپرای ئەوەی فیرعەون دەزانیت "هۆرم هب" پیاویکی سەربازیه، گۆی لەپراکانی نەگرت و هەر وەک یەکەمجار و تەم، گۆی بۆ پراکانی منیش کە پزیشکیکم ناگریت و پێم دەلێت: تۆ هیچ شارەزاییەکت لەبوارێ هونەری سەربازي و سیاسیدا نیه و باشتەر وایە خۆت لەکاروباریکەوێ هەلنەقورتینی کە پەییوەندی بەتۆوێ نیه.

لەمکاتەدا دووهمین کچی فیرعەون بەناوی "مک تاتون" نەخۆش کەوت و بەدەم "تا" وە دەقفي و لاوژ بوو بوو.

منیش زۆر بەوردی پشکنینم بۆکرد و تیگەشتم کە توشی نەخۆشیەکی تاییبەت نەبوو، بەلکەو نەخۆشیەکی ئەو بەشیوەیەکی گشتی لەلاوازی جەستەیهوێ سەرچاوە دەگریت و بۆ بەهێزکردن و قەلەو کردنی جەستەي چەند ئاویتەي دەرمانیکم درخوارد دا.

فیرعەون بەنەخۆشی "مک تاتون" زۆر خەمگین بوو، چونکە کچەکانی خۆی خوش دەویست و کچی یەکەم و دووهمی ئەو، زۆریەي جار لەمیواندارییه مەزنەکاندا لەگەڵیدا بون و هەرکاتیک فیرعەون شتیکی بەکەسانی تر بدایە، لەپێی یەکیک لەم دوو کچەیهوێ پێی دەدان.

دواي ئەوەي "مک تاتون" نەخۆش کەوت فیرعەون زیاتر بەهۆی ئەو کچەوێ هەستی بەسۆز و خوشەویستی کرد و ئەوێش شتیکی سروشتیه، چونکە باوک ئەو مەندالەي کە نەخۆش دەکەوێت زیاتر خوش دەوێت.

فیرعون پۇڭى چەندجاریك پرسیاری تەندروستی كچهكەى لى دەكردم و دەیوت،
تایا نەم كچەم دەمریت؟

منیش پیم وت: كچهكەت هیچ نەخۇشیەكى ئەوتۇی نیه كه بمریت و
نەخۇشیەكەى ئەو تەنها لە لاوازی جەستەیهو سەرچاوه دەگریت، و چاره سەرکردنى
نەم نەخۇشیەى زۆر ئاسانە.

فیرعونیش دەیوت: ئەگەر ئەو ھەلگری نەخۇشیەكى تایبەت نیه، بۇچى دەقفیت؟

منیش وەلام دایەو: ئەمەش ھەر لەلاوازی جەستەیهو سەرچاوه دەگریت.

فیرعون بەھۆى خەمى نەخۇشى كچهكەیهو لاوازیو و منیش خۆم لەبەردەم دوو
نەخۇشدا بینیهو یەکیکیان فیرعون ئەویتیشیان كچهكەى، بۆیه تەواوی كاتەكانم
لەچاودیرى ئەمانەدا تیدەپەراند، چونكە ئەو دوو نەخۇشە بەلای منەو، لەتەواوی
ئەو خەلكەى كه لەو ولاتەدا لەبرسیەتى و ئازاردا دەژیان گرنگتر بوو.

لەبەرئەوئەش ھەموو كاتیكم لە چاودیرى و چاره سەرکردنى فیرعون و كچهكەیدا
تیدەپەراند و ھەر لەبەرئەوئەش نەم دەتوانى كەسە وەجاخزادە و مەزنەكان كه نەخۇش
نەكەوتن، بەوردى چارەسەر بكەم و دەیانوت: "سینۆھە" لەپابردودا داھینەرترین
پزىشكى میسر بوو، بەلام ئیستا كەسیكى خۆ بەزلزانی لیدەرچوو، لەبەرئەوئەى
پزىشكى تایبەتى فیرعونە و ھەست دەكات كەسانى تر شایستەى ئەو نین
چارەسەریان بكات. لەكاتیكدە و ھەو و ئەو چاودیرى و دەوئەى كه لەبارەى فیرعون
و كچهكەیهو دەمكرد دەبوو پێگر لەبەردەم ئەوئەى بەباشى چاودیرى لەكەسانى تر
بكەم.

لەھەمان كاتدا من قەلەو بوبوم و نەمدەتوانى وەك پابردوو بەگورج و گۆلى پى بكەم
و قزى سەرم بەردەوام دەوئەى و دەمزانی كه بەم زوانە سەرم كەچەل دەبیئت و لەكاتى
خەوتندا بەھۆى قەلەویەو دەپرخینم، سەرمپرای ئەوئەى لەمالەكەمەو تا كۆشكى
فیرعون پێگایەكى ئەوئەندەش دور نەبوو، بەلام بۆ پۇشتن بۆ كۆشكى فیرعون سواری
كەژاوه دەبوم.

دەمزانی تا وەرز نەگۆریت، تەندروستی كچى فیرعون چاك ناییتەو و ھەرئەوئەى
پوبارى "نیل" ھەستا و ئاو و ھەواى شارى "ناسۆ" بەھۆى گەیشتنى وەرزی پایز فیتك

بویهوه، تهنډروستی "مک تاتون" بهرهو باشتړ دهرات، کچهکه ی هرچه نیک باشتړ بویه ته وه ئه ویش به هه مان ئه اندازه چاک ده بویه وه.

کاتیځ فیرعهون و کچهکه ی چاک بونه وه، به فیرعهونم وت: له بهرنه وهی تو و "مک تاتون" چاک بونه ته وه، من ئیستا هیچ کاریکم له شاری "ناسو" دا نه ماوه، پازی به به وهی من سهردانیک ی شاری "تبس" بکه، چونکه من زور بیرى تبس و مه یخانه ی "کلکی تیمساح" و "مریت" و بگره "کاپتا" ی نؤکهری پابردووم ده کم و تاقه تم بویان چووه.

فیرعهون وتی: من بهم پوشتنه ت پازیم، به لام له پندا سلاوی من بگه یه نه به ته وایى ئه و جوتیارانه ی که له زه وى "تاتون" دا سهرقالی کارى کشتوکاڼ و له کاتى گه پانه وده، بارودوخی ئه وان و هه والی خوشم بو بهینه.

ئو زه ویا نه هه مان ئو زه ویا نه بون که له پابردودا هی "نامون" ی خودای پابردو و بو و فیرعهون ئه م زه ویا نه ی له "نامون" سنده وه و دابه شی کرد به سهر ئه وانه ی ده یانه ویت کشتوکال بکه ن و منیش له وکاته دا مالئاواییم له فیرعهون کرد و به که شتی به ره و "تبس" پوشتم.

له پندا پوژی چهنډجاریځ له که ناره کانی هه ردو و لای پوباردا پاده وه ستام و قسه م له گه ل لادییه کاندا ده کرد بى ئه وهی هه ست به ماندویه تی و بیزاری بکه، چونکه جیځای من له ناو که شتی به که دا له ژیر که پریکی زور خوشتا بو و چیشت لینیره که شم هاتبو له گه لمد و چیشتی زور خوشتی بو لیده نام، له بهرنه وهی به به رده وامی دیاریان بو ده یناين، به رده وام خواردنی تازه مان پیبوو.

ئو ناوچانه ی من لییه وه تیده په یریم، ئو زه ویا نه بوون که له پابردو و هی "نامون" بوو.

من له سهره تای ئه م کتیبه دا وتم: له بهرنه وهی خودای "نامون" ماوه یه کی زوره له میسر دا خودایى ده کرد، کاهینه کانی له وده سهرکه وتنیان به ده ست هی نابوو که به شیکی فراوانی زه ویه کیلگه ییه کانی ئه مبه ره و به ری میسر بفروشن.

له سهرده می خودایه تی "نامون" دا زوربه ی زه ویه کیلگه ییه کانی میسر یان به په رستگای "نامون" وه په یوه ست ده کرا و جوتیاره کانی "نامون" له و زه ویا نه دا

کشتوکالیان دہکرد، یان جوتیارہکان زہویہکانی "نامون" یان بہکری دہگرت و خویان بہکشتوکالہوہ سہرقال دہکرد، لہمیسردا زہویہ کیلگہییہکان تہنہا دہکەویتہ ہەردوو لای پوباری "نیل" ہوہ، لہشویئہکانی تردا زہوی کیلگہی کشتوکالی نیہ، مہگەر بہشیوہیہکی دہگمەن ئەویش بہو مەرجهی کہ کانی یان سەرچاویہکی ئاو لہو تەوچەیدەا بیئت.

کاتیك فیرعەون زہویہکانی "نامون" ی پابردووی بہسەر جوتیارہکاندا دابەش کرد، زۆرنک لہو خەلکانہی کاریان کشتوکال کردن نەبوو، لہو زہویانہی کہ لہپابردودا بہ"نامون" ی خودای پابردوہوہ پەییوہست دہکرا، خویان سہرقالی کشتوکال کردن کرد و لہنیو ئہو جوتیارانہی کہ من لہہەردوو لای "نیل" دا دہمبینن، لہو جۆرہ کەسانہی تیڈا بەدی دہکرا.

جوتیارہکان لاوازبون و ژنەکانیشیان سکالایان لہکەمی شیرى مەکیان و لاوازی مەدالەکانیان دہکرد و دانەویلہ پوچەکانی خویانیان پی نیشان دہدام و دہیانوت تەماشاکە ژمە گەنمی ئیمە چەنیک کەمە و چیتەر خودای پابردوو لیمان زویرہ و نەفرەتی لہگەنمەکانی ئیمە کردوہ.

کاتیك من تەماشای گەنمەکانیانم دہکرد پەلەم بەگەنمەکانہوہ دہبینی و وەك بلیی دلۆپە خوین بہسەر ئەم گەنمەدا باریبیئت.

جوتیارہ تازہکان دہیانوت، کاتیك ئیمە دەستمان بەچاندن کرد، بینیمان گەنمەکانمان دواى ئەوہ تۆوہکەى پیگەیشٹ ئەم شیوہیہ لہخۆ دہگرت، لہوباوہپەدام لہبەرئەوہی ئیمە جوتیاریکی نەشارەزاین و شارەزاییہکی ئەوتۆمان لہبوارى کشتوکالیدا نیہ، ناتوانین گەنم بەباشی بچینن.

بەلام لہدوايیدا ئاگاداری ئەوہ بوین کہ جوتیارہ شارەزاکانیش وەك ئیمە بەدەست بەرھەمی خراپەوہ دہنالینن و ئەوکات تیگەشتن، کەئیمە نەفرەت لی کردوین لہبەرئەوہی زہویہکانمان بہخودای پابردوہوہ پەییوہست کراوہ.

سەرہرای خراپی بہروبومی گەنم، چەند نیشانہیہکی تریش دہبینن کہ ئەوہمان پینیشان دەدات کہ خودای پابردوو لہئیمە تۆرہ بووہ و بەیانیان کاتیك لہخەو ہلەدەستین لہکیلگەکانماندا جی پی دہبینن و دہبینن نەمامە تازہکانمان شکاون و لہبیرەئاوہکانماندا ئارژەلی مردارہوہ بوو دہبینن، ھەلبەت بہشیوہیہک کہ ناتوانین

ناوی ئو بیره بخۆینهوه و جۆگهلهی ئاوهکانمان به خۆل پر دهکریتهوه و ئازدهلهکانمان بههۆی نهخۆشیهوه دهمرن.

ههندیگمان نهفرت لهفیرعهون و خوداکهی دهکهن و زهویهکانیان بهجی دههیلن و دهرۆنهوه بۆشار بۆنهوهی دهست بهکاره کۆنهکهی خۆیان بکهنهوه.

بهلام ئیمه بهبۆنهی ئهوهی هیشتا هیوامان به بهخودای فیرعهون و خاچهکهیهتی، ئیرهمان بهجی نههیشتوو و وا ههست دهکهن که لهوانیه خودای فیرعهون بتوانیت ئیمه لهزیانهکانی خودای پابردوو پزگار بکات.

بهلام وا ههست دهکهن که توانای خودای پابردوو لهخودا نوێکه زیاتره و پۆژیک دیت که ههموومان لهبرساندا بهمرین، یان ناچار دهیین وهك ئهوانی تر ئهم زهویه نهفرهتیانه بهرهلا بکهین و بهروین بۆشار.

لهم گهشتهمدا سهردانی قوتابخانه تازهکانیشم دهکرد و کاتیگ فیرکارهکان ملوانکه ئالتونیهکهی منیان دهبینی و چاویان بهخاچی ژیان دهکوت که بهگهردنامهوه شوپر بوو بوویهوه، تیدهگهشتن که من یهکیگم له بهرپرسه مهزنهکان و بهباشی مامهلهیان لهگهندا دهکردم، بهلام نهیاندهتوانی سکاڵا و ناپازی بونی خۆیان بشارنهوه، بویه دهیانوت:

ئیمه لهپیناو پازی کردنی فیرعهون و خوداکهی که نویسنیکی تازهی داهیناوه و بلاوی کردووتهوه، ئامادهین بهرگهی ئهرکه سهختهکانی بگرین، بهلام ئهم جۆره نویسنهی که خودای تازه خۆشی دهویت و دهلیت دهبیئت لهسهرهتای مندالیهوه فییری مندالان بکریئت، جۆره نویسنیکی زۆر گههژانهیه که نه جوانیهکی تیدا بهدی دهکریئت و نه دهتوانریئت ئهو زانستهی ئیمه فییری بوین پیی بنوسریتهوه.

بۆماوهی دوو ههزار سال لهسهردهمی دروست بونی قوچهکیهکانهوه تا ئهمرو، زانستهکانی ئیمه بهو جۆره نویسنه کۆنه نوسراوتهوه و ئهمرو دهبیئت دهست لهههموو ئهمانه ههنگرین و ئهو جۆره نویسنه تازهیه بهزۆر فییری خهکی بکهین تهنها بۆنهوهی ههموویان کهسیکی خۆیندهواریان لی دهریچیت.

لهکاتیگدا بههۆی نویسنه کۆنهکانهوه قوچهکیهکان دروستکران و بههۆی ئهو نویسنه کۆنهوه بووه هۆی ئهوهی میسر بییته مهزنترین نهتهوهی ئهم جیهانه و بهزانستهکانی ههموو جیهان پوناک بکاتهوه.

ئېمە بۇ فېرکردنى ئەم جوړه نوسینه نه تهخته مان هیه و نه قامیش، بویه تاجارین به داریک له سهر لم شپوهی نوسینه تازه کان بۇ مندان بکیشین و دایک و باوکی مندانله کانیش به هوئی ئەم نوسینه نوویه وه که به داهینانی خودای نوی له قه له م نهم، له ئېمه نارازین، له کاتیکدا خودای تازه تاوانباره نهک ئېمه. له بهرئوهی له ئېمه نارازین به پیی پیووست موچه مان پینادهن و ئەو کاسه گه نمانه ی به شایسته ی ئېمه یان دهرانی ئیستا خالیه و زوریش له وه ورد دهنه وه که پونی زهیتونی خراپ و ناوجوی ترشمان پییدهن.

یهکیک له وشتانه ی که ئېمه تانیستا نه مانتوانیوه فیرعه ون و خوداکه ی تیگه یه نین نهمیه که ئەم نوسینه تازه یه ته نها ئەو مندانله ده توانن فیری بن که ناماده کاری فیربونیان هه بیئت. له ابرد ووشادا هه روا بوو و ئەو مندانله ی ئەو ناماده کاریه یان تیدا نه بوو، ئیستا نه خوینده وارن.

یهکیکی تر له و شتانه ی که خودای فیرعه ون ده یلیت نه وه یه که ده بیئت کچانیش فیری ئەم جوړه نوسینه بکه ی، له کاتیکدا فیرکردنی ئەم نوسینه هیچ سودیک به کچان ناگه یه نیت، چونکه کچیک نه ده توانیت بییئت به پزیشکیک و نه ده توانیت بییته نوسه ر و ئەندازیاریک.

من هه ندیکات هه ندیک له و ماموستایانه م تاقی ده کردوه و تیده گه شتم که زانیاریه کی زور که میان هیه، بگره ئەم نوسینه تازه یه ش به باش نازان، به لام بۇ نه وه ی بتوانن به ئاسوده یی بزین "خاچی ژیان" یان په سه ند کردوه و خویان به په پره وی خودای نوی دهرانن.

جوتیاره کان زور له ماموستا کان نارازی بون و پییان ده وتم: "سینووه" له بهرئوهی تو له فیرعه ونه وه نزیکیت، پیی بلی ئېمه له نه رکی قورس و زیانه کانی قوتابخانه پزگار بکات، له بهرئوهی فیرکارانی ئەم قوتابخانه له تیمساحه کانی پوباری نیل پرخووتر و نه وسنترن و هه رگیز تیرناخون و هه رچه نیک پونی زهیتون و ناوجویان پییدهن هه ر ده لێن که مه و نه گه ر به فروشتنی گه نم نه گوستیله یه کی مس به ده ست به نین، لیمان ده سینن و پیستی گا کانیشمان لی و هه رده گرن و ده یفروشن بونه وه ی شه رابی پی بکرن و به رۆژدا نه وکاتانه ی له بیاباندا سه رقالی کشتوکال کردنن، ده پونه ناو ماله کانمان و که لوپه لی ناو ماله کانمان ده دزن و به رده وام باشتیرن و گرانبه هاتیرن شته کانمان ده دزن

و كاتىك ناپەزايى خۇمان دەردە بېرىن و پىيان دەلىن بۇچى سەرۋەت و سامانە كانمان دەدۇن، دەلىن خوداى تازە وتويەتى ھەمووتان يەكسانن، لەبەرئەۋەش پياۋىك يەكسانە بەپياۋىكى تر، چىتر ھىچ جياۋازىك لەۋەدا نىيە كە ئەو پياۋەى شتىكى ھەيە، ھى خۇى بىت يان ھى پياۋىكى تر بىت.

من ئەم جۇرە سكالايانەم دەبىست و نەمدەتوانى بېريارىك بۇ چارەسەر كىردنى گرفتە كانيان بدەم، چونكە فىرەئون پىيى نەوتبوم بېريارىك بۇ چارەسەر كىردنى گرفتە كانيان بدەم، بەلكو تەنھا پىيى وتبوم كە سلاۋى ئەويان پىيى بگەيەنم.

بەلام من سەرزەنشتم دەكردن و پىم دەوتن: كشتوكال پىويستى بەھەول و تواناى جەنگىنە لەگەل زىانە گشتوكالىيەكاندا "ئافات" و ئىۋەش لەتەمەلياندا لەگەل زىانە كشتوكالىيەكاندا ناچەنگن، ھەرلەبەرئەۋەش بەروبومە كشتوكالىيەكانتەن بەوشىۋەيە زىانمەند دەبىت، ئەگەر شەۋانە چاۋدىريان لى بكن، ئەرا ھىچ كەسيك نەمامەكانتەن ناشكىنىت و ئازەلى مردار ھەلئادەنە ئاۋ بىرەئاۋەكانتەنەۋە و جۇگەلەكانتەن پېر ناكىتەۋە. ئىۋە لەبەرئەۋە حەز ناكەن مندالەكانتەن بېرۇن بۇ قوتابخانە، بۇئەۋەى كرى بەمامۇستاكانيان نەدەن و لەھەمان كاتىشدا لەكاروبارى كىلگەكانتەندا سوديان لى ۋەرگرن. ئەگەر من لەباتى فىرەئون بومايە، بەيىنىنى ئىۋە شەرمەندە دەبوم، چونكە ئىۋە ناتانەۋىت سود لەو زەويانەى كە فىرەئون پىيى داۋن ۋەرگرن، لەكاتىكدا ئەم زەويانە بەپىتتىر زەويەكانى مىسرە. چونكە خوداى رابردو دەستى بەسەر ئەو زەويانەدا دەگرت كە لەھەموويان بەپىتتىر بوو و ئىستا ئەم زەويانە لەژىر دەستى ئىۋەدايە، بەلام ئىۋە بەھۋى كەمتەرخەمىيەكانتەنەۋە زەويەكانتەن بەفېرۇداۋە و ئازەلەكانتەن بەكوشت دەدەن، بۇئەۋەى سود لەگۆشت و پىستەكەى ۋەرگرن.

بەلام ئەمانە دەيانوت ئىمە نەماندەۋىست گۇرپانكارى بەسەر ژيانى ئىمەدا بىت، لەبەرئەۋەى ئىمە خەلكىكى ھەزار بوين و باۋكانى ئىمە دەيانوت، كاتىك مۇۋ ھەزار بىت، نابىت خوازىارى كودەتا بىت، چونكە ھەموو كودەتا و گۇرپانىكى ژيان بەسودى دەۋلەمەندەكان و زىانى ھەزاران كۇتايى دىت و لەدۋاى ھەر گۇرپانىك، دەۋلەمەندەكان دۆلەمەتتر دەبن و ھەزارانىش ھەزارتر، بەلام لەكەنۋى ھەزاراندا ئاستى گەنم پو لەكەمى دەكات و ئاستى بەرزى پۇنىش لەگۆزەكانياندا تا دىت دادەبەزىت.

من وا خۆم نیشان دەدا که باوەرم بەم جوړه قسانه نیه، بەلام له ناخووه لایه نگرۍ گوته کانیانم دەرکړد، له بهرته ووی دوزانم که هه موو گۆپانیکی مه زنی ژیاڼی کومه لایه تی، به قازانجی دوه لږمه نده کان و زیانی هه ژاران کوټایی دیت.

له وانه یه به شیوه یه کی کاتی هه ندیک له دوه لږمه نده کان هه ژار بېن، هه روه ک چۆن کاهینه کانی په رستگای "نامون" زه ویه کانی خوځان له ده ست دا و هه ژار که وتن.

به لام ئەم پوداوه زیانی که ته نها له چینی که ده که ویت و له دواۍ هه ر گۆپانیکی کومه لایه تی، هه موو بهرته و ونډی و تایبه تمه ندیه که ده بیته به شی دوه لږمه نده کان و هه ژاران هه ر به و شیوه یه به هه ژاری ده میننه وه یان هه ژار تر ده بڼ.

فیرعه ون خودای کوڼی له ناوېرد و زه ویه کانی به نیو جوتیاره کانددا دابه ش کرد، بوته ووی جیاوازی له نیوان هه ژار و دوه لږمه نده نه مینیت، به لام له مېرودا و هه جازانه و کاربه ده ستانی فیرعه ون و کومه لیک مروقی مشه خوړ که خوځان به لایه نگرۍ "ناتون" نیشان دده ن، جیگه ی کاهینه کوته کانیان گرتووه ته وه بیته ووی هیچ کاریک بکه ن، به ناسوده یی ژیاڼی خوځان ده که ن و منیش وه که نه وانم لیها تووه، چونکه منیش وه که نه وان کاریکی به سود نه نجام ناده م وه که هه موو نه و کاهینه تازانه ی که لایه نگرۍ "ناتون" ن، هه روه هاته ووی فیرکارانی که سانی نه خوینده وارو ته ووی و هه جازانه کانی نه مېرودا، واخوځان نیشان دده ن که باوهرپکی ته وایان به "ناتون" ه، نیمه بونه وهرگه لیک مشه خوړین وه که کینچ و گه نه که به سهر پیستی سه که کانه وه به دی دهرکین.

نهم کینچ و گه نانه به رده وام به سهر خوینی سه که کانه وه خوځان ده ژیه ن، بیته ووی هیچ کاریکی به سود نه نجام بده ن، نیمه ش به رده وام به سهر خوینی خه لکی میسر وه خوځان ده ژیه ن، بیته ووی کاریکی به سود نه نجام بده ن و سودیکمان بو نه ته ووی میسر هه بیته.

نه و کینچ و گه نانه ی که به سهر پیستی سه که وه ده ژین، له وانه یه والیکۍ بده نه وه که خوځان له سه گ به پیشه نگر بزانن و سه گ له بهرته وه هاتووه ته بون که خوړاکی نه م مشه خوړانه دایین بکات و نه وان بونه وهرپکی ره سه ترن له سه که کان و سه گیش بونه وهرپکی لاوه کیه، نیمه ش وا هه ست ده که یین که نیمه بونه وهرگه لیکۍ ره سه نین و نه ته ووی میسریش بو نه وه هاتوونه ته بون که خورد و خوړاکی نیمه دایین بکه ن، به لام

ھەرۈك چۆن سەگەكان بى ئىم كىچ و گەنانە خۇشەخت ترن، ئەگەر نەتەۋەى مىسىرىش لەدەردىسەرى بونەۋەرگەلىكى مشەخۇرى ۋەك ئىمە پزىگارىيان بىيىت، خۇشەختەر دەبن.

لەو پروانگەيەى كە منىش بونەۋەرىكى مشەخۇر و مفت خۇرم زۆر يىتاقەت و مەلۇل بوم و ئەۋكات چاۋپۇشىم لە تەمەلى و تەۋەزلى جوتياران كىرد.

كەشتىكەم بەردەۋامى دا بەرۇشتىنى بۇ شارى "تبس" تائەۋەى كىۋە سىيانەكان كە پاسەۋانى بەردەۋامى "تبس" ن دەرگەۋتن لەگەل كۆشك و باخەكان دا.

من زۆر بەيىنىنى "تبس" دواى چەند سالىك دورى خۇشحال بوم و ۋەك ئەو دەرياۋانانى كە لەناۋچە دورەكانەۋە دەگەرپىنەۋە، لەكاتى چونە ناۋ پوبارى "نيل" ۋە دوو پىك شەرابم بەسەر خۇمدا پرشت و خۇم پى شۇرد.

كەشتىكەى من لە لەنگەرگا مەزنە بەردىنەكانى "تبس" نىك بويەۋە و بۇنى تاييەتى لەنگەرگا و ناۋى مەنگ و بۇنى دەرمان و جەۋگ^۱ دەھات، بەۋاتايەكى دىكە بۇنى ھەمىشەيى "تبس".

بەلام كاتىك پۇشتە مائەكەى خۇم، كەپىش من مالى مسگەرىك بوو، كاتىك چاۋم بەدرەختى "نارونى" ئەو مائەكەۋت ئەۋەم ھاتەۋە ياد كە خۇم ئەو درەختەم ناشتوۋە، ئەو مائەم زۆر بەبچوك و بىنرخ ھاتە بەرچاۋ لەبەرئەۋەى من لەشارى "ناسۇ" دا لەمالىك كە بەئەندازەى كۆشكىك دەبوو دەژيام و ھەرلەبەرئەۋەش مالى پابردووم خۇشحالى نەكردم، ئەۋكات ھەستەم بە شەرمەزارى كىرد، چونكە زانىم چىتر گەنيوم، چونكە تا ئەۋكاتەى مەۋە نەگەنىت ژيانى سادەى پابردوى كە ئاۋىتەى ھەۋل و چالاكى و مەۋە دۇستىيە، بەيىسود و بىھودە نايەتە بەرچاۋى، ھۆكارى ئەۋەى ئاۋەندى كار و ھاۋكارى كىردى ھەژاران و نەخۇشەكان بەشتىكى ھىچ و بىنرخ دىتە بەرچاۋى، بۇ ئەۋە دەگەرپىتەۋە كە پوكەشپەرستى و سەرۋەت و سامان پۇخى مەۋە تارىك دەكات و سەرچاۋەكانى سۆزى وشك دەكاتەۋە.

^۱ جەۋگ: شىكە كەزۇرىك لەدەرەختەكان دەمى دەكەن كە لەشىۋەى كەتەمدابە، بۇنەۋە جۋالە و قۇخ و قەيسى و زۇرىك لەدەرەختەكانى تر دەمى دەكەن، ئەم ئاۋەش وشەيەكى پاراۋى كوردىيە.....ۋەرگىز.

"كاپتا"نى ئۆكەرم، لەمال نەبوو، بەلام "موتى" ژنە خزمەتكارە پىرەكەم لەوى بوو، كاتىك منى بىنى وتى: ئەمەز پىرۆز بىرىت، چونكە خاوەنەكەم لە پۇژىكى ئاۋادا گەراۋەتەو، بەلام ئەوئەش بزانە لەبەرئەوئەى من چاۋەپىنى گەراۋەتەوئەى تۆم نەكردوۋە، ژورەكەتەم پىك و پىك نەكردوۋە و فەرش و جىگە خەۋەكانتەم نەشۆردوۋە، بەلام پىاۋەكان لەھەموو شوپىنىكدا لەيەك دەچن و لەناكاو دەپۆن و كاتىكىش كە ھىچ كەسنىك چاۋەپىنى گەراۋەتەوئەىيان ناكات دەگەپنەو.

وتە: "موتى" لەبەرئەوئەى مال ئامادەى پىشۋازى كردنى منى نى، كەشتىكەم دەكەمە مەنزلەگەم، تا ئەۋكاتەى مالاكەم ئامادە دەپت، ئايا "كاپتا" دەپىنى و ھەۋالى دەزانى؟

"موتى" وتى: "كاپتا" ھەندىكات، بەلام زۆر بەدەگمەن، لەبەرئەوئەى دەزانىت ئەم مالا ھى تۆيە جار جارنىك سەردان دەكات، بەلام لەمەزدا بوۋەتە پىاۋىكى دەۋلەمەند و كاتىك لەگەل مندا قسە دەكات پىم دەلىت كە لەگەل مندا زۆر جىاۋازە و ئەگەر تۆش دەتەۋىت بىپىنى بىر بۆ مەيخانەى "كلكى تىمساح".

منىش بەرە و مەيخانەى "كلكى تىمساح" پۆشتەم و "مرىت" ھات بەپىرىمەو و منىش بىنىم قەلە بوۋە، بەلام جوانىكەى ھىشتا ۋەك خۇى ماۋەتەو.

لەبەرئەوئەى من پۆشاكى گرانبەھا و ملوانكەى ئالتون و "خاچى ژيان" م بەملەو ھەلۋاسرا بو و قژىكى دەستكردم كىرەبوۋە سەرم، "مرىت" نەپناسىمەو و وتى: ئايا شوپىنىكت لەم مەيخانەدا بەكرى كىرەوۋە يان نە؟ ئەگەر شوپىنىكت بەكرى نەگرتىت، من ناتوانم پىشۋازىت لى بىكەم.

وتە: "مرىت" ناھەقت نىە كە من نەناسىتەو، چونكە ژنىك كە ماۋەيەكى دىژخايەن لەپىاۋىك دور بەكەۋىتەو و لەو ماۋەيدا پىاۋ گەلىكى زۆر لەنامىز بىگىت، بەدلىياپىيەو ئەو پىاۋە فەرامۆش دەكات، بەلام من لەپىوئە گەيشتوم و پىۋىستەم بە پىكىك خواردنەوئەى فىنكە، سەرەتا چوارپايەك بىنە بۆئەوئەى لەسەرى دانىشم و ئەۋكات خواردنەوئەيەكەم بۆ بەپنە.

"مرىت" بەسەرسوپمانەو ھاۋارى كرد و تى: "سىنۆھ" ئايا ئەو تۆى..... ئەمەز پىرۆز بىرىت... كە تۆى گەراۋەتەو بۆ ئىرە.

"مریت" به په له چوارپایه کی هیئا و منی له سهری دانیشاند و له بهرام بهرمددا پراوه ستا و بهوردی ته ماشای کردم و وتی: "سینۆهه" قه له و بویت و چاوه کانت و هک جارن نادره و شینه وه، به لام له به ژن و بالآندا نیشانه ی نارامی و ناسوده خه یالی به دی دهگریت و هک ئه و پیاوه وایت که ئه وه ی له ژیاندا ئاره زووی کردووه به دهستی هیئاوه، خوت و نیشان ده دهیت که چیت پیاویستت به هیچ شتیکی تر نیه.

دوای ئه وه ی قژه ده ستکرده که ی له سهرم لآبرد و دهستی به سهره که چه له که مددا هیئا و وتی: "سینۆهه" نیستا و هک ژنه لاو و جوانه کان بویته خاوه نی سهریکی بی موو، به لام من ئه م سهرم له سهری پرموی پیاوانی تر زیاتر خوش دهویت، نیستاش چاوه پیکه بۆئه وه ی خواردنه و هت بۆ بهینم.

وتم: مریت "کلکی تیمساح" م بۆ نه هیئی، چونکه نه گه ده م بهرگه ی ئه و خواردنه وه یه دهگریت و نه سهرم.

"مریت" پوخساری نه وازش کردم و وتی: "سینۆهه" مه گهر من ئه وه ند ه پیر و قه له و بووم که تو کاتی که به من ده گهیت، بیر له گه ده و سهری خوت ده که یته وه، چونکه کاتی که پیاوی که ژنیکی خوش بویت، چیت نه بیر له گه ده ی ده کاته وه و نه له سهری، به لام کاتی که سۆز و خوشه ویستی له ناو بجیت ئه و کات پیاو په خنه له خواردن و خواردنه وه کان دهگریت و ده لیت ئه م خواردنه خوش نیه یان ده لیت ئه م خواردنه قورسه و ئه و خواردنه وه یه زیان به گه ده م ده گه یه نیت و توشی سهر ئیشم ده کات.

منیش پیکه نیم و وتم: "مریت" باوه پ بکه که من پیاوه لاوه که ی پابردوو نیم و تییه پ بونی ساله کان منی کردووه به پیاویکی له جیگه دا که وتوو، توکی سهرم هه مووی وه ریوه و زویش ناخایه نیت هه موو ددانه کانیشم ده وهرن و ده بیت ددانی ده ستکرد بخه مه ده ممه وه، گه ده ی پیره میردیک، هه لگری هیزی گه ده ی لاویکی نیه.

"مریت" وتی: تو پیره میرد نیت، له بهر نه وه ی هه رنه وه ی چاوم پیت که وت ئاره زوی ئه وه م کرد له گه لندا پابویرم، ئه گهر پیاویکی پیر بویتایه، ئه م ئاره زوو له منددا دروست نه ده بوو و هیچ که سی که و هک ژن ناتوانیت په ی به جوانی و پیری پیاوی که ببات، ئه گهر ژنیک پیاویکی بینی و له ناخه وه نه که ته نها له بهر پاره که ی حه زی به وه کرد له گه لیدا پابویریت، به لگه ی ئه وه یه که ئه و پیاوه هیشتا لاوه، سه لیه ی ژن هیچ کاتی که

لەمبارەییەو بەهەلەدا ناچیت، ئیستا پیم بلی ئایا "کلکی تیمساح" ت بۆ بهینم یان خواردنەوێهکی تر.

من بەهەمان ئەو شیوەییەکی که پیشتر بەم ژنەم وت: سەرەتا نەمدەویست "کلکی تیمساح" بخۆمەو، بەلام دواى کاریگەری دەرپرینەکانی وتم: "کلکی تیمساح" م بۆ بهینە، چونکه دواى ئەو هەموو ماویە که لەتۆ درو بوم دەمەوێت تامەزرۆی و چالاکی پابردووم لەخۆمدا نوێ بکەمەو.

"مریت" پوشت و پیکیک "کلکی تیمساح" ی بۆ هینام و دای بەدستمەو و منیش خواردمەو و سەرەپای ئەوێ قورگم ناگری تیەربوو و فرمیسک لەچاومەو هاتە دەر، بەلام دواى ماویەکی کەم بەشیوەیەکی خۆم بەهەنگری چوست و چالاکی دەبینی که دەستم خستە سەر دەستی "مریت" و وتم: "مریت" تۆ راست دەکەیت، هیشتا پیر نەبوم، لەبەرئەوێ ئەم دلەى من هیشتا لاو و کاتیکیش چاوم پیت کەوت هەستم بەو کرد که وەکو پابردوو خوازیاری تۆم و دەبیت پیت بلیم که من تۆم هەرگیز لەیاد نەکردوو و لەماوێ ئەو سالانەى که لەتۆو درو بوم، هەرکاتیک پەرەسیلەکیەکم ببینیایە بەرەو "تبس" دەفریت، پیم دەوت سلۆی من بە "مریت" بگەینە.

"مریت" وتی: "سینۆهە" منیش بەردەوام لەییری تۆدا بوم و هەرجاریک پیاویک لەتەنیشتەمەو دەخەوت و دەستی دەخستە سەر دەستم، تۆم دەهاتەو بیر و دواى ئەو خەمگین دەبوم، چونکه دەمزانی پابواردن لەگەل هیچ پیاویکدا بەئەندازەى پابواردن لەگەل تۆدا چیژ بەمن نابەخشیت. هەندیکات بەخۆم دەوت: تۆ منت فرامۆش کردوو، چونکه لەکوۆشکی فیرەوێدا لەشاری "ناسۆ" ژنگەلیکی جوانی تیدایە و تۆ دەتوانی لەگەلیاندا پابویری.

وتم: "مریت" راست دەکەیت که لەکوۆشکی فیرەوێدا ژنگەلیکی زۆری تیدایە، بەلام تۆ تاکە دۆستی منی و من دواى درەچوێم لە "تبس" هیچ ژنیکم نەکردوو بەدۆستی خۆم.

"مریت" وتی: هەرکاتیک "کاپتا" هەلیکی بۆ برەخسایە و لەمەیخانەکەدا دانیشتایە، من و ئەو باسی تۆمان دەکرد و "کاپتا" باسی چاکەکانی تۆی بۆ دەکردم و دەیوت: پیاویکی دلپاکی و ئەگەر ئەو لەولاتە دورە دەستەکاندا لەگەل تۆدا نەبواوە و تۆی لەهەپەشەکان پزگار نەکردایە ئەوا بەکوشت دەدرایت.

منىش كە بەگەرمى "كلكى تىمساح" چوست و چالاک و ورورابوم وتم: ناھ....
 "كاپتا"ى خزمەتكارى كۆن و بەۋەفام لەكۆيىيە بۆئەۋەى لەئامىزى بگرم، چونكە
 سەرەپاى ئەۋەى لەمېرۇدا لەئامىزگرتنى نۆكەرىكى دىرىن لەلايەن كەسىكى ۋەك مەۋە
 پەسەندكراۋ نىيە، سەرەپاى ئەۋ ھەموو شتەنەش ھەر خۆشم دەۋىت.

"مریت" وتى: "كاپتا" بەرۇرۇدا نایەتە مەيخانەۋە، چونكە كاتەكانى ئەۋ لەرۇرۇدا،
 لەفرۇشگای گەنم و ئەۋ مەيخانەۋەى كە مامەلەى مەزنى تىدا دەكرىت بەسەر دەبات و
 ئەگەر تۆ چاوت پىيى بکەۋىت سەرت سوپ دەمىنى، چونكە "كاپتا" بەتەۋاۋى ئەۋەى
 فەرامۇش كىردۈۋە كە لەرەبىردۈۋا كۆيلە بوۋە و ئەمېرۇ خۆى بەكەسىكى دەۋلەمەند و
 ۋەجاخزادەيەكى راستەقىنە لەقەلەم دەدات و منىش لەبەرئەۋەى بەخواردنەۋەى
 "كلكى تىمساح" بەتەۋاۋى ورورابوم، مریت وتى: ئايا حەز دەكەيت بېرۇن كەمىك
 بەنىۋ شاردا پىياسە بکەين، بۆئەۋەى ھەۋا بەر پوخسارت بکەۋىت، لەھەمان كاتدا
 بىيىنى كە "تبس" لەنەبۈنى تۇدا تا چ پادەيەك گۆپراۋە.

وتم: بەلى... ئامادەم لەگەل تۇدا بېرۇم بۆ پىياسە، چونكە لەگەل تۇدا پىياسە كىردن
 زۆر چىژ بەخشە... "مریت" رۆيشت و ئارپايشتى پوخسارى خۆى كىرد و ملوانكەى
 ئالتونى لەمل كىرد، كاتىك گەپرايەۋە بىنىم جۈانتەر بوۋە و ئەۋ بۆنە رۆج بەخشەى لىۋە
 دىت كەتەنھا لە "تبس" دا دەست دەكەۋىت.

كەژاۋەيەكيان ھىنا و من و "مریت" سواری بوين و كەۋتىنە پى تا ئەۋەى گەيشتىنە
 شەقامى "قۆچەكان"ى نىزىك پەرىستگای رەبىردۈۋ و منىش بىنىم بەپىچەۋانەى
 قسەكانى "مریت" كە وتى "تبس" گۆپانكارى بەسەردا ھاتوۋە، ۋىرانەكانى جەنگى
 رەبىردۈۋى ھىشتا پىۋە ديارە و ھىچ كەسىك نۆژەنى نەكىردۈۋەتەۋە و بەتازەى
 لەشۋىنى مالە پوخاۋەكاندا خەرىكى دروست كىردنى چەند خانۋىيەكن.

كاتىك گەشتىنە لای پەرىستگای پىشىنى "ئامون" من بەسەرسوپمانەۋە بىنىم
 ھىشتا قەلەپەشەكان لەۋ دەۋرۈ بەرەدا خەرىكى فېرىن، چونكە ئەم بالندە شومانە،
 لەۋاى شەپى ناخۆۋە ئىرەيان بەجى نەھىشتوۋە، چونكە خويان بەۋەۋە گرتوۋە كە
 بەچارەۋەرى پەرىستگای رەبىردۈۋا ھەلبىفېرن.

من و "مریت" لەكەژاۋەكە دابەزىن و بىنىمان پەرىستگاگە چۆل ديارە و تەنھا
 لەبەرەمبەر "مالى ژيان" و مردوۋخانەدا چەند كەسىك دەبىيىرئىت.

من دەمزانى كه "مالى ژيان" و مردووخانه هيشتا له پهرستگاي "ئامون" ي پيشوودايه، له بهرئوهى گواستنهوى ئهم دوو پيكرخواه بۆ شوينيكي تر ئهركيكي زۆر لهخۆ دهگريئ و پيويسى بهبوجهيهكى زۆره.

"مريت" پيى وتم: سه رهپاي ئهوى "مالى ژيان" هيشتا ماوه تهوه، كه چى فیرعهون ههچ گرنگيهكى پینادات و له بهرچاو كه وتوو و ههنديك له پزیشكانه ی بهردهوام له "مالى ژيان" دا بون ئهوييان بهجی هيشتوو و له ناو شاردا نيشتهجی بون.

باخه مهنهكانى پهرستگاي "ئامون" بههوى نهبونی چاوديريهوه وشك بووه و ههنديك له درهخته پیرهكان كه وتبوون، كاتيک بينيم ئه پهرستگايه كه پرژانتيك نيوهندی زانستی جيهان بوو، وای ليها توه، زۆر خه م بۆ خوارد، چونكه سه رده مى لاويه تى خۆم له پهرهستگايه دا بهواتا له "مالى ژيان" دا به سه ر بردوو و وا ههست دهكم ههركه سيك ئه شوينا نهى سه رده مى لاويه تى تيدا به سه ر برديئت، له سه رده مى پيريدا به ويرانى ييبينيئت، زۆر به داخ ده يئت بۆى.

پهيكه رهكان سه رنگون كراون و ناوى "ئامون" يان له سه ر ديواره كان پاك كرده بويه وه و كاتيک گه شتینه "مالى ژيان"، بينيم كه سانيك له وین كه به توپه ييه وه ته ماشام دهكهن.

"مريت" وتى: "سينوهه" ئهم "خاچى ژيان" ه له ملت ده ربهينه يان بيشاره وه، چونكه ئه مانه كاتيک چاويان به م خاچهى تو ده كه ويئت، وا ههست دهكهن كه تو لاينه گرى "ئاتون" ي و له وانه يه به ردت تييگرن يان به چه قو بتكوژن.

"مريت" راستى ده كرد، خه لكى له خاچه كهى من توپه بوبون، به تايبهت ئه وانه ی به جليكي سپى و سه ريكي تاشرا و چه ور كراو، وهك كاهينه كانى رابردوى "ئامون" له ويدا پياسه يان ده كرد.

فیرعهون ئهوى قه دهغه كرده بوو كه كاهينه كانى خودای پيشوو پۆشاكى سپى له بهر بکه ن و سهريان بتاشن و چه وری بکه ن ههروه ها سه ردانى پهرستگاي "ئامون" بکه ن، به لام ئهم كاهينانه به بويريه كى شايسته وه به جلى كاهينه كانى خودای پيشوو به نيو خه لكيدا رپيان ده كرد و له كاتى تيپه ربونى ئهم جوړه كه سانه به كو لانه كاندا خه لكى كړنو شيان بۆ ده بردن و به وشيوه يه ی من ليى تيگه شتوبم ئه گه ر ئه وجوړه

کاهینانە چاویان بە خاچەکەى من بکەوێت و فەرمانى کوشتنى من بەخەلکى بەدەن یەکسەر خوینم درپژن، بە تاییبەت گەر بشارنن من پزیشکی تاییبەتی فیرەمەنم. چونکە لەمیسردا تەنھا یەک کەس پیرۆز و کوپى خودایە، ئەویش فیرەمەنە، ھەرلەبەرئەو دەش خەلکى ھیچکاتێک فیرەمەنێک ناکوژن، بەلام چوار دەورەکەى بەکەسانیکى ئاسایى لەقەلەم دەدەن و کوشتنیشیان بەشتیکى زۆر ئاسایى لیکەدەنەو.

من دەستم خستە سەر ئەو خاچى ژيانەى کە بەمەمەو ھەلمواسیبوو، بۆئەوێ خەلکى چاویان پێى نەکەوێت و لەگەڵ "مریت" دا لە "مالى ژيان" دور کەوتینەو و گەشتینە نزیک دیواری پەرستگا و بینیم چیرۆک بێژێک خەریکی گێڕانەوێ داستانیکە و ئەوانەى چوار دەوریان گرتوو، ھەندیکیان دانیشتون و ھەندیکیشیان بەپێوہ راوستان، ئەوانەى کە نەدەترسان لەو شەرۆال یان کراسەکیان پیس بکەن، بەدانیشتنەو گوێیان لەداستانی ئەو چیرۆک بێژە دەگرت، ھەرەھا ئەوانەى دەترسان لەوێ جەکانیان پیس ببیت، بەپێوہ گوێیان لەگوتەکانى دەگرت.

ئەو داستانەى کە چیرۆک بێژەکە دەگێڕایەو بۆ خەلکى، بەلای مەنوو زۆر تازە بوو، سەرەرای ئەوێ لەسەردەمى مندالییدا دایک تەواو داستانەکانى میسرى بۆ گێڕاوەتەو، بەلام تا ئەو پۆژە گویم لەو داستانە نەبوو.

بەکورتیەکەى داستانى چیرۆک بێژ ئەو بوو کە لەکۆندا ژنیکی جادوگەرى پەش پیست کە لە "ست"^۲ ئیلاھامى وەردەگرت، لەسکى خۆیدا فیرەمەنیکى درۆینەى ھینایە بون و ئەم فیرەمەنە دواى ئەوێ گەشتە پلەى فەرمانپەرەى بوو بەئەلقە لەگوێ "ست" و ھەرچى ئەو پێى بوتایە ئەنجامى دەدا و بەپێى فەرمانەکانى "ست" پەیکەرەکانى خودای میسرى سەرنگون کرد و ئەوکات خودا نەفرەتى بەسەر نەتەوێ میسردا باراند و چیتەر لەکیلگەکانى میسردا گەنم نەدەرپا یان ئەگەر بیشپروایە گەنمیکى خراپ بەدەست دەھات و ھەستان و ھەلچونى پوہارى "نیل" لەباتى ئەوێ کیلگەکانى بەپیت تر بکات، مال و لادیکانى وێران دەکرد و ھەموو سالیکی کولە بەرھەمى کیلگەکانى میسرى دەخوارد و ئاوى ناو گۆماوہکان وەک خوینى لیدەھات.

² ست: لەمیسرى کۆندا ھەمان رۆلى شەیتانى ئەم سەردەمە دەگێریت.

بەلەم سەرەپای ئەوێ فیرەون بەپێی فەرمانەکانی "ست" خودای میسری سەرنگون کرد، خەلکی میسر دەستیان لەبیربواوەری خۆیان هەلنەگرت و ھەر باوەریان بەخودای ڕابردوی خۆیان بوو و کاتیکیش فیرەون بەھۆی پەسواوی بەدەبەختی ئەو ژن و پیاو پەشپێستەیی کە ئەویان ھێنابوو بون کۆچی دوایی کرد، خودای ڕابردوو گەڕایەو و تەواوی زەوی و زێڕ و زیوی فیرەونی دا بەش کرد بەسەر ئەو پەپەرەوانەیی وەفایان بۆی ھەبوو.

ئەم چیرۆکە زۆر خۆش بوو و کاتیکی کۆتایی پێھات خەلکی زانیان کە خودای ڕابردوو گەڕاوەتەو و پاداشتی پەپەرەو بەوفاکانی خۆیی داوەتەو و ئەو خەلکەش کە گوێیان لەو پیاو دەگرت بەشیوەیەکی خۆشحال بوون کە لەجێی خۆیاندا ھەلقون ھەلقون و ھاواریان دەکرد و ئەنگوستیلەیی مسیان دەدا بە چیرۆک بێژەکە و ئەویش ناچار بوو ئەنگوستیلەکانیان بخانە ناو پارچە قوماشیکیو و لەگەڵ خۆیدا ببیات.

کاتیکی خەلکی بڵاوەیان لێکرد و ئێمەش ویستمان بگەڕێنەو، لەو کاتەدا بە "مریت" م گوت: ئەم داستانە زۆر خۆش بوو، بەلەم بەشیوەیەکی زۆر سەرنج ڕاکێش لەم ھەلومەرجەیی ئێستا دەچیت، منیش سەیرم لەو دیت کە بەچ شیوەیەکی ئەم چیرۆک بێژە وێرای ئەم داستانە بگێڕیتەو.

"مریت" وتی: ئەم داستانە درۆینە نیو و ئەم چیرۆک بێژە لەخۆیەو ئەم داستانەیی نەگێڕاوەتەو، بەلکو کاھینەکانی پەرستگای ڕابردوی "ئامون" ئەم داستانەیان لەکتێبە کۆنەکانی ھزار سال پێش ئێستا دۆزیوەتەو و ئەگەر بەرپرسیانی فیرەون بیانەوێت ببە ڕیگر لەبەردەم ئەم چیرۆک بێژەدا، ئەوا ئەویش لەو ئەمدا پێیان دەنێت ئەو داستانەیی کە لەکتێبدا نوسراوەتەو، راستە و ھیچ کەسیک ناتوانیت بەتوانی درۆکردن سزای بدات.

وتە: من "ھورم ھب" کە فەرماندەیی لەشکری سەربازی میسرە، باش دەناسم و دەزانم کە پیاویکی سەخت گیرە و باوەری بەھیچ خودایەکی نیو، بەلەم فەرمانەکانی فیرەون دەستبەجێ جێبەجێ دەکات.

"مریت" وتی: "ھورم ھب" ھەرچەنێک سەختگیر بیت، ناتوانیت ڕێ لە چیرۆک بێژێکی بگرییت، جگە لەوکاتەیی کە درۆ بکات و ئەم چیرۆک بێژە درۆی نەکردوو و ئەوێ باسی کرد، بابەتگەلیکە کە لەکتێبە کۆنەکاندا نوسراوەتەو.

به لām خه لکی ته نها گوی له م چیرۆکه ناگرن، به لکو نهو پیشبینیانهش که دهکرتن بۆ یه کتری دهگیرنهوه، نه گهر تو به شه قامه کانی "تبس" دا پری بکهیت، دهبینی کاتیکی دوو کهس به یه که دهگهن، له باره ی پیشبینیه کانهوه له گهل یه کتردا دهوین و نه م پیشبینیانهش له داهاتوی رهش ئاگادارمان دهکاتهوه و بارودۆخی میسر لایهنگری نه م جوړه پیشبینیانهیه، چونکه نرخه گهنم بهرز بووهتهوه و کاربه دهستانی کوکرنهوه ی باج و سه رانه پوژ له دوا ی پوژ زیاتر ئازار به خه لکی دهگه یهن و زهوی زوړ شوینی نه م ولاته نه فره تی لیکراوه و گهنمیکی پوچیان لی دهپویتی و جوتیاره کانیش نه ده توانن نهو گهنمه بفروشن و نه ده توانن بیخون.

به ده م نه م قسانه وه من و "مریت" گه پراینه وه بۆ مه یخانه ی "کلکی تیمساح" و هیشتا نیو ترارو³ له گه شتته وه ی ئیمه تینه پریبوو چرایان داگیرساند و دوا ی داگیرساندن چرا "کاپتا" خوی کرد به مه یخانه دا.

به لām "کاپتا" نه وه نده قه له و بوو، کاتیکی ویستی پی بنیته ناو مه یخانه که وه به لادا خوی کرد به ناو به مه یخانه که دا، چونکه ورگه زله که ی به نیو ده رگای مه یخانه که دا تینه ده پهری.

پوخساریکی وه ک مانگ خر دههاته به رچاو و پارچه ئالتونیکی خستبووه سه ر چاوه کویره که ی و قژیکی دهستکردی شینیشی کردبووه سه ر و به دهست و گهر دنیه وه ملوانکه و بازنه ی ئالتونی به دی دهکرا.

"کاپتا" پوشاکیکی وه ک وه جاخراده مه زنه کانی "تبس" له بهر کردبوو، وه ک نهو که سانه ی که متمانه یه کی ته وایان به مه زنی خویان هه یه، ئاوا به متمانه به خو بونه وه ههنگاوی ده نا.

به لām کاتیکی چاوی به من کهوت، له خوشیاندایا واری کرد و وتی: نه مپو پیرۆز بکرت، چونکه من له پوژیکی ئاوا دا، خاوه نه که ی خوم ده بینم.

ئهوکات ویستی کرپوش به ریت، به لām به بونه ی وه رگه زله که یه وه دهسته کانی نه ده گه شته سه ر نه ژنوی و له باتی نه وه له سه ر زهوی دانیشته و ههردوو پیی گرتم و دهستی کرد به گریان.

³ بپو بۆ بهراوێزی ژماره "٧٨" ی بهرگی په که می سینۆهه.

منیش ئەوم لەزەوی بەرز کردەووە و لەئامیزم گرت و لوتی خۆم خستە سەر پوخسار و شانەکانی و ئەویش لوتی خۆی خستە سەر پوخسار و شانەکانم و بەدەم ھاوارەو بەکپیاریانی ئەو مەیخانەییە و ت: ئەمڕۆ یەکیکە لەپۆژە خوشەکانی من و بەو بۆنەییەو هەریەک لەکپیاریانی ئەم مەیخانەییە بەخۆپایی یەکی پیکیک شەراب بخۆنەو، بەلام ئەگەر ویستیان پیکیک دووم بخۆنەو، دەبیئت نرخەکی بەدەن.

دوای ئەو "کاپتا" منی بردە یەکیک لەژۆرە تایبەتەکانی ئەو مەیخانەییە و بە "مریت" ی و ت: تۆش لەگەڵ گەرەم بمینرەو، چونکە ئەو تۆی زۆر خوش دەوێت و ئەگەر لێی دور بکەوێتەو، خەمبار دەبیئت.

"مریت" لەتەنیششت منەو دانیششت و "کاپتا" ش دانیششت و "کاپتا" فەرمانی دا مراویە کمان بۆ بېژێنن و بۆمان بهێنن، دوای چەند سالیک، جاریکی تر مراوی بېژاوی "تبس" م - کە لەهیچ شوێنیکێ ئەم جیهانەدا خواردنیکێ بەو جۆرە خوش بونی نیە - خوارد.

دوای ئەوێ نان خورا "کاپتا" و ت: خاوەنە خوشەویستەکم، من دەزانم کە تەواوی ئەو نامەو سەرژمیریانە کە من لەماوەی ئەم سالانەدا لە "تبس" هەو بۆم ناردوێت، لەشاری "ئاسۆ" دا گەشتوووە دەستت و تۆش ئاگاداری چۆناییەتی کارەکانی خۆتیت و پێویست بەو ناکات لەئێستادا باسی کار و سەرژمیری پابردووت بۆ بکەم، بەلام هیوادارم پێم پێدەیت بەهای ئەو خواردن و شەرابە کە ئەمەشو بەناونیشانی شیرینی هاتنی تۆ دام بەکپیاریەکانی خۆم، هەموو لەسەر تۆ بیئت و هیچ خەمت نەبیئت، چونکە من بەرپادەیک لەبارە ی باج و سەرانیو دەستم بەپارەکانتەو گرتوووە بەرپرسیانی کوکردنەوێ باج و سەرانیو بەشیوەیک هەڵخەڵەتاندوو کە بەهای میوانداری ئەمەشو بەلای تۆو هیچ گرنگیەکی نیە.

من دەزانم کە "کاپتا" سروشتیکێ پارەپەرستی هەیه، بۆیه هیچ پەخنیەکم لێنەگرت، دوای ئەوەش "کاپتا" و ت: ئایا پازیت لەو نامە و سەرژمیریانە کە بۆم ناردیت؟

و ت: "کاپتا" من نامە و سەرژمیریەکانتم بەدەست گەیششت بەلام نەتوانی هیچ شتیک لەسەرژمیریەکان تیبگەم، لەبەرئەوێ بەرپادەیک ژمارە ی تێدابوو کە مەروفی

گیژو ویژ دهرکرد، من ههرئوهی تهماشای ئەم سەرژمیریانەم بکردایە یەكسەر سەرم گیژی دەرخوارد.

"کاپتا" شەرابیکی زۆری خواردبویە پێدەکەنی و "مریت" یش لەگەڵیدا دەستی کرد بەپێکەنین. "کاپتا" داوی ئەوهی پێکەنینەکە تەواو بوو و تی: خاوەنە بەرپێزەکەم، من زۆر خوشحالم بەوهی کە دەبینم وەک جاران کە سیکی دڵپاک و سادەیت و سەر لەکارە جدی و بنەچەییەکان دەرناکەیت، سەرەپای ئەوهی نامەویت بۆتۆبەینم بە بەرازیك، چونکە هیشتا تۆ وەک ئەو بەرازە وایت کە ملوانکە یەکی ئالتونی لەبەرامبەردا دانراوە و هەر وەک چۆن بەرازە کە نازانیت چی لەو ملوانکە ئالتونە بکات، تۆش بەهەمان شیۆه نازانیت بەچ شیۆه یەک ئالتونە کانت بخیتە گەر، بۆیە تۆ دەیت سوپاسی داوی میسر بکەیت کە خزمەتکاریکی وەک منیان داوە پیت، چونکە ئەگەر دزیک ببوایە بەخزمەتکارت، لەماوەیەکی کورتدا بێ پارە دەکردی، لەکاتیکیدا من دۆلە مندترم کردوویت.

وتم: "کاپتا" وایانم پێویست بەو نەکات کە من سوپاسگوزاری خوداکانی میسر یم، چونکە ئەوهی بوو هۆی ئەوهی من تۆ بکەمە خزمەتکاری خۆم، سەلیقی جۆری هەلبژاردنی من بوو، ئایا لەبیرتە کە لەو پۆژەدا لەگۆڕەپانی کۆیلەفرۆشکاندا تۆیان بەپایەییەکەو بەستبویەو و تۆش بەو ژنانەت ڕادەبوارد کە لەویۆه تێدەپەرین و داوی ئاوجۆشت لە پیاوێکان دەرکرد و هیچ کەسیک ئاوجۆی پێ نەدەدا. لەبەرئەوهی یەكچاو و کەسیکی لاواز بویت، هیچ کەسیک گرنگی پێ نەدەدا و تۆیان نەدەکری، بەلام کاتیک من هاتمە ناو بازاری کۆیلەفرۆشەکانەو، تۆم کپی، چونکە لەوکاتەدا پزیشکیکی جوان و هەژار بوم و نەمدەتوانی نوکەریکی گرانبەها بکرم.

کاتیک "کاپتا" گوئی لەقسەکانم بوو زۆر خەمگین بوو و پوختساری مۆن کرد و تی: گەرەم، باش نیە کە تۆ یادگاریە کۆنەکان تازە بکەیتەو، چونکە ئەم یادگاریانە جگە لەوهی من دڵتەنگ بکات و ڕامووشینیت هیچ سودیکی تری لێناووشیتەو، بەلام دەرپارە سەرۆت و سامانەکەت هەر بەو شیۆه یە پێم وتی: سەرەپای بونی زەحمەتی بەردەوامی بەرپرسیانی کۆکردنەوهی باج و سەرانی، دۆلە مەندم کردیت و دوو نوسەری سریانیم دامەزراندووە کە تەنها سەرۆت و سامانی تۆ بژمێرن، لەلایەکی ترەو لەبەرئەوه ئەم نوسەرە سریانیانەم دامەزراند کە یەكەم باج

كۆكەرەوھەكان زۆر متمانەیان پێدەكەن، دووھم: هیچ كاربەدەستیكى باج و سەرانی سەر لەسەرژمیڤری سریانیهەكان دەرناكات، بگرە"ست"یش ناتونیت سەر لەژمیڤیری نوسەریكى سریانى دەرناكات، ئەگەر تەواوی كاربەدەستانی"ھورم ھب"ی دۆستت، ھاوکاری بكەن.

لەپاستیدا لەبەرئەوھى باسى"ھورم ھب"كرا، دەبیّت ئەوھ بلیم كە بەپێی پاسباردنەكانى تۆ، بڕیک زێڤ و زیوم بەقەرز پێدا و دوبارە بەپێی پاسباردنەكانى تۆ، بۆ وەرگرتنەوھى ئەو بڕە كانزایە نابیت زۆر پێداگری لەسەر بكەم، چونكە دەمزانى ئەگەر پێداگریم بكردايە، ئەوا میانەى ھاوڕێیەتیتان تێك دەچوو.

سەرەرای ئەوھى دەمزانى تۆ پیاویكى كە هیچ ئاگایەكت لەسەرۆت و سامانى خۆت نیە، دەبیّت ئەوھت پێپراگەيەنم كە بەھۆى پارەپەرستى و خزمەتگوزاریەكانم، تۆ لەمەردا یەكێكیت لەدەولەمەندە مەزنەكانى میسرو سەرۆت و سامانەكانى تۆ سەرۆت و سامانى راستەقینەيە، ئەك زێڤ و زیو.

زێڤ و زیو، بەھۆى تیپەربوونى كاتەوھ نرخى دادەبەزیت، بەلام زەوى و ئازەل و مال و كەشتى و نۆكەر، ھەرگیز نرخیان دانابەزیت و ھەرچەنێك نرخى زێڤ و زیو كەم بێیتەوھ، ئەوا لەبەرامبەردا بەھای زەوى و مال و ئازەل و كەشتى و نۆكەرەكان بەرزتر دەبییتەوھ.

من دەزانم كە تۆ ئاگات لەسەرۆت و سامانى خۆت نیە، لەبەرئەوھ بەشینك لەزەوى و مالهەكانتەم كردووە بەناوى خزمەتكار و نوسەرەكانتەوھ بۆئەوھى ئەو پادە سەرۆت و سامانە مەزنەى تۆ لەبەرچاوى كاربەدەستانی كۆكردنەوھى سەرانی بشارمەوھ.

چونكە ئەو باجەى فیرەون دایناوھ بۆ كەسە دەولەمەندەكان، بەتەواوى فشارى بۆ ھیناون و كەسە ھەژارەكان دەبیّت یەك لەسەر پینجى گەنمى خۆیان وەك سەرانی بەدەن، بەلام یەك لەسەر سیى داھاتى گەنم وەك باج و سەرانی لەدەولەمەندەكان وەردەگرن.

لەدەستدانى سوریا ھەروھا ئەم سەرانی زۆر و قورسە، میسرى بەتەواوى ھەژار كردووە، بەلام چەنێك میسر ھەژار بكەوێت دەولەمەندەكان دەولەمەندتر و ھەژارەكان داماتر دەبن، ئەم بارودۆخە ئەو ولاتانەش دەگریتەوھ كە تۆشى ئەم ھەژاریە دەبیّت.

به لّام تو "سینوهه" له پزیزی دهو له مهنده كاندايت و پوژ له دواى پوژ ساماناكت زياتر دهبيت، دهبيت نه وهشت پى بلّيم كه به شيك له م سهرهوت و سامانهت له پزى كو كړدنه وه گهنم بو كاتى گرانى، به دهست هي ناوه.

"كاپتا" دواى نه وه قومىكى ترى خوارده وه و وتى:

گه وره، نه و لا تانهى به ره و ويرانى ده پون، هو كار كه ي نه وه يه كه به شيك له زهويه كانى هيچ كشتوكا ليكى تيدا ناكريت و هر به وشيوه يه ده مي نيته وه، هره وه نه مړو له ميسردا به شيك له زهويه كانى نامون به يى كشتوكال ماونه ته وه، بويه نرخی گهنم له محاله تانه دا به رز ده بيتته وه، من زور زو ناگادارى نه م حال ته بوم و پيم به وه برد كه گهنم كاليه كه هه رگيز زهره رى تيدا ناكه يت، له به رنه وه هه موو ساليك له چاو سالى رابردودا گرانتر ده بيت.

نه وه بوو دهستم به كړينى گهنم كرد و دواى هر ساليك گهنم به نرخیكى زياتر ده فروشت. نيستا تيگه شتم كه فروشتنى گهنم، له سالى پاردا هه ليه و ده بيت گهنم له نامباره كاندا هه لېگيريت، چونكه هه موو مانگي ك له چاو مانگي پيشوو به هاى گهنم گرانتر ده بيت و كه سينك نه مړو گهنمى خو ي بفرو شي ت، هه رچه نيك گرانيشى فروشتي ت، هه له خه له تا وه، له به رنه وه ي له سبه يني دا به هاى گهنم گرانتر ده بيت.

نه وه بوو تا له توانامدا هه بوو گهنم كړى و نيستا خه زينه كانى تو پړن له دانه ويله، به لّام نايان فروشم، چونكه ده زانم نرخی گهنم گرانتر ده بيت.

"كاپتا" خوارده وه ي بو من و "مريت" تيكرد و وتى: من زور سوپاسى فیرعون ده كم و له خودا داواكارم سه د كه پرت سه د ته منى بداتى، چونكه فیرعون هه رچى زياتر بریت، خه لكى هه ژارتر ده كه ون و هه رچه نيكي ش خه لكى هه ژارتر بكه ون زياتر ناچار ده بن زهوى و ژن و كوړ و كچانى خو يان له پيناوى چهن د كاسه يه ك گهنمدا بفروشن، هر له به رنه وه ش ني مه به خوړا زهوى خه لكيمان دهست ده كه وي ت و كچان و كوړان و ژنه كانيشيان، ده كه ينه كه نيز و نو كه رى خو مان.

"كاپتا" كه به هو ي نه م قسانه يه وه چست و چالاك بوو و وتى: پايه دار بيت فیرعون و خودا كه ي "ناتون" كه دهو له مهنده كان مانگ له دواى مانگ دهو له مهنده تر و هر ز له دواى وه رزيش هه ژران داموتر ده كات، نه و هه له ش بو ني مه ده رچه سي ني ت تا بتوانين ته واوى كي لگه و باخ و ماله كانى ميسر بكړين و ژن و پيا وه كان بكه ينه كه نيز و

نۆكەرى خۆمان، بەلەم تۆ ئەى خاوەنە بەرپەزەكەم، نابیت وا لیكى بەدەیتەووە كه من لەمەردا زیاد لەپەرۆژانی رابردوو دزیت لیدەكەم و لیشت ناشارمەووە هەندیکات بەداخ دەبم، چونكە ئەوێندە دەستپاك و دروستكارم، ئەگەر ژن و منداڵم هەبوايە، بەدەلنیاييەووە بۆلەو و گلهییەكى زۆریان لى دەكردم كه بۆچی سەرۆت و سامانەكەت نادزم، چونكە ئەى خاوەنە خوشەویستەكەم، سینۆهەى مەزنى من، هیشتا خوداكانى میسر خاوەنیکى وەك تۆیان نەهیناوەتە بون كه هیندە سادە بیئت، ئەوان بۆیە تۆیان هیناوەتە بون تا مەروە دزیت لى بكات.

بەقسەكانى "كاپتا" پیدەكەنیم و "مریت" یش بەهەمان شیۆه پیدەكەنى، "كاپتا" وتی: گەرەم من ئەو سامانەى كه لەمەردا هەتە لەقازانجى، دانانى باج و خەرجه جیاوازهكانەووە بەدەست هاتووە.

خەرجه جیاوازهكان بریتین لەو بەرتیالانەى كه من داومە بە كارمەندانى كۆكردنەووەى باج و خەراج، بۆئەوێ ئەوان بكەمە یارمەتیدەرت.... بەشیكى تر لەخەرجه جیاوازهكان بریتین لەو شەرابانەى كه دەرخوادى كارمەندانى كۆكردنەووەى باج و سەرەنەم داو، بۆئەوێ كاتیك ژمیاریانى ئابورى و نوسەرانى میسر دین بۆ پشكنین، سەریان گەرم بیئت و چاویان زاق بیئت تا بەجوانى چاویان بەژمیاریارى دارایی تۆ نەكەویئت.

"كاپتا" بەم شیۆهیه بەردەوامى بەقسەكانى خۆى دا:

تۆ نازانى ئەم كاربەدەستانەى باج و سەرەنەیه، دەتوانن چەنێك شەراب بخۆنەووە، بیئەوێ مەست بن و چاوەكانیان زاق بیئت. خەرجه جۆراوجۆر بریتیه لەو گەنمەى كه من هەندیکات دەمبەخشى بەسەر هەندیک هەژاردا بەتایبەت ئەو هەژارانەى كه دەزانم دەپۆن بۆ هەموو شوینیك و قەسەى زۆر دەكەن، بۆئەوێ لەهەموو شوینیكدا باسى چاكەى تۆ بكەن و بڵێن كه "سینۆهە" تەواوى سامان و گەنمەى خۆى دەبەخشیتە نەتەوێكەى خۆى. ئەم كارەش زۆر پیویستە و یەكێكە لەهونەرەكانى دەولەمەند بون. دەولەمەندیك هەموو سالیك سەدا خیزان لەناو دەبات و دەست بەسەر زەویەكانیاندا دەگریت و ژنان و پیاوانى خیزانەكان دەكاتە كەنیز و نۆكەرى خۆى و بەكۆكردنەووەى گەنم لەخەزینەكانداو هەلگرتنى تەواوى نازوقەكانى تر، نرخى شتەكان بەرز

دەكاتەۋە سەدھا كەس لەبىرساندا لەناو دەبات و لەبەرامبەردا ژورەكانى خۇي پېر دەكات لە زىر زىو.

لەبەرامبەر ئەۋەممو سودەدا، مشتىك گەنم يان بېرىك زىپوزىو بەدەمەقەرە دەدەن بەو كەسانەى دەپۇن بۆ ھەموو شوپىنىك بۆئەۋەى باسيان بىكەن، تەنھا بۆئەۋەى ئەمانە بلىن كە فلان دەۋلەمەند ھەموو شتىكى خۇي بە ھەژاران دەبەخشىت و شەو و پۇژ، بۆ داين كردنى كەرەستەى ئاسايش و ئارامى ھەژاران تىدەكۆشىت.

سودى ئەم ھونەرە ئەۋەىە كە يەكەم ھەژاران و ئەۋانەى بەدەستى تۆ، بەۋاتا بەدەستى من ستەميان لىكراۋە و بونەتە كۆيلە و كەنیزەى من و دەۋلەمەندەكانى تر ئىرەيىت پىنابەن كە بۆچى دەۋلەمەندتر بويت. دوۋەم لەر پۇژەۋەى كە بارودۇخى مىسر تىك چوۋە و خوداى "ئامون" لەناو چوۋ، ھىچ كەسىك ھەۋلى ئەۋەى نەدا ئاگر لەخەزىنە گەنمەكانى تۆ بەرىدات و مائەكانت وىران بىكات يان ھەۋلى كوشتنى تۆ بدات، لەبەرئەۋەى ئەم نەتەۋەىە تۆ بەكەسىكى مرۆڭ دۆست و چاكەخۋاز لەقەلەم دەدات.

دواى ئەۋەى "كاپتا" كۆتايى بەقسەكانى خۇي ھىئا، دەستى خستە سەر سىنەى و ئاشكرا بوو چاۋەپىي ئەۋەى دەكرد ستايشى كارەكانى بىكەم.

منىش وىم: "كاپتا" بەقسەكانى تۆدا ديارە كە ئىستا بېرىكى زۆر گەنم لەناو خەزىنەكانى مندايە.

"كاپتا" وتى: بەلى، تۆ لەمپۇدا يەككىكى لەمەزىتەين خاۋەن گەنمەكانى مىسر.

وئىم: "كاپتا" ئىستا كاتى چاندنى گەنمە...

"كاپتا" وتى: بەلى و ھەر لەبەرئەۋەش گەنم زۆر پەۋاجى پەيدا كردوۋە.

وئىم: تۆ دەبىت ھەر ئىستا بېرۆيت بۆ لاي ئەو جوتيارانەى كە لەزەۋىە كۆنەكانى "ئامون" دا سەرقالى كارى كشتوكالين و گەنمەكەى من دابەش بىكەيت بەسەر ئەو كەسانەدا كە پىۋىستيان بەگەنمە، چونكە ئەمانە گەنميان بۆ ۋەشاندىن نىيە، لەبەرئەۋەى گەنمەكەى ئەۋان توشى ئافات بوو و من بەچاۋى خۆم بىنىم كە گەنمەكەيان پەلەى سورى ۋەك پەلەى خويىنى پىۋە بوۋە.

"كاپتا" وتى: گەرە و بەرپىزم تۆ خۆت بەم جۆرە نەخشە زىانبەخشانەۋە ماندوۋ مەكە و بھىلە من لەباتى تۆ بىر بىكەمەۋە و بېريارى ئەۋە بىدەم، سەرەتا كاتىك

جوتیاره‌کان له‌زه‌ویه‌کانی "ئامون" دا ده‌ستیان به‌کاری کشتوکالی کرد، نه‌وانی خاوه‌نی خه‌زینه‌ی گه‌نم بون، گه‌نمیان تاکاتی خه‌رمان کوتان به‌قه‌رز پی‌ده‌دان و بریاریان دابوو له‌به‌رامبه‌ر هه‌ر کاسه گه‌نمی‌کدا له‌سه‌ر خه‌رماندا دوو کاسه گه‌نم له‌جوتیاره‌کان وه‌رگه‌رنه‌وه. له‌به‌رنه‌وه‌ی جوتیاره‌کان توانای نه‌وه‌یان نه‌بوو قه‌رزه‌که‌ی خۆیان بده‌نه‌وه، بۆیه له‌به‌رامبه‌ر نه‌وه‌دا خاوه‌ن گه‌نمه‌کان ده‌ستیان به‌سه‌ر ئاژه‌له‌کانیاندا ده‌گرت و کابرای جوتیاریش له‌به‌رنه‌وه‌ی چیت‌ر ئاژه‌لی نه‌بوو به‌ته‌واوی وه‌ی ده‌روخا.

به‌لام له‌م‌پ‌ودا گه‌نم به‌را‌ده‌یه‌ک گرانه که ئه‌گه‌ر له‌سه‌ر خه‌رماندا له‌به‌رامبه‌ر نه‌و گه‌نمه‌ی به‌کابرای جوتیار ت داوه ده‌ست به‌سه‌ر هه‌موو ئاژه‌له‌کانیدا بگه‌رت، هه‌شتا سو‌دی‌کی وایان لێ‌نا‌بینیت، به‌لام ئه‌گه‌ر نه‌و گه‌نمه‌ی که هه‌لت‌گرت‌وه له‌بازاردا بی‌فرۆشی، نه‌وا له‌ده‌ست به‌سه‌را‌گرتنی ئاژه‌لی کابرای جوتیار زیاتر قازانج ده‌که‌یت. سه‌ره‌رای نه‌وه‌ش گه‌نم قه‌رز‌دان به‌ جوتیار بۆ‌نه‌وه‌ی بیه‌وشی‌نیت، له‌دید‌ی باز‌رگانه‌وه هه‌له‌یه، چونکه پێ‌شه‌که‌ی ئێ‌مه پێ‌ویستی به‌وه‌یه که ئه‌مه‌سال ب‌رێ‌ک له‌زه‌ویه‌کان کشتوکالی تێ‌دا نه‌کریت، بۆ‌نه‌وه‌ی نه‌رخ‌ی گه‌نم به‌رز‌تر ببێ‌ته‌وه. لێ‌رده‌مه‌به‌ست نه‌وه‌یه که ئێ‌مه نابێت گه‌نم به‌قه‌رز بده‌ین به‌ جوتیاره‌کان، بۆ‌نه‌وه‌ی له‌زه‌ویه‌کانیاندا نه‌یوه‌شی‌نن، چونکه یه‌که‌م ناتوانن له‌کاتی سه‌ر خه‌رماندا قه‌رزه‌که‌مان بده‌نه‌وه، له‌به‌رامبه‌ر نه‌مه‌شدا ئێ‌مه ده‌بێت ده‌ست به‌سه‌ر ئاژه‌له‌کانیاندا بگه‌رن، ئه‌م کاره‌ش له‌قازانجی ئێ‌مه‌دا نه‌یه. دو‌وه‌م: له‌پ‌روی ه‌رز و بیر‌وه‌، ئه‌گه‌ر زه‌ویه‌ک کشتوکالی تێ‌دا نه‌کریت با‌ش‌تر و به‌پێ‌ت‌تر ده‌بێت و به‌های گه‌نمیش له‌هه‌مان کاتدا به‌رز ده‌بێ‌ته‌وه. سه‌یه‌م: خاوه‌ن خه‌زینه‌کان له‌به‌رامبه‌ر نه‌و هه‌لو‌یسته‌ماندا پ‌قیان لێ‌مان ده‌بێت و ده‌ست به‌ر‌قه‌به‌رایه‌تی‌مان ده‌که‌ن، ته‌نها له‌به‌رنه‌وه‌ی قه‌رز‌مان به‌جوتیاران داوه.

له‌وه‌لامی "کاپتا" دا و‌تم: نه‌وه‌ی پێ‌ت ده‌لێ‌م بیکه، نه‌ویش نه‌وه‌یه که گه‌نمه‌که‌م به‌نیو جوتیاراندا دا‌به‌ش بکه و پێ‌یان ب‌لی ئه‌م گه‌نمه به‌ناوی "ئه‌خ‌نا‌تون" و خودا‌که‌ی "ئا‌تون" وه‌ پێ‌تان ده‌ده‌م، چونکه من فیر‌عه‌ونم خۆش ده‌وێت و هه‌رله‌به‌رنه‌وه‌ش پ‌رێ‌ز له‌خودا‌که‌ی ده‌گرم. من ئێ‌سقانی نه‌و جوتیارانه‌م بیه‌یوه له‌ژێ‌رپێ‌ستیانه‌وه، وه‌ک پێ‌ستی نه‌و نو‌که‌رانه‌ی که له‌کانه کان‌زا‌کاندا کاریان ده‌کرد ده‌رپه‌رپه‌یوو. هه‌روه‌ها مه‌مکی ژنانی جوتیارانیشم بیه‌یوه که وه‌ک مه‌شه‌که‌یه‌کی وش‌ک و بێ‌ئاو شو‌ر ببوویه‌وه و

نهیانده توانی شیر به منداله کانیاں بدن و منداله کانیشیانم بینی که چاوه کانیاں له برساندا قول بویو.

هر له بهرئه وهش ده بیئت گه نمه کهم بدهیت به جوتیاران و بلییت که فیرعه ون و خودا کهی ئه و "ئاتون" ئه م گه نمه م به قهرز دهادت به ئیوه، بۆئه وهی سودی لی وهرگرن و له زهویه کانتاندا بیوه شیئن.

به لام من چهز ناکه م ئه م گه نمه یان به خوڤایی پیبدهم، چونکه له وه وپیش ئه وه تاقیکراوه ته وه، کاتی که خه لکی شتی که به خوڤایی به دهست بهینن، قه دری ئه و شته یان له بهرچا و نابیت و هر له بهرئه وهش جوتیارانی میسر نه یان توانیوه سود له زهوی و ئاژه له کانی "نامون" که فیرعه ون به خوڤایی پیی دا ون وهرگرن، له کاتی که ئه گهر فیرعه ون ئه م زهویانه ی به نرخیکی ئاسای بفروشتایه به جوتیاران و به های ئه و زهویه ی به وهرزانه لی وهرگرتایه "قست" باشتر بوو. له مکاته دا جوتیاره کان ناچار ده بون سود له زهوی و ئاژه له کان وهرگرن و ته مه لی و بیحه و سه له ییان وه لاوه نیئن. ئه و قهرزه ی تۆ دهیده ی به جوتیاران ده بیئت قهرزی بی "سوو" بیئت و پیشیان بلی له بهرامبه ر هر کاسه گه نمیکدا، له کاتی سه ره خه رماندا ده بیئت هر یه ک کاسه گه نمان پی بده نه وه، ههروه ها چاودیری ئه وهیشیان لی بکه که ده بیئت ئه و گه نمه بوه شیئن.

کاتی که "کاپتا" گوئی له م قسانه بوو هاواری کرد و یه خه ی خو ی در ی و وتی: که ورم دوباره هاتیه وه و منت گرفتاری به ده بختی کرده وه. به چ شیویه که من ده توانم له بهرامبه ر هر کاسه گه نمیکدا که دهیده م به جوتیار، له سه ره خه رماندا ده بیئت هر یه ک کاسه گه نم ی لی وهرگرمه وه؟ ئه گهر من له بهرامبه ر هر کاسه گه نمیکدا ته نها یه ک کاسه گه نم وهرگرمه وه، ئیتر ده بیئت له کی دزی بکه م؟ چونکه من ناتوانم دزی له سامانه که ی تۆ بکه م، بۆیه ده بیئت دهست بۆ سامانی خه لکی دریژ بکه م.

من ناتوانم گه نم به ناوی فیرعه ون و خودا که ی ئه و "ئاتون" به قهرز بدهم به جوتیاران، له بهرئه وهی "نامون" من دو چاری نه فرهت ده کات.

من له ترسی فیرعه ون و بهر پر سه کانی ناتوانم به ئاشکرا بانگه شه ی ئه م کاره بکه م، به لام له بهرئه وهی لی رده ها هیچ بیگانه یه ک نیه، ئه م قسه یه ده که م و ده لیم "نامون" که خودای پابردوه زۆر به توانایه و کاهینه کانی گهرچی بهر کهش دهسته لاتیان نیه،

بەلام ئىستا نەفرەت يان لەتەواوى جوتياران و "ئاتون" كوردوو و ھەر لەبەرئەو ەش جوتيارانى "ئاتون" برسيانە و زيان لەگەنمەكانيان دەكەوتت.

كاتيك "كاپتا" سەرقالى قسە كردن بوو، من بەھوى گەرمەو قژە دەستكردەكەم لەسەرم لابرد، كاتيك "كاپتا" چاوى بەسەرە كەچەلەكەم كەوت وتى: ئاى گەورەم، ئاى سەرى تۆش كەچەل بوو؟..... ئاىا ھەز دەكەيت دەرمانيكت پى بدەم كە دوبارە موى سەرت بپوئىنئەو و قژىكى جواتر لەجاران بەدەست بەيئى؟

ئەو دەرمەنە يەككە لەباشترين ئەو دەرمەنەنى كە لەميسردا ھاتوو ەتە بون و نرۆست كراو و ھىشتا پزىشكانى "مالى ژيان" لەبارەى ئەو دەرمەنەو ھىچ زانيارىەكيان نىە و ھەركەسيك ئەو دەرمەنەى بەكار ھىنايئت دەرنەنجاميكي باشى لى بەدەست ھىناو و لەبەرامبەر ئەو كارەمدا پزىكى زۆريان لىگرتوم و تەنھا يەككە لەوانە سكالائى كرد و وتى: بەھوى بەكارھىنانى ئەو دەرمەنەو، موگەليك پرواو كە لەشيوەى توكى گيانەو ەرەكان دەچيئ و ەك موى رەش پيئستەكان لولە.

"كاپتا" لەبەرئەو ئەم باسەى ھىنايە ئاراو بۆئەو ەى من بپيارەكەى خۆم فرامۆش بكەم، بەلام من تيمگەياند كە لەبپيارى خۆم پاشگەز نابمەرە و گەنمى من دەبيئت بەنيو جوتيارەكاندا دابەش بكرئت.

"كاپتا" تىگەشت كە گالئە ناكەم، بۆيە وتى: گەورەم، ئاىا سەگيكي ھار قەپى لىگرتوى يان چزى دوپشكيك بەجەستەدا چەقيو، بۆيە وا شيئ بويت؟ ئەو بپيارەى كە تۆ دەتەويئ بىدەيت، شكست بەئيمە دەھيئيت و دوبارە دەبيئت بۆ بەدەست ھىنانى نانك دەست بەئەرك و گرفتەكانمان بكەينەرە.

منيش ەك تۆ لەبينينى ئەو جوتيارانەى كە ئىسقانەكانيان لەژيئر پيئستيانەرە دەرپەرپو ەلگران بوم، بەلام من نارۆم بۆ ئەو شوئنانەى كە ئەم جۆرە كەسانەى تيدا بيت، ئەگەر لەشوينيكدە روبەروى ئەم جۆرە كەسانە ببمەرە رويان لى وەرەگيئرم، چونكە مروؤ تەنھا بەو شتانە كاريگەر دەبيئت كە دەيانبينيت و ئەگەر چاوى بەشتيكي كاريگەريش نەكەويئ دوچارى خەمبارى نايئت، بۆيە يەكك لەو شتانەى كە بوو ەتە ھوى مايەى خەمبارى من ئەو ەيە كە تۆ دەليئت من دەبيئت بپۆم و گەنم بەنيو جوتياراندا دابەش بكەم و ئەمەش كاريكى ماندوكەرە، چونكە كيگەكانى ميسر، لەكەنار پوبارى "نيل" دا قوپ و زەلكاو و نەيجەلانە و ھەر بەو ھويەو پيم دەچەقيئە ناو

قوپ و لیتەو و دەكەوم، یان نوقمى یەکیك لە جۆگەلە ئاوەکان دەبم، لەبەرئەوێ ئیستا کەسیکی لاو نیم بۆئەوێ بتوانم بەرگەى ماندویەتیەکانی پابردوو بگرم.

وتم: "کاپتا" لەپابردوودا درۆت دەکرد و من وام دەزانی لەبەرئەوێ ئیستا دەولەمەند بویت، دەستت لەدرۆ کردن هەلگرتوو، بەلام دەبینم هەروەکو پابردوو درۆزنى. تۆ ئیستا لەپابردوو لاوتر دێیتە بەرچاو، چونکە لەپابردوودا دەست و پیکانت دەلەرزىن، بەلام ئیستا دەستەکانت نالەرزىن، لەپابردوودا چاوەکانت سور وەردەگەرا، بەلام لەمرودا وەکوو جارێن سور نابیتەو، جگە لەو کاتانەى کە دەخویتەو. لەبەرئەوێ من پزیشکم ئەم گەشتە بۆ تۆ کە زۆر قەلەو بویت بەگرنگ دەزانم، چونکە قەلەوی فشار دەخاتە سەر دلت و هەناسە برکیت پێدەخات. بەلام بەهۆی پیکردنەو ئەم قەلەویەت کەمتر دەبیتەو و وەك ئیمە دەتوانی بەچالاکى پى بکەیت. ئایا لەبیرتە کاتیک لەجادهکانی "بابل" دا پیاسەمان دەکرد، تۆ چەنیک چالاک بویت، ئایا لەبیرتە کاتیک بەنیو کیوکانی "لوبنان" دا کوچمان دەکرد، بەچ خیراییەک بەسەر کیوکاندا سەر دەکەوتیت، ئەگەر پزیشكى تاييەتتى فیرەئون نەبوايم، لەگەڵ تۆدا کوچم دەکردو سەردانی جوتیارانم دەکرد و گەنم بەنیویاندا دابەش دەکرد، بەلام لەبەرئەوێ پزیشكى تاييەتتى فیرەئونم، لەوانەى هەموو پوژیک کارى بەمن هەبیت و منیش ناتوانم "تبس" بەجى بهێلم. دواجار "کاپتا" خۆى دا بەدەستەو وە پازى بوو بەوێ بەپێى فەرمانەکەم رفقار بکات. ئیمەش تا ئەوکاتەى بەشیک لەشەو تێپەری بەیەکەو خواردمانەو و "کاپتا" باسى یادگارى گەشتەکانى پابردوى بۆ دەکردمەو هەندىجارىش من "مریت" م دەهینایە پیکەنین و "مریت" یش سینەى خۆى پوت کردبویەو بۆئەوێ من بتوانم دەست بەسەر سینە پوتەکەیدا بهێنم، کاتیکیش "کاپتا" بەتەواوەتى ماندوو بوو و دەیویست بپوات بۆئەوێ بخەویت.... "مریت" یش پێى وتم: ناهیلێت منیش بگەریمەو بۆئەوێ بخەوم.

مریت گوزەى لەگەڵمدا نەشکاندبوو، بەلام لەوشەویدا ئەوەند سۆزو خوشەویستی خۆی بۆ دەربریم کە وامدەزانی هەركاتیک ژنیک گوزەم لەگەڵدا بشکینێت بەوشیوێ سۆز و خوشەویستی خۆیم بۆ دەرنابریت.

⁴ بەواتا نەبووتمە ژنى یاسایى ئەو.

كاتىك لەوشەو دەدا لىم پرسى: "مریت" ئايا تۆ ئامادەى گۆزەم لەگەلدا بشكىنى؟
ئەو ژنەش لەو دەلامدا وتى: "سینۆھە" لەبەرئەو دەى تۆ پزىشكى فىرەونىت، خۆم
بەشایستەى تۆ نازانم، چونكە من بەخزمەتكارىكى مەيخانە لەقەلەم دەدرىم و
خوشكى تۆ" بەواتا ھاوسەرەكەى تۆ" دەبىت ژنىك بىت كە ئەوت لە مەيخانە، لەكاتى
خزمەتکردنى مەيخۇراندانە بىنىبىت.

بەيانى پۆزى دواى دەبوو بپۆشتمایە بۆ لای دايكى فىرەون كە خەلكى
"تبس" زۆر لىى دەترسان، پىش ئەو دەى بەرەو پوى كۆشكەكەى ئەو بكەومە پى،
گەرەمەو بۆ لای كەشتىكەم، بۆئەو پۆشاكيكى كەتانی لەبەركەم و ئەوكات بەسەر
ئەو جلە كەتانا ئەو ملوانكەى زىرین و "خاچى ژيان" م بەگەرنەندە ئاویزان بكەم.

كاتىك سەرقالى گۆرپىنى جلەكانم بوم "موتى" خۆى كرد بەژوردا و وتى: گەرەم،
ئەو پۆزە پىرۆز بكرىت كە تىیدا گەرەیتەو بۆ"تبس"، بەلام دوینى شەو تۆ وەك
هەموو خەلكى پەفتارت كرد و لەباتى ئەو دەى بىیتەو بۆمال و ئەو خواردنە خۆشانەى
كە من بۆ تۆ ئامادەم كردبوو بخۆیت، پۆشتووت بۆ مەيخانە و كاتەكانت لەگەل ئەو
ژنەدا-مەبەستى مریت بوو- گۆزەرانددووە.

من دوینى شەو دواى پۆشتنى تۆ، نۆكەرەكانم ھانى پاكکردن و ئامادەکردنى
مالەكەى تۆداو ئەو دەى تەمەلى بكردايە بەقامچى دەكەوتەمە گىانى تەنھا بۆئەو دەى
مالەكەت زووتر بۆ ئامادە بكرىت و تۆ بتوانى لەشەودا بگەرپىتەو بۆ مالەكەت، بەلام
نەھاتىت و ھەرلەبەرئەو دەش ئىستە ھاتم بەدواتدا و دەمەوئەت بقبەمەرە بۆ مال بۆئەو دەى
ئەو خواردنەى كە ئەمپۆ بەيانىكەى بۆم ئامادە كردووت بخۆیت، ئەگەر ناشتوانى لەم
ژنە دور كەوئەو دە، ئەوا باشتروايە ئەویش لەگەل خۆتدا بەيئىت بۆ مالەكەت، چونكە
ھىنانى ئەم ژنە بۆمال لەوە باشتەرە ئەو دەى بۆ سەردانى كردن و بىنىنى پۆوئەت بۆ
مەيخانە و لەو مالەى كە بۆ تۆ جىنى ئاسايش و ئارامىە دور بكەوئەو دە.

من دەمزانى كە "موتى" ستايشى جوانى "مریت" دەكات و ئەو بەژنىكى شایستە
ھاوپىيەتى لەقەلەم دەدات، بەلام خوى بەو دەو گرتبوو كە بەوشیوئە قسە بكات و
نەیدەتوانى شیوازی گفتوگۆ و قسەکردنى بگۆرپت. ھەرلەبەرئەو دەش كەسىكم نارد بۆ
مەيخانەكە بۆئەو دەى بە "مریت" بلیت زوو بكەوئە پى و بىت بۆ مالەكەى من،

چونکه "موتی" خزمه تکارم له ماله که ی مندا شاهه نگیکی بچوکی به بونه ی گه پانه ورم بو "تبس" ناماده کردوه.

سواری که ژاوه که بوم و بهر و مال که و تمه پړی و "موتی" یش له تهنیش که ژاوه که مه وه ههنگای دهنه و دهیوت گه ورم من و امده زانی دوا ی نه وه ی له شاری "ناسو" دا نیشته جی بویت و شوین نیشته جیکه ت ناماده کرا، پیایوکی نارامت لی دهرده چیته، به لام ده بینم له پرابردو زیاتر ناشقی و نه وه ند به ژنانه وه په یوه سستی که هه رنه وه ی گه شتیته وه "تبس" به ره و مه یخانه که پوشتیت، بوئه وه ی خوت بگه یه نیته لای ژنه کان.

کاتی که تو له "ناسو" وه هاتی، چاوه کان دره وشاوه و گو نایه کی خرت پیوه بوو، به لام به هو ی نه وه ی ته نها شه ویکت له گه ل نه و ژنه دا برده سر، گو ناکانت ته پین و چاوه کانیش ت پدش داگه پاون. نه مه نه وه نیشان دهادت که تو له بهرامبر ژناندا ناره زویه کی ناکوتا و دانه مرکاوت هیه، چونکه نه و پیایوه ی به پړیک و پیک ی له گه ل ژناندا رابویریت، له شه ویکتدا به وشپوه یه گو پانکاری به سهردا نایه ت.... به لام زوربه ی پیایوه کان به وشپوه یه و حه ز ده کن به رده و ام له گه ل ژناندا رابویرن.

تا نه و کاته ی له مال نزی که بوینه وه "موتی" هر به وشپوه یه خه ریکی قسه کردن بوو، تا نه و کاته ی پیم وت: ژنه که، نه وه ی تو باسی ده که یه ت، له گو یی مندا وه و زه وزی می ش دهنگ دهادته وه، ده بیده نگ به.

"موتی" یش بیده نگ بوو به لام من دهمزانی که خوشحال، چونکه توانیویه تی من بگه پړینیته وه بو مال که خو ی و نو که ره کان به گول پازاند بو یانه وه و "موتی" بو دور کردن وه ی به لا کان، لاشه ی پشپله یه کی تو پیوی به ره و مالی دراوسیکه مان فریدا و چه ند مندالیکی بو نه وه ناماده کردبوو که کاتی که خوم بگه مه وه به مالدا هه مویان پیکه وه بلین "پیروز بیت نه و پوژده ی که گه وره مانی تی دا گه پراوه ته وه"

"موتی" له به رنه وه نه م مندالانه ی بو نه م کاره ناماده کردبوو، چونکه حه زی ده کرد من بېمه خاوه نی مندال و دهیوت، نه و ماله ی مندالی تی دا نه بیته چوست و چالاکی و خوشیشی تی دا به دی ناکریت.

به لام نه و به مەرچیک ناره زوی نه وه ی ده کرد بېمه خاوه نی مندال، که هیچ ژنیک نه هینمه وه بو مال، چونکه "موتی" به رگه ی نه وه ی نه ده گرت له ماله که مدا چاوی به ژنیک

بکەوێت، ھەرۆھا لەبەرئەوێ بێ ژن منداڵ نایەتە بون، من نەمدەتوانی ببمە خواوەنی منداڵێک، لەھەمان کاتدا ئارەزووی "موتی" بەیئەمە دی.

کاتیەک منداڵەکان بەدەنگێکی بەرز ئەو ئاھەنگەیان چەندجارێک دوبارە کردووە و وتیان: "پێرۆز بکریت ئەو پۆژەیی کە گەرەمانی تێدا گەراوەتەو..." منیش چەند ئەنگوستیلە مسیکم بەنیویاندا دا بەشکردو "موتی" چەندنانیکی شیرین کە بەھەنگوین لێنرابوو بەسەر منداڵەکاندا دا بەشکردو منداڵەکانیش لەوکاتە بەدڵخۆشیەکەو پۆشتن داوای ئەوێ خۆم کرد بەمالدا، ئەو جۆرە خواردنەکانی کە تەنھا لە "تبس" لێدەنرێت و من ھاوشیوێ ئەو جۆرە خواردنەم لەھیچ ولاتیکی تردا نەبینیوە، ئامادە کردبوو.

من و "مریت" دەستمان کرد بەنان خواردن و "مریت" دووجار بەدڵسۆزیو دەستخۆشی لەخواردنی "موتی" کرد بەشیوێەک کە ئەو ژنەیی زۆر خوشحال کرد، بەلام بۆئەوێ ئەم خوشحالیەیی خۆی بشاریتەو، دەم و چاوی خۆی دا بەیەکدا و وا خۆی نیشان کە دەستخۆشیەکانی ئەوێ پێی خوش نیە.

لەکاتییدا ناخواردن لەوماڵەدا -کەمالی من و پێش منیش ھی مسگەرێک بوو- بەشیوێەک لەتەنیش "مریت" ەو بەلای منەو بەخۆشی تێدەپەڕی، پرمکردە کاتژمێرەکە و تەم: ئەو ترازوی ئاوی، میلی کاتژمێرەکان تێدەپەڕی، بۆئەوێ ساتەکان ھەر بەو شیوێە بەمینیئەو و لەناو نەچیت، چونکە دەزانم ھەراکاتیەک ئەم ساتانە لەناو بچن لەوانە چیت ھاوشیوێ ئەم ساتانە بەدەست نەھێنمەو.

خواردنی نان لەو ماڵەدا لەگەڵ "مریت" بەو شیوێەش پێداویکی گرنگ نیە کە من باسی بکەم، بەلام لەبەرئەو باسی ئەم بابەتەتان بۆ دەکەم کە مەروفا کاتیەک بۆ بەدەست ھێنانی خوشبەختی دەکەوێتە پێ و سەرتاپای جیھان دەگەرێت، کاتیەک دەگەرێتەو بۆمال تێدەگات ئەو خوشبەختیە کە ئەو بەدوایدا دەگەرێت لەماڵەکەیی خۆیدا یەتی و بێھودە بەجیھاندا گەراوە بۆئەوێ ئەو خوشبەختیە بەدەست بەیئیت.

دوای ئەوێ نەمان خوارد، بێنیم کۆمەڵێک لە ھەژارانێ ئەو ناوچەیی و ھەندیک لەو نەخۆشەکانی پابردوم، کە ئەوانیش لەپابردوودا ھەژار بون، بەلام وادیارە ھەندیکیان بونەتە خاوەن سامان و جلوبەرگی نوێیان لەبەرکردووە لەھیوانەکەدا کۆبونەتەو. یەکیەک لەوانە بەنۆینەرایەتی ئەوانی تر وتی: "سینۆھە" تا ئەوکاتەیی تۆ

لەم ئاۋچەيەدا بويت و بەخۇپايى چارەسەرت دەكرىن، ئىمە پىزو پىزانىنمان بۇ ئەۋكارە مۇۋە دۇستانەيەت نەبوو، بەلام دواى ئەۋەى لىرە پۇيشتى تىگەشتىن كە بونى تۇ چەنىك بۇ ئىمە بەسود بوۋە و ئىستاش كە گەپراۋىتەتەۋە بەيىنىنت زۇر خۇشحالين و ئەم پۇژە كە پۇژى گەپرانەۋەى تۇيە بەپىرۇز دەزانين. دواى ئەۋە ئەۋ دىارىانەى بۇ منيان ھىتابوو پىيان دام. ئەۋ دىارىانە بەھايەكى ئەۋتۇيان نەبوو، بەلام لەبەر ئەۋەى لەپوى دلسۇزيەۋە ئەنجام دەدرا منى خۇشحال كرد و ئاگادارى ئەۋە بووم كە ھەندىك لەھەژارانى ئەۋ گەپكە لەپاردوو ھەژارتىر بون، چونكە خوداى تازەى فىرغەن چەند گىرفتىكى بۇ دروست كردون كە زىانى گەياندوۋە بە كار و كاسپيان.

يەكىك لەھەژارەكان قاپىك ئاردى "سوس يان كەپك"ى بۇ ھىنام و "سوس يان كەپك"ىش خواردنى ئەۋ كەسانە بوو كە تواناى كىرىنى گەنمىيان نىە. ھەژارىكى تر بالندەيەكى بۇ ھىتابوم كە بە بەرد راۋى كردبوو. پىياۋىكى تر چەند خورمايەكى وشكى خستە بەردەم و لاۋىكى ھەژارەش گوللىكى پى بەخشىم.

لەنىۋ نەخۇشەكانى خۇمدا، نوسەر و ەرىزە نوسىكى بەتەمەنم لەنىۋياندا بىنى كە سەرى دانەۋاندبوو، ئاۋسانىك لەقۇرگىدا بەدى دەكرا، سەرم لەبىنىنى سوپما، چونكە چاۋەپى ئەۋەم نەدەكرد كە ئەۋ تائىستا زىندوو مايىت، ھەروەھا ئەۋ نۇكەرەى كە تىمارى پەنجەيىم بۇ كردبوو بىنى و ئەۋىش پەنجەى خۇيى پىنىشان دام بۇئەۋەى بزانم بەتەۋاۋەتى چارەسەر كراۋە. يەكىكى تر لەنەخۇشە كۇنەكانم كچىكى لەشفرۇش بوو كە لەشى ھەپاج فرۇش دەكرد، من لەپاردودا چارەسەرى چاۋىم كردبوو، ئەۋىش تەۋاۋى ھاۋكارەكانى بۇلاى من ناردبوو بۇئەۋەى چارەسەرى گىرفتە جەستەيىيەكانيان بۇ بىكەم. ئەۋ كچەى كەلەم چەند سالىەى دوايىدا ژنىكى تەۋاۋ قەلەۋى لى دەرچوبوو، بەيەكىك لە كەسە نەخۇشەكانى من لەقەلەم دەدرا كە من ئەۋم بە كەسىكى دەۋلەمەند دەھاتە بەرچاۋ، چونكە ئەۋ ژنە سامانىكى زۇرى ھەبوو و ئەۋ كانزايانەى لەپىنى لەش فرۇشەۋە كۇكردبوۋە و چەند فرۇشگايەكى پىكپىر بوو، يەكىك لەۋ فرۇشگايانەيەى كرد بە فرۇشگايەى عەتر فرۇشتىن، لەھەمان ئەۋ كاتەى عەترى دەرۇشت ناۋنىشانى ئەۋ ژنە جوانانەى كە ئامادە بون لەشفرۇشى بىكەن و

⁵ سوس يان كەپك: ئەۋ ئاردە بىژراۋمىيە كە لەكاتى بىژانى ئارددا لەناۋ ھىلەكى ئارد بىژانەكەدا دەمىنىتەۋە.

لهشیان بهنرخیکی هه‌رزان هه‌پاج بکه‌ن، ده‌دا به‌کپیاره‌کانی. من دیاری هه‌مویانم به‌خۆش‌حالیه‌که‌وه ورگرت، له‌به‌رنه‌وه‌ی هه‌ندیک له‌وه‌ژارانیه‌ی که‌ئه‌و پۆژه‌هاتبون بۆ مائی من، نه‌خۆش بون و پیویستیان به‌چاره‌سه‌رکردن ده‌کرد، بۆیه‌پیویستی به‌وه‌کرد جله‌که‌تانه‌کانم دا‌که‌نم و ده‌ست به‌چاره‌سه‌رکردنیان بکه‌م.

"مریت"یش جلیکی تری له‌به‌رکرد بۆئه‌وه‌ی بتوانیت هاوکاریم بکات و برینی نه‌خۆشه‌کانی بۆ ده‌شۆردم و چه‌قۆکانیشم بۆئه‌وه‌ی پاک ببه‌وه‌ ده‌خسته‌سه‌ر ناگر یان تلیاکی ده‌کرده‌ناو‌په‌گی خۆینه‌به‌ری ئه‌وه‌که‌سانه‌ی که‌ده‌بوو ددانیان هه‌لبکی‌ش‌ریت، بۆئه‌وه‌ی هه‌ست به‌نازاری هه‌لبکی‌شانیان نه‌که‌ن. من ناگاداری ئه‌وه‌بووم که نه‌خۆش‌کانم بگره‌ژنه‌کانیش زۆر خۆش‌حال بون به‌وه‌ی "مریت"یان ده‌بینی سه‌رقالی هاوکاری کردنی منه، چونکه‌"مریت" له‌ش و لاریکی جوانی هه‌بوو و هیچ جوړه‌پۆشاکێک پێی له‌بینینی جوانی لاشه‌ی نه‌ده‌گرت.

کاتی‌که‌سه‌رقالی چاره‌سه‌رکردنی هه‌ژاران بوم، له‌ناکاو خۆم به‌هه‌مان ئه‌و "سینۆه"یه‌بینیه‌وه‌که‌له‌کۆندا هه‌ژار بوو چاره‌سه‌ری نه‌خۆشه‌کانی ده‌کرد، هه‌روه‌ها له‌به‌رنه‌وه‌ی من هیشتا به‌هۆی سامان و په‌ل‌وپایه‌و نیشته‌جی بون له‌دیواخانی‌که‌دا، که‌سی‌کی بۆگه‌ن وگه‌نده‌لم لێده‌رنه‌چوو، خۆم به‌که‌سی‌کی زۆر خۆشبه‌خت ده‌بینی، هه‌روه‌ها ئه‌وه‌ی که‌"مریت"ی جوان بۆ چاره‌سه‌رکردنی که‌سه‌نه‌خۆشه‌کان هاوکاریم ده‌کات هه‌ستی خۆشبه‌ختی لا زیاتر کردم و دوباره‌له‌به‌رخۆمه‌وه‌به‌ترازوم وت: ئه‌ی ترازوو، په‌وتی ئاوه‌که‌ی خۆت راوه‌ستینه، چونکه‌ئێستا خۆم به‌که‌سی‌کی خۆشبه‌خت ده‌بینم و ده‌ترسم ئه‌م ساته‌خۆشبه‌ختانه‌م تێپه‌رن و بپۆن و چیت‌جاریکی تر به‌ده‌ستیان نه‌هێنمه‌وه‌. کاتی‌که‌دوای ئه‌وه‌ی نه‌خۆشه‌کانم چاره‌سه‌ر کردو له‌ماله‌که‌م پۆشتنه‌درووه‌، ناگاداری ئه‌وه‌بووم که‌خۆر له‌ئاسۆی ئاوابون نزیک بووه‌ته‌وه‌، له‌کاتی‌که‌دا هیشتا نه‌پۆشتوم بۆ مائی دایکی فیرعه‌ون.

"مریت"زانی من ده‌بیت‌بپۆم بۆ مائی دایکی فیرعه‌ون، بۆیه‌ئاوی بۆ هێنام و منیش خۆم پێ‌شۆری و له‌جل له‌به‌رکردندا هاوکاری کردم و ئال‌تون و خاچی ژیانیشی کرده‌لم، کاتی‌که‌ویستم له‌مال‌بپۆمه‌درووه‌وتی: "سینۆه"له‌مالی دایکی فیرعه‌ون زۆر مه‌ینه‌ره‌وه‌، هه‌ولێ گه‌پانه‌وه‌به‌دیت، چونکه‌حه‌سیری مال‌چاوه‌پیت ده‌کات.

دايىكى فيرعەون

بۇ پۇشتىم بۇ مالى دايىكى فيرعەون دەبوو سواری كەشتى بومايە، لەسەر كەشتىكەدا دانىشتىم و بە سەول لیدەرەكانم وت، بەھەموو ھیز و تواناتانەوہ سەول لیدەن، ئەگەر پيش پۇناكبون و ھەلھاتنى ئەستیرەكانى ئاسمان، بگەيەننە كۆشكى دايىكى فيرعەون، لەبەرامبەردا زىرتان پى دەدەم.

سەول لیدەرەكانىش بەخىرايىك سەوليان لى دەدا كە لوتى كەشتىكە لەكاتى لەتكردنى ئاودا دوو ديواری ئاوى لەھەردوو لای كشتىكەكەوہ دروست دەكرد و ھىشتا يەكەمین ئەستیرە لەئاسماندا دانەگىرسابوو، خۆم گەياندە كۆشكى دايىكى فيرعەون.

پيش ئەوہى بلىم دايىكى فيرعەون بەچ شىوہيك پيشوازی لىكردم و چى پىوتە، دەبىت ئەوہ بەيمەوہ ياد كە ئەو دوو جار لە "تبس" ئەوہ ھاتوہ بۇ شارى "ئاسو"، بەلام لە "ئاسو" دا نەماوہتەوہ، چونكە رقى لەو شارە بوو، وە پەوشى كۆرەكەى لەبارەى ئەو خودا تازەيەوہ لا پەسەند نەبوو، دەيوت: خوداى نوئى سيستەمى ژيانى لەميسردا تىكناڵاندوہ، خەلكى ناپازى كردوہ، بەلام فيرعەون لەبەرئەوہى دايىكى زۆر خۆش دەويست، ھىچ كات دەمەقەرەى لەگەلدا نەدەكرد.

نەريت ئەوہيە كاتىك كۆرپك دەگاتە تەمەنى بالق بون، لەبەرامبەر دايكىدا كەر و كۆر دەبىت، تا ئەو پۇژەى ژن دەھىنىت و ژنەكەى چاو و گوئى بۇ بكاتەوہ، بەلام "نفر تى تى" ھاوسەرى فيرعەون كە كچى "ئامى" كاھىنى مەزنى "ئاتون" بوو بەھوى باوكيەوہ نەيدەتوانى چاو و گوئى فيرعەون بكاتەوہ. چونكە دەيزانى باوكى كاھىنى مەزن لەگەل "تى ئى" وەك خوشك و برا وابوون و ھەموو جاريك كاھىنى مەزن بۇئەوہ دەپۇشت بۇ كۆشكى فيرعەون، تا لەگەل "تى ئى" دا دەست بەگفت و گوگردن بكات.

ئەم بابەتە ھەموو كەسنىڭ بىرگە پاسەوانانى دەروازەى كۆشكىش-ئەو كۆشكىسى كە داىكى فىرەونى تىدا نىشتەجى بوو-دەيانزانى و تەنھا فىرەون لەشارى "ئاسو" ئاگادارى ئەم بابەتە نەبوو و بىرگە ھەندىكەسىش دەيانوت دوايىن كچى "تى ئى" مندالى كاھىنى مەزىنە، ئەك فىرەون.

من لەوياۋەردا بوم لەو پۇژەۋەى مىسر و فىرەون ھاتوۋەتە بون، بى لەبابەتە دەگمەنەكان، داىكى فىرەونەكان خورەوشتىكى وايان ھەبوو و لەمىيەۋە بوونەتە خاۋەنى چەند مندالىكىش، بەلام نەدەگەيشتە دەست ئەو كەسانەى كە لەئايىندەدا دىن.

چونكە ئەو كەسانەى لەھەر سەردەمىدا بن و ئاگادارى ئەم بابەتە بن، لەسەر كاغەزەكان تۆماریان ئاكەن، بۆئەۋەى ئەو كەسانەى كە لەئايىندەدا دىن لى ئاگادار نەبن، بەلكو ئەم نەيىنەيان لەلاى خۇيان دەپاراست و كاتىك دەمردن، نەيىنەكانىشىان لەگەلياندا لەناو دەچىت و لەھەموو قۇناخىدا بۆنمۇنە لەم قۇناخەدا بەو شىۋەى و ئەۋەى تىدا نانوسرىتەۋە كە داىكى فىرەون بەچ شىۋەىەك رەفتار دەكات، بۆئەۋەى خەلكى و ئەوانەى لەئايىندەدا دىن لى ئاگادار نەبن، بەلام لەھەموو قۇناخىدا ئەوانەى كە لەديواخانى مىسردا دەژىن، ئاگادارى ئەم بابەتەن و ئاشكرايە منىش كە پزىشكى فىرەونم ئاگادارى ئەم بابەتەم.

لەو پۇژەۋەى "ئەخئاتون" خوداى تازەى بەسەر خەلكىدا سەپاندوۋە، كاھىنەكانى خوداى كۆن دەلىن بىرگە خودى "فىرەون" ىش كوپى باوكى خۇى نى و "تى ئى" ئەوكاتانەش كەباوكى "ئەخئاتون" ىشتا نەمردبوو بەوشىۋەىە ژياۋە و "ئەخئاتون" ى كوپىشى بەزۆلى لەدايك بوو.

من ناۋىرم لايەنگرى ئەم بوختانە بىكەم، چونكە من لەوياۋەردام فىرەون كوپى خوداكان و فەرمانرەۋايى مىسرە و بىرىتە لە بەھرەىەك كە خودايان داويانەن بە فىرەونەكان.

بەلام لەيىرمە كە لەسەردەمى ژيانى فىرەونى رابردوۋدا-بەشىۋەىەك كە ىشتا باسى خوداى نوئ نەھاتبوۋە ئاراو-بۆئەۋەى كاھىنەكانى "ئامون" دژايەتى فىرەون بىكەن، باسى ئەۋە دەكرا كە ئەم كوپە كوپى باوكى خۇى نى.

بەھەرھال لەو پۆژەدا، دواى ئەوێ خۆم کرد بەکۆشكى فرمانپەرەوايیدا"تى
ئى"دايىكى فيرعون لەژۆرىکدا پيشوازی لیکردم که قەفەسگەلیکی زۆری
بەدیوارەکانیەو هەلواسی بوو، لەھەر قەفەسیکدا، چەند بەلندەییەکی تیدا بەدی دەکرا
و هەندیکیشیان هەولێ فرینیان دەدا.

"تى ئى"ئەو سەردەمانەى که کچیکى بچوک بوو، زۆر حەزى لە گرتنى بەلندە
دەکرد و هەموو پۆژێک کە تیرەى لکینەرى بەلقەدارەکاندا دەسووی بۆئەوێ کاتیک
بەلندەکان بەسەر چلەدارەکانەو دەنیشتنەو، نەتوانن جاريکی تر بفرنەو و ئەویش
بیانگریت و دواى ئەو بیانخاتە ناو قەفەسەو، لەو پۆژگەییەشەو هەندیکات خۆى بەم
یاریەو سەرقال دەکات.

کاتیک خۆم کرد بەناو ژۆرى"تى ئى"دا خەریکی چینیى حەسیریکی بوو که چەند
نەخشەییەکی رەنگاوپرەنگی لەخۆ دەگرت، پێى و تەم"سینۆهە"بۆچی ئەوئەندە درەنگ
هاتی؟ مەگەر بریار نەبوو ئەم پۆژ بەیانیهکەى بێیت بۆ ئێرە؟

و تەم: کۆرەکەت هەندیک کارى پێى پاسپاردبوم و پێى وتبوم دواى ئەوێ گەشتمە
"تبس" بەئەنجامیان بگەیهنم و دواى ئەو پۆژ بۆ لای دایکم، ئەگەر بەیانیهکەى
بەتایەم بۆ ئێرە، ئەوکات ناچار دەبوم فرمانی کۆرەکەت لەکاتیکی درەنگتردا ئەنجام
بدهم و تۆ دەزانى که ئەم درەنگ پیکردنە کاریکی پەسەند کراو نیە.

"تى ئى"وتى: ئایا کۆرەکەم نەخۆشیەکەى بەتەواوی چارەسەر کراو، یان وەکوو
جاران هەر شیتە؟

و تەم: مەبەستت چیە؟

"تى ئى"وتى: من وا دەزانم که ئەو هیشتا شیتە، چونکە تەنها شیتیک،
بەوشیوێهە لەدەورووبەرى"ئاتون"دا دەنگە دەنگ دەنیتەو و دەبیته مایەى ناپەرەزایی
خەلکی.

ئەوکات پرسى: "سینۆهە" تۆ که سەرکونتیکیەرى فرمانپەرەوايیت، بۆچی کۆن
ناکەیتە سەرى و ئەم شیتیه لەسەریدا دەر بکەیت؟

و تەم: فیرعون نەخۆش نیە، تا سەرى بۆ کون بکەن، و بۆئەوێ"تى ئى"درێژە بەم
گفتوگۆیە ئەدات، باسى بارودۆخى فیرعون و یارى کچەکانى و ناسک و سەگەکانى

كوڭشكى فرمانپره وایی شاری "ئاسو" و لیخوپړینی به لهم و كهشتی به سهر ناوی پوبار و هندی شتی ترم بو كرد.

به شیوهیهك باسی ئهم جوړه شتانه م بو كرد كه "تی ئی" بابته شیت بونی فیرعونی هر له بیر چویه وه، نه وکات پړیدا له بهرام بهر ده زگای حه سیر چینه کیدا دانیشم و به خزمه تکاره کانی خوی وت ناوجوم بو بهینن.

"تی ئی" دهیتوانی به خزمه تکاره کانی بلیت كه شهرابم بو بهینن و بهوشیوهیهش ژنیکی نه ونده پرهیل نه بوو كه به هوی پرهیلیه وه ناوجوم دهرخوارد بدات، به لام نه و له پوی نه ژاده وه ژنی چینی خه لکیکی ئاسایی بو و باوکی له پړی گرتنی بالنده کانه وه بژیوی ژیان دایین ده كرد، بویه "تی ئی" له وکاته وه تنها هزی له خواردنه وهی ناوجو بو، تانیستاش هر ناوجو ده خواته وه، له بهرنه وهی زیاده پره وی له ناوجو خواردنه وه دا ده کات جهسته و پوخساری ئاوساوه. له بهرنه وهی له نه ژادیکی دپره كه به واتا باوکی سپی و دایکی پره شه و نیستاش كه هر ئاوساوه، هر كه سیلک "تی ئی" ببینیت وا ده زانیت كه رهش پیسته و له "تیس" به جادوگری ره شپیست بانگی ده كن، چونكه زور هزی له جادوگریه.

من هر جاریك "تی ئی" ببینم سهرم له وه سوړ ده میتی كه ئهم ژنه به چ شیوهیهك، توانیویه تی له سهرده می لایه تیدا سهرنجی پیاویکی وهك فیرعون به لای خویدا راكیشیت و فیرعونیش بیكاته خوشکی خوی، له بهرنه وهی جوان نیه، به پینچه وانه وه له نیستادا زور ناشیرینه، خه لکی ده لاین له پړی جادوگریه وه فیرعونی فربو داوه، چونكه جی باوه پ نیه كه فیرعون كچی پیاویکی ئاسایی كه کاری گرتنی بالنده کانه، بكاته خوشکی خوی.

له کاتیکدا "تی ئی" ناوجو ده خواته وه، به پړی نه وهی كه پزیشك بوم، بی هیچ خو پاریزیهك قسهی له گه لدا ده كردم، له بهرنه وهی ژنان له گه ل پزیشکاندا بی هیچ خو پاریزیهك قسه ده كن و نه وشتانه ی به كه سانی تری نالین، بو پزیشكه کانی ده گیرنه وه.

دایکی فیرعون پنی وتم: "سینووه" ده زانم كه تو خوشكت نیه و دلنیام له وهی هه موو شه ویک له گه ل ژنیكدا راده بویری، چونكه له شاری "ئاسو" ژنگه لیکی زور جوانی تیدا یه و ژنانی شاری "ئاسو" بهوشیوهیهش خویان به قورس ناگرن و سه ختگیر نین

بۆیه ئامادەن لەگەڵ تۆدا رابوێرن. من تۆ بەپیاویکی ئارام و جیگیر دەبینم و دەبینم
 کە ئارامی و جیگیری تۆ بەرپادەیکە کە ھەندیکات من دڵگران دەکات و بیر لەو
 دەکەمەو بەشتەر وایە سوژنیکت پێدا بکەم، بۆئەوێ بزەم بەچ شیوەیک لەنازاری ئەو
 شوژنە رادەپەریت، بەلام دەبیئت ئەو پەسەند بکەم کە تۆ پیاویکی چاکیت و وەك
 بلیی سەرم لەو سوپ دەمیئی کە تۆ کەسیکی دانایت، چ سودیک لە چاکەیی خۆت
 وەرەگرت، چونکە کەسیک کە دانا بیئت، پێویستی بەچاکە نیە، ئەزموون فییری ئەو
 کردوم کە کەسە گەمژەکان و ئەو کەسانەیی ھیچ کاریکیان لێ ناوەشیئەو، کەسانیک
 چاکیان لێ وەرەچێت، بەلام سەرەرای ئەوانەش بەبینیی تۆ خوشحال دەبم، چونکە
 کاتیک چاوم بەتۆ دەکەوێت تێدەگەم کە تۆ لەو جۆرە پیاوانەیت کە بێ لەچاکە ھیچ
 خراپەیکەم لەگەڵدا ناکەیت، ھەر لەبەرئەوێش بابەتیکت بۆ باس دەکەم کە بۆ ھیچ
 پیاویکم باس نەکردوو و ئەو بابەتەش پەییوەستە بەتۆ.

لەراستیدا خودای "ئاتون" من و "نامی" دروستمان کرد و مەبەستی من و ئەو ئەو
 بوو کە لەپێی "ئاتون" وە خودای "نامون" لەناو ببەین بۆئەوێ دەستەلاتی خۆم و
 کۆرەکەم زیاتر بیئت، بەلام من و "نامی" پێشبینی ئەوێمان نەدەکرد کە بابەتی "ئاتون"
 بەو رادەیکە گەرە دەبیئت و دەبیئتە مایەیی نەرەزای خەلکی میسر.

وەك بلیی دەزانی "ئەگەر نەشرانی ئەو کەسیکی سادەیت" کە "نامی" سەرەرای
 ئەوێ برای من نیە لەگەڵدا رادەبوێریت، بەلام زۆر خوشم لەو نایەت، لەبەرئەوێ
 توانای جەستەیی جارانی نیە. ئەو پۆژەیی "نامی" خودا تازەکەیی ھێنایە بون، من
 لەویاوەرەدا نەبوم کە بەوشیوەیک کار لەکۆرەکەم بکات کە شەو و پۆژ لەپێی "ئاتون" دا
 بیئت، بەلام ئیستا وای لێھات و کۆرەکەم بەشیوەیک کەوتووێتە ژێرکاریگەری
 "ئاتون" وە کە وا ھەست دەکەین شێت بوو و دەبیئت کون بکریئە سەریو و ئەو
 شێتێکە لەکاسەیی سەری دەربکەین. بابەتیکی تر کە بووێتە مایەیی سەرسوێمانی من
 ئەوێ کە "نفر تی تی" سەرەرای ئەوێ جوانە، بۆچی بەردەوام بۆ فیرعون کچی
 دەبیئت. کاتیک ژنان جوان بن، پیاو بەتامەرز و ئارەزوو وە لەگەڵدا رادەبوێریت و تۆ
 کە پزیشکی دەزانی کاتیک پیاویک لەپرویی خواست و ئارەزوو وە لەگەڵ "نفر تی تی" دا
 رادەبوێریت نابێت کچی ببێت.

شتیکی تر نه وهیہ که من نازانم بوجی خه لکی رقیان له جادوگره رشه پیسته کانی منه، له کاتیکدا نه مانه ژن و پیاوکه لیکې باشن و سهری مندالەکان دريژ ده که نه وه له سکی دایکیاندا له کاتی له دایک بوندا، ههروه ها لیویان دريژ ده که نه وه، به لام خه لکی به راده یه که رقیان له ژن و پیاوانه یه که من ناچارم له ژیرزه مینی مالەکه ی خومدا بیانشارمه وه، چونکه نه گهر خه لکی چاویان پی بکه ویت ده ست به جی ده یانکوژن.

من زور له جادوگری نه م ره شپیستانه رازیم، چونکه شتکه لیکم بۆ ناماده ده که ن که توانای ژنانه ی منیان له رابردو به هیتر کردووه و من هه رچه نیک له گهل پیاودا رابویرم لی تیر نه خوم، به لام نه گهر تو وابزانی من چیژ له رابواردن له گهل "نامی" دا وهرده گرم، به هه له دا چویت و نه گهر "نامی" کاهینی مه زن له بابته ی "ئاتون" دا هاوبه شی به رژه ندییه کانی من نه بویه هه ر زور زو له خوم دور ده کرده وه، چونکه نه م پیاوه چیتر وه رابردو ناتوانیت له گهل ژنیکدا رابویریت.

"تی ئی" قومیک دريژخایه ن ناوجوی خوارده وه و نه وکات وه ژنه کریکاره کانی که نار پوباری "نیل" که جلویه رگه کانیان ده شوژن، دهستی به قا قای پیکه نین کرد و وتی: "سینوه" نه م ره شپیستانه پزیشکه گه لیکې شاره زا و لیها تون، به لام خه لکی به جادوگریان ده زانن، له به رنه وه ی ناتوانن په ی به هونه رگه کانیان به بن، زوریش رقیان له رهنگی رهش و بونی جهسته یان ده بیته وه و نه گهر تو بتتوانیا یه نه م نه فره ته وه لاه نییت و خوت بکه یت به هاوړتیان، ده توانی سود له زانستی پزیشکیان- نه گهر نه ینی هونه ری پزیشکیان بو تو باس بکه ن- وه رگریت، چونکه نه مانه له به رامبه ر پاراستنی نه ینی هونه ری پزیشکی خویاندا زور تونده رهن.

من به پیچه وانه ی که سانی تره وه رقم له رهنگی ره شپیسته کان نیه و پیاوانی ره شپیست و لاوم لا په سه نده و له لاوانی سپی پیست زیاتر چیژیان لی وهرده گرم و له به رنه وه ی تو پزیشکیت، پیست ده لیم که له گهل لاوانی ره شپیستدا راده بویرم و خودی پزیشکانی ره شپیست نه م رابواردنه یان بۆ من به روه ا ده بینن و ده لین که تو چوست و چالا کتر ده کات و خه می ژیانن لی دور ده کاته وه.

من ده زانم که هه ندیک ژنی سپی پیستی میسری وه که نه و که سانه ی که هه موو جوړه خواردنیکیان خواردووه، چیتر چیژ له خورا که چه ره کان وهرناگرن و چه زیان له خواردنی ساده یه، هه ندیکات بۆ گوړینی ئاره زوه کانیان له گهل پیاوانی ره شپیستدا

پادهبویرن، بهلام رابواردنی من لهگهل پەشیپستەکاندا لەو روانگەیهوه سەرچاوه ناگریت، بەلکو من بەراستی چیژ لەرابواردنیان وەرەگرم، لەبەرئەوهی پەشیپستەکان لەسپی پیستیک زیاتر خۆر و ئاو و زەوی و هەوای بەرکەوتوو، بۆیه وا هەست دەکەم توانای سەروشتی زیاتر لە سپی پیستەکانیان تێدا بەدی بکریتم، ئەگەر لاویکی سپی پیست لەگهل لاویکی پەش پیست بەراورد بکریتم، وەک ئەوه وایە زستان لەپال ھاویندا پراوەستاییت. لەزستاندا پۆژە گەرمەکان زۆرن، بەلام هەرگیز ناگاتە گەرمی پۆژەکانی ھاوین و وەک وەرزی ھاوین مەوۆ دوچاری گەرمی و خۆر و هەوا و خاوبونەوه ناکات.

منیش کاتیکی لەگهل لاویکی پەشیپستە پادهبویرم زۆر لێی پازی دەبم، من ئەم قەسەیه بۆتۆ دەکەم هیچ ترسیکیشم لەدەربرینی ئەم قەسەدا نیە، چونکە تۆ پزیشکیت و بەوه راھاتویت کە نەیننی خەلکی بیاریزیت. ئەگەر ئەمجارە نەیننی من ناشرکا بکەیت، منیش نکۆلی لێدەکەم و دەلیم کە: تۆ درۆ دەکەیت، چونکە لێرەدا هیچ کەسیک گوی لەقەسەکانی ئیمە ناگریت، بۆئەوهی لەدوايیدا گەواهی بۆ پراستی گوتهکانی تۆ بدات، بەلام گەر خەلکی لەدەمی تۆوه ئەوه بییستن کە من لەگهل لاوانی پەشیپستە پادهبویرم، زۆر لە ئیستا لە من بەدیبتەر نابن، لەبەرئەوهی خەلکی ئەوەندە باسی خراپەیی من دەکەن کە ئەم بەدگوییە تازەییەش بەو پراپەییەش بەلایانەوه گرنگ نابیت، سەرەرای ئەوەش باشتەر وایە تۆ ئەم باسە بۆ هیچ کەسیک نەگێڕیتەوه، من واھەست دەکەم کە بۆ کەسی ناگێڕیتەوه، چونکە پیاویکی زۆر چاکی، لەکاتیکی من ژنیکی خراپم.

ئەوکات دایکی فیرمعون بێدەنگ بوو و قومیکێ ئاوجۆی خواردەوه و خۆی سەرقالی چینی حەسیرەکەیی خۆی کردەوه، من تەماشای دەستیم دەکرد و دەمبینی کە بەچ شیوەیەک دەزۆی حەسیرەکە گری دەدات.

دوای ماوەیەک حەسیر چنن، دایکی فیرمعون پێی وەتم: سینۆهە لەبەرئەوهی تۆ پیاویکی چاکی، دەبیتم ئەوەت پێی بلیم کە مەوۆ بەکرداری چاکە ناگاتە هیچ شوینیکی و لەم جیھانەدا تاکە شتیکی کە بەهای هەیە و مەوۆ دەگەییەنیتە هەموو شتیکی، خودی توانا و هیژە. بگرە زێر و زیویش بێ هیژ و توانا هیچ بەهایەکیان نیە و تۆش بەچاوی خۆت بینیت کە "ئامون"ی خودای پیشوو سەرەرای ئەوهی زێر و زیویکی زۆری

هه‌بوو، له‌به‌رام‌به‌ر هیژ و توانادا شکستی خوارد و له‌ناو چوو، به‌لام ئه‌وانه‌ی وه‌ک کورپه‌که‌ی من له‌سه‌ر ته‌ختی فه‌رمان‌په‌روایی له‌دایک ده‌بن، پێژ و به‌های فه‌رمان‌په‌روایی و ده‌سته‌لات و هیژیان له‌لا نیه، ته‌نها که‌سانیک‌ی وه‌ک من که له‌سه‌ر زه‌ویدا له‌دایک بوون قه‌دری هیژ و توانا و ده‌سته‌لات و فه‌رمان‌په‌روایی ده‌زانن که چه‌نیک گران‌به‌هایه. منیش بو‌ئه‌وه‌ی ببه‌ خاوه‌نی هیژ و توانا، په‌نام بو‌ هه‌موو جو‌ره کار و په‌فتاریک بردووه و مه‌به‌ستیشم ئه‌وه بووه که به‌ره‌می خوین و گوشت و ئیسقام به‌واتا مندا‌له‌کانم له‌میسردا فه‌رمان‌په‌روایی و ده‌سته‌لات بگرته ده‌ست و تا جیهان و قوچه‌کیه‌کان هه‌بن ئه‌وان فیرعه‌ونی میسر بن. له‌وانه‌یه ئه‌و کارانه‌ی من بو‌ پارستی ده‌سته‌لاته‌که‌م ئه‌نجام داوه، له‌دیدى خودایانی میسریدا شایسته‌ی سه‌رزه‌نشست کردن بی‌ت، به‌لام چیت لی بشارمه‌وه له‌وکاته‌وه‌ی که من بینیومه به‌چ شیوه‌یه‌ک ده‌توانی‌ت خودایه‌ک به‌ئاسانی له‌ناو بیری‌ت و خودایه‌کی تر له‌جیگه‌که‌یدا دابنری‌ت، بیروباوه‌رم له‌به‌رام‌به‌ر خودایانی میسریدا به‌ته‌واوی سست بووه و وا بزانه ئه‌مانه هیچ هیژیکیان نیه، به‌لکو توانا و هیژی فیرعه‌ون زۆر له‌توانا و هیژی خودایان زیاتره. ئه‌وه‌ی له‌م جیهانه‌دا من فیری بوم و تاقیم کردووه‌ته‌وه ئه‌وه‌یه که کرداری چاکه و خراپه به‌هیچ شیوه‌یه‌ک بونیان نیه و چاکه و خراپه، خه‌یا‌لپا‌لویه، چاکه و خراپه‌ی کرداره‌کانی ئیمه، له‌سه‌رکه‌وتن و شکسته‌کانماندا‌یه....ئه‌گه‌ر تو خراپترین کار ئه‌نجام ده‌یت، به‌لام سه‌رکه‌وتن به‌ده‌ست به‌ینی، هه‌موو که‌سیک ده‌لیت که کرداره‌کانی تو باش بووه، به‌لام ئه‌گه‌ر باشترین کار ئه‌نجام ده‌یت، به‌لام سه‌رکه‌وتنی تیدا به‌ده‌ست نه‌هینی، خه‌لکی پی‌ت ده‌لین که کاریکی خراپت ئه‌نجام داوه. سه‌ره‌پای ئه‌وه‌ش هه‌ندیجار کاتیک لیکی ده‌ده‌مه‌وه که له‌پیناوه‌ی به‌رفراوانکردنی ده‌سته‌لات و هیژه‌که‌م چ په‌فتار و کردارگه‌لیکم ئه‌نجام داوه، له‌رمز لی‌دی‌ت و ترسم لی‌ ده‌نیشی‌ت و له‌وانه‌یه ئه‌م ترسه‌ی منیش له‌وه‌وه سه‌رچاوه بگری‌ت که ژنم، چونکه ژن هه‌رچه‌نیک به‌هیژ و بی به‌زه‌یی بی‌ت، له‌هه‌مان کاتدا که‌می‌ک خه‌یا‌ل په‌رستیشه.

یه‌کی‌ک له‌و شتانه‌ی که من ده‌ترسی‌نی‌ت، ئه‌وه‌یه که هه‌رجاریک "نفر تی تی" شارژنی میسر و ژنی کورپه‌که‌م مندا‌لی بی‌ت و بزانه ئه‌و مندا‌له‌که‌. من بو‌ئه‌وه‌ی جاریکی تر کو‌پی بی‌ت، دا‌وای ها‌وکاریم له‌ته‌واوی جادو‌گه‌ره‌کان کردووه که هه‌رجاریک "نفر تی تی" سکی پر ده‌بی‌ت، ئه‌و مژده‌یه به‌خۆم ده‌ده‌م که ئه‌مجاره‌یان کو‌پی ده‌بی‌ت، به‌لام

کاتیک ئەو مندالە لەدایک دەبیّت، بارودۆخی من وەک ئەو کەسە ییّدیت کە جەستە ی پشیلە یەکی خۆی لەمالە کەیدا هەلگرتییّت و فری دابیّتە پوباری نیلەو و کاتیکیش دەگەریتەو دەبینیّت کە لاشە کە ی لەوی یە، من وا هەست دەکەم کە توشی نەفرەتی ک بووم، ئەگینا "نفر تی تی" بە بەر دەوامی کچی نە دەبوو.

لەوکاتەدا کە دایکی فیرعون قسە ی دەکرد، من سەرقالی تەماشاکردنی حەسیر چینیە کە ی بووم و لەناکاو ئاگاداری ئەو بووم، ئەو گریانیە ی کە ئەو لەحەسیرە کە ی دەدات، گریگە لیکی بە ناوبانگن بە ناوی "پەرسیلکە باز"ەکانە. ئەم گرییە ئەو کەسانە ئامادە ی دەکەن کە بآلندەکان بە خێو و مالی پراو دەکەن، بۆ ئامادە کردنی تەلە ی بآلندەکان و لەمیسری خواروودا (بە گریی پەرسیلکە بازەکان) بە ناوبانگە.

ئەو ی بوو تە هۆی ئەو ی گریکانی حەسیری دایکی فیرعون سەرنجی من پراکیشیّت، ئەو بوو کە من ئەو سەبە تە یەم هاتەو یاد کە منیان خستبوو ناوی و بە سەر پوباری "نیل"دا بە ئاراستە ی پەوتی پوباری نیل دەپۆیش ت و زردایکە کە شەم ئەو سەبە تە یە ی بە سەر ئاوە کەو و گرتەو، ئەو سەبە تە یە ش هەمان گریی پەرسیلکە بازەکانی پیو بوو.

من لە سەرتای ئەم کتییەدا و تەم: کە زردایکە کەم "بە دایکی پراستە قینە ی خۆمی دەزانم" دوا ی ئەو ی منی لە ناو ئەو سەبە تە یەدا دەر هینا کە بە سەر ئاوە کەو بوو، ئەو سەبە تە یە ی لە لای خۆی پاراست و منیش لە تەواوی سەردەمی مندالیما چاوم بەو سەبە تە یە دەکەوت و بەشی بەشی ئەو دیمەنانەم دەهینایەو بەرچاوی خۆم.

من دەمزانی کە ئەو گریانیە ی کە لەکاتی چینی ئەو سەبە تە یەدا لینی دراو، گریی پەرسیلکە بازەکانە و لەو شەو دا، کاتیک بینیم دایکی فیرعون گریی پەرسیلکە بازەکان لەحەسیرە کە ی دەدات، پراو شام و بیریکی سەیر بە هەزردا تییە پری، ئەو بیروکە یە ش بە پرا دە یە ک سەرسوپهینەر بوو کە نەمتوانی لە ئیستادا بلیم چیە؟ بەلام دەمزانی کە گریی پەرسیلکە بازەکان لە میسری خواروودا باو، ئەک لە میسری سەرودا و ئەو سەبە تە یە ی کە منی تی دا بوو، لە "تبس" بەواتا لە میسری سەرو لە ناو گیراوە تەو.

میسری خوارو، دهکەویته خوار پەوتی پوباری نیلەو و ئاو لەمیسری سەرەو و دیت و دەپوات بۆ میسری خوارو، ئاشکرایە ئەو سەبەتەییەکی کە کەوتوووە ئاوی پوباری نیلەو، بەپێچەوانەی پەوتی پوباری نیل ناپوات.

بەلام سەرەپای ئەو بیرەیی کە بەهزمدا هات، ئاگاداری ئەو بوم کە باوکی "تی ئی" ییش پەرەسیلکە بازە، بەواتا بالەندە بەخیو دەکات و کچەکەیی کە لە ئیستادا حەسیر دەچنیت، لەباوکیەو فیری گرتی پەرەسیلکە بازەکان بوو، بەلام بەچ شیوەیەکی ئەو سەبەتەیی کە لەمیسری خوارو چنراوە، گەشتوووە "تبس".

"تی ئی" نەیهیلا بەردەوامی بەم بیروکەییەم بدهم و وتی: "سینۆهه" کاتیک من باسی کردارەکانی خۆمت بۆ دەکەم، لەوانەیە تۆ لەوکاتەدا من بەشایستەیی سەرزنشت کردن بزانی و بلایت من ژنیکی دل پەقم، بەلام زۆرباشە گەر بارودۆخی من لەبەرچاو بگرت، بۆئەوێ بزانی کە من ناچار بوم پەنا بۆ توندوتیژی ببەم.

چونکە کاتیک کچی پیاویک کە بەخیو کەری بالەندەیی بچیتە ئاو مائی فیرەوونەو، پاراستنی دەستەلات بەلایەو زۆر دژوار دەبیت، چونکە هیچ هیژیکی مادی و پۆخی بی لەگرنگی دانی فیرەوون بەو، پارێزگاری لەو ناکات و دژمنەکانی کە هەموویان لەناو مال و بارەگاکییدا جیگیرن، ئامادەن لەهەر ساتیکدا وەک مار پێیەو بەدن و لەبەرچاوی فیرەوونی بخەن، بۆیە تاکە پێگای پاراستنی توانا و دەستەلات و هیژی من ئەوەبوو کە نەهیلەم خۆشەویستی فیرەوون لەبەرامبەر مندا لەناو بچیت، داوای هاوکاریم لەجادوگرانی پەشپێست کرد و ئەوانیش شتگەلیکیان فیری من کرد کە توانیم لەپێی ئەوشتانەو سەرنجی فیرەوون بەلای خۆمدا پاکیشم و فیرەوونیش ئاگاداری ئەو بوو کە هیچ یەک لەژێرەکانی تری بەئەندازەی پابواردن لەگەڵ مندا چێژی پی نەبخشیت. منیش داوای ئەوێ لەپێی جادوگریەو، فیرەوونم شەیدای خۆم کرد، ویستم بەسود وەرگرتن لەم خۆشەویستیەکی کە فیرەوون بۆ من هەیەتی، هەرەها بەسود وەرگرتن لەو دەستەلاتەکی کە هەیەتی دژمنەکانمی پی لەناو ببەم. بۆیە شەو و پۆژ کاری من ئەو بوو کە پلانی دژمنەکانم پوچەل بکەمەو و بەردەوام ئەو تەلە و داوانەیی لەسەر پی مندا دایاندەنا، پارچە پارچە بکەم و تۆلە لەو کەسانەیی کە نەمدەتوانی بیانکەمە دۆستی خۆم بکەمەو.

یه کیك له کاره کانی من. شه وەبوو که نه هیلم هیچ یه که له ژنانی ئەو ماله پێش من کوپیکیان ببیت، تۆ نازانی من بۆ ئەنجامدانی ئەم کاره چەنیک ئەرکم کێشاوره و زیرم به خه لکی به خشیوه. سه ره پای شه وهی هه ولی شه وه م ده دا خو م سک م پر ببیت، به لام سک م پر نه ده بوو، له به رام به ردا ژنه کانی تر مندالیان ده بوو، هه رجاریک یه کیك له ژنه کانی سکی پر ببوایه، من بۆ پۆژیکیش ئاسووده نه ده بووم تاشه و پۆژهی من کوپیکم به ئاره زوی فرعون بوو. تۆ له به رنه وهی پزیشکی فرمانه وه اییت، له وانه یه بتوانی له هزی خۆتدا شه لیک به ده یته وه که من به چ شیوه یه که ئەو کوپانه ی که له دایک ده بون ده مگوین به کچ و پێش تۆ پیاویکی سه ر کونتی که ر" به و اتا پزیشکی فرمانه وایی "هه بوو که ما وه یه که به سه ر مه رگیدا تیده په ریت. هه مان شه و پیا وه بۆ گوپینی کوپان بۆ کچان هاوکاریه کی زۆری کردم⁶.

تا سه ره نه نجام کاتیك فرعون پیربوو، نه وازش و دلنه واییه کانی من زیاتر هه لی ده وه شاندا، من کوپیکم بوو که ئیستا فرعونه. به لام ئەم فرعونه بی له چەند کچیکی نیه و هیش تاش نه بووه ته خاوه نی کوپیک که جیکه ی بگریته وه. بۆیه شه وه م بۆ باس کردی بۆ شه وهی "سینۆهه" بزانیته که من ژنیکی به توانا و شایسته م و به لی ها تو ییه کانی خو م توانیم ده سه ته لات ی خو م بیاریزم و به رفرا وانی شی بکه م، ئەگه ر من توانا کانی خو م به گه ر نه خستایه، له مه رۆدا له سه ر ته ختی میسر، کوپه که م وه ک فرعون له سه ر ته ختی فرمانه وایی دانه ده نیشت.

وتم: "تی ئی" من ده زانم که توانای تۆ تا چ راده یه که، له به رنه وهی له شوینیکی تردا کاریگه ری توانا کانی تۆم بینیه و ته ماشاده که م که گرینی په ره سیلکه بازه کان له خه سی ره که ی به رده ستت ده ده یته.

کاتیك "تی ئی" گوئی له م قسه یه بوو، چا وه کانی که به هوی خواردنه وهی ئاوجو وه سور وه رگه رابون ئا راسته ی من کرد و وتی: "سینۆهه" مه گه ر خه لکی ئاگاداری نه یئیه کانی من؟ یان شه وه یکه خودی خۆت جادوگه ریت و ئاگاداری نه یئیه کانی منی؟

⁶ سینۆهه له سه رتای ئەم کتیبه دا "به و اتا له به رگی په که مدا" باسی شه وهی کرد که به چ شیوه یه که له مالی فرعوندا کوپه کانیان دوا ی شه وهی له دایک ده بون، دوور ده خسته وه و کچیکیان له باتیدا دادنا.

ۋەتەن: مەن جادوۋگەر ئىم، بەلەم دەزانم كە. ھېچ شەيئەگە لەمۇڭۇش ئاشاردىن تەۋە ۋە دۈجاربى خەللى ئاڭدادارى ھەممۇ شەيئەگە دەپن، چۈنكى لەكەتلى شەۋدا تۇ ۋاھەست دەكەيت ھېچ كەسنىڭ بەخەبەر نىيە ۋە چاۋى بەكردارەكانى تۇ ئاڭەۋىت، مانىڭ ۋە ئىستېرەكان بېدارن ۋە تۇ دەپنن ۋە "با"ش كە لەتەنەشت تۆۋە دەشەكىتەۋە، تېدەگات كە تۇ خەرىكى ئىنجامدانى چ كاريكىت، تۇ دەتۋانى زامانى خەللى بېستىت، بەلەم ئاتۋانى پى لەزمانى "با" ۋە تەماشاكرەننى ئىستېرەكان بىكرىت.

لەبەرئەۋە "تى ئى" لەم قەسەيە ۋە تۈرە بو، بابەتلى گەتۈگۈكەم گۈپى ۋە تە: ئە ۋە ھەسەرە تۇ دەپننىت زۆر جۈۋە، مەن ھەز دەكەم بېمە خاۋەننى ھەسەرەكى ۋە. دايكى فېرەۋنەش ۋە: كاتىك ئەم ھەسەرە تەۋاۋ بو، پېتلى دەدەم، بەلەم تۇ لەبەرەمبەردا چىم پى دەدەيت؟

ۋەلەم دايەۋە: مەن لەبەرەمبەردا زامەنت پى دەدەم. دايكى فېرەۋنە پرسى: بەچ شىۋەيەك زامانى خۆتەم پى دەدەيت؟ ۋە: ئايا تۇ نازانى ئەم گۈتەيە ۋەتەي چى دەكەيەنەت؟ ۋەتەي ئەۋە دەكەيەنەت كە مەن زامانى خۆم دەگرم ۋە ھېچ شەيئەگە دىۋى تۇ باس ئاڭەم.

دايكى فېرەۋنە كە بەھۋى خۋاردنەۋە ئاۋجۋە سەرخۇش بو، ۋە: ئەم دىيارىيە كە تۇ دەتەۋىت پېمى بېدەيت، بەلەي مەۋە ھېچ نەرخىكى نىيە، چۈنكى دىيارىيەكە كە بەخۇدى خۆمەۋە پەيۋست دەكرىت.

پەرسىم: بەچ شىۋەيەك ئەم دىيارىيە بەخۇدى تۆۋە پەيۋەست دەكرىت؟ دايكى فېرەۋنە ۋەلەم دايەۋە: ئەك تەنە زامەنت، بەلەك دەستىشت ھى مە ۋە مەن دەتۋەم بلىم زامەنت بۇ بېرن ۋە بۇم بېنن، بۇئەۋە لەۋەۋە دەتۋەنى باسى خراپەي مەن بۇ خەللى بىكەيت، ھەرۋە دەستەكانىشت بېرنەۋە ۋە بۇم بېنن، بۇئەۋە ئەتۋەنى دۋا ئەۋە نەينەكانم بىۋىستەۋە، بۇئەۋە ئەۋەنە لەنەندەدا دېن ئاڭدادارى نەينەكانى مەن.

ۋە: "تى ئى" تۇ ئەمەش ۋە ئاۋجۋەكى زۆرت خۋاردۋەتەۋە، ھەرلەبەرئەۋەش شەكەلەك دەلەيت كە نايىت بىدركىنى، بۇيە باشتراۋە دەست لەخۋاردنەۋە ئاۋجۋە ھەلگىرە ۋە بىخەيت، بۇئەۋە خەۋتەن كاريگەرى مەستىكەت لەناۋ ببات، ئەگىنا لەۋەنە شەكەلەكى ۋەك ئەسپى ئاۋى لىرەدا بېينى، بەلەم سەرەپا ئەۋە تۇ

مەستى و من ھۆشيارم و ئاگام لەخۆمە دەلیم ئامادەم زامانى خۆمت پىبدەم، بەواتا نەينى تۆ پيارىزم، بەمەرجىك تۆش دواى ئەوھى چىنىنى ئەم ھەسیرەت تەواو کرد پىم بەدەیت.

دايىكى فىرەون پىكەنى و وتى: "سىنۆھە" ئەگەر كەسىك بى لەتۆ ئەم قسانەى لەگەل مندا بکردايە، نەمدەھىلا بەزىندووىى لەم كۆشكەى من بپرواتە دەرەو، بەلام لەبەرئەوھى تۆ پزىشكىت و دەزانم كە نەينى پارىزى من و كۆرەكەمى، ھىچ كات ھەولى كوشتنت نادەم و كاتىكىش چىنىنى ئەم ھەسیرەم تەواوکرد، پىتى دەدەم. لەوكاتەدا مائاوايىم لەدايىكى فىرەون کرد و لەكۆشك چومە دەرەو و سواری كەشتىكەى خۆم بوم، بۆئەوھى بگەریمەو بۆلاى "مریت".

كاتىك بەسەر ئاوى "نیل" دا دەپۆشتم ئەو شەوھەم ھىنايەوھە ياد كە مندالىكى تازە لەدايك بوويان خستووھە ناو سەبەتەيەكەوھە و بەپوبارى "نیل" يان سپاردبوو، لەو سەبەتەيەدا ئەو گرىيانە بەدى دەكران كە تەنھا "پەرەسىلكە بازەكان" دەتوانن ئەو جۆرە گرىيە لەسەبەتە و ھەسیرەكان بەدن.

من دەمويست نەينى ئەو منداڵە كە ئىستا بووھە پياويكى تەواو و ناوى "سىنۆھە" يە ئاشكرا بكەم، بەلام دەترسام، چونكە ھەرچەنىك دانايى مروۇف لەبارەى شتە نەزانراوھەكانەوھە زياتر بىت، خەمەكانى زياتر دەكات، من نەمدەويست خەمەكانم لەوھىكە ھەيە زياتر بكەم.

گەرانهوه بۆ "مالى ژيان" لە "تبس"

كاتىك فيرعهون لەشارى "ئاسۆ" لى پىرسىم: بۆچى دەتەوئىت بگەرئىتەوه بۆ "تبس"؟

وتىم: لەبەرئەوهى من سەرکونتيكەرى فيرعهونىم، دەبىت دواى ھەر ماوہىەك بگەرئىمەوه بۆ مالى ژيان و وانە بەخوئىندکارەکانى بلىمەوه.

فيرعهونىش ئەم بيانويەى پەسەند کردىم و منىش دواى ئەوهى گەشتە "تبس" بەراستى خوازيارى ئەوه بووم سەرىك لە "مالى ژيان" بەدەم، چونکە لەتەواوى ئەو ماوہىەى کە لەشارى "ئاسۆ" دا بەسەرم برد، بگرە کونم نەکردە سەرىکىشەوه و دەترسام لىھاتووئى دەستەکانم لەدەست بەدەم. ھەرودھا بەھىواى ئەوه بووم دواى چونم بۆ مالى ژيان، چەند زانىارىەك لەبارەى ئەو زانستانەوه بەدەست بەئىم کە لەسەردەمى ئىمەدا بونيان نەبوو. لەسەردەمى ئىمەدا ھەرکەسىك بىويستايە لە "مالى ژيان" دا بخوئىت، دەبوو يەكسەر ببوايە بەکاھىنى پەرسىگای "نامون"، دواى ئەوهى بو بە کاھىن و لەمالى ژياندا دەستى بەخوئىندن کرد، چىتر ناتوانىت پىرسىت "بۆچى؟ لەسەردەمى ئىمەدا لەمالى ژياندا، كۆيلەئاسا زانستەکانيان پەسەندەکرد و بەخوئىندکارانيان دەوت زاناکانى پرايردوو، باوەريان بەوہوو، ئىوہش دەبىت بىروباوەرى زانستى و شىوازى تىمارکردنى ئەوان پەسەند بەکن و ئىمەش ناچاربوين پەسەندى بەکەين^۷.

^۷ وەرگىرى بىتوانا، زۆر لەوہ بچوکترە کە بتوانىت بۆچونى خۆى لەبارەى ئەو زانستانەوه بختە ڤوو، ئەوهى ئىستا دەبلىت لەزمانى زانا ھاوجەرخەکانى ئەوروپاومە کە لەکتىبەکاندا پان لەگۆڤارە بيانىەکاندا خوئىندوانەتەوه، کە

به لام دواي ئه وهی خودای پیشوو سهرنگون بوو و خودای تازه جیگهی گرتوه چیتر خویندکارانی "مالی ژیان" ناچار نه بون ببه کاهینی په رستگای "ئامون" و بی جیبه جیکردنی ئه م نه ریته، به رده وامیان به خویندنی خویان ددها و دهشیانتوانی بیرسن "بۆچی؟" له بهرئه وهی من ئاگاداری ئه م بابه ته بووم، وام ده زانی زانست له "مالی ژیان" دا زۆر پیش که وتوو و بهر فراوان بووه و ئه و خویندکارانهی که ده توانن ره خنه بگرن و پرسیار له جۆره کانی زانست بکه ن، سهرکه وتنیان له وه دا به ده ست هیئاره که پیشکه وتنیکی تازه له بواری زانستدا بخه نه پروو.

کاتیك ئیمه له مالی ژیاندا خویندکار بوین، نه مانه ده توانی ره خنه بگرن، ئه گهر پرسیارمان له مامۆستاکه مان بکر دایه که بۆچی ده بیئت به وشیه وهیه بیئت، له وه لامدا ده یوت له بهرئه وهی زانیانی پابردوو به وشیه وهیه کاریان کردوو یان ده یانوت "ئامون" وای ویستوو، له سه رده می خویندنه ماندا ده یان گرفتمان بۆ ده هاته پیش که هیچ یه ک له و گرفتانه مامۆستاکانمان نه یانده ده توانی بۆمان شی بکه نه وه.

به لام ئه م خویندکاره تازانه ده یانته توانی ره خنه بگرن و داوا له مامۆستاکه ی خویان بکه ن که گرفته کانیان بۆ چاره سه ر و شی بکه نه وه.

دواي ئه وهی چومه ناو مالی ژیان وه بینیم که هه م ئاست و چۆنایه تی خویندن که م بووه ته وه و هه م خویندکاره کانیش نایانه ویئت ببه که سیکی زانا، به لکو ته نها ده یانه ویئت ناویان له په رتوکی مالی ژیاندا تۆمار بکریت، بۆئه وهی بتوانن به ناو نیشانی ئه وهی خویندنیان له مالی ژیاندا ته واو کردوو له بواری پزیشکیدا ده ست به کار بن و کانزا به ده ست به یئن. بگه ژماره ی ئه و نه خو شانه ی که سه ردانی مالی ژیان یان ده کرد که م بووه ته وه و وه کو پابردوو، باوه پریان به و قوتا بخانه مه زنه ی بواری پزیشکی نه بوو و بۆ چاره سه رکردن سه ردانی ئه وییان نه ده کرد، چونکه

له و گۆفاره دا نو سه راوه ئه وان باوه پریان به بۆ چونه زانسته کانی "ئهرستۆ" بووه، به مه وی ئه م بۆ چونه زانسته یی ئه وروپیه کانه وه، زانستیان له ولاته خۆرئاواکاندا به لایه نی که م بۆ حه فده سه ده دوا خست، چونکه هیچ زانییه کی ئه وروپایی نه یووێراوه، بوجونیک بخته پروو که پێچه وانه ی بۆ چونه کانی ئهرستۆ بیئت و ئه وهی "سینۆهه" لێره دا باسی ده کات هاوشیه وهی هه مان ئه و بابه ته یه که کۆیله ناسا بۆ چونه کانی ئهرستۆ به سه ن بکه یه ت، بۆ نمونه بۆ چونی جیگه ربونی زه وی و سوپانه وهی خۆر و ئه ستیرمه کانی تره به جواره دوری زه ویدا، که له سه ده کانی ناوه راستدا بی ئه ملا و لا له لایه ن زانا ئه وروپیه کانه وه په سه ند کرابوو.

دهیانزانی هەندیک لەو مامۆستایانە لەمائی ژیان چۆنەتە دەرەو و لەشاردا نەخۆشخانەییەکی بچوکیان بۆ خۆیان کردووەتەو. من دواى گەرانهووم بۆ"تبس" لەمائی ژياندا، نەشتەرگەری سەر کونکردنی سى کەسم ئەنجام دا و سەرەپای ئەوێ خۆیندکارەکان ستایشی لێهاتوویمان کردم، بەلام ئاگاداری ئەو بووم کە دەستم خیرایی و وردبۆنەکەى جارانی نەماوە و بیناییشم پوی لەکزی کردووە، لەم سى نەشتەرگەریە یەکیکیان من بەمەبەستى ئاسودە کردنی کەسى نەخۆش ئەنجام دا، چونکە کەسى نەخۆش ئازاریکی زۆری هەبوو، منیش سەریم بۆ کونکرد، بۆئەوێ لەو ئازارە پزگاری بکەم.

دووەمیان پیاویک بوو کە دوو سال پيش ئەو بەروارە، شەویکیان بەهۆی مەستیەو پۆشتبوو سەربانی مالهەکیەو و کاتیکی ویستیان لەسەربانەکە بیهێنە خوارەو، لەدەستیان هەلەات و لەسەربانەکەو کەوتە خوارەو.

ئەوپیاو، لەپوکاری دەرەوێ جەستیەو هیچ برینیکى پتوہ دیار نەبوو، بەلام دواى چەند پۆژیک توشى نەخۆشى"پەركەم"بوو و هەندیک جار لەزەویدا گرمۆلە دەبوو و هاواری دەکرد و دیمەنگەلیکی خەیاڵوی دەبینی یان ئارەقى دەکرد، منیش بەپێی راسپاردەى ئەو مامۆستایانەى کە لەمائی ژياندا وانەیان دەوتەو، لەکاتی نەشتەرگەری سەری ئەو پیاویدا ناچاربووم داوا لەوپیاو بکەم لەو نەشتەرگەریەدا ئامادە بێت، کە ئامادە بونی دەبوو هۆی پارەستانی خوینی ئەو کەسەى نەشتەرگەری بۆ دەکریت و خودی ئەو پیاویش لەو پیاو گەمژەتر بوو کە لەکۆشکی فیرعەوندا بوو، من لەم کتیبەدا باسى ئەو پیاو دەکردو و وتومە کە کۆچی دواى کردو و بەئەندازەى ئەو پیاو توانای پێگرتنى لەخوین پێژان نەبوو و دەمبینى لەکاتی نەشتەرگەریدا هەندیکات تکیک خوین لەو برینە دەهاتە دەرەو. کاتیکی سەری نەخۆشەکەم کردەو بێنیم هەندیک شوینی میشکی نەخۆش بەهۆی خوینی مەییەو پەش بووەتەو، بۆیە بەوردی خوینە مەییو کەیم لەمیشکی جیاکردەو و دەرکرد، بەلام دواى ئەوێ سەریم بەستەو کەسى نەخۆشى"پەركەم"هەکی بەتەواوی لەناو چوو و پۆژی سینیم کاتیکی من چاوەریم دەکرد کۆچی دواى کرد، سەرەپای ئەوێ کەسى نەخۆش لەپۆژی سینیمدا کۆچی دواى کرد، هیچ کەسیک سەری لەمردنی

سۈر نەما، چۈنكى ھەموويان دەيانزانى ئەۋكەسەي كە سەرى بۇ كۈن دەكەن بەدەگمەن بەزىندويى دەمىنئەتەۋە.

خوئىندكارەكانىش دۋاي كۆتايى ھىنانى ئەم نەشتەرگەرەيە، شتايىشيان كىردم، لەكاتىكدا مەن كارىكى ئەۋتۆم ئەنجام نەدابوو كە جىي دەستخۇشى يىت و لەسەردەمى ئىمەدا، ئاللىن نەشتەرگەرەيەكى بىنرەخ بوۋە، بەلام نەدەبويە مايەي سەرسۈرمانىش.

سەيەمەن كەسەش كە نەشتەرگەرەيە بۇ سەرى كىرد، لاۋىك بوۋ كە لەدەرەۋە بەر ھىرشى دزەكان كەۋتېۋو و ھەرچى كانزاي پىيۋوۋە لىيان فراندېۋو و سەرىشيان بۇ شكاندېۋو.

كاتىك ئەۋ لاۋەيان ھىنايە مالى ژيانەۋە، مەن لەۋى بوم و لەبەرئەۋەي زانېم كە بارودۇخى ئەۋ نەخۇشە زۆر خراپە، بېيارم دا يەكسەر نەشتەرگەرەيە بۇ بىكەم و ئىسقانە شكاۋەكانى لەسەرى جيا بىكەمەۋە و فرىيى بىدەم و لەجىي شۋىنى شكانى ئىسقانەكەش پارچە زىۋىك كە خراۋەتە سەر ئاگرو لەدۋايدا سارد كراۋەتەۋە دابنېم و دۋاي ئەۋە سەرىم بۇ بەستەۋە.

ئەۋ لاۋە دۋاي دۋو ھەفتەي تر چاك بويەۋە و گەرچى سەرەتا نەيدەتۋانى دەست و پىكانى بەناسانى بىجولېنئىت، كاتىك ختۋكەي دەست و پىيان دەدا، ھەستى بەھىچ شتىك نەدەكرد، بەلام دۋاي ئەۋ ماۋەيە چاك بويەۋە و ژيانى ئاسايى جارانى دەست پىكردەۋە.

سەرەپاي ئەۋەي ئەم نەخۇشە زىندۋو بويەۋە، خوئىندكارەكانى مالى ژيان لەۋباۋەپەدا بون كە ئەۋ نەشتەرگەرەيەي پىش ئەۋ كۈپە كىردم بۇ ئەۋ پىاۋەي نەخۇشى پەركەمى لەگەلدا بوۋ زۆر لەم كۈپە گەنجە گىرگىت و سەرنج پاكىشتەر بوۋە، لەبەرئەۋەي تۋانېم خوئىنى مەيۋى ناۋسەرى لەمىشكى جىابىكەمەۋە، بىئەۋەي لەكاتى ئەنجامدانى ئەۋ نەشتەرگەرەيەدا بىرئىت.

مامۇستايانى مالى ژيانىش ۋەك خوئىندكارەكان رېزىيان لىدەگىرتە، بەلام لەبەرئەۋەي لەشارى "ئاسۋ" ۋە ھاتبوم و خاچى ژيانم لەمىلداۋو، خۇيان لىم دورە پەرىز دەگىرت و لەبەرچاۋى مىندا ھەندىك قسەي تايپەتايان نەدەكرد و ۋەك سەگىك كە بۇنى كەسانى تر دەكات، بۇنيان دەكردم بۇئەۋەي بزانن ئايا دەتۋانن مەتەنەم پى بىكەن يان نە؟

من ھەرگىز لەبارەى "ئاتون" ۋە بابەتە ئاينىيەكان قىسىم لەگەلدا نەدەكردن، چونكە دەمزانى "مالى ژيان" ھېشتا يەككە لەقەللا مەزنەكانى خوداى رابردوى "نامون".

دواى ئەو ھەي سىيەمىن نەشتەرگەرەيم بەسەرگەوتوى كۆتايى پىھات "بەواتا كەسى نەخۇش لەكاتى نەشتەرگەرەيدا نەمرد، بەلكو ماوھەك دواى كۆتايى ھىنان بەو نەشتەرگەرەيە كۆچى دوايى كرد و يەككە لەو سى كەسە بەزىندوويى ماىەوہ" يەككە لەپزىشكانى مالى ژيان كە لەژورىكى چۆلدا بووم ھات بۆ لام و وتى:

ئەي "سىنۇھە" تۆ پىاويكى دانائىت و لەپراىردوودا، لەھەمان ئەم قوتابخانەيدا خويندنت تەواوكردووه، ئايا سەرت لەوہ سوپنامىنى كە نەخۇشەكان سەردانى ئىرە ناكەن؟

وتم: دەبىت بلىم من سەرم لەمكارە سوپماوہ.

ئەو پزىشكەش وتى: ھۆكارى ئەو ھەي كە كەسە نەخۇشەكانى سەردانى ئىرە ناكەن ئەو ھەي كە دەزانن لە "تبس" دا، پزىشكەلەك ھەن كە دەتوانن بى بەكارھىنانى چەقۇ و ئاگر و دەرمان و برىن پىچى چارەسەرى نەخۇشەكان بكن و ئەو پزىشكانەي شارەزايان لەمجۆرە چارەسەركردنەدا ھەيە، داوايان لىكرەم، سەردانت بكم و بلىم، ئايا حەز دەكەيت چاوت بەم جۆرە چارەسەركردنە بكویت؟ ئەگەر حەز دەكەيت، ئىمە دەتبەينە نەخۇشخانەي ئەم جۆرە پزىشكانە، بەلام بەمەرجى ئەو ھەي كە چارەكانت بىبەستىن، بۆئەو ھەي نەزانى بۆ كوى دەپوئىت و بەلەن بدە ئەو ھەي بەچاوى خۆت دەبىينى، بۆكەسانى ترى باس نەكەيت.

وتم: من دەربارەي شتەلەك كە لەمپۇدا خەلكى "تبس" باسى دەكەن، يان واى بۆ دەچن ھەندىك شتم بىستووہ، بەلام لەبەرئەو ھەي پزىشكەم لەوباوہرەدا نىم كە بتوانرەيت بى دەرمان و برىنپىچى و چەقۇ و ئاگر، بتوانرەيت نەخۇشەكان چارەسەر بكرىن، لەبەرئەو ھەي حەز ناكەم بچمە ناو ئەو فەل تەلەكە بازىوہ، چونكە ئەگەر خۆم بكم بەناو ئەم تەلەكە بازىوہدا، دەلەن: پزىشكى تايبەتى فەرەونىش بەچاوى خۆي بىنى كە بى دەرمان و برىن پىچى و چەقۇ و ئاگر، نەخۇشەكانمان چارەسەر كردووه، من حەز ناكەم ناوى من بۆكەراھى شتەلەكەي نەگونجاو و درۆ بەكار بھىنن.

ئەو ھەي وتى: "سىنۇھە" لەبەرئەو ھەي تۆ پىاويكى دانائىت و گەشتت بەولاتانى جىھاندا كردووه و فەرى زانستەلەكەي تر بووت، ناتوانن تۆ بەفەل و تەلەكەبازى فرىو

بدەين، لەبەرئەوۋە بۆت دەسەلمىنىم كە ئىمە دەتوانىن بى دەرمان و برىن پىچى و ھەندىك كارى تر چارەسەرى نەخۇشەكان بگەين، بۆيە داوات لىدەكەم كە بىيىت و شىۋازى چارەسەركردنى ھەندىك لەپزىشكەكان بىيىنى، ھەرۋەھا تۆ لەكاتى نەشتەرگەرى كردنى سەرىكدا سودت لەپياۋىك ۋەرگرت كە ئامادەبۇنى ئەو دەبوۋە ھۆى ئەۋەى پى لەپشتنى خوین بگىرىت، لەكاتىكدا تۆ بۆ پىگرتن لەخوین پشتن، نەسودت لە چەقۇ ۋەرگرت و نە لەئاگر، و نە لەپارچەى برىن پىچى، سەرەپاى ئەۋە بەچ شىۋەيەك چارەسەركردنى كەسى نەخۇش بى چەقۇ و ئاگر و برىن پىچى بەفیل و تەلەكە دەزانى؟

ئەو قەسەيەى كارى تىكردم و وتم: زۆر باشە، من ئامادەم بىم و بزانم ئىۋە بەچ شىۋەيەك كەسە نەخۇشەكان چارەسەر دەكەن... ئەو پىاۋەش كە پزىشكى مالى ژيان بوو. وتى: شەو بەكەژاۋەيەكەۋە دىت بۆ لات و لەگەل خۇيدا دەتبات، بەلام وتىشى دەبىت چاۋەكانم بىستىت، بۆئەۋەى نەزانم بۆ كۆى دەپۇم. شەو ھات و دواى ئەۋەى منى سوارى كەژاۋەكە كرد چاۋەكانى بەستم و كەژاۋەكە كەۋتە پى.

دواى ماۋەيەك كەژاۋەكە پاۋەستا و ئۆكەرەكان كەژاۋەكەيان خستە سەر زەۋى و ئەو پىاۋەش منى لەكەژاۋەكە ھىنايە دەرۋە و دەستى گرتم، ھەستم بەۋە كرد كە چوینە ناۋ دالانىكەۋە و دواى ئەۋە بۆماۋەيەك بەو دالاندا پۇشتىن و لەچەند پلىكانەيەكەۋە تىپەپىن، ھەمان ئەو پىاۋە چاۋەكانىمى كىردەۋە و من خۇم لەناۋ ژورىكدا بىنيەۋە كە چەند چرايەكى تىدا داگىرسابوو و كاھىنىك لەشىۋەى كاھىنەكانى پەرستگای خوداى پىشوو، بەسەرى تاشراۋ و چەور كراۋ، لەۋى بوو. ھەمان ئەو كاھىنە منى بەناۋى خۇم بانگ كرد و دىاربوو كە دەزانىت ناوم چىە و دواى ئەۋە ئاماژە بەگۆشەيەكى ئەو ژورە كرد و سى كەسم لەو گۆشەيەدا بىنى لەۋى پاۋەستابوون.

كاھىن وتى: "سىنۆھە" ئەم سى كەسە نەخۇش و بۆئەۋەى بزانى كە ھىچ فىلىك لەكاردا نىە، بېرۇ و پىشنىنىكىان بۆ بگە.

منىش بەرەو پويان پۇشتەم و دەستم كرد بەپشكىنىيان و بىنىم كە يەكىك لەنەخۇشەكان، ژنىكى لاۋ و لاۋازە و ناتوانىت لەجىى خۇى تەكان بخوات و ۋەك بللى

تەنھا چاوەکانی گیانیان تێدایە. ئەوێتیان لاویک بوو کە لەسەر تاسەری جەستەیدا، تلوقی گەرە گەرە و شێدار دەبینرێت و تەماشاکردنی ئەو کەسە دەبوو هۆی مایە نەفرەتی کەسە ئاساییەکان، نەخۆشی سییەمیش پیرەمێردیکی ئیفلێج بوو کە نەیدەتوانی هەردوو پێی خۆی تەکان بدات.

منیش بۆئەوێ دانیابم کە ئەو پیاو بەراستی ئیفلێجە، سوژنیکم چەقاند بەپێیدا و ئەویش بەهیچ شێوەیەک هەستی بەو سوژنە نەکرد و ئەو کارە ئەوێ دەسەلماند کە بەتەواوی ئیفلێج بوو و هەردوو پێی هەم ناجوڵێت و هەم هەموو هەستیکیان لەدەست داو.

بەکاھینەکەم وت: گومان لەوەدا نیە کە ئەم سێ کەسە نەخۆشن و ئەگەر من پزیشکی ئەم سێ کەسە بومایە، هەرسیکیانم پەوانەئێ "مالی ژیان" دەکرد، بەلام دەزانم کە مالی ژیان بەئەگەرێکی زۆر بەهێز توانای چارەسەرکردنی ئەو ژن و مێردەئێ، نیە، بەلام دەتوانی ئەو لاو لەپێی مالینی گۆگرد بەسەر برینەکانی جەستەئێ و شۆردنی بەئاویکی ئاویتەئێ بەگۆگرد چارەسەر بکات.

کاھین شۆینی دانیشتنیکی پێنیشان دام و وتی: "سینۆھە" لێردا دانیشە و بزانی کە ئێستا ئێمە لەبەرچاری تۆدا، ئەم سێ کەسە بەچ شێوەیەک چارەسەر دەکەین.

دوای ئەوە بەپێی فەرمانی کاھین، چەند نۆکەرێک خۆیان کرد بەو ژۆردەدا و ئەو سێ نەخۆشەیان لەگۆشەئێ ئەو ژۆردەدا بەرز کردەو و لەناوہراستی ئەو ژۆردەدا دایاننان.

دوای ئەوە لەدەرەوہ سرودیەک کە لەپێی چەند کەسیکەوہ دەخوینرا دەبیسترا و دوای چەند ساتیکیش کۆمەلێک لەکاھینە کۆنەکانی رابردوو بەدەم خویندنی سرودەوہ خۆیان کرد بەو ژۆردەدا و چوار دەوری ئەو سێ نەخۆشەیان دا.

دوای ئەوە بێ دابەران سرودیان دەخویند و هەلقون هەلقونیان دەکرد و جلەکانی بەریان داکەند و جەستەئێ خۆیان بەچەقۆی بەردین پوشاند، هەلبەت بەشیوہیەک جەستەئێ خۆیان پوشاندبوو کە خوین لەجەستەیانەوہ دەچۆرا.

من بەببینینی ئەم رەفتارانە سەرم سوپما، لەبەرئەوہی جاریکیان ئەمەم لەسوریا بینیبوو، بەلام غەلبە غەلب و هەلقون هەلقونی کاھینەکان بەشیوہیەک زۆر بوو کە ترسی لا دروست دەکردی، لەکاتیکیدا ئەمانە بەچەقۆکانی دەستیان کە زۆر لەھی

جادوگری دهچوو بهردهوامی لهشی خۆیانیان پی دپروشان و لهناکاو دهرگایه کرایهوه و چاوم بهپهیکهری "ئامون" ی خودای پیشوو کهوت و لههمان ئهوکاتهی پهیکهری ئهو خودایه دهرکهوت، ههموویان بیدهنگ بون.

ئهو بیدهنگیه، دوا ی ئهو ههموو غهلبه غهلبه گوئ ههژینه، زۆر کاری تیکردم و وکاتیک خودای پیشوم بینی که دهرهوشایهوه شکۆمهندیهکم تیدا بهدی کرد.

کاهینیک که لهسهرتای پۆشتنم بو ئهو ژوره پیشوازی لیکردم، بههر سئ نهخۆشهکهی وت: ئیوه که باوهپرتان به "ئامون" ههستنهوه و بکهونه پئ، چونکه "ئامون" ئیوهی پیروژ کردوه.

ئهو کات من بههردوو چاوی خۆم ئهو سئ نهخۆشهم بینی تهکانیان خوارد و لهحالیکیدا که تهماشای پهیکهری ئامونیان دهرکرد، سهرتا بهجولهیهکی لهرزۆک، لهسهر ههردوو ئهژنویان راوهستان و ئهو پیاوهی که ههردوو پئی ئیفلیج بو، بهدهستهکانی دهیکیشا بههردوو پییدا، ئهو کات بینیم که ورده ورده ههستایه سهرپی.

ژنهکش وهک ئهو پیاوه ههستایهوه سهرپی و دوو ههنگاری نا و لهناکاو ههرسیکیان بهدهم گریانوه ناوی "ئامون" یان هیئایه سهر زمان.

دوا ی ئهوه دهرگای ژوری پهیکهرهکهی ئامون داخرا و نۆکهرهکان چهند چرایهکی تریان داگیرساند بۆئوهی بتوانم نهخۆشهکان باشر بخمه ژیر چاودیریهوه و بهسهرسوپمانهوه بینیم نهک تهنا پیاوی ئیفلیج و ژن دهتوانن پئ بکهن، بهلکو برینی جهستهی کوپی لاویش لهناو چوو و جهستهی پاک و تهندروست بووتهوه.

من زۆر سهرم لهو پوداوه سوپما، چونکه بابتهی چارهسهرکردنی ئهو لاهه که جهستهی لهژیر برینی ئاولهه داپۆشرا بو، لهبهرچاوی مندا بهنهینیکی سهرسوپهینه دههاته بهرچاو.

ئهو کاهینهی که لهسهرتای چونم بو ئهو ژوره پیشوازی لیکردم وتی: "سینۆهه" ئایا لایهنگری ئهوه دهکهیت که ئهه سئ کهسه بهتهواوی چارهسهر بون؟

وت: چارهسهرکردنی ئهو دووانهیان، بهواتا ئهو ژن و پیاوه بهتèmeنه، لهپوی زانستییهوه شایستهی پونکردنهویه، من دهتوانم وا لیکي بدهمهوه که ئهو دوو کهسه، لهپاردودا بههوی ویستی جادوگرانهوه یان بهشیویهکی سروشتی، لهبهکارهیئانی

پىكانيان بىبەش بون و ئىستاش ويستىكى جادوگەرلەرى بەھىزىيان بەكارھىنا و ھىزى پىيانى بۇگەراندەو.

بەلام چارەسەرکردى ئەو كۆپە لاو، بەبۇچونى من زۆر سەرسۇپھىنەرە و من ناتوانم ھىچ پونكردنەو ھەكى زانستى لەسەر بەدەم، چونكە ناتوانىت برىنى جەستە بەجادوگەرى و بەفشارى ويستى خود لەسەر كەسى نەخۇش، ئەویش لەو ماوہ كورتەدا چارەسەر بىكرىت.

من كاتىك چارم بەبرىن ئەم لاو كەوت تىگەشتم كە برىنى "گەرە" و خودى "گەرە" ش چارەسەر ناكرىت، جگە لەوہى لەپىنى گۆگردەوہ يان بۇ ماوہىەكى درىژ بەئامى گەرم بىشۇرى. بەكورتىەكە ئەم لاوہ بى بەكارھىنانى گۆگرد و شۆردنى لەناو گۆگرداودا، لەماوہىەكى كەمدا چارەسەر ناكرىت و ناچار دەبىت لايەنگرى ئەوہ بەكەم كە ئەم چارەسەر كەردنە، نەرىتى سىروشتى بەزانددوہ و من تا ئەمپۇ بەچارى خۇم نەمبىنىوہ كە بتوانىت بەوشىوہ چارەسەر بىكرىت.

كاھىن وتى: ئەم لاوہ و دووگەسەى ترىش ئامون چارەسەرى كەردن، ئايا لايەنگرى ئەوہ دەكەيت كە ئامون پادشای خودايانە.

وتى: ئامى ئەم خودايە لەبەردەمى مندا بەدەنگىكى بەرز مەھىنەرە سەر زمان، لەبەرئەوہى فیرەون ئەو خودايەى سەرنگونكردوہ و قەدەغەىە ئامى بەھىزىت و من لەبەرئەوہى خزمەتى فیرەون دەكەم، حەز ئاكەم گویم لەئامى بىت.

من ئاگادارى ئەوہ بووم كە ئەم گوتانەم كاھىنى تۆپە كەرد، بەلام لەبەرئەوہى پىاويكى پاىەبەرز بوو، خوى بەسەر تۆپەپىيەكەيدا زالىكرد و وتى: ئامى من "ھرى بور" و من لەبەرئەوہ ئامى خۇمت پى دەلیم كە بپۆيت و من پىشانى فیرەون بەدەيت و ئەویش سەربازەكانى خوى بنىرىت بۆئەوہى بىن دەستگىرم بەكەن و بەدەم لىدانى قامچىوہە بىنیرن بۇ ئامى كەنە كەنزاكان و لەوى كارم پى بەكەن، بەلام من نە لەفیرەون دەترسم و نە لەسەرباز و قامچىەكانىان، ھەركەسىك باوہرى بە "ئامون" بىت و بىت بۇ لای من، چاسەرى دەكەم. لەبەرئەوہى من و تۆ ھەردوكمەن كەسىكى دانان، زۆرباشە گەر وەك دوو دانا لەگەل يەكدا گەتوگۇ بەكەين، من داواى ئەوہت لىدەكەم بىت بۇ ژورەكەى من و پىكىك بخۆیتەوہ، چونكە دەزانم ئەو شتانەى لىرەدا چاوت پىيان كەوت، ماندووان كەدويت.

"هری بور" پزیشکی مالی ژیانی مهره‌خهس کرد و منی له‌پرپه‌وه درێژخایه‌نه کانه‌وه تیپه‌پراند و به‌هوی ته‌نگه نه‌فه‌سیمه‌وه زانیم که له‌ژێر زه‌ویدا پێ ده‌کەین و ناگاداری ئه‌وه بووم که ئێره ئه‌و ژێر زه‌مینانه‌یه که ده‌لێن له‌ژێر په‌رستگای پیشوی "ئامون" دا هه‌بووه، به‌لام ئه‌و که‌سانه‌ی جێی متمانه نین چاویان پێی نه‌که‌وتوووه.

دوای ئه‌وه‌ی له‌ژێر زه‌مینه‌کانه‌وه تیپه‌پرین، گه‌شتینه ژوریکه که که‌ره‌سته‌ی حه‌وانه‌وه‌ی وه‌ک شوینی خه‌وتن و نوین و چهند سنوکی که له "ئابنوس"⁸ دروست کراون له‌ویدا ده‌بینریت و "هری بور" ش به‌ریزه‌وه ئاوی پرشت به‌ده‌ستما و دوای ئه‌وه‌ی نانی شیرین و میوه و خواردنه‌وه‌ی له‌به‌رده‌مدا دانا وتی: "سینۆه" ئه‌وشه‌رابه‌ی که ده‌یخۆیته‌وه، شه‌راییکێ کۆنه که له‌په‌زه دیمه‌ کۆنه‌کانی "ئامون" دا دروست کراوه و ئه‌مپۆ، له‌میسردا ئه‌م جوړه شه‌رابه دروست نا‌کریت، چونکه پزه دیمه‌ پر به‌ره‌مه‌کانی "ئامون" له‌ناو چوون. دوای ئه‌وه‌ی پیکیکێ خوارده‌وه "هری بور" وتی:

"سینۆه" ئیمه تۆده‌ناسین و ده‌زانین که فیرعه‌ونت خوش ده‌ویت، به‌لام ده‌مارگیریت له‌به‌رامبه‌ر خودا‌کانه‌ی نه‌ و ئه‌وکاته‌ی تۆ له‌ مالی ژیاندا ده‌تخویند، زۆر گویت به‌بواری ئاین نه‌ده‌دا و زیاتر گرنگیت به‌زانست ده‌دا، هه‌ر له‌به‌رئه‌وه‌ش ئه‌مشه‌و من سه‌باره‌ت به‌ئاین له‌گه‌ل تۆدا گفتوگو ده‌که‌م و ئه‌م گفتوگۆیه‌ی منیش به‌فیرعه‌ونه‌وه په‌یوه‌ست ده‌کریت و ده‌زانم که تۆ پیاویکی مرو‌ف دۆستی و سه‌دان که‌س له‌و نه‌خۆشانه‌ی هاتون بۆ لات گه‌واهی ئه‌وه ده‌ده‌ن که چاره‌سه‌ری هه‌ژاران‌ت کردووه، بێنه‌وه‌ی زی‌ریان له‌به‌رامبه‌ر ئه‌م چه‌ره‌سه‌رکردنه‌دا لی وهرگری و ئه‌مپۆش دوای ئه‌و هه‌موو ماوه‌یه که‌نێره‌ت به‌جێ هیشت و گه‌پایته‌وه بۆ "تبس" دوباره بێنه‌وه‌ی کانه‌زایه‌ک له‌هه‌ژاران وهرگری چاره‌سه‌ریان ده‌که‌یت.

که‌واته هیچ گومانیک له‌وه‌دا نه‌یه که تۆ که‌سێکی مرو‌ف دۆست و دلسۆز و پارێزه‌ری هه‌ژارانی و به‌رژه‌وه‌ندی نه‌ته‌وه‌ی میسرت ده‌ویت، له‌به‌رئه‌وه‌ من ده‌توانم پیت بلیم که "ئه‌خنا‌تون" ی فیرعه‌ونی میسر، بۆ ئه‌م وڵاته بووه‌ته به‌لایه‌کی زۆر مه‌زن و له‌و

⁸ برۆ په‌راوێزی ژاماره "٢٥" ی به‌رگی په‌که‌می سینۆه.

وشكەسالىيەى كە خداكەى ئەو بۇ ئەم مىلەتەى ھىنا ھەرەشە نامىزترە و بۇئەوھى ئەم نەتەوھىە لەو زىاتر ستەم نەبىنئىت، دەبىت ئەم فیرعەونە و خداكەى لەناو بېرىت. من وتم: "ھرى بور" من لەسەردەمى لاویەتیدا زۆر گویم بەخوداكان نەدەدا، لەبەرئەوھى دەمبىنى ھەرچى زىاتر خوداكانى مىسر زىاتر بن، بەدبەختى خەلكىش زىاتر دەبىت، بەلام "ئاتون"ى خودای فیرعەون جیاوازیەكى زۆر مەزنى لەگەل خوداكانى تردا ھەيە و ئەو جیاوازیەش ئەوھىە كە خوازیارە یەكسانىەك لەنیو خەلكیدا بەرقەرار بكات و دەلئىت نابىت جیاوازی لە نیوان خاوەن و نۆكەرەكەیدا و خاوەن كار و كرىكارەكەیدا و دەولەمەند و ھەژاردا ھەبىت و دەبىت سامانىش بەشیوھىەك دابەش بكرىت كە ھەموو خەلكى مىسر بەیەك ئەندازەى یەكسان سود لە زەوى و ئاو و خۆر وەرگرن، من لەو پۆژەوھى ئەم خودا تازەيەم ناسیو، وا ھەست دەكەم سالىكى نوئى لەم جیھانەدا دەستى پىكردوو و ئیمەش لەسەردەمىكدا دەژین كە درەوشاوەترین سەردەمى مروڤە^۹.

چىتر لەجیھاندا ئەم ھەلە بۇ مروڤە ئارەخسىت كە پادشایەك بىت دەست بەسەر زەوى كەسانى تردا بگرىت و خەلكى بكاتە نۆكەر و كەنیزەى خۆى و زېر و زیویان لەدەست بفرىنئىت، خۆى دامینەرى بەرقەرارکردنى یەكسانى و لەناوبەرى جیاوازی دەولەمەند و ھەژار بىت و زەوى خودای پىشوو بەنیو خەلكیدا دابەش بكات و ئەو زېرو زیوھى لەخەزىنەى خودای پىشودا دەستى بەسەردا گیراوە و بەوھو پەيوەست دەكرىت، ھەمووى لەدروستکردنى شارى تازەدا خەرج بكات. دەبىت سود لەم ھەلە وەرېگرىت و لەنیو مروڤەكاندا یەكسانى و براىەتى بەرقەرار بكرىت.

"ھرى بور"وتى: لەو ماوھىەى كە فیرعەون بەو توندپەوھىەو یاساكانى خۆى لەكاتى خۆیدا جى بەجىكرد، ئایا توانى جیاوازی نیوان دەولەمەند و ھەژار لەناو ببات و لەنیو خەلكیدا یەكسانى و براىەتى بەرقەرار بكات.

وتم: بەلام دواجار، براىەتى و یەكسانى ھەر بەرقەرار دەكرىت.

⁹ سالى جیھانى لەمیسرى كۇندا، بیست و شەش یان بیست و ھەوت ھزار سال بوو و كاتىك سینۆھە دەلئىت سالىكى نوئى لەجیھاندا دەستى پىكردوو، واتای ئەو دەگەپەنئىت كە سەردەمى بیست و ھەوت ھزار سالى تازە لەجیھاندا دەستى پىكردوو.

"هری بور" وتی: "سینۆهه" تۆ پیاویکی دانایت، به لām زۆر شارهزاییت له بواری سیاسهتدا نیه و نازانی، ئهگهر یاساکانی خودای فیرعون، شایستهی جیبه جیکردن بوایه، به لایهنی کهم تائه مپۆ ههندیکی لی جیبه جی دهکرا. به لām دهرئهنجامی جیبه جیکردنی یاساکانی خودای فیرعون ئهوه بوو که کاهین و خزمهتکار و کاربه دهستانی "ئامون" ههژار کهوتن، به لām له باتی ئهوان کاهین و خزمهتکارانی خودای تازه دهوله مه ند بون. چینیکی دهوله مه ند له ناو چوو و له باتی ئهوان چینیکی تازه دهوله مه ند هاتنه بون، ئه مپۆ له میسر دا جیاوازی نیوان ههژار و دهوله مه ند زۆر زیاتره له سه رده می "ئامون".

"سینۆهه" تۆ پیاویکی دادپه روه ریت بۆیه داوات لیده کهم بریار بدهیت، تۆ له کۆندا کاهینی په رستگای "ئامون" بویت و ئهگهر به و پله و پایه نه گه شتایهیت، رڤیان پی نه ده دایت له مالی ژياندا بخوینی، دواي کۆتایی هینان به خویندنه کهشت، بویته پزیشک، ئایا تۆ که کاهینی کۆنی "ئامون" و له مالی ژياندا خویندنی پزیشکیت ته و او کردوه، ئاماده ییت له گه ل نۆکه ری کدا یه کسان بیت؟ ئایا ئاماده ییت وهک نۆکه ری ک بژیت و وهک ئه و له سه ر زهوی بخهویت و خواردنن بری ک نان و قومیک ئاوجۆ بیت؟

وتم: "هری بور" به های من زۆر زیاتره له نۆکه ری ک، چونکه من چه ند سالی ک خویندم تا بومه پزیشک، به لām نۆکه ری ک که نه یخویندوه به های منی نیه.

"هری بور" وتی: له "بابل" یشدا کهسانی ک هه ن که ده لێن ئیمه سالها یه ئه رک و زهحمهت دهکیشین و دانبه خۆداگریمان کردوه، تائه وهی هیلامان پشیمان بهرانه یه ک درێژ ببیت که بگاته زهوی و له بهرئه وهی خاوهنی پزیشکی درێژین، جیاوازی ن له کهسانی تر و شایسته ی ئه وهین له کهسانی تر زیاتر سود له کهرسته کانی ژیان وهگرین و زیڕ و زیویکی زیاترمان پییدریت.

وتم: ئه وکه سه ی ده هیلتیت ریشی ئه وهنده درێژ ببیت تا ده گاته زهوی، هیچ سودیک به خه لکی ناگه یه نیّت و خزمهتی هیچ کهسی ک ناکات، تا شایسته ی زیڕ و زیوی زیاتر بیت له خه لکی، به لām ئه و پیاوه ی که خویندنی له مالی ژياندا ته و او کردوه، ده توانیت خزمهتی کهسانی تر بکات و سودیان پی بگه یه نیّت، له بهرئه وه شایسته ی ئه وهیه بلّیّت ده بیت له کهسانی تر باشت بژیت.

"هری بور"وتی: "سینۆهه"ئایا تۆ زیاتر خزمهتی خه‌لکی ده‌که‌یت یان ئه‌و جوتیاره‌ی که له "بابل"یان له‌میسردا سه‌رقالی کاری کشتوکالیه و خواردن بۆ خه‌لکی به‌ره‌م دینیت. ئه‌گه‌ر له‌مپۆدا تۆ نه‌بی‌ت خه‌لکی له‌برساندا نامرن، به‌لام ئه‌گه‌ر جوتیاریک نه‌بی‌ت خه‌لکی له‌برساندا ده‌مرن. ئایا تۆ زیاتر خزمهتی خه‌لکی ده‌که‌یت یان ئه‌و نۆکه‌ره‌ی که له‌کانه کانزاکاندا سه‌رقالی ده‌ره‌ینانی زی‌ر و زیوه و به‌زی‌ر و زیوی ئه‌و تۆ ده‌توانی هه‌رچیت بویت پیی بکړیت. که‌واته بۆچی ئه‌و جوتیاره‌ی که له‌تۆ زیاتر خزمهتی خه‌لکی ده‌کات و سود به‌خه‌لکی ده‌گه‌یه‌نیت برسیه‌تی، هه‌روه‌ها بۆچی ئه‌و نۆکه‌ره‌ی که به‌برسیه‌تی له‌کانه کانزاکاندا ده‌بی‌ت ئه‌رک بکیشیت تا ده‌مریت؟ له‌هه‌مان کاتدا بۆچی تۆ ئاماده نیت به‌ئهنه‌دازه‌ی ئه‌و خزمه‌ته‌ی ئه‌وان له‌به‌رامبه‌ر خه‌لکیدا ده‌یکه‌ن پاداشتیان بده‌یتی؟

که‌واته ئه‌وه‌ی ده‌بی‌ته هۆی ئه‌وه‌ی له‌نیو نه‌ته‌وه‌یه‌کدا ده‌وله‌مه‌ند و هه‌ژار بی‌ته‌بون ئه‌وه نیه که ده‌وله‌مه‌نده‌کان له هه‌ژاره‌کان زیاتر خزمهتی خه‌لکی ده‌که‌ن، به‌لکو جیاوازی نیوان هه‌ژار و ده‌وله‌مه‌ند، له‌دوو هۆوه سه‌رچاوه ده‌گریت، یه‌کیکیان خودا و ئه‌ویتریان حکومه‌ته. له‌هه‌ر شوینی‌کدا خودا و حکومه‌تی‌ک هه‌بی‌ت، بړیک له‌خه‌لکی هه‌ژار و بړکه‌ی تریان ده‌وله‌مه‌ند ده‌بی‌ت، چونکه کاهینه‌کانی خودای میسر ئه‌و مافه به‌خۆیان ده‌ده‌ن له‌که‌سانی تر با‌شتر بژین و ده‌وله‌مه‌ندترین و کارمه‌ندانی حکومه‌تیش خۆیان به‌خاوه‌ن ماف ده‌زانن که هه‌لگری هه‌موو تایبه‌تمه‌ندی‌ه‌ک بن. ئه‌م دوو ده‌سته‌یه، بۆئه‌وه‌ی جیاوازی نیوان خۆیان و که‌سانی تر به‌واتا له‌نیوان ده‌وله‌مه‌ند و هه‌ژاردا بپاریزن، چه‌ند یاسایه‌ک له‌کاتی خۆیدا جیبه‌جی ده‌که‌ن که به‌وپه‌ری هه‌ولیا‌نه‌وه هه‌ژاران نه‌توانن ببه‌نه که‌سیکی ده‌وله‌مه‌ند و نه‌گه‌نه ئاستی ئه‌وان.

حکومه‌تی "بابل"یاسای پێش بۆ پاراستنی جیاوازی نیوان ده‌وله‌مه‌ند و هه‌ژار جیبه‌جی ده‌کات و حکومه‌تی میسریش یاسای خۆیندن له‌مالی ژياندا جیبه‌جی ده‌کات بۆئه‌وه‌ی جیاوازی نیوان هه‌ژارو ده‌وله‌مه‌ند بپاریزیت، به‌لام له‌میسر و بابل و سو‌ریا و هاتی و کریت و جیگا‌کانی تردا ئامانجی کاهینه‌کانی خودا و کارمه‌ندانی حکومه‌ت ته‌نها شتی‌که، ئه‌ویش ئه‌وه‌یه که تایبه‌تمه‌ندی کاهینه‌کانی خودا و کارمه‌ندانی حکومه‌ت بۆ ئه‌وان بمینیت‌ه‌وه، تا ئه‌وپه‌ری توانا هیچ که‌سیک نه‌بی‌ته هاوبه‌شی ئه‌وان.

"سینۆهه" تا ئهوکاتهی یهك خودا و یهك حکومت له میسردا هه بیئت، جیاوازی نیوان دهوله مه ند و هه ژاری هه ر ده میئیت له بهرئه وهی میسر و ولاتانی تر بی خودا و حکومت ناتوانن بژین، که واته به بهرده وامی ئه م جیاوازیه بونی هه یه و فیرعه ونه که ی تۆش که ده یه ویت ئه م جیاوازیه له ناو بیات، په نای بۆ کاریکی شیخانه بر دوه و له بهرئه وهی ئه م کاره ی "ئه خناتون" ده بیته هۆی له ناو بردنی میسر، ده بیئت له ناو بریئت بۆ ئه وهی میسر پزگاری بیئت.

من که به بیستنی ئه م گوتانه په شوکابوم، پزیکم خوارده وه بۆ ئه وهی ئه م په شوکاو یه م له ناو بیه م، "هه ری بور" وتی: "سینۆهه" تۆ پیاویکی بیژیانیت، به لام که سیکی میسریت و که سیکی میسریش نابیئت له م جهنگه دا که ئامانجی پزگارکردنی میسر به بی لایه ن به میئیت هه، چونکه بیلا یه نی هه له اتنه له ئه نجامدانی ئه رک و ترسنۆکیه و ئیمه ی په یه وهانی ئامون ئاماده نین به نهرم و نیانی و پزیه وه په فطار له گه ل که سه بیلا یه نه کاندایه بکه یین، چونکه ئیمه قوربان ی ده ستی که سه بیلا یه نه کانیین.

ئو پۆژه ی فیرعه ون پزیری دا خودای ئیمه له ناو بیات، به هیوای ئه وه بوین که نه ته وهی میسر، به لایه نگری خودای خو یان و دژایه تی کردنی خودای نو ی پاپه پن و نه هیلن خودا و داب و نه ریته که ی له ناو بیه ن، به لام بینیمان زۆریه ی خه لکی ئه م ولاته بیلا یه ن بون و له ترسی گیانی خو یان یان سامان و مالیان، ده ستیان خسته ناو ده ستی یه کتره وه و بیده نگ بون. ئه وه ئه م بیلا یه نانه بون ئیمه یان له ناو برد. ئه گه ر ئیمه پێش ئه وهی فیرعه ون له گه ل "ئامون" دا بجه نگیت، بمانزانیایه که خه لکی بیلا یه نی هه لده بژین، بۆ پوه پوه بونه وهی دوژمن سه ربازمان له ولاتانی تره وه به کری ده گرت له بهرئه وهی زێر و زیومان هه بوو ده مانتقوانی سوپایه کی مه زن دروست بکه یین، به لام به هیوای ئه وهی هه موو میسر لایه نگری "ئامون" ن و نا هیلن خودا که یان سه رنگون بیئت، چاوپۆشیمان له ئه ماده کردنی هیزکی سوپای سه ربازی کرد.

ئیسنا "سینۆهه" تۆ که تا ئه مپۆ بیلا یه ن بویت، ده بیئت پزیری خو ت بده یت و پیم بلییت که نایا ده بیته دو ست یان دژمنی ئیمه، چونکه ئیمه ته واری بیلا یه نه کان به دوژمنی خو مان ده زانیین و ئه وهی له گه ل ئیمه دا نیه دژمنی ئیمه یه، له بهرئه وهی تۆ پیاویکی سه روش چاکیت، بۆ ئه وهی بتوانی پزیری خو ت بخریته پوو، پیت ده لیم که فیرعه ونی تۆ بۆ هه تا هه تایه نامیئت. من ئه م قسانه بۆ که سانی تر ناکه م، به لات

بەتۆی دەلیم، چونکە تۆ دانایەکی بەتوانایت و دەتوانیت گۆی لەگوتەگەلیک بگڕیت کە کەسانی تر توانای بیستنیان نیە.

وتم: "خری بور" دەتەوێت چیم پی بلییت؟

"هەری بور" وتی: ئیمە بەرنامەیه کمان بۆ مەرگی فیرەوێن داڕێژاوه و ئەو دەمریت بەلام بەم زوانە نا.

وتم: "هەری بور" ئایا سەگێکی هار گازی لیگرتویت یان دوپشکێک پیوێی داویت، کە بەوشیوێهە قسەم لەگەڵدا دەکەیت.

"هەری بور" ئەو چرایەکی کە لەو ژۆرەدا بوو هەلگرت و وتی: وەرە با شتیکت پینیشان بدهم.

منیش هەستام و بەدوای ئەودا لەو ژۆرە چۆمە دەرەوێ و بەرپرەوێکەدا تێپەرین و دوبارە ئەو پیاوێ منی لەو داڵنەوێ تێپەراندەوێ و گەشتینە لای ژۆریک و دەرگاکی کردەوێ، کاتیکی خۆمان کرد بەو ژۆرەدا چاوم بە بەستە زێر و زیوێکان کەوت.

بینینی ئەو کانزایانە منی هیئایە بزە و سەرم لەسادهیی "هەری بور" سوپما.

ئەویش زەرەخەنەکی منی بینی و وتی: "سینۆهە" من منداڵ نیم کە بەمەوێت تۆ لەپێی زێر و زیوێوێ فریو بدهم و بتکەمە هاو دەستی خۆم، من دەزانم کە تۆ پزیشکی فرمانەرەواییت و لەدیدێ پزیشکیکی فرمانەرەواوێ زێر و زیو هیچ بەهایەکیان نیە، چونکە هەرچەنێکی بویت دەتوانیت کانزا گرانبەهاکان بە دەست بەینیت، بەلکو من لەبەرئەوێ تۆم هیئایە ئەم ژۆرە کە ناچاربوین لەوێوێ تێپەرین و خۆمان بکەین بەژۆریکی تردا.

دوای ئەوێ دەرگایەکی مسینی قورسی کردەوێ و منی کرد بەژۆریکی تردا و بەرپوناکی چراکەکی دەستی شتیکی پێشانی من دا، سەرەپای ئەوێ خۆم بەکەسیکی ئەفسانە پەرست نازانم، بەبینینی ئەو شتە لەرزیم لێهات.

لەو ژۆرەدا لەسەر تاوێرە بەردیکی گەورەدا، وەک کورسییەکی درێژ پەیکەری مۆمیای فیرەوێ "ئەخئاتون"ی داناوێ کەچەندتیریکیان بەسەر سینهیدا چەقاندبوو.

"هەری بور" وتی: "سینۆهە" ئیمە بەناوی "ئامون" پریاری مەرگمان بۆ فیرەوێکە تۆ دەرکردووی و ئەم تیرانەکی کە دەیانبینی، تیرگەلیکی پیروژن کە بەناوی "ئامون" پیروژن کراوێ و بەدنیاییهوێ فیرەوێ تۆ دەمریت، بەلام بەداخەوێ ئیمە ناتوانین بەم

زوانە بیکوژین، چونکە بۆ ماوەیەکی درێژه دەکێشیت، تا ئەوکاتەی ئەو بەهۆی ئەو برینانەی کە ئێمە لێردا لەسەر پەیکەری نمونەیی ئەودا دروستی دەکەین بمیشت و تا ئەو ماوەیەش شیتتی ئەم پیاوێرە میسر بەدەختەر و وێرانتر و لاوازتر دەکات.

"سینۆهە" لەبەرئەوه ئەم دیمەنە پیشانی تۆ دەدەم کە بزانی بەرژەوندی تۆ لەوهدایە کە دەست لەم بیلاینیە هەلگیریت و ببیتە هاوێی ئێمە، چونکە "ئەختاتون" دەمریت و تۆش بۆ فیرعەون دەمینیتەوه و ئەو پلەوپایەیی کە ئیستا هەتە، لەدەست دەدەیت.

"هەری بور" منی لەو ژورە هیئایە دەرەوه و دەرگاکی داخست و گەڕایەوه بۆ ئەو ژورە کە شەرابمان تێدا دەخواردەوه، ئەو پێکیکی بۆ داکردم و وتی: ئێمە بۆئەوهی فیرعەون بکوژین، دواي دروست کردنی ئەم پەیکەرە مۆمیاییە، بێک موی سەری و ناخونی ئەومان لەشاری "ئاسۆ" دا بەدەست هیئاوه و لەم پەیکەردا بەکارمان هیئاوه و ئەو کەسانەی موی سەر و وردە ناخونیان بۆ هیئاوین، لەپێناو زێڕ و زیودا ئەم کارەیان نەکردووه، بەلکو لەبەرئەوهی باوەڕیان بە "ئامون" ه و تەنها مەبەستیان هاوکاری کردنی ئێمەیه.

دواي ئەوه "هەری بوری" وتی: توانای خودای ئێمە سال لەدواي سال زیاتر دەبێت و تۆ خۆت ئەمشەو لێردا بینیت کە ئێمە توانیمان بەپشت بەستن بەتوانای خودای خۆمان "ئامون" کەسە نەخۆشەکان بۆ دەرمان و برینپێچی و چەقۆ و ناگر چارەسەر بکەین و تواناکانی "ئامون" لەپۆزانی ئایندهدا لەئیستا بەهێزتر دەبێت و زیاتر ولات و نەتەوهی میسر دوچاری نەفرەت دەکات، چونکە "ئامون" زۆر لەولات و نەتەوهی میسر توپەیه.

فیرعەون هەرچەنێک بژیت توپەیی "ئامون" لەبەرامبەر نەتەوهی میسر دا زیاتر دەبێت و ئەگەر فیرعەون بمیشت، نەتەوهی میسر لەبەدەختی پزکاری دەبێت و تۆ کە پزیکشی تایبەتی ئەویت، دەزانی کە فیرعەون سەرئیشەی لەگەڵدایە و ئەم سەرئیشەیهی تواناکانی ئەو هەڵدەوه شینیتەوه، تا ئەوکاتەی دیکوژیت و باشتیش وایە زوتر ئەمە پوو بدات و ئەگەر تۆ حەز بکەیت من ئامادەم دەرمانیکت پێبەم کە فیرعەون لەسەرئیشە و تەواوی ئازارەکانی ئیستا و ئاینده چارەسەر بکات.

ۋەتەن: "ھەرى بور" مەۋقە تا زىندەۋىيەت، لەۋانەيە نەخۇش بىكەۋىت و دۋاى ئەۋەى چۈۋە قۇناخى پىرىيەۋە، نەخۇشەيەكانى زىاتر دەبن، لەبەرئەۋە ناتۋانى دەرمانىك دەرخواردى كەسانىك بەدىن كە لەبەرامبەر نەخۇشەيەكانى ئىستە و ئايندەدا پىارىزىت، تەنھا مەرگە كە مەۋقە لەتەۋاۋى نەخۇشەيەكان پزگار دەكات.

"ھەرى بور" ۋەتەن: ئەۋ دەرمانەى كە مەن پىتتى دەدەم، بۇئەۋەى دەرخواردى فىرەۋنى بەدەيت، ئەۋ لەتەۋاۋى ئازارەكان پزگار دەكات، بىئەۋەى شۈيئەۋارىك لەجەستەيدا بەجى بەئىللىت، بگرە دۋاى ئەۋەى جەستەى سىپىدرا بە مۇمياگەرەن، كارمەندانى مۇمياكردنىش ناتۋان ئەۋە دەستنىشان بىكەن كە ئەۋ بەۋەى دەرمانەۋە كۆرۋاۋە، چۈنكە ھىچ شۈيئەۋارىك لەجگەرى رەش و گەدە و پىخۇلەيدا بەجى ناهىللىت.

دۋاى ئەۋ گۈتەيەى، پىش ئەۋەى ۋەلامى بەدەمەۋە، "ھەرى بور" ۋەتەن: "سىنۋە" ئەگەر تۆ ئەۋ كارە ئەنجام بەدەيت و فىرەۋن لەرپى ئەۋ دەرمانە خەۋىنەرەۋە كە دۋاجار دەبىتە ھۆى مەرگى، بىنىرىتە جىھانى خۇرئاۋا، ناۋى تۆ لەلەيەن "ئامون" ۋە پەپرەۋانىيە بەنەمرى دەمىنئەۋە، لەبەرئەۋەى ناۋت بەنەمرى دەمىنئەۋە، ۋەك ئەۋە ۋاىە كە ژيانىكى جاۋىدانەت ھەبىت و ئىمەش بەۋاتا "ئامون" ۋە پەپرەۋانى، پارىزگارى لەتۆ ۋە نەۋەكانت دەكەين و تا ئەۋ پۆۋەى مىسر ھەيە و تىشكى خۇرى لى ھەلدەيت، نەۋەكانت بەخۇشى و پىزەۋە ژيانى خۇيان بەسەر دەبەن، ئەگەر تۆ پىۋاۋىكى تەماع يان ھەژار بويىتايە، مەن زىرم پىندەدايت بۇئەۋەى فىرەۋن بۇ بارەگايەكى تر بگۈزىتەۋە، بەلام تۆ لەۋە مەزنىرى كە بتۋان بەزىر چەشتەت بىكەن، بۇ كەسانىكى ۋەك تۆ تەنھا شايستەى پاداشتىكى ئەۋىش، مانەۋەى ناۋتە.

ئەۋكات "ھەرى بور" چاۋە دەرەشاۋەكانى. ئاپاستەى چاۋى مەن كەرد و كاتىك مەن تەماشاي چاۋانى ئەۋم دەكەرد، دۋچارى خالەتتىكى خاۋبەنەرە بوم و ھەستەم بەۋە كەرد كە كەۋتومەتە ژىر ۋىستى ئەۋ پىۋاۋەۋە، بەلام پۇجم ئامادە نەبۋە راسپاردەكانى پەسەند بىكات.

"ھەرى بور" دىرېژەى پىداۋ ۋەتەن: "سىنۋە" تۆ لەبەرئەۋەى داناۋ پزىشكىت، دەزانى كە دەتۋانىت تارادەيەك ۋىستى كەسانى تر بىخەيتە ژىر فەرمانى خۇتەۋە، مەن ئەگەر

ئىستى پىت بلىم دەست بەرز بکەرەو، تۆ بەرزى دەكەيتەو، ئەگەر پىت بلىم ھەستە سەر پى، تۆ ھەلدەستىت، بەلام ناتوانم تۆ ھانى ئەنجامدانى کارىك بەم کە پۆخت پەسەندى ناکات. من ناتوانم تۆ وات لىبکەم کە باوەر بە "ئامون" بەینى، مەگەر ئەو ھى خودى خۆت ئارەزوى ئەو بەکەيت "ئامون" بپەرستىت، ھەرەھا ناشتوانم تۆ ھانى ئەو بەم ئەو دەرمانەى من دەرخواردى فیرعەونى بدەيت، مەگەر ئەو ھى خودى خۆت خوازىارى ئەو بیت ئەم کارە ئەنجام بدەيت، بەلام ولات و نەتەو ھى مىسر داوات لیدەکات ئەم دەرمانەى کە من نامادەم کردو، وەرگريت و لەفیرعەوندا بەکارى بەینى و نەتەو ھى مىسر پزگار بەکەيت.

تا ئەوکاتەى "ھرى بور" بەشیوہیەکی تاییبەت لەچاوانى من پامابوو، من نەمدەتوانى دەستەکانم ڕاتەکىنم، بەلام دواى ئەو ھى چاوى لىئەلپىم توانىم دەستەکانم بجولینم وتم: "ھرى بور" من لەئىستادا ھىچ بەلینىکت پىنادەم، بەلام دەرمانەکەتم پىبدە، با لەلای من بىت، لەوانەى خودى فیرعەون پۆژىکیان نەيەویت لەخەو ھەستىت و ڕازى بىت بەدەرمانىکى لەتلیاک بەھیزتر بىخەوینم، بىئەو ھى چیتىر بىدارى بەدواو بىت و دواى بىداربەنەو ھى نازار نەکىشىت.

"ھرى بور" شوشەکەى بۆ ھىنام و وتى: ئەو دەرمانەى کە پىتى دەدەم، لەناو شوشەدايە و ئىستە کە تۆ ئەم شوشەيەم لىوەرەگريت، ئایندەى مىسر لەدەستى تۆدايە و ئیمە دەتوانى بەشیوہیەکی تر فیرعەون لەناو بىبەین، چونکە ئەویش مۆفە و کاتیک نىزە یان چەقۆيەک دەکەین بەجەستەیدا خوینى لى دەپژىت و دواجارىش دەمرىت، بەلام نابىت ئەم پوداو بىتە پىش، چونکە ئەگەر خەلکى تەنھا بۆ جارىک بىبىن کە دەتوانىت فیرعەون بەکوشت بدرىت و دواى کوشتنىشى ھىچ شتىک پونەدات، لەمکاتەدا مەرگى فیرعەون لەم جیھانەدا لەمەرگى کۆیلەيەک کارىگەرتر نابىت، ئەوا لەم حالەتەدا ھەولى ئەو دەدەن فیرعەونەکانى تریش بکوژن، بەم ھۆیەو لەئایندەدا دەستەلاتى مىسر دواجارى پەشیوہیەک دەبىت و بەردەوام لەم ولاتەدا ناارامى و بىبەند وبارى فەرمانرەوا دەبىت، بۆیە باشتەر وایە فیرعەون بەشیوہیەک لەناو بىرىت کە خەلکى وا بزائن ئەو بەمەرگىکى سروشتى مردوو و تۆ دەتوانى ئەم پوانگەيە لەخەلکیدا بەینیتە بون و ئىستە تۆ، تەنھا کەسىکىت کە توانای پزگار کردنى مىسرى ھەيە و چارەنوس لەدەستى تۆدايە.

وتم: "هرى بور" تۆ سەرەپى ئەۋەى وا ھەست دەكەيت ئاگادارى ھەموو شتىكىت، بەلام لەھەندىك شت بىئاگەيت و نازانى كە چارەنوسى مىسر لەدەستى كەسىكدا بوو كە سەبەتەى دەچنى.

"هرى بورى" پرسى: مەبەستت لە چىنى سەبەتە چىه؟

وتم: ئەم بابەتە داستانىكى دور و درىژە، بەھەرچال ئىستا دەرمانەكەى تۆ لەلەى منە، بەلام ئەۋەت لەياد بىت كە من بەلنىم پىنەداويت.

"هرى بور" وتى: بەلام ئەگەر مىسر پزگار بكەيت، پاداشتىكى مەزنت پىدەدرىت.

ئەۋكات بىنەۋەى چاۋەكانم بىبەستىت، لەو ژىر زەۋيانەى كە لەژىر پەرستگەى پىشۋى "ئامون" دا ھەبوو ھىنايە دەردەو و پىش ئەۋەى لەو ژىر زەمىنە بىمە دەردەو، پىي وتم: "سىنۋە" تۆ پىاۋىكى دەست پاك و نەينى پارىزى و من بەپىۋىستى نازانم كە ئەۋەت پىراسپىرم نەينى بونى ئەم ژىر زەۋيانە و بەتايىبەت پىگەى ھاتنە ژورەۋەى بۆھىچ كەسىك باس بكەيت، چونكە لەوانەيە لە "تبس" دا كەسانىك ھەن كە دەزانن لەپەرستگەى "ئامون" ژىرزەمىنگەلىك ھەبىت، بەلام ھىچ كەسىك ناتوانىت خۆى بكات بەو ژىر زەمىنانەدا.

وتم: "هرى بور" لەوانەيە پۆژىك بىت بلىم كە لەژىر پەرستگەى پىشۋى "ئامون" دا ژىرزەمىنگەلىك ھەبن، بەلام ھەرگىز پىگەى چۈنە ژورەۋەى ئەو ژىر زەمىنانە بەھىچ كەسىك نالىم، چونكە ئەۋەيان پەيۋەندى بەمەۋە نىە.

چەند پۆژىك دواى ئەۋە "تى ئى" داىكى فىرەۋن لەكۆشكەكەى خۆيدا بەھۆى ژەھرى ماریكى ژەھراۋى كۆچى دواى كىرد.

داىكى فىرەۋن كە بەھۆى خوۋەكانى سەردەمى لاۋىەتى، بەپىنى ئەو زانىارىانەى كە لەباۋكىەۋە فىرى بوبو، بالندەكانى لەپىنى داۋەۋە دەستگىر دەكرد، پۆژىكىان بۆئەۋەى سەر لەداۋەكانى بدات، پۆشت بۆ ناو باخى كۆشك و ئاگادارى ئەۋە نەبوو كە لەوشۋىنەى بالندەيەكى بچوك ھەبىت، لەوانەيە ماریكىش ھەبىت، دوچارى ژەھرى ماریكى بچوكى ژەھراۋى بەناۋى "سراست" بوو. دواى ئەۋەى مارەكە گەستى، چىزى مارەكە پۆچۋە ناو جەستەيەۋە ھاۋارى كىردو خزمەتكارەكانى پايانكرد و ويستيان پزىشكەكەى بانگ بكەن، بەلام پزىشكە تايىبەتەكەى بەشۋەيەكى ھەمىشە لەمچۆرە

کاتانه دا ئه گهری ئه وه ههیه که له وی نه بیته، له بهر ئه وه منیان هیئایه سهر جیگه خه وه که ی، به لام من ده مزانی که ئه و مردوه.

چونکه که سیك دو چاری ژه هری ماری "سراست" بیته، ته نها له یه ک حاله تا زیندو ده بیته، ئه ویش ئه وه یه پیش ئه وه ی دلی سه د ترپه لیبدات شوینی گه سته که هه لدرن و به شی سه روی ئه و شوینه ی که ماره که گه ستویه تی به په تیك به ستن و به یلن خوینیکی زور له و پیاوه یان ئه و ژنه مارگه سته بیته ده ره وه.

به لام له کوشکی "تی ئی" دا که سیك بیرى له وه نه رکردو وه ته وه و کاتیك من گه شتمه ئه وی: بینیم دایکی فیرعون مردوه و وتم: چیت هرچ کاریک له من ناوه شیته وه و ده بیته لاشه که ی بدن به مۆمیا که ره کان، بۆ ئه وه ی مۆمیا ی بکه ن.

"نامی" کاهینی مه زنی په رستگای "ئاتون" کاتیك بیستی دایکی فیرعون مردوه ده سته کانی خسته سه رگۆنای "تی ئی" و وتی: باشترو ابو که به مریته، چونکه "تی ئی" سه ره پای ئه وه ی هیشتا لا و جوان بوو، پلانی درژی من داده پرژا و نیستاش که ئه و مردوه، هیوادارم خه لکی به ئارامی بژین.

من له و باوه ره دا نه بوم که "نامی" ئه وی کوشتی بیته و گهرچی کاهینی په رستگا "ئاتون" دایکی فیرعون که ژنیکی پیر بوو خوش نه ده ویست، به لام هاوده سستی یه کتری بون و ده یانزانی که سود به یه کتری ده گه یه نن و له م جیهانه دا یه کیتی به رژه وندیه کان له عیشق زیاتر مروفه کان له یه کتری نزیک ده کاته وه و به رده وامی یه کانگیری به رژه وندی زور له نیشق به هیژتیه.

کاتیك هه والی مردنی "تی ئی" له "تبس" دا بلاو بویه وه، خه لکی ئاهه نگیان گیراو به خوشی مه رگی دایکی فیرعون شه رایبان خواره وه و به ده نگیکی به رز ده یانوت ئیمه له شه پری جادوگه ران ئاسوده بکه یت.

"نامی" بۆ ئه وه ی خه لکی پازی بکات، پینچ جادوگه ری په شیپیست که یه کیکیان ژنیکی قه له و بوو، له کوشکی "تی ئی" ده رکرد و خه لکی به یه کجار و پینکه وه پرژان به سه ریاندا، سه ره پای ئه وه ی په شیپیسته کان جادوگه ر بون، نه یان توانی له پری جادو وه که یانه وه خو یان له ده ستیان پرگار بکه ن، بۆ یه به کوشتیان دان.

دوای مه رگی جادوگه ران "نامی" ته واوی که ره سته ی جادوگه ره کانی تیکشکاند و ئاگری تیبه ردان و من له م پۆد او وه زور به داخ بوم، چونکه هه زم ده کرد بزانه

رەشپىستەكان چ دەرمانيك بەكار دەهێنن و بەچ شىۋەيەك كەسانى تر چارەسەر دەكەن.

هېچ كەسنيك لەكووشكى فەرمانرەواييدا بۆ مەرگى"تى ئى"و جادوگەرە رەشپىستەكانى نەگرياو نەهاتنە سەر جيگەكەى و تەنها شازادە خانم"باكتاتون"ى كچى"تى ئى"خۆى گەيانده جيگە خەۋەكەى دايكى.

ئەو هەمان ئەو كچە بوو كە"تى ئى"پيى و تە پيش فیرعەون ئەم كچەى بوو و منيش تا ئەو كاتە چاوم پيى نەكەوتبوو.

شازادە خانم"باكتاتون"كاتيك منى لەتەنيشتى لاشەى دايكى مردويدا بينى پرسى: ئايا تۆ"سينوۋه"يت؟
وتە: بەلى.

وتى: ئايا تۆ نەتەدتوانى پى لەكوشتنى رەشتىستەكان بگريت؟
وتە: "باكتاتون"تۆ دەزانى كە من لە"تبس"دا هېچ دەستەلاتيكم نيه و لەم شارەدا دەستەلات لەدەستى"نامى"كاهينى مەزنى پەرستگاي"ئاتون"و"هورم هب"فەرماندەى هيزى سەربازى ميسردايە، ئەگەر من پىم لەكوشتنى رەشپىستەكان بگرتايە، خودى خوشم بەدەستى خەلكى بەكوشت دەدرام، بيئەۋەى كوشتنى من پى لەكوشتى رەشپىستەكان بگريت، چونكە خەلكى دەزانن من پزىشكى فیرعەونم و وا هەست دەكەن كە من لەگەل دايكتدا ھاودەست بووم و دژايەتى خوداي پيشوو دەكەم.

شازادە خانميش لايەنگرى ئەم گوتهيه مى كرد، دواى ئەو وتى: ئەو رەش پىستە داماوانە هېچ تاوانىكيان نەبوو و نەياندەويست جادوگەرى بكەن، ئەگەر نازاد بونايە دەگەرپانەۋە دارستانەكانى خويان و لەويدا دەژيان، چونكە ئەوان ۋەك گيانەۋەرە كيۋيەكانى دارستان و ابوون و نەياندەتوانى لەشاردا بژين، دايكم بەزۆر ئەوانى لەشارەدا راگرتبوو و لەژيروەى ئەم كووشكەدا زيندانى كردبون و من سەرم لەو سوپ دەما، بۆچى"هورم هب"رى لەكوشتنيان نەگرت.

دواى ئەو شازادە خانم"باكتاتون"دەربارەى ژنەينانى"هورم هب"قسەى كرد و وتى: من سەرم لەو سوپ دەمينى ئەم پياۋە بۆچى ژن ناھينيت بۆئەۋەى بيبته خاۋەنى خيزان و مندال.

وتم: کەسانی تریش ئەم پرسیارەیان لیکردوم و من هیچ وەلامیکم نەداونەتەو، بەلام وەلامی ئەم پرسیارە ی تۆ دەدەمەو، لەبەرئەوێ ئەو وەلامە ی من بەتۆو پەییوەست دەکریت. "هورم هب" دوا ی ئەوێ ھا تە ناوشاری "تبس" وە و بۆیە کە مین جار پیتی نایە کۆشکی فەرمانرەوایی، چاوی بەتۆ کەوت و کاتی ک جوانی بیوی ئە ی تۆ ی بیانی چیت نەیتوانی تەماشای هیچ ژنیکی تر بکات، لەبەرئەوێ چاوی بەهەر ژنی ک بکەوتایە بەناشین دەھا تە بەرچاوی و هەرلەبەرئەوێش تا ئەمڕۆ نەیتوانیوە لەگەل هیچ ژنی کدا گۆزە بشکینی ت.

بەلام "باککاتون" تۆ بۆچی شوو ناکەیت بۆئەوێ ببیتە خاوەنی مندا لگەلیکی زۆر؟ مەگەر تۆ نازانی کە درەخت، بەبەردەوامی گۆل و میو و نابەخشی ت و پۆژیک دیت باشتین درەخت کە لەکەنار زەلکاوەکانی پوباری "نیل" دا گەشیان کردووە، لەگۆل و میو بەخشین دەکەون.

شازادە خانم وتی: "سینۆه" تۆ دەزانی کە خوینی من خوینی فەرمانرەوایی، بەواتا لەخودایان و پاکترین کەسە مەژنەکانی میسرە، ئەوان بۆ هاوسەری من بچوکن، چ بگات بە "هورم هب" بۆیە تەنھا یە کەس شایستە ی ئەوێ بەبیتە هاوسەری من ئەویش فیرعهونی برامە، بەلام فیرعهون ژیا نی هاوسەری لەگەل "نفر تی تی" دا پیک هیناو. سەرەرای ئەوێش خۆشەم حەزم بەشوکردن نی، لەبەرئەوێ بیستومە کاتی ک پیاوان بیانەوین لەگەل ژنەکاندا رابوین توندوتیژی لەخویان دەنوین و لەهەندیک ژنی شەم بیستوو ئەو چیژە ی کە دەلین ژن لەکاتی رابواردن لەگەل پیاوی کدا بەدەستی دەهینیت هەمووی درۆ و زیادەرۆیی و لەچیژی خواردن و خواردنەو زیادترین.

کاتی ک "باککاتون" بەوشیوێ قسە ی دەکرد، تەماشام دەکرد و دەمبینی کە پوخساری سور وەرگەرپاوە و هەناسە برکیی تیکەوتوو، ئەمەش ئەو دەگەییە نیت کە لەناخو و بۆچونی لەبارە ی پیاوان و بیچەوانە ی ئەوێ کە دەهینیتە زمان، چونکە هەستم بەو کرد کە شازادە خانم چیژ لەم گفتوگۆی وەرگرت، بۆیە بەردەوامم دا بەو گفتوگۆی و وتم: "باککاتون" ئەو توندوتیژی ی کە لەکاتی رابواردن لەبەررامبەر ژناندا بەکاری دەهینن، توندوتیژی راستەقینە نی، بەلکۆ لەخۆشەویستیەکی زۆر وە سەرچاوە دەگرت کە لەبەررامبەر ژناندا هەیانە و تەواوی ژنەکان ئەم جوړە توندوتیژیەیان لا پەسەندە، بەلام لەبەرئەوێ "هورم هب" هیشتا گۆزە ی لەگەل هیچ

ژنىڭدا نەشكاندوۋە، تۆ دەتوانى بەو شىۋەيەي كە خۆت حەزىت لىيەتە پەرۋەردەي بىكەيت، چۈنكى پىياۋ ھەرچەنىك بەھىز و ئازا بىت، تا ئەۋكاتە لەگەل ژنىڭدا گۆزە نەشكىنىت، لەبارەي ئەو بابەتەي كە بەرپاۋاردنى ژنانەۋە پەيۋەست دەكرىت، لەگەل مندالىڭدا جىياۋازى نىيە و ژنەكەي دەتوانىت بەو شىۋەيەي كە خۆي حەزى لى بىت پەرۋەردەي بىكات، بۆئەۋەي بەپىي خواست و ئارەزوۋەكانت لەگەلدا رابويىرت، تۆش دەتوانى "ھورم ھب"ى بەھىز و ئازا لەتەنىشت خۆتەۋە لەۋە ئاگادار بىكەيتەۋە كە بەنەرم و نىيانى مامەلەت لەگەلدا بىكات، و كاتىك لەگەل تۇدا كات بەسەر دەبات، وا بىيەنەرە بەرچاۋت كە بەپەرى سىنەي مەۋى نەۋازشى جەستەت دەكات.

"باكتاتون" وتى: "سىنۋە" من حەز ناكەم باسى "ھورم ھب"م بۇ بىكەيت، چۈنكى ئەو لەسەر زەۋى لەدايك بوۋە، و نەژادىكى پەسەنى نىيە و مەنىش خۆشم لەناۋى نايەت، سەرەراي ئەۋەش باش نىيە لەپال لاشەي دايكەم ئەم قسانە بىكەين.

ويستەم پىي بلىم: تۆ دەستەت بەم گەتۈگۈيە كەرد، بەلام بەباشترەم زانى كە ئەم گۈتەيە نەلىم.

دەۋى ئەۋە ۋەك كەسىك كە ئاگادارى بارۋىخى كۆشكى فەرمانەرۋايى و ئەۋ نەفرەتەي كە دانىشتۋانى كۆشك لەبەرەمبەر"تى ئى"دا ھەيانبۋو نەبىت وىم:

"باكتاتون" بۇچى ھىچ يەك لەژنەكانى كۆشك نايەن بۇ ئىرە، بۆئەۋەي بۆمەرگى دايكت بگىرىن؟

كاتىك دايكت دەبەن بۇ مردوۋخانە، بۆئەۋەي لاشەي مۇمىيەي بىكەن، ھەندىك بەكرىگىراۋ ھەن كە لەكاتى بىردىنى لاشەدا دەست بەشىۋەن و گىريان دەكەن و خۆلەمىش دەكەن بەسەرياندا، بەلام لەبەرئەۋەي تەرمى دايكت يەكسەر ناگويزىتەۋە بۇ مردوۋخانە، پىۋىست بەۋە دەكات كەسىك لىرەدا بۇ ئەۋ بگىرىت. من لەبەرئەۋەي پىزىشكەم ناتوانم بگىرىم، لەبەرئەۋەي پىزىشك ئەۋەندە مەرگ دەبىنىت كە دەبىتە ھۆي ئەۋەي فرمىسكەكانى ۋىشك بىكەن و چىتر تۋاناي گىريانى نامىنىت و دەۋى ئەۋەي ماۋەيەك بەسەر تەمەنىدا تىپەرى، چىتر چىژ لەگۇرانى و موزىكىش ۋەرنەگىرىت، چۈنكى ئەۋ پىزىشكەي ھەموو تەمەنى لەپال ساردى مردوۋيەكدا بىردوۋەتە سەر، ئەۋ گەرمىيەي كە بۇ سود ۋەركىرتن لە موزىك و گۇرانى پىۋىستى پىيەتە لەدەستى دەدات.... دەۋى ئەۋە وىم: ئەي شازادە خانىمى مېرەبان كە ھىشتا ھاۋسەرىكت بۇ خۆت ھەلنەبىژاردوۋە، ئەۋە بزانە كە لاۋىيەتەي ۋەك پۇژى گەرمى ھاۋىن ۋايە و پىرىش ۋەك پۇژى گەرمى پايىز و مەرگىش ۋەك پۇژى ساردى زىستانە، ئەگەر كەسىك سود

لەپۇژانى گەرمى ھاۋىن و پۇژانى نىۋە گەرمى پايىز ۋەرنەگىرىت، دۋاي ئەۋەى پۇژە ساردەكانى زىستان و مەرگ دىت، چىتر ناتۋانىت سوديان لى ۋەرگىرىت.

"باكتاتون"ۋتى: "سىنۇھە"لەگەل مندا لەبارەى مەرگەۋە مەدۋى، چونكە ھەز ناكەم بىر لەمەرگ بىكەمەۋە، لەبەرئەۋەى ھىشتا لاوم و ھەنگۈىنى ژيان لەدەمى مندا شىرىنە، منىش ۋەك تۇ ناتۋانم بگىرىم، لەبەرئەۋەى من لەخوداكان ھاتومەتە بون و كەسىك كە لەخوداكانەۋە لەدايك بىيىت، نابىت بگىرىت، سەرەپاي ئەۋەش گىريان دەبىتە ھۋى ئەۋەى ئەو كەرستانەى كە بۇ جوانى لەپوخسارى خۇم داۋە، ھەموو بشۇرىتەۋە و لەناو بچىت، بەلام لەبەرئەۋەى دەبىت كەسىك بۇ مەرگى دايكەم بىرىت، ئىستا دەرپۇم و ژنىك دەنىرم بۇ ئىرە بۇئەۋەى بگىرىت و فرمىسك بۇ دايكەم بىرىت.

ۋتم: "باكتاتون"لەو ساتەۋەى من تۇم بىنى و چاوم بەر جوانىت كەوت، بەشىۋەيەك ۋورژام كە ئەگەر تۇ ئىستا ژنىكى لاو بۇ گىريان بىرىت بۇ ئىرە من بۇ ساتىكىش لىرە نامىنم. كەۋاتە بىرۇ و ژنىكى پىر بىرىرە بۇ ئىرە، بۇئەۋەى بۇ مەرگى دايكت بگىرىت.

"باكتاتون"بەگالتەۋە ۋتى: "سىنۇھە"من بىستبوم كە تۇ باۋەرپ بەخودايان نىە، بەلام لەۋباۋەرپەدا نىم كە پىز لەمردوۋەكانىش نەگىرىت، لەبەرئەۋەى دايكەم مردوۋە نابىت لەپال تەرمەكەى ئەۋدا باسى ئەم جۇرە شتانه بىكەت....بەلام لەناۋازى گالتەكەى ئەو و ئەو خۇشەي كە بەھۋى گوتەكانى مەۋە لەۋدا ۋورژا، ئەۋەى بۇمن ئاشكرا كە چىژى لەقسەكانى من ۋەرگرتوۋە.

من بەئەنقەست ئەم قسانەم لەگەل خوشكى فىرەۋندا كەرد و مەبەستىكەم لەم قسانەدا ھەبوو.

"باكتاتون"پۇشت و يەكىك لەژنەكانى كۆشكى فەرمانپەرۋايى نارد و بىنىم ھەمان ئەۋ ژنەى كە ناردۋىەتى پىرە.

لەكۆشكى فەرمانپەرۋايىدا بى لەژنە لاۋەكان، بەردەۋام كۆمەلىك ژنى پىر لەۋىدا دەژىن، ئەۋانەش بىرىتى بون لە ژنەكانى فىرەۋنى پىشور"ژنەكانى ھاسەرى تى ئى"ۋ دايەن و پەرستىيارانى منداۋانى فەرمانپەرۋايى و خزمەتكاران و كەنيزە پىرەكان. بەلام زۆربەى ژنەكان، خۇيان بەلاۋ دەۋانى و لەبەرئەۋەى لەكۆشكى فەرمانپەرۋايىدا ژيانىان بەسەر دەبرد، ھىۋاداربون بەو بۇئەيەۋە، پىاۋىك بىتەۋە ھۇش و لەگەل ئەۋاندا كۆزە بشكىنىت.

بەچ شىۋەيەك پەيم بەناسنامەى خۆم برد

ئەو ژنە بەتەمەنەى كە ئەوپۇژە ھات بۇئەۋەى بگىرى ناۋى "مەو نىفر" بوو و كاتىك چاوم بەپروخسارى كەوت زانىم لەو ژنانەىە كە پىياۋانى خۆش دەۋىت و "مەو نىفر" لەبەشى دوۋەمى ناۋەكەيدا دىاربوو كە لەپاردودا زۆر جوان بوو، دواى ئەۋەى ھات دەستى كرد بەگىران.

منىش پۇشتەم و گۆزەيەك خواردنەۋەم ھىنا و پىكىكم پىدا و وتەم "مەو نىفر" ئەمە بخۆرەۋە، چونكە زۆر سودت پى دەگەيەنىت.

ئەۋىش خواردىەۋە و چىتر دواى ئەۋە نەگىرا و منىش بۇئەۋەى قسە لى دەربەينىم، پرسىياري جوانى پاردويم لىكرد و لىم پرسى: ئايا راستە كە لەنىو ژنەكانى فىرەۋنى پىشوو دا تەنھا "تى ئى" كوپىكى بۇ ھىناۋەتە بوون بەلام ئەۋانى تر ھەر كچيان بوو؟ "مەو نىفر" بەترسىكەۋە تەماشايەكى كردم و ئاماژەى بەۋەدا كە بىدەنگ بىم و ەك ئەۋەى لەۋە بترسىت، ئەگەر من قسە بكەم، مردوو گوۋى لە پرسىيارەكانى من و ەلامەكانى ئەو بىيت.

من بۇئەۋەى ئەو بەينمە قسە زىاتر باسى جوانى پاردويم دەكرد و وتەم: "مەو نىفر" تۆ لەمپۇشدا ھەر جوانى و چاۋەكانىشت ەك چاۋى كچە لاۋەكانە و ئەگەر تۆ و كچىكى لاۋ لەبەرامبەر پىياۋىكدا پاۋەستن، ئەو پىاۋە چاۋپۇشى لەكچى لاۋ دەكات و ئارەزوى ئەۋە دەكات لەگەل تۇدا پابوئىرنت، بەلام ژنەكان ھەرچەنىك پىر و ناشىرىنىش بىن باۋەر بەم جۆرە قسانە دەكەن، تەمناەت گەر بشزانن كەسى بىژەر بۇ گالتەكردن ئەم قسانە بكات، چونكە لەكانگاي دلىانەۋە ھەز دەكەن باۋەر بەم جۆرە قسانە بەينن.

هر له بهرئه وهش "مهو نفر" بوو به هاوړېم و کاتیک لاشه ی "تی ئی" یان په وانه ی مردوو خانه کرد بوئه وهی مؤمیای بکه، نه و ژنه منی بانگیشتی ژوره که ی خوی کرد، بوئه وهی خواردنه وهی له گه لدا بخومه وه و منیش له بهرئه وهی ده مویست چند زانیاریه کی لی وهرگرم، نه م بانگیشته ییم په سهند کرد و پوشتم بو ژوره که ی و که میك له خواردنه وه کانی نهوم خواردنه وه و نهوم هانی نه وده زیاتر بخواته وه بوئه وهی مه ست بیئت.

کاتیک مه ست بوو به دم پیکه نینه وه وتی: "تی ئی" له ه لېژاردنی پیاواندا سه ليقه یه کی سه یری هه بوو، چونکه زور پقی له لاهه میسریه کان بوو که هه مویان جوان و به ژن و بالایه کی پیک و پیکیان بوون و خاوه نی پیستیکی ناسک و گه م پرنگ بون، هه روه ها بونیکی خوش له جه سته یانه وه ده هات، له بهرام به ردا پرشپیسته که ته کانی بو رابواردن هه لده بژارد و ده یوت، چیژ له بونی توندی جه سته یان و توندوتیژیان له کاتی رابواردندا وهرده گرم.

کاتیک نه و ژنه پیره نه م قسانه ی ده کرد له من نزیك بویه وه و بونی شان و سینه ی کردم، به لام من نهوم له خوم دور کرده وه و وتم: بیستومه که "تی ئی" وه ستایه کی چنینی زبرده ست بووه و چند سه به ته یه کی جوانی تائیستا چنیوه و ثایا تو به چاری خوت نه تبیینوه، نه و جوړه سه به تانه له شه ودا بدات به دم ناوه وه.

پیره ژن وتی: له بهرئه وهی "تی ئی" مردووه و له ه پرشه کانی ناسوده بوم، ده توانم پیټ بلیم که له سه رده می ژیانی فیرعه ونی رابردودا، سی کوړی نه وزاد، له پری "تی ئی" وه خراوه ته ناو سه به ته یه که وه و دراوه به دم ناوه وه و "تی ئی" له وه دلنیا بوو هه رکه سیك چاری به م سه به تانه بکه ویت، واده زانیت نه و منداله تازه له دایک بووه ی که تییدایه تی، مندالی یه کی که له ماله هه ژاره کانه و له بهرئه وهی دایکوباوکی نه یان نتوانیوه چاودیری له منداله که یان بکه، بویه خستویانه ته ناو سه به ته یه که وه و داویانه به دم ناوی پوباری "نیل" وه.

له و کاتانه ی که "تی ئی" کوړه تازه له دایک بووه کانی له ژنه کانی فیرعه ون ده فراند و ده یخسته نه ناو سه به ته یه که وه و ده یدا به دم ناوی پوباری "نیل" وه، نه و کاتانه بوو که "تی ئی" هیشتا له خودا کان ده ترسا و ترسی له کوشتنی منداله له دایک بووه کان هه بوو، به لام دوا ی نه وهی "نامی" شیوازی به کاری هینانی ژه هری فیری "تی ئی" کرد،

نەویش منداڵە تازە لەدايک بووەکانی-ئەوانەى لەژنانى فیرعەونى پابردوو لەکوۆشكى
فەرمانرەوايیدا لەدايک دەبون-دەکوشت.

بەلام کاتيک کچى پادشای "میتانی" و هاوسەرى فیرعەون کوپيکى بوو، هیشتا "تى
ئى" فیرى شیوازی بەکارهینانى ژەر نه‌بوو، لەبەرئەو کۆرەکەى خستە ناو
سەبەتەیه‌کەو و دای بە دەم ئاوى پوبارى "نیل" ه‌وه.

وتم: "مه‌و نفر" لەبەرئەوێ تۆ دەزانى من پیاویکى بیئەزمونم، ئەم جوړه قسانەم
لەگەڵدا دەکەیت، بۆئەوێ فریوم بدەیت، چونکە من بیستومه کچى پادشای
"میتانی" و هاوسەرى فیرعەونى پابردوو هیچ کات کوپى نه‌بووه.

ژنى پیریش وتی: "سینۆهه" تۆ پیاویکى بى ئەزمون نیت، بەلکو هەلگری
ئەزمونیکی زۆریشى و چاوەکانیش گەواهی ئەوه دەدەن، کاتيک دەلێیت هیچ
ئەزمونیکم نیه، درۆ دەکەیت. ئەگەر "تى ئى" زیندوو بوايه ئەمەى پى نه‌دهوتى و ئەو
نەینیهى بۆ ئاشکرا نه‌دەکردى، بەلام لەبەرئەوێ ئەو مردوو، دەتوانم ئەوت پى بلیم،
کەتاکە کەسیک که نه‌هێلێت کچى پادشای میتانى بێتە جینیشنى میسر، خودى "تى
ئى" بوو.

تۆ ئاگادارى ئەوهیت که لەکوۆنه‌وه نه‌ریت وابوو که فیرعەونه‌کان، ژنىک لەخیزانى
فەرمانرەوايانى میتانى هەلبژێرن لەبەرئەوێ خیزانى فەرمانرەواى "میتانى" ئارەزوى
ئەوه‌يان دەکرد کچى خویان بدن بەفەرمانرەوايانى میسر، کچەکانیان هەر
لەسەردەمى منداڵیه‌وه دەنارد بۆ میسر، بۆئەوێ لەدیوه‌خانى میسر دا گەوره‌ ببن و
فیرعەون بتوانێت بە ئارەزوى خۆى پەرورده‌يان بکات، دواى ئەوێ گەوره‌ دەبون
بەژنى فیرعەون.

لەو سەردەمەدا کچى تەمەن بچوک لە "میتان" ه‌وه هات بۆ میسر و لەکوۆشكى
فەرمانرەوايیدا، بەواتا لیڤه‌ نیشتەجى بوون، بۆئەوێ دواى ئەوێ گەوره‌ بوون ببه‌
هاوسەرى "ئەخناتون"، بەلام چیت لى بشارمه‌وه ئەو کچه‌ مرد.

کچى پادشای میتانى و هاوسەرى فیرعەونى پيشوو بەناوى "تادو-هپا" کاتيک
هات بۆ ئیڤه‌ ئەوه‌نده منداڵ بوو که لەگەڵ بوکەڵەدا یارى دەکرد و بۆماوێ چەند سال
فیرعەونى پيشوو لەگەڵ کچه‌دا یارى بوکەڵەى دەکرد، تا ئەوکاتەى گەوره‌ بوو و
ئەندامەکانى جەستەى گەشەى کرد و گەشتە تەمەنى چواردە سالى.

"تى ئى" زۆر ھەولئى ئەوھى دەدا كە نەھىلئىت فیرعەونى پېشوو ئەم كچە وەك ژنەكانى تر بكا تە خوشكى خۆى، بەلام نەیتوانى، چونكە كاتىك پیاویك لەبەرامبەر ژنىكدە دەژىت كە ئەندامەكانى جەستەى بەگەشەى خۆى گەشتوو، بەپادەىەك تینوى ئەوھىە لەگەلیدا پابویرىت كە ھىچ كەسنىك ناتوانىت پى لەم ئارەزووھى بگرىت، بەتایبەت ئەگەر بزانیت ئەو كچە ژنى ئەو، بەدلىنایىیەو لەگەلیدا پادەبویرىت.

دواى ئەوھى "تادو-ھپا" بوو بە ژنى راستەقىنە فیرعەون و سكىشى لىئى پېربوو، ئەوكات بەھەموو كەرەستەىەك ھەولئى ئەوھى دا كە كچى پادشای "میتانى" ھانى ئەو بەدات كە مندالەكەى لەبار ببات، بەلام نەیتوانى.

"تى ئى" لەبەرامبەر ژنەكانى تری فیرعەوندا ھەمان كارى دەكرد و ئەوانى ھانى ئەو دەدا كە كۆرپەكانیان لەبار ببەن، لەبەرئەوھى ئەو ژنانە خیزانیكى مەزنیان نەبوو لە "تى ئى" دەترسان و لەترسى ئەویش فرمانى جادوگەرە رشیپستەكانى "تى ئى" یان بۆ لەبارخستنى مندالەكەیان جى بەجى دەكرد یان بەو پازى دەبون ئەگەر ئەو مندالەى دەیانىت كۆر بىت، "تى ئى" ئەو كۆرەیان لى ببات و كچىك لەجىگەكەیاندا دابنىت یان بانگەوازی ئەوھى بۆ بكات كە مندالەكەى مردوو.

بەلام كچى پادشای "میتانى" ژنىكى خانەدان و خاوەنى خیزانیكى مەزن بوو، لیرەشدا كۆمەلئىك لەكەسە مەزنەكان كە پلەوپایەو سەرۆت و سامانى خۆیان بەوھو پەيوەست كەردبوو، پارىزگاریان لى دەكردو بەھىواى ئەو بون كۆرپىكى بىت، بۆئەوھى كۆرەكەى بىت جىنشنى مىسر.

لەھەمان ئەم كاتەدا كچى پادشای "میتانى" سكى پېربوو، "تى ئى" یش لەھەمان كاتدا سكى پېربوو، بەلام مەن دەزانم كۆرەكەى ئەو لەفیرعەون نەبوو، بەلكو ھى "نامى" بوو.

كاتىك "تى ئى" زانى سكى پېربوو، بېیاری دا، بەھەر شیوہىەك بوو، مندالى كچى پادشای "میتانى" لەناوى ببات.

بۆلەۋمەبەستەش "نامى" كە لە "شارى خۇر"¹¹ "دەژيا، ھېنايى بۆ" تېس" و تەۋاى خزمەتكارەكانى ئەو كۆشكەى لەپىي زېر و زىوۋەو ىان لەپىي ھەپەشەۋە كەردنى بەگۈپرايەلى خۇي.

لەكاتى مندال بونى شازادە خانىمى "مىتانى" تەۋاى دۆستان و خزمەتكارانى "تى ئى" بەناۋىنىشنى ھېۋر كەردنەۋەى ئازارەكانى ئەو شازادە خانمە، چۈرەدەۋرىان گەرتىۋو و كاتىكىش مىندالى بو، مىندالەكەى كۆپۋو، بەلام دۋاى ئەۋەى ھاتەۋە ھۇش خۇي و ويستى چاۋى بەمىندالەكەى خۇي بىكەۋىت، مىندالىكى كچى مردوۋيان پىنىشان دا و وتيان ئەمە مىندالى تۆيە، مىن دەزانم كە مىندالى ئەو شازادە خانمە كۆپ بو و ھەمان ئەۋ شەۋە خىستىيەنە ناو سەبەتەيەكەۋە و دايان بەدەم ئاۋى پوبارى "نىل" ەۋە.

ۋىتم: "مەۋ نەفر" تۆ لەكۈيۋە زانىت كە "تى ئى" دۋاى ئەۋەى كۆپى شازادە خانىمى "مىتانى" لەدايك بو، خىستىيە ناو سەبەتەيەكەۋە و داي بەدەم ئاۋى پوبارى "نىل" ەۋە؟

پىرەژنىش ۋىتى: لەۋ شەۋەدا خۇم چۈمە ناو ئاۋەكەۋە و سەبەتەكەم دا بەدەم ئاۋى پوبارى نىلەۋە، چۈنكە "تى ئى" لەبەرئەۋەى سىكى پېر بو، نەيدەتۋانى خۇي بخاتە ناو پوبارەكەۋە و ئەگەر سەبەتەكەيان لەنزىك قەراخ پوبارەكەۋە بدايە بەئاۋدا، بۆى ھەبۋو لەناو زەل و قامىشى كەنار پوبارى نىلدا گىر بىكات و بەھۈيەزە لەۋ ناۋچەيە دور نەكەۋىتەۋە. ئەۋەبۋو بەمنى ۋىتم: مىن بچمە ناو ئاۋى پوبارەكەۋە و سەبەتەكە لەشۋىنىكىدا بدەم بەدەمى ئاۋەكەۋە كە بەر خۇپەى ئاۋەكە بىكەۋىت و لەۋ ناۋچەيە دور بىكەۋىتەۋە.

كاتىك مىن ئەم قەسەيەم بىست، بەرادەيەك تۈپە بووم كە ھەستامە سەپىي و خۋاردەنەۋەكەم پىشتە سەر زەۋى و پىشىلىم كەرد، كاتىكىش "مەۋ نەفر" چاۋى بەم تۈپەيىيە مىن كەۋىت، دەستى گەرتەم و دايىنىشانەۋە و ۋىتى: مىن باسى ئەم سەرگۈزەشتەيەم بۆ ھىچ كەسىك نەكەردۋە، بەلام لەبەرئەۋەى خۇشم لەتۆ دىت، بۆم

¹¹ "شارى خۇر: لەمىسىرى كۇندا يەكەك بوو لەپىنج شارە گەۋرە و بەناۋانگەكەى مىسر و پۇنانىيەكان دۋاى ئەۋەى مىزۋوۋى مىسرىان نوسىمەۋە، ئەم شارەيان بە "ھىلو بولس" يانگ دەمكەرد، كە — "ھىلو لەزمانى پۇنانىدا بەۋاتى خۇر دىت و "پولس" ش بەۋاتا شار دىت. ھەر لەبەرئەۋەى "شارى خۇر" لەمىزۋوۋەكانى جىھاندا بە "ھىلوپولس" بەناۋانگە.

باسکردی. له نیو هه موو خزمه تکارانی کوشکی فرمانپره واییدا "تی ئی" ته نه متمانە ی به من بوو، چونکه ئاگاداری نه یینیه کانی ژبانی منه و ده یزانی نه گهر خیانه تی لی بکه م، ده توانیته له ناوم ببات. من به چاوی خۆم نه و سه به ته م بینى که کوپی نه وزاده ی شازاده خانمی "میتان" یم خسته ناویه وه، که له لایهن خودی "تی ئی" وه چنرابوو، کاتیك نه و منداله خرایه ناو سه به ته وه زیندوو بوو. کاتیك من نه و سه به ته یه م دا به ده م ناوه وه و ناو له گه ل خۆیدا بردی، زۆر له و باوه ردا نه بوم که نه و کوپه به زیندویى به یینیه ته وه و ژن یان پیایك نه و سه به ته یه له و پویاره بگریته وه و نه و منداله په روه رده بکات، چونکه تیمساحیكى زۆر له پوبارى "نیل" دا هیه و تیمساحه کان نه م جوړه مندالانه به یه ک قه پ قوت ده ده ن یان بالنده گوشت خوړه کان ده یکه نه ژه می خواردنى خو یان.

شازاده خانمی "میتانی" کاتیك هاته وه هۆش خۆی و بینى کچیکى مردوویان له پالیه وه داناوه، ده ستى کرد به شیوه ن و گریان و وتی: نه م کچه مندالی من نیه، چونکه نه پهنگى پیستى نه و وهک پهنگى پیستى منه و نه سهرى له سهرى من ده چیت.

نه و ژنه راستى ده کرد، چونکه شازاده خانمی "میتانی" وهک هه رژیکی تری ولاته که ی خۆی پهنگیكى پون و سه ریکى بچوک و جوانى هه بوو، له کاتیكدا نه و منداله پهنگیكى تاریکی ده نواند.

شازاده خانم به ده م گریان وه وتی: "تی ئی" و جادوگهره په شیپسته کانی کوپه که ی منیان به که رهسته ی جادوگهرى گوپیوه.... به لام "تی ئی" وتی: کاتیك نه م ژنه بینى مندالیکی مردوی بووه، شیت بووه.

فیرعه ونیش گوته ی "تی ئی" په سه ند کرد و له و پۆژه به ده واوه شازاده خانمی "میتانی" لاواز و نه خووش کهوت و من به دورى نازام که "تی ئی" ژه هری پیدابیت، له به ره وه ی ده ترسا جاریکی تر سکی پر بیته وه و کوپیکى تری ببیت، چونکه سه ره پای نه وه ی خۆی سکی پر بوو، وای ده زانی نه مجاره یشیان وهک جارى پیشو و کچیکى تری ده بیت.

شازاده خانم چه ند جاریك به و حاله وه هه ولی نه وه ی دا له کوشکی فرمانپره وایی هه لبیت و به روات به دواى منداله که یدا بگه ریت، هه رله به ره وه ش نه و گوته یان په سه ند

کرد که "تی ئی" دەیوت شیت بوو و باشیش لەبارودۆخی ئەو ژنە گەشتوو. شازادە خانم بۆماوەیەک نەخۆش بوو تائەوکاتەى کۆچى دواى کرد.

کاتیەک ئەو ژنە پیرە قسەى دەکرد، من تەماشای دەستەکانى خۆم دەکرد و بینیم کە سپیە. کاتیەک ئەو ژنە کۆتایى بەقەسەکانى هینا، لێم پرسى: ئایا پوخسارى شازادە خانمى "میتانى" سپى بوو.

ژنى پیریش وتى: بەلى.

وەتە: "مەو نەفر" دەتوانى پێم بڵییت ئەم بەسەرھاتە کەى پڕیداو و لەچ کاتیکیدا ئەو کۆپرەى خستوو تەناو سەبەتەیه کەو و داویەتى بەدەم ئاوەو؟

ژنى پیریش وەلامى دایەو: بەبۆچونى تۆ ئایا جینگەى داخ نیه کە ئێمە لەباتى ئەو بەخۆین و بخۆینەو کاتى خۆمان بەم قسانەو بەسەر بەرین؟

وەتە: من حەز دەکەم بزانم لەچ کاتیکیدا ئەو کۆپرە لەدایک بوو و خراوە تەناو سەبەتەو و دراو بەدەم ئاوى پوبارى نیلەو؟

ژنیش وەلامى دایەو: ئەم بەسەرھاتە لە بیست و دوو مەین سالى فەرمانرەواى فیرعەونى مەزن لەو مەزى پایزدا پویدا، لەوکاتەى پوبارى "نیل" هەلەدەچیت. ئەگەر لێم بپرسى بەچ شیوەیەک من ئاگادارى ئەم بابەتەم، دەلێم لەبەر ئەوەى هەرگیز ئەو بەسەرھاتە لەبەر ناکەم کە "ئەخناتون" ی فیرعەونى ئیستا و کۆپى "تى ئی" ماوەیەک دواى ئەو بەسەرھاتە لەدایک بوو.

پیرە ژن ئەوەندە ئارایشتى لەپوخسارى خۆى دابوو کە چینیکی ئەستورى پەنگکارى بەسەر پوخسار و لیویەو دەبینرا، لێم نزیک بویەو و وتى: "سینۆهە" تۆ و تە ئەگەر من و کچیکى لاو لەبەرەمبەر پیاویکیدا ڕاوەستین، ئەو پیاوێک من بەهاوسەرى خۆى هەلەدەبژێریت، ئیستاش من دەلێم ئەگەر تۆ بتهویت من حەز دەکەم ببمە هاوسەرى تۆ! بەلام لەوکاتەدا بەشیوەیەک نوقمى ئەندیشەکانى خۆم بووبووم کە هیچ وەلامیکم نەدایەو و تەنھا بیرم لەخۆم دەکردەو.

چونکە ئەگەر قسەى ئەو پیرە ژنە راست بێت، من هەمان ئەومالەم کە لەسکى شازادە خانمى "میتانى" و لەپشتى فیرعەونى مەزنەو هاتوومە تە ئەم جیهانە، بەواتا من لەنەوێى خودایانم و خۆینى فەرمانرەواى لەرەگ و ملولە خوینەکانى مندا لەحالى خرۆشانداى و بۆ فەرمانرەواى میسر من لە "ئەخناتون" زیاتر شایستەى ئەو

فەرمانپەر واییهه، چونکه کورپه گهرهوی فیرعونم و بهدلتیاییشهوه کورپی راستهقیینهی نهوم.

لهکاتیك "نهخناتون" لهدوای من لهدايك بووه و ههر بهوشیوهیهی پیرهژن باسی کرد، کورپی "نامی"یه، نهک کورپی فیرعون، یان مهگهر گومانیک لهباوکایهتی نهودا ههبیئت. نهوکات تیگهشتم، بۆچی من لهسهرتای لویهتیدا گوشهگیر بوم و بهردهوام خۆم بهتهنهایی دهبینی، چونکه نهو کهسهی لهپرگ و ملولهکانیدا خوینی فەرمانپهروایی پیدایهتیپهپیت تهنها دهبیئت، چونکه هیچ کهسیك بهئهنادهی پادشایهک تهنها نیه. نهوکات پهیم بهوه برد. بۆچی ههرگیز زیپر و زیو بهلای منهوه، نهو بههایهی که لهیدی کهسانی تردا ههیه نهبوو، چونکه کهسیك که لهنهوهی خودایان بیئت و خوینی فیرعون لهپرگ و ملولهکانی بخروشیئت، پایهبرزه و بهو پادهیهش گرنگی بهزیپر و زیو نادات.

نهوهنده نهو پیره ژنه قسهی کرد لهو ژورهدا و نهوهنده نهمبره و بهری کرد که پشتهی بیر و هزرمی بچراند، بۆیه پوم تیگرد بۆنهوهی بهقسهکانی بیر و هزرم لهوه زیاتر پهڕیشانتر نهکات، پیم وت: باشتروایه شتیك بخۆمهوه. ئیمه بریکی ترمان خواردوه و پیرهژن دوباره دهستی کردوه بهقسه کردن و وتی: نهگهر من پهسهندی بکهه، نهو دهبیته هاوسهرم و لهکوٹاییشدا بۆنهوهی دهستبهردارم بیئت تلیاکم پشته ناو خواردنهوهکهیهوه و دهرخواردم دا، تا نهوکاته خوی لیکهوت.

کاتیك لهکووشکی "تی ئی"هاتمه دهرهوه، بینیم که خزمهتکارهکانی کووشک من نیشانی یهکتری دهدهن و پیدهکههن، بۆیه لهه پیکهینهیان زۆر بیزار بوم، بهلام سهرم لییان سوپ نهما، چونکه بهردهوام کهسه سهرشوپو نهزانهکان که هیچ شکۆمهندیکیان نیه، لهپروی ئیرهیهوه بهپیاوانی بهرجهسته و شکۆمهند پیدهکههن و وا دهزانن که بهه کارهیان دهتوانن قهرهوبی سوکایهتیهکانی خویان بکهنهوه.

کاتیك گهپامهوه بۆمال، بینیم "مریت" لهمال چاوهپیم دهکات، بۆنهوهی ناگاداری شیوازی کوچی دوایی کردنی دایکی فیرعون بیئت.

ههرئهوکاتهی پیم نایه مالهوه خزمهتکارهکهه "موتی"دهستی خسته سهر دهمی و وهک کهسیك که لهناکاو بههوی پوداویکی سهرسوپهینهرهوه سهری سوپماییت، بهنامازهیهک "مریت"ی پیشانی چاوهکانم دا.

"مریت"یش دواى ئه‌وه‌ى چاوى پيّم كه‌وت زۆر سه‌رى سوپما و خزمه‌تكاره‌كه‌شم پيى وت: ئايا ئيستايه‌نگرى ئه‌وه ده‌كه‌يت كاتيک پيّم وتى، قسه‌كه‌م به‌راست ده‌رچوو، ته‌واوى پياوه‌كان له‌يه‌ك ده‌چن و ناتوانريّت متمانه به‌هيچ پياويك بكرّيّت. و تّم: ئه‌مپۆ يه‌كيكه‌ له‌پۆژه ماندوکه‌ر و بيّزاره‌كاني من و دواى ئه‌م پۆژه پيويستم به‌حه‌وانه‌وه‌يه. له‌به‌رئه‌وه‌ش ناتوانم ئه‌وشتانه كه "موت"ى له‌باره‌ى مردووه‌كانه‌وه باسى كرد بۆتانی بگيّرمه‌وه.

له‌ناكاو پوخسارى "مریت" ره‌ش داگه‌را، بۆيه به‌پاكردن ئاويّنه‌كه‌ى هيّنا و داى به‌ده‌ستمه‌وه و هاوارى كرد:

"سينۆهه"من پيّت ناليّم كه‌ خۆت له‌پاواردن له‌گه‌ل ژنانى تردا بپاريّزه، چونكه‌ ئه‌و ژنه‌ى له‌مباريه‌وه نامۆژگارى پياويك بكات، گه‌مژه‌يه، ئه‌گه‌ر پياو ئه‌و هه‌له‌ى بۆ به‌خسيّت كه‌ له‌گه‌ل ژنى لاو و جواندا پابويّريّت، مه‌حاله‌ بتوانيّت خۆى له‌م خۆشيه بيّيه‌ش بكات، به‌لام به‌شيۆه‌يه‌ك له‌گه‌ل ژنانى تردا پابويّره كه‌ من ئاگام ليى نه‌بيّت، بۆئه‌وه‌ى پۆحم بريندار نه‌بيّت و تۆش كه‌ ده‌ليّيّت ئه‌مپۆ يه‌كيكه‌ له‌پۆژه ماندووه‌كاني ته‌مه‌نى تۆ ته‌ماشايه‌كى پوخسارى خۆت بكه‌ بۆئه‌وه‌ى بزانى، درۆكه‌ى تۆ له‌سه‌ر پوخسارت، ويّنه‌ كيّشراوه.

كاتيک پوخسارى خۆم له‌ناو ئاويّنه‌ زيويّنه‌كه‌دا بينى، منيش وه‌ك ژنه‌كان له‌ته‌ماشاكردنى ئه‌وه‌ى به‌رچاوم ده‌كه‌ويّت سه‌رم سوپما، چونكه‌ پوخسارم به‌شيۆه‌يه‌ك ره‌نگاو په‌نگ بوو كه‌ وه‌ك بليى ويّنه‌كيّشيک به‌و شيۆه‌يه‌ ره‌نگى كردووه.

له‌لاى پاست و چه‌پى پوخسارم، هه‌روه‌ها له‌سه‌ر چه‌ناكه‌ و گه‌ردنم جيگه‌ى ليوى ئه‌و ژنه‌ جنۆكه‌ ره‌نگه‌ به‌واتا "مه‌و نفر" به‌شيۆه‌يه‌كى به‌رجه‌سته به‌ره‌نگيى ئه‌رخه‌وانى ده‌بينرا، له‌به‌رئه‌وه‌ى ئه‌و ژنه‌ پوخسارى خۆى به‌مندا ماليبوو، وه‌ك بليى وه‌ستا ديواريك به‌گه‌چ و ماله‌ پوخسارى منى سوور و سپى كرديّت.

ويستم ئاويّنه‌ زيويه‌كه‌ فريى بده‌م، به‌لام "مریت" ئاويّنه‌كه‌ى له‌ده‌ست گرتم و له‌به‌رامبه‌رى پوخسارمدا پايگرت، بۆئه‌وه‌ى به‌لگه‌ى نكولى ليّنه‌كراوى بيّوه‌فايى خۆم له‌به‌رامبه‌ر ئه‌ودا بيّينم.

كاتىك پوخسارى خۆم شۆرد و پاكم كردهو، بە "مریت" م وت: دەیینم تۆ دوچارى
هەلەیهكى زۆر مەزن بویت، چونكە وادەزانى من لەگەل ژنیكى تردا پامبواردووه،
لەبەرئەووش بوۆتى پوندەكەمەووه كە.....

"مریت" وتی: من پێویستم بەهیچ پونکردنەوێهەك نیه، تاقەتى ئەوێشم نیه گوێ
لەهیچ شتیك بگرم، لەبەرئەوێهەك لەگەل مندا بێوفا بویت و دەتەوێت دەمت بەم
پونکردنەوێهە درۆیانە ئالودە بكەیت، لەكاتێكدا هیچ گۆمانێك لەم جۆرە بابەتانەدا
ناكری، چونكە پوخسارت ئەوێهە نیشان دەدات كە تۆ لەگەل ژنەكانى تر و بەئەگەرێكى
زۆر بەهێز لەگەل ژنەكانى كۆشك و دایكى فیرەوێهە پاتبواردییت. من زۆر لەوێ
بەداخ كە بەشیوێهەك منت فەرامۆش كردبوو كە ئەوێت لەبیرچۆبوو من لەمالدا
چاوەڕێی گەڕانەوێهە تۆم، ئەگینا پێش ئەوێهە بێیتەوێهە بۆمال پوخسارى خۆت پاك
دەشۆرد، بۆئەوێهە بەم پوخسارە پەنگاوە پەنگەوێهە نەیت بۆ لام. لەوانەشە لەبەرئەوێهە
پوخسارى خۆت نەشۆردییت بۆئەوێهە من شوینەواری پابواردنەكانى تۆ لەگەل ژنانى
كۆشكى دایكى فیرەوێهە بێینم و بزەم كە تۆ بەپادەیهەك سەرنجى ژنانەت بەلاى خۆتدا
پاكیشاوە كە شازادە خانمەكانى ئەو كۆشكەش كاتىك چاویان بەتۆ دەكەوێت،
دەستەلاتى خۆیان لەدەست دەدەن و بێناگا خۆیان هەلەدەن باوەشەوێهە. یان ئەوێهە
مەست بویت كە ئەوێت فەرامۆش كردییت دواى هەر پابواردنێك لەگەل ژنانى كۆشكى
دایكى فیرەوێهە دەیت پوخسارت بشۆریت؟

لەكاتێكدا "مریت" بەم قسانە، سەرزەنشتى دەكردم "موتى" ی خزمەتكارم، وەك
ئەوێهە بەلگەى خیانەتى هاوسەرەكەى ئاشكرا كردییت، فرمیسكى دەپشت و دەگریاو
بەدەم گریانەوێهە نەفرەتى لەهەموو پیاویك دەكرد.

من ئاگادارى ئەوێهە بووم كە هیوركردنەوێهە و باوەپێهێنانى "مریت" زۆر دژوارترە
لە "مەو نەر"ە، چونكە "مەو نەر" لەرێنى ئەو تلیاكەى كە پشتمە ناو شەرابەكەیهوێهە
خەواندم، بەلام نەمدەتوانى "مریت" هیور و ئارام بكەمەوێهە.

سەرئەنجام پێم وت: "مریت" ماوێهەكە تۆ من دەناسى و ئاشنایهەتى ئێمە
لەوكاتەوێهە دەستى پێكرد كە من هیشتا نەپۆشتبوم بۆ شارى "ناسۆ" و دواى گەڕانەوێهە
بۆ "تیس" هاتم بۆلات و ئەم ئاشنایهەتیهە درێژخایەنە دەیت جێى متمانەى تۆ بێت
لەبەرامبەر مندا، چونكە ئەگەر ژنیك دواى سألها ئاشنایهەتى و ئیشق و خوشەویستی

پیاویکی نه ناسی، ده بیئت نه وه بلیم که هرگیز هیچ ژنیک هیچ پیاویک ناناسیت، به لام هوکاری پهنگاوپهنگ بونی پوخساری من، به نهینیه کی مهنه وه په یوه ست ده کریت که نه گهر نه نهینیه ته نها به مهنه وه په یوه ست بکرایه، به دلنیا ییه وه هر نیستا بوم باس ده کردی، به لام نه نهینیه به کوڅکی فرمانپه وایشه وه په یوه ست ده کریت، هر له بهر نه وه ش نابیت ناشکرا بکریت، بویه باشت وایه تو ټاگاداری نه نهینیه نه بیت.

"مریت" له وه لاما، به زمانیک که به نه اندازه ی جزوی سورپیاز نازار به خوش بوو وتی: "سینوهه" من لایه نگرې نه وه ده کم که تو پیاویکی دانایت و دانایه کیش کاتیک له گهل ژنیک یان چنه د ژنیکدا رابویریت، ده بیئت نهینیه کانیشیان بپاریریت، چونکه زوریک له ژنانه کاتیک پیاویکی تازه له نامیز ده گرن، حهن ناکهن که سانی تر بزانه که نه مانه ناشقیکی تازه یان به ده ست هیناوه، بویه پاراستنی نهینی ژنانی لاو و جوان یه کیکه له هیماکانی نه مانه ت و پیاوه تییه، من وام ده زانی په یم به قولاییه کانی پوخت بردووه، به لام نیستا تیده گم که زور هه له بوم و له پوخی تو دا گوڅه و دالانگه لیکی تیدایه که زور تاریکن و ناتوانریت په ی به وه بیریت که چی له و گوڅه و دالان تاریکانه دا هیه؟ هه روه ها زوریش خوشحالم به وه ی گوژم له گهل تو دا نه شکاندووه و نازادی خوم له ده ست نه داوه.

من زور ساده بووم کاتیک تو ده توت: بی له من هیچ ژنیکي ترت خوش ناویت، زوریش باوه یم بهم قسه یه ت ده کرد، بیگومان نه مپوش له کوڅکی دایکی فیرعونه شدا هه مان نه قسانه ت به گوئی ژنانی لاو و جواندا ده چرپاند.

ویستم نه وازشی "مریت" بکه م بولنه وه ی له پری نه نه وازشمه وه که میک له نازاره کانی که م بکه مه وه، به لام نه و هاواری به سهرمدا کرد و وتی: لیم نریک مه به روه، چونکه تو له مپو دا به راده یه که ماندوو بویت که ده بیئت شو و پوژیک بخهویت و تا نه وکاته ی ژنه لاو و جوانه کانی کوڅکی "تی نی" هه بن، من به لاتوه سهرنج ږاکیش نیم.

هه ریه که له و قسانه - وه که نه و سهره تیرانه و ابوو که له "مالی ژیاندا" بو نه شته رگه ری به کاریان ده هیئا - ده چه قینه دلمه وه و دوا ی نه وه ی "مریت" هه رچی ویست وتی و دلی منی نازاردا، له مال پوشته دهر وه. نه گهر به هو ی نه و شتانه ی که نه و پوژه له کوڅکی فرمانپه واییدا بیستبوم، هرزم نه وه نده تی که نه نالایه، پوشتنی "مریت" زور له گوته کای زیاتر خه مگینی ده کردم.

به لّام بیر و هزرم لهو شتانهی که لهو پوژدها بیستبوم دور نه ده که و تهوه، کاتیک "مریت" ویستی بروت، من پیم له پوشتنی نه گرت و دلنیا بوم له وهی که نهو سه ری لهه له ویستهی من سوپماوه.

نهو شهوه من نه خه وتم و هه مووی له بیر ی نهو شتانه دا بوم که پوژی پیشوو له کوشکی فرمانره وایی بیستبوم.

تانه و کاتهی مهستی نهو خواردنه وهیه له سه رمدا بوو، لایه نی سه رسوپهینه ری نهو به سه رهاته بهوشیویه به لامه وه گرنگ نه بوو، به لّام دوا ی نه وهی نه م مهستیهم له ناوچوو، له کاتیکدا گویم له خو پری ناوی ترازوه که ده گرت، نو قمی ده ریای نه ندیشه کان ده بوم و خوّم به خه مگینی بی نی.

به خوّم وت: "سینه وه" تو له ژیا ندا بی به ش له هه موو شتیکی نه م جیهانه له دایک بویت و یه که مین کاتر می ر که پیت نایه نه م جیهانه، له ته ختی فرمانره وایی دور یان کردیته وه و له ناو سه به ته یه کدا، فری یان دایته ناو ناوی "نیل" وه.

نه وکات نهو ژنه ی که هاوسه ری پزیشکیکی هه ژار بوو، تو ی له پو باری "نیل" گرت وه. له بهر نه وهی نهو ژن و پی اوه وه جاخ کویر بون و مندالیان نه بوو، تو یان وه ک کو پی خو یان په سه ند کرد و گه وره یان کردیت، و نار دیتی یان بو قوتا بخانه بو نه وهی که سیکی خو ینده وارت لیدر بجیت، نهو پزیشکه ش سه ره پای نه وهی سامانیکی نهو تو ی نه بوو تو ی برد بو په رستگای "ئامون" بو نه وهی بتوانی له قوتا بخانه ی "مالی ژیا ن" دا خو یندن ته واو بکه ییت و ببیته پزیشک، به لّام تو له باتی نه وهی پاداشتی چاکه ی نهو ژن و پی اوه بده یته وه، له پینا و ژنیکی پاره په رست و بهر له دا به شیویه ک نه و انت خه مبار کرد که پیش کاتی خو یان مردن و لاشه یان بی گو پ مایه وه.

نه وکات ناشقی ژنیک بویت به ناوی "مینا" و له گه ل نه ودا پوشتیت بو "کریت" و پیت نایه ناو مالی خودای "کریت" و بینیت که خودای "کریت" ماریکی ده ریایی مه زنه که مرد بوو، به لّام "مینا" یان کرد بو وه قوربانی نهو و بینیت که لاشه ی "مینا" له بنی ده ریاکه دا له نزیک که ناری نهو ده ری اوه که وت بو وه ژیر په لاماری قرژانگه ده ریاییه کانه وه.

دوای ئەوێ گەپایتەوێ بۆ میسر و بۆیتە تەماشاجی جەنگی نیوان دوو خودا و ئەوکات لە "نبس" ەوێ کۆچت کرد بۆ شاری "ئاسۆ" و چەند سالیك لەو شارەدا مایتەوێ و قژەکانی سەرت وەرین و سەرت بەتەواوی کەچەل بوو و ھاوسەنگی جەستەشت لەدەست دا و خواردنی و ئاسودەیی شاری "ئاسۆ" تۆی قەلەو کرد.

لەمڕۆدا دوای تەمەنیک تیدەگەیت، بۆچی بەردەوام گۆشەگیر بویت و بۆچی بەردەوام ھەستت بەتەنھایی دەکرد، و بۆچی نەتەدەویست وەک کەسە دەولەمەندەکان بەردەوام بەشداری کۆپە خوشەکان بکەیت، ئەم پەفتارانەشت گەشتنە پادەییە کە زۆریک لەئاشنايانت پێیان دەوتی "سینوھە" ی کۆپی کەر پیاویکی گۆشەگیر. بەلام تەواوی ئەمانە خودایان و ئەستیرەکان بۆیان تۆمار کردوین کە پروبدەن و تۆ نەتەتوانی گۆرانکاریان بەسەردا بەیخی و بەناچاریش دەبوو ھەروا بیی.

بەلام ئایا ئیستا دەتوانی بیسەلمیخی کە تۆ کۆپی فیرەونی مەزن و لەسکی شازادە خانمی "میتانی" ەوێ لەدایک بویت؟

ھیچ گرفتیک لەوێدا نیە کە بیسەلمیخی تۆیان لەپەرباری نیل گرتووەتەو، چونکە کاتیک گەورە بویت زۆر باوکەکت ئەم بابەتە ی بۆ گێراویتەتەو. زۆریکیش لەوکەسانە ی کە ھیشتا لەژیاندان ئەم بابەتەیان لەزۆر باوکەکی تۆو بیستوو و دەتوانن گەواھی ئەو بابەتەش بدەن، بەلام بەچ شیوہیە کە دەتوانی بیسەلمیخی کە تۆ کۆپی فیرەونیت.

لەوکاتەوێ ھەژارانی میسر راھاتون بەوێ منداڵەکانیان بەپەرباری "نیل" بسپێرن، ھەموو شەوی کە چەند منداڵیک دەسپێدران بە پەرباری "نیل" و ھەندیکیشیان دەبوو نیچیری تیمساحەکان و ھەندیکیشیان پزگاریان دەبوو، بەلام ئەم بابەتە بەلگە ی ئەو نەبوو کە بیسەلمیخی تۆ کۆپی فیرەونی، گێری "پەرەسیلکە بازەکان" یش کە لەسەبەتەکی تۆدا بەدی دەکریت بەلگە ی سەلمیخەری ئەم بابەتە نیە، چونکە ئەم گێریانە لەمیسردا بەناوبانگە و لەوانە ی زۆریک لەو وەستایانە ی کە لەمیسری خواروو ەوێ پۆشتون بۆ میسری سەروو، بەوشیوہیە گێری لەکەرەستە ی چینیەکانیان دەدەن.

بگرە پەنگی پونی پیستی تۆش ناتوانی ت بێتە بەلگە ی ئەوێ تۆ لەسکی شازادە خانمی "میتانی" ەوێ لەدایک بویت، چونکە ژنە سریانی و میتانیەکان کە ھەلگری

پىستىكى پوون، لەمىسردا زۆر زۆر و ژنى سىپى پىست لەمىسردا، تەنھا تايبەت نەبوو بەتاكە كەسىكەو.

بەم بىرۆكانەمەو ئەو شەوئەم تا بەيانى بىردە سەر و خۆر ھەلھات و جىھان پوناك بويەو و لەپۇناكى پۇژدا، بەبۇنەي ئەوئە پەردەي خەيال ھەلدەدرىتەو، زياتر ئەوئەم بۇ دەرکەوت ناتوانم بىسەلمىنم كە من كوپى فیرعەونى مەزىم و لە سكى شازادە خانمى "متيانى" ەو ھاتومەتە ئەم جىھانەو.

دواي ھەلھاتنى خۆر، بەيانىكەي خۆم شۆرد و پۇشاكى كەتانىم لەبەركرد و "موتى" یش بۇ نانى بەيانىم ماسى سویر و ئاوجۆي بۇ ھىنام و بىنىم دوبارە دەستى كردووەتەو بەگريان و چاوەكانى سور وھلگەرابون.

دواي ئەوئە ھەندىك ماسى سویرم خوارد و قومىك ئاوجۆم خواردەو سواری كەژاوەكە بوم و بەرەو مالى ژيان بەرپى كەوتم بۇئەوئەي پىشكىن بۇ نەخۆشەكان بكەم، لەبەرئەوئەي ھىچ كەسىك لەوى نەبوو بۇئەوئەي نەشتەرگەرى سەرى بكەم، گەرامەو و لەبەرامبەر پەرستگای پىشووئەي "ئامون" ەو كەھىچ كەسىكى تىدا بەدى نەدەكرا تىپەپىم و بىنىم كە لەسەربانى پەرستگای چۆلدا پۆلىك قەلەرەشەي قەلەو دەستيان كردووە بە قارە قارکردن.

پەرەسىلگەيەك لەپىشەمەو فېرى و بەرەو پوى پەرستگای "ئاتون" پۇشت، منىش بەرەو پوى ھەمان پەرستگا پۇشتەم، لەپەرستگای خوداي تازەدا سەرقالى خويندنى سرودە ئاينىەكان بون و بخورد و گەنمیان پىشكەشى خودا دەکرد.

من بىنىم كۆمەلىك مىسرى لە پەرستگای "ئاتون" دا ئامادەن و لەكاتى خويندنى سرود دا دەستيان بەرز دەكەنەو بۇئەوئەي "ئاتون" بەرز پاگرن.

ھەركەسىك ئەمانەي بىينىايە وای دەزانى ھەموويان پەپرەوئەي لە "ئاتون" دەكەن، لەكاتىكدا وا نەبوو و من دەمزانى لەبەرئەوئەي "تبس" شارىكى مەزىنە و بەردەوام گروپىك لەكۆچەران لەپى كەشتیەو يان لەپى وشكانیەو دىن بۇ "تبس" ھەز دەكەن چاويان بەپەرستگای "ئاتون" و كاھىنەكانى خوداي نوئەكەوئەي.

لەكاتىكدا سەرقالى خويندنى سرود بون، تەماشای پەيكەرى "ئەخناتون" فیرعەونى مىسرم دەکرد كەبەسەر پایەكانەو بوو و بىنىم كە چاوەكانى لەخۆشى و سەرنجراكىشىدا زۆر ترسناك بوو، ئەم پەيكەرەنە بە بەشىك لەبەرەھەمى ھونەرى

تازەى مىسر لەقەلەم دەدرىن و پەيكەرساز لەدروست كردنى ئەم پەيكەرەكانەدا زۆر گرنكى بەشيوەى كۆنى پەيكەرسازى ئەداوە، بەلام پەيكەرەكانى رابردوو بەواتا پەيكەرەكانى پيش "ئەختاتون" دەقاودەق بەپيى شيوە كۆنەكانى پەيكەرسازى دروستكراون، بۆيە مەروۇ دەتوانيت ھەر لەيەكەمىن تەماشاكردندا خاوەنى ھەر پەيكەرىك بناسيئەو.

بۆنمونه پەيكەرى "ئامنوفيس" فيرەونى مەزن "فيرەونى پيشوو" سەرنج راکيش بوو و ھەرکەسيگيش چاوى پيى بکەوتايە ئاگادارى ئەو دەبوو کە پير و پەك کەوتەيو تاجى زيپىنى فەرمانرەوايى مىسر بەسەر سەريەو زۆر قورس دەنوينا و لەکەنار "تى ئى" شازنى مىسر دا نيشتوو.

لەنيوان ئەندامانى خيزانى فيرەونى پيشوو، پەيكەرى "تادو-ھيا" شازادە خانى "ميتانى" دەبينرا کە بۆ خوداى "ئامون" پيشوو سەرقالى قوربانى کردنە.

بەلام بەشيوەيەك دەستکاری نوسراوەكانى تەنيشت ئەو پەيكەرەيان کردبوو کە ھەك بليى شازادە خانى ميتانى قوربانى پيشکەشى خوداى نوئ دەکات، لەکاتیکدا ئەو شازادە خانە لەژياندا بوو "ئاتون" ی خوداى نوئ هيشتا فەرمانرەوايى مىسرى نەگرتبوو دەست تا کەسيك قوربانى پيشکەش بکات.

لەبەرئەوێ پەيكەرسازە كۆنەكان پەيرەوى شيوەى ھونەرى كۆنيان دەکرد بۆئەوێ ھەموو پەيكەرىك دەقاودەق لەخاوەنەكەى بچيت، بۆيە بەشيوەيەك پەيكەرى شازادە خانى "ميتانى" يان لەشيوەى خۆى دروست کردبوو کە بەش بەشى ئەندامى جەستەى بەجوانى بەدى دەکرا.

من لەتەماشاکردنى جوانى ئەودا سەرم سوپما و ھەرچى زياتر تەماشام بکردايە، زياتر ئەوێم بۆ ئاشکرا دەبوو کە ئەو لەتەواوى ئەو نمونانەى کە من تا ئەوکاتە بنیومە، بگرە لە "مينا" و "نفر تى تى" جواتر بوو. ھەرچارىک ئەوێم بەينايەو بىر خۆم کە ئەو شازادە خانە لاو و ناسک و جوانە دايكى من بوو، و "تى ئى" لەرپى ژەرر يان لەخەم و خەفەتاندە کوشتويەتى، پۆحم ليوانليوى خەم دەبوو و ئەوێندە شەيدای پوخسار و بەژن و بالای دايکەم بوو بووم کە نەمدەتوانى بۆ ساتيگيش چاوى لى ھەلپم.

هەندیکات پەرەسیلکەیک بەلا سەرەوه دەفری و جیقەیکە دەکرد و منیش بەهۆی بیستنی دەنگی ئەو پەرەسیلکەو بە دەم گریانەوه نامۆی و تەنهای دایکم دەهاتەوه یاد کە لەولاتی "میتانی" ەوه هاتووە بۆ میسر، بۆئەوهی گرفتاری کینه و تاوانەکانی "تی ئی" بیئت.

هەندیکات بەخۆم دەوت: بەج شیوەیک ئەکریت پیاویکی وەك من کەسەرم بەتەواوی کەچەل و ورگم قەلەو بوو هەرەها چرچ و لۆچی کەوتوو تە پوخسارمەوه، کوپی شازادەخانمیکی ئاوا جوان و ناسک و لاوم. دواي ئەو ش بیرم لەوه دەکردهوه ئەگەر دایکم زیندوو بوایە، ئیستا لەمن پیرتر بوو، چونکە بەتییەپوونی کات هەموو کەسیک دوچاری گۆرانکاری دەبیئت و لەلایەتیەوه بەرهو پیری پەلکیش دەکریت.

بیری ئەو دایکە کە چاوم پیی ئەکەوتوو، کە دانی نەبووم لەوهی دایکم بیئت، منی لەشوین زیدی خۆی بەواتا ولاتی "میتانی" ئاگادار کردەوه، من ئەوکاتانە لەدەرەوهی میسر خەریکی کۆچ و گەشتی خۆم بوم، بەم ولاتەدا تییەپیوم و چاوم پیی کەوتوو-کەپیشتر لەم کتییەدا باسم کردوو- و ئەوەشم هاتەوه یاد کە خانوو گەلیکی جوانی تیدابوو.

لەوکاتەدا من نەمدەتوانی لەوه تییگەم کە شازادە خانمی "میتانی" دایکی من بوو و ئەگەر ئاگاداری ئەم بابەتە بومایە ئەوا دیمەنی ولاتی "میتانی" بەشیوەیکە تر دەهاتە بەرچاوم.

بۆماوەیک لە پەرستگای "ئاتون" دا -ئەو پەیکەرانی کە بەسەر دەمی فیرعهونی پیشوووه پەيوەست دەکران و لەپەرستگای "ئامون" ەوه هینابویان بۆ ئێرە-بە دەم گریانەوه سەرقالی تەماشاکردنی پەیکەری شازادە خانمی "میتانی" بوم.

ئەوکات لەبەرئەوهی پوژ بەرهو دەمو ئیوارە دەچوو، پینگای مەیخانە "کلکی تیمساح" م گرتە بەر، بۆئەوهی لەگەل "مریت" دا ناشت ببمەوه.

بەلام "مریت" وەك کپیاریکی ئاسایی پیشوازی لیکردم و بیئەوهی قسەم لەگەلدا بکات، خواردن و خواردنەوهی پیدام و دواي ئەوهی نانم خوارد، لیم نزیک بویەوه و پرسى: ئایا ئەمڕۆ چاوت بەخۆشەویستەیکە خۆت کەوت؟

منیش وە: من بێ لە "مریت" هیچ خۆشەویستیکی ترم نیە، تا ئەمڕۆ نەپۆشتووم بۆ لای هیچ ژنیکی تر و دواي دەرچونم لەمالی خۆم، بەرهو مالی ژیان پۆیشتم و

ئەو كات پىڭگاي پەرسىستگاي "ئاتون" م گرتەبەر و بۇ ماوەيەكى درىژخايەنىش لەوى مامەوہ.

مريت بەپىكەننەوہ -كە ئاماژەى بەوہ دەكات بەگالتەپىكردنېكەوہ گوى لە قسەكانم دەگرىت- وتى: من دەمزانى كە ئەمپۇ نەپۇشتوئىت بۇ لای ژنەكانى تر، چونكە پىاويكى وەك تۆ كە تالېك قژ بەسەريەوہ نەماوہ و قەلەو بووہ، دواى رابواردنى پۇژى پىشوو، ناتوانىت ئەمپۇش لەگەل ژنەكاندا رابوئرىت، بەلام خۆشەويستەكەت بەشيوەيەك لەدورى تۆ ئارامى لىپرابوو،كە ناچار ھاتبوو بۇ ئىرە بۆئەوہى چاوى پىت بکەوئىت.

من بەبيستنى ئەم قسەيە لەجىي خۆم ھەستام و وتم: "مريت" ئەوہ چى دەلييت و خۆشەويستى من كىيە؟ كى ھاتووہ بۇ ئىرە.

"مريت" لەپروى گالتەجاپىەوہ پىكەنى و وتى: ئەمپۇ خۆشەويستەكەت، لەكاتىكدا خوى وەك كچىكى لاو رازاندبويەوہ، ھات بۇ ئىرە و منىش كاتىك چاوم بەپروخسارى كەوت سەرم لىي سوپما، چونكە بينىم ئەوہندە سوراو و سپياوى لەپروخسارى داوہ كە ھەركاتىك پەنجە لەپروخساريەوہ بدم، پەنجەم وەك قوپ دەچەقيتە ناو سپياوہكەيەوہ. كاتىك ژنىكى پىر و قەلەو بەشيوەيەكى قىزەون ئارايشتى خوى بكات، ترس لەدلى خەلكىدا دروست دەكات، بۆيە كپيارانى مەيخانە بەبينىنى ترسيان لى نىشت و دواى ئەوہى ناوى تۆى ھىنايە زمان و تۆى لەوى نەبينى، نامەيەكى پىدام بۆئەوہى پىتى بدم.

ئەوكات "مريت" ئەو نامەيەى كە بەليوارى تەختە لول كرابوو دا بەدەستمەوہ و منىش پاپىرۆسەكەم-كاغەزى ئەوساى مىسر- كەردەوہ و لەكاتىك پق و نەفرت لەخوينبەرەكانمدا ھەلدەقولا، نامەكەم بەم شيوەيە خوئندەوہ:

لەلايەن "مھو نفر" نىشتەجىي كۆشكى زىپرىنى فەرمانرەوايى بۇ "سینۆھە" - گوئىرەكە جوانەكەم ئەمپۇ كاتىك لەخەو ھەستام، سەرم ئىشى دەكرد، بەلام پۇجم لەسەرم زياتر دوچارى ئەم ئازارە بوو، چونكە بينىم شوئىنى تۆ لەتەنىشتەوہ خالىەو منىش بۆنى تۆ ناكەم، خۆزگە من پشتىنىك بومايە بۆئەوہى بمتوانيايە بەردەوام لەچواردورى تۆدا بم، خۆزگە عەترىك بومايە بۆئەوہى بتوانم لەسەر جەستەت بمىنمەوہ، خۆزگە من خواردنەوہ بومايە بۆئەوہى ھەمىشە لەدەمى تۆدا جىگىر

بومایە "سینۆهە" من شەقام بە شەقام و مال بە مال بەدوای تۆدا دەگەرێم و واز ناھێنم تا نەتدۆزەمەو، چونکە جەستەم بەسەختی پێویستی بەتۆیە و بێ تۆ بگرە بۆ ساتیکیش ئارام نیم، تۆ بۆچی نایەیت بۆ مالی من بۆئەوێ لەگەڵ مندا پابوێری، ئەگەر شەرم دەکەیت "چونکە دەزانم تۆ کەسیکی شەرمی "ئەوێش بزانە کە تەواوی خزمەتکارانی کۆشکی فەرمانرەوایی دەزانن کە من تۆم خوش دەوێت و ھەموویان حەز دەکەن تۆ بییت بۆ کۆشک بۆئەوێ من بەبێنیشت خوشحەل بێم... سینۆهە ھەر ئەو کاتە ئێم نامەییەت وەرگرت بەبالی پەرەسیلکە وەرە بۆلام، ئەگەر تۆ نەفریت بۆ لام، من دەبمە پەرەسیلکە و بەرەوپۆت دەفڕم و تا نەتدۆزەمەو واز لەگەرێم ناھێنم- ئەو کەسە ئێمە ئارەزووی ئەو دەکات تۆ بییتە برای.... "مھو نفر".

من دووجار ئێم نامەییەم کە لەخوێندەوێ ھەر دێرکیدا لەرق و نەفرەتدا دەلەرزیم، خوێندەوێ و ئێم دەزانی چی بلییم. "مریت" لەناکاو "پاپیرووس" ەکە لە دەست سەندم و تەختە لیوارەکانی شکاند و خودی پاپیرووسەکەشی دپری و خستیە ژێر پینی و وتی: "سینۆهە" ئەگەر ئێم ژنە لاو و جوان بوايە، من دەتوانی خۆم بەو پارزی بکەم کە ژنیکت لە من لاوتر و جوانترت بە دەست ھیناوە و لە من بەباشتری دەزانی، بەلام ئێم ژنە ئەوێ نەدە ناشرینە ئەگەر مەیمونەکان چاویان پینی بکەوێت لێ دەتوقین و ھەلدین و لەوناوە نامینن کە ئەوێ لێیە، پیم بلی تۆ بەچ شیوہیەت توانیوتە پەییوەندی لەگەڵ ئێم ژنە پیر و شپێزیەدا دروست بکەیت، ئایا تەماشاکردنی کۆشک مێشکی لی سەندووت؟ کە دور نیە و نەبییت، چونکە تۆ پزیشکی فیرعەونی و بەردەوام لەکۆشکی فەرمانرەواییدا ژیاویت و تەماشاکردنی یەکیک لەکۆشکەکانی فەرمانرەوایی میسر بەلای تۆوە بابەتیکی تازە نیە کە بەو شیوہیە خۆتی تیدا ون بکەیت.

من لەتۆرەیی و بێدەستەلاتیدا جلە کەتانیەکانی بەرم دپاند و وتی: "مریت" من لەکۆشکی فەرمانرەوایی ئەو کاتە بۆ تیمارکردنی دایکی فیرعەون بانگیشتی ئەوێ کرام، بەلام چونی من بۆ ئەوێ بیسوود بوو، چونکە ئەو بەھۆی گەستنی ماریکەوێ مردبوو، ھەروەھا ناچاربوو بۆ بەدەست ھینانی ھەندیک زانیاری کە بەلای منەوێ زۆر گرنگە، چەرەیی بۆ ئێم پیرە ژنە بکەم و بەداخوێ ئێم ژنە وادەزانیت کە لەکانگای دڵمەوێ چەرەیییم بۆ کردووە و حەزم لێی کردووە.

لەكاتىكىدا من بەسەختى لىي بىزارم، بەلام دەزانم كە ئەو وازم لى ناھىيىت و لەنامەكەى خۇيدا نوسىيويتى بەبالى پەرەسىلكە بەرەو پوم دەفرىت، لەبەرئەو تۆ دەيىت بېرىت و بەسەول لىدەرەكانى من بلىت بەپەلە خۇيان بۇ پۆشتن ئامادە بكەن، بۆئەو لى "تبس" بېرۆم چونكە ئەگەر لى "تبس" دا بىنمەو، دلىنام كە ئەم ژنە وازم لىناھىيىت و منىش لەبىرى ئەو لى كە پۆژىك بىت لەگەل ئەم ژنەدا جوت بىم لەرز سەرتاپام دادەگرىت، جوتبون لەگەل لاشەى مردووەكانى "مردووخانە" زۆر پى باشترە. لەچاو جوتبون لەگەل ئەودا.

مریت زەردەخەنەيەكى ژەھراوى كرد و وتى: من دەزانم كە ويستوتە چ زانىارىەك لەم ژنە بەدەست بەيىنى، چونكە ئەم ژنە سى ئەوئەندەى من بەتەمەترە و ھەر لەبەرئەوئەش زۆر لەم زياتر ئەزمونى لەرپاوردندا ھەيە و تۆ دەتويست بزانى كە رپاوردن لەگەل ژنىك كە سى ئەوئەندەى من ئەزمونى ھەيە، ھەلگىرى چ چىژىكە.

من وتم: "مریت" وانىە و تۆ ھەلەيت، من ھىچ كاتىك نەمويستووہ لەگەل ئەم ژنەدا رپاويىرم. لەبەرئەوئەش چەورەيىم بۆ كردووہ كە ناچاربوم چەند زانىارىەكى لى بەدەست بەيىنم، لەم مەيخانەدا ناتوانم پىت بلىم كە ويستومە چ زانىارىەكى لى دەريكىشم، وەرە با بېرىنەوہ بۆمال، بۆئەوئەى تۆ لەو نەيىنە مەزنە ئاگادار بكەمەوہ، بۆئەوئەى بزانى كە من مەبەستى ئەوہم نەبووہ لەگەل ئەم ژنە قەلەو و ناشىرينەدا رپاويىرم.

"مریت" بەكونجكاويەكەوہ¹² سوارى كەژاوەكەم بوو و دواى ئەوہ كەوتىنە پى تا ئەوكاتەى گەشتىنە مال. لەوى منىش نەيىنى لەدايك بونى خۆم بەوشىوہيەى لەزپدايك و زېباوكمەوہ بىستبوو بۆ گىرايەوہ و دواى ئەوہ وتم: بەچ شىوہيەك دايك و باوكى شىرىم سەيرىيان لەوہ دەھات كە پەنگى پىست و جەستەم پونترە لە پەنگى پىستى دانىشتوانى ميسر و دەيانوت بىگومان يان دايك و باوكت يان يەكيكيان سى پىست بون.

دواى ئەوہ چۆنايەتى چاوپىكەوتنم لەگەل "تى ئى" دا كە بۆ يەكەمىن جار بىنىم كە ئەو لەكاتى چىنىنى ھەسىردا، گرىنى پەرەسىلەكە بازەكانى دەدا لەھەسىرەكە

¹² بېرۆ بۇ ھەراويزى ژمارە "۲۱" ى بىرگى بەكەمى سىنۆھە.

بۆ "مریت" گێڕایهوه و وتم: له بهرئهوهی ئهوه سه به تهی که منی تیدا بوو و درابوو به دهه ناوی روبراری نیلهوه، گریی په ره سیلکه بازهکانی پیوه بوو، ئهوه بابتهی به بیر هیئامهوه.

ئهوکات ئهوه زانیاریانهی که له "مهو نفر" به دهستم هیئابوو، بۆ "مریت" م گێڕایهوه و وتم: چه ند به لگه یه کی به هیژ ئهوه ده سه لمینیت که من کوپی فیرعهونی پیشوو و له سکی خانمی ولاتی پیشوو هاتومه ته ئه م جیهانه وه، به لام دلنیا نیم له وهی زادهی فیرعهون و شازاده خانمی میتانی بم.

کاتی که "مریت" گوئی له م قسانه بوو، هیچ گومانیکهی له بهرام بهر مندا نه ما و چیت ر گالتهی پی نه ده کردم و دهنگی پیکه نینی گالته نامیزیم به رگوئی نه ده که وت و به وردی ته ماشای کردم و وتی: "سینۆهه" هه ره یه که مین جار که هاتیت بۆ مه یخانهی "کلکی تیمساح" و چاوم پیت که وت په یم به ره برد که تو له پیاوهکانی تر جیاوازتری و من تو به پیاویکی شهرمن و بیرم نه د و گو شه گیر ده بینی و هه ر جار یک که بیرم له و ده کرده وه که گوژه له گه ل تۆدا بشکیتم، بۆئه وهی تو بکه مه برای خۆم، ئاگاداری ئه وه ده بووم که شایسته ی ئه وه نیم بیه خۆشکی تو.

"سینۆهه" منیش نه نیه که م هیه و له م پۆژانه ی دوا ییدا چه ند جار یک ویستم باسی ئه م نه نیه ت بۆ بکه م، به لام نیستا سوپاسی خودا کان ده که م که پریان لیگرتم ئه م نه نیه ت بۆ بگێرمه وه، چونکه نه نیه ک که له ده م بیته ده ره وه چیت ر متمانه ی ئه وه ی لی ناکریت به نه نینی بمینیتته وه.

به لام "سینۆهه" هه ره به وشیه وهی خۆت با ست کرد، هیچ به لگه یه کت به ده سته وه نیه که ئه م بابته ی پی سه لمینی و با شتروایه که نه نینی خۆت فه رامۆش بکه یت، منیش به هه مان شیوه ی تو فه رامۆشی ده که م و الیکهی به ره ره وه که ئه و دیمه ن و گفتو گو یانه ت له خه ودا بنیوه، به تابییه ت ئه وه یکه له کو تا قوناخی ژیا نی مرو فدا ده مینیتته وه جگه له نه ندیشه و خه یال هیچی تر نیه.

تو پیاویکی ت که گه شتت به ته واوی جیهاندا کردو وه و ولاتانی "میتانی- بابل- هاتی- کریت- ات" بینیه وه له یه که م پۆژی پزیشکی ته وه تا ئه مرۆ سه دان نه شته رگه ریت بۆ نه خۆشه کان نه نجام دا وه یان سه ریا نت بۆ کو ن کردون، ئایا ئه مرۆ له و هه موو دیمه نه که له گه شته کانتدا بینیه ته و ئه و هه موو چاره سه ریا نه ی که نه نجام ت دا وه

جگە لە خەيال و ئەندىشە و يادگارەك كە ھىچ جياوازيەكى لەگەل ئەو شتەى خەوت
پىۋە بىنيوھ نىيە، ھىچ شتەىكى تىرى لى بەدەست ھىناوھ؟
وتە: نەخىر.

مىرىت وتى: ھەموو كەسنىك لەژياندا ۋەكو تۆ وايە و كۆى ھەموو پودا و يادگارى
ژيانى پابردو، يەكسانە بەو شتەى لەخەوتدا بىنيوتە.

ھەندى كەس لەپىرى كۆكردنەۋەى سەرەۋەت و سامانەۋە، ھەلبەت بەو ھىۋايەى
سودىكى تەۋا لەژيانىان ۋەرگىن، ھەموو پۇژىك بېرىك زىپ و زىو پاشەكەوت دەكەن و
لەكپىنى كىلگە زەۋىيەكان و مال و فرۇشگاكاندا خەرجى دەكەن و شانازى بەخۇيانەۋە
دەكەن كە دەرئەنجامى ژيانى ئەۋان خەو و خەيال نىيە، بەلكو زىپ و زىو و كىلگە
زەۋىيەكان و ئاژەل و مال و فرۇشگايە.

ماۋەى چەند سەد سالىك كاهىنەكانى "ئاتون" وايان دەكرد و بەپادەيەك زىپ و زىو
و زەۋىيە كىلگەيەكان و ئاژەل و مال و فرۇشگايان كۆكردەۋە كە تا دواساتى ژيانىان
بە دەۋلەمەندى و بەھىزى بىمىنەۋە، بەلام پۇژىكيان خوداى مىسر گۇپا و خوداى تازە
فەرمانى دا كە ھەموو ئەو زىپ و زىو و زەۋى كشتوكال و ئاژەل و مال و فرۇشگايانەى
بەكاهىنەكانەۋە پەيوەست دەكرىت، لىيان بەسەنرىتەۋە و ئەۋانىش لەناكا و ئاگادارى
ئەۋە بوون كە بەرھەمى چەندسال پەزىلى و تەماعى كۆكردنەۋەى سەمانەكەيان، جگە
لەخەو خەيال ھىچى تر نەبوۋە.

وتە: "مىرىت" ئەۋە بۆ يەكەمىن جارە كە من شتەىك لەتۆۋە بىيىستەم كە چاۋەرەم
نەدەكرد لەتۆى بىيىستەم.

"مىرىت" وتى: لەبەرئەۋەى تائەمپۇ ئەۋەم بەچاۋى خۇم نەبىنىبو كە لەبەرەمبەر
كارەساتىكى بىۋىنەدا پىۋىستت بەدلىنەۋاىى بىت و پىۋىستىشى بەۋە نەدەكرد كە ئەم
قسانەت بۆ بىكەم، بەلام ئەمپۇ تىگەشتەم كە تۆ بەھۋى ئەۋ بابەتەى كە تۆ ۋا لىكى
دەدەيتەۋە نەيىنەكى مەزەنە، لەۋانەيە خۆت بەدبەخت بىكەيت و شەۋ و پۇژ سەرت
لەنىۋان ھەردو دەستتدا پابگرىت و خەمى بۆ بخۆيت كە بۇچى ناتوانى بىسەلمىنى
كە تۆ كوپى فىرەۋنىت و ھەرلەبەرەئەۋەش ئەم بابەتەم بۆ گىپرايتەۋە بۆئەۋەى
لەئايىندەدا خۆت نەدەيت بەدەست خەمەكانتەۋە.

ئەوکات "مریت" لیوھکانی خستە سەر دەستم و وتی: "سینۆھە" بمبەخشە کە دوینی و ئەمڕۆ ئازارم دایت، چونکە من ژنم و ژنیکیش کاتیڤ ببنیت پوخساری ئەو پیاوھێ خوشی دەوێت لەسوراو و سپیاوی ژنیڤدا ڕەنگا و ڕەنگ بوو، ھەرھە ئاگاداری ئەو بێت ئەو ژنەش نامەێ ئاشقانە بۆ بنوسیٹ. ناتوانیت بەسەر ئیرھیی و توپھیی خۆیدا زال بێت و ئیرھیی بەشیوھیک بەسەریدا زال دەبیت کەبگرە بابەتە سادە و ساکارەکانیشی لی بشاریتەوھ.

وتم: "مریت" تۆ وتت نھینیەکت ھەبە کە دەتویست بۆم بگێریتەوھ.... ئەو نھینیەت چی بوو؟

"مریت" وتی: لەوانەبە ڕۆژیک بێت من ئەم نھینیەت بۆ بگێرمەوھ، بەلام ئیستا کاتی گێڕانەوھێ ئەو نھینیە نەبە و ئیستاش تۆ دەبیت خۆت لەشەپێ ئەو ژنە ڕزگار بکەیت، چونکە ئەم جۆرە ژنە پیر و شەھوەتبارانە، کاتیڤ گوییان لەگوتەێ شیرین یان چەرھەیی پیاویڤ دەبیت، وا دەزانن کە ئەو پیاوھ شەیدایان بوو و دواێ ئەوھێ ئاگاداری ئەوھبوون پشنگوینیان خستون، ئەم جۆرە ھالەتە بەخیانەتی پیاو لەقەلەم دەدەن، بەواتا وا دەزانن پیاو یەكسەر ئاشقی ئەوان بوو، بەلام لەدوایدا ژنیکی تری پەیدا کردوھ و خیانەتی لەوان کردوھ.

من دانیام ئەگەر تۆ لە "تبس" دا بمینیتەوھ ئەم ژنە دەستبەردارت نابیت و بەھەرشیوھیک بوو، وات لێدەکات کە لەگەلیدا رابویریت و لەوھش خراپتر گۆزەێ لەگەلدا بشکینی.

کەواتە لێرە ڕۆ، بەلام پێش پۆشتنت نامەبە کە بۆ ئەم ژنە بنوسە کە چیت لیت بێھیاو ببیت، ئەگینا بەدواتدا دەگەریت و لەوانەبە تا "بابل" یش بێت بەدواتدا تەنھا بۆئەوھێ لەگەلیدا جوت بیت.

چونکە مڕۆڤ ھەرچەنیک پیرتر ببیت، دوو تەماع لەودا زۆر بەھیزتر دەبیت، یەکیکیان تەماعی رابواردن لەگەل پیاو "ئەگەر ژن بێت" و رابواردن لەگەل ژندا "ئەگەر پیاو بێت". ئەوێتریان تەماعی کۆکردنەوھێ سەمانە و تۆش دەست لەو شتە ھەلگرە کە لەوانەبە خوینی خودایان لەخوینبەرەکاندا بخروشین چونکە تۆ کورێ فیرەونیت و تۆ بونەوھریکی دەگمەنیت، بەلام کەسانی تر ھەرچی زیاتر پیرتر بن زیاتر ئەم دوو تەماعیان بەسەردا زال دەبیت.

ئاگادارى ئەو بوم كە "مریت" قسەى ژیرانە دەكات و ئەو ژنە گەر لە "تبس" دا بىئىنمەو دەستبەردام نابىت.

بە "موتى" م وت: كەلوپەلى كۆچكردىم ئامادە بكات و نۆكەرىكىشم نارد بۆئەوئى سەول لىدەرەكانم لە مەيخانە و سۆزانی خانەكان كۆيكاتەو و دواى ئەوئەش لەسەر "پاپىرۇس" نامەيەكى بەرپزانەم لەوبارەيەو بۆ "مەو نەر" نوسى، چونكە نەمدەويست سوکايەتى پىبکەم.

"لەلايەن" سىنۆهە "پزىشكى تايبەتى فىرەون بۆ" مەو نەر "دانىشتوى باخى زىپىن و فەرمانپەرەيى لە "تبس" -- "مەو نەر" بەداخووە كە دەرپىنەكانى ئەو پۆژەم بووئەتە هوئى ئەوئى تۆ لەبارەى ھەستەكانمەو دوچارى ھەلە بيت و وا ھەست بکەيت كە من جاريكى تر ھەز دەكەم چاوپىكەوتنت لەگەلدا بکەم، لەكاتىكدا پىش ئەوئى چاوپىكەوتن لەگەل تۆدا بکەم، من پۆخى خۆم بەژنىكى تر بەخشیو و ئەگەر لەگەل تۆدا رابویرم، ئەوا خیانەتتىكى مەزىم لەو ژنە و پۆخى خۆم دەكەم.

سەرەراى ئەوئەش من ناچارم كە گەشتىكى درىژخايەن بکەم و چىتر ناتوانم تۆ ببىنم، بەلام دۆستانە لەتۆ جيا دەبمەو بۆئەوئى ديارىەكت پىشكەش بکەم، گۆزەيەكى پەر لەخواردنەوئى "كلكى تىمساح" ت بۆ دەنیرم، بۆئەوئى بەخواردنەوئى سەرگەرم بيت. "مەر نەر" من دەبىت ئەوئەت پى بلىم كە تۆ سەرەراى ئەوئى بەھەلە ھەستەكانى منت لىكدادەتەو، بەھەمان شىو لەبەرامبەر توانای جەستەيى منىشدا دوچارى ھەلەيەكى گەرە بویت، چونكە من پياويكى پىر و ماندو و سست و خاوەنى جەستەيەكى قەلەو و ورگىكى دەریپەریو و سەرىكى كەچلم، بۆیە ناتوانم كەرەستەى پارىكردنى ژنان فەرھەم بکەم، چ بگات بەوئى لەگەل ژنىكى وەك تۆ كە پارىكردنى كارىكە كە پىويستى بەكوپىكى لاو و بەھیزە. من زۆر خوشحالم كە بەھوئى پىرى و لاوازیمەو كارىكمان ئەنجام ئەدا كە لەدوايیدا من زۆر بەسەختى لى پەشیمان دەبومەو لەبەرئەوئى بەدلىنایىو پياويكى پىر و لاواز جىگای پق و نەفرەتى تۆیە، بۆیە باشتەر وایە كە ئىمە يەكترى نەبىن.

دواى ئەوئى ئەم نامەيەم نوسى دام بە "مریت" بۆئەوئى بىخوینىتەرە و بۆچونى خۆیم لەبارەى ئەو نامەيەو پى بلىت.

"مریت" وتی: "سینۆهه" تۆلەم نامەیه دا بۆ پزیزگرتن لەو ژنە خۆت بەکەسیکی پیر داوه لەقەلەم و دەترسم ئەم ژنە پیرەش بەهەلە لەناوەرپۆکی ئەم نامەیه تێبگات و دەستبەردارت نەبێت، بۆیه باشتروابوو ئەم نامەیه ت راستگۆیانەتر بنوسیایه لەبەرئەوهی ئەو پیرە و خاوهنی پوخساریکی دزیو و نەفرەتبارە و هیچکاتێک هیچ پیاویک، پازێ نابێت لەگەڵ ژنیکی وەک ئەودا رابویریت، تۆ لەبەرئەوه لەم شارە هەلھاتی بۆئەوهی تا لەژیاندا ماوی چاوت پێی نەکەوێتەوه.

وتم: "مریت" ئەم کەسە ژنە، بۆیه پیاویکی پەرورده کراوی وەک من نابێت بەژنیکی بلیت کە تۆ پیر و ناشیرینی، چونکە ژن هەموو قەسەیهکی ناشیرین و جانیویک دەبەخشیت، بەلام ئەم قەسە ناشیرینه کە راستی لەخۆ دەگریت هیچ کاتێک لێی نابوریت.

سەرەپای ئەوهی "مریت" لەشیوازی داپشتنی ئەو نامەیه ناپازێ بوو و دەیوت دەبێت زمانیکی زبیر لەخۆ بگریت، بۆئەوهی ئەو ژنە بەتەواوی بیزار بکات، دواي ئەم قسانەي نامەکەي دایەوه دەستم بۆئەوهی سەری نامەکەي بۆ ببەستم و منیش نامەکەم بۆ بەست و نوکەریکم بانگ کرد کە ئەو نامەیه ببات بۆ باخی زیڕین و بیدات بەدەستی "مەو نەر"، بەلام لەپیدا خۆی بکات بەمەخانی "کلکی تیمساح" دا و گۆزەیهک شەرابی بەناوبانگی ئەو مەخانییه بکڕیت، بۆئەوهی نامەو و گۆزەي خواردنەوهکە لێهە کاتدا بگاتە دەستی "مەو نەر".

وەك ھەلھاتنىڭ لە "تبس" دەرچون

ماۋەيەك بوو كە شەو داھاتبوو و ئەستېرەكانىش لەئاسماندا دەدرەوشانەوہ. "موتى" پىيى وىم: كە كەلوپەلى كۆچى بۇ ئامادەكردوم و ھەركاتىڭ ئارەزوم لىيىت، دەتوانم بارىان بىكەمە سەر كەشتىكە، "مریت" یش بەجىيى نەھىشتەم و نەپۇشت بۇ مەيخانە و ھەركاتىكىش تەماشام بىكردايە دلتەنگ دەبوم، چونكە بەھۆى گەمژەيىمەوہ كەرەستەى جىابونەوہم لە "مریت" ئامادە كىردبوو، ئەگەر لەپرى نەزانىەوہ، بەوشىوہيە زمانچەورىم بۇ ئەو ژنە نەكردايە، دەمتوانى تا ئەو ماۋەيەى كە خۆم بمويستايە لە "تبس" بمایامەتەوہ و بەيىنىنى مریت خۆشحال بومايە.

"مریت" یش كەسىكى بىرمەند بوو و جارىكىان وتى: "سىنۆھە" ئايا تۇ مندالت خۆش دەوئىت، ئەم پىرسىارە چاۋەپوان نەكراۋە پايۋەشانەم و "مریت" یش كە تەماشای دەكردم وتى: مەترسە، چونكە نامەوئىت مندالگەلىكت بۇ بەيىنمە بون، بەلام دۇستىڭم ھەيە كە خاۋەنى مندالىكى تەمەن چوار سالانە و ئەم دۇستەم كە ژنە پىيى وتوم كۆرەكەى حەزى لەوہيە بەسەر پوبارى "نیل" دا گەشت بىكات و لەوەرگای سەرسەوزى تىر و لەوەرگای سەرسەوزى پون و مانگا و مەر و مراوى و قازەكان بىيىنىت، ئايا حەز دەكەيت ئەم كۆرە تەمەن چوارسالەيە لەگەل خۆتدا ببەيت؟

وتم: "مریت" من دەزانم ئەگەر ئەم كۆرە بچوكە لەگەل خۆمدا ببەم، لەم كۆچەمدا ھەرگىز ئاسودە خەيال ئابم، چونكە بەردەوام دەيىت ئاكام لىيىت لەكەشتىكەوہ نەكەوئىتە ناو ئاۋەوہ و نەخنىكت يان تىمساحىك قوتى نەدات.

"مریت" زهرده خه نه یه کی کرد و وتی: "سینۆهه" کاتیڤک ئهم کوره له دایک بوو، من خودی ئهو منداله م له دهستی وهرگرتوو و بردومه بۆئهووی خه ته نه ی بکه ن و ئهو ژنه ی منداله که ده بات بۆئهووی خه ته نه ی بکه ن، له بهرام بهر ئهو منداله دا ئهرکه گه لیکی وه ک دایک له بهرام بهر دا له ئه ستۆ ده گریت. له بهرئهو ناچارم بۆ پاراستنی ئهم منداله له شوینیڤیدا دانیشم و به بهرده وامی په رستیاری ئهو منداله بکه م، له بهرئهووی چاودیری ئهو منداله ده که م، چیت ترسی ئهووی لی ناکریت که بکه ویته ناو روبره که وه و تیمساحیش ناتوانیت ئهو منداله بخوات.

کاتیڤک من ئهم قسه یه م بیست به شیۆه یه ک خو شحال بوم که هه ردوو ده ستم دا به سه ری خو مدا وتم: "مریت" ئه گه ر تو بۆ په رستاری ئهو منداله بیت، ئه واپریت پی ده دم له باتی مندالیڤک ته وای منداله کانی قوتا بخانه ی سه ره تای پی په رستگای "ئاتون" له گه ل خو تدا به یئیت له بهرئهووی بۆ چاودیرکردنی ئهو منداله دییت، ه یچ که سینک به هو ی ئاماده بونی تو له که شتی ه که ی مندا سه رسوپما و نابیت و ئه مه ش ناوبانگی چاکه ی تو نا رو شینیت.

من له ترسی ژنی پیر و شه هوه ت په رست بریارم دا به یانی زوو ده ست به کوچه که م بکه م. "مریت" پی ش به ریکه وتنی که شتی ه که مان پو شت و منداله که شی هینا که خه وتبوو له گه ل خویدا، به لام دایکی مندا ل نه هات، من ه زم ده کرد چاوم به دایکی ئهو منداله ش بکه ویت، چونکه بیستبوم که ناوی کو په که ی ناوه "تهوت" و بیینی ئهو ژنه ی که ئهو ناوه ی له منداله که ی خو ی ناوه زۆر به سود بوو. چونکه "تهوت" ناوی یه کی که له خودا کان و له میسر دا به ده گمه ن دایک و باوکان ده وێرن ناوی یه کی که له خودا کان بنین له منداله کانیا ن، ئه ویش ناوی خودای "تهوت" که خودای نوسین و زانیاری مرۆیی و یه زدانیه.

مندالیش بیئهووی هه ست به وه بکات که چ ناویکی قورسی لینراوه، خهوی لیکه وتبوو و بیئهووی بیدار بیته وه ئیمه به ریکه وتین، به لام دوا ی ئهووی ئهو کیوانه ی که وه ک بلیی پاسه وانی بهرده وامی "تبس" ن له بهرچاومان ون بوو، منداله که له خه و هه ستا.

"تهوت" مندالیکی جوان و قژ نه رم و په ش بوو که به سه ر نیوچه وانی ه وه لول بوبون، به شیۆه یه ک به چاوه په شه کانی ته ماشای ده کردم که وه ک بلیی سالها یه ده مناسیت.

من زۆر زوو خۆم بەم منداڵەوه گرت و لەسەر ئەژنۆم دامنیشاندا و بەقامیشی کەنار پوباری نیل سەبەتگەلیکی بچوکم بۆ چنی و بەوه پازی بوم کە یاری بەکەرەستە پزیشکیەکان بکات و بۆنی دەرمانەکانم بکات.

"تھوت" لەو گەشتەدا نەبوو مایە سەرئێشەمان و نەکەوتە ناو ئاوی پوبارەوه و تیمساحیش نەبخوارد، بەلکو ئێمە زیا تر خوشحاکرد، هەرشەویک من و "مریت" لەتەنیششت یەکەوه دەخەوتین، دەنگی یەکی و پێکی هەناسە ی کە لەنزیک ئێمەوه خەوی لێکەوتبوو دەبیسترا و بەرەبەیانان کاتێک لەخەو هەڵدەستاین، ئەو هیشتا لەخەو هەڵدەستابوو.

من هەرگیز ئەو کۆچە ی لەگەڵ "مریت" و "تھوت" ی بچوک کە بەسەر پوباری "نیل" دا ئەنجام دا فەرامۆش ناکەم و بەردەوام خووشی و هیواداری، بەشیوەیە کە منی مەست کردبوو کە بە "مریت" م وت:

ومرە با گۆزە یە ک پێکەوه بشکێنین و بۆ هەتا هەتا پێکەوه بژین و تۆش کۆپگەلیکی جوانی وە ک "تھوت" م بۆ بەیئەرە ئەم جیھانەوه.

من ئەو پۆژە خوازیاری ئەوه نەبووم کە منداڵم ببێت، بەلام ئێستا هەست دەکەم کە خوینم لەخرووشی سەردەمی لاویەتی کەوتوو و سوپی پیریم ھاتوو و هەرجاریک "تھوت" م دەبینی ئاگاداری ئەوه دەبووم کە باشتەر وایە منداڵێکی وە ک ئەوم ھەبێت.

بەلام "مریت" بە دەستی دەمی گرت و وتی: "سینۆھە" تۆ دەزانی من ژنیکم کە لەمە یخانەدا خزمەت دەکەم و لەناو مە یخانەدا گەرە بووم و پێش تۆ چەند پیاویک لەگەڵ مندا پایبواردوو و شایستە ی ئەوه نیم کە ببمە خوشکی پزیشکی تایبەتی فیرەون و لەوێش وڵاتێ کوری فیرەونە ی مەزن بم، چونکە پۆژیکیان لە "تبس" دا تۆ پێت وێم کە وا ھەست دەکەیت کۆپی فیرەونە ی بیت و لەنەوێ خودایانیت. چیتەر دیار نیە دوای ئەوێ بومە خوشکت، بتوانم کۆپت بۆ بوینم یان نە. منیش وە ک تۆ ئەم کۆرە بچوکەم خووش دەوێت و وا ھەست دەکەم کە من و تۆ بەبونی ئەم کۆرە لەم کەشتیە کەدا پۆژگەلیکی خووشی تر چاوەرێمان دەکات، وا لێکی بدمەرەوه کە تۆ باوکی ئەم منداڵەیت و منیش دایکی، لەبەرئەوێ ئەو منداڵە وە ک تەواوی منداڵەکانی تر

پوژانی پابردوو فہراموش دہکات، و من دہتوانم وہای پەروردهی بکەم کہ تو بہ "باوک" بانگ بکات و واہەستی بکەیت کہ باوکی راستەقینەئە وە منداڵە بیت. لەو پوژە بەدواوە "تہوت"ی بچوک، دەستی لەملم دہنالاڤد و پوخساری لەسەر پوخسارم دادەنا و منی بابە بانگ دہکرد و منیش چیژم لەنەوازشی قژە لولەکانی وەرہگرت.

لەو پوژانەئە بەکەشتی بەسەر پوباری "نیل" دا تیدەپەرین، ئەوەندە خوڤشحال بوم کہ ناگام لەبرسیەتی و بەدبەختی جوتیارانی میسری ھەردوو لای پوباری "نیل" نہما، بەواتا نہمدەویست بەتەماشاکردنی پوخساری باریک و ئەندامی لاواز و بیستنی نالەیان خوڤشی خوڤم بشیوینم.

ئەمڕۆ کاتیکی بیری پوژە خوڤشەکانم دہکردوہ، فرمیسک لەچاوانمدا قەتیس دہما و ئاھ لەسینەمەوہ دہہاتە دەرہوہ و بیرم لەوہ دہکردوہ کہ مڕوڤ بۆچی بەشیوہیەک ھاتووہتە بون کہ پوژە خوڤشەکانی بەخیرایی تیپەریت و بەپیچەوانەئە پوژە بەدبەختیەکان کہ ئەوەندە بەخاری تیدەپەریت کہ ھەرگیز کۆتاییان نایەت.

کۆتایی بەم کۆچەمان ھات و ئیمەش پیمان نایە شاری "ناسۆ" وە و کاتیکی چومە ناو شارەوہ، سەرەرای ئەوہی ماوہیەکی زۆرہ ئەویم بەجینەھێشتبوو، ھەستم کرد کہ لەشاری "ناسۆ" دا راستیەکی تازە ھاتووہتە بون کہ من چاوم پیتی ناکەویت.

خۆری شاری "ناسۆ" ھەمان خۆر بوو، مالەکانیش ھەمان مال و درەختەکانیش ھەمان درەخت بون، بەلام من ھەستم دہکرد کہ راستیەکی تازە لەشاری ناسۆدا ھاتووہتە بون کہ من چاوم پیتی ناکەویت. لەناکاو ناگاداری ئەوہ بووم کہ ئەو راستیەئە لەبەرچاوی مندا گۆرانکاری بەسەر شاری "ناسۆ" دا ھینابوو، بریتیە لە وشکەسالی و بەدبەختی و تاوانگەلێک کہ لە وشکەسالی و ھەژاریەوہ سەرچاوە دہگرت.

"مریت" و "تہوت"ی بچوک زۆر لەناسۆدا پانەوہستان و گەپانەوہ بۆ "تبس" منیش دوبارە تەنھا بومەوہ، خەمی تەنھاییش کہ لەکوچ و گەشتەکەمدا لیم دور کەوتبووہوہ سەرلەنوێ بۆم گەپایەوہ.

چەند پوژیک دواي ئەوہی "مریت" و "تہوت" لەشاری "ناسۆ" دەرچن و بگەرینەوہ بۆشاری "تبس"، ئەخناونی فیرەوہنی میسر کہ نامادە نہبوو ئەو راستیانەئە

پەيوەستە بەشارەكەى خۆيەوۈ بېيىنئىت، دواچار ناچار بوو تەماشاي يەككە لەو راستيانە بكات.

بەمشيۋەيەى "ھورم ھب" فەرماندەى ھىزى سەربازى مىسر، كۆمەلئەك لەو مىسرىانەى كە لەسورىاۋە ھەلھاتبۇن لەشارى "مفيس" ۋە ناردبوو بۇ شارى "ئاسۇ" بۆلەۋەى خۇيان پيشانى فيرەون بەدەن و بزانئىت كە كەمتەرخەمى و ئاشتى خوازى و يەكسانى خوداكەى ئەو چى بەسەر ئەو مىسرىانەى كە لەسورىادا بون ھىئاۋە.

ئەو پۇژەى ئەم مىسرىە ھەلھاتوانە لەسورىاۋە خۇيان كرد بەشارى "ئاسۇ"دا خەلكى بەجۇرئەك بەتەماشاكردنى ئەمانە تۇقى بوون كە دواى بىننىيان خۇيان كرد بەماندا و دەرگايان لەدواى خۇيان داخست.

ئەمانە دەيانويست خۇيان بكەن بەكۆشكى فيرەوندا، بەلام پاسەوانانى كۆشك پى چۈنە ژورەۋەيان ليگرتن و ھەلھاتوۋەكان دەرگا و ديوارى كۆشكىيان بەشيۋەيەك بەردە باران كرد كە فيرەون ناچاربوو پىيان پىبەدەن بىنە ژورەۋە و گۆى لەپراۋبوچۈنەكانيان بگريئت.

كاتئەك ئەمانە خۇيان كرد بەناو كۆشكدا، مەن لەۋى بوم و كاتئەك لەفيرەون نزيك بونەۋە، ھاۋاريان كرد ئەى "ئەخئاتون" ئەمپۇ سەرۋەت و ھىزى فيرەونى مىسر لەسورىادا ۋەك ئەو كەسەى ليھاتوۋە كە لەحالى گيانەلاندە بىت و بەم زوانەش لەگۆپ دەنرئىت و تۆش ليۋەدا نازانى كە قۇچ^{۱۳} و گاليسكەى جەنگى و ئاگر و شمشير و نيزە لەسورىادا چى بەمىسرىەكان دەكات و بەچ شيۋەيەك خويىنى ئەو كەسانەى كە بەمتمانەى تۆ لەسورىادا دەرئيان لەشارەكانى سورىادا پىژرا.

لەناكاۋ ھاۋارى ئەوانە گۆپا بۇ شيۋەن و غەلبەغەلب و ئەو كەسانەى دەستيان لە ئارنجيانەۋە پراۋيەۋە دەستى خۇيان بەرز كرددەۋە و وتيان ئەى فيرەون ئىمە دەستمان ھەبوو و متمانەكردنمان بەھىزى فەرمانپەرۋايى تۆ ئىمەى بىدەست كرددەۋە و لەمپۇ بەدواۋە دەبىت تا كۆتايى ژيانمان سوال بكەين.

ئەو لاۋ و پىرانەى كە چاۋيان دەرھىتابون يان زمانيان بېرىبون ھاتنە پىشەۋە و ۋەك گيانەۋەرەكان بەھاۋار و ئالەۋە وتيان ئەى فيرەون باۋەر و متمانەمان بەتۆ و

¹³ بىرۇ بۇ پەراۋىزى ژمارە "۷۴" ى بەرگى يەكەمى سىنۇھە.

خودا كەت ئىمەى بەم پۇژە گەياندوۋە و ئەگەر ئىمە بمانزانىايە تۆ ئەۋەندە سىست و لاۋازى، ئەۋا پېش ئەۋەى فەرمانپەرۋايانى سورييا شوپرش و دەست بەكۈشت و كۈشتارى ئىمە بگەن لەو ۋلاتەى ھەلدەھاتىن، سەرەپراى ئەۋەى ئىمەيان بەم پۇژە پەشە گەياندوۋە، ھىشتا لە ژن و كچەكانمان خۇشبەختىرىن، چونكە تەۋاۋى كچ و ژنەكانمان گرفتارى دەستى سەربازانى پادشا "نامورو" و "ھاتى" ن و تا ئەۋكاتەى زىندون، ۋەك ئەۋ ژنانەى خۇيان ھەپراچ فرۇشيان دەكەن و دەبنە مايەى خۇشگوزەرانى سەربازە دېندەكانى سورييا و ھاتى.

كاتىك فېرەئون دەستى بېراۋ و كاسەى بى چاۋ و دەمى بى زامانيانى بىنى، دەموچاۋى بەھەردوۋ دەستى داپۇشى و ئەۋكات باسى "ئاتون" ى خۇداى خۇى كرد و وتى: "ئاتون" رقى لە خوينېرشتن و نازاردانى كەسانى تر و درۇ كردنە و دەلىت ھەموۋ خەلكى دەبىت لەبەرەمبەر يەكدا يەكسان بن و يەكتريان خۇش بویت.

كاتىك ھەلھاتوۋە بەدبەختە مىسرىيەكان گويىيان لەم قەسەيە بوۋ، بەرادەيەك تۈرە بون كە دەستيان كرد بە جنىۋدان و وتيان: ئەى فېرەئون تۆ نەفرەتنامىزىرىن پادشاى مىسرى و ھىچ كەسىكىش تائىستا نەيىيىستوۋە كە پادشاىيەك ئەۋەندە لەبەرەمبەر شوېنكەۋتەكانىدا كەمتەر خەم بىت و بىيان سېپىرىت بە دژمنەكانى، ئايا دەزانى كە ئەۋ "خاچى ژيان" انەى كە تۆ ناردوتن بۇ فەرمانپەرۋايانى سورييا چىيان پىكردون، ئەۋان ئەم خاچانەيان كردوۋەتە مىلى ۋلاخ و ئەسپەكانىيانەۋە لەئۇرشەلىمىشدا پىنى كاھىنانى خۇداى "ئاتون" يان بېرۈۋەتەۋە، سەرەپراى ئەۋەى چىتر پىنيان نىە، ناچارىشيان كردون لەبەرەمبەر خۇداكەى تۇدا سەما بگەن.

كاتىك "ئەخناتون" گويى لەم قسانە بوۋ، ھاۋارى كرد و دواى ئەۋە لەھۇش خۇى چو، ھەندىكات دوچارى ئەم حالەتەنە دەبىت و دەكەۋىتە سەر زەۋى و لەھۇش خۇى دەچىت.

پاسەۋانانى كۆشك كاتىك بىنيان فېرەئون كەۋتە سەر زەۋى و لەھۇش خۇى چوۋە ويىستيان ھەلھاتوۋە مىسرىيەكان لەكۆشك دەرىكەن، بەلام ئەمانە ھەموۋ شتىكىيان لەدەست داۋە، چىتر ھىچيان بۇ دۇپان بەدەستەۋە نەمابوۋ، بۇيە زۇر بەسەختى بەرنگارىيان كردن و لەنىۋان ئەمان و پاسەۋانەكاندا شەپ و كىشمەكىش دروست بوۋ و زەۋى لەخوۋىنى مىسرىيە ھەلھاتوۋەكان سور ۋەرگەپرا و ئەۋ كەسانەى كە لەستەمى

فرمانزەوایانی سوریا ھەلھاتبۆن، بەو ھەموو بەدبەختیەو ھەلھاتووەکان بۆ لای فیرەوون
بردبوو، بەلام لەکوێشکی فیرەووندا بەکوشتیان دان و لاشەیان فری دانە پووباری
"نیل" ھو.

کاتیئە پاسەوانەکان سەرقالی رشتنی خوینی میسریە ھەلھاتووەکان بۆن "نفر تی
تی" شارنی میسر و کچەکە ی لەژۆرەکە ی خوێانەو چاویان بەو کوشت و کوشتارە
کەوت و لەبەرئەو ی یەکەمین جارە بیینن کە جەنگ و ھەلھاتن و بەدبەختی بە چ
شیوەیە کە ھەرگیز ھەرامۆشی ناکەن.

لەکاتیئە لەھە یوانی کوێشکدا، کوشتنی ئەو خەلکە بێدەرەتانی بەردەوام بوو، من
فیرەوونم بردەو ژۆرەکە ی خوێ و پارچە یە کە لەئاوی سارد ھەلکێشرا بوو، پێچام
بەسەریەو و دەرمانی ھێورکەرۆم کردە قورگیەو، بۆئەو ی بێتەو ھۆش خوێ،
دوای ئەو بەھۆی ئەو لاوازیە ی کە بەرۆکی جەستە ی گرتبوو خەوی لێکەوت.

دوای ئەو ی فیرەوون لەخەو ھەستا بەپوختساریکی بێرەنگ و چاویکی لاوازەو
وتی: "سینۆھە" ئەم بارودۆخە نابێت بەوشیوەیە بەردەوام بێت، بۆیە دەبێت چاک
بکریت.

من لەدەمی "ھورم ھب" ھو بیستومە کە دەیووت، تۆ پادشای "ئامورو" کە ئیستا
ھێرشێ کردووەتە سەر میسریەکان باش دەناسی، بۆیە یەکسەر برۆ بۆلای و
گفتوگۆی کڕینی ناشتی لەگەڵدا بکە و ھەرچەنێک زێر و زیوی لێداواکردی، لەپێناو
ناشتیدا پەسەندی بکە، چونکە من ئامادەم تەواوی زێر و زیوی میسر ببەخشمە
پادشای "ئامورو" تەنھا بۆئەو ی لەگەڵ میسریەکاندا ناشت بێتەو، ئەگەر دوای ئەم
رێکەوتنە میسریش ھەژار بکەوێت پازیم.

وتم: "ئەخاناتون" من دەلیم کە باشترین رێگای کڕینی ناشتی بریتییە لەو ی تۆ زێر
و زیوی میسر بەدەیت بە "ھورم ھب" بۆئەو ی گالیسکە ی جەنگی و نیژە و شمشیر و
قوچ دورست بکات و سەربازگەلیکی زۆر بۆئەم جەنگە پەرورەدە بکات، ئەوکات تۆ
دەتوانی لەو دلتیا بیت کە ناشتی بەدەست دێت و جاریکی تر میسر دوچاری
سوکایەتیەکی ئاوا نابێت.

فیرەوون سەری بەھەردوو دەستی گرت و وەک کەسیک کە سەری قورسایێ بۆ ملی
دروست کردبێت پوختساری دا بەیەکدا، دوای ئەو وتی: "سینۆھە" بزانی کە بەرھەمی

کینه و رق ھەر کینه رقه و تۆلەش دەبیته ھۆی ئەوھى تۆلە بسەنریتەو و خوینپریش دەبیته ھۆی خوینپریشیەکی لەو سەختتر. ھەر جاریك ئەو کەسانەى کە دەیانەویت تۆلە لەکەسانى تر بکەنەو، تۆوى کینه و تۆلەى مەزتر لەواندا دەچینن، بەلام ئەوھى کە وتت کړینی ناشتی، جگە لەسوکایەتى هیچ شتیکی تر بۆ میسر ناھینیت و جگە لە ئەفسانە هیچ شتیکی تر لەخۆناگریت و ئەم گوتهیەت لەپۆحى دەغەزنى و تۆلە سەندنەوھو سەرچاو دەگریت.... ئەوھى پیتم وت پەسەندى بکە و بپۆ بۆ لای پادشای "نامورو" و پیتی بلی کە من نامادەم ھەرچەنیک زێر و زوى بویت پیتی دەدەم، بۆئەوھى ناشتی لى بکړم.

من دەمزانى بەرپا کردنى ناشتی لەپیتی زێر و زیوھو مامەلەىەکی شیتانەى، لەبەرئەوھى کاتى فروشیاری ناشتی دەستى بەسەر زێر و زیوى میسردا گرت و زانى کە میسر ھەژار کەوتوو، بەمتمانە و بویریەکی زیاترەو پەنا بۆ جەنگ دەبات و بۆئەوھى وا لەفیرەون بکەم دەست لەم مامەلەىە ھەلگریت یان خۆم نەبمە ھۆی ئەنجامدانى ئەم مامەلە سوکە، وتم:

"نەخاتون" تۆ ئەوھندە باسى ناشتیت کرد و جەنگت لەھەموو شتیکیدا بنبەش کرد، بوو ھۆی ئەوھى خو و نەریتى جەنگاوھرى و پیویستى ئەم خووەشم کە گەشتە درێژخایەنەکانە لەدەستداو و چیتەر ناتوانم بە چوارپى و گالیسکە گەشتە درێژخایەنەکانى خۆم ئەنجام بدەم.

سەرھەرای ئەوھش، من بگەمە لای پادشای "نامورو" سەربازەکانى دەستم دەپن و چاوەکانم لەکاسەى چاوم دەردەھینن. من پیاویك نیم کە بتوانم درۆت لەگەلدا بکەم و ناتوانم مامەلە لەگەل کەسانیکدا کە لەمنداڵیەوھ فیڤى درۆ و ساختە بون بکەم و دانیشتوانى "نامورو" خەلکانىکی درۆزن و ساختەچین، دەبیٹ کەسیك مامەلەیان لەگەلدا بکات کە بتوانیت درۆ بکات، لەبەرئەوھ کەسیکی تر لەباتى مندا بنیرە بۆلای.

بەلام فیرەون وتى: "سینۆھە" ملکەچى ئەو شتە بە کە پیتی دەلیم و بپۆ بۆ سوریای ناشتی لە پادشای ولاتى نامورو بکړه.

دواى دەرچونم لە ژورەکەى فیرەون چاوم بەو پرە میسریە ھەلھاتووھ کەوت کە بەدەستى پاسەوانەکان بەکوشت درابون و بینیم کە چاویان دەستیان نیە و تیگەشتم

لەوێ ئەگەر منیش بڕۆم بۆ سوریا، وەك ئەوانم بەسەردا دەهێنن و ئاژاوەگیرەكانی سوریا ھەردوو دەستم بۆ دەبڕنەو و چاوەكانم لەكاسەیی چاوانم دەردەهێنن.

باشتر وایە بڕۆمەو بۆمال و خۆم بكەم بەنەخۆش، بۆئەوێ كەمێك بیر و ھزری فیرعەون گۆڕانی بەسەردا بێت و بابەتی ناردنی من بۆ سوریا لەبیر خۆی بباتەو.

كاتێك پێم نایە دەرەوێ دەروازەیی كۆشكى فیرعەون، بۆئەوێ بڕۆمەو بۆمال بینیم نۆكەرەكەم بەپەلە دیت و كاتێك چاوی پێم كەوت وتی: من لەبەرئەوێ وام دەزانی كە لەوانەییە تۆ ئەمشەویش نەگەریتەو بۆمال، بۆیە ھاتم بۆ ئێرە، بۆئەوێ تۆ لەھەواییكی تازە ئاگادار بكەمەو.

لێم پرسى: ھەوآلە تازەكەت چیه؟

وتی: ھەرئێستا كەشتیەك لە"تبس"ەو خۆی كردوو بەم شارەدا و لەنزیک مآلەكەیی تۆدا ھاوستان و ژنیكی لى دابەزى و خۆی كرد بەمالەكەیی تۆدا، ئەم ژنە سەرھەرای ئەوێ بەتەمەنە، خۆی وەك كچێك كە دەیهوێت ھاوسەرێك بۆ خۆی ھەلبژێرێت، ھاواندوووتەو و سورا و سپیاویكی تێری داو لەپوخساری و بۆنى عەترێكی توندیشی لێو دیت. ئەو پێی وت: خاوەنەكەت "سینۆھە" خاویاری منە و ھۆن ھۆن فرمیسك بۆ بینیم دەڕێژێت!

پرسیارم لەنۆكەرەكەم كرد: ئایا ناوی خۆی پێ وتی؟

نۆكەرەكەشم وەلامی دایەو: بۆچی نا وتی كە ناوی "مھو نھر"ە و ئێستا من ھاتوم كە پێت بڵێم كەمێك زوتر بڕۆیتەو بۆمال، چونكە "مھو نھر" چاوەڕێت دەكات. كاتێك بێستم كە "مھو نھر" بەكەشتی بەدەوای من دا لە"تبس"ەو ھاتوو بۆ شاری "ئاسۆ" سەرتاپام لەترس و نەفرەتدا دەلەرزى.

ئەوكات گەرآمەو بۆ كۆشكى فەرمانرەوایی و بەفیرەنم وت: من بیریام دا كە بۆ ئەنجامدانى ئەو فەرمانەیی تۆ، ھەر ئێستا بڕۆم بۆ سوریا و زۆر زوو بە نوسەرەكانی خۆت بلى كە تەختە قورێك بۆ پادشای "ئامورو" بنوسن، بۆئەوێ ئەو پەیی بەپلەوپایەیی من ببات و بزانێت كە من لەلایەن تۆو ھاتوم.

فیرعەون بانگی نوسەرەكانی خۆی كرد و پێی وتن كە: نوسراوەكانی من ئامادە بكەن...دواى ئەو پێی وت: ھەرئەوێ ئەم نوسراوانە ئامادە بون، لەگەڵ بڕێك ئالتۇندا بۆت دەنێرم بۆئەوێ بۆ ئەم گەشتەت لەگەڵ خۆتدا بێیەیت.

منیش له بهرنه وهی دهرسام له وهی بگهریمه وه بۆ مال به فیرعهونم وت: من له کارگای په یکه رسازی "توتمس" ی هاوړیم که له کوشکی فرمانره واییدایه چاوهړی ده بم و ههرنه وهی نالتون و نامه کان ناماده بون، پیان بلی بیهینن بۆنه وی بۆم. کاتیک دهمویست برۆم بۆ کارخانه ی په یکه رسازی "توتمس" بینیم نوکه ره که م چاوهړیم دهکات، منیش پیم وت: برۆ به "مهو نفر" به واکا هه مان ئه و ژنه پیره ی له "تبس" وه به که شتی هاتووه بۆ ئیره، بلیت که فیرعهون منی ناردووه بۆ سوریا و من له وی کوژراوم، بۆنه وهی ئه و به ته واو له من بیهوا بییت و بزانییت من چیت زیندوو نیم.

کاتیک ئه م قسه یه م کرد دهمزانی که درونا که م، چونکه دلنیا بوم که دوا ی ئه وهی پیم نایه سه رخاکی سوریا ده کوژیم.

به نوکه ره که ی خۆم وت: دوا ی ئه وهی به "مهو نفر" وت که من له سوریا دا کوژراوم، ده بییت به که شتی بیگهرینیته وه بۆ "تبس" و ئه گهر نه شی ویست له مال بره واته دهره وه، به زور بیگهرینه ره وه و ئه ودهش بزانه ئه گهر له سوریا بگهریمه وه و بینیم ئه م ژنه له مالی مندایه گوئی تۆ و ته واوی نوکه ره کانی تر ده برم و به بی خواست و ئاره زوی خوشتان ده تاننیرم بۆ ئه وهی له کانه کانزاکاندا کاریکه ن.

ئه وه یه که مین جاره نوکه ره که م له و جوړه هه ره شانه له من بییستیت، منیش راستگو یانه ئه و گوتانه م هی ناو ته زمان و ئه ویش سویندی به "ناتون" خوارد که ئه و ژنه له مال و شاری ناسۆ دهریکات.

دوا ی ئه وهی له وه دلنیا بوم که نوکه ره که م فرمانه که م جیبه جی دهکات، خۆم کرد به کارخانه ی "توتمس" ی په یکه رسازی فرمانره وایی هاوړیمدا.

"توتمس" له کوندا په یکه ریکی "هورم هب" ی دروست کردبوو و ههر ئه و پوژهی که من خۆم کرد به و کارخانه یه دا، بینیم که په یکه ریکی تری "هورم هب" ی له بهردی خورمای، به شیوازیکی تازه دروست کردووه.

گهرچی له م په یکه ره دا "توتمس" بۆ دهرخستنی هه ندیک به شی جهسته ی "هورم هب" زیاده ره وی کردووه و به تابیعت ماسولکه کانی سینه و بازوی "هورم هب" ی به راده یه کایم و ئه ستور نیشان داوه که ههرکه سیك چاوی به و په یکه رکه ویت، وا ده زانییت که په یکه ری زورانبازیکه، نه ک فرمانده و سوپا سالاری له شکری سه ریازی.

بەلām شىۋازى تازەى ھونەر، ۋا دەخوازىت كە لەھەندىك بەشى جەستەدا كە دەرپەرىنىكى پىۋە ديارە، زىادەپرەۋى تىدا بىكرىت، بۆئەۋى ناشرىنى لەچاۋ جوانى دا زىاتر دەربكەۋىت.

لەكۇندا ھونەرمەندان ھەۋلى ئەۋەيان دەدا كە شوپنە نەنگەكان بشارنەۋە ۋ تەنھا شوپنە باشەكان نىشان بەدن، بەلām لەھونەرى تازەدا ۋا دەخوازىت كە تا ئەۋشوپنەى بۋار ھەبىت، شوپنە نەنگەكانى مەرۋە بەشىۋەيەكى بەرجەستە دەربكەۋىت ۋ بگرە شوپنە چاكەكانىشى بەھۋى زىادەپرەۋىە زۆر ناشرىن دەربكەۋن.

لەبەرئەۋەى ھونەرى تازەى مەرۋە، جگە لەچەند ھىل ۋ شىۋەيەكى ئەندازەى، ھىچ شتىكى ترى تىدا نابىنرىت ۋ جوانى لەدىدى ھونەرمەندى ئەم سەردەمەدا، بى ناۋەرۋكە ۋ تەنھا ھەۋلى ئەۋە دەدات كە بتوانىت ھىل ۋ شىۋەى ئەندازەى بەپرونى بخاتە پوو.

ھونەرى كۆن مەرۋى بەجۋانتىن بونەۋەرى جىهان دەزانى ۋ ھونەرى تازەش لەۋباۋەرەدا بوو كە مەرۋە يەكىك لەناشرىنتىن گىيانەۋەرانى جىهان، بەتايىبەت لە لەپرەك ۋ بىگىيانەكانىش ناشرىنتەرە.

كاتىك "توتەمس" منى بىنى پارچە قوماشىكى تەپرى ھەلگرت ۋ جوان پەيكەرەكەى "ھورم ھب" ى پى سېرى، بۆئەۋەى ئەۋەم پى نىشان بدات كە بەچ شىۋەيەك ماسولكەى ئەۋ پەيكەرە بىرىسكە دەداتەۋە. كاتىكىش زانى من بەپىنى فەرمانى فەرەۋن دېرۇم بۆ سوريىا، ۋتى: منىش بۆگەياندى ئەم پەيكەرە بەپرستگاي " ھت نت سوت"¹⁴ لەگەل تۇدا دىم، بۆئەۋەى پىنى بلىم كە پەيكەرى "ھورم ھب" لەشوپنىكى شايستەى ئەۋ پەرستگايەدا دابنىم، لەھەمان كاتدا لەم گەشتەمدا كەمىك شەنەى پوبار لىم دەدات، چۈنكە ماۋەيەكە گەشتەم نەكردۋە ۋ پابۋاردن ۋ گەشتكردن زۆر سود بەمن دەگەيەنىت.

نوسەرانى فەرەۋن، تەختە قوپ ۋ بوجەى ئەم گەشتەيان بۆ ھىنام ۋ ئىمەش پەيكەرى "ھورم ھب" مان گواستەۋە بۆ كەشتى فەرمانپەرۋايى كە تايىبەت بوو بەم

¹⁴ " ھت نت سوت" شارىكە كە لەمەرۋدا بەناۋى "ئەلمىنا" بانگ دەكرىت.

گەشتەى ئىمەوه، دواى ئەوه بەرهو پوى "هت نت سوت" گەوتىنە پى و لەوئشەوه من
بپۆم بۆ سورىا.

كاتىك بەپى گەوتىن "توتمس" وتى: "سىنۆه" لەبەرئەوهى تۆ دەپۆيت بۆ ولاتىك
كە لەویدا بلىسەى جەنگە، كەمخۆرى لەخوردنەوهدا مەكە، چونكە ديار نيه لەو
پۆژانەدا ئايا هەلى خواردنەوهت بۆ دەپەخسیت يانە نه؟

منیش پەپەرەويم لەم ئامۆزگارىهەكانى "توتمس" كرد و كاتىك كەشتیهەمان
بەدریژاى پەوتى "نیل" بەرهو پوى ئەو شوینە پۆشت كە پوبار دەپۆیتە ناو دەریاوه،
كەمخۆرىم لەخواردنەوهدا نەكرد.

بەھەرمانى فىرەھون پۇشتىن بۇ سورىا

كاتىك من دەمويست كاپتا پاسبىرم كە پروات و گەنمەكەم بەنىو خەلكى "ئاتون" دا دابەش بىكات، ئەو پىشېبىنى پودانى كارەسات و نەھامەتھەكى كرد و وتى: ئەم فىرەھونەى تۇ، بە بەردەوامى دانى ئەم پەوشەى گرتويەتە بەر، ئىمە بەدبەخت دەكات، ھەرۈھا لە خواردن و مال و شوينى خەوتنى خوش بېبەشمان دەكات.

كاتىك بەرەو سورىا دەپۇشتىم پىشېبىنى "كاپتا" ى نۆكەرى پىشوم بوو بەپراست و من لەمالى خوش و شوينى خەوتنى نەرم بېبەش بووم و لەبەر فىرەھونىش دەبىت بېرۇم و پوبەپوى ھەرەشەكانى جەنگى سورىا بېمەو.

ئەگەر "كاپتا" بەدەبەشكردنى گەنمەكەى من، لەمال و خواردن و شوينى خەوتنى خوش بېبەش بېيت، بەلام سەرەپراى ئەوئەش گيانى دوچارى ھەرەشەى مەرگ نابىتەو، لەكاتىكدا من بۇ شوينىك دەپۇشتىم كە دۇنيابووم چىتر لەويوئە ناگەرېمەو بۇ شوينى خۇم، جگە لەھالەتەك ئەوئەش يان بىدەست يان بى چا، يان بى ھەردوكان دەگەرېمەو.

مروۋ نابىت لەكاتى قسە كردندا پىشېبىنى پوداۋە خراپەكان بىكات، لەبەرئەوئەى پوداۋە خراپەكان زو دىنە پىش، لەكاتىكدا پوداۋە چاكەكان، زۇر درەنگ پودەدەن، يان ھەر پونادەن.

بەدەم پىوئە باسى ئەو بەدەبەختيانەم دەكرد كە لەسورىادا چاۋەرېم دەكەن، بەلام "توتەمس" پىي وىم: بىدەنگ بە و بەيئە با شىۋەت بىكىشم.

ئەوکات وینەى شیۆەى کیشام و بینیم پوخسارم زۆر ناشیرین بوو، بۆیە گلەییەم لیکرد و وتم: تۆ ھاوپی من نیت، چونکە ئەگەر ھاوپی من بویتایە، بەوشیۆەیه وینەى پوخسارى منت نەدەکیشا.

"توتەمس"یش وتی: من پیاویکی ھونەرمەندم، و کاتیک ھەونەرمەندیش پەیکەریک دروست دەکات یان وینەیهەک دەکیشیت، نە ھاوپی کەسیکە و نە دوژمنی ھیچ کەس، تەنھا دەبیت گۆپرایەلى چاوی خۆی بیت و ئەوێ چاوەکانی دەیبینی، پەیکەریک یان وینەیهەکی لی بکیشیت.

زۆر زوو گەشتینە شارى "هت نت سوت" و ئەم شارەش شارۆچکەیهکی بچوکی کەنار پووبارى "نیل"ە و ھیچ جیاوازیەکی لەگەڵ لادیدا نیە، چونکە بینیم مەر و مانگاكان لەکۆلانەکانی شارددا ھاتوچۆ دەکەن و پەرستگای شاریشیان بەخشت دروست کردوو.

کاتیک کاربەدەستانی شار زانیان من پزیشکی تایبەتی فیرعەونم و "توتەمس" پەیکەر سازى فەرمانرەواییە، بەپزێزەو پێشوزیان لیکردین و "توتەمس" پەیکەری "ھورم ھب"ی لە پەرستگادا داننا.

ئەم پەرستگایە، لەپراپردودا بۆ خودای "ھوروس" دروست کرابوو و "ھوروس" خودایەکە کە سەری لەشیۆەى "واشە"دایە.

بەلام دواى ئەوێ فیرعەون خودای نوێی ناساند بەخەلکی، ئەم پەرستگایەیان تایبەت کرد بە "ئاتون"ەو و پەیکەری خودای "ھوروس"یان لەشیۆەکەى خۆیدا لابرد.

دانیشتوانى شار، دواى لابردنى پەیکەرى خودای "ھوروس" چیتەر ھیچ پەیکەریکی تریان نەبوو، بۆیە بەبینینی پەیکەری "ھورم ھب" زۆر خوشحالی بون، منیش وا لیکى دەدەمەو کە ئەویان بەخودای نوێ لیکدابیتهو یان لەباتى خودای پێشوو دایاننابیت، چونکە دانیشتوانى ئەم شارە نەخویندەوار بون و نەیان دەتوانی لەو تیبگەن کە لەوانەیه خودایەکی بى شیۆە و پەیکەر بونی ھەبیت، لەکاتیکدا خوداکەى فیرعەون "ئاتون"بى شیۆە و پەیکەر بوو.

لەو شارەدا چاومان بە دایک و باوکی "ھورم ھب" کە شوینی نیشتهجى بونی بەردەوامیان لەوشارەدا بوو کەوت و دایک و باوکی "ھورم ھب"یش بەبەشیک لەو

خەلکە ئاساییە لەقەڵەم دەدران، داوی ئەوەی "هورم هب" بوو بەفرماندە و سوپاسالاری سەربازی میسر، هەولیدا دایک و باوکی بکاتە بەشیکی لەخێزانە وەجاخزادەکان، بۆئەوەی خەلکی بۆلێن "هورم هب" لەئەوەی وەجاخزادەکانە.

"هورم هب" بەپارادەییەک لە فیرعەوئەوێ نزیک بوو کە داوی هەرچی لێ بکەدایە فیرعەوێ پێی پازی دەبوو، هەر لەبەرئەوێ فرماندە و سوپاسالاری سەربازی میسر، باوکی خۆی کرد بە یەکیک لەکاربەدەستانی فرمانڕەوایی، دایکیشی کرد بە مانگا بەخیوکه‌ری فرمانڕەوایی، چونکە دایکی بێ لە لەوێ پاندن و دۆشین مانگاگان، نەیدەتوانی هیچ کاریکی تر ئەنجام بدات، هەروەها خۆی نەبوو، بۆئەوەی بتوانیت بەرپرسیاریەتیەکی تری بۆ دەستنیشان بکات.

بەلام کاتیکی باوکی "هورم هب" بوو بەیەکیک لەکاربەدەستانی فرمانڕەوایی، لەبەرئەوەی ئەویش خۆی نەبوو، چاودێری کردنی کۆشکەکانی "ئاتون" کە لەئەستۆی هەندیک خۆی نەبوو بەوی سپارد، کاری ئەو تەنها لایەنیکی مەزن پارگرتنی باوکی بوو و بەرپرسیاریەتیەکی پوکەشی لەخۆ دەگرت و لەبنەچەدا هیچ کاریکی ئەنجام نەدەدا، بەلکو ئەندازیار و وەستادیوارەکان هەڵدەستان بەئەنجامدانی ئەوکارە.

هەرئەوەی دایک و باوکی "هورم هب" چونە پیزی کاربەدەستانی فرمانڕەوایی میسرەو، لەتەواوی میسرەدا خەلکی وایان دەزانی کە "هورم هب" لەئەژادی وەجاخزادەکانە.

ئەوکاتەئەوێ شەو و پۆژ بەسەر ئاوی پووباری "نیل" دا گەشتەمان دەکرد، من بەسەر سەکووی کەشتیەکەوێ دادەنیشتم و بەلاسەرەوێ ئالای پرشنگداری¹⁵ فیرعەوێ شەپۆلانی دەدا.

ئەوکاتەئەوێ بەسەر سەکووی کەشتیەکەوێ دانیشتبوم، تەماشای ئەجەلانی کەنار پووبار و فیرینی بۆلێن و پۆشتنی ئاوم دەکرد، ئەوکاتەئەوێ خۆر وێدە وێدە گەرم دەبوو و میژنەکان دەستیان بەگەستەم دەکرد، بەخۆم وت: "سینۆه" چاو بەتەماشاکردنی

¹⁵ ئالای پرشنگدار: بریتییە لەئالایەکی درێژ و باریک کە لەباتی ئالاکانی نیستا بەسەر منارە کەشتیەوێ هەلیان دەواسی و هیشتا لەهەندیک وڵاتدا هەلواسینی ئالایەکی درێژ و باریک بەسەر منارە کەشتیەکەیانەوێ باو و کاتیکی با هەلەدەکات دیمەنیکی شکۆمەند بەکەشتی دەبەخشیت.

بەردەوام ماندوو دەبىت و گویش لەبىستنى گوتەگەلىكى زۆر ھەست بەماندووەتى دەكات و پۆحىش ھەرگىز بەو پارزى نابىت كە ھىچ كەسىك لەژياندا بەتەواوى ئارەزووەكانى خۆى نەگات و ناتوانىت كەسىك بەدى بكرىت كە بتوانىت بلىت من بەتەواوى ئارەزووەكانى خۆم گەشتوم.

كەواتە لەم حالەتەدا مەژۆ بۆچى لەپىناو لەدەستدانى ئەم ژيانەدا كە ھەرگىز تىيدا ھەستى بەخۆشبەختى تەواو نەكردوو دەلتەنگ دەبىت. ئەگەر كەسانى تر لەمەرگ دەترسن، ئەو "سىنۆھە" تۆ كە پزىشكىت نابىت لەمەرگ بترسىت، چونكە ئەوئەندە مەرگت بەچاوى خۆت بىنيوھە كە بەلاى تۆو بوو تەشتىكى ئاسايى و دەزانى لەوساتەى كە مەرگ دىت تەواو چەرمەسەرى و بەشمەينەتى و ئارەزووەكانى ژيان لەناو دەچن و پۆژىك ژيان بەنازارى جەستەى و پۆحىوھ، زۆر سەختەرە لەوى مەژۆ بۆ ھەتا ھەتا لەگۆرپىكدا جىگىر بىت، چونكە لەو ھەتا ھەتايىيەى كە مەژۆ لەناو گۆرپىكدا جىگىر دەبىت، ھەست بەھىچ جۆرە نازار و بەشمەينەتەك ناكات.

كاتىك بۆماوھىيەك سەرقالى ئەم جۆرە بىرۆكانە بوم، چىشت لىنەرى كەشتى ھاوارى كرد خواردن ئامادەىيە و منىش ھەستام و لەگەل "توتەمس" دا دەستمان بەخواردن دەكرد، دواى ئەو كەمىك ھەوامەوھ و خەوتم.

بەم شىوھىيە كەشتەيەكەمان گەشتە "مەفيس" ¹⁶.

"ھورم ھب" كە لە "مەفيس" نىشتەجى بوو، كاتىك ئاگادارى ئەوھ بوو من گەشتومەتە ئەوى، لەبەرئەوھى كرابووم بە نوینەرى مىسر بۆئەوھى بېرۆم بۆلاى پادشای "ئامورو" لەسوريا، زۆر بەرپزەوھ پىشوازی لىكردم و بىنىم زىادەپرەوى لەپزگرتەندا دەكات.

ھۆكارەكەشى ئەوھبوو كە پرىك لەمىسرىيە ھەلھاتووھەكانى سوريا و ئەو سىرانيانەى كە لاينەگرى مىسر بون و لەو ولاتە ھەلھاتبون، ھەرۇھا دەولەمەندانى ولاتانى تىرش لە "مەفيس" دا دەژيان. كاتىك "ھورم ھب" ئاگادارى ئەوھ بوو من دەمەوئەت بېرۆم بۆ سوريا، وىستى من زۆر بەمەزنى پىشانى خەلكى بدات، بۆئەوھى خەلكى بزائن بەھوى

¹⁶ مەفيس: يەكەكە لەشارە كۆنەكانى مىسر و شوینی ئەو شارە دەكەوئەتە باشورى قاھىرەى ئىستاوھ و وئرانە و كەلاوھەكانى ئەم شارە ھىشتا لەوشوئانەدا بەدى دەكرىت.

مەزنى و بەرپىزى فیرعەونەو "ھورم ھب" بەوشیوھىە پېشوازى لەنوینەرەكەى دەكات و "ھورم ھب" لەبەرچاوى خەلكیدا ھەردوو دەستى خستە سەر ئەژنۆى و سوژدەى بۆ بردم.

بەلام دواى ئەوھى خەلكى بڵاوەیان لێكرد و ئەویش منى برده مالهكەى خۆى و پېم نایە مالهكەىھو، خزمەتكارەكەى مەرەخس كرد، لەكاتیكدایارى بەقامچى دەسك ئالتونیهكەى دەكرد وتى: "سینۆھە" سەرەپای ئەوھى نازانم تۆ بۆچى دەپۆیت بۆ لاى پادشای ولاتى "نامورو"، بەلام دلنیام تۆ لەپیناویەككە لەكارە شیتانەكانى فیرعەون سەردانى ئەوى دەكەیت.

منیش باسى ھۆكارى پۆشتنەكەم بۆكرد و وتم: ھەربەوشیوھىەكە بیستت، فیرعەون پیتی وتم: بەھەر بەھایەك بووہ ناشتی لە "نازیرو" پادشای ولاتى "نامورو" بکەر.

"ھورم ھب" كاتیک گوئی لەم قسەىە بوو، بەشیوھىەك بەتۆرەییەو ھاوارى كرد كە منى ترساند و وتى: من زانیومە كە شیتیهكەى فیرعەون لەجاران توندتر و بەھیزتر بوو، بەلام لەوباوہردا نەبووم كە ئەو بەو پادەىە شیت بوییت كە وابزانیت دەتوانیت ناشتی بەبړیک زېر و زیو بکړیت، چونكە ئەو كەسەى ناشتی بەزېر و زیو لە دژمنیکى چەكدار بکړیت، ھەم زېر و زیوہكەى لەدەست دەدات ھەم ولاتەكەشى، "سینۆھە" باش بزانە سەرەپای ئەوھى "نازیرو" پادشای "نامورو" دەستى بەسەر سوریادا گرتوو، بەلام من لەوہدا سەرکەوتنم بەدەست ھیناوە كە لەپیناوی میسردا پارێزگارى لەناوچەى "غەزە" بکەم، ئەم ناوچەىەش جیگایەكى باشە بۆ ئەو پۆژەى ئیمە بمانەوینت سوریایە بخەینەوہ ژێر فەرمانرەوایى خۆمان، چونكە بەشوین پى و سەرەتای ھیرشیکى باش بۆ ھیرش بردنە سەر سوریایە لەقەلەم دەدریت.

"ھاتى" دواى ئەوھى جى پیتی خۆى لە ولاتى "میتانى" دا جیگیر كرد، یان ھیرش بۆ "بابل" دەكەن یان بۆ میسر.

ھزریكى تەندروست دەلیت لەبەرئەوھى "ھاتى" یەكان دەبینن "بابل" یەكان سەرقالى كۆكردنەوھى خۆبەخش و سەربازەكانى خۆبەتى، بۆئەوھى خۆى بەھیزتر بکات، بۆیە ھیرش ناكاتە سەر "بابل" یەكان، بەلام لەبەرئەوھى میسر بەبى ھیزی سەربازى و لاواز

دهبینیت، ئەگەریکی زۆری ئەو هەیه هێرش بکاتە سەر ئیمە و پۆژی خەلکی میسر و فیرعەن پەش بکات.

"نازیرو"ی پادشای ولاتی "نامورو"ش کاتیک دەبینیت "هاتی"یەکان بەهێزن و میسریەکان لاوازن، تێدەگات کە یەگرتنی لەگەڵ میسریەکاندا هیچ سودیک بەو ناگەیهنیت، لەکاتیکی ئەگەر لەگەڵ "هاتی"یەکاندا یەک بگریت ئەوا سودیکی زیاتری پێدەگەیهنیت.

هەر پیاویکی ژیر لەجیی "نازیرو"دا بواوە هەمان کاری دەکردو لەمیسر دور دەکەوتەو و پەيوەندی بە "هاتی"یەکانەو دەکرد.

"هورم هب" پێی و تبوم کەمن دەتوانم "نازیرو" لەنیوان ناوچەکانی "سینا" و "غەزە"دا پەیدا بکەم، چونکە ئیستا ئەو لەو شوێنانەدایەو لەگەڵ پارتیزانەکانی میسر دا دەجەنگیت و بەردەوام کۆمەلێک لەسیخوڕەکانی ئیمە "سیخوڕەکانی هورم هب" لەشیووی مارگرتن^{۱۷} و هەندیك فروفیل و فروشیاری ئاوجۆ و کرینی ئەو شتومەکانە ی کە لەشەردا دەستیان بەسەردا گیراوە، لەگەڵ هێزە سەربازیهکانی نازیرو دان.

"نازیرو"ش هەندیك سیخوڕی هەیه کە لەشیووی کاری مارگرتن و فیل و تەلەکە و فروشتنی ئاوجۆ و کرینی کەنیز و نوکەرەو دەوای پارتیزانەکان دەکەون یان لەگەڵ پاسەوانانی سنوری میسر هاوپییهتی دروست دەکەن و لەم پێیهو زانیاریان لێ دەرەکیشتن.

کۆمەلێک لەسیخوڕەکانی "نازیرو"ش لەخودی میسرو "مفس"دان و لەویدا زانیاری لەسەر هەلومەرجی سیستەمی سەربازی میسر کۆدەکەنەو و هەرشە نامیزترینیان ژنانی لاو و سپی پێست و چاوپەشەکانیانە کە لەسوریاو هاتون بۆ میسر.

ئەم ژنانە، بەرکەش لەسۆزانیخانەکاندا بەمەبەستی لەشفرۆشی هاتون بۆ میسر، بەلام لەناوهرۆکدا بۆ سیخوڕی کردن لەمیسردا دەرژین و لەبەرئەوێ سەربازو ئەفسەرە

¹⁷ لێرمدا مەبەست ئەوێ کە بە مەبەستی "مارگرتن" لەدەشت و دەردا دەوای هێزە سەربازیهکانی "نازیرو" بکەون بۆئەوێ زانیاریەکی ئەواویان لێیانەو دەست بکەوێت، بۆئەوێ بزانیان دەیانەوێت بۆ کوێ برۆن و هێرش بۆ کوێ دەبن..... وەرگێڕ.

میسرىيەكان لەگەڵياندا پادەبوێرن، ئەوانیش كاتێك ئەفسەرىك يان ھەر سەربازيكيان بەخۆيانەو پەيوەست كردبێت، ھەر جۆرە زانیاریەك كە خۆيان بیا ئەوێت لە ئەفسەر و سەربازەكانى دەردەكێشن، خۆشەختانە لەبەرئەوێ ئەم ژنە ھەرشەنامیزانە ھىچ شارەزاییەكيان لەبەرى سەربازیدا نە، ناتوانن پرسىارگەلیكى بەسود لە ئەفسەر و سەربازەكانى ئێمە بكەن، بۆیە زۆربەى پرسىارەكانیان زۆر مىندالانە.

ھەندێك سیخوڕى ئازاش ھەن كە ھەم بۆ میسر كار دەكەن و ھەم بۆ "نازیرو" و سود لەھەردوکیان وەردەگرن و خیانەتیش لەھەردوکیان دەكەن.

ئێمە "بەواتا ھورم ھب" ئاگادارى ئەم بارودۆخەین، بەلام لەبەرئەوێ سود لەزانیاریەكانیان وەردەگرن، ناچارین بەرگەى بونی ئەم جۆرە سیخوڕە دوپوانە بگرن.

وتە: "ھورم ھب" لەبەرئەوێ تۆ لەپێى سیخوڕەكانتەو ئاگاداریەكى تەواوت لەبارودۆخی ھیزی سەربازی "نازیرو" ھەب، پێم بڵێ لەچ پێیەكەو دەبێت خۆم بگەینە ئەو "نازیرو" و چ نەھامەتیەك ھەرشەى مەرگم لێدەكات.

"ھورم ھب" وتی: تۆ دەتوانی لەپێى دەریاوە یان لەپێى وشكانیەو بپۆیت بۆ "غەزە"، چونكە بەو شیوەى پێم وتی "نازیرو" لەنیوان "غەزە" و "سینا" دایە.

ئەگەر لەپێى دەریاوە بپۆیت بۆ "غەزە" كەشتیە جەنگیەكانى "كریت" پارێزگاریت لێدەكەن، بەلام بەمەرچێك چاریان بە كەشتیەكانى سوریا نەكەوێت.

چەنكە ئەگەر چاویان بە كەشتیە زۆرەكانى سوریا بكەوێت و بزانی پێژەیان زۆرە، یەكسەر ئەو كەشتیەى كە تۆى ھەلگرتوو بەجێ دەھێلن و ھەلدێن. ئەوكات تۆ دەتوانی بەرگری لەخۆت بكەیت یان خۆت بەدەستەو. ئەگەر بەرگری لەخۆت بكەیت كەشتیەكەت نوقم دەكەن و تۆش لەئادا دەخنكێیت، ئەگەر خۆت بەدەستەو بەدەستەو، زۆرت لێدەكەن كە لەكەشتیەكانى ئەواندا سەول لێبەدەیت و لەبەرئەوێ بەزۆرى قامچی سەولت پێ لێدەدەن، لەوانەى دەوای چەند پۆژێك بەھۆى ماندووییەتى و ئازار كێشانەو گیان لەدەست بەدەیت.

بەلام ئەگەر بقتاسنەو و بزانی كە یەكێكى لەكەسە مەزنەكانى میسر، ئەوا سەولت پێ لێنادەن بەلكو بەزیندویی پێستت دەكەن و بەپێستەكەت تۆرەكەىكە دروست دەكەن بۆئەوێ پارچە زێر و زیوہەكانى خۆیانى تێدا ھەلگرن. من نامەوێت بترسێم،

بهلام له بهرنه وهی داوات لیکردم که زانیاریه کی ته واوت پیبدهم، منیش ناچار بوم زانیاری راست و دورستت پیبدهم.

سهره پای نه وهش له وانهیه نهو کهشتیهی که تو ی هه لگرتوه، بی هیچ روبه پروونه وهیه که بگاته "غهزه" و تو له وی لهو کهشتیه پیاده بیت، بهلام من نازانم دوا ی نه وهی لهو کهشتیه پیاده بویت، به چ شیوهیه که خوت دهگهیه نیته لای "نازیرو"، چونکه جهنگ له "غهزه" دا بارود و خیکی ناجیگیری هیه، بویه ناتوانم له ئیستادا پیته بلیم که نهو له وییه، چونکه کاتیک تو دهچیته ناو "غهزه" وه کهس نه زانیته له کوینی نهو شارده دا نیشتته جیه.

وتم: "هورم هب" نایا باشت نیه له پئی وشکانیه وه به واتا له پئی "سینا"¹⁸ و غهزه "وه برۆم.

"هورم هب" وتی: من ده توانم بۆ پاراستنت کۆمه لیک سهرباز و چهند گالیسکهیه کی جهنگیت له گه لدا بنیرم بۆ نه وهی له پئی وشکانیه وه برۆیت بۆ "غهزه"، بهلام هه ره نه وهی سهرباز هکانم روبه پوی سوپای "نازیرو" بونه وه به جیت ده هیلن و هه لدین و تۆش به ته نهایی ده مینیته وه.

نه وکات سهرباز هکانی "نازیرو" ده ستگیت ده کهن و به پئوپه سمی خه لکی "هاتی" له سیخت هه لده کیشتن و تۆش به نازاره وه گیان له ده ست ده دیت.

گریمانه یه کی تریش هیه نه وهیش نه وهیه نه گهر بکه ویته ده ستی پارتیزانه کانی خۆمانه وه و له بهرنه وهی نه وان پابه ند نین به هیچ یاسایه که وه، هه رچیت پنیه لیت ده سینن و دوا ی نه وه ده ته به ستنه وه به ناشه وه و تا زیندویت ده بیت ناشیان بۆ بگپریت، بۆنه وهی گه نمی پارتیزانه کان بکه یت به ئارد و له وانه شه کویریششت بکه ن، بۆنه وهی بیر له هه له اتن نه که یته وه، نه وهی جینی گومان نیه نه وهیه که له پۆزانی یه که مدا که هیشتا خوت به کاری ناشه وه نه گرتوه و ناتوانی له به یانیه وه تا ئیواره به خیرایی ناشه که بگپریت، له وانه یه تا نه وکاته ی گیان له ده ست ده دیت لیت به دن.

¹⁸ سینا: ناوی تازه ی ناوچه یه که که له مرۆدا به نیمچه دور که بانگ ده کرت و نه م ناوچه یه له کۆندا چهند ناویکی هه بووه که به کیک لهو ناوانه "تانیس" بووه و له بهرنه وه ناوه تازه که همان له م کتیبه دا به کار هیناوه بۆنه وهی خۆنه ری به هوی خۆپندنه وهی نهو ناوه نامۆیه وه به هه لدا نه چیت.

سەرەپرای ئەوێ وەرزی ھاوینە و ئاو و ھەواش گەرم بوو، من بەبیستنی قسەکانی "ھورم ھب" لەرز گرتمی و پێم وت: سەرەپرای ئەوێ من بەپێی فەرمانەکانی فیرعەون دەبیئت بپۆم بۆئەوێ گفتوگۆ لەگەڵ "ئازیرو" دا بکەم و گەشتن بەو پیاوێ یەكسانە بەمەرگ، باشتروایە ئەم کارە زووتر ئەنجام بدرێت، چونکە جگە لەپۆشتن ھیچ پێگەچارەییەکی ترم لەبەردەستدا نیە، بۆیە لەپێی وشکانیەوێ دەپۆم و تۆش ھەندیک پاسەوانم پێبەدە کە بمرگەننە لای سەربازەکانی "ئازیرو"، بەلام ئەگەر بیست دیل کراوم، بێ ئەملاو لا پارە بدەن بەو کەسانە کە منیان گرتووە، بۆئەوێ ئازادەم بکەن، چونکە من پیاویکی دەولەمەندەم و نوکەرەکی پێشوم "کاپتا" کە ئیستا بەریوبەری کارەکانی منە لە "تبس" دا، بۆ کەپنی من پێویستیان بەھەرچەنیک زێر و زیو بیئت، پێیان دەدات.

"ھورم ھب" وتی: من دەزانم کە تۆ کەسیکی دەولەمەندی و ھەرلەبەرئەوێش لەنوکەری پێشوت "کاپتا" و دارایی تۆ بێک زێر و زیو بەقەرز وەرگرتووە، لەبەرئەوێش نەمدەویست تۆ لەشانازیەکانی بەشداری کردنت لەقەرزەکان بۆ ھاوکاری کردن و بەھیز کردنی میسردا بێبەش بیت.

بەلام "سینوھە" ئەوێش بزانی کە من قەرزی ھیچ دەولەمەندیکی میسر نادەمەوێ، ھەرەھا قەرزەکی تۆش نادەمەوێ، ئەگەر پۆژیک بیئت و داوای قەرزەکتەم لێ بکەیتەوێ، نیوھندی ھاوڕێیەتیما تێک دەچێت، لەوانەیە بەیەكجاریش لەناو بجێت.

ئێستا بپۆم کاتی گەشتیتە زەوی و سنوورەکانی "سینا" وە کۆمەلێک لەپاسەوانەکانی من کە لەوێن لەگەڵ خۆتدا ببە، ئەگەر دیلیش کرایت، من زێر و زیو لە "کاپتا" وەردەگرم و تۆی پێدەکەمەوێ، ئەگەر بەکوشتیش بدەن، ئەوا لەتۆلە خۆینی تۆدا کۆمەلێک لەبکوژانت دەکوژم، بۆیە ئەوێ پێدەلێم بۆئەوێ تا ئەوکاتە نیزەکە دەکەن بەورگتدا ناویمێ مەبە و دانیابە لەوێ کە خۆیت بەفیرۆ ناوێت.

وتی: "ھورم ھب" ئەگەر من بکوژیم، تۆ کاتی خۆت بەتۆلەسەندەوێ منەو بەفیرۆ مەدە، چونکە ئەگەر من بکوژیم، ئەوا لاشەم لەبیا باندە بەجی دەمینیت و داوی چەند ھەفتەیک جگە لەئیسقان ھیچ شتیکی تر لە لاشەم نامینیتەوێ، ئەگەر تۆش لەتۆلە مندا بەئەندازە پواری "نیل" خۆین بەسەر ئیسقانی مندا بپێژی، ئەوا دانیابە لەوێ کە بەرشتنی ئەو ھەموو خۆینە ئیسقانی کانم خوشحال نابن.

لەبەرئەۋەي "ھورم ھب" بەقسەكانى ئازارىكى زۆرى دام و منى ترساندېۋو، منىش
ويستىم ھەمان پەفتار لەبەرامبەرىدا بىكەم، بۆيە وتىم:

بەلام ئەگەر من كوژرام سلاۋى من بەشازادە خانم "باكتاتون" ى خوشكى فەرعەون
بگەيەنە، چونكە ئەۋكەسىكى جوان و خوشويستراۋە، بەلام كەمىك خۇ بەزلزانە و ئەۋ
پۇژەي دايكى مرد بەسەر لاشەي مردوى دايكىيەۋە لەبارەي تۆۋە قسەي لەگەلدا كىردىم.
دواي ئەم قسەيەم-كە دەمزانى كارىكى زۆر لە "ھورم ھب" دەكات، چونكە
ئاگادارى ئەۋە بووم ئەۋ "باكتاتون" ى خوشدەۋىت- "ھورم ھب" م بەجى ھىشت و
بەرەۋ نوسىنگەي فەرمانزەۋايى "مەفيس" پۇشتىم، بۆئەۋەي مەرگانەي "ۋەسيەت
نامە" خۇم بنوسم و لەۋىدا ۋەك ئەمانەتەي دايىنىم.

لەۋ مەرگانەيەدا نوسىيۇم ئەگەر لەسورىدا بەكوشىت درام، دواي دالنيابون
لەكوشتىم، سامانەكەم بەسەر "كاپتا" ى نۆكەرى پىشوم و "مريت" و ھاورىنى كۆنم
"ھورم ھب" دا دابەش بىكرىت، ئەۋكات ۋەك ئەۋكەسەي جگە لە پۇشتى بەرەۋ مەرگ
ھىچ كارىكى ترى بەدەستەۋە نيە، سوارى كەشتى بوم و پىگاي مىسىرى خواروم گرتە
بەر و لەنزيك بىبابانى "سينا" دا لەكەشتى دابەزىم و بەكەژاۋەكەي خۇم پىگاي
بىبابانى "سينا" م گرتە بەر.

لەۋى لەژىر خۆرى سوتىنەردا سەربازەكانى "ھورم ھب" م لەناۋ قەلەيكدا بىنى و
بىنىم زۆربەي كاتى خۇيان بە خواردنەۋەي ئاۋجۇ و پاۋكردنى گيانەۋەرى بىبابان،
بەتايىبەت بەپاۋكردنى ئاسك تىدەپەپىنن و ئاپەزايى خۇيان لەبەرامبەر ئەم ژيانە
دژۋارە و كۆمەلىك ژندا دەردەبېن كە لەۋ جۆرە ژنە سوكانەي خۇيان ھەپاج فرۇش
دەكەن و پۇژ و شەۋ خۇيان پىشانى سەربازەكان دەدەن.

لەۋى ئاگادارى ئەۋە بووم كە تەۋاۋى سەربازەكان ئارەزۋى ئەۋە دەكەن "ھورم
ھب" بىيانىرىت بۇ سورىا، بۆئەۋەي بېرۇن لەۋى خۇيان بەجەنگەۋە سەرقال بىكەن و
ھۆكارى ئەمەشتان پى دەلىم بۆئەۋەي لەمەبەستىم تىبگەن. كاتىك پاسەۋانەكانم خۇيان
ئامادە پۇشتى كىرد، ئاگادارى ئەۋە بووم پىكخستىكى سەربازى سەختگىر دەستى
بەسەر ئەۋ قەلەيكدا كىشاۋە و تەنھا ئەۋ سەربازانە دەتۋانن بېرۇن بۇ پاۋ و لەگەل
ژنەكاندا پابوۋىر كە لەحالى ئىشكىگىرى و پاسەۋاندا نەبىن، ھەموو سەربازىكىش تا
ئەۋكاتەي لەحالى ئىشكىگىرىدا بىت ھەموو كاتىكى بە مەشقى سەربازى و بىكارىيەكانى
ناۋ قەلا و مەشق لەسەر چەكەكان تىدەپەپىننىت.

ئەم بابەتەش منى لەبابەتیک ئاگادار کردەووە کە پەيوەستە بە ھونەرى فەرماندەیی سەربازانەو، ئەوھیش ئەوھىە ئاگادارى ئەوہ یووم کە فەرماندەھىەکی شایستەى جەنگ، بریتىھ لەو فەرماندەھىەى کە نەھیلئیت سەربازەکانى یەک ترازوو"مەبەست کاتژمێرىک" بێکار دانیشتن و بەردەوام ھانى ئەوھیان بدات خۆیان سەرقالى مەشقى سەربازى و مەشق لەسەر چەکەکان و بێگارىەکان بکەن و بەشیوہەک سیستەمى سەربازیان بەسەردا بسەپینن، کە سەربازەکان شەو و پوژ ناچار بن پەپرەوى لەياسا تايبەتەکان بکەن.

بەلنیاھىیەوہ ئەم سەربازانە بەھۆى مەشقى بەردەوام و بەردەوام کارکردنەوہ کەسیکی لیھاتوو بەھیزیان لیدەردەچیت و چیتەر ھەست بەماندوھىەتى ناكەن، کاتیکیش ئاگادارى ئەوہ دەبن کە جەنگ دەستى پیکردووە و دەبیت خۆیان بۆ گۆرەپانى جەنگ ئامادە بکەن، بەرپادەھەک بەبىستنى ئەم ھەوالە خۆشحال دەبن کە وەک بلیى بەئەندازەى قوچەکەک زېرو تەواوى ژنە جوانەکانى جیھانت پى بەخشیون. ھۆکارى ئەوہى ئەم جۆرە سەربازانە بەبىستنى ھەوالى جەنگ و پوشتن بۆ گۆرەپانى شەپ خۆشحال دەبن ئەوھىە کە دەزانن پوشتن بۆ گۆرەپانى جەنگ، ئەوان لەپابەندبوونە سەربازىەکان و کارى بەردەوامى ناو سەربازخانە پزگار دەکات، وەک ئەوہى مۆلەتیکى درێژخایەنت پیدابن، بۆئەوہى بپوون بۆ ھەر شوینیک کە خۆیان بیانەوئیت، بگرە ئەگەر بيشزانن لەگۆرەپانى جەنگدا دەکوژین، ئەوا سەرەپای ئەوہش بەبىستنى ھەوالى جەنگ، تەنھا بەبۆنەى ئەوہى کە ئەوان لە یاسای سەربازى و کارى بەردەوامى سەربازخانە پزگار دەکات، ھەست بەخۆشحالئەھى زۆر دەکەن. ھەرلەبەرئەوہش"ھورم ھب"زۆر جەخت لەسەر ئەوہ دەکات کە سەربازەکانى بێکار نەبن، بگرە ئەگەر لەبىابانى"سینا"شدا نیشتەجى بن.

بەندە بەپىنى فەرمانەکانى"ھورم ھب"سەربازەکانى لەشوئنى چوونە ناو بىبانی"سینا"وہ دە گالیسکەى جەنگیان بۆ ئامادە کردم کە ھەر گالیسکەھەک بەدوو ئەسپەوہ بەستراپوہە و گالیسکەھەکى یەک ئەسپیش کەلوپەل و خوراکی لى نرابوو و لەھەر گالیسکەھەکدا بى لە لیخوڤرەکەى، دوو کەسى تر سواری بوو، کە یەکیکیان نيزەدار و ئەوئىتریان قەلغان بەدەست بوو.

فەرماندەى ئەم دە گالیسکە جەنگیە، ھات بۆ لام و بىنیم کە تەنھا پارچەھەکى لەکەمەریەوہ پىچاوہ و جگە لەو پارچەھە ھىچ جلیکی ترى لەبەردا نیە، دواى ئەوہى لیم نزیك بویەوہ ھەردوو دەستى خستە سەر ئەژنۆى و سوژدەھەکى بۆ بردم.

لېم پىرسى ناۋى چىيە بىيىستىم كە بە "ژو-ژو" بانگى دەكەن و وتى: "سىنۆھە" ئەگەر تۆ دەتەۋىت دۋاي ئەۋەى پۈبەپۈى سەربازەكانى "ئازىرو" بويىتەۋە، ھىچ ئازار و زىيانىكت پى ئەگەيەنن، بەستەيەك لىقى درەختى خورما لەگەل خۇتدا بىبە بۆئەۋەى كاتىك چاۋت بەسەربازەكانى "ئازىرو" كەۋت بەرزيان بىكەيتەۋە و بەلاسەرتەۋە پايان ۋەشىنىت، چۈنكە لىقى خورما نىشانەى ئاشتىيە، كاتىكىش ئەۋان بىنيان تۆ لىقە خورمايەك بەلاسەرتەۋە پادەۋەشىنىت، تىدەگەن كە ناتەۋىت شەپيان لەگەلدا بىكەيت. بۆيە بەسەربازەكانى "ژو-ژو"م وت: بىرئىك لىقە خورما كە لەچۈرەۋەرى قەلەى سەربازخانەكەدا بوو، بېرن و بىخەنە ناۋ كەژاۋەكەى مەۋە و دۋاي ئەۋە بەپىرى بىكەۋىن.

كاتىك "ژو ژو" ئاگادارى ئەۋە بوو كە دەمەۋىت بەكەژاۋەكەم دەست بەم گەشتەم بىكەم داي لە "قاقا"ى پىكەنن و وتى: "سىنۆھە" ئەۋ شۆيىنەى ئىمە بۆى دەپۈين بىبابانى "سىنا"يە و تاكە ھەلى پىزگار بونى ئىمە ئەۋەيە بەھۋى ئەم گالىسكەنەۋە خىرا ئەم بىبابانە بېرىن، بەلام ئەگەر بەم كەژاۋەيە كە زۆر خاۋ پى دەكات دەست بەم كۆچەمان بىكەين، ھەموۋمان دەمرىن.

چىتر لەسەر پىماندا ھىچ كەرەستەۋ خواردىك بەدى ئاكرىت و ئەۋەى پىۋىستمانە دەيىت لىرە لەگەل خۇماندا بىبەين، بۆ نمونە دەيىت ئالىكى ئەسپەكانىش لەگەل خۇماندا ھەلگىرىن: بۆيە مەن شلىفىك ئالىك دەخەمە ناۋ گالىسكەكەى تۆۋە، بۆئەۋەى لەسەرى دانىشىت و بەھۋى پاۋەشاندىنى گالىسكەكەۋە ئازارى زۆرت پى نەدرىت.

ۋتم: مەن لەپاردودا سوۋارى گالىسكە بووم، ئەۋىش جارىكىان بەگالىسكەى جەنگى پۇشتىم بۆ ۋلاتى "ئامورو"، بەلام لەۋكاتەدا لاۋ بوم و لەپاۋەشانى گالىسكەكە نەدەترسام، سەرەپاي ئەۋەى لەمپۇدا پىمناۋەتە تەمەنى پىرىيەۋە، دەتوانم بەرگەى پاۋەشانى گالىسكەكان بىگرم.

"ژو ژو" ئەۋ چىلە خورمايەى كە سەرتا لەكەژاۋەكەمدا دانرا بوو، لەۋيۋە گواستىيەۋە بۆ گالىسكەكەى خۇى، بەلام پۇژى دۋايى چىلە خورماكەى گواستەۋە بۆ ناۋ گالىسكەكەى مەن و مەنىش سوۋارى گالىسكەكەم بوم و گالىسكەكانىش بەخىرايى بەسەر جادەيەكى بارىكى بىبابانى سىنادا كەۋتەنە پى.

گرفته ئازار بەخشەگانم

يەكەم پۇژ ئەو جادەيەى كە ئىمە پىيدا تىدەپەرىن، تارادەيەك تەخت و پىك بوو و
راوەشاندىنى گالىسكەكە ئازارى پىئى نەدەگەياندىم و منىش بەسەر شلىفىك ئالەكەو
دانىشتىبوم.

بەلام پۇژى دووهم كۆتايى بەجادەى پىك و تەخت ھات و ئىمە چوینە ناو بىبابانىكى
بىجادەو و بەرادەيەك تەكان و راوەشاندىنى گالىسكە ئازارى پىدەگەياندىم كە ناچار
بوم ھەستەم سەر پى.

بەلام نىزىكى نىوہ پۇ بەھوى راوەشانىكى بەھىزەو، ھەردو پىم لەگالىسكەكە
جىبابويەو و ھەلدراھە دەرەوہى گالىسكەكەو و كەوتەم سەر زەوى لماوى بىبابانەو
و پوخسارم بەھوى دىك و دالەوہ برىندار بوو.

كاتىك شەو بۇ پشودانى ئەسپ و خۇمان راوەستايىن "ژو ژو" پوخسارى خوينىنى
منى بەئاو شۆرد و وتى: ئەگەر بەو خىرايىيە بەردەوام بىن، لەوانەيە پۇژى چوارەم
بگەينە ئوردوگاي سەربازەكانى "نازىرو".

پۇژى سىيەم لەشويئىكەو تىپەرىن كە زۆرىش ناھموار نەبوو، بەلام چاومان
بەدىمەنىكى دلتەزىن كەوت، چونكە لەوكاتەدا گەشتىنە ئوردگاي پارتىزانەكانەو كە
تەواوى پارتىزانەكانى ئەو ئوردوگايە بەدەستى سەربازەكانى "نازىرو" وە كوژرابوون،
بگرە بەوانىشەوہ نەوہستابون، مندالەكانىشىان كوشتىبوو.

كاتىك ئىمە گەشتىنە ئەوى، سەدان بالندەى گەورەى لاشە خۆر سەرقالى خواردنى
مردووەكان بون و بارودۆخى لاشەكان ئەوہى نىشان دەدا كەزىادەلدو پۇژ لەكوشتنى
ئەوان تىنەپەريوہ.

ئەم بابەتە ئەۋەى بۇ ئاشكرا كىردىن كە سەربازەكانى "ئازىرو" زۆر لەئىمەۋە دور
نېن، چۈنكە دور پوژ لەۋەۋپىش لىرەدا دەستىيان بەم كۈشت و كۈشتارە ترسناكە
كىردۈۋە.

شەۋى چۈرەم لەسەرتاى شەۋدا، لەدورەۋە مەشخەلى ئاگرىك دەرگەوت و "ژو
ژو" پىيى وىم: ئەۋە ئاگرى ئوردوگاي سەربازەكانى "ئازىرو" يە، چۈنكە لەۋىدا ھىچ
لادىيەك نىيە تا بلىن سەربازەكانى "ئازىرو" ئاگرىيان تى بەردابى.

"ژو ژو" بەچاكى زانى كەمىك پراۋەستىن بۇئەۋەى ئەسپەكان ئالىك بخۇن و
ماندوۋىتەيان دەرگەن، دۋاى ئەۋەى لەژىر پوناكى مانگدا لەسەرخۇ كەۋتىنە پى.
بەۋى لەسەرخۇ پىكىردنى گالىسكەكانەۋە، من كە لەسەر شلىفە ئالىكەكەدا
دانىشتىبوم، خەۋم لىكەوت و كاتىك بەئاگا ھاتمەۋە بىنىم "ژو ژو" منى لەخەۋ ھەل
ئەستاند.

كاتىك چاۋم كىردەۋە بىنىم خۇر ھەلھاتوۋە و پىش ئەۋەى لە "ژو ژو" بىرسەم لەكۈىم،
ئەۋ من و جانئاكەم كە نوسراۋى تەختە قور و پارچە زىر تىدا بوۋ ھەروەھا چلە
خورماكەمى لەگالىسكەكەۋە ھەلدايە خوار و من خۇم لەسەر لمى بىباباندا بىنى و
بىنىم گالىسكەى "ژو ژو" و گالىسكەكانى تىرىش، پىشتىيان لەمن و پويان لەخۇرئاۋا
كىردۈۋە و بەپەلە لىم دور كەۋتەۋە.

سەرم لەم پەفتارەى "ژو ژو" سوپما، بەلام دۋاى ساتىكى تر ئەۋ سەرسوپمانەم
نەما، چۈنكە بىنىم لەبەشى خۇر ھەلئەۋە دەستەيەك گالىسكەى جەنگى بەخىرايى
بەرەۋ پوم دىن، ۋەك ئەۋەى بىيانەۋىت دۋاى گالىسكەكانى "ژو ژو" بىكەۋن.

ئەۋكات گوتەى "ھورم ھب" م ھىنايەۋە بىر خۇم كە دەيوت: كاتىك ئەۋ سەربازانەى
پاسەۋانى تۇ دەكەن چاۋيان بەسەربازانى "ئازىرو" كەۋت ھەلدىن.

منىش كاتىك چاۋم بەنزىك بونەۋەى گالىسكەكان كەۋت چلە خورماكەم-ۋەك بلىى
ۋىشك بوبىت- ھەلگرت و بەلاسەرمەۋە دەستەم كىرد بەپراۋەشاندىن، بۇئەۋەى
سەربازەكانى "ئازىرو" بزانن من مەبەستى شەركىردن نىيە، بەلام ئەۋان ھىچ گۈيەكىيان
بەمن نەدا و دۋاى گالىسكەكانى "ژو ژو" كەۋتن.

بەلām "ژو ژو" و ھاوپیکانی بەشیوھەیک ھەلھاتن کە لەچاو و ن بون، ئەوکات گالیسکەکانی "نازیرو" گەڕانەوھ و لەنزیکمەوھ پراوھستان و منیش لەوکاتەدا چلە دارەکەم ھەر بەلاسەر مەوھ پادەو شیان.

چەند سەربازێک لەگالیسکەکانیان پیاوھبون و بەرھو پوم ھاتن و منیش لەوکاتەدا پیموتن ناوم "سینۆھە" یە و نازناوم "کوپی کەر" ھ و نوینەری فیرعەونی میسر و بەفەرمانی فیرعەون ھاتوم چاوم بە "پادشا" کە ی ئیوھ بکەوێت و چەند نوسراویکی تەختە قوێ لەم جانتایە دایە کە دەیسەلمیئنی من نوینەری فیرعەونی میسر، بەلām سەربازەکان ھیچ گەرنگیەکیان نە بەناوی من و نە بە نوسراوھکانی فیرعەون نەدا و پوتیان کرد مەوھ و ھەموو زێڕ و کەرەستەکانی تریان لیسەندم، ئەوکات منیان بەپەتێک بەدوای یەکیەک لەگالیسکەکانیانەوھ بەستەوھ و کەوتنە پێ.

ئەگەر ئوردوگاکیان نزیک نەبوایە، ئەوا نەمدەتوانی بەخیرایی گالیسکە جەنگیەکان رابکەم، دوای یەک کاتژمێر لەپێ دەکەوتم و دەکەوتمە سەر زەوی و لەدوای گالیسکەکانەوھ بەسەر زەویدا دەکیشرام و بەھۆی بەردی بیابانەوھ جەستەم پارچە پارچە دەبوو، بەلām ئەوھ بوو ھۆی ئەوھ من بەزیندویی بمیئمەوھ، ئەوھ بوو کە زۆر زوو گەشتنە ئوردوگاکیانەوھ.

ئەوان ئوردوگایەکی مەزن و پێر لەگالیسکە ی جەنگی یان ھەبوو، ئەو گالیسکەکانی بە "گا" کان دەکیشران، کاتیەک گەشتینە ئێوی، من ھیشتا بەپەتێک بە یەکیەک لە گالیسکەکانەوھ بەسترا بومەوھ، لەھۆش خۆم چوم و لەژێر تیشکی خۆردا کەوتمە سەر زەوی.

کاتیەک ھاتمەوھ ھۆش خۆم، ھەستم بەوھ کرد کە چەند کەسیک ناوم بەسەردا دەپێژن و جەستەیان بەپۆنی پوھکی چەور کرد و دەرکەوت کە یەکیەک لەئەفسەرائی ئوردوگا خۆیندەواری ھەیە و نوسراوھکانی منی خۆیندرووھتەوھ و تیگەشتووھ لەوھ کە من نوینەری فیرعەونم و فەرمانی دا بەپێک و پێکی پەفتارم لەگەڵدا بکەن و جلەکانم پێ بدەنەوھ.

ھەرئەوکاتە ی توانیم لەسەر پێی خۆم پراوھستم وتم: من بێن بۆ لای "نازیرو".

"نازیرو" لهچادریکدا دهژیا و هر ئهوهی نزیك بونهوهی منی بینی لهچادرهکهی هاته دهرهوه و بینیم که ملوانکهیهکی ئالتونی لهمل کردووه و پزیشی لهناو کیسهیهکی تال زیویدا داناوه.

"نازیرو" لهچادرهکهیدا لهتهنیششت خویهوه داینیشاند و وتی: "سینۆهه" بۆچی ئهوکاتهی چاوت بهسهربازهکانی من کهوت، خۆت پی نهناساندن و نهتوت که نیردراوی فیرعهونی، ههروهها بۆچی چله خورماکانت بهلاسهرتوه پانهوهشاند، بۆنهوهی سهربازهکانم ئاگاداری ئهوه بین که تۆ ناتهویت لهگهڵیاندا بهشهر بییت. سهربازهکانم دهلین، ههروهکاتهی تۆ چاوت پیان کهوتوه، بهچهقویهکهوه پهلامارت داو و ههولی کوشتنی ئهوانت داوه، سهربازهکانی منیش بۆ پاراستنی گیانیان ناچاربون تۆ بهستهوه.

دهستهکانم که بهپهت بهستراونهوه هیشتا ئازاری ههبوو و برینهکانی جهستهشم که بههوی کیشانم بهسهر زهویدا دروست بوون دهیکزاند، لهوکاتهذا به"نازیرو"م وت: تهماشام بکه و بزانه ئایا من پیاویکم که بتوانم هیرش بکهمه سهر سهربازهکانی تۆ، ئهویش ئهوه سهربازانهی که بهسهر گالیسکهی جهنگیهوه چهکداربون.

ههمویان درۆ دهکهن و بۆنهوهی نکولی لهتاوانهکانی خویان بکهن، منیان تاوانبار کردووه، ههروهها کاتیك من چاویم پیان کهوت دهستم بهپراوهشاندنی چله خورماکهیم کرد و خۆم پیناساندن و نوسراوهکانی فیرعهونم پی نیشاندان، بهلام ئهوان چله خورماکهیان شکاند و تفیان کرده سهر نوسراوه تهخته قورهکانم و ههرچیم ههبوو لییان سهندم، دواي ئهوهش منیان بهدواي گالیسکهیهکهوه بهستهوه، ههرلهبهرنهوهش تۆ دهبیئت فهрман بدهیت که شهلاقکاری ئهوه سهربازانه بکهن، بۆنهوهی لهمهو دوا پرێز لهنیردراوهکانی فیرعهون بگرن.

"نازیرو"وتی: "سینۆهه" لهوانهیه خهوت بینییئت، یان بهبۆنهی ئهوهی لهکاتی پیکردنتدا کهوتبیت و دهست و پیئت بریندار و پوشابیئت ئهم جوړه قسانهم لهگهڵدا دهکهیت، لهبهرنهوهی من چهزناکهیم سهربازهکانی خۆم لهپیناو پیاویکی میسریدا شهلاقکاری بکهیم، ئهوهی تۆ باسی دهکهیت، لهگوئی مندا وهك وزه وزی میش وایه.

وتم: "نازیرو"تۆ تا دوینی پادشای ولاتی"نامورو"بوی و ئهمرۆش پادشای سهرتاسهری سوریايت، ههروهها فهرمانهروایی چهند پادشایهك دهکهیت، بۆیه

پادشای پادشاکانی، له کاتی کدا تۆ ده بیئت له هه موو که سیک زیاتر پیز له فرمانه واکان بگریت و یه کیك له پیویستییه کانی پیزگرتنی فرمانه وایان نه ویه پیز له نوینه ره کانی بگریت.

سوکایه تی کردنی نوینه ریکی پادشا، وهك نه وه وایه که سوکایه تیت به خودی پادشا کرد بیئت، چونکه پیویست به وه ناکات پیئت بلیم که نه مپۆ من له ئوردوگاکی تۆدا هیچ دهسته لاتیکم نیه و تۆ ده توانیت به کوشتم به دیت، به لام نه گهر نه مکاره له گهل مندا بکهیت وهك نه وه وایه سوکایه تیت به فیرعه ون کرد بیئت، نه گهر سوکایه تیش به فیرعه ون بکهیت، به دلنیا ییه وه یه کهم جار سوکایه تیت به خۆت کرد وه، چونکه گهر پادشایه ک سوکایه تی به پادشاکانی تر بکات، نه و سوکایه تی به خودی فرمانه واک کرد وه ئیتر چ فرمانه واییه ک بیئت، تۆش که ده ته ویئت فرمانه وایی سه رتاسه ری سوریا بکهیت، ده بیئت نه گاداری نه م راستیا نه بیت.

کاتی ک منیا ن به په تی که وه به پشت گالیسکه یه که وه به ستبوو و منیش ناچار بوو له گهل نه و گالیسکه دا رابکه م بو نه وه ی به دوا ی گالیسکه که وه به سه ر زه ویدا په لکی ش نه کریم، پیاویکی نه سپ سوار به دوامه وه بوو به نیزه که ی دهستی کوومی به نه قیزه کون کون کرد. تۆش نه گهر ناته ویئت ته میی سه ربازه کانت بکهیت، هیچ نه بی نه م سه ربازه یان به سزای نه وه ی سوکایه تی پیکردوم و برینداری کردوم، به قامچی لیی بدهن، ههروه ها نه وه ش بزانه که من دیاریه کی مه زنه له لایه ن فیرعه ونه وه بۆ هیئاویت، نه و دیاریه ش بریتیه له ناشتی چونکه فیرعه ون هه ز ده کات له گهل تۆدا ناشتی به رپا بکات.

"نازیرو" وتی: ناشتی فیرعه ون به لای منه وه هیچ به هایه کی نیه - له کاتی کدا من ده مزانی که نه و له ناخه وه نه م پيشنیاری ناشتییه ی پی خوش بوو - چونکه ناخود ناگا من نه وم بو نه وه هاندا وه که له به رام به رمدا کړنوش به ریت و داوا ی ناشتیم لی بکات، به لام ده رباره ی نه و پیاوه ی به نیزه که ی دهستی کوومی کون کون کرد وه، من لایه نگری تۆ ده که م و نه و نه ده بوو به و شیوه یه مامه له له گهل نوینه ری پادشایه کی وهك تۆ که هاوپی منیشی بکات، هه ر له به رنه وه ش هه ر ئیستا به سزای خۆی ده گه یه نم.

ھەمان ئەو پۇژە "ئازىرو" فەرمانى دا سەربازەكانى كۆ بېنەو ە بەئامادەبونى ھەمويان بەقامچى دەستى كىرد بەلىدانى ئەو پىاۋە، من وام دەزانى سەربازەكانى "ئازىرو" بە بىنىنى لىدانى ھارپىكەيان خەمبار دەبن، بەلام ئەوان زۆر خۇشيان بەو دىمەنە دەھات ە بەردەوام پىدەكەنن، چونكە سەربازە نەخوئندەوار ە سادەكانى سەرتاسەرى جىھان لەيەك دەچن، لەبەرئەۋەى لەژيانى نەگۆرپاندا ھىچ خۇشى ە رابواردنىكى تىدا بەدى ناكىت، ھەموو شتىك بەخۇشى ە خۇشگوزەرانى لىكدەدەنەو، بگرە ئەگەر بەبەرچاۋيانەو ە داركارى ھارپىيەكىشيان بكن.

كاتىك بىنىم خوئن لەجەستەى ئەو پاۋەو دەچۆرپت ە قامچىكە گۆشتى جەستەى لەت لەت كىردوۋە، دەستم بەرز كىردەو ە داوام لە "ئازىرو" كىرد كە كۆتايى بەتەمىكىردنى ئەو پىاۋە بەيىت.

دۋاى ئەو ەوم بىردە ناو ئەو چادىرى كە "ئازىرو" تاييەتى كىردىو بەھەوانەۋەى من ە كاتىك سەربازەكان بىنيان من ئەو پىاۋە دەبەمە چادىرەكەى خۆمەو، وايان دەزانى من بۇئەۋەى ئازارى بىدەم بىردومەتە ناو چادىرەكەى خۆمەو، بۇيە بەو پەفتارەم زۆر خۇشحال بون، بەلام من بىرىنەكانى ئەو پىاۋەم تىمار كىرد ە پىچام ە دەرمانى ھىۋىرەو ە دواتر ئاۋجۇم پىدا بۇئەۋەى بىخواتەو، ئەو پىاۋەش گەشتە ئەو باۋەپەى كەمن شىتەم.

شەو "ئازىرو" بانگى كىردەم بۇئەۋەى پىكەو نان بخوئن ە منىش خۆم كىرد بە چادىرەكەى ئەودا ە دۋاى ئەو ەواردىنان بۇ ھىناين. بىنىم بى لە ئەفسەرانى لەشكىرى "ئازىرو" كۆمەلىك ئەفسەرى "ھاتى" ىش لەۋىدا ئامادە بون ە ھىماى ئەفسەرانى "ھاتى" ئەو بوو كە لەسەر سىنەيان وئەنى دۋو تەۋرى يەكتىر ە خۇرىك بەلاسەرى ھەردوۋ تەۋرەكەو، لەشىۋەى خۇرىكى بالداردا وئەنى كىشاپو.

خواردنى ئەو ئىۋارەيە بىرىتى بوو لەمەپى سورگراۋە ە نانىك كە لەناو پۇندا بىرژاندىويان. ھەموويان بەسۆزەو مامەلەيان لەگەلدا دەكىردەم، چونكە من پۇشتىبوم لەلايەن فىرەونەو ە ئاشتىيان پىشكەش بكم، لەكاتىك خۇدى ئەوان خوازىارى ئاشتى بون، ئەگەر فىرەون چەند مانگىكى تىر دانى بەخۇيدا بگرتايە "ئازىرو" ناچار دەبوو بۇ بەرپا كىردنى ئاشتى دەستپىشخەرى بكات.

دوای خواردنی نانی ئیوارە، بینیم کە ئەفسەرانی "هاتی" زیادەپرەوی لەخواردنەوهی مهیدا دەکەن، بۆیه پیشبینی ئەوهم کرد لەوانهیه کارەساتێکی خراپ ڕووبدات.

هەرواش بوو، ئەفسەرانی "هاتی" دوای ئەوهی مهست بون، لەگەڵ ئەفسەرانی ولاتی "ئامورو" بەشەر هاتن، هەر بەویژنەیهوه ئەفسەریکی "هاتی" چەقۆکە ی خۆی دەرھینا و ملی یەکیک لە ئەفسەرانی "ئامورو" یی پێ بریندار کرد.

من پشکنینم بۆ پیاوی بریندار کرد و بینم کە دەتوانم چارەسەری بکەم و برینەکەیم بۆ پیچا و خەواندم، بەلام ئەو پیاوه لەنیوه شەودا سەربازە خزمەتکارەکانی خۆی کۆکردەوه و وتی: بڕۆن و تۆلە ی من لە ئەفسەرانی هاتی کە منیان بریندار کردووه بکەنەوه، ئەوانیش دوای قسەکە ی پۆشتن و ئەو ئەفسەرەیان کوشت.

پۆژی دوایی دوای ئەوهی "نازیرو" ئاگاداری ئەو ڕوداوه بوو، پیاوی برینداری سەرەخوار هەلواسی و تائەو کاتە ی گیانی لەدەستدا، چونکە ئەو تەنها "نازیرو" لە ئەفسەرەکانی "هاتی" دەترسا و بەم سزایە ی ویستی ئەوان ڕازی بکات، بەلکو زۆریش خوازیاری ئەوه بوو لەناو لەشکرەکە ی خۆیدا پارێزگاری لەسیستم و یاسا سەربازەکان بکات.

بەلام لەو شەودا یەکیک لە ئەفسەرەکانی "هاتی" یەکیک لە ئەفسەرەکانی "ئامورو" ی بریندار کردبوو، دوای کۆتایی هینانی ئەو کێشە ی و بلۆه کردنی سەرباز و ئەفسەرەکان و چۆلبونی ناو چادرە کە "نازیرو" کۆپەکە ی خۆی پێنیشان دام.

من دەمزانی کە ئەو کۆپە لەسکی کەنیزەکی پیشوی من کە پیشتەر وتم پیشکەشی پادشای "ئامورو" م کردبوو لەدایک بووه، بەلام سەرەپای ئەوهی ئەو کۆپە تەمەنی لەحهوت سال زیاتر نەبوو، لەگەڵ باوکیدا دەپۆشت بۆ بەره ی جەنگەکان.

گۆنای کۆپەکە ی "نازیرو" سور و وەك قۆخ خاوەنی مویەکی نەرم بوو، هەروەها قژیکی ڕەش و لولی وەك ڕیشی باوکی هەبوو، کاتیکیش تەماشای پێستی سینەیم دەکرد، لەبەر خۆمەوه دەموت کە ڕوخساری سپی لەدایکیەوه بۆماوە تەرە.

"نازیرو" لەهەمان ئەوکاتە ی کۆپەکە ی پێنیشان دەدام وتی: "سینۆه" ئایا تۆ تا ئەمڕۆ کۆپێکی حەوت سالەت بینوووه کە لەکۆپەکە ی من جواتر و بەهێزتر بێت.

کۆپەکەم لەئێستادا خاوەنی چەند ولاتیکە و لەدوای منیش لەوانهیه بێتە پادشای سوریا و چەند ولاتیکی تر و منیش کاریک دەکەم دوای من هیچ کەسێک نەتوانێت

دژايەتى فەرمانپەرەۋاى و فەرمانەكانى ئەو بىكات، چونكە لەناو خودى سوريادا تەۋاۋى سەرۋك خىل و ئەو فەرمانپەرەۋايانەى كە لەوانەيە لەئايىندەدا دژايەتى كۆپرەكەم بىكەن، لەناو بىردوۋە يان لەناۋيان دەبەم.

كۆپى من دەتوانىت بخوئىنئەۋە و بنوسىت و شمشىر بوەشىنىت و چەند پۇژىك لەۋەۋپىش ئەو نۆكەرەى كە بىپىزى لەبەرەمبەردا نواندبوو بەشمشىرەكەى خۆى كوشتى، من ئەو لەگەل خۇمدا دەبەم بۆ ھەموو جەنگىك، بەلام كاتىك ئەو لەشەرەكاندا بەشدارى پىندەكەم كە ئىمە دەست بەتالانى و ويرانكردنى ئاۋايىيەكانى دوزمن دەكەين و دەزانم كە لەجۆرە شەرەندەدا ھىچ كەسىك بەرگرى لەخۆى نىشان نادات و ھەۋلى كوشتنى كۆپرەكەم نادەن.

دۋاى ئەۋە "ئازىرو" باسى كەنيزەى پىشۋى خۆمى بۆكردم كە من لەپاربەردوۋا پىشكەشم كىردبوو و لەئىستادا ژنى ئەۋە و ناۋى "كفتىو" يە و وتى: ئىستا ئەو لە "ئامورو" دا دەژىت و منىش زۆر بىتاقەتى دورى ئەۋم، چونكە پىۋىستەم بەۋەيە لەگەلىدا پاربۆيرم.

سەرەپاى ئەۋەى من لەگەل ئەو كچە سوريانەى كە بەدىل دەگىرىن، پارەبۆيرم، بەلام پاربۆردن لەگەل "كفتىو" دا چىژىكى ترى ھەيە و من ەك "كفتىو" چىژ لەپاربۆردنى ھىچ ژنىك ۋەرنەگرم و ئەو لەئىستادا ئەۋەندە جوان بوۋە، ئەگەر چاۋت پىۋى بىكەۋىت نايناسىتەۋە.

كاتىك سەرقالى گىتوگۇ بوين، لەدورەۋە دەنگى ھاۋارى ژنەكان دەبىسترا و "ئازىرو" وتى: ئەۋە دەنگى ئەو ژنانەيە كە لە لايەنە ئەفسەرانى "ھاتى" ەۋە بەدپەفتارىان لەگەلدا دەكرىت، چونكە كاتىك "ھاتى" يەكان لەگەل ژنە بەدىل گىراۋەكاندا پارەبۆيرن، ناتوانن ەك پىاۋىكى ئاسايى مامەلەيان لەگەلدا بىكەن، بۆيە ئازار بەژنەكان دەگەيەنن، ھەندىجارىش بىرىندارىشيان دەكەن، منىش ناتوانم پىيان لىبىگرم، چونكە ھىشتا پىۋىستەم بە "ھاتى" يەكانە، بەلام دەترسم ئەفسەر و سەربازەكانم فىرى نەرىتە دپندەيىيەكانى "ھاتى" بىن.

منىش ئەم ھەلەم قۇستەۋە و وتم: "ئازىرو" دۇستايەتى و يەكىتى لەگەل "ھاتى" لەئايىندەدا بەزىيانى تۆ كۆتايى دىت و دۋاجار "ھاتى" ئەو ۋلاتانەى تۆ دەستت بەسەردا

گرتون، لی زەوت دەکات، بۆیە باشتروایە "هاتی" یەکان پشتگوێ بخەیت و لەگەڵ میسردا یەك بگریت.

ئێستا "هاتی" لەولاتی "میتانی" دا سەرقالی شەپە و "بابل" یش هیزی سەربازی خۆی ئامادە دەکات، چونکە دەزانیت کە لەکۆتاییدا لەگەڵ "هاتی" یدا هەر بەشەر دیت و تۆش لەگەڵ "هاتی" دا یەکت گرتوو، چیتەر دواى ئەو ناتوانیت گەنم لە "بابل" یەکان وەرگریت و لەئایندەشدا برسیەتی و وشکەسالی، وەك گورگیکی برسی لەو ولاتانەى کە دەستت بەسەردا گرتون سەرھەڵدەدات، بەلام ئەگەر لەگەڵ میسردا یەك بگریت، هەرچەنێک گەنمت بویت دەتوانیت لەفیرعەونى وەرگریت.

"نازیرو" لەو لāmدا وتی: "هاتی" یەکان خەلکانیکن کە بۆ دوژمنەکانیان ھەپەشەنامیزن، بەلام بۆ ھاوڕێکانیان زۆر بەسودن، ئەگەر کەسیک ببیتە دۆستیان، زیانیان لی نابینیت.

ئێستا من و ئەوان دۆست و ھاوڕێی یەکتەین، بەلام لەنیوان ئێمەدا، هیچ پەیمانێک بونی نیە کە من نەتوانم لەگەڵ کەسانی تردا ئاشتى بکەم یان بێمە دۆستیان، پادشای "هاتی" ھەندیکات دیاریم بۆ دەنیریت، بەتایبەت ئەو چەکانەى کە بۆم دەنیریت زۆر سەرنج ڕاکێشن، چونکە ئەم چەکانە لەکانزایەك دروست کراون کە زۆر لەمس و مەفرەغ تیرتەر.

من نكولى لەویدا ناکەم کە زۆر نیکەرانى شیوازی پەفتاری "هاتی" یەکانم و لێشیان ڕازی نیم، چونکە ئەوان لە ھەندیک لە لێنگەرگاگانى سواریادا کە لەئێستادا یەکیکە لەو ناوچە و ولاتانەى کە لەژێردەستەلاتى مندایە، بەشیوەیەك پەفتاری تیدا دەکەن کە وەك بلیی ئەو لێنگەرگایانە ھى ئەوان بێت.

وتم: "نازیرو" ئەوان کە لەئێستادا لەگەڵ تۆدا دۆستن، ئەم لەنگەرگایانە بەھى خۆیان دەزانن، چ بگات بەو پۆژەى دەبنە دوژمن.

"نازیرو" وتی: ئەو پۆژەى دەبنە دوژمنم، تەختى زەویان دەکەم.

وتم: "نازیرو" تۆ دەزانى لەریشە ھەلکێشانى "هاتی" لەلایەن تۆوە، ئەگەر مەحال نەبێت، ئەوا زۆر دژوار و گرفت ئامیزە، چونکە خەلکی "هاتی" لەناوچەىەکی بەرفراوانى کۆیستانى دور لەسوریا دەژین و تۆ بۆئەو "هاتی" ەکان ریشەکێش بکەیت، دەبیت لەشکرەکەى خۆت لەسوریاوە ببەیت بۆ ولاتەکەى ئەوان، ئەوانیش

لەرپاگا کویستانیه سهختهکاندا لهشکرهکهی تۆ لهناو دهبن، من دهزانم که "هاتی" جوړیک کانزای ههیه که ناوی "ناسن"ه و ئەو شمشیرانهش کهبەم کانزایه دروست دهکړین، شمشیره مسیهکان بهیهک لیږدان دهکەن بهدوو کهرتەوه و تیره ناسینهکانیان بهراډهیهک تیژه، که کاتیك دهیهاوێژن ئەگەر بهر جهستهی هەرکهسیك بکهوێت و بچهقیته ناو سینهی هەر کهسیکهوه ئەوا لهپشتیهوه دهردهچیت.

زال بون بهسەر نهتهوهیهکی ئاوادا، که دهکهونه ناوچهیهکی کویستانی سهختی ئەوا فراوانهوه که بهولاتی ئەوان لهقهلهم دهریت بهلایهنی کهم شتیکی مهحاله، چونکه ئەگەر تۆ ئەوهنده بههیز بیت که بتوانی تهنگیان پی ههچنیت، پایتهختی خویان بهجی دههین و دهپۆن بۆ ناوچهیهکی تر و سألها تۆ سهەرگهردانی دۆل و پراگا کویستانیهکان دهکەن، ئەویش بهمهرجیک بتوانی بهرگهی سهرمای بههیزی زستانی ولاتی "هاتی" بگريت، چونکه لهوهرزی زستاندا ئاو و ههوا لهناوچه کویستانیهکانی "هاتی"دا ئەوهنده سارد دهکات که بهسەر کیوهکانهوه ناتوانیت ئاگر داگیرسینیت، بۆیه هەر لهوسهرمایهدا سهربازهکانت دهمرن.

لهبهرئهوه "نازیرو" تۆ دهبیئت کاریك بکهیت، بۆ ئەوهی ئەگەر پوژیک "هاتی" هیزشی بۆ کردیت، کهرهستهیهکت بهدهستهوه بیئت، ئەو تاکه کهرهستهیهش واتای یهکگرتنی تۆ دهگهیهنیت لهگهڵ فیرعهوندا.

تۆ بهتهنهای ناتوانیت لهبهرامبهر "هاتی"هکاندا بهرگری لهولاتی خۆت بکهیت، بهلام ئەگەر لهگهڵ فیرعهوندا یهک بگريت، فیرعهونی میسر ئەوهند سهربازت بۆ دهنیریت که بتوانی پاشهکشه به "هاتی"یهکان بکهیت.

"نازیرو" که بهوردیهکی زۆرهوه گوێ لهقسهکانم دهگرت، نهیدهویست دان بهوهدا بنیئت که له "هاتی"یهکان دهترسیت و وتی: من خوازیاری ناشتیم و ناشتی لهجهنگ بهباشتر دهزانم، لهبهرئهوهش دهجهنگیم بۆئهوهی ناشتیهکی شهرافهتەندانە بهدهست بهینم، ئەگەر فیرعهون ناوچهی "غزه" که بهفیل لهمنی داگیرکردوو، بۆم بگهڕینیتهوه و بهناردنی گهەم و پۆنی پوهکی و زیر قهره‌بوی زیانه‌کانی سوریا بداتهوه - چونکه زیانه‌کانی ئەم جهنگه خودی فیرعهون هیناویهته بون - ئەوا لهگهڵ ئەودا ناشت ده‌بمهوه.

كاتيک بينيم "نازىرو" بە دەم پيکەنینه وە باسى زيانەکانى جەنگ دەکات، زانيم که دەتوانم گالتهى له گەلدا بکەم، بۆيه پيم وت:

"نازىرو" ئەى پياوى "چەتە" و ئەى جەلادى کەسانى بێدەرەتان، تۆ بە چ شيوەيەک دەتوانى باسى قەرەبوى زيانەکان بکەیت، لەکاتیکدا که تۆ بویت لەسوریدا هيرشت کردە بکە سەربازيەکانى ميسر و ژن و پياو و منداڵەکانت کوشت و ژنەکانيت بەدیل گرت و ئیستاش هەمان ئەو ژنانەت داوەتە دەستی ئەفسەرانى "هاتى" وەو و ئەوانيش ئەو ژنە بەدبەختانە دەخنە ژيڕ ئەشکەنجە و نازارەکانيانەو.

تۆ لەو پڕووە وە باسى قەرەبوى زيانەکان دەکەیت که وا دەزانى ميسر لاوازە، لەکاتیکدا ئیستا لەسەرتاسەرى ميسرى خوارودا، پيشەگەران سەرقالى دروستکردنى شمشير و چەقۆ و نيزە و تير و گاليسکەى جەنگين و "هورم هب" که تۆ باش ئەو دەناسى يان هيچ نەبيت ناويت بيستوو، بى هيچ سەختگيرىک زيڕ دەدات بەسەربازەکانى خۆى و ئەو پۆژەى ويستم بيم بۆ لاى تۆ و داواى ناشتيت لى بکەم، بەشيوەيەک پوخسارى گۆڤا که من لەو کاتەدا لەدلى خۆمدا وتم ئیستا دەمکوژيتم.

بەلام فیرعون پەپرەوى لەخوداى خۆى "ئاتون" دەکات، خوازيارى ناشتیه و رقى لەخويندريته، هەر لەبەرئەوێش پيى وتم: بيم بۆ لاى تۆ و پيشنيارى ناشتيت لى بکەم.

بەلام لەبارەى "غەزە" وە تۆ دەزانى که ئەمۆ فیرعون هيچ جۆرە دەستەلاتيکى لەو ناوچەيەدا نیه، تا بتوانييت بۆتى بگهپنيتەو، بەلام تۆ دەتوانى چەتەکانى "غەزە" بەتواناکانى خۆت لەناو ببەیت و بێخەتە ژيڕ پکيڤى خۆتەو و خۆشت باش دەزانى ئەو چەتانه کەسانیکن که بەهۆى ستم و بيبەزەيى تۆو لەسوريا هەلهاوتن.

تەنها داوايەک که فیرعون بۆ ناشتى لەتۆى دەکات ئەوێه که ديلە ميسريەکان نازاد بکەیت و قەرەبوى زيانى بارەگا سەربازيەکان بکەیتەو.

"نازىرو" وەک سەوداگەريکى پارەپيس و تەماعى سريانى که لەکاتى مامەلەکردندا جلەکانى بەرى دەدری، یەخەى خۆى دېرى و بەدەم هاوارەو و تى:

"سينۆه" مەگەر سەگى هار قەپى ليگرتويت که ئەم جۆرە قسانە لەگەل مندا دەکەیت؟ "غەزە" خاکی سوریايە و دەبيت بگهپتەو بۆ سوريا، بەلام لەگەل ديلە ميسريەکاندا که لەئیستادا بەدیل گيراوون بەپيى نەريته باوەکان مامەلەيان لەگەلدا

دەكرىت و ئىمە دەيانفرۆشىن و ئەگەر فىرەونىش خوازىارى دىلەكانى خۆيەتى بۇ كرىنيان ئالتونى ھەيە، دەتوانىت لىم بىكرىت، بەلام دەربارەى زىانى بازىرگانه مىسرىەكان تۆ قسەيەك دەكەيت كە تەنھا كەسىك كە سەگىكى ھار قەپى لىگرتىبىت قسەى وا دەكات.

ئەو بازىرگانانەى تۆ باسىان دەكەيت زىانيان پىگەيەنراو، لەكوى بون بۆئەوھى زىانمەند بىن؟ ئەگەر ئەوانە لەمىسردا بون و ئىمە ھاتوینەتە ئاۋ مىسرىەو و بەھۋى ھاتنى ئىمەو زىانيان بىنيىت، تۆ مافى خۆت بوو بلىيت ئىمە دەبىت قەرەبوى زىانەكانيان بىكەينەو.

بەلام ئەم بازىرگانه مىسرىانە كە دەبىت لەۋلاتى خۇياندا بازىرگاني و قازانچ بىكەن، ھاتون و ۋلاتى ئىمەيان كىردوۋە بەمالى خۇيان و لەباشترىن مالەكانى ئىمەدا نىشتەجى بون و دەستيان بەسەر باشترىن كىلگەكانماندا گىرتوۋە و كالا مىسرىەكانيان لەۋلاتى خۇيانەو ھىناو بۇ ئىرە و بەچەند بەرامبەر بەخەلكى سوريای دەفرۆشەو و پۇژ لەدۋاى پۇژ ئەمانە دەۋلەمەندىر دەبن و دانىشتوانى سورياش ھەژارتىر، ھەرلەبەرئەوۋەش ئەوھى خەلكى لەدەستىرنجى كارە پۇژانەكانياندا بەدەستيان دەھىنا دەياندا بەكالا مىسرىەكان كە جگە لە گەنم ھىچ يەك لەو كالايانەى بۇ خەلكى سورييا پىۋىست و بەسود نەبوو.

ئەم رەۋشە بۇ ماۋەيەكى دىرژخايەن لەسوريادا بەردەوام بوو و كار گەشتە شوپنىك كە لەسەرتاسەرى سوريادا ماللىكى باش و كىلگەيەكى باش و كارىزىكى باش نەبوو پەيوەست نەبىت بە بازىرگانىكى مىسرىەو، يان بەشى تىدا نەبىت، ئىستاش كەخەلكى سورييا بەمافى رەۋاى خۇيان گەشتون، دەبىت بۇ قەرەبو كىردنەوھى زىانى بازىرگانهكانى زىپوزىويان بەدەينى؟

ئاگادارى ئەو بووم ئەگەر دىرژە بەگفتوگۋى قەرەبوى زىانى بازىرگانهكان بەدەم، ئاۋا ناتوانم دىرژە بەگفتوگۋىكانم بەدەم^{۱۹}.

بۆيە بابەتى گىفتوگۋەم گۆپى و وتم: "ئازىرو" ئەگەر تۆ لەگەل مىسردا ئاشت بىيىتەو، دەتوانى دىوار و ھەسارگەلىكى بەرز بەچارەدەورى شاردا دروست بىكەيت و

¹⁹ لىرەدا مەبەستى ئەوھى ئەگەر دىرژە بەم گىفتوگۋە بەدەن دىكوزن.

بازرگانی ولاتەكەت، بەهۆی ئالوگۆرکردنی بازرگانی لەگەڵ میسریەكاندا، دەولەمەند ببن، ئەگەر "هاتی" یش پەلامارت بدات، بەهاوکاری سەربازی و كانزا دەبیته پێگەر لەبەردەم ئەوەی "هاتی" یەكان بتوانن دەستدریژت بکەنە سەر.

سەرەرای ئەوەش، ئەوەی پویدا تیپەری و دەبیئت لەمێدا بپاری بەدەیت و ھەلۆیستی لەبەرامبەردا وەرگری و منیش لەوباوەرەدام، ئەو ئاشتیە ی ئەمێو فیرەون پێشنیاری تۆی کردوو، بۆ تۆ ئەك تەنھا ئاشتیەکی شەرافەت مەندانە، بەئەكو لەبەرژەوندی تۆشدا، چونكە فیرەون داوای ئەو ولاتانە ی كە لەسوریا دا دەستت بەسەرداگرتون لێناكات و بەم ئاشتیە ی فیرەون، تۆ لەبەرامبەر "هاتی" یەكاندا بەھێزتر دەكات.

گفتوگۆی ئەو شەو لەوشوینەدا كۆتایی پێھات، بەلام داوای چەند پۆژ و شەویك، دوبارە لەبارە ی ئاشتیەو گفتوگۆم لەگەڵ "نازیرو" دا كرد و ئەویش چەندجاریكی وەك سەوداگەرە سریانیەكانی یەخە ی خۆی ھەلەدەری و بەدەم ھاوارەو دەیوت: فیرەون دەیەوێت فریوم بدات و كۆپەكەم لەفەرمانپەرە یایی سوریا بیبەش بكات.

جاریكیان وەك ناپەزاییەك لەچادەرەكە ی ئەو چومە دەرەو و وا خۆم نیشان دا كە مەبەستی گەرانەو ھە یە و ھەوایی ئەو ھەم بۆ نارد كە كەژاویەك و دەستە یەك سەرباز بۆ پاسەوانی كردن لەگەڵدا بنیژت، بۆئەو ی بگەریمەو بۆ میسر.

"نازیرو" منی بانگیشتی چادەرەكە ی خۆی كرد و دوبارە گفتوگۆكەمان دەستی پێكردەو و من ئاگاداری ئەو بووم كە تیپەربونی كات لەبەرژەوندی فیرەوندایە، چونكە بەتیپەربونی ھەر پۆژێك لە ئۆردوگای "نازیرو" دا ناكۆکیەکی زیاتر دەكەوتە نیوان ئەفسەرەكانی "هاتی" و ئەفسەرەكانی "ئامورو" و ئەفسەرانی "هاتی" ئەفسەرانی لەشكری "نازیرو" یان وەك نۆكەری خۆیان تەماشای دەكردن و دەیانوت، ئەگەر ئێمە نەبوینا، ئێو نەتاندەتوانی دەست بەسەر ھەموو سوریا دا بگرن، ھەرەھا دەیانوت، دەبیئت سوریا بۆ ئێمە بیئت، ئەك بۆئێو.

لەخودی سوریا شدا ناكۆکی كەوتە نیوان "نازیرو" و فەرمانپەرەكانی تری سوریا دا، پادشاكانی تری سوریا ئیرەییان بە توانا و دەستەلاتی "نازیرو" دەبرد و ئەیان دەویست ببنە گۆرپایەلی ئەو.

"نازیرو" پینشنیاری ئه وهی لیکردم، له بهرئه وهی بۆ گریبهستی ناشتی نیوان ئه و فیرعهون جگه له "غهزه" هیچ ناکۆکیهکی تریان له نیواندا نیه و بارودۆخی ئه و ناوچهیهش وا دهخوازیت که ههسار و دیواری چواردهوری شاری "غهزه" - که ناوچهی غهزه به ناو ئهوشارهوه بانگ دهکریت - بپروخیئیت.

دوای ئه وهش له لایه "نازیرو" وه پادشایهک بۆ "غهزه" دهستنیشان بکریت، به لām ئه م پادشایه به پیی ئه و خواست و فرمانه ی که فیرعهون دهستنیشانی دهکات له "غهزه" دا فرمانپه وایی دهگریته دهست و کهشتیه میسریهکان بینه وهی هیچ باجیک بدهن خۆیان دهکهن به شاری "غهزه" دا و بازرگانه میسریهکانیش به ئازادی له ویدا بازرگانی خۆیان دهکهن.

من تیگه شتم که مه بهستی "نازیرو" له م پینشنیاره دا ئه وهیه که به فیل و دوپویی "غهزه" له دهستی میسر ده بکیشیت و کاتیکیش ههساری چواردهوری غهزه یان ویران کرد، چیت دوای پوخانی ئه و ههساره، له پری ستراتیژی سهربازیه وه به های خوی له دهست ده دات.

بۆیه منیش ئه م ریگه چارهیه م په سه ند نه کرد و وهک رابردو و له م بابته دا بیدهسته لاتی خۆم نواند و وتم: که فیرعهون له "غهزه" دا هیچ دهسته لاتیکی نیه بۆئه وهی بتوانیت ههسار و دیواری شار ویران بکات و پراویژکاریک بۆ پادشای "غهزه" که خوی دهستنیشانی بکات هه لبرئیت.

"نازیرو" به شیوهیه که له م خۆ دزینه وهیه ی من توپه بوو که منی له چادره که ی خوی کرده دهر وه و منیش دوباره ویستم بگه ریمه وه بۆ میسر، به لām دوباره پری پوشتنی لیگرتم، بینه وهی بپاریکی یه کلایه که ره وهی ناشتیم پیبدات و منیش بۆما وهی چهند پوژیک تر له ئوردوگا که ی ئه ودا مامه وه و کاتی خۆم به چاره سه رکردنی نه خوش و برینداره کانه وه تیده په راند، به تایبته ئه و ژنانه ی که له لایه ئه فسه ره کانی "هاتی" وه بریندار و ئازار و ئه شکه نجه درابوون چاره سه ر ده کرد، تلپاکیشم دهرخواردی ئه و که سانه ده دا که له حالی گیانه لاند بو، بۆئه وهی بی هه سکردن به هیچ ئازاریک، له خه ویکی خوش و چیربه خشدا گیانیان له دهست بدهن و له ئازاری ئه و ژیانیه تییدابوون پزگاریان بییت، له و دهرمانانه ی که له میسر دا بۆ مردن به کارم دهینا، هیچ کامیان له تلپاک بینازارتر نیه، چونکه ته نها تلپاک و هاوشیوه کانی بی هیچ پهنج و

ئازارىك لەحالى خەودا كەسەك پەوانەى ولاتىكى تر دەكات، ھەرلەبەرئەوەش ئابىت بخىتە بەردەستى ژنان و لاوان و ئەوكەسانەى لەوانەى بەھوى تۆپەى يان ئاۋمىدىانەو، دەست لەخۆكۆڭرەو بەدەن.

سەرەپاي چارەسەر كەردنى نەخۇش و برىندار و ئاسودە كەردنى ھەندىك لەو ژانەى كە لەئازاردا دەژيان، لەو پۆڭەى كەمن لەئوردوگاي "ئازىرو" دا بوم، كۆمەلىك لەدىلە مىسرەكانم بەكەپنىان ئازاد كەرد.

شەويكىان دوو كەس ھەولى كوشتنى "ئازىرو" يان دا "ئازىرو" ش يەككى لەوانە كوشت و ئەويتريان بەدەستى كۆپەكەى برىندار بوو، پۆڭى دواىى "ئازىرو" بانگى كەردم و دواى ئەوەى باسى نىگەرانى و دلگەرانىەكانى خۆى بۆكەردم وتى: من ئامادەم لەگەل فەرەونددا ئاشت بېمەو.

پەيمانى ئاشتى لەھەمان ئەو پۆڭەدا لەنىوان فەرەونى مىسر لەلەكە و "ئازىرو" و تەواى فەرمانەرەوايانى سورىا لەلەكەى ترەو مۆكرا و "ئازىرو" بەنۆینەرايەتى فەرمانەرەواكانى ترى سورىا، ئەو پەيمانەى مۆر كەرد.

بەپىئى ئەو پەيمانە "غەزە" بۆ مىسر ماىەو و فەرەون ھىچ پەيمانىكى بۆ كوشت و كوشتار كەردنى چەتەكانى "غەزە" لەئەستۆ نەگرت، بەلام پازى بوو بەوەى دىلە مىسرەكان لە "ئازىرو" بکەپتەو.

لەو پەيمانەدا ئەوەيان نوسى كە ئەم پەيمانە لەنىوان فەرەون و "ئازىرو" دا دانى پىدا نراو، بۆ بەردەوامى و پاراستنى ئەم پەيمانەش خستيانە ژىر پارىزگارى ھەزار خوداى مىسر بۆنمونه "ئاتون" و ھەزار خوداى سورىاوە.

كاتىك ئەم پەيمانە لەسەر تەختە قوپە خۆشەكراوەكان نوسرانەو "ئازىرو" لەكاتى مۆكەردنى ئەو پەيمانەدا وا خۆى نىشان دا كە زۆر خەمىگىنە و بەمۆكەردنى ئەو پەيمانە زيانىكى زۆرى بەخۆى گەياندووە، منىش كاتىك ئەو پەيمانەم مۆر كەرد يەخەى خۆم دېرى و دەستم كەرد بەگرىان و ھاوار كەرد بۆئەو "ئازىرو" بزانىت لەو پەيمانەى كە زيان بەمىسر دەگەيەنىت زۆر ناپازىم، بەلام لەناخەو ھەم ئەو بەم پەيمانە پازىبوو ھەم منىش.

كاتىك خۆم بۆ گەپانەو بۆ مىسر ئامادە كەرد "ئازىرو" چەند ديارىەكى پى بەخشىم و منىش پىم وت: دواى ئەوەى گەشتەو مىسر بەيەكەمىن كەشتى مىسرى

که له دواى ئەم پیکهوتنه بهرەو "غەزە" بهێژ دەکەوێت، چەند دیاریەك بۆ ئەو و ژنەکەى و کۆرەکەى دەنێرم.

له کاتى به پیکهوتندا "نازیرو" له ئامیژی گرتم و منى به ناو نیشانى هاوپی خۆى بانگ کرد و منیش کۆرەکەیم له ئامیژگرت و ماچم کرد، به لām هەردو کمان دەمانزانی که ئەو پەیمانى ئاشتییەى که له نێوان فیرعهون و "نازیرو" دا به ستراوه به ئەندازەى ئەو قۆرە خوشەکراوەى که ئەو پەیمانى له سەر نوسراو تهوه و مۆر کراوه نرخى نیه.

"نازیرو" له ترسى "هاتى" یەکان ناچار بوو ئەو پەیمانه له گەڵ فیرعهوندا مۆر بکات و فیرعهونیش به هۆى پێداگری خوداکەى "ئاتون" ئەو پەیمانهى له گەڵ "نازیرو" دا بهست.

به لām پایەدارى و بهردهوامى ئەم پەیمانه به "هاتى" یەکانهوه پەيوهست دهکرا، ئەگەر "هاتى" هەکان له ئایندهدا بۆ "نازیرو" نه بونایه ته مایهى ههپهشه، ئەوا نهویش ئەو پەیمانهى پێشیل دهکرد و جهنگى له گەڵ میسر دا بهرپا دهکرد، سەرەپای "هاتى" هەکان، بارو دوخی پادشای "کریت" ییش له م جهنگانهدا زۆر کاریگەر بوو، چونکه ئەگەر هیزی دەریایى "کریت" پارێزگارى له کەشتیه میسریه کان نه کردایه، ئەوا کەشتیه میسریه کانیش نه یانده توانی گەنم و زێڕ و چەك بگهیهننه شارى "غەزە" وه، ئەوکات ئەو کەسانهى که له "غەزە" دا ده جهنگان خۆیان ده دا به دهسته وه.

"نازیرو" دواى بهستنى پەیمانى ئاشتى پێى و تـم: که بـلـاوه به له شکره کەى خۆى دهکات و دهستهیهك سەربازیش له گەڵ مندا ده نیریت بۆ ئەوهى بـمـگهیهننه "غەزە" وه، ههروهها "نازیرو" له پێى فەرماندهى ئەو دهستهیهى له گەڵ مندا دیت، نامهیهكى نارد بۆ هیزه کەى خۆى له "غەزە"، بۆ ئەوهى کووتایى به "گه مارو" دانى شارى "غەزە" بهینن، چونکه ئاشتى له نێوان میسر و "ئامورو" یه کاندایه رقه رار بووه.

کاتیك ئیـمه گه شتیـنه "غەزە" و چاوـم به هـسارى "غەزە" کهوت ئەوکات تیـگه شتم "نازیرو" بۆچى ئەوهنده پێداگری له سەر ئەوه دهکرد دهست به سەر غەزەدا بگریت یان هـسارى ئەو شارە وێران بکات.

هـسارى "غەزە" یه کیـکه له قهـلـا به هیـزه کانی جهنگ، سەرەپای ئەوهى ماوهیهك به سەر گه مارو دانى ئەو شارە له لایهـن "نازیرو" هـ تـیده پـهـریت، گه مارو دراوه کان له پێى

دەریاوە کەرەستە و خۆراکیان وەرەگرت، هەرلەبەرئەوه‌ش توانیان دان بەخۆیاندا بگرن.

لەبەرئەوه‌ی من نوینەری پادشای "میسر" بوم، کاتی‌ک چلە خورماکەم بەلاسرەوه‌ راوه‌شاند بۆئەوه‌ی خۆم بکەم بەناو شاری "غەزە" دا، بەلام لەباتی ئەوه‌ی دەروازە‌ی شار بە‌پرمدا بکە‌نەوه‌، بەشیو‌ه‌یه‌ک تیرباران و ورده‌ تیریان تی‌گرتم که وام زانی دوا‌ین ساتی ژیانم گەشتووه‌.

بەلام پێش ئەوه‌ی لەحه‌ساری "غەزە" نزیک ببینەوه‌، سەربازە‌کانی "نازیرو" قەل‌خانه‌ گەرە‌کانی خۆیان بە‌رزکردبو‌یه‌وه‌ و ئی‌مه‌ش خۆمان لە‌ژێر ئەو قەل‌خانانه‌دا شارده‌وه‌، ئە‌گەر وامان نە‌کردایە دە‌کوژراین.

ب‌گەر دوا‌ی ئەوه‌ی من بە‌ده‌نگی‌کی بە‌رز خۆم پێ ناساندن، فەرمانده‌ی بە‌رگری‌کارە‌کانی "غەزە" وتی: ئی‌مه‌ فریوی ئەو جو‌ره‌ قسانە ناخو‌ین و بە‌هیچ بیانویه‌ک دە‌روازە‌ی شار ناکە‌ینە‌وه‌، ئە‌گەر ئەو پیاوه‌ "سینووه‌" ی پزیشک و نوینە‌ری فیرعه‌ونه‌، ئە‌وا ئی‌مه‌ لە‌پێی سە‌بە‌ته‌یه‌که‌وه‌ هە‌لیده‌کیشینه‌ سەر سە‌حاری شار.

هە‌مان کاریشیان ئە‌نجامدا، لە‌کاتی‌کدا که سە‌ربازە‌کانی "نازیرو" پیده‌کە‌نین منیان بە‌و سە‌بە‌ته‌یه‌ هە‌لکێشایە سەر حە‌سار و دوا‌ی ئەو هە‌لکێشانه‌ خۆم کرد بە‌ناو شاردا، فەرمانده‌ی بە‌رگری‌کارانی "غەزە" وتی: من ئە‌وه‌نده‌ درۆ و فی‌لم لە‌سریانیه‌کان ببینوه‌، که بو‌وه‌ ته‌ هۆی ئە‌وه‌ی باوه‌ر بە‌هیچ شتی‌کیان نە‌کە‌م، ئە‌وکات تی‌گە‌شتم که چۆن شاری "غەزە" تا ئە‌وکاته‌ لە‌بەر‌امبەر لە‌شکری "نازیرو" دا بە‌رگری لە‌خۆی کردووه‌ و خۆی نە‌داوه‌ بە‌ده‌سته‌وه‌، چون‌که فەرمانده‌ی بە‌رگری‌کاران و ئە‌وانی تر، پیاو‌گە‌لی‌کی نازاو دلێ‌ر و پایە‌دار و هۆشیار بون که نه‌ فریویان دە‌خوارد و نه‌ لە‌سریانیه‌کانیش دە‌ترسان.

ئە‌وکات که‌شتیه‌ک منی بە‌ره‌و میسر برد و کاتی‌کیش خۆمان کرد بە‌ناو پو‌باری "نیل" دا و دانیش‌توانی میسر ئا‌گاداری ئە‌وه‌ بون که لە‌سو‌ریادا ناشتی بە‌رپا بو‌وه‌، زۆ‌ر خوش‌حال بون.

دوا‌ی ئە‌وه‌ی خۆمان کرد بە‌ناو "مە‌فیس" دا من نی‌گەر‌ان بوم و لە‌وه‌ دە‌ترسام که "هورم هب" لیم تو‌په‌ ببی‌ت و بلی‌ت بە‌رقەرارکردنی ناشتی دژی بە‌رژە‌وه‌ندیە‌کانی میسر، بە‌لام ئە‌وم بە‌رو خوشی و خوش‌حالی بینی.

ئاشکرا بوو که هیژی دهريایی "کريت" چیت پاریزگاری له کهشتیه میسریه کان ناکات و کهشتیه جهنگه یکانی میسریش گهراونه ته وه بۆ میسر.

له بهرئه وه ئه گهر جهنگ له "غهزه" دا بهردهوام بوايه، شاری "غهزه" له بهرامبه به رنگاریه کاندای شکستی دهینا، چونکه چیت "هورم هب" نهیده توانی له پئی دهرياه خواردن و کهرسته ی پیویست بگهیه نیته ئه و شاره، چونکه کهشتیه جهنگه یکانی سوریا، ئه و کهشتیه میسریانیه یان نوقمی دهريا ده کرد که باری کهرسته و خۆراك و چهکیان هه لگرتبوو و به ره و "غهزه" ده پۆشتن.

ئه وه بوو "هورم هب" له بهر قه رار کردنی ناشتی و ئه وه ی "غهزه" بۆ میسر بمینیتته وه زۆر خوشحال بوو و یه کسه ر چه ند کهشتیه ک کهرسته و پیدایوستی و خۆراك و سه ربازی بۆ به هیژ کردنی باره گای سه ربازی "غهزه" نارد و پاریتزانه کان که له بیاباندا نیشته جی بون به هیژتر کرد.

کاتیک من له "مفیس" دا بوم بالۆیزیک له لایه ن "بورا بوریا ش" ی پادشای "بابل" هاتبوو بۆ میسر و منیش ئه وم سواری کهشتیه که ی خۆم کرد که کهشتی فرمانه وه یی بوو و پیکه وه به ره و باره گای فیرعه ون به پئی که وتین، له بهرئه وه ی بالۆیزی "بابل" پیره میردیکی دانا بوو، من چیژم له گوته کانی - به تابییه تی له باره ی ئه ستیره ناسی و پیشبینی کردنی پودا وه کانی ئاینده - وه رگرت.

بالۆیزی "بابل" ده یوت: من له به هیژیونی به رده وامی "هاتی" ده ترسم و وا لیکی ده ده مه وه که "هاتی" هکان دوا ی ئه مه ش له مپۆ به هیژتر ده بن، به لām توانای "هاتی" سنوریکی هه یه، چونکه ئه ستیره ناسه کانی "بابل" پیشبینی ئه وه یان کرد وه که سه ده یه کی تر توانای "هاتی" به ره و کزیون ده پوات و له خۆرنا و وه خیلگه لیکی سپی پیست و دپهنده و کیوی ده که ونه پئی و هیژ و ده سته لاتی "هاتی" هکان له ناو ده بن.

به لām ئه ستیره ناسه کانی "بابل" نه یانوت له چ به رواریکدا خیله سپی پیست و دپهنده کانی خۆرنا و بۆ له ناو بردنی "هاتی" هکان ده که ونه پئی، به لām هیچ گومانیکیان له وه دا نیه که ئه مه به سه ر "هاتی" یه کاندای پوو ده دات.

منیش سهرم لهه گوتهیه سوپرما، چونکه ده مزانی له بهشی خورئاوادا، جگه له ده ریاو دورگه یهك هیچ شتیکی تر نیه و نه مده توانی له وه تیگهه، به چ شیوه یهك خیله دپنده كان له ویوه دین و هیژ و دهسته لاتی "هاتی" هكان له ناو ده بن.

به لام تیگه شتم كه ئه سته ناسه كانی "بابل" پشبینیه كانیان راسته، چونكه خودی خوم له "بابل" دا هندیك شتم له وان بینیبوو كه زور سهرم لیی سوپر ده ما.

دوای ئه وه بالویزی "بابل" وتی: ئه و سهرده مهی ئیمه تییدا ده ژین، کو تایى پیدیت و دوای ئه ویش سهرده میکی تازه ده ست پیده كات و له سهرده می نویدا هندیك له نه ته وه كانی ئه مپو له ناو ده چن، ههروهك چو ن نه ته وهی "میتانی" به ده ستهی "هاتی" یه كان له ناو چوه، ههروه ها ئه و خودایانه ی كه له مپو دا فرمانه واییان له ده سته یه له ناو ده چن و چه ند خودایه کی تر جیگه یان ده گرنه وه.

دوای ئه وه له باره ی "ئاتون" وه پرسیارى لیكردم منیش و پیم وت: ئاتون خودایه كه كه خو ی پیشانی فیرعه ونی میسر داوه و ئه و ئه ركه ی به فیرعه ونی میسر سپاردوه كه یهكسانی له ناو میسر دا به رپا بكات و هه موو جیاوازیه کی نیوان ده و له مه ند و هه ژار له ناو بجیت و کو تایى به جهنگ به یینیت.

كاتیک من ئه م قسانه م ده كرد، بالویزی "بابل" ریشی سپی خو ی نه وازش ده كرد و دوای ئه وه وتی: من وا لیکی ده ده مه وه كه ده ركه وتنی ئه م خودایه، یه کیكه له به لگه كانی کو تایى هاتنی ئه م سهرده مه، چونكه هیچ كه سیك بیروباوه ریکی ئاوا سهیری نه بیستوه و پهیدا بونی ئه م بیروباوه ریش به سه بو ئه وهی ئه م سهرده مه ی پی له ناو به ریت.

بەشى چل ھەم

ھەولۈ كۈشتى فیرەونيان دا

كاتىك من لەبارەگای میسر دورکە وتبومەو، سەرئیشەكەى فیرەون دوبارە سەرلەنوی سەرى ھەلدا بویەو و نیگەرانیەکان بەسەر پۆحیدا زال بوبون. "نامى" کاهینى مەزنى پەرستگای "ئاتون" بۆئەوئى فیرەون ھیور بکاتەو بربارى دا دواى کۆکردنەوئى بەروبوم ئەوکاتەى پوبارى "نیل" ھەلدەچیت، ئاھەنگىكى سى سالتە بۆ فیرەون بەرپا بکات.

فیرەون زیاد لەسیانزە سال فەرمانرەوايى نەکردبوو، بەلام ھىچ گرفتیک لەویدا نەبوو کە جەژنى سى سالتەى بۆ بگێنن، چونکە ھەر لەکۆنەو، ئەو لەمیسردا نەريت بوو کە فیرەون ھەر کاتیک خۆى بپەویت دەتوانیت ئاھەنگى سىيەمین سالى فەرمانرەوايى خۆى بگێریت.

كاتىك گەشتەو میسر خەرىكى کۆکردنەوئى بەروبوم بون و جوتیارەکانیش بەبۆنەى زۆرى بەروبومەو، لەسالانى پابردوو پازى تر بون.

لەبەرئەوئەش دەلیم "پازى تر" بون کە بەتەواوى لى پازى نەبوون، چونکە تۆوى گەنم وەك پابردوو پەلەى پێو بوو و دینشینەکان ھەرەك جارەن بەنەفرەت و ترسەو گەنمەکانیان بۆ خواردن بەکار دەھینا.

كاتىك منیش گەرامەو بەزرگانەکانى میسر زۆر خوشحال بون بەوئى کە پەیمانى ئاشتى لەنیوان فیرەون و "ئازىرو" دا بەستراو، چونکە بەھۆى بەستنى ئەم پەیماننامەى ئاشتى بەزرگانى بازەرگانەکانى میسر سوریا دوبارە سەرى ھەلدەدایەو.

لەدیدی سیاسییەوه هاتنی بالۆیزی "بابل" بۆ میسر گرنگیەکی زۆر لە خۆدەگرت، چونکە بالۆیزی "بابل" یەکیک لەخوشکەکانی "بۆرابوریاش" ی پادشای خۆی لەگەڵ خۆیدا دەهینا بۆئەوهی بیکاتە هاوسەری فیرەون، ھەروەھا دەیویست ئەو داوایە لەفیرەون بکات کە یەکیک لەکچەکانی خۆی بکاتە هاوسەری "بۆرابوریاش".

ئەم ژن بەژنە ی نیوان "ئەخناتون" و "بۆرابوریاش" ئەوهی دەسەلماند کە پادشای "بابل" دەیهوێت لەبەرامبەر ھەرەشە "ھاتی" یەکان لەگەڵ میسریدا یەک بگرێت.

دوای ئەوهی میسریەکان بیستیان پادشای "بابل" داوای دەستی کچی فیرەون دەکات بۆئەوهی بیکاتە هاوسەری خۆی زۆر دڵگران بون، چونکە بەپێی دروشمەکان خۆینی پیرۆزی ئەندامانی خێزانی فیرەون، ئەدەبوو ئاویتە خۆینی بیانیەکان ببیت، بەلام فیرەون ئەم پێشنیارە پەت نەکردەوه، من تیگەشتم کە لەناخەوه لەوهیکە کچەکە لەمیسر دور دەکەوێتەوه و دەپوات بۆ "بابل" زۆر بەداخ بوو، چونکە فیرەون ئەوهی ھینایەوه یاد خۆی کە شارادە خانمگەلیکی مندالی "میتانی" بۆ هاوسەرگیرکردن لەگەڵ فیرەوندا هاتون بۆ میسر و لێرە گیانیان لەدەست داوه و ئەویش بەھەمان شیوێ ترسی ئەوهی لی نیشتبوو کە کچەکە ئەمیش لە "بابل" دا بمریت، سەرھەرای ئەوەش دۆستایەتی پادشای "بابل" ی زۆر بەرز دەنرخاند، بۆیە پازی بوو بەوهی کچەکە خۆی لەپێناو ئەم دۆستایەتییەدا بکاتە قوربانی.

بەلام تەمەنی ئەو کچە کە دەبوو ببیتە هاوسەری "بۆرابوریاش" ی پادشای "بابل" لەوکاتەدا دوو سالان بوو، بۆیە فیرەون بەبالۆیزی "بابل" ی وت: کچەکە خۆی لە میسریدا دەدات بە "بۆرابوریاش" بۆیە بالۆیز لەلایەکەوه و فیرەونیش لەلایەکی ترەوه بەنۆینەرایەتی پادشای "بابل" و کچی "فیرەون" لەلایەکی ترەوه گۆزە ی هاوسەری دەشکێنن، بۆئەوهی بۆرابوریاش بزانی کە کچی فیرەون ژنی پادشاکەیتە و دوای ئەوهی گەشتە تەمەنی بانخ بون، پەوانە ی "بابل" ی دەکات، بالۆیزی "بابل" یش ئەم پێگەچارەییە پێباش بوو.

کاتی کە من گەشتمەوه شاری "ناسۆ" فیرەون بەدەست سەرئیشەوه دەینالاند، بەلام بەگەشتنی ھەوایی بەستنی پەیمان نامە لەگەڵ "نازیرو" دا، ھەروەھا یەکگرتنی "بابل" و میسر گاریگەریەکی باشی کردە سەر فیرەون و ئەوی بۆ بەشداری کردنی یادی سییەمین سالی فەرمانڕەوایی ئامادە کرد.

"نامى" كاهىنى مەزنى پەرستگاي "ئاتون" ئامادەكارى بۇ بەرپاكردىنى ئاھەنگى سىيەمىن سالى فەرمانپەرەوايى "ئەختاتون" ى بەشكۆمەندىيەكى لەپادەبەدەر بىنى و داواى لەدانىشتوانى باشورى مىسر كىر كە نوينەرانى خۇيان بۇ بەشدارى كىردن لەم ئاھەنگەدا بىئىرن و ئەوانىش نوينەرانى خۇيان بە ولاخگەلىكى هيل هيل كراو²⁰ و زەرپافە نارد و ھەندىك لەو نوينەرەكانەش مەيمونىكى بچوكيان بەدەستەوہ بوو كە مەيمونەكانىش "توتى" يەكيان لەسەر دەست بوو.

نوینەرانی دانیشتوانى باشورى مىسریش، چەند نۆكەرىكيان لەگەل خۇياندا ھىنابوو كە ئەمانىش بەنوینەراییەتى دانیشتوانى ئەو ئاۋچەيەوہ "ئالتون و عاج و سنوگكەلىك كە لە دارى "ئابنوس"²¹ دروست كرابون و پەرى نەعامە "يان پىشكەشى فىرەون كىرد، بەلام من دەزانم كە "نامى" ئەو كەرستانەى لەخەزىنەى فىرەوندا دەرھىناوہ و داویەتى بەنوینەرانی دانیشتوانى باشور بۇئەوہى پىشكەشى فىرەونى بكەن، ھەرىكە لەو خەلكە سەبەتەيەكى بەسەرەوہ بوو و پىشانى يەكتريان دەدا و دەيانوت كە پىرەيتى لەئالتون، بەلام من دەزمانى كە خالىن. بەلام فىرەون ئاگادارى ئەم فىلە نەبوو و واى زانى بەراستى خەلكى باشورى مىسر ئەو دياريانەى پىشكەش دەكەن و وەفادارى ئەون - لەوہيكە خەلكانى ئاسايى دەولەمەند بون ئەگىنا نەياندەتوانى ئەو ھەموو دياريانە پىشكەشى ئەو بكەن- زۆر خۇشحال بوو. بەلام ديارىيەكانى بالۆيزى "بابل" راستەقىنە و گرانبەھابوو. بەبۇنەى سىيەمىن سالى فەرمانپەرەوايى فىرەون بالۆيزگەلىك لەلايەن "كرىت" و "ئازىرو" ە ھاتبون.

بالۆيزى "كرىت" چەند گۆزە شوشەيەكى پاراۋوہ و چەند كاسەيەكى ئالتونى كە بەشپەيەكى زۆر جوان بەگەوہەرى جۇراۋجۇر پارزىنرابويەوہ پىشكەشكرىد، ھەرۋەھا چەند گۆزەيەك پۇنى پوھكى بەتام و بۇندارىشى ھىنابوو كە ئەم جۆرە پۇنە تەنھا لە "كرىت" دا دەست دەكەوت.

"ئازىرو" ش ديارىگەلىكى ناردبوو، چونكە بەھىۋاى ئەوہ بوو لەبەرەمبەردا چەند ديارىيەك لەفىرەون وەرگىت، ھەرۋەھا دەيويسىت لەپىتى بالۆيزەكەيەوہ كە چەند

²⁰ ولاخى ھىل ھىل كراو: مەبەست كەرى كىۋە كە لەئەفرىقادا دەۋىت و زياتر يەكۆمەل بۇ ئەملاۋ لا كۆچ دىكەن بەئىنگلىزى پىنى دەلئىن زىبرا "zebra".... وەرگىت

²¹ بىرۇ بۇ پەرەۋىزى ژمارە "۲۵" ى بەرگى يەكەمى سىنۋەھ.

دیاریه‌کی له‌گه‌ڵ خۆیدا هه‌لگرتبوو، چه‌ند زانیاریه‌کی دروست له‌ میسر دا به‌ده‌ست به‌یڤیت و بزانی‌ت که نه‌خۆشی و شیتی فیرعه‌ون-چونکه بیستبوی که فیرعه‌ون شیت بووه-تا چ پاده‌یه‌ک راست و دروسته.

دوای کۆتایی هینانی ئه‌و ئاهه‌نگه "ئه‌خنا‌تون" له‌گه‌ڵ که‌چه‌ دوساله‌که‌یدا پۆشت بۆ په‌رستگای "ئاتون" منیش له‌گه‌ڵیدا پۆشته.

له‌په‌رستگادا، فیرعه‌ون که‌چه‌کی خۆی له‌ته‌نیشت با‌لویزی "بابل"وه پاره‌ستاندا، ئه‌وکات کاهینی مه‌زن، به‌پیی نه‌ریتی ژن و می‌ردایه‌تی، گۆزه‌یه‌کی له‌نیوان کچی فیرعه‌ون و با‌لوی‌زدا شکاند.

کاتی‌ک گۆزه‌که‌ شکا، من پوخساری با‌لویزی "نازیرو"م بینی له‌خه‌ماندا په‌ش داگه‌را، چونکه ده‌یزانی که چه‌مک و ناوه‌پۆکی شکاندنی گۆزه ئه‌وه‌یه که‌چه‌تر دوای ئه‌وه خیزانی فه‌رمانه‌رای میسر و خیزانی فه‌رمانه‌رای "بابل"یه‌که‌گرن و کاتی‌کیش "نازیرو"به‌یوت هی‌رش بکاته سه‌ر میسر، پادشای "بابل"بۆ هاوکاری کردنی فیرعه‌ون دژی "نازیرو"به‌شداری له‌و جه‌نگه‌دا ده‌کات.

دوای ئه‌وه‌ی ئه‌و گۆزه‌یه‌ شکا، کچی فیرعه‌ون چه‌مایه‌وه و پارچه‌یه‌کی له‌و گۆزه‌ شکاوه‌ی هه‌لگرت، له‌وکاته‌دا هه‌موو ئاماده‌بو‌ان ئه‌م په‌فتاره‌یان به‌کاریکی چاک لیکدایه‌وه و وتیان له‌ئاینده‌دا ژنیکی خۆشبه‌ختی لێده‌رده‌چی‌ت.

دوای ئه‌وه‌ی له‌په‌رستگا گه‌راینه‌وه، من فیرعه‌ونم هانی ئه‌وه دا که بپوات له‌سه‌ر جینگه‌ خه‌وه‌که‌ی پراکشیت بۆئه‌وه‌ی که‌میک بجه‌ویته‌وه، به‌لام ئه‌و به‌پاده‌یه‌ک وروژابوو که نه‌یده‌توانی له‌جینگه‌ خه‌وه‌که‌یدا به‌می‌نیته‌وه.

من ده‌رمانی هی‌ورکه‌رم ده‌رخوارد دا، بۆئه‌وه‌ی که‌میک له‌وروژان و هه‌لچونه‌کانی که‌مبکاته‌وه، به‌لام ئه‌و ده‌رمانه‌ کاری تینه‌کردو نه‌یخه‌واند، بۆیه له‌جینگه‌ خه‌وه‌که‌ی هه‌ستابویه سه‌رپی و ده‌یوت: سینۆه...سینۆه...ئه‌مپۆیه‌کی‌که‌ له‌پۆژه خۆشه‌کانی ژیانم، چونکه ده‌بینی "ئاتون"به‌هیزو توانای خۆی ئه‌م هه‌موو خه‌لکه‌ی له‌میسردا هیناوه‌ته بوون و شارو لادی‌کانی دروست کردووه و کینگه‌کانی بوژاندووه‌ته‌وه و به‌ئای پوباری "نیل" که خۆی هه‌لکه‌ری ئه‌م ئاوه‌یه، ئا و ده‌درین.

ھەندىكات فىرەمەن، دەستى بۇ ئاسمان بەرز دەكردەو ۋە بەشىۋەيەك رايىدەو شاند
-كەو ەك بلىي دەيتۋانى بەراۋە شاندنى دەستى، ستەم ۋە بەدبەختىەكان لەناو ببات- ۋ
دەيوت:

ئەي "ئاتون" تۆ لەپۇژدا ەك خۆر پوناكى خۆت بەزەوى دەبەخشىت ۋ تەواۋى
چاۋەكان تۆ دەبىنن، بەلام ئەۋەندە درەوشاۋە ۋ پوناكىت، ناتوانىت پاستەخۇ
چاۋەكان ئاراستەت بگرىن، ئەگىنا بەھۋى درەوشاۋەيى ۋ پوناكى تۆۋە كۆير دەبن،
بەلام كاتىك ئاۋا دەبىت ۋ شەۋ دادىت، ۋ چىتر خەلكى چاۋيان بەتۋا كەۋىت، چاۋ
دەنوقىنن بۇئەۋەي بخەۋن، ئەۋكاتە لەپۇژى پوناك درەوشاۋەتر لەپۇخى مندا
ھەلدىيت.

فىرەمەن بەرادەيەك ۋرۇژابو ەك من گويم لەترپەي دلى بوو ۋ لەخۇشياندا دەستى
کرد بەگرىان ۋ ئەۋكاتە دەستى بەرز كەردەو ۋ بەۋرۇژانىكى لەرادەبەدەرەۋە ئەم
سرودەي بۇ "ئاتون" خويند:

كەسىك نىە ەك تۆ بەراستى بناسىت-تەنھا ئەخاناتونى پەرەسىلكە تۆ دەناسىت-
ۋ تۆش بە بەردەۋامى لەدلى ئەۋدا ھەلدىيت ۋ شەۋانەش ەك پۇژ ھەر بەدەرەوشاۋەيى
دەمىنىتەۋە.

تۆ مەبەستەكانى خۆت تەنھا بەكۈرەكەت ئەخاناتون دەلىيت، ھەموو جىهان لەژىر
دەستى تۇدايە، ھەرەك چۆن تۆ دروستت كەردەۋە بەبەردەۋامىش بەرپەۋەي دەبەيت.
كاتىك تۆ ھەلدىيت مەۋە زىندوو دەبىتەۋە، كاتىك تۆ ئاۋا دەبىت مەۋە دەمرىت،
تەنھا تۆ پىۋورى ژيانى مەۋەت لەدەستدايە ۋ مەۋە بى تۆ تواناى ژيانى ناپىت.
فىرەمەن بەشىۋەيەك ئەم دروشمانەي بەدلپاكى ۋ ۋرۇژانەۋە خويندەۋە ەك كارى
لەمنىش كەرد.

بەلام لەبەرئەۋەي پزىشكى ئەۋ بوم، نەمدەتۋانى تا نىۋە شەۋ گوى لەسرودەكانى
بگرم، بۇيە بەھەر شىۋەيەك بوو ئەۋم لەسەر جىگە خەۋەكەي خۆي پاكشاند، بەلام
دوبارە نەيدەتۋانى بخەۋىت ۋ چىتر دواى ئەۋە نەمەيلا ھەستىتەۋە.
ئەۋ شەۋە من بەسەر جىگە خەۋەكەي فىرەۋەنەۋە ەك ئەۋ بىدار بوم.

فیرعهون له سپیډه‌ی به‌ره‌به‌یاندای له‌ژوری خه‌وتنه‌که‌ی پو‌شته‌ دهره‌وه و چوو بۆ ناو باخ و له‌وی ده‌ستی کرد به‌پیا‌سه‌ کردن، هه‌ندی‌کات له‌گومی‌کی مه‌زن که له‌ناوه‌راستی نه‌و باخ‌دا بوو نزیک ده‌بویه‌وه و ته‌ماشای فرینی مراویه‌کانی ده‌کرد.

کاتی‌ک یه‌ک له‌سه‌ر چواری پو‌ژ تی‌په‌ری دوو که‌س له‌که‌نار نه‌و گۆمه‌وه په‌لاماری فیرعه‌ونیان دا بۆ‌ئه‌وه‌ی بیکو‌ژن.

هیچ یه‌ک له‌ پاسه‌وانانه‌ی کۆشک له‌وی نه‌بون، ته‌نها یه‌کی‌ک له‌خو‌یندکاره‌کانی "توت‌مس" که‌ وینه‌ی مراویه‌کانی ده‌کی‌شا له‌وی بوو، چونکه "توت‌مس" سو‌ربوو له‌سه‌ر نه‌وه‌ی ده‌بی‌ت خو‌یندکاره‌کانی گیانه‌وه‌ره‌کان له‌سه‌ر شی‌وه‌ راسته‌قینه‌که‌یان بکی‌شن، نه‌ک له‌سه‌ر نه‌و شی‌وانه‌ی که‌ له‌ که‌سه‌ کۆنه‌کان ما‌وه‌ته‌وه.

کاتی‌ک نه‌و وینه‌کی‌شه‌ بی‌نی دوو که‌س هه‌ول‌ی کو‌شتنی فیرعه‌ون ده‌دن خو‌ی هه‌ندایه‌ به‌رده‌میان و هاواری کرد دز و بانگی پاسه‌وانه‌کانی کرد.

خۆه‌لقو‌رتان‌دنی کابرای وینه‌کی‌ش بو‌وه‌ هۆی نه‌وه‌ی فیرعه‌ون له‌مه‌رگ پزگاری بی‌ت و ته‌نها که‌می‌ک شانی برین‌دار بوو، به‌لام کابرای وینه‌ کی‌ش له‌و نی‌وه‌نده‌دا کو‌ژرا و خو‌ینی نه‌و جله‌کانی فیرعه‌ونی سو‌ر کرد.

کاتی‌ک پو‌شتم بۆ‌ئه‌وه‌ی پشک‌نین‌یک بۆ برینی فیرعه‌ون بکه‌م و بی‌پنجم، چاو‌م به‌و دوو که‌سه‌ که‌وت، یه‌کی‌ک له‌و دوانه‌ سه‌ری پاک تاشی بوو و پۆنی له‌سه‌ر و چاوی مایبوو، من له‌و کاته‌دا وا لی‌کم دایه‌وه‌ که‌ ده‌بی‌ت له‌په‌یره‌وانی خودای پی‌شوو‌ی "ئامون" بی‌ت.

ئه‌وی‌تریان هه‌ردوو گو‌یی نه‌بوو و دیار بوو که‌ له‌پا‌بردو‌ودا تاوان‌یک‌ی نه‌جام دا‌وه‌ و هه‌ر له‌به‌ره‌وه‌ش گو‌ییان بری‌بی‌ت.

پاسه‌وانانی کۆشک نه‌و دوانه‌یان به‌سته‌وه‌ و بۆ‌ئه‌وه‌ی بزانی به‌چ شی‌وه‌یه‌ک بیریان له‌کو‌شتنی فیرعه‌ون کردو‌وه‌ته‌وه‌ ده‌ستیان کرد به‌لی‌دان و ئازاردانیان، به‌لام نه‌و دوو که‌سه‌ بی‌ئه‌وه‌ی له‌ئازاردا بنالینن، به‌به‌رده‌وامی ناوی "ئامون"ی خودای پی‌شوو‌یان ده‌هینایه‌ زمان، من له‌و کاته‌دا تی‌گه‌شتم که‌ کاهینه‌کانی "ئامون" نه‌و دوو که‌سه‌یان به‌هین‌یک‌ی نادیار، له‌به‌رامبه‌ر ئازاره‌کاندا بی‌هه‌ست کردو‌وه‌.

په لاماردانی ئەو دوانه بۆئەوێ فیرعون بکوژن، روداویک بوو که لەمیسردا وینەى نەبوو، لەوکاتەوێ میسر هاتووێته بون و فیرعونەکان فەرمانرەواییان تێدا کردووه، تا ئەو پۆژە، پوینەداوه که کەسیک بەئاشکرا هەولێ کوشتنی فیرعون بدات.

گەرچی زۆریک لەفیرعونەکان لەکۆشکەکانی خۆیاندا بە ژەرەر دەرمانخوارد کراون و هەندیکی تریان لەکۆشکدا بەپەت خنکاندونیان یان ئیسقانی کاسەى سەریان بەمەبەستى ئەوێ نەخۆشن و پێویست بەو دەکات سەریان کون بکەن، نەشتەرگەریان بۆکردون بۆئەوێ بمرن، بەلام تەواوی ئەم تاوانانە بەشیوەیەکی نەپیتی لەکۆشکی فەرمانرەواییدا ئەنجام دراوه و بەردەوام مەرگی فیرعونى کوژراو وەک مەرگیکی سروشتی لیکدراوه تەوه.

بەلام هیچ کاتیک ئەو پوینەداوه که لەمیسردا بەشیوەیەکی ئاشکرا مەبەستىکی خراپیان لەبەرامبەر فیرعوندا هەبیت و هەولێ کوشتنی بدەن.

بالوێزی "بابل" مافی خۆی بوو که دەیوت: کۆتایی بەسەردەمی ئیمە دیت و سەردەمیکی تر دەست پێدەکات و یەکیک لە هیماکانی دەستپیکردنی سەردەمیکی نوێ که هیچ گومانیک لەخۆ ناگریت، ئەوێه که بەئاشکرا بیانەویت هەولێ کوشتنی فیرعون بدەن.

هەولیان دا ئەو دوو کەسە لەبەردەم فیرعوندا دان بەتاوانەکیاندا بنین و بلین کەسانی تر فەرمانیان پێداون هەولێ کوشتنی فیرعون بدەن.

بەلام ئەمانە هیچ وەلامیکیان نەدانهوه و پاسەوانەکان بەقامچی دەستیان کرد بەلیدانی ئەو دوو کەسە، بۆئەوێ ناوی ئەو کەسانەیان پێ بلین که هانی کوشتنی فیرعونیان داون، بەلام ئەوان بەبەردەوامی ناوی خودای "ئامون"یان دەهینایە زمان و نەفرەتیان لەخودای نوێ "ئاتون" دەکرد و بە "ئەخناتون"یان دەوت، ئەى فیرعونى درۆزن، دەرئەنجام بەسزای تاوانەکانی خۆت دەگەیت و نەفرەتی هەمیشەیی لێ دەکریت.

ئەو دوو کەسە ئەوەندە نەفرەتیان لە "ئاتون" کرد که بووه هۆی ئەوێ فیرعون توپە بیت و فەرمانی دا ئەشکەنجیان بدەن.

بەلام ئەشکەنجەدانى ئەمانە بگره بەکیشانی ددانەکانیشیان هیچ کاریکی تێنەکردن، چونکه هەر بەوشیوەیە نەفرەتیان لە "ئاتون" دەکرد و دەیانوت هەى

كىشمەكىشىكىش لەپىگەوبانەكاندا پويىدا و ھەركەسىڭيان بە"خاچى ژيان" ھەو
بىينىايە لىان دەدا و جىنئويان پىدەدا و دوو كەسيان لەكاھىنەكانى "ئاتون" كە
لەناوھەراستى خەلكىدا گىريان خواردبوو كوشت.

لەوھش خراپتر بالۆيزە بيانيەكان لەمىسردا بون و بىنيان كە مەبەستىكى خراپيان
لەبەرامبەر فىرەوئەدا ھەبوو ويستيان بىكوژن، ھەروھە ئەوھشيان بەچاوى خۇيان
بىنى كە فىرەوئەنىش پياويكە ھەك ھەر پياويكى تر و ھەركەسىڭ بىھوئە دەتوانىت
بىكوژىت و ئەگەر بىشكوژىت، ھىچ شتىڭ پونادات و ئەم جىھانەش بەھوى مردنى
فىرەوئەوھ ويران نايىت.

من دلنىام كە بالۆيزى"نازىرو"سەرھەراي ئەوھى چەند ديارىەكى بۇ پادشاكەى
وەرگرتبوو، بگرە ھەندىك ھەوالى سەرنج پاكىشيشى برەوھە بۇ"نازىرو"ى پادشاى
"نامورو".

منىش ديارىەكەم نارد بۇ"نازىرو"ھەروھە كۆمەلىك يارى مندالانەشم نارد بۇ
مندالەكەى، ئەو يارىانەش برىتى بوون لە كۆمەلىك سەربازى تىروكەوان و نيزە
بەدەست كە پىشگەرەنى پىشوى پەرسىگا"نامون" لەدار دروستيان كرىبون و من پىم
وتبون كە با نيوھەيان بەرەنگى سەربازەكانى سورىا بىت و نيوھەكەى تريان بەرەنگى
سەربازەكانى"ھاتى"بۆئەوھى كۆرە بچوكەكەى"نازىرو" بتوانىت ئەم دوو دەستە
سەربازە بەشەر بەدات و يارىان پى بكات.

ئەو پىشەگەرەنەى كە لەپاىردودا لەپەرسىگەى خوداى پىشودا كاريان دەكرد،
لەبەرئەوھ نامادەبوون كە كارگەلىكى ھەك تاشىنى ئەو سەربازانە لەئەستۆبگرن،
چونكە بىكاربون و بۇ دابىنكردنى بژئوى ژيانىان، پەنايان برەبووھ ئەم جۆرە
كارانەوھ.

لەپاىردودا كارى ئەم جۆرە پىشەوھرانە ئەوھ بوو كە لەتەختە كەشتى و خزمەتكار
بۇ دەولەمەندەكان دروست دەكرد، بۆئەوھى لەگۆرەكانياندا دايىبنىن، بۆئەوھى دواى
مەرگيان بۆگەشتىيان بە"نىشتمانى خۆرئاوا" سوارى كەشتى بىن و خزمەتكارەكانىش
لەجىھانەكەى تردا خزمەتكردنىان لەئەستۆبگرن.

بەلام دواى ئەوھى"نامون"سەرنگون بوو، كۆتايى بەنەرىتى دانانى كەشتى و
خزمەتكارەكان لەگۆرستانەكاندا ھات، ئەوكات پىشەوھرەكانى"نامون" ناچاربون پەنا

بۇ كارگەلىكى تر بېن، بۇنمونه سەرقالى ئەوۋە بوون سەرباز بۇ مندالەكان دروست بىكەن بۇئەۋەى يارىان پى بىكەن.

دواى ئەۋەى فىرەۋن لەم ھەۋلى كوشتنە پزگارى بو، وا لىكىدايەۋە كە ئەم ھەۋلى كوشتنە، ھەرەشەيەك بوو كە لەلەيەن خوداى "ئاتون" ەۋە نىردراۋە بۇئەۋەى بانگەشەى بىلۋكردنەۋەى خوداى نوى چالاكتىر بىكات.

ئەۋكات بۇ يەكەمىن جار تامى تۆلە-بەلام تۆلەى ئاتون بىكاتەۋە نەك خۇى- لەدەمى "ئەخىتاتون" دا زۆر چىژ بەخش بوو و بەناۋى بىلۋكردنەۋەى بىرۋاۋەپرى خوداى نوى، فىرمانى دا كە تەۋاۋى كاھىنەكانى خوداى پىشۋو لەناۋ بېن و تەۋاۋ لايەنگران "ئامون" بىنن بۇ كانە كانزاكان بۇئەۋەى بىگارىان پى بىكەن و ئاشكرايە كە ەك ھەمىشە، كەسانى ھەژار و لاۋاز و بىدەستەلات و سادەكان گىرفتارى دەستى كارىدەستانى فىرەۋن بونەۋە و بىگرە دانەيەكىش لەكاھىنەكانى "ئامون" دەستگىر نەكران.

چونكە ئەۋانە لەشۋىنىكدا دەژيان كە ھىچ كەسىك نەيدەتۋانى دەستيان پى بىكات و كارىدەستە زلەكانى فىرەۋنىش ئاگادارى ئەۋە بوون كە كاھىنەكانى "ئامون" لايەنگر و سەربازگەلىكى خۇيەخىشان ھەيە و كارىدەستەكانى فىرەۋنىش بۇئەۋەى ۋەفادارى و ملكەچى خۇيان بىسەلمىنن، كەۋتنە گىيانى كەسە ھەژار و بىدەرەتان و كەسانى بىتۋانىيان بەتاۋانى ئەۋەى ناۋى "ئامون" يان ھىناۋەتە زمان دەستگىر كردۋە و دەيانناردن بۇ كانە كانزاكان و ھەرجارىكىش كاتىك كۆمەلىك كەسانى بىتۋانىيان دەناردە كانە كانزاكانەۋە بۇئەۋەى بىگارىان پىبىكەن، تۋرەيى و كىنەى خەلىكان دژى فىرەۋن زياتر دەۋرۋژاند و لەناخىانەۋە داۋايان لەخوداى پىشۋو دەكرد كە گىيانى فىرەۋن بىكىشىت، بۇئەۋەى لەستەمەكانى ئاسۋە بن.

لەبەرئەۋەى فىرەۋن كۋرى نەبوو، بۇئەۋەى لەدواى خۇيەۋە فىرمانزەۋايى مىسر بىگىرتتە دەست، بۇ داىبن كردنى ئايندەى فىرمانزەۋايى، دوو كچى خۇى دا بە دوو كەسى ۋەجاخزادەى خەلىكى مىسر، بەۋشىۋەيەش "مىرىتاتون" ى كچى بۇ لاۋىك بەناۋى "سمن خىكر" كە لەبارگاي فىرەۋندا خىزمەتى دەكرد دەستنىشان كرد.

ئەم لاوه جوان و قسەخۆشەش، یەکیك بوو لە باوەردارانێ توندپەروی "ئاتون" و ئەویش وەك فیرعهون هەندیكەت لەهۆش خۆی دەچوو و لەحالی لەهۆشچوندا واهەستی دەکرد كە "ئاتون" دەبینیت و دەنگیشی دەبیستیت.

كاتیك فیرعهون "سمن خەر" ی بەكەسیکی برۆدار بینی، بەشیوەیهك لێی پازی بوو كە یەكسەر كچەكە ی خۆی پێدا و تاجی پادشایەتی خستە سەر و ئەوی بەجێنشینێ خۆی دانا و وتی: دوا ی من "سمن خەر" دەبیت ببیتە پادشای میسر.

كچەكە ی تری فیرعهون بەناوی "ئانكس قاتون" دا بەكوپێکی دەسائە بەناوی "توت" كە كۆپی یەکیك لەوەجاخزادەكانی میسر بوو و دوا ی ئەوێ "توت" بوو بە بۆی "ئانكس قاتون" پلە ی بەرپرسیاریەتی گەوپی فەرمانپەرەوایی پێ بەخشی.

"توت" یش وەك زاواكە ی تری فیرعهون جوان بوو، بەلام زۆر تەمەل بوو، بەردەوام حەزی لەخەوتن بوو و كاتیكیش لەخەو هەلەدەستا یاری بەبوكەلەكان دەکرد و بەردەوامیش داوا ی شیرینی دەکرد. بەلام فیرعهون بەوشیوە ی من لێ تینگەشتم، لەبەرئەوێ دوو لاوی گوێپرایەل و بێدەستەلاتی وەك زاوا ی خۆی هەلێژاردووێ كە لەئایندەدا نەتوانن پەخنە لەپاكانی بگرن و هەر شتیك بلیت بێ ئەملاولا جێبەجێی بكەن. من واهەست دەكەم سێ شت بووێ هۆی ئەوێ كە فیرعهون دوو كچەكە ی خۆی بدات بەو دوو لاوێ:

یەكەم: لەبەرئەوێ هەردوکیان لەباوەردارانێ راستەقینە ی "ئاتون" بون.

دووەم: لەبەرئەوێ ئەم دوو لاوێ بە دوو خێزانی وەجاخزادە ی پلە یەك و مەزن كە لایەنگریکی زۆریان هەبوو پەيوەست دەكران و لقیك بون لەو خێزانە پەسەنە و فیرعهونیش بەم دوو پەيوەست بونەوێ، دوو خێزانی پلە یەك و مەزن و پێ لایەنگرە ی میسری بە خێزانی فەرمانپەرەوایی میسرەوێ دەبەستەوێ.

سێیەم: لەبەرئەوێ یەکیك لەو دوو لاوێ هیچ دەستەلاتیکی لەبەرامبەر فیرعهوندا نەبوو و نەیدەتوانی بەپێچەوانە ی بیروبووچونی پادشای میسر پەفتار بكات.

سەرەرای ئەوێ ئەم دوو پەيوەست بونە ئایندە ی خێزانی "ئەخناتون" ی دابین دەکرد، بەلام بەداخەوێ توندپەروی فیرعهون لەبەرامبەر خودا ی "ئاتون" و سەختگیری كار بەدەستانی، خەلکی لەشاری "ئاسۆ" دا بێزار كردبوو.

کاتیڭ له مال دهچومه دهره وه و بهکه ژاوهیه که له شهقام و جاده کانه وه تیډه پهریم، ناگاداری نه وه بووم که شهقامه کان بیډهنگن.

له سهره تادا پهم به بیډهنگی شهقامه کان نه بردبوو، به لām له دواییدا ههستم به وه کرد که شهقامه کان بیډهنگن و چیتړ خه لکی وه جارن پیناکه نن و به دهنگی بهر قسه له گهل یه کتريدا ناکه و له سوزانیخانه کانه وه دهنگی موزیک نه دهات و شار وه "مردوخانه" نوقمی بیډهنگی بوو.

هرکه سیڅ له شهقامه کاندای پنی بکردایه به ترسره ته ماشای چهپ و راستی خوئی ده کرد نه وه گرفتاری دهستی کار به دهستانی فیرعون بیت و سهری پنی لیبگرن و بلین زیر یان زیومان پیډه نه گینا به تاوانی نه وهی له باوه پرداره کانی "نامون" یت ده تنیرینه کانه کانزاکانه وه بو نه وهی بیگاریت پیبکه.

دواچار به پرادهیه که ترس به سهر خه لکید زال بوو که بگره له ماله کانیشیان نه ده هاتنه دهره وه، منیش هندیکات له ماله کهی خوځدا گویم راده گرت بو نه وهی گویم له دهنگی شار بیت، به لām پهم به وه برد که شار به پرادهیه که بیډهنگه جکه له چکهی ناوی کاترمیره کهم گویم له هیچ شتیکی تر نه بوو و تنها دهنگی کاترمیره که گواهی نه وهی ده دا که هیشتا ژیان به رده وامه، به لām وه نه وهی نه م کاترمیرهش پیم بلیت: من دواين چرکه کانی نه م سهرده مه ده ژمیرم.

شاری "ناسو" به راستی مردبوو، نه گهر جارنا جاریک گالیسکهیه که له شهقامه کانه وه تیپه پریایه به شیوهیه که دهنگی خرهی نه و گالیسکهیه دهات، که له گوئی مندا وه هه وره گرمه و ابوو، هرکاتیکیش چیشتلی نه ره کهم "قاز" یکی بگراتایه بو نه وهی سهری بپریت، دهنگی نه و قازه، بیډهنگی په های منی دهینایه له رزین.

له کاتیڅدا شاری "ناسو" له سهزتای دروست بونیدا، یه کیڅ بوو له جوانترین و دلرفینترین شاره کانی جیهان و هرکه سیڅ سهردانی نه و شاره ی بکردایه، وای دهزانی پیی ناو ته شاریکه وه که ولاتی خوشی و خوشبه ختیه کانه.

به لām ههروه چوځ کاتیڅ کرمیک له ناو میوهیه کدا دیته بون، نه وایان نه و میوهیه له ناو ده بات یان دهیگه نیځی، تیپه پریونی کاتیش وه نه و کرمه وایه که خوشی و شادیه کان له ناو ده بات، نه گهر سته م و زورداریه کانیش ببنه هاودهستی تیپه پریونی کات، نه وای خوشی و شادیه کان زوتر له ناو ده چن.

ژینگه‌ی شارى "ئاسۆ" به‌پاده‌یه‌ك خه‌مگین بوو كه من زۆر ئاره‌زوى ئه‌وه‌م ده‌كرد بگه‌رێمه‌وه بۆ "تبس"، كۆمه‌لێك له‌وه‌جاخزاده‌كانى دانیشتوى شارى "ئاسۆ" به‌بیانوى كارى كشتوكاڵى یان بازرگانیه‌وه، یان پێویستی به‌شودانى كچه‌كانیان، ده‌گه‌رانه‌وه بۆ "تبس" و چیتى دواى ئه‌و پۆشتنه‌یان نه‌گه‌رانه‌وه، له‌كاتێكدا له‌وانه‌بوو ئه‌م پۆشتنه‌یان ببێته‌ هۆى ئه‌وه‌ی فیرعهون لێیان توپه‌ ببێت.

به‌لام ئه‌مانه‌ زۆرتر له‌ "ئامون" ده‌ترسان تا ئه‌وه‌ی له‌ فیرعهون و "ئاتون" بترسن و پۆشتن بۆ "تبس" بۆ ئه‌وه‌ی بۆنه‌كانى خۆیان له‌گه‌ل "ئامون" دا دۆستانه‌ بکه‌نه‌وه.

من په‌یامێكم بۆ "كاپتا" ئارد كه‌ نامه‌یه‌كم بۆ بنێریت و داوام لێ بکات بۆ ئه‌نجامدانى هه‌ندێك ئیش و كارى خۆم بگه‌رێمه‌وه بۆ "تبس" بۆ ئه‌وه‌ی بتوانم ئه‌و نامه‌یه‌ پێشانى فیرعهون بده‌م و بتوانم له‌ شارى "ئاسۆ" ده‌رچم.

"كاپتا" نامه‌كه‌ی بۆ نووسیم و منیش پێشانى فیرعهونم دا و وتم: بۆ ئه‌نجامدانى هه‌ندێك ئیش و كارى خۆم ده‌بێت بگه‌رێمه‌وه بۆ "تبس"، ئه‌ویش به‌م پۆشتنه‌م په‌زنامه‌ندى خۆى ده‌رپى و منیش سواری كه‌شتى بوم و شارى خه‌م لێنیشتم و مردوى "ئاسۆ"م به‌جێ هێشت و به‌ره‌و باشور، به‌واتا به‌ره‌و "تبس" كه‌وتمه‌ پى.

كاتێك كه‌شتى به‌پێچه‌وانه‌ی ئاراسته‌ی روبرارى "نیل" پێگای باشورى گرت به‌ر، وه‌ك ئه‌وه‌ وابوو كه‌ دلێ من له‌هه‌موو خه‌مێك پزگارى بوو.

كاتێك من له‌ شارى "ئاسۆ" وه‌ به‌رپى كه‌وتم وه‌رزى به‌هار بوو و په‌ره‌سیلكه‌كان له‌ ئاسماندا سه‌مایان ده‌كرد.

كۆتایى به‌هه‌لچونی روبرارى "نیل" هاتبوو²² و ته‌پى و خوساوى ژيانبه‌خش ته‌واوى زه‌وى داپۆشیبوو و من وه‌ك ئاشقیك كه‌ تامه‌زوى بینینی خۆشه‌ویسته‌كه‌ی خۆى بێت، ئاوا په‌له‌م بوو زووتر خۆم بگه‌یه‌نمه‌ "تبس".

²² له‌به‌رئه‌وه‌ی سه‌رجاوه‌كانى روبرارى "نیل" له‌ كۆمه‌كانى ناوه‌رستى ئه‌فریقاوه بۆ نمونه‌ كۆی "حه‌به‌شه" و ناوچه‌كانى چه‌قى كیشوهرى ئه‌فریقاوه هه‌له‌هه‌وێت، له‌و ناوچه‌كاندا له‌وهرزى پاییزدا بارانیكى زۆر و به‌هێز ده‌بارێت، هه‌ر له‌به‌رئه‌وه‌ی روبرارى "نیل" به‌پێچه‌وانه‌ی ناوچه‌كانى تر له‌وهرزى "پاییز" دا هه‌له‌هه‌وێت و له‌وهرزى به‌هاردا ده‌نیشته‌وه و كه‌م ده‌بێت، بۆیه‌ سینۆهه‌ ده‌لێت كه‌ له‌وهرزى به‌هاردا هه‌لچونی روبرارى "نیل" كۆتایى پێدێت و ده‌نیشته‌وه.

مروڤ دهبیته نوکەری هەستەکانی خوێ هەروەها دەبیته کۆیلە ی ئەو کەسە ی کە خوێشی دەوێت، ئیتر ئەو کەسە مروڤ بیته یان گیانەوەر یان پووک یان شتیکی بێگیان بیته.

منیش "تبس" م خۆش دەویست، چونکە شوین لەدایک بونی من بوو و من لەوێ گەرە بووم و خویندەم تەواو کردوو. سەرەپای ئەوەش دوا ی ئەوەی لەشاری "ناسو" دەرچوم، وەک ئەو بالەندەییە کە لەهیلانەکی هەلەتبیته، خۆشحال بووم و وەک بلیی تازە لەزیندان ئازاد کراوم.

لەبەرئەوەی من لەشاری "ناسو" دا زیاد لەدانیشتوانی ئەو شارە پابەندی بپرایەکانی فیرەون بوم، بەهۆی ئەوەی ئەتەوێ میسر فیرەونیان بەکۆپی خودا لەقەلەم دەدا، بۆیە وەک خودایەک تەماشایان دەکرد. گوێپرایەلی فەرمانەکانیشی بەلای ئەتەوێ میسرەو بەکاریکی ئاسایی لەقەلەم دەدا، چونکە وا لێکیان دەدایەو کە گوێپرایەلی فەرمانەکانی خودایان بەئەركی خوێان دەزانی.

بەلام فیرەون بۆ من کە پزیشکی ئەو بووم، تەنها کەسیکە لەئەندامەکانی مروڤ و من ناتوانم ئەو بەخودا لەقەلەم بدەم، سەرەپای ئەوەش لەشاری "ناسو" دا ناچار بووم وەک کەسانی تر گوێپرایەلی فەرمانەکانی بێم. هەر لەبەرئەوەش دڵگرانی ئەم کۆیلایەتی و گوێپرایەلی بونە بووم، چونکە خەلکانی تر گوێپرایەلی خودایەکیان دەکرد، بەلام منیش گوێپرایەلی مروڤیکی وەک خۆم دەکرد.

بەلام دوا ی ئەوەی دوو پوڤ لەکوچەکەم تێپەری و من لەشاری "ناسو" دور کەوتەو و توانیم لەژینگەییەکی دور لەو شارە خویندەنەوێک بۆ فیرەون بکەم، پەیم بەو برد "ئەختاتون" پیاویکی مەزنە و خاوەنی خودایەکی مەزنە. ئەوەی بوو هۆی ئەوەی من ئەو و خوداکە ی بەمەزن ببینم، بەراوردی نیوان خودای ئەو و خودای پێشوو بوو. خودای پێشوو "نامون" خودایەکی ئەفسانە پەرسە و خوین مژ و بێبەزەیی و پارێزەری دەوڵەمەندەکان و زۆردار بوو.

خودای پێشوو پێی بەهیچ کەسیک نەدەدا بپرسیت "بۆچی؟" بگرە ئەو پرسیارەشی بە کفر دەزانی، لەبەرئەوەی دەیزانی ئەگەر خەلکی توانای ئەو یان هەبیت بپرسن "بۆچی" چیت ناچنە ژێر باری ستەم و زۆرداری ئەووە. بەلام خودای نوێ مروڤەکانی

ئازاد ده کرد به وهی هه پرسیارکیان دهوئیت بیکه و هه رچیان دهوئیت نه نجامی بدهن، به لام به مه رجیک ئازاری هیچ که سیك نه دهن.

خودای پیشوو خه لکی له نه فسانه و نه زانی و ترس پزگار کرد، به لام نه فسانه و نه زانی و ترس به شیوهیه ک خوئی به سه ر پوخی خه لکیدا زالکردبوو که بگره به له ده ستدانیشیان ده ترسان.

ئه گه ر خودای تازه خاوه نی شیوهیه کی تایبه ت به خوئی بوایه، خه لکی زووتر باوه ریان پیده هیئا و ده یانپه رست، به لام میسریه کان ناتوانن له وه تیبگه ن که له وانه یه خودایه کی بی شیوه و په یکه ر ئه گه ری بونی هه یه.

خه لکی ناتوانن له وه تیبگه ن که خودای نوئی، وه ک سروشت وایه که له هه موو شوینیك ناماده یه، به لام هیچ که سیك نایبینیت، شوینه وار و جیده ستی له هه موو شوینیكدا به دی ده کریت، بیئنه وه ی شیوهیه ک له خو بگریت.

خه لکی ناتوانن له وه تیبگه ن که ته وای ئه و خودایانه ی که تا مپو هاتون، ته نها له پیناوی کاروباریکی دنیا یی هاتون و ته نها "ئاتون"ه که سه ره پای کاروباره دنیا ییه کان خوشبه ختی جاودانی خه لکیش مسوگه ر ده کات.

خه لکی به هوئی هه زاران سال نه فسانه په رسته یه وه، ناتوانن له وه تیبگه ن کاتیک فیرعه ون ده لیت "ئاتون" له بونا یه تی ئیوه و دلئ ئیوه دایه، نه ک له شوینیکی تایبه تدا، واتای چی ده گه یه نیئت؟

ئه مانه خوویان به وه وه گرتبوو که خودا له شیوه ی په یکه ریك له ده ره وه ی خو یاندا ببینن و خودای نه بینراو که له هه موو شوینیكدا یه بو نمونه له ناو دلئ مروقدایه، به لای ئه وانه وه جیی باوه ر و په سه ندکردن نیه.

فیرعه ون وای ده زانی که هه موو خه لکی به ئه ندازه ی ئه ی هه ست و په یبردنیان هه یه و ده توانن له وه تیبگه ن که ئه و چی ده لیت و ئاگاداری ئه وه نیه که له هه زاران سال پیشتره وه، له دروستبونی قوچه کیه کانه وه تا ئه مپو خه لکی، نه زان و خه یالپه رست بون و ئه م قوناخه دورودریژه ی نه زانی و نه فسانه په رستی خه لکی له ئاره له کانیش بیهه ست تر کردبوو و نه یانده توانی په یی به وه ببه ن که خودا له دلئ مروقدایه.

بو نمونه یه کیک له وشتانه ی که فیرعه ون باسی ده کات ئه وه یه که هه موو که سیك، خودایه کی له دلدا یه، و به به ریژه ی مروقه کان خودا هه یه و هه ر میسریه ک کاتیک گوئی

لەم قەسە یە دەبیّت، و دەزانیّت کە فیرەوون شیّت بوو و لەدلی خۆیدا لەگەڵ خۆیدا دەدوین و دەلیّت: ئەگەر بەژمارە ی مرقەکان خۆدا هەبیّت، کەواتە کۆ دەبیّت ئەم خۆدایانە بپەرستیّت، چونکە خۆدا ئەوەندە زۆرە کە بۆ پەرستنی هەر خۆدایەک تەنها یەک کەس هەیە.

لەوانە یە فیرەوون بتوانیّت قوچەکیکی وەک ئەم قوچەکە مەزنە ی ئیستا دروست بکات، بەلام ناتوانیّت ئەو ئەفسانە و خەیاڵپلۆیە ی کە هەزاران سالا لەپۆخی خەلکی پاك و دوریان بکاتەو، لەبەرئەو ی دورخستنهو ی ئەفسانە لەپۆخی نەتەو یەک لەدروست کردنی قوچەکیەکی مەزن سەختترە، لەو کۆچەمدا بینیم کە زەویەکانی میسر بەچ شیو یەک دوا ی هەلچونی پوباری نیل، بە بەکار نەهینراو ی ماو تەو و لەباتی گەنم، گیای گەزنە و جوړەها هەرزە گیای تری لەسەر پواو.

سەرپرای ئەو ی کاتی وەشانندی تۆو بوو، جوتیارەکان بەدەستە پاچە یی مابونەو و تۆوی خۆیان نەدەو شاند و هەندیک لەجوتیارانی ش، گلیگەکانیان بەجی هیشتبوو و پینگای شاریان گرتبوو بەر، چونکە وای لیکیان دەدایەو کە کێلگەکانیان لەلایەن نامونەو نەفرەتی لیکراو و جگە لە گەنمیکی بیسود هیچی تری لی ناپوینت.

پرسیارم لەو جوتیارانە کرد کە لەمالی گلینەکانیاندا دانیشتبون: ئێو بۆچی تۆوی خۆتان ناوەشیین و بۆچی بەم تەمەلە یەتان خۆتان توشی برسەتی دەکەن.

لەو لامدا وتیان: تۆ وەشانندی ئیمە بیسود، چونکە دوا ی ئەو ی کاتی درەوکردنی هات، جگە لە گەنمی پەلەدار، هیچ شتیکی تر ناییتە بەشمان و مندالەکانمان بەهۆی خواردنی ئەو نانە ی کە لەم گەنمە دروست کراو مردون.

هیچ کەسیکی شاری "ناسو" ناگاداری ئەو نەخۆشیە نەبوو کە لەگەنمی پەلەدارەو سەرچاو دەگریّت و منیش بۆیە کە مین جار لەویدا ئەم جوړە نەخۆشیەم بیست.

ئەم نەخۆشیە تەنها توشی مندالەکان دەبوو و ژن و پیاو بەلخەکانیش توشی ئەو جوړە نەخۆشیە نەدەبون، ئەم نەخۆشیە ورگی مندالەکانی دەئاوسان و پزیشکەکانیش نەیان دەتوانی چارەسەریان بکەن، مندالەکانیش بەهۆی بەرگەگرتنی ئازاریکی زۆرەو گیانیان لەدەست دەدا، من لەویارە پەدا نەبووم کە ئەم نەخۆشیە لەگەنمی پەلەدارەو سەرچاو بگریّت، بەلکو ئەو یەکیکە لەو نەخۆشیانە ی کە لەئاو وە بلاو دەبیّتەو، کە لەپایز و زستاندا بەهۆی هەلچونی پوباری "نیل" وە

لەمیسردا بلاو دەبیتهوه، بەلام جوتیاران دەیانوت ئەو نەخۆشیە لەپێی گەنمی پەلەدارەوه، لەمنداڵەکاندا دەرەدەکهوێت.

من دەمزانێ که فیرەون هیچ تاوانیکی لەبەرامبەر ئەم نەخۆشیەدا نیە، چونکە ئەو نەیدەویست ئەو نەخۆشیە بێتە بون، بەلکو تاوانی "ئامون" ی خودای پیشووە که ئەو جۆرە نەخۆشیە هیناوتە بون یان کاهینەکانی دەستیان لەم تاوانەدا هەیه و بەهۆی بەکارهێنانی هەندیک کەرەستەوه بونەتە هۆی پەیدا بونی ئەم جۆرە نەخۆشیە.

لەبەرئەوهی من پەلەم بوو بۆئەوهی زووتر بگەمە "تبس" بەسەول لێدەرەکانم وت: خیراتر سەول لێبەدن و دواي ئەو بڕیک زێر و زیوم پێدان، بۆئەوهی لەنیو خۆیاندا دابەشی بکەن.

دواي چەند ساتیک بیستم که سەول لێدەرەکان لەنیو خۆیاندا قسە دەکەن و دەلێن بۆچی دەبیست خیراتر سەول لێ بدەین، بۆئەوهی ئەم پیاووە که بەئەندازەي بەرازیك قەلەووە زووتر بگاتە شوینی خۆی؟

ئەو باوەری بەخودایەکه که هەموو کەسیک بەچاویکی یەکسان تەماشای دەکات و هیچ جیاوازیەک لەنیوان پزیشکی فیرەون و سەول لێدەرێکدا نیە، ئەگەر ئەم پیاووە راست دەکات و باوەری بەیەکسانیە، دەبیست خۆشی وەک ئیمە بێت و سەول لێبەدات، بۆئەوهی دەستی بلوق دەرێکات و بزانیست که ناتوانیست بلوقی دەستەکان بەچەند دلوپ ئاوجۆیان کەمیك زێر و زیو چارەسەر بکات.

من دەمتوانی دواي بیستنی ئەم جۆرە قسانە، گالۆکەکهی خۆم بەشان و بال و پشتیاندا بکێشم، بەلام ئەم کارەم نەکرد، بەلکو بەرەوپۆیان پۆشتم و وتم: سەولێکم پێبەدن، بۆئەوهی بۆ لێخوڕینی ئەم کەشتیە هاوکاریتان بکەم.

ئەوانیش سەولێکیان پێدام، منیش سەریکی ئەو سەولەم خستە ئاو ئاوێکەوه و سەرەکهی تریم گرت بەدەستمەوه و وەک ئەوان دەستم بەسەول لێدان کرد، دواي ئەوهی دە جاریک سەولم لێدا، زانیم که سەول لێدان کاریکی زۆر دژوارە و زۆر زوو مرووف ماندو و شەکەت دەکات و تەنها کەسانیك دەتوانن سەول لێبەدن که ماوێهەک مەشقیان لەسەر کردبێت.

زۆری نەخایاند که ناومشتم لەبنی پەنجەکانمەوه بلوقی دەرکرد و توشی پشت ئێشەش بوم و بەرپادەیهکیشت ئازارم هەبوو که خەریک بوو لەهۆش خۆم بچم.

ويستم دەست لەسەول لیدان ھەلگرم، بەلام ئاگاداری ئەو بووم کە دەبمە ماھە
گالتەجاری سەول لیدەرەکانی تر و ئەوانیش تائەوکاتە دەگەینە نزیک
شاری "تبس" ھەو پیم پیدەکەن، ئەو بوو لەو پۆژەدا ھەر سەولم لیدان تا لەھۆش خۆم
چوم، دواي ئەو کریکارەکانی کەشتی منیان بردەو ژیورەکە خۆم و لەسەر جیگە
خەو کە خۆمدا خەواندەمیان.

پۆژی دواي سەرەرای ئەو دەستەکانم چەند پینەییەکیان پێو بوو ھەرەھا
پشتیشم بەھۆی سەول لیدانی پۆژی پێشوو ئازاری دەکرد، بەلام دوبارە دەستم
کردەو بەسەول لیدان. ئەو پۆژە ھەستم کرد کە سەول لیدەرەکان بەچاوی پێزەو
تەماشام دەکەن و پێیان وە: تۆ سەرگەورە ئیمە و ئیمەش نۆکەری تۆین. بۆیە تۆ
نابیت سەول لیدەیت، ئەگینا بنی ئەم کەشتیە دەبیت بە بنمیچ و ئیمەش کاتی
سەرمان بەرەوخوار دەبیتەو، دەست بەریکردن دەکەین.

یەکیک لەسەول لیدەرەکان وە: "سینۆھە" خوداکان جیگای ھەموو کەسیکیان
دیاری کردووە و جیگای تۆش سەول لیدان نیە، چونکە تۆ کەسیکی خاوەنداریت و
ئیمەش کە نۆکەری دەبیت سەول لیدەین. بەلام من گویم لەقسەکانیان نەگرت و
بەردەوام سەولم لیدەدا تا لەپۆژی سییەدا ھەستم بەو کرد کە سەول لیدان بەلای
منەو زۆر ئاساتر بوو و چیتەر پشتم ئیش ناکات.

وردە وردە ئەو ئیشە بەھۆی سەول لیدانەو لەجەستەدا دروست بوو کۆتایی
پێھات و منیش پەیم بەو برد کە سەرەرای ئەو کیشم دابەزیو، بەلام بەناسودەیی
پیدەکەم و ھەناسە دەدەم و وەک بلی لاویەتی لەدەستچوم بۆ گەراپیتەو.

خزمەتکارەکانم کە لەناو کەشتیەدا بو، گالتەیان پیدەکردم و دەیانوت کە
دویشکێک "سینۆھە" ی گەستوو، یان ئویش وەک تەواوی دانیشتوانی شاری
"ئاسو" شیت بوو، ئەگینا پیاویک کە پزیشکی تایبەتی فیرەو، لەپال سەول
لیدەرەکاندا دانانیشیت و وەک نۆکەرەکان سەول لیدانەدات. بەلام من شیت نەبوم و
نەمدەویست بەبەردەوامی سەول لیدەم، چونکە دەمزان ھەر ئەوکاتە کەشتەو
"تبس" دەست لە سەول لیدان ھەلەگرم.

بەمشێوەیە ئیمە گەشتینە شاری "تبس" و ھیشتا بەتەواوی لە "تبس" نزیک
نەبووینەو شەنە "با" کان بۆنی تایبەتی ئەو شارە پێگەیانیدین و چیتەر پێ

بەخشیم، چونکە ئەو کەسەى چاوى لە "تبس" دا ھەلپەنايیت و تێیدا گەرە بويیت، ھىچ کاتيک بۆنى تايبەتى ئەو شارە فرامۆش ناکات.

پیش ئەوێ خۆم بکەم بەشارى "تبس" دا خۆم شۆرد و عەترەم لەجەستەم دا و جلیکی باشم لەبەرکرد، بەلام جلەکەکانم لەبەردا گەرە بويون، خزمەتکارەکانم خەمبارى ئەو بويون کە من کەمێک لاواز بوم، لەکاتیکیدا من خەمى لاوازم نەدەخوارد. یەکیک لە خزمەتکارەکانى خۆم نارد بۆ مالهەم لە "تبس" بۆئەوێ "موتى" لەھاتنم ئاگادار بکەنەو.

چونکە دواى ئەو جارەى کە بى ئاگادارى ئەو خۆم کردبوو بەمالدا و "موتى" لیم توپە بوو، چونکە بى ھىچ ئاگادارکردنەوێکى ئەو گەرابومەو. بۆیە نەمویرا پیش ئەوێ ئاگادارى بکەمەو پرۆمەو بۆ مال.

دواى ئەوێ زێر و زیوم بەنیو سەول لیدەرەکاندا دا بەشکرد، و تەم: ئەو بى لەموچەکەتان، خەلاتیکە لەلایەن مەو بۆئێو، بۆیە بپۆن و خواردنەوێ پاک و پاراو بخۆنەو، چونکە "ئاتون" خوشگوزەرانى سادەى خەلکى خوش دەوێت و زیاتر بەخوشحالى و خوشگوزەرانى کەسە ھەژارەکانى خوشحال تر دەبێت، لەبەرئەوێ ھەژاران بەسادەى کاتى خویان بەخوشى بەسەر دەبەن.

کاتیکی سەول لیدەرەکان زێر و زیوێکیان لى وەرگرت، دەموچاویان دا بەیەکدا و یەکیکیان وتی: ئێمە لەزێر و زیوی تۆ دەترسین. پرسیم: بۆچی؟

ئەویش وتی: لەبەرئەوێ تۆ ناوی "ئاتون" ت ھینایە زمان و ئێمە لەو دەترسین کە زێر و زیوێکەت نەفرەتى لیکراییت و ببیتە مایەى بەدبەختی ئێمە.

تێگەشتەم کە ئەم قەسەیان لەو متمانەییەو سەرچاوە دەگریت لەبەرامبەر مندا ھەیانە، چونکە دواى ئەوێ لەگەڵ ئەواندا سەولم لیدا، سۆزیان لەبەرامبەر مندا بزوا و متمانەییەکی تاییبەتیان لەبەرامبەر مندا پەیدا کردووە.

منیش پیم وتن: ئاسودە خەيال بن لەوێ ئەم زێر و زیو نەفرەت لیکراو نیە لەبەرئەوێ زێر و زیوی بیخەوشە و تیکەلى مسى شارى "ئاسو" نەکراو، ئەگەر لەو دەترسن کە زێر و زیوێکەم نەفرەتیان لیکراییت، ھەرنیستە بپۆن و بیگۆرنەو و بەخواردنەوێکى پاک و پاراو، بەلام ترسى ئێو لە "ئاتون" بێنەمایە، چونکە

"ئاتون" خودایه کی ترسناک نیه. ئەوانیش وتیان "سینۆهه" ئیمه له "ئاتون" ناترسین، چونکه هیچ کهسیک له خودایه کی بێدهسته لات ناترسیت، به لکو ئیمه له فیرعه ون دهترسین، چونکه دهزانین ئەگەر ئەو بزانیت که ئیمه خودای ئەو ناپه رستین، بمانگریت و په وانه ی کانه کانزا کانمان بکات. ئەوکات سه ول لیدهره کان، له کاتی کدا خه ریکی گۆرانی وتن بون، پێگای مه یخانه و سوژانیخانه کانیا ن گرتە به ر.

منیش زۆر چه زم ده کرد وه ئەوان گۆرانی بلیم، به لام که سایه تی و پله و پای من پێگرم بوو.

کاتی ک خزمه تکاره کانم ئاگاداری ئەوه بوو که من ده مه ویت له که شتی که دابه زم، پێیان وتم: که می ک دان به خۆتدا بگره بۆئه وه ی که ژاوه یه کت بۆ به ینین، به لام من چاوه پێی که ژاوه که م نه کردو پێگای مه یخانه ی "کلکی تیمساحم" گرتە به ر و دوا ی ماوه یه ک "مریت" م له و مه یخانه یه دا بی نی.

"مریت" چیت ر وه ک رابردو و لاو نه بوو، به لام به ژنیکی جوان له قه له م ده درا و کاتی ک چاوم پێی که وت ئاگاداری ئەوه بووم که هیچ کاتی ک ئەوم به و پاده یه خۆش نه و یستوو ه.

کاتی ک "مریت" چاوی پیم که وت هه ردو و ده ستی خسته سه ر ئەژنۆکانی و سه ری بۆ دانه واند، دوا ی ئەوه لیم نزیک بویه وه و ده ستی به شان و پشت و سینه و ورگمدا هی نا و وتی: "سینۆهه" چی پویدا وه که ئەوه نده لاواز بویت و چاوه کانت ده دره وشین ه وه.

وتم: دره وشانه وه ی چاوه کانم له ئیشقه وه سه رچاوه ده گریت، له به ره ئه وه ش لاوازیوم که ده مویست زووتر خۆم بگه یه نمه تۆ و له گه لتدا رابویرم.

"مریت" وتی: مه گه ر خیرایی مرۆڤ له کوچکردندا لاواز ده کات؟

وتم: به لێ، چونکه کاتی ک مرۆڤ خیرا پێ ده کات، چه ورێ جهسته ی ده توینیت ه وه و لاوازی ده کات.

"مریت" وتی: "سینۆهه" سه ره پای ئەوه ی ده زانم که درۆ ده که یه ت، چیژم له م درۆیه ت وه رگرت، چونکه هه رچی له به ره ژه وه ندی ئیشقدا بی ت، ئەگه ر درۆش بی ت چیژبه خشه.

بەلّام تۆ لەکاتی خۆیدا ھاتیت، چونکە ئیستا وەرزی بەھارە و لەبەھاردا، زەوی و ئاسمان و ھەموو بونە وەرێکی گیاندار ھانی ئیشقبازی دەدات.

ئەگەر من لاوازبویتم، ئەوا لەبەرامبەردا "کاپتا"ی نوکەری پێشوم، لەجاران قەلەوتر بوو و بینیم کە جلیکی گرانبەھاتری لەبەرکردوو و چەند ملوانکە یەکی ئالتونیشی لەمل کردوو و پارەچە زیریکیشی بەسەر چاوە کوێرەکیەو ھەلواسیو و بەچەند گەوھەرێکیش ئەو پارچە ئالتونە ی پازاندووەتو.

کاتیکی "کاپتا" چاوی پێم کەوت لەخۆشیاندا دەستی کرد بەگریان و ھاواری کرد ئەم پۆژە پیرۆزە بگریت، چونکە خاوەنەکەم لەمرودا گەراووەتو.

ئەوکات "کاپتا" منی بردە یەکیکی لە ژورە تاییبەتەکانی ئەو مەیخانە یە و لەسەر فەرشیکی ئەستور و نەرم داینیشاند و مریتیش باشتەین خواردنی مەیخانە ی بۆھینانین، لەکاتیکیدا سەرقالی نان خواردن بوین "کاپتا" وتی:

گەرەم "سینۆھە" ئەو پۆژە ی پێت وێم گەنمەکەت بۆ دایینکردنی تۆوی جوتیارانی میسر بەنیو جوتیاراندا دابەش بکەم و لەکاتی خەرمندا لەبەرامبەر ھەر کاسە یە کە گەنمدا تەنھا یە کاسە یان لی وەرگرین، وام دەزانی شیت بوی. بەلّام ئەو کارە ی تۆ ئیمە ی لەشکست ھینان پزگار کرد، چونکە دوا ی ئەوە ی من گەنمەکە ی تۆم بەنیو جوتیارەکاندا دابەش کرد و ئەوانیش وەشانیدیان، "ئامی" کاهینی مەزنی پەرستگای "ئاتون"یش بۆئەوە ی گەنم بۆ جەنگاوەرانی میسر لە "غەزە" یان ئەو کەسانە ی لایەنگری میسریەکانن و لەوێ شەپدەکەن، فەرمانی دا دەست بەسەر گەنمی سەرما یە داراندا بگرن.

لەئەنجامدا لەلایەن "ئامی" یەو بەفەرمانی فیرعەون و خوداکە یەو دەستی بەسەر گەنمی سەرما یە دارەکاندا گرت، بەلّام ھیچ کەسیک ناتوانیت دەست بەسەر گەنمی تۆدا بگریت، چونکە ئیمە دابومان بەجوتیارەکان و ئەوانیش وەشاندبویان و دوا ی ئەوە ی بەروبومی خۆیان کۆکردووە، ھەمان ئەو گەنمە ی پێمدا بون لیم وەرگرتنەو، بۆیە ئەم کارە ی تۆ بوو ھۆی ئەوە ی گەنمی ئیمە وەک خۆی لەخەزینەدا بمیژیتو.

دوا ی ئەوە ش ئاگاداری ئەوە بووم کە تۆ بەفەرمانی "فیرعەون" پۆشتویت بۆ میسر بۆئەوە ی پەیماننامە ی ناشتی لەگەل سوڕیدا مۆر بکەیت و ھەوالی مۆرکردنی ناشتی بەھای گەنمی کەمکردووە و منیش وا لیکمدا یەو دوا ی بەرپا بونی ناشتی

بازرگانه‌کانی میسر بریکی زۆر گه‌نم ده‌نیرن بۆ سوریا و به‌و هۆیه‌وه نرخى گه‌نم به‌رز ده‌بیته‌وه، بۆیه پېرى خه‌زینه‌كانمان گه‌نم كړى و هر نه‌وكاته‌ى تۆ له‌سوریا گه‌رايته‌وه و چویت بۆ شارى "ئاسو" و په‌یماننامه‌ى ناشتیت دا به‌ فیرعه‌ون، كه‌شتى میسریه‌كان كه‌ پېربون له‌گه‌نم پښكای سوریا‌یان گرتو به‌ر و دواى ئه‌وه نرخى گه‌نم به‌رز بویه‌وه. به‌لام گه‌نم له‌وه گرانتریش ده‌بیټ، چونكه‌ سه‌رتاسه‌رى زستانى ئه‌مسالى میسر سالیكى بیبه‌روبوم ده‌بیټ، چونكه‌ جوتیاره‌ میسریه‌كان خۆیان له‌وه‌شاندنى گه‌نم -به‌هۆى ئه‌وه‌ى "ئامون" نه‌فهرتى له‌ جوتیار و به‌روبوم كړدوه- ده‌پاریزن.

له‌كاتیكدا من ده‌زانم نه‌فهرت كړدى گه‌نم هیچ راستیه‌ك له‌خۆ ناگریت و ئه‌و په‌لانه‌ى كه‌ به‌سهر گه‌نمه‌وه ده‌بینریت، له‌خوین یان له‌ماده‌یه‌كى تره‌وه سه‌رچاوه ده‌گریت كه‌ كاهینه‌كانى "ئامون" و موریده‌كانیان به‌سهر گه‌نمى جوتیاراندا ده‌پېژنن، بۆنه‌وه‌ى جوتیاره‌كان بترسن، به‌لام ئه‌گهر من و تۆ ئه‌م بابته‌ به‌جوتیاره‌كان بلین، باوه‌پمان پیناكه‌ن، چونكه‌ ئه‌وان دلنیاى له‌وه‌ى "ئامون" ى خودای پېشوو نه‌فهرتى له‌كیلگه‌كانى ئه‌وان كړدوه.

"كاپتا" پښى وتم: "سینووه" ى گه‌وره و به‌پېژم، ئیمه‌ له‌سه‌رده‌میکدا ده‌ژین كه‌ ده‌وله‌مهنده‌كان به‌جۆره‌ها شیوه‌ ده‌وله‌مهنده‌بن، بگړه‌ ده‌توانن سود له‌گۆزه‌ى كۆنیش بۆ به‌ده‌ست هیئانى زیږ و زیو وه‌رگرن، بۆیه ده‌بیټ ئه‌وه‌شت پى بلیم كه‌ له‌دوا‌یین زستاندا من سه‌د كه‌رته‌ى سه‌د گۆزه‌ى كۆنم فروشتوه.

وتم: "كاپتا" تۆ ئه‌و هه‌موو گۆزه‌ كۆنه‌ت له‌كوپوه‌ هیئا بۆنه‌وه‌ى بیانفروشى؟
"كاپتا" وتی: هه‌رنه‌وه‌ى من ئاگادارى ئه‌وه‌ بووم كه‌ كۆمه‌لیك سه‌رقالى كړینی گۆزه‌ى كۆن، یه‌كسه‌ر ئه‌وه‌م به‌نوكه‌ره‌كانى خۆم پاسپارد كه‌ بېړۆ و له‌میرنشینه‌كاندا گۆزه‌ كۆنه‌كانم بۆ بكړن و بۆم بنیرن، ئه‌وانیش به‌كه‌شتى گۆزه‌ كۆنه‌كانیان بۆ ناردم و من له‌ویوه‌ بارم ده‌كردن بۆ میسرى خوارو و له‌وى دم فروشتن.....منیش وتم: گۆزه‌ كۆنه‌كان له‌میسرى خوارودا به‌كه‌لكى چى دین؟

"كاپتا" وتی: لیږه‌ ئه‌وه‌ بلاو بووبویه‌وه كه‌ له‌میسرى خوارودا، بۆه‌لگرتنى ماسى له‌ئاوى سویردا، پښكایه‌كى تازه‌ دۆزراوه‌ته‌وه، كه‌ پښویستی به‌ به‌كاره‌یئانى گۆزه‌ى كۆنه‌، به‌لام ده‌زانم ئه‌م هه‌واله‌ درویه‌، چونكه‌ له‌میسردا سود له‌گۆزه‌ كۆنه‌كان

وەرناگیریت، بەلکو لەپێی کەشتیەوێ دەیکوازەوێ بۆ سوریا و هیچ کەسێک نازانیت گۆزە ی کۆن لەسوریا دا بەکەلکی چی دەخوات.

بابەتی گۆزە کۆنەکانی میسر کە بۆ سوریا بار دەکرا، زۆر مایەیی سەرسوپمان بوو، چونکە هەرچی بیرم لێ دەکردەوێ نەمدەتوانی لەوێ تێبگەم کە سریانێهەکان چ سودێک لەگۆزە کۆنە میسریەکان وەر دەگرن، بەلام لەبەرئەوێ بابەتی گەنمەکە گرنگ تر بوو، بەو ھۆیەوێ بابەتی گۆزەکەم فەرامۆش کرد و بە"کاپتا"م وت: تا دەتوانی گەنم بکەرە، بەلام دەبێت خۆت گەنمەکە بکڕیت، بۆئەوێ خۆت چاوت بە گەنمەکە بکەوێت، بۆئەوێ نەوێک گەنمیکی کۆن بکڕیت یان گەنمیکی بکڕیت ھێشتا کال و پێنەگەیشتوێ.

ئەگەر بۆ کڕینی گەنم پێویستت بە زێڕ و زیو بوو، هەرچیم ھەبە بێفروشی و زێڕ و زیوی پێویست بۆ کڕینی گەنم بەدەست بەینە، چونکە کێلگە بەرەڵاکی میسر بەچاوی خۆم بینی و دلنایام کە لەزستانی ئایندەدا، بێبەرەووبومیکی سەخت پوو لەمشارە دەکات، ھەرەھا لەبەرئەوێ بیستومە بڕیکی زۆر گەنم پوانەیی سوریا کراوێ، ئەگەر بتوانی بڕیک لەو گەنمەش لەبازرگانەکانی سوریا بکڕیتوێ و بێگەرپێنیتوێ بۆ میسر.

"کاپتا"وتی: گەرەم تۆ راست دەکەیت، بەلام ئێمە ئەگەر گەنم بکڕین، تۆ لەئایندەدا دەبیتە دەولەمەندترین پیاوی میسر و سامانی تۆ لەسامانی فیرعەون زیاتر دەبێت.

بەلام بازرگانەکانی سوریا گەنمی ئێمەیان بەناونیشانی ئەوێ کە ناشتی لەنیوانماندا بەرقەراربوو لێ دەکڕن و لەژێر دەستی ئێمەدا دەریان کێشاوێ و لەئێمە ئازا و زیرەکترن و دان بەخۆیاندا دەگرن، بۆئەوێ کاتیکی وشکەسالی و بێبەرەووبومی بالی بەسەر میسردا کێشا، ئەوکات گەنمەکە دەگەرپێننەوێ بۆ میسر و دە ئەوێندەیی نرخێ پێشوو پیمان دەفروشنەوێ و ئەم"ئامی"یە گەرەوێھە کاهینی مەزنی"ئاتون" ناتوانیت لەوێ تێبگات کە بارکردنی ئەو ھەموو گەنمە بۆ سوریا، ئەم ولاتەیی لەدانەوێلە خالی دەکات.

دوا ی چەند ساتیکی تر بەھۆی ئەوێ"مریت"خۆی کرد بەژوردا، من بابەتی گەنم و وشکەسالی و بێبەرەووبومی ئایندەیی میسر فەرامۆش کرد.

دوای هاتنی "مریت" نۆکەری پېشوم پۆشته دەرەو، چونکە کاتی خەوتنم هاتبوو، کاتیک "مریت" لەو ژۆرە پۆشته دەرەو بۆئەوێ من کەمیک بەویمەو هەستم بەو کرد کە بەبونی ئەم ژنە هەست بەتەنهایی ناکەم و چیتەر نابێت من بە "سینۆهە" ی گۆشەگیر بانگ بکەن.

پۆژی دوایی "تھوت" ی بچوکم بینی و بەرەو پوم پایکرد و بەدەستە بچوکهکانی باوەشی بەمەلدا کرد، چونکە هەر بەو شیۆهەیی "مریت" لەکەشتیەکەدا فیتری کردبوو، منی بەباوکی خۆی بانگ کرد و منیش بەهۆی بیرەوێ بەهیزی ئەو منداڵە کە هیشتا منی لەبەر نهچوووەتەو سەرم سوپما.

"مریت" وتی: دایکی ئەم منداڵە کۆچی دوایی کردووە، لەبەرئەوێ من بردومە بۆئەوێ خەتەنە ی بکەم، ئەرکی بەخیوکردنیشی لەئەستۆی منداڵە، منیش ناچارم چاودێری لێبکەم.

"تھوت" زۆر زوو لەلای هەموو کپیارانی مەیخانە ی "کلکی تیمساح" دا خۆشەویست بوو و هەریەک لە کپیارە هەمیشەییەکانی مەیخانە، بۆئەوێ من خوشحال بکەن، بەپێویستیان دەزانی کە دیاریەک یان کەرەستە ی یاریەک بۆ ئەو منداڵە بکەن.

ئەوکات "تھوت" هات بۆ مالهەکی خۆم و "موتی" خزمەتکاریشم کە بەردەوام دەبویت من دەبێت ببمە خاوەنی منداڵیک، بۆیە بەبینینی ئەو منداڵە زۆر خوشحال بوو.

کاتیک من "تھوت" م دەبینی کە لەژێر درەختەکاندا یاری دەکات یان لەگەڵ منداڵەکاندا لەکۆچە و کۆلندا پادەکات، سەردەمی منداڵی خۆم لە "تبس" دا دەهاتەو یاد و ئەوێم بەبیر خۆم دەهێناوە کە منیش وەک "تھوت" لەسەردەمی منداڵیدا زۆر حەزم لەیاری دەکرد.

"تھوت" بەهۆی مانەوێ لەمالهەمدا زۆر خوشحال دیار بوو و منیش لەشەودا ئەوێم لەتەنیششت خۆمەو داندەنیشاند و سەرەرای ئەوێ هیشتا منداڵ بوو وانەم پێ دەوت.

زۆر زوو ناگاداری ئەوێ بووم کە "تھوت" منداڵیک زۆر زیرەک و هۆشیارە و زۆر زوو فیتری وێنە و هێماکان دەبوو، بۆیە بپریم دا بینیرمە باشتەین قوتابخانە ی شاری "تبس" بۆئەوێ لەو قوتابخانەیدا لەگەڵ منداڵە وەجاخزادەکاندا بخوینیت، "مریت" ییش بەبێستنی ئەم بپریمە من زۆر خوشحال بوو.

"موتى" ھەموو پۇژىك بەھەنگۈين شىرىنى بۇ دروست دەکرد و خواردنى خوشى پىدەدا و لەباوەشىدا دەيخەواند و چىرۆكى بۇ دەگىراپەرە بۆئەوى خەوى لى بگەوت.

ئەگەر بارودۇخى كۆمەلەيتى "تبس" بەوشىۋەيە تىك نەچوايە، من لەم ژيانە ئارامەدا ھەستم بەخوشبەختىەكى زۆر دەکرد. بەلام بارودۇخى "تبس" تا دەھات خراپتر دەبوو و پۇژىك نەبوو لەشەقامەكاندا بەھوى "ئامون" و "ئاتون" لەنىوان لەخەلكىدا نەبىت بەشەپ و يەكتى برىندار نەكەن.

بەرپرسانى فېرەونىش ئەو كەسانەيان دەستگىر دەکرد كەلەشەرەكاندا بەشداريان لەبەرگىرى كردنى خوداى پىشۋوى "ئامون" دا دەکرد و بەكەشتى يان لەپىي وشكانىيەو دەيانناردن بۇ كانە كانزان، ئەگەر ژن بوايە ئەوا دەيانناردن بۇ كىلگەي "ئاتون" بۆئەوى لەوى خۇيان بەكارى كشتوكالەو سەرقال بگەن. بەلام كاتىك ئەم ژن و پياوانەيان لە "تبس" دور دەخستەو، ئەوان وەك پالەوانىكى شەھىد پىگاي كانە كانزاكانيان دەگرتە بەر و خەلكى گوليان بۇ ھەلدەدان و سوژدەيان بۇ دەبردن و دورخراوەكانىش دەستيان بۇ پادەوہشاندن و دەيانوت: ئىمە دەگەرپىنەو و بەشيك لەخوينى "ئاتون" دەپىژىنە سەر زەوى و بەشىكىشى دەپىژىنە ناو پىكەو و وەك ئاوجۇ دەيخۆنەو.

خەلكى بەشىۋەيەك پشتگېريان لەدور خراوەكان دەکردن كە سەرەپاي ئەوى جنىو و قسەى سوكان بە بە "ئاتون" دەوت، پاسەوانەكان نەياندەویرا بەھوى ئەو قسانەيان لىيان بەدن، چونكە دەيانزانى لەھەمان ئەوكاتەدا بەدەستى خەلكى بەكوشت دەدرىن.

بهشی چل و یه کهم

له "تس" دا جهنگ له نیوان "خاچ و شاخ" دا بهریا بوو.

هیماي په پره وانی "ئاتون" یی خودای نوی "خاچی ژیان" بوو و ئەم خاچەش یان به شیوهی ملوانکه یهك دهیانكرده ملیان یان له سەر جله کانیان وینە ی خاچکیان دهکیشا.

په پره وانی "ئامون" یی خودای پیشووش، "شاخ" یك هیماي سهره کیان بوو، فیرعه ونیش نهیده توانی شاخ له سهرکردن قهدهغه بکات، چونکه لهو پوژوهی نه ته وهیهك له میسر دا هاتووه ته بون، هه لگرتنی شاخ یه کیکه له جوانکاریه کانی پیاو و هیچ خودا و فیرعه ونیک نهیده توانی ئەم جوانکاریه سروشتیه قهدهغه بکات.

پیاوه کان شاخیک هه ندیکاتیش دوو شاخیان له سهر دهکردو شاخ یان شاخه کانیان له شه پره کاند، به چه کیکی هه پره شه نامیز له قه له م ده درا.

من له سهره تادا نه مده زانی په پره وانی "ئامون" بۆچی شاخیان کردووه ته هیماي سهره کی خویان، به لام له دواییدا ناگادار بووم که شاخ یه کیکه له ناوه مهزنه کان و والا کانی "ئامون" ²³.

په پره وانی "ئامون" به شاخه کانیان په لاماری ده رگای فروشگای په پره وانی "ئاتون" یان ده دا و دهیانكرده وه و سه به تگه لیکی پر له میوه و سه وزی و ماسیان ژیراوژور ده کرد و هاواریان ده کرد ئیمه شاخمان هیه و ورگی "ئاتون" پارچه پارچه ده کهین....

²³ له کوندا خودا کانی میسر دوو جوړ ناویان هه بوو به کیکیان ناویکی ئاسایی که هه موو خه لکیک بیی ئاشنا بوو و ههر بهو ناوهمش بانگیان ده کرد، ناوهمه ی تریان ناویکی تاپیمت پان ناویکی والا بوو که کاهینه کانی ناوی خوداپان بهو ناوه بانگ ده کرد و هه ندیک له خودا کونه کانی نهو سهرده مه ی میسر تا بیست ناوی والا یان هه بوو.

ئیمە پەپرەوانی "ئامون" ین و "ئامون" شاخی پێداوین، بۆئەوێ سینه و ورگی دژمنانی پێ هەلدین.

کاتیك ئازاوهگیرى شاخدارهكان گهشته ناستیک که پەپرەوانی "ئاتون" بینیان ناتوان بەوشیوهیه بژین، بۆیه هەولێ ئەویان دا خاچگەلیك لەکانزاکان دروست بکەن که سەری درێژی ئەو خاچە وەك چەقۆ بیّت.

لەبەرئەو هەندیک چەقۆیان دروست کرد که دەستگیرەکەى وەك دوو شاخەى خاچەکە وابوو و خودی چەقۆکەش سەری درێژی ئەو خاچە بیّت و ئەم چەقۆیانە لەژێر شەروال یان لەژێر کراسەکەیانەو دەیانبەست بەکەمەریانەو و هەرنەوێ شاخدارهكان هەولێ ئازاردانیان بدایەن، چەقۆکانیان دەردەهینا و پەلاماری شاخدارهكانیان دەدا.²⁴

ناکوکی نیوان "ئاتون" و "ئامون" و شاخ و خاچ، بەشیوهیهك لە "تبس" دا بەرفراوان بوو که بەهۆی ئەم ناکوکیهوه کوپ لەباوک و ژن لەهاوسەر لەیهکتر جیا دەبونهوه. ئەو پۆژەى خۆم کرد بە "تبس" دا وام دەزانی که "تبس" شارى "ئامون" ه و لەویدا هیچ کەسێک لایەنگری "ئاتون" نیه، بەلام دواى ئەوێ خۆم کرد بەشارى "تبس" دا و چەند پۆژێک مامەوه پەیم بەهەلەکەى خۆم برد و ئاگاداری ئەو بووم که خودای نوێ لە "تبس" دا لایەنگریکی زۆر بەتایبەت لەنیو لاوان و نۆکەران و کریکارەکاندا هیه.

خودای نوێ لەبەرئەو لەنیو لاو و کریکار و نۆکەراندا لایەنگری پەیدا کردبوو چونکه شتگەلیکی دەوت که ئەم جوړه چینه زۆر پێیان خوش بوو ئەم جوړه قسانه ببیستن. بۆ نمونه لاوهكان بۆئەوێ دژایەتى پیرهكان بکەن لایەنگری ئەو ییروباوەرە نوێیهیان دەکرد و کریکار و نۆکەرەکانیش بۆئەوێ دژایەتى دەوله‌مەنده‌كان بکەن پەيوەندیان بەخودای نوێوه دەکرد و خودای نوێش بەتایبەت لەنیوان کۆلبەرانى لەنگەرگای "تبس" و کریکارانى چنن و دەباغخانه(کارگەى پێست خوڤه کردن) و نۆکەراندا لایەنگریکی توندپەرەى زۆرى پەیدا کردبوو، چونکه ئەم چینانه زیاد لەچینه‌کانى کریکاران زەحمەتیان دەکێشا و هەستیان بە بەشمەینه‌تى دەکرد، ئەوان

²⁴ تانیستاش دەستەى شمشیر و کێردى هەندیک لەمیرنشینەکانى ئەوروپا لەشیوهى خاچدایه و ئەم نەریته لەمیسر و "کریت" هوه بەشوێنەکانى تردا بلاو بووتەوه و خاچ مایه‌ك پێش "مەسیح" یش هێمای سەرەکی ئابنێ نەتەوه‌كان بوو.

دهيانبيست كه خودای نوی وتویه تی دهیئت جیاوازی له نیوان دهوله مهند و ههژار و خاوه ندار و نوکەر و کریکار و خاوه نکاردا له ناو بیریت و وایان دهزانی دواى ئه وه دهست به سهر سهروهت و سامانی دهوله مهنده کانداه گرن کریکاری و نوکهرایه تیان پینه کهن.

له نیوان په پیره وانی توندپه وی خودای نویدا، من هیچ چینیکم له چینی دزه کانی گۆرستانی شاری مردووه کان "گۆرستانی تبس" وه فادارتر نه بیینی، دزی گۆرستانه کان دهیانزانی به هوئی ئه وهی فیرعه ون پقیکی زۆری له خودای پیشووه، چیت پاریزکاری له شاری مردووه کان ناکات، له بهرئه وهی ناوی خودای پیشو به سهر گۆپ و کاسه و جلو بهرگ و کهشتی مردووه کانداه هه لکۆلراوه.

ئه مانه دهیانوت ئیمه ده پۆین بۆئه وهی ناوی "ئامون" له سهر گۆپه کان پاک بکهینه وه، به لام مه بهستی ئه وان تالانکردنی شتومه کی گرانبه های گۆپه کان بوو و شته کیش سوکه کانیشیان دههینا بۆ مه یخانهی "کلکی تیمساح" و له ژوری تایبه تی ئه وه مه یخانه یه دا دهیانفرۆشت به سه وداگهرو بازرگانه کان.

کۆمه لکی تریان که فرمانه کانی خودای نوییان بۆ بهرژه وهندی تایبه تی خویان دهقۆسته وه، ئه وه که سانه بون که په پیره وانی خودای پیشویان پیشانی کاربه دهستانی فیرعه ون ده دا، بۆئه وهی دهست به سهر سهروهت و سامانیاندا بگرن. به لام کاربه دهستانی خودای نویش دهیانزانی ئه گه ر پۆژیک گۆپانکاری به سهر بارودوخدا بیئت و خودای نوی سهرنگون بیئت و خودای پیشوو دهسته لات بگریته وه دهست، بی ئه ملا و لا دهیانکوژن.

ئه وه بوو بۆئه وهی پاریزکاری له حکومه تی خودای نوی بکهن، هه ولیان ده دا که سه لاواز و هه ژاره کان به بهرده وامی به ناو نیسانی ئه وهی لایه نگری خودای پیشوون، پیشانی کاربه دهستانی فیرعه ون بدن، کاربه دهستانی "تبس" یش دهقاوده ق وه ک کاربه دهستانی شاری "ئاسو" کاریان ده کرد.

ئه مانه شاخداره به هیزه کانیان- که به ئاشکرا لایه نگری خویان بۆ خودای پیشوو دهرده پری- دهستگیر نه ده کرد، چونکه دهرسان بکوژین یان بریندار بکړن، به لام کریکاریک یان کاسپکاریکی هه ژار کاتیک بی هیچ مه بهستیک ناوی "ئامون" ی بهینایه ته زمان، دهستگیریان ده کرد و په وانه ی کانه کانزاکانیان ده کرد.

شەوانە لايەنگرانى شاخ يان خاچ لە مەيخانە تايبەتەکانى خۆيانەو دەهاتنە دەرەو، چونکە پەيپەوانى "شاخ و خاچ" لە مەيخانەيەکی تايبەت بەخۆيان ئاوجۆيان دەخواردەو و ئەم دوو دەستەيە، لە شەقامەکانى "تبس" دا دەستيان دەکرد بەهاتوچۆ کردن و چرای سەر شەقامەکانيان سەرنگون و مەشخەلەکانيان خامۆش دەکرد و بەدەرەفتاريان دەنواند، ئەگەر دوو دەستەي دژ بەيەك بگەيشتنایە بەيەكترى، لەگەڵ يەكتردا بەشەر دەهاتن و چەند کوژراويکیان لەدواى خۆيانەو بەجى دەهيشیت.

ئەو کەسانەي کە لە شوینە گەشتەيەکاندا سەرقالی کارکردن بوون، يان لە شەقامەکان بەدواى کاریکدا بگەپايەن، بەردەوام شاخ و خاچيکیان لەگەڵ خۆياندا هەلەدەگرت، ئەگەر بيانزانايە خاوەنکارە کاتیەکیان شاخدارە، شاخەکیان پینيشان دەدا و کاتیکيش بيانينيايە کابرای خاوەنکار خاچدارە خۆيان بەپەيپەوانى خاچ پى دەناساند.

لەنيوان لايەنگرانى خودای نوێ و کۆندا کەسانیک هەن کە هەم لە "ئامون" بێزار بوون و هەم لە "ئاتون". ئەمانە ئارەزوێ ئەوەيان دەکرد کە ناشتی و ئارامی لە "تبس" دا بەرەقەرار ببیت بۆئەوێ بتوانن خۆيان بەکار و کاسپيەو سەرقال بکەن، بەلام بەم ئارەزووی خۆيان نەدەگەشتن.

ئەم چینه نەياندەتوانی پارێزگاری لەبيلايەنى خۆيان بکەن، چونکە لەهەردوو لایە هيرشيان بۆ دەکرا و ناچار دەبون بەلەبەرچاوگرتنى بارودۆخی ژيان و بەرژوهندی و پارێزەران و دۆستانى خۆيان، يان لايەنگرى شاخ بن يان لايەنگرى خاچ.

"کاپتا" ماوەيەك لەبەرامبەر هەردوو دەستەدا بەرگري لەخۆی کرد و هيج هيمایەکی بۆ مەيخانەکەي خۆی هەلەنەبژارد. ئەو "کلکی تيمساح" ی بەباشترین هيمای مەيخانە دەزانی، بۆئەوێ بتوانیت هەم باج لە شاخدارەکان وەرگريت هەم لە هەلگەرانى خاچ.

بەلام شاخدارەکانى دەيانزانى کە مەيخانەکەي ئەو شوینى کۆبونەوێ کۆمەليکی زۆرى دزەکانى گۆپستانە، بۆيە نەياندەهيلا "کاپتا" بۆ ساتیکيش ئاسودە بێت، بەکورتیەکەي نەياندەويړا پۆژ يان شەو هيرش بۆ مەيخانەکەي ئەو ببەن. چونکە دەيانزانى کە کەسانیکى بەهيژ پارێزگاری لە مەيخانەکەي "کاپتا" دەکەن، بەلام لەشەودا بەسەر دیوارەکانەو وینەي شاخيان بەشيوەيەکی گالته ناميز دەکيشا، بۆيە

بۆماوھییەکی زۆر "كاپتا" ھەموو بەیانیەك ناچاربوو خەریکی کوژاندنەوھى ئەم جۆرە وینانە بێت.

دواى ئەوھى لە "تبس" دا نیشتەجى بوم، ئاگادارى ئەوھ بوم كە تەنھا نەخۆشە كۆلەبەرەكانى لەنگەرگا و نۆكەرگان سەردانم دەكەن، لەكاتىك جاران نەخۆشەكانى ئەم ناوچەییەش سەردانیان دەكردم.

پۆژىكیان دوو كەس لەپیاوانى دانىشتوى ناوچەكەى ئیمە لەشوینىكى چۆلدا چاویان بەمن كەوت و وتیان: "سینۆھە" ئیمە زۆر لەتۆ دڵگران و مندال و ژنەكانیشمان نەخۆش و پێویستمان بەزانستى تۆیە، بەلام دەترسین سەردانت بكەین، چونكە تۆ لەژورى پزىشكیەكەتدا خاچىكت بەملتەوھە ھەلواسیوھ، ئەمەش بۆ ئیمە ھەرەشە نامیزە، ئەگەر ئیمە بۆ چارەسەرکردنى نەخۆشیەكانمان سەردانت بكەین، لایەنگرانى شاخ پەقمان لى ھەلدەگرن.

ئیمە لەنەفرەتى "نامون" ناترسین، چونكە بەتەواوى لەجەنگى خوداكان بىزار بوین و نازانین ئەم خودایانە چىیان لەگىانی ئیمە دەوێت و بۆچى وازمان لى ناھینن كە بەوشیوھى خۆمان ھەزى لى دەكەین بەردەوامى بەژیانى خۆمان بدەین.

بەلام ئەگەر شاخدارەكان بزانن كەئیمە بۆچارەسەرکردن سەردانى نەخۆشخانەكەى تۆ دەكەین، بەكوشتان دەدەن یان ئەو كاتانەى ئیمە لەمال نین و لەدەرەوھە سەرقالى كارىكین دین لەمندالەكانمان دەدەن یان دەرگای مالدەكەمان دەشكىن، چونكە ھەموو كەسێك دەزانێت كە تۆ پزىشكى تاییبەتى فیرەونیت و لایەنگرى خودای "ئاتون" ی و ئەو خاچەى كە لەملت كردووە، پیناسەى بیروباوھەرى تۆ دەكات. بەلام كۆلەبەرەكان لەنگەرگا و نۆكەرەكان بێئەوھى لەشاخداران و ھەلگرانى خاچ بترسن سەردانى نەخۆشخانەكەمیان دەكرد و ھەر ئەوكاتە گەر بمویستایە بلىم مەروۆ ئەگەر كۆلەبەر بێت یان نۆكەر دەتوانیت بەئازادى بژیت، ئەوانیش لەولامدا دەیانوت: "سینۆھە" تۆ ھیشتا ھەستت بەئازادى داركارى و قامچیت بەپشتتەرە نەكردووە، ئەگىنا تێدەگەشتى كاتىك مەروۆ كرێكار بێت یان نۆكەر مەحالە بتوانیت بەئازادى بژی، تائەوكاتەى مەروۆ كار بۆ كەسانى تر بكات و بەرھەمى كارى خۆى بداتە دەست كەسانى ترەوھە و لەبەرەمبەردا تەنھا تىكەيەك نان و جامىك ناوجۆ لەبەرەمبەر كارى ئەو پۆژەى وەك موچەيەك وەرگریت، ئازاد نە.

سهره پای ئه وهش ئیمه تۆمان خوشدهویت، چونکه تۆ کهسیکی ساده و باشیت و بیئنه وهی هیچ دیاریه کمان لیوه رگریت، چاره سهرمان دهکیت و ئه و پۆژه ی جهنگ له "تبس" دا بهرپا ده بیئت و لایه نگرانی "ئامون" و "ئاتون" دهست به کوشتنی یه کتری دهکهن- چونکه ئه و پۆژه ههر دیت- تۆ وهره بۆ ناوچه ی لهنگه رگا، بۆئنه وهی لهوی بتشارینه وه و له هه ره شه ی مه رگ یان بریندار بون بتپاریژین.

سهره پای ئه وهی هه موویان ده یانزانی من لایه نگری "ئاتون"م، نه هیچ کهسیک په لاماری ده دام و نه به سهر دارودیواری ماله که مدا وینه ی گالته ئامیزیان ده کیشا، چونکه هیشتا فیرعه ون به لایانه وه زۆر بهرپز بوو، بۆیه وهک ئه و پزیشیان له پزیشکه تاییه ته کهشی دهگرت.

سهره پای ئه وهش ته وای دراو سیکانم منیان ده ناسی و پاریزگاریان لیده کردم و کار به دهستانی سهر بازی فیرعه ونیش له "تبس" دا پاسه وانی منیان ده کرد، بۆیه شاخداره کان نه یانده ویرا هیرش بۆ کهسیک بکه ن که هه موو خه لکی پاریزگاری لیده کات.

پۆژیکیان "تهوت" به دم گریان وه له کۆلانه وهی خۆی کرد به مالدا و "موتی" بینی که خوین له لوتی ئه و منداله ده پزیت و دانیکیشیان شکاندوه.

کاتیکی "موتی" منداله که ی ده شوورد بۆئنه وهی خوین له سهر و سینه ی پاک بکاته وه به دم گریان وه لیی ده پرسى: بۆچی بریندار بویت؟

"تهوت" وتی: مندالانی "چنین" که هاوپی و هاویاری من بون، لییاندام و ددانیکیشیان بۆ شکاندم و وتیان له بهرئنه وهی تۆ لایه نگری "ئاتون" یت ده بیئت دارکاری بکریئت.

"موتی" داریکی گرت به دهستی وه و کهوته پى و وتی: هه رچی مندالی "چنین" هه یه چ لایه نگری "ئامون" بن یان لایه نگری "ئاتون" ده بیئت دارکاری بکرین.

دوای ئه وه یه کسه ر هاواری پینج مندالی "چنین" له کۆلانه بهرز بویه وه و کاتیکی دایک و باوکی منداله کان هاتن بۆئنه وهی منداله کانیان له لیدان بپاریژن "موتی" کهوته دارکاری کردنی ئه وانیش و کاتیکیش گه رایه وه بۆمال، بینیم له توپه بیاندا پوخساری ره شدا گه راوه، له وکاته دا ویستم تیگه یه نم که کینه و ره قه به رایه تی باش نیه، چونکه

تورمى دەبىتە ھۆى ورورانى تورەى و كىنەش دەبىتە ھۆى ورورانى كىنە، بەلام "موتى" گوى بەقسەكانى من نەدا.

پۇژى دوايى "موتى" دواى ئەوەى تورەيىيەكەى نىشتەو، نانى شىرىن كە بەمەنگوئىن لىي نابوو برد بۇ مندا لانى چىن و دايك و باوكيان و دواى ئەوە لەگەلىاندا ناشت بويەو.

چىتر لەو پۇژە بەدواوە خىزانەكانى چىن بونە ھارپىي "موتى" و "تھوت" و مندا لەكانى چىنىنىش بەبەردەوامى لەگەل "تھوت" دا ياريان دەگرد، بىئەوەى لىيى بىدن و برىندارى بكن و "موتى" يش ھەركاتىك شىرىنى بە "تھوت" بدايە، بەشى مندا لەكانى چىنىنىشى دەدا.

كاتىك مانەوہم لە "تبس" دا درىژەى كىشا، جارىكيان بەفەرمانى فىرەون سەردانى كۆشكى زىرىنم "كۆشكى فەرمانرەوايى" كرد، ئەگەر فىرەون فەرمانى پى نەدايام بۆئەوەى بپۇم بۇ ئەوئ، لەترسى "مەو نقر" پىم نەدەنايە ئەو كۆشكەو، بەلام لەبەرئەوەى گوپرايەلى فەرمانەكانى فىرەون بوم، ناچاربوم بەنەئىنى، بىئەوەى "مەو نقر" بزانيٹ خۆم بكم بەو كۆشكەدا، بۆئەوەى چاوم بە "نامى" كاھىنى مەزنى "ئاتون" بكنەوئ.

ئەو پۇژەى خۆم كرد بەناو كۆشكدا وەك ئەو كەرويشكەى كە لەترسى شەھىن لەچرەدارىكەو دەپوات بۇ چرەدارىكى تر، منىش لەترسى "مەو نقر" خۆم لەژىر درەختەكاندا شارەدوہ تائەوكاتەى چاوم بە "نامى" كاھىنى مەزن كەوت.

كاھىنى مەزنى "ئاتون" پىي وئم: "سىنۆھە" سەرەپاي ئەوەى من سەرۇكى كاھىنەكانى پەرستگاي "ئاتون" م، بەلام پەرەتارى فىرەونم پى باش نىە و پەسەندى ناكەم، چونكە وا ديارە ئەم پياوہ نەزانيٹ چى دەليٹ و دەرئەنجامى ئەو فەرمانانەى كە دەريدەكات چى؟ ئەگەر دەتوانى بىخەرەوہ سەر پىي راست و ئەگەر ناشتوانى، لەپىي دەرمانە خەوھىنەرەكانەوہ بىخەوئە بۆئەوەى بەبەردەوامى خەوى لىبكەوئ، بۆئەوەى نەتوانىٹ ئەم فەرمانە سەيرانە دەريكات.

لەمپۇدا بەھۆى بپيارە سەيرەكانى فىرەونەوہ، دەستەلاتى حكومەت لەدەست دەرچوو، چونكە فىرەون سزاي لەسىدارەدانى لابردووہ و وتوئەتى چىتر گوى دز و پياوكۆژەكان نەپن و داركارى نۆكەرانى ھەلھاتوو نەكەن. لەمحالەتەدا بەچ شىوہيەك

دەتوانریت چاوەڕپتی ئەو بەکریت کە خەلکی پێز لە یاساکان بگرن، ئەویش ئەو یاسایانەی کە هەموو پوژیک بە ئارەزووی فیرعون گۆرانکاریان تیدا دەکریت.

لە لایەکیوە فیرعون پەیمانی ئاشتی لە گەڵ سوریا دا مۆر دەکات و منیش بە پیتی ئەو فرمانە ئەو دەم لە سەرە کە گەنم بنێرم بۆ سوریا. لە لایەکی ترەوە "هۆرم هب" ئەو کەشتیانەی گەنمیان بارکردووە و دەبێت بپۆن بۆ سوریا لە "مفیس" دا پرایان دەگریت، کاتیک لێی دەپرسین بۆچی ناھێلێت ئەو کەشتیانە بپۆن، دەلێت فیرعون فرمانی داوێ چیت لە مەودا نا بێت گەنم لە میسرەوە بپرات بۆ سوریا.

خۆزگە من هەر لە یەكەم پوژەو لە "شاری خۆر" دەرناچوماوە و بە پیتی ھاندانی دایکی فیرعون کە خودی "سینۆھ" ئاگاداری مەرگی بوو، بیرم لە بە دەستھێنانی پلەوپایە و پلەوپایە خواز نە دەکردووە، بۆئەوێ لە مەودا خۆم لە گرفتاریەکاندا نەبینایە.

"سینۆھ" کە سینک پەیی بە چێژی فرمانەرەوایی برد، بە بەردەوامی خوازیاری دەستەلات و فرمانەرەواییەکی زیاتر دەبێت و پلەوپایە خوازیاری یەکیەکە لە مەزترین غەریزەکانی مەوۆ، گەرچی لە هەموو کەسێکدا نیە، بەلام ئەو کەسانەی کە ھەلگری ئەم غەریزەین، هیچ کاتیک بە ئاسودەیی دانانیشن و کەسێکی پلەوپایە خواز بۆ بە دەست ھێنانی پلەوپایە و دەستەلات، پەنا بۆ هەموو کاریک دەبات تەنانەت ئەوێ تو بێرت بۆی ناپرات، بەلام دەبێت ئەوێش بڵێن کاتیک مەوۆ گەشتە پلەوپایەیی خۆی، مەزترین چێژ لە ژیان وەردەگریت، ئەگەر من لە میسردا دەستەلات و پلەوپایەم بە دەست بھێنایە، نە مەھێلا بارودۆخی میسر بگاتە ئەو پادەییە و نا کوکیەکانم لە ناو دەبرد، سەرەپای ئەو پەقە بەرایەتیە کە لە نیوان "ئامون" و "ئاتون" دا ھەیە، ئابرو و کەسایەتی فیرعونم بەرز پادەگرت و یەکیەک لەو کارانە کە ئەرکی منە ئەو دەبوو کە "ئاتون" م دەکردە خاوەنی شیو و پەیکەرێک، چونکە نەتەوێ میسر ناتوانن خودایەک کە ھیچ شیوہیەکی نیە و نابینریت بپەرستن.

منیش لە "ئامی" م پرسی: ئایا بێرت لە جێنشینی فیرعون کردووەتەو و دەتەوێت کە سێکی تر بخەیتە جێگە کە؟

"نامی" سه‌ری له‌م قسه‌یه سوپما و دوای ئه‌وه‌ی ده‌ستی به‌رز کرده‌وه وتی: "سینۆهه" من که‌سیکی خیانه‌تکار نیم که به‌وێت فیرعه‌ون له‌ده‌سته‌لات بخه‌م و که‌سیکی تر له‌باتیدا دابنیم.

گه‌رچی هه‌ندی‌کجار له‌گه‌ڵ کاهینه‌کاندا باسی فیرعه‌ون ده‌که‌م، به‌لام ئه‌و جو‌ره قسانه‌م به‌مه‌به‌ستی به‌هێزکردنی ده‌سته‌لاتی فیرعه‌ونه، نه‌ک سه‌رنگونکردنی ته‌ختی فه‌رمانپه‌روایی ئه‌و، به‌لام "هورم هب" به‌وشیوه‌ی من هه‌ستم پێ‌کردوه بیر له‌وه ده‌کاته‌وه که ده‌توانی‌ت پوژیک ببیته پادشای میسر. ئه‌م پیاوه سه‌ره‌پای ئه‌وه‌ی پشت به‌نیژه ده‌به‌ستیی، بیر له‌وه ده‌کاته‌وه که ده‌توانی‌ت هه‌رچی بو‌یت ئه‌نجامی بدات. بێ‌ئه‌وه‌ی ئاگای له‌وه بی‌ت که ته‌نها که‌سیک که هه‌لگری خویی فیرعه‌ونه و له‌نه‌ژادی فه‌رمانپه‌روایانه ده‌توانی‌ت ببیته پادشا و "هورم هب" ی‌ش له‌نه‌ژادی فه‌رمانپه‌روایان نیه. من ئه‌گه‌ر هه‌ندی‌کات بیر له‌ئاینده‌ی فه‌رمانپه‌روایی بکه‌مه‌وه و بلی‌م که فیرعه‌ون ده‌بی‌ت له‌په‌ری ه‌ز و ژیری‌وه فه‌رمانپه‌روایی بکات له‌به‌رئه‌وه‌یه که باوکی "نفر تی تی" ی شارنی میسر و به‌یه‌کیک له‌ئهندامانی فه‌رمانپه‌روایی له‌قه‌له‌م ده‌دریم، به‌لام "هورم هب" مافی ئه‌وه‌ی نیه خه‌یالپلای دانیشتن له‌سه‌ر ته‌ختی فه‌رمانپه‌روایی له‌ه‌زیدا په‌روه‌ده بکات.

من زۆر سه‌رم له‌م قسانه سوپما و وتم: ئایا "هورم هب" ده‌یه‌وێت ببیته پادشای "میسر" و فه‌رمانپه‌روایی میسری خوار و سه‌رو بکات؟ ئه‌گه‌ر ئه‌و پیاوه ئه‌م ئه‌ندیشه‌یه له‌ه‌زیدا په‌روه‌ده بکات، زۆر مایه‌ی سه‌رسوپمانه، چونکه خۆم ئه‌و پوژهی که "هورم هب" بۆیه‌که‌م جار خۆی کرد به‌کو‌شکی فه‌رمانپه‌رواییدا بینی و بینیم که جلوه‌یه‌رگی هه‌ژارانی له‌به‌ردایه و جگه له‌ واشه‌یه‌ک له‌پیشیه‌وه ده‌ف‌ری، هه‌یج شتیکی تری نه‌بوو.

"نامی" به‌چاوه‌کانی لیم مۆر بویه‌وه، چونکه برۆیه‌کی پ‌ری هه‌بوو و بۆ ماوه‌یه‌ک ته‌ماشای کردم و وتی: "سینۆهه" هه‌یج که‌سیک ناتوانی‌ت ئه‌و نه‌ینیا‌نه‌ی له‌پو‌خی ئه‌ودا شاردراره‌ته‌وه ئاشکرا بکات که بیر له‌چی ده‌کاته‌وه، به‌لام ئه‌گه‌ر "هورم هب" بیه‌وێت به‌رز به‌ف‌ری‌ت، من له‌ئاسمانه‌وه ده‌یخه‌مه خواره‌وه و ده‌یده‌م به‌زه‌ویدا.

دوای ئه‌م گفتوگۆیه م‌الئاواییم له‌ "نامی" کرد و دوباره به‌پیتی فه‌رمانی فیرعه‌ون پو‌شتم بۆئه‌وه‌ی چاو به‌ژنه جوانه‌که‌ی، شازاده خانمی "ب‌ابل" ی که له‌ "ب‌ابل" وه‌ بۆیان ناردبوو بکه‌و‌یت.

پادشای "بابل" ھەرئەوێ مەراسیمی مارەبڕینی بەو کالەت ئەنجامدا، شازادە خانمی ناوبراوی نارد بۆ میسر، بۆ ماوەی چەند رۆژێک شازادە خانم لەشاری "ئاسۆ" دا مایەو، بەلام "نفر تی تی" شارنی میسر، فیرعەونی ھانی ئەویدا کە شازادە خانم لەشاری "ئاسۆ" وە بنیڕیت بۆ "تبس" و لەکوێشکی زیڕینی فەرمانرەواییدا نیشتهجێی بکات، چونکە "نفر تی تی" بەوشیوەی من ھەستم پیکردبوو لەو دەرگا کە شازادە خانمی "بابلی" ئەگەر لەشاری "ئاسۆ" دا بمینێتەو و فیرعەون لەگەڵیدا رابوێڕیت سکی پر دەبێت و لەوانە یە کوێکی بۆ بهینیت.

من خۆم کرد بەژرەرکەیدا و وتم: شازادە خانم من لەلایەن فیرعەونەو ھاتوم، بۆئەوێ بزائە ئایا تۆ تەندروست و باشیت؟

شازادە خانمی بابلیش کە کەمێک فیری زمانی میسری بوو، بەدەربرینیکی شیرین قسە ی دەکرد و لێی پرسیم: تۆ کییت؟
وتم: من "سینۆھە" م پزیشکی تایبەتی فیرعەونم.

شازادە خانم کە بەپێی نەریتی ژنانی میسر دەژیا، بەواتا تارادە یە ک جلی لەبەردا نەبوو وتی: سینۆھە تەماشاکە من چەنێک تەندروستم؟ و سەرم لەو سوڕ دەمینێ کە فیرعەون بۆچی سودی لەو تەندروستی و جوانیە ی من وەر نەگرتوو و لەگەڵ مندا پای نەبوارد. من زۆر حەز دەکەم فیرعەون لەگەڵ مندا رابوێڕیت، بۆئەوێ چیتەر من بەکچینی نەمینمەو و ئەو شەم بیستوو کە لەمیسردا ژنان دەتوانن لەگەڵ ھەر پیاویکدا کە پێیان خۆش بێت رابوێرن.

وتم: شازادە خانم کی بەتۆی وتوو کە لەمیسردا ژن دەتوانیت لەگەڵ ھەر پیاویک کە خۆی حەزی لێبکات رابوێڕیت؟

من ئەم قسانەم لەدەمی چەند ژنێک بیستوو و ئەوانە پێیان وتم: ژنی میسری دەتوانیت لەگەڵ ھەر پیاویک کە خۆی پێی خۆشە رابوێڕیت، بەلام بەمەرجێک پەیی بەم پە یونیدیە ی ئەو لەگەڵ پیاوانی تردا نەبێت.

وتم: شازادە خانم، زۆر بەدەگمەن روو دەدات کە ژنێک جیا لەھاوسەرە کە ی خۆی لەگەڵ پیاوانی تردا رابوێڕیت و کەسانی تر پە ی بەم پە یونیدیە ی نەبن، بەتایبەت لەکوێشکی فەرمانرەوایی میسردا، ئەم جوړە پە یونیدیە ی زۆر زوو خەلکی لێی ئاگادار دەبن، لەبەرئەوێ ھەر شازادە خانمێک کە لەیەکیک لەکوێشکەکانی فەرمانرەواییدا

دەۋىت، خاۋەنى كۆمەلىك خىزمەتكارە كە ئەۋانەش شەۋ و پۇژ لە چۈرە دەۋرى ئەۋدان و چاۋيان بەپەيۈەندىەكانى دەكەۋىت كە لەگەل پىاۋانى تردا دەيكات و تىدەگەن چ پىاۋانىك بۇ بىنىنى سەردانى كۆشك دەكەن، ئەگەر شازادە خانمىش لەكۆشك بېۋاتە دەرەۋە دۈبارە دەزانن بۇ كۆى دەۋرات و دەچىتە باۋەشى چ پىاۋىكەۋە، بۇيە تۆ ناتۋانى لەگەل پىاۋىكدا ھاۋخەۋ بىت و بەھىۋاى ئەۋە بىت ئەم بابەتە بەنھىنى بمىنىتەۋە.

شازادە خانمى بابلى پىكەنى و وتى: كاتىك گەپايتەۋە بۇ شارى "ئاسۇ" لەزمانى مەۋە بەفیرەۋن بلى لەبەرئەۋەى گۆزە لەنىۋان مەن و ئەۋدا شكاۋە، بەكچىنى مانەۋەى مەن بىسۈدە و بىتاقەت و بىزارم دەكات و ئەۋىش دەبىت ھەرچى زووتر لەم بىزارىە پزگارم بكات.

ئەۋكات بابەتى گەتۈگۆكەى گۆپى و وتى: "سىنۋە" كاتىك لەشارى "ئاسۇ" دا بوم لەدەمى ژنانى ئەۋى بىستەم كە تۆ پزىشكىكى زۆر لىھاتۋىت، ئايا دەتۋانى چارەسەرى مەن بكەيت؟

ۋەم: شازادە خانم، مەگەر تۆ نەخۇشیت؟

كچى لاۋىش وتى: نەخىر بەلام خالىكى بچوك بەجەستەمەۋەى، ئەگەر لەنزىكەۋە تەماشای نەكەيت، ناتۋانىت چاۋت پىى بکەۋىت و مەن ھەز دەكەم تۆ ئەۋ خالەم بۇ لەناۋ بېەيت، چۈنكە بىستۈمە كە تۆ بەپادەيەك لەنەشتەگەرىدا لىھاتۋىت، كاتىك نەشتەرگەرى دەكەيت نەخۇش چىژ لەۋ نەشتەرگەرىەت ۋەردەگرىت، ئىستا پىم بلى ئايا ھەز دەكەيت ئەم نەشتەرگەرىەم بۇ بکەيت يان نا؟

تىگەشتەم كە بابەتى خال تەنھا بىانۋىەكە و شازادە خانمى لاۋ دەيەۋىت ھانى ئەۋەم بدات لەگەلىدا پابۋىرم و پەيم بەۋە برد كە لەۋ ساتە بەدۋاۋە ۋەستان لەژۋرى شازادە خانمدا زۆر ھەپەشە نامىزە، چۈنكە ژنىكى لاۋ كاتىك بېرىارى ئەۋە بدات پىاۋىك فرىۋى خۇى بدات، لەماۋەى نىۋ ترازۋودا-بەۋاتا لەماۋەى نىۋ كاتژمىردا- فرىۋى دەدات و پىاۋىش دەبىت ھەر لەساتى يەكەمدا لىى ھەلىت، ئەگىنا بەدلىنپاىيەۋە شتىك پۈۋ دەدات كە ناپىت پۈۋ بدات و مەن نەمدەتۋانى لەگەل ژنىكدا پابۋىرم كە خوشكى فیرەۋن بىت.

ئەۋەبۇۋى وىت: مەن ئاتقانم ئەم نەشتەرگەرەيت بۇ بىكەم، چۈنكى كەرەستەي نەشتەرگەرەيكەنم لەگەل خۇمدا نەھىناۋە و پىش ئەۋەي شازادە خانم شىئىكى تىر بلىت لەۋ ژورە چومە دەرەۋە و لەكۆشكى زىپىنى فەرمانپەرۋايى ھەلھاتم.

سەرەپراي ئەۋەي بەھۇي گەشتىنى ۋەرزى ھاۋىن و ھەۋاي "تېس" ىش زۇر گەرم بوبۇ، وىستىم ھەر لىرە بىمىنمەۋە، بەلام فەرەن لەشارى "ئاسۇ" ۋە بانكى كىردم و پەيامى ئەۋەي بۇ ئارەبۇم كە سەرئىشەكەي زىاتىر بوبۇ، دەبىت چارەسەرى بىكەم.

مىش بە "كاپتا" م وت: فەرەن پەيامى ئەۋەي بۇ ئارەبۇم كە دوبارە توشى سەرئىشە بوبۇ و ھىچ گومانىك لەۋەدا نىە كە راست دەكات، چۈنكى فەرەن درۇن نىە، پىۋىستىشى بەۋە نىە درۇ بىكات، لەبەرئەۋە مەن مائىناۋىيت لىدەكەم و دەگەرئەۋە بۇ شارى "ئاسۇ".

"كاپتا" وتى: گەرەم، مەن تا ئەۋ شۆيىنەي لەتوانامدايە گەنم بۇ كىرۋىت و دانەۋىلەكەم لەخەزىنەي چەند شارىكى جىاۋازدا ھەلگرتۋە كە ئەگەر خەزىنەي يەكەك لەگەنمەكان لەناۋ چۈۋ ئەۋانى تىر بىمىنمەۋە.

مىش بۇ تەنگانە بىرەك گەنم كىرۋە و شاردومەتەۋە، چۈنكى لەۋانەيە بەھۇي وشكەسالى ئايندەۋە، دەست بەسەر ھەموو خەزىنەكانتدا بىگىن و بەسەر خەلكى ھەژاردا دابەشى بىكەن، ئەگەر ئەمەش پىۋە بىدات ئەۋا تۇ سەرەپراي ئەۋەش خاۋەنى بىرەك گەنمى كە كاربەدەستانى فەرەن ئاتوان بىدۇزەۋە.

مەن لەۋباۋەرەدام كە لەمانگەكانى ئايندەدا كارەساتگەلىكى دلتەزىن پىۋە بىدات، چۈنكى فەرەن ئارەبۇم گۆزەي خالى كۆنەكانى بۇ سۇرىا قەدەغە كىردۋە، ھەرۋەھا ئارەبۇم گەنمى بۇ سۇرىا بەيەكجارى قەدەغە كىردۋە، بەلام ئەگەر ئارەبۇم گەنمىيان بۇ سۇرىا قەدەغە نەكردايە، سەرەپراي نەبۇنى ئەۋ بىرپارەش ھىچ كەسىك بىرى لەئارەبۇم گەنم بۇ سۇرىا نەدەكردەۋە، چۈنكى گەنم لەبازاردا نەماۋە بۇئەۋەي كەسىك بىكەرت و بىنەرت بۇ سۇرىا. مەن ئازام بۇچى ئارەبۇم گۆزەي خالى كۆنەيان بۇ سۇرىان قەدەغە كىردۋە و ئىمەيان لەم قازانچە بىبەش كىردۋە، بەلام دەتوانىن ئەم قەدەغەيە بەفەلەك پىشەل بىكەن، چۈنكى ئەگەر گۆزەكان پىكەن لەئار، چىتر ياساى گۆزەي خالى ئاىگىرتەۋە و دەتوانىن بىانەرن بۇ سۇرىا، بەلام تىچۈنى باركىردن و گواستەۋەي گۆزەكان زىاتىر دەبىت.

دوای ئەوەی مائاوايىم لە "كاپتا" كرد، هەروەها مائاوايىشم لە "مريت" و "تھوت"ى منداڵىش كرد و وتم: بەداخەو نەتوانم ئێوە لەگەڵ خۆمدا بىبەم بۆ "ئاسۆ"، چونكە فیرەون فرمانى داووە بەخیرا بگەرێمەو و ئەم پوشتنە خیرایەشم پێى ئەوێم لێدەگریت كە ئێوە لەگەڵ خۆمدا بىبەم.

"مريت" وتى: ئەگەر تۆ بەپەلەش نەگەریتەو، باش نەبوو من لەگەڵ خۆتدا بىبەیت.

پرسیم: بۆچی؟

مريت وتى: ئەگەر گىايەكى بىبابانى لەبىبابانەو بەيئىت بۆ ناو شار و لەزەویەكى بەپیتدا بىيئىت و هەموو پوژىك ئاوى بدەیت، دوای چەند پوژىك وشك دەبێت، چونكە ئەو گىايە بۆ بەردەوامى ژيانى پێويستى بە هەوا و خۆر و بۆنى بىبابانە؟ ئىشقى من و تۆش بۆئەو بەردەوامى بەيئىتەو نابێت تىكەلى ژینگەى شارى "ئاسۆ" ببێت، چونكە لەوى تۆ بەردەوام چاوت بەژنانى كار بە دەست و پاشاكان دەكویت و ئەوانیش بەردەوامى پیت دەلێن كە لەنيوان من و ئەوان جىاوازیەكى زۆر هەیه، سەرەراى ئەوێش بۆ پلەوپایەو كەسایەتیش باش نیه كە لەشارى "ئاسۆ"دا لەگەڵ ژنىكدا بژیت كە خزمەتكارى مەيخانە بوو و پيش تۆ پیاوانى تر لەگەڵدا پرایانباردوو.

وتم: "مريت" تائەو كاتەى لەپال تۆدا بىم خۆم بەئاسودە دەبينم، بەلام كاتىك لىت دور دەكەومەو، تێدەگەم كەوێك ئەو كەسە تىنەوى كە پێويستى بەئاو، منیش بەهەمان شێو پێويستم بەتۆیە، و لەنيوان ئەو ژنانەى كە تائىستا ناسيونم، تەنها تۆیت كە من لەتەنىشت تۆدا هەست بەتەنهایى ناكەم، بەلام لەلای ژنەكانى تردا هەست بەتەنهایى دەكەم و بەهيوای ئەوێم كە بتوانم بەزوىى بگەرێمەو بۆ لات و چیتەر لە "تبس" دور نەكەومەو.

"مريت" وتى: من دەزانم ئەگەر پرۆیت بۆ "ئاسۆ" ناگەریتەو بۆ ئێرە.

وتم: ئایا لەوباوەرەدايت كاتىك من دەلێم لەوێو دەگەرێمەو بۆ ئێرە، درۆت لەگەڵدا دەكەم.

"مريت" وتى: نەخیر.... "سینۆهە" تۆ كەسىكى درۆزن نیت، بەلام من بىستومە كە فیرەون توشى نەخۆشیەكى سەخت بوو و كۆمەلێك لەلایەنگرانى ئەویان بەجى

هیشتوو، بەلام تۆ کەسیک نیت کە لەپۆژی نەخۆشی و بەدبەختدا فیرعمون بەجی بهێڵیت، بۆیە لەشاری "ناسۆ"دا دەمینیتهوه و ھەر لەبەرئەوێش ناتوانیت بگەریتێتهوه بۆ "تبس".

وتم: "مریت" من ئامادەم لەگەڵ تۆدا ئەم شارە بەجی بهێڵم و لەشوینیکی تردا من و تۆو "تھوت" بەخۆشبەختی بژین و چیتەر من لە جەنگی خودای تازە و کۆن و شیتیەکانی فیرعمون بیزار بوم و وا ھەست دەکەم کە لەشوینەکانی تردا بیجگە لە میسر، دەتوانین بژین.

"مریت" زەرەخەنەییکی کرد و وتی: "سینۆھە" من چیژم لەو قسارنەیی تۆ وەرگرت، لەبەرئەوێ ئەم گوتهیەت ئەو دەسەلمینیت کە منت خۆش دەوێت، بەلام تۆ کاتیک ئەمانە دەمینیته زمان بیر لەدەرئەنجامەکانی ناکەیتێتهوه و ئاگاداری ئەو نیت کە ئەو کەسە لەمیسردا گەورە بوو و ئاوی "نیل"ی خواردیبت، بەتایبەت ئەگەر لەخودی "تبس"یشدا گەورە بویت، بیجگە لەئێرە لەھیچ شوینیکی تردا ھەست بەخۆشبەختی ناکات.

چیتەر دواي ئەوێ لەگەڵ تۆدا ئەم ولاتە بەجێدەھێلم و بەتیپەرپوونی تەمەنم قەلەو و پیر دەبم و ھەک میوھەییکی وشک کراوە چرچ و لۆچتر دەبم و تۆش ھەرکاتیک تەماشام بکەیت دەتوقییت و گلەیی لەخۆت دەکەیت کە بۆچی لەگەڵ مندا میسرت بەجێھێشت و خۆشی و ئاسودەیی خۆت لەنیشتمانەکەتدا کردە قوربانی ئارەزوێکی زووتیپەر.

وتم: "مریت" نیشتمانی من تۆیت و من لەپال تۆدا ھەست بەئاسودەیی دەکەم و ئاوی "نیل"یش کاتیک لەدەمی مندا پاراو و خۆشە کە لەتەنیششت تۆو بێ. تۆ دەلییت کاتیک پیر بویت لەو پەشیمان دەبمەو کە بۆچی ھەموو تەمەنی خۆم لەگەڵ تۆدا تیپەراند یان لەگەڵ تۆدا میسرم بەجێھێشتوو، بەلام دەبیت کەسانیک ئەم جوړە بیرانە بیت بەھزریاندا کە تازە بەیەک گەشتین و دۆستایەتی یەکتریان تاقی نەکردیبتێتهوه. ئەگەر پریار بوايە ژنان و ژینگەیی دەورووبەر بتوانن من لەبەرامبەر تۆدا بیوھەفا بکەن، ئیستا ئەو کارەیان کردبوو، لەبەرئەوێش ھەرگیز تیرت لیناخۆم و ئەو پۆژە نایەت کە لیت پەشیمان بێمەو کە بۆچی لەگەڵ تۆدا ژیانم بردووھتە سەر.....

"مریت" وتی: کاتیک دەلیم پۆژیک دیت گلەیی لەخۆت دەکەیت کە بۆچی لەگەڵ مندا دەژیت، چونکە ژیان نەگۆرە و دوبارەبونەوێ ھەمان ساتەکانی پێشوو،

"سینۆهه" پیاو به شیوهیهك له لایه ن خوداوه دروست كراوه كه له ده ساتی جیاوازی یهك له دواى یهكدا خوشتترین و خوشبوتترین خواردن بخوات، ئارهزوى ئهوه دهكات كه خواردنهكانى تریش تاقى بكاتهوه، ئهگهر لهخواردنهكانى دوینى و پیریش ناخوشتربیت. پیاویش ههروهك چۆن لهخواردنه دوباره بوهكان تێردهبیت، بهههمان شیوه بێزار دهبیت لهوهی بهردهوام لهگهڵ تهنهات ئێنیکدا كات بهسهر ببات، بهتایبهت ئهگهر بزانیت ئهوه ژۆر پیر و قهلهو بوبیت. سههرهپرای ئهوهش ئهگهر نهینیهك بونی نهبوايه، ئهوا من لهگهڵ تۆدا دههاتم بۆئهوهی میسر بهجی بهیڵین و لهولاتیکی تردا بژین، بهلام ئهم نهینیه پێ لهم پوشتنه دهگریت و لهوانیه تۆ ئاگاداری ئهوه نهینیه ببیت، چونكه من بهبۆنهى تۆوه تا ئهمڕۆ ههولێ پاراستنى ئهم نهینیهم داوه نهك لهبهه خۆم.

لیم پرسى ئهوه نهینیهی چیه؟ بهلام "مریت" خۆی لهئاشكرا كردنى ئهوه نهینیه دزیهوه و تهنهاتى: لهوانیه پوژیک بیت كه ئهم نهینیه لهناخم دهربهینم و بۆتى بگێرمهوه.

ئهوكات مائناواییم له ئهوه و "تهوت" كرد و بهكهشتی پێگای "ئاسۆم" گرتهبهر. من لهم سههرگوزهشتهیهدا ژۆر باسى مانهوهی خۆم له "تبس" دا كرد، لهكاتیکدا هیچ پوداویکی گرنگی تیدا نهبوو، بهلام ههندیك لهیادگاریهكانی پابردوو، بۆ مڕۆڤ شیرنتره لهیادگاریهكانی تر و گێهرهوهش گهر لهگێرانهوهی ئهوه بهشه یادگاریانهدا بهوردیهکی زیاترهوه باسى بكات زیاتر چیژی لێ وهردهگریت.

بەشى چل و دووھم

سەرەتاي ھېرشەگانی "ھاتی" بۆمیسەر

دوای ئەوھى گەرامەوھ بۆ شارى "ئاسۆ" بىنىم كە "ئەخناتون" بەراستى پىويستى بەچارسەرکردنە.

گۆناكانى فيرەون تەپپيون و مليشى لەلاوازياندا دريژ بويو و لەمەراسيمە سەرەكەكاندا نەيدەتوانى بەرگەى قورسايى تاجى ميسرى سەرو و خوارو بەسەر سەريەوھ بگريّت.

من بىنىم كە ھەردوو رانى فيرەون ئاوسابون و چەند دومەلئىكى پىوھ دەرکەوتبوو و مچى پىكانى زۆر لاواز بويون و چواردەورى ھەردوو چاوى بەھۆى بى خەريەوھ بازنەيەكى رەشى دروست کردبوو.

فيرەون لەكاتى قسەکردندا بەشيۆھيەك لەبىرى خوداي خۆيدا بوو كە چيتر تەماشاي روخسارى كەسەكانى چواردەورى نەدەكرد و ئەوھى لەبىر دەچوو كە لەحالى قسە كردندا، سەرەراى ئەوھى بەدەست سەرئيشەوھ ئازارى دەچەشت و ھاواری دەكرد. بەرپىكردن لەژيّر تيشكى خۆردا بى كلاًو و چەتريك دەبووھ ھۆى زيادبونی سەرئيشەكەى و كاتيک من رېم ليدەگرت، دەيوت: تيشكى خودا بەرەكەتم پى دەبەخشيت و من ناتوانم خۆم لەتيشكى ئەو بيبەش بکەم.

بەلام ئەو تيشكە لەباتى ئەوھى بەرەكەتى پيبدات، بەراڊەيەك ئازارى دەدا كە فيرەونى دوچارى ورپنە دەكرد و خەوى ناشیو پاشيوى واى دەبينى كە خوداي فيرەون وەك خودى "ئەخناتون" وایە و بەزەيى خۆى بەشيۆھيەك توند و تيرژانە بەسەر خەلكيدا دەريژيّت كە بووھتە ھۆى مايەى بەدەختيان.

بەلّام كاتىك من دەمىردەۋە سەر جىگە خەۋەكەي و دەمخەۋاند و پارچە قوماشىكم بەئاۋى سارد تەپ دەكرد و دەمخستە سەر نىۋچاۋانىيەۋە و دەرمانى ھىۋرگەرم پىدەدا، كەمىك لەبرىسكەي چاۋەكانى كەم دەبۈيەۋە و بەچارە تىژەكانى بەشىۋەيەك تەماشاي دەكردم كە تەماشاكردنەكانى كارى لەدلم دەكرد.

سەرەپراي ئەۋەي فىرەسەۋن پىساۋىكى نەخۇش و لاۋازو توشى نەخۇشى "مالىخولىيايى"²⁵ بوبو لەۋكاتەدا كە تەماشاي دەكردم، خۇشەۋىستىم لەبەرەمبەر ئەۋدا دەۋرۇژا و ئارەزۋى ئەۋەم دەكرد بقوانم كارىكى بۇ ئەنجام ىدەم كە لەۋە زىاتر بىزار نەبىت.

فىرەسەۋن لەۋ جۇرە حالەتەنەدا دەيوت، ئايا ئەۋ شتەنەي كە ۋەك ئىلھام بۇم دەھات ھەرۋەھا ئەۋانەي دەمىننن درۇ بون؟ ئەگەر وايىت ئەۋا ژيان زۇر لەۋە ترسناكترە كە من بىرى لىدەكەمەۋە و ديارە كە جىھان لەپى ئىشق و ھەستەكانەۋە بەرپۇە نابرىت، بەلكو ھىزىكى ترسناك و ئازارەخش ئەم جىھانە بەرپۇە دەبات، بەلّام لەبەرئەۋەي مەحالە كە ھىزىكى شىتەنە و ئازارەخش جىھان بەرپۇە ببات، من دلنىام ئەۋەي ۋەك ئىلھامىك بۇ من دابەزىۋە يان بىنىۋمە راستىيەكى حاشاھەلنەگرە و ئەگەر چىتر لەمەۋدوا خۇر لەدلمدا ھەلنەيەت من ھىچ گومانىكم لەۋ راستىيەدا نىيە كە ۋەك ئىلھامىك بۇم دادەبەزىت. من بەرپادەيەك بەھۋى ئىلھامەكانى "ئاتون" ۋە راست بىن بوم كە دەتوانم پەي بەدلى خەلكى بىيەم، بۇنمۇنە دەزانم كە تۇ ۋاھەست دەكەيت من شىت بوم، بەلّام من بەھۋى ئەۋ جۇرە بىركردنەۋانەت لەبەرەمبەر مىندا دەتەخشم، لەبەرئەۋەي ھىچ كاتىك ئەۋە فەرەمۇش ناكەم كە تۇ لەۋ كەسانە بويت كە پوناكى راستىيەكانى "ئاتون" لەدلتدا ھەلەات.

بەلّام كاتىك دەردەكانى ئازارىان دەدا و لەئازاردا دەستى بەھاۋاركردن دەكرد، دەيوت: "سىنۇھە" كاتىك گىيانەۋەرىك برىندار دەبىت بۇئەۋەي لەئازارەكانى كەم بكنەۋە، دەيكوژن، بەلّام كەسىك ئامادە نىيە مرۇف بكوژىت، بۇئەۋەي كۇتايى

²⁵مالىخولىيا؛ وشەيەكە لەيۇنانىيەۋە ۋەرگىراۋە، ۋجۇرىك نەخۇشى مىشكە و دەبىتە ھۋى ئەۋەي مرۇف توشى ھەندىك بىر و خەيالى بېھودە بىيىت و ھەندىكات ئەۋ نەخۇشەيە ئەۋەندە توند و سەخت دەبىت كە ۋا لەكەسى نەخۇش دەكات لەبەرەمبەر ھەموو شىكدا بەدبىن و كەمتەرخەم بىيىت و ھەندىكاتىش ھەۋلى خۇكۇزى دەدات. ھەم "ماخول و ماخوليا و مالنخ و ملائكولى" شى پىدەۋترىت..... ﴿فەرەھەنگى عەمىد﴾ ۋەرگىر.

بەئازارەكانى بھىئىت، من لەمەرگ ناترسم لەبەرئەوھى دەزانم من خۆرم و دواى مەرگىش بەخۆر كۆتايىم دىت، بەلام لەو دەترسم كاتىك بمرم كە "ئاتون" دەستى بەسەر ھەموو مىسردا نەگرتىت.

لەو ھەرزى پايىزدا بەھۆى كەمى تىنى گەرمای خۆر و فېنكى ئاو و ھەوا و چارەسەرەكانى مەوھ تەندروستى فیرعەون باشتربوو، بەلام ھەندىكات وا لىكم دەدايەوھ گەر ئازاد بوايەم ئەوم بەو ھالەوھ بەجى دەھىشت بۆئەوھى بمرىت، بەلام ئەگەر پزىشكىك بتوانىت چارەسەرى نەخۆشكىك بكات يان كەمىك لەئازارەكانى كەمبكاتەوھ، پەوا نىھ دەستبەردارى بىت بۆئەوھى بەو ھالەوھ بمرىت، لەبەرئەوھى پزىشك دەبىت چاك و خراپ و پياوى دەستپاك و پياوى خراپەكار بەيەك چاو تەماشا و چارەسەريان بۆ بكات و ھاپى و دلسۆزى ھەردوكيان بىت.

دواى ئەوھى بارى تەندروستى فیرعەون باشتربوو، وەك رابردو پۆچووھ ناو ھەرزى خۆيەوھ و بە بەردەوامى يىرى لەخوداى خۆى دەكردەوھ و لەبەرئەوھى دەيزانى كە باوھرەينان بە "ئاتون" بەپىي خواست و ئارەزوئى بەرەو پىش ناروات، كەمىك لەوانەى لەچارەدەوریدا بوون بەد بىن دەبوو.

لەمكاتەدا "نفر تى تى" شارژن كچى پىنجەمى بوو و ئەوھندە لەم بەسەرھاتە تۆرە بوو كە بېريارى دا تۆلە لەفیرعەون بكاتەوھ، چونكە فیرعەونى بەتاوانبار دەزانى و واى لىك دەدايەوھ كە ئەو بەھۆى كەموكورتى جەستەيىوھ، بەئەنقەست وا دەكات كە كچى بىت.

ئەو تۆلەى "نفر تى تى" لەفیرعەونى كرددەوھ ئەوھبوو كە كاتىك بۆ شەشەمىن جار سكى پېر بوو، ئەو منداڵە لەئەوھى فیرعەون نەبوو، چونكە "نفر تى تى" پازى بوو كە تۆيىكى دەرەكى سكى پېر بكات. ئەو بەرادەيەك بىشەرم بوو كە لەگەل ھەموو كەسكىدا پاي دەبوارد.

"توتەمس" پىي وەم: كاتىك ئەو لەگەل "نفر تى تى" دا پايەدەبوارد، ئەو ژنە پىي وتبوو كە بەئەنقەست بەھۆى ئەو جوانيەى كە ھەيەتى سەرنجى ئەوكەسانەى كە نەينى پارىزى فیرعەونن بەلاى خۆیدا راکىشىت بۆئەوھى لەفیرعەون دوريان بكاتەوھ.

"نفر تى تى" ژنىك بوو كە بۆ ئەنجامدان و بەرەوپىش بردنى مەبەستەكانى خۆى، سودى لەجوانى خۆى وەردەگرت و لەبەرئەوھى خۆينى فەرمانپەرەياى لەخوينبەرەكانیدا

ھاتوچۆی دەکرد-لەبەرئەوێ ئێو کچی ئامی بوو- گرنگی بەو نەدەدا کە لەگەڵ پیاوانی بیگانەدا رابووئیت.

من دەبیئت بلیم پیش لەدایک بونی کچی پینجەم "نفر تی تی" ژنیکی داوین پاک بوو، سەرەپای ئەوێ زۆریک لە کاربەدەستانی میسر زۆریان خۆش دەویست و لایەنگری بون و دیاریگەلیکی گرانبەھایان پیشکەش دەکرد، بەلام ئێو لەگەڵ هیچ یەک لەوانە رای نەدەبوارد و فیرەوێ ھاوسەری لەھەمویان بەباشتر دەزانی.

ھەرلەبەرئەوێش ھەندێ کەس لادانی شارژن "نفر تی تی" یان بەکارەساتیکی شوم لەقەلەم دا و ئەویان بەیەکیک لەدیاردە بەدەختیەکانی نەتەوێ میسر و دانیشتوانی شاری "ئاسۆ" دەبینی، بەتایبەت ئەوێ بلۆ بویەو کە "نفر تی تی" تەنھا لەگەڵ پیاوانی کاربەدەستی دەوڵەتدا راینەدەبوارد، بەلکوسەربازە "لیبی" و کریکارەکانیشی دەبردە ژۆرەکەێ خۆیەو و لەگەڵیاندا رای دەبوارد، من باوەرم بەم بوختانە نەکرد، چونکە دەمزانی کە خەلکی حەز دەکەن زیادەپەوی لەقسەکانیاندا بکەن و ئابروی ژنی دەستەلاتداران بەدناو بکەن.

فیرەوێ ئاگاداری بەدەرەفتاری و لادانەکانی ژنەکەێ خۆی نەبوو ھەروھا تیکەلۆی و ھاوڕێیەتی لەگەڵ هیچ کەسیکدا نەدەکرد بۆئەوێ چەند زانیاریەکی لێ بەدەست بەیئیت.

"ئەختاتون" بێ لەنان و ئاوی پوباری "نیل" ھیچی تری نەدەخوارد و نەدەخواردەو و دەبیوت من دەبیئت لەپێ پۆژوگرتن لە خواردنە خۆشنامەکان خۆم پاک بکەمەو، بۆئەوێ "ئاتون" باشتر خۆیم پینیشان بدات، ھەروھا لەبەرئەوێ گوشت و شەراب و ئاوجۆ مەست و بیھۆش دەکات، دەبیئتە ئاستەنگێک لەبەردەم ئەوێ راستیەکان بەجوانی لەمن ھەلبێن.

لەولاتە بیانیەکانەو ھەواڵگەلیکی ناخۆش و نەخواراو دەگوازایەو بۆ میسر و "ئازیرو" لەسەر ھەندیک تەختەخوپی خۆشەراودا نوسیوی کە: سەربازەکانی من حەز دەکەن بگەڕێنەو بۆ مالاکانی خۆیان و مەرەکانی خۆیان بلەوێنن و لەکێلگەکانیاندا کشتوکال بکەن، بەلام کۆمەلیک چەتە کە لەناوچەێ "غەزە" و "سینا" دا نیشتەجین چەکی میسرێان پێیە و ئەفسەرانێ میسریش فەرمانرەواییان دەکەن و بەردەوام ھێرش دەکەنە سەر ولاتی سوریا و لەبەرئەوێ ھەرەشەییەکی بەردەوامیان بۆ

سوریا دروست کردوو ئەویش بەو ھۆیەوہ ناتوانیٓ سەربازەکانی خۆی مەرەخەس بکات.

چیتەر فەرماندەیی شاری "غەزە" بە پیچەوانەیی نوسراو و پۆحی ئەو ھاوپیەمانیەیی کە لەنیوان میسر و سوریا دا مۆرکراوہ پەفتار دەکات و پێگەری لەبازرگانە سوریهکان دەکات بچنە ناو "غەزە" وە و کاروانی ئەو سریانیاوە کە دەبیٓت خۆیان بکەن بەناو شاردا، دەگەرپێنیتەوہ، بۆیە ئەم جۆرە پەفتارانە زیانیکی زۆر لەدواکەوتوانی سوریا دەگەییەنیت.

ئەگەر ھەرکەسیکی تر لەجێی مندا بوايە تانیستا دانی بەخویدا نەدەگرت و پەنای بۆ جەنگ دەبرد، بەلام لەبەرئەوہی ئیمە خوازیاری ئاشتین، تانیستا هیچ کاردانەوہیەکی دژمان لەخۆمان نیشان نەداوہ، سەرەرای ئەوہش دانبەخۆداگری ئیمەش سنوری خۆی ھەییە و کاتیٓک لەسنوری خۆی تیپەری، ناتوانین پێ لەسەرباز و ئەفسەرانێ سوریا بگرن.

پادشای "بابل" یش کە حەزی دەکرد گەنم بۆ سوریا بنیٓرت، سکالای لەپرکابەرە میسرێەکانی ناو بازار دەکرد، چونکە سەرەرای ئەوہی گەنمی میسر نەدەپۆشت بۆ سوریا، ئەوہندە گەنمی میسر لەبازارەکانی سوریا دا بوو کە بازرگانە "بابل" یەکان نەیان دەتوانی گەنمی خۆیان بەناسانی بفروشن.

بالوێزی "بابل" لەسوریا دا، پێشی بەدەستی دەگرت و بەوروژانەوہ دەیوت: گەرەیی من پادشای بابل وەک شیریک وایە کە لەکولانەکەیی خویدا دانیشتیٓت، بۆنی ھەوا دەکات بۆئەوہی بزانیٓت شەیی "با" لەکوێوہ بۆنی نیچرەکەیی بۆ دەھینیٓت. دواي ئەوہی بۆنی شەیی بایي میسری کرد، ھیواداربوو کە دۆستی و یەکگرتنی لەگەل میسر دا، سودی پێ بگەییەنیت. لەکاتیٓکدا تا ئەمڕۆ گەرەیی من ھیچ سودیکی لەم یەکگرتنە وەرنەگرتووہ.

ئەگەر میسر ئەوہندە ھەژارە کە ناتوانیٓت زێر بۆ "بابل" بنیٓرت، بۆئەوہی پادشای "بابل" سەربازگەلیکی بەھیز بەکری بگریٓت و گالیسکەگەلیکی جەنگی دروست بکات، ئەوا من نازام دەرئەنجامی ئەم یەکیٓتیەیی میسر و "بابل" چی دەبیٓت؟ گەرەم حەز دەکات لەگەل میسرێکی بەھیزدا یەک بگریٓت، چونکە دەزانیٓت کە ئەم یەکیٓتیە ئاشتیی بۆ جیھان داين دەکات، لەبەرئەوہی "بابل" و "میسر" ھەردووکیان دوو

ولاتی دەرلەمەندن و پۈیۈستیان بەجەنگ نیه و لەبەرئەوێ بەهیزن، هەموو کەسیک لەم یەکییتیەیان دەرستیت و جەنگیان لەگەڵدا ناکەن، بەلام یەکگرتن لەگەڵ میسرێکی لاواز و هەژاردا، ئەک تەنھا هیچ سودێک بەگەرەم ناگەیهنیت، بەلکو بەکۆلی "بابل" ەو دەرستە باریکی قورس، هەرەها کاتیک پادشای "بابل" بیستی فیرەون بەوئاسانیە سوریای پشتگۆی خستوو و ئەوێ بۆ ئازیرو و یەکگرتوانی "هاتی" بەجی هیشتوو بەیتاقەت بوو. من زۆر میسرەم خۆش دەوێت هەرەها خۆشەختی فیرەون و نەتەوێکەیم دەوێت، بەلام لەبەرئەوێ بالۆیزی "بابل" م ناچارم بەرژەوێندەیکانی "بابل" لە بەرژەوێندەیکانی میسر لەبەرچاوتر بگرم و دەزانم کە بەم زوانە پادشای "بابل" بانگم دەکاتەو بۆ ئەوێ بگەریمەو بۆ ئەوێ، چونکە بالۆیزی من لێرەدا هیچ سودێکی نیه و من بێ ئەوێ ئەرکی خۆم ئەنجام بدەم دەبیت بگەریمەو بۆ "بابل"، چونکە من حەزم دەکرد کە یەکییتی میسر و "بابل" سنوری قسە و گفتوکان بپریت و بجیتە بواری کرداریەو.

ئیمەش لایەنگری قسەکانی بالۆیزی "بابل" مان دەکرد، لەبەرئەوێ دەمانزانی راست دەکات و لەگەڵ ولاتیکی لاواز و هەژاردا یەکگرتن، سود بەهیچ پادشای نەتەوێک ناگەیهنیت.

"بوراوریاش" ی پادشای "بابل" کە تا ئەو پۆرە بەردەوام یاری منداڵان و هیلکە ی ڕەنگاوپەنگی²⁶ بۆ ژنە سێ سالانەکە ی کە "کچی فیرەون" بوو دەنارد، چیتەر دەستی لەناردنی ئەو جۆرە دیاریانە هەلگرت و ئاشکرا بوو کە دەیوست پەيوەندی خۆی لەگەڵ میسریدا بچریت، لەکاتیکدا دەیزانی لەخوینبەری شازادە خانمی منداڵی میسریدا خوینی فرمانرەوای تێدا یە، بەواتا خوین خوداگان لەخوینبەرەکانیدا هات و چۆ دەکات.

لەهەمان ئەوکاتەدا بالۆیزیکی "هاتی" هات بۆ میسر. ئەندامانی ئەو بالۆیزە کۆمەلێک وەجاخزادە و نەجیبزادە بون و دەیانوت هاتون بۆ ئەوێ دۆستایەتی کۆنی نیوان و "هاتی" و "میسر" تازە بکەینهو و لەگەڵ ڕەوشت و نەریتی میسریەکان کە

²⁶ سەرئا لەو سۆر نەمیتێ کە بۆچی پادشای "بابل" هیلکە ی ڕەنگاوپەنگ کراوی دەنارد بۆ ژنە سێ سالانەکە ی، چونکە لەوکاتەدا لەمیسردا مریشک نەبوو و میسریەکان، نە مریشکی مالیان دەناسی و نەچاوشیان پێی کەوتبوو.

لهجیهاندا ناوبانگیهکی زۆری ههیه ئاشنا ببن و چهند وانهیهك له یاساكانی هونهری هیژی سهربازی میسر وهرگرن.

ئەندامانی ئەم بالۆیزە پیاوانیك بون، بەروكەش خوڕەوشتیکی باشیان هەبوو و چەند دیاریەکیاندا بەکاربەدەستانی فیرەوون، بۆنمونه چەقۆیەکیان لەکانزای تازە بەناوی "ئاسن" پیشکەشی "توت" زاوای فیرەوون کرد و "توت" لەوەرگرتی ئەو دیاریە زۆر خوشحال بوو، چونکە بینی دەتوانی ئەو چەقۆیە چەقۆکانی میسر بکات بەدوو کەرتهوه.

من کەلهکۆندا، ئەوکاتانە گەشتم بەنیو ولاتی بیانیدا دەکرد، چەقۆیەکی ئاسنیم لەگەڵ خۆمدا هێنا بوو، بۆیە بە "توت" م وت: باشتروایە وەك سریانیهكان ئەو كانزا گرانبهها و تیزه تازیه بهروپوشی زیڕ بیرازینیتهوه... "توت" یش هەمان ئەو کارە ئەنجامدا کە من پێم وت و وتی: هەزەدەکات ئەم چەقۆ ئاسنیمە بخاتە گۆڕەکە ی خۆیەوه، چونکە "توت" واھەستی دەکرد کە بەم زوانە دەمریت و سەرکەوتن لەوەدا بەدەست ناھینیت کە تەمەنیکی سروشتی تێپەڕینی.

ئەندامانی بالۆیزی "هاتی" کە پیاوانیکی بەهیز و خاوەنی چاویکی درەوشاوەی وەك چاوی گیانەوهرە درەندەكان بون و ژنانی "ئاسو" یان شەیدا خۆیان کردبوو، چونکە ژنەكان چێژیان لەهەموو شتیکی تازە وەرەگرت و پیاوانی کاربەدەستانی میسریش، بانگیشتی مالهەکانی خۆیان دەکردن و ئەوانیش لەمیوانداریەکاندا دەیانوت: ئێمە دەزانین کە بەشیوہیەکی ترسناک باسی ولات و نەتەوہی ئێمە کراوە، بەلام هەموو ئەو قسانە ی کە بیستوتانە هەمووی بوختانە و تاوان دەدریتە پال ئێمە و ئەو کەسانە ی ئیرەیی بەخۆشبەختی ئێمە دەبەن، ئەم جوړه قسه پېر و پوچانه لەسەر ئێمە بلۆر دەکەنەوه، ئێمە نەتەوہیەکی کە دەتوانین بنوسین و بخوینینەوهو بەپێچەوانە ی ئەوہی باسیان کردووه، هەزما ن لە گوشتی کال و خوینی مندالان نیە، بەلکو هەز لەخواردنی سریان ی و میسری دەکەین. ئێمە خەلکیکی ئارام و ناشتی دۆستین و پەمان لەجەنگەو لەبەرامبەر ئەو دیاریانە ی کە پێماندان جگە لەهەندیک زانست و زانیاری ئەویش بۆئەوہی ئاستی زانست و پیشەسازی نەتەوہکە ی خۆمان بەرزبکەینەوه، هیچی ترمان لێتان ناوێت. ئێمە زۆر هەز دەکەین ببینین کە سەربازانی "لیبی" کە لەپیزی سەربازەکانی میسردان، بەچ شیوہیەك چەکەکانیان

بەکار دەهێنن، هەروەها حەز دەکەین چاومان بەمانۆپی گالیسکە زێڕین و تونپەرە و کانقان بەکەوێت و بزانی گالیسکەکانی ئێمە لە گالیسکەکانی ئێوە قورستر و خواتر دەپروات. ئێمە دەزانین کە هەلەاتوانی "میتانی" داوی ئێوەی هەلەاتون و هاتون بۆ ئێرە باسی ئێمەیان بەشیوەیەکی ترسناک کردووە و ئێوەش نابێت باوەڕ بەقسەکانیان بکەن، چونکە ئێمە جوړە قسانە لەتورپیی و ناو میدیانه‌وه سەرچاوە دەگریت، کە ئێمەیش لە ترسەکانیانە‌وه سەرچاوە دەگریت، ئەگەر ئێوە جوړە کەسانە‌ی کە ئێستا لەمیسردا نیشتەجێ بون لە ولاتی میتانیدا بمایەتە‌وه، هیچ نازاریکیان پێ نەدەدراو ئێستاش دەتوانن بگەرێنە‌وه ولاتی خۆیان و ئێوە دانیاییەیان پێدەبەخشین کە بەهۆی ئێوە بوختانانە‌ی کەبۆ ئێمەیان هەلواسیوە هیچ نازاریکیان نەدەین و هەولێ تۆلە کردنە‌وهشیان نادەین، لەبەرئە‌وه‌ی ئێمە دەزانین لە ناو میدیانداندا ئێوە بوختانانە‌یان بۆ ئێمە هەلواسیوە.

بەلام هۆکاری ئە‌وه‌ی بۆچی ئێمە چوینە ناو ولاتی میتانیە‌وه بۆ ئە‌وه‌ دەگەرێتە‌وه کە ژمارە‌ی دانیشتوانی ولاتی ئێمە زۆر زۆر و پادشاکە‌ی ئێمەش حەز دەکات نەتە‌وه‌ی ئێمە زیاتر ببێت، هەرلەبەرئە‌وه‌ش ژبانی نەتە‌وه‌ی ئێمە بەهۆی کەمی شوێن زۆر تەنگ بووەتە‌وه و کوپانی نەتە‌وه‌کەشمان پێویستیان بەزە‌وه‌ی بوو کە تێیدا کشتوکالی تێدا بکەن، هەروەها پێویستیان بە لە‌وه‌رگا بوو بۆ ئە‌وه‌ی ئازە‌لە‌کانیان تێدا بلە‌وه‌رێنن و لەخودی ولاتی ئێمەشدا، ئێوە جوړە لە‌وه‌رگایانە دەست ناکەون، بەلام بەپێچە‌وانە‌وه لەولاتی "میتانی" دا زە‌ویگە‌ل و لە‌وه‌رگاگە‌لیکی باش و جوانی تێدا‌یه و دانیشتوانی "میتانی" ش کە‌مه و لەویدا هەموو خێزانی‌ک زیاد لەیه‌ک کوپیان دوو کوپێ نیه، سەرە‌رای ئە‌مانە‌ش ئێمە نەماندەتوانی ئە‌وه‌ پەسەند بکەین کە لەولاتی "میتانی" سەتم فەرمان‌ڕە‌وایی بکات و خە‌لکی لەژێر فشاری حکومە‌تیکی زۆرداردا ببێت، لەبەرئە‌وه‌ی خودی خە‌لکی ئە‌وه‌ی بۆ پزگاریونیان لەم سەتمە دا‌وای هاوکاریان لێکردین، ئێمە چوینە ناو میتانیە‌وه و دەبێت ئە‌وه‌ش بزانی کە ئێمە بە‌ناو‌نیشانی داگیرکردن نەچوینە‌ته‌ ناو "میتانی"‌وه، بە‌لکو پۆشتوین بۆ ئە‌وه‌ی ئێوە نەتە‌وه‌یه لەسەتم و زۆرداری پزگار بکەین، ئە‌م‌ڕۆ بە‌را‌وه‌ی پێویست زە‌ویمان بۆ کشتوکال و لە‌وه‌رگامان بۆ لە‌وه‌راندن هە‌یه، چیتەر پێویستمان بە‌وه‌ نەبە کە دەست

له ولاتانی ترهوه وهربدەین، بەتایبەت لەبەرئەوێ نێمە نەتەوێهێکی ناشتی خوازین، دەمانەوێت بەبەردەوامی لەناشتی و ئارامیدا ژیان بەسەر ببەین.

کاتیەک ئەندامانی بالۆیز ئەم قسانەیان دەکرد و پێکە شەرابەکانیان دەخواردەو، بەشیوێهێک هەستی ھاوڕێیەتی لەواندا هەست پێدەکرا، کە سەرنجی هەموو پیاوانیان بەلای خۆیاندا ڕادەکێشاو زۆر بەزویی بەم قسانەیان تەواوی پیاوانی کاربەدەستی بارەگای فیرعەونیان کردە ھاوڕێی خۆیان و ڕێیان پێدان بپۆنە هەموو شوێنیکەو. بەلام من لەبەرئەوێ ولاتی ئەوانم بینیبوو کە بەچ شیوێهێک خەلکیان لەسیخ دەدا و کوێریان دەکردن، نەمدەتوانی وەک پیاوێکانی تر باوەڕ بەقسەکانیان بکەم و زۆر نیکەوانی مانەوێیان بووم لە شاری "ئاسۆ"دا و هەر لەبەرئەوێش لەگەڕانەوێ ئەوان بۆ ولاتی خۆیان زۆر ڕازی بوو، چونکە دەمزانێ هەرچۆرە زانیاریەک کە لەبارەی بارودۆخی میسرەو بەدەستی دەهێنن، لەوانەیە پۆژیک بێت بەزانی میسرەکان بەکاری بهێننەو.

کاتیەک گەڕامەو بۆ "ئاسۆ" بینیم گۆڕانکاری بەسەر بارودۆخی شاردا هاتوو. کاتیەک لە "ئاسۆ" دەڕۆشتم بۆ "تبس" شار بێدەنگ بوو و خەلکی تاقەتی ژێانیان نەماوو، بەلام دواي ئەوێ گەڕامەو بینیم تابه‌یانی مەشخەل و چراخانەکان داگیرساو و لەمەیخانە و سۆزانیخانەکانەو ھاواری شادی دەبیسترت و لەمالی وەجاخزادە و دۆلەمەنەکانەو کۆپی خوشی دەگیرت و نۆکەرانیشت بەشداری لەخۆشی خاوەنەکانیاندا دەکەن. بەلام ئەوێ ژیان و خوشیەکی دروستکراو و ساختە یان ناچاری بوو و وەک بلیی خەلکی هەستیان بەوێ کردبێت کە بارودۆخی جیهان دەگۆڕێت و کارەساتێک ڕوو دەدات کە چیتەر ڕێیان پێنادات خوشی و شادی خۆیان دەڕپن و دەبێت سود لەدوایین هەلەکانی ژێانیان وەرگرن کە بۆیان ڕەخساو و کاتەکانیان بەخۆشی تێپەرێنن بۆئەوێ خەم بۆ هەلە لەدەستچووێکانیان نەخۆن، چونکە هیچ سودێکیان لەژێانی ڕابردویان وەرنگرت.

ئەوێ دەیسەلماند کە ئەو خوشیەکی دەری دەپن سڕوشتی نیە ئەوێبوو کە هەندیکات، لەناکاو شار دوبارە گرفتاری بێدەنگی دەبویەو و چیتەر هیچ ئاوازیکی نەدەبیسترا و وەک بلیی خەلکی لەنیوێندی خوشیەکانیاندا لەناکاو ئاگاداری ئەوێ بویتن کە ئایندەهێکی دلتەزین چاوەڕێیان دەکات و لەترسی ئایندەش بێدەنگ دەبون.

هونه رمنه دانیس وهك دهوله مهنده كان دوجاری چالاکیه کی له ناکاو و ناچاری بوبون، بۆنمونه ئه گهر شتکه لیکی نوی دانه هیئن، ئهوا کات له نیوان په نجه کانیانه وه دهچۆرینه خواره وه و له دهستیان دهردهچیت و ئهوا کاته گرانبه هایه کی له دهستیان داوه چیت بۆیان ناگه ریته وه.

هونه رمنه ندان راستیه کانیان به وینه گه لیکی زیاده پۆ به رجه سته دهکرد و له ئه نجامدا وینه کانیان خه لکیکی شیوه "کاریکاتۆر" یان له خو دهگرت. سهره پای ئه وهی پوداوه راسته کانیان به شیویه کی ساده دهخسته پروو بۆنمونه هه ندیک له وانه له باتی کیشانی وینه ی ته وای که سیک، ته نها خو یان به چه ند هیل و خالیك بۆکیشانی وینه ی ئه و که سه پازی دهکرد.

ئهم هونه رمنه ندانه بۆ کیشانی وینه ی فیرعه ون، بۆ ئاوه ژوو کردنی راستیه کان جهسته یان به شیویه که دهکیشا که کاتیک مروقه چاری پیی دهکورت لیی دهترسا.

پوژیکیان له مباره وه قسه م له گه ل "توتمس" دا کرد و وتم: فیرعه ون چاکه ی له گه لدا کردویت و تو ی له زهویه وه هه لگرت و کردیتی به دوستی خو ی، باشه تو بۆچی وینه ی ئه و به شیویه که دهکیشی که وهك بلیی دوژمن بیت؟

"توتمس" له وه لامدا پیی وتم: "سینۆهه" تو که سیک پزیشکی و هیچ زانیاریه کت له باره ی هونه ری وینه کیشانه وه نه، کاتیکیش زانیاریت له باره ی شتی که وه نه بیت، بیروبۆچونی خوشت له باره ی وه مه خه ره پوو.

هه وه رها وتی: له وانه یه رقه به رایه تیه که له نیوان من و فیرعه وندا هه بیت، هه ندیجار شتی وا پرووده دات که پیاویکی هونه رمنه له کاتی رقه به رایه تیدا ده توانیت به ره مه میك بهینیته بون که له کاتی دوستانه تیدا توانای به دی هیئانی به ره مه می وای نه بیت، من پیاویکی داهینهم و ئه وهی دهیهینمه بون هونه ری منه که به پیی خواست و ئاره ز و ئاماده کاریه کانم دهیهینمه بون و ئه وهی من دهیهینمه بون به جاویدانی دهمینیته وه. فیرعه ون دهریت و "ئاتون" له ناو دهچیت، به لام من دهمینمه وه، به واتا ئه وهی له ری مه نه وه هاتوو ته بون، هونه ره که مه که بۆ هه میشه دهمینیته وه.

کاتیک "توتمس" قسه ی دهکرد ته ماشای چار و پوخساریم دهکرد و تیده گه شتم که ئه و هه ره به ره بیانه وه شه را بی خواردوو ته وه، بۆیه له بارودوخیکی سروشتیدا

ناژیت و ئەو جۆره قسانە لەپڕوی مەستیەوه دەکات، بۆیە نەسەرم لەقسەکانی سوپما و نە پەم لێی هەلگرت.

دوای ئەوه وەرزی پایز هات و ئاوی پووباری "نیل" هەلچوێهوه و دوای ئەوهش زستان هات.

بەگەشتنی وەرزی زستان، بەوشیوهی که خەلکی پیشبینیان دەکرد، وشکەسالی لەمیسردا دەستی پێکرد و لەسوریاشهوه هەوالگەلێکی ترسناک گەشت و ئاشکراپوو که "نازیرو" دەروازەگەلێکی زۆری شارەکانی سوریای بەپڕوی لەشکری "هاتی" دا کردووهتهوه و گالیسکه جەنگیەکان بەشیوازی لەشکری سەربازی لەزەوی "سینا" وه تیپهپڕیوه و هیژشی بۆ شاری "تانیس" کرد و تهواوی ئەو ناوچهیان وێران کردووه.

* * *

بەهۆی گەشتنی ئەم هەواله ترسناکه "نامی" لەشاری "تبس" و "هورم هب" لەشاری "ممفیس" وه هاتن بۆ شاری "ئاسۆ" بۆئەوهی لەبارەى ئەم پڕوداوانهوه قسه لەگەڵ فیرعهوندا بکه و منیش بەشداریم لەو کۆپی گفتوگۆکردنەدا کرد، بۆئەوهی ئەگەر بەهۆی بیستنی بیروبۆچونی ئەو دوو کەسهوه، تەندروستی فیرعهون تێک بجێتهوه چارهسەری بکه.

"نامی" وتی: ئەى "ئەخناتون" ئێمه ئەمسال نەمانتوانی باج و سەرانهی ناوچهکانی باشوری میسر کۆبکەینهوه، لەبەرئەوهی خەلکی ئەوی بەهۆی وشکەسالیهوه بەپراڤهیهک هەژار بوون که توانای ئەوهیان نەبوو باج و سەرانهمان پێبدهن و ئیستاش خەزینەى دانەویڵەکانی فیرعهون خالین و ناتوانریت بۆ تێرکردنی خەلکانی برسی سود لەم جۆره خەزینانە وەرگیرین. خەلکی لەبرساندا پزیشکی گیاو توێکلی درەختەکان، بگره کوله و قورواق"یش دەخۆن و تانیستا کۆمەلیکیان لەبرساندا مردون و لەمەو دواش هەر لییان دەمریت، چونکه دانەویڵەى فیرعهون بەپراڤهیهک کهم بووهتهوه که هەرچهنیکیش لەژەمی خەلکی کهم بکەینهوه، سەرەپای ئەوهش هەر ناتوانین پێی لەمەرگیان بگرین. هەندیک لەسەوداگرەکان خاوهنی دانەویڵەن، بەلام ئەوهنده گران دەیفروشن که خەلکی ناتوانن لییان بکړن. دانیشتوانی دیهاتهکانیش لەبیابانەکانهوه پویان لەشارەکان کردووه و دانیشتوانی شارەکانیش بەرهو بیابان

هەلدین و ھەموویان دەلین کە ئیمە گرفتاری نەفرەتی "ئامون" نین و تەواوی چەرەسەری و بەدبەختیەکانمان لەخودای فیرەوئەو سەرچاوە دەگریت، لەبەرئەوێش من ئەو فیرەوون پیت دەلیم کە تواناکانی "ئامون" بگەڕێنەرەو و بیکەرەو بەخودای میسریەکان، بۆئەوێ کاهینەکانی ئامون و خەلکی لەم ترسە پزگاریان ببیت و جوتیارەکان بتوانن لەزەویەکانی "ئامون" دا کشتوکال بکەن، چونکە هیچ کەسیک لەزەویەکانی تۆدا کشتوکال ناکات، لەبەرئەوێ جوتیارەکان لەوباوەرەدان کە زەویەکانی خودای تۆ نەفرەتیان لیکراوە.

ئەگەر تۆ ھەرئێستا لەگەڵ "ئامون" دا ئاشت بیتەو، ئەم وشکەسالیە ترسناکە لەناو دەچیت، ئەگینا ھەموو خەلکی لەبرساندا دەمرن و منیش ناتوانم هیچ شتێک بۆ پزگارکردنیا ئەنجام بدەم.

"ھورم ھب" وتی:

ئەو فیرەوون من ئاگاداری ئەوێ کە "بوراوریاش" ی پادشای "بابل" بۆئەوێ لەھەرەشە "ھاتی" خۆی بیاریزیت لەگەڵ تۆدا ئاشت بووئەو و "نازیرو" ش لەترس ئەوان دەروازەو تەواوی شارەکانی سوریای بەپروی "ھاتی" یەکاندا کردووەتەو.

ئەمپۆسەربازەکانی "ھاتی" لەسوریدا بەئەندازەو پیزوخۆلی بیابانەکانەوژمارەو گالیسکەکانی لەشکری سەربازی سوریاش بەئەندازەو ئەستێرەکانی ئاسمان دەبیت. من هیچ گومانێکم لەوێدا نەو کە "ھاتی" لەوێزی بەھاردا یەکەمین ھێرشێ بۆ میسر دەست پێدەکات، چونکە لەسەرتاسەری بیابانی نیوان سوری و میسر، گۆزەو ئاویان داناو بۆئەوێ لەوێزی بەھاردا لەشکری "ھاتی" کاتیکی لەبیابانەو تێدەپەرن تینویان نەبیت.

ھەموو ئەو گۆزانەشیان لەمیسر کپیو و بازگانانی میسر بەپوانگەو ئەوێ قازانج لەم کاسپیەدا دەکەن، ھەرچی گۆزەو بەکار ھاتوی ئەم ولاتە بوو بە "ھاتی" ئەکانیان فرۆشت و بیئاگابون لەوێ کە کەرەستەو لەناوچونی خۆیانیا فەرھەم کردووە.

ئەفسەران و سەربازەکانی "ھاتی" بەپادەیک ئازان کە سەرەپای ئەوێ زستانە ھێرشیان برد بۆ "تانیس" و گەرچی لەویدا وێرانکاریان ئەنجام نەدا، بەلام من لەمیسردا بوختانی ئەوێ بۆ دروست کردن کە لەویدا تاوانگەلیکی زۆر قیزەونیان

ئههناج داوه، بۆئهوهی توپهیی و پقی خهَلکی میسر له بهرامبهه ئهواندا بوروژینم و خهَلکی هانی ئهوه بدهم به ههموو هیژ و توانایهکیانهوه لهگهَل "هاتی" دا شهپ بکهن. ئهی فیرعهون هیشتا کاتی زۆرمان به دهستهوهیه و دهتوانین پێ له "هاتی" و "نازیرو" که به داخهوه لهگهَل "هاتی" دا یهکی گرتوووه بگرین.

ئهی "ئهخناتون" فرمان بده که فوو به بوقهکان بۆ دهست پیکردنی جهنگ بکهن و داوا له ههموو پیاوانی "بالخ" بکه که بیته پیزی له شکری سهربازی میسروهه، ههروهها فرمان دهربکه که ههرچی مس ههیه له دروست کردنی شمشیر و چهقۆدا بهکاری بهینن و من به لێنت پێدهدم که ههرکاتی که دهست به جهنگ بکهیت و پیشنیارهکانی من پهسهند بکهیت، دهتوانین ههم پاشهکشه به "هاتی" بکهین و ههم سوریاشت بۆ دهگرێنمهوه و ئهم جهنگ سودیکی تر به ولاتی ئیمه دهگهیهنیت ئهویش ئهوهیه له بهرنهوهی خهَلکی له دهروهوهی ولادا سهرقالی جهنگن، "ئامون" و "ئاتون" و وشکهسالی فیرامۆش دهکن.

کاتی که "ئامی" گوئی لهم قسهیه بوو که می که دودل بوو لهوهی چی بلیت و دواي ئهوه وتی: ئهی فیرعهون پیشنیارهکانی "هورم هب" پهسهند مهکه، له بهرنهوهی دیاره که دهیهویت تۆ فیریو بدات، چونکه ئهم پیاوه دهیهویت دهستهلاتت لی زهوت بکات و تۆ له فیرمانهروایی میسر لا ببات و خوی له جیگهی تۆدا له سهه تهختی فیرمانهروایی دانیشیت.

بۆیه من پیم باشه که تۆ ههرئیسنا لهگهَل کاهینهکانی "ئامون" دا ئاشت ببیتهوه و زهویهکانیان بۆ بگهڕێنیتهوه، دواي ئهوهش ئهگهر ویستت دهتوانیت دژی "نازیرو" و "هاتی" شهپ بهرپا بکهیت، بهلام فیرماندهی له شکری سهربازیهکهت مهده به "هورم هب"، به لکو بیده بهیهکی که له سوپاسالاره به تههمه و ئهزموندهارهکان که ئهزمونیکی تهواویان له هونهری سهربازی کۆندا ههیه و شیوازی جهنگی فیرعهونه کۆنهکانیان له سهه "پاپیروس" بخویننهوه، بهلام بهو مهبهسته بۆ ئهو بهرپرسیاریهتیه ههلیان بژیره که بزانی ههولێ ئهوه نادهن کودهتات به سههردا بکهن.

"هورم هب" وتی: ئهگهر له مکاتهدا ئیمه له بهردهمی فیرعهوندا نه بوایهین، ئهوا دهستی کهم بهروخسارتدا دههینا، "ئامی" تۆ که کاهینیکی درۆزن و فیلبازیت، وا ههست دهکهیت ههموو که سی که وک تۆیه و من دهزانم که تۆ ژیر بهژیر و به نهینێ

له گهل كاهينه كانى "ئامون" دا كۆبونه وه و گفتوگۆت كردوه و به لىنت پىداون كه هانى فيرعون بدهيت سهردهمى خوداى "ئامون" نوى بكاته وه، به لام من هولى فريودانى فيرعون نادم و چاوم نه بپيوته دهسته لاته كهى، ههروه ها من هه مان ئه كه سه م كه كاتيك ئه بچوك بو، له بيا باندا جله كانى خوم داكه ند و ئه وم پىداپوشى بۆئه وهى سهرماى نه بىت، ئه و پياوه ش- به ده ستى ئاماژه ي بۆ من كرد- له وى بو و بينى كه من به جله كانى به رم ئه وم داپوشى و ئامانجى من ئه وه بوو كه "ميسر" له ناو نه چىت و ئه وهى ده لىم بۆ پاراستنى ئابرو و مه زنى ميسره و ده زانم كه له دواى من هىچ كه سيك ناتوانىت پارىزگارى له ئابرو و مه زنى ميسر بكات.

فيرعون لى پرسىن: ئايا كۆتايى به قسه كانتان هات؟ ئه و دوانه ش وتيان به لى كۆتايى به قسه كانمان هات. ئه وكات فيرعون وتى: من پيش ئه وهى وه لامى ئيوه بده مه وه، ده بىت شه و به بىدارى بمىنمه وه و راويژ له گهل خوداى خومدا بكه م، به لام ئيوه بۆ به يانى بانگى هه موو خه لكى بكه ن و پيان بلين كه هه موويان هه ر له هه ژاره وه بگره تا ده وه له مند و هه ر له خاوه نه وه تا نۆكه ر و بگره ئه و نۆكه رانه ي كه له كانه كانزاكاندا كارده كه ن بين بۆ ئيره، چونكه سبه ي ده مه وىت له گهل نه ته وه كه ي خومدا قسه بكه م و بپيارى خوميان بۆ ئاشكرا بكه م. ئه و فه رمانه جىبه جى كرا و له پوژى دواييدا خه لكى له به رامبه ر كۆشكى فيرعوندا كۆبونه وه.

شه وى پابردوو تا به يانى له كۆشكدا هه ر هاتوچۆى ده كرد و نانى نه خوارد و له گهل هىچ كه سيكيشدا قسه ي نه كرد، به شيويه كه كه ترسى ئه وم لى نىشت نه وه ك بارى ته ندروستى دوباره وه ك جاران خراپ بىتته وه، به لام له پوژى دواييدا، كاتيك ئه و له به رامبه ر خه لكيدا له سه ر ته ختى فه رمانه رهايدا دانىشت و ده ستى به رز كرده وه و ده ستى كرد به قسه كردن، بينىم كه روخسارى له ورژاندا ده دره وشىتته وه و دواى ئه وه فيرعون به م شيويه هاته گۆ: من پياويكى لاواز بوم و به هوى لاوازيه مه وه وشكه سالى له ميسردا دروست بو، ههروه ها به هوى ئه م لاوازيه مه وه، دوژمن بپيارى ئه وهى داوه كه هيرش بۆ ولاتى ميسر بكات، ئىستاش له شكرى "هاتى" له سوريادا خوى ئاماده ي هيرشكردنه سه ر خاكى ره ش²⁷ ده كات.

²⁷ مه به ست له "خاكى ره ش" خاكى ميسره.

من لهبرئهوه لاواز بوم كه دهنكى خودام بهجوانى نهبيستبور، ههروهه ئهويشم بهپرونى نهبينى بوو، بهلام لهداييدا خوداي من خوڤى بو ئاشكرا كردم و ئاگرى نهو لهسينهئى مندا داگيرسا و پهييم به هوكارى لاوازيهكانى خوڤم برد؟ ئهويش لهبرئهوه لاواز بوم كه دواى لهناوبردنئى "ئامون"ى خوداي درؤينه، تهواوى خوداكانى ترم پشت گوى خست بؤئهوهى بههر شيويهكه كهخويان بيانهويٽ بژين. من نهمدهزانى كه ئهم خودايدانه كه ههزاران سائه دهستيان بهسهر ميسردا گرتووه، بانگهشهكاره مهنهكانن كه دژى خوداي تاكل و تهنه پراوهستاوان و ناهيئلن "ئاتون" بهئاسودهئى لهميسردا خودايى خوڤى بكات. لهبرئهوهش دهلييم كه لهمپروه بههموو توانايهكهوه خوداكانى ميسر لهناوبيرين و ئهم بونهوهراوه كه ههزاران سائه "خاكي رهش"يان كردووته بارهگاي خويان لهناو بچن. ئهئى نهتهوهى ميسر، لهمپرو بهدواوه تهنه يه كه خودا لهجيهاندا فرمانپهروايى دهكات و ئهويش "ئاتون"ه و بئى لهپروناكى "ئاتون"هيچ پروناكيهكى تر لهجيهاندا ههئنايهت.

خهلكى كاتيكل بيستيان كه فيرعون دهيهويٽ تهواوى خوداكانى ئهوان لهناو بيات، لهترساندا لهريزان لي نيشت و ههنديكيش لهوانه كپنوشتيان برد. ئهوكاتهئى فيرعون دهستى بو ئاسمان بهرزكردبووه بهدهنگيكي بهرزتر هاواري كرد:

ئهئى نهتهوهى ميسر...ئهئى ئهوه كهسانهئى كه منيان خوڤى دهويٽ...لهم ترانووه بهدواوه....ئاليرئهوه....بكهونه پئى و تهواوى خودا كوئهكانى ميسر سهرنگون بكه و ميحرا بهكانيان ويران بكه و كاسهئى پپ لهناو يان پوئى خودايداني داگيركه سهرنگون بكه و پهريستگاكانيان لهناو ببهن و ههولئى ئهوه بدن كه ناويان لههيچ پهريستگا و نوسراويكدا نهمنيٽ. من پيتان پيدهدم كه بو لهناوبردنئى ناوى ئهم خودا زوردارانهدا گوپهكانيان ههلكهن و پهيكهركانيان تيكل بشكينن، بؤئهوهى ميسر لهسته و دوزمانى و ئازاوهنانهوه و پق و تهماعى ئهم خودايدانه پزگارى بيٽ. گورز و تيللا بهدهستانهوه بگرن و ئيوهش ئهئى هونهرمهاندانى پهيكهرسازو وينهكيش، قهلهمى ههلكولين و وينهكيشان فپئى بدن و قوچى^{٢٨} كوتانى ديوارو دهروازه گهورهكان

²⁸ پپو بو پهراويزى ژماره "٧٤"ى بهرگى يهكهمى سينۆهه.

بەدەستەوه بگرن. ئیوەش ئەى كرىكاران، پىك و چەكوشەكانتان فرى بدهن و نوێلىك بوختان پەيدا بگەن، ئیوەش ئەى جوتیاران داسەكانتان فرى بدهن و بگەونە پى و لەشار و لادىكانى مىسردا هەرجۆرە هیمایەكى خودا كۆنەكانتان بەرچا و كەوت لەناوى بیهەن. ئەم خودایانە هەزارەها سائە لەم ولاتەدا خودایان كردووه، زاو و زىيان كردووه و پى ئەم شارە خودازادەیان ویناوه و مەحائە بتوانن دەست لەم نەرىت و تاییەتمەندى خویان هەلگرن و بهیلن جیاوازی نۆوان دەولەمەند و هەژار و خاوەن و نۆكەر لەناو بچیت، ئەمانە مەحائە بهیلن لەم ولاتەدا زەویەكان بەیەكسانى لەنۆوان خەلكیدا دابەش بكزیت. بۆیە تا ئەزادى ئەمانە لەمىسردا لەناو نەبەین، ئەم ولاتە لەبۆنى خودایانى زۆردار و تەماع پاك ناییتەوه. ئەى نەتەوهى مىسر لەمپۆوه هیچ كەسێك نە خاوەنە و نە نۆكەر و نە ئاغاى و نە خزمەتكار و هیچ كەسێكىش مافى ئەوهى نیه ئەوێتر ناچارىكات كە لەزەویەكانیدا كوشتوكالى بۆ بكات و هیچ كەسێك مافى ئەوهى نیه ئەوێتر هانى ئەوه بدات كە لەكانە كانزاكەیدا كارىكات. هەموو كەسێك ئازادە كە بۆ هەركوێ خۆى خەزى لیبكات بپروات و هەركارىك كە خۆى دەیهوێت بىكاته پىشەى خۆى و تەواوى خەلكى مىسر لەبەرامبەرەكتەدا لەبەردەم "ئاتون"دا یەكسان.

كاتێك ئەم دواىین قسانەى هینایە زمان، هاواری كرد كۆتایی بەگوتهى فیرعەونى ئیوه هات و دەتوانن بپوون و خوداكانى مىسر سەرنگون بگەن.

خەلكى ئەوهى لەدەمى فیرعەونیان بیست، بەپراڤەیهك بەلایانەوه سەیربوو كە نەیاندهتوانى باوەپى پىبگەن، بەلام فیرعەون بەگەرمى و پاکیزەییەكەوه قەسەى بۆ دەگردن كە بووه هۆى ئەوهى كار لەخەلكى بكات و وتیان، هیچ گومانىكى تیدا نیه كە خوداكەى قەسەى لەگەڵدا كردووه، چونكە ئەگەر خوداكەى ئەو بپیارەى نەدابایە، ئەوا قەسەكانى بەوشیوەیه كارى لەئێمە نەدەكرد، بۆیە ئێمەش ئەو ئەركەمان لەسەرە كە ملکهچى فەرمانەكانى بین.

خەلكى كاتێك بلأوهیان لىكرد "ئامى"وتى: "ئەختاتون" ئیستا تۆش تاجى فەرمانەرەواى بەسەرتهوه لا بیه و گالۆكى فەرمانەرەواى دەستت بشكێنە و فریانی بدهن، چونكە ئەوهى وەت دەبیتە هۆى ئەوهى فەرمانەرەواى تۆ لەناو ببات.

فیرعەون وەڵامی دایەو: ئەوێ من باسم کرد دەبیته هۆی ئەوێ ناوی من بە جاویدانی بمیشتەو و دواي ئەوێش دەستەلاتی من تا کو تایی جیهان لەپۆچی خەلکیدا زیندو دەبیته.

"نامی" بە سوکایەتیە کەوێ تەفیکێ کردە سەرزەوی و وتی: ئەگەر وابیته من لەبەرەمبەر شیتیکدا دەست لەفەرمانڕەوایی خۆم هەڵدەگرم و دەلێم کە ناچار نیم پزیز لەفیرعەون بگرم.

ئەوکات "نامی" کەوتە پزیز بۆ ئەوێ پڕوات، بەلام "هورم" هب "دەستی گرت و وتی: "نامی" بۆچی تەفت کردە سەرزەوی، هەرودەها بۆچی ئەم قسانە دەکەیت. مەگەر ئەم پیاوێ فیرعەون نیە و تۆ ئەرکی ئەوێت لەسەر نیە کە گوێرا یەڵی فەرمانەکانی بیت؟ "نامی" ناگادار بە ئەگەر بتهوێت خیانت لەفیرعەون بکەیت، من بە شەمشێرە کەم و رگت هەڵدەدەم، سەرەپای ئەوێ نامادەم بۆ ئەمکارە گەر ناچار بێم لەشکرێک نامادەم بکەم، لەوانە یە زانیبیت کە من درۆ ناکەم. من لایەنگری ئەوێ دەکەم ئەوێ فیرعەون باسی دەکات، بەرەدەییە کە سەیرە کە زۆر لەقسە ی شیتەکان دەچیت، چونکە تا ئەمڕۆ هیچ کەسێک ئەوێ نەبیستوو کە تەواوی خوداکانی تر لە پێناو تاکە خودایە کدا سەرنگون بکریته.

بەلام گوته کانی ئەو، لەپۆیە کەوێ زۆر ژیرانە یە، چونکە دەبیته هۆی ئەوێ تەواوی چینه هەژارو برسێە کانی میسر ببنە لایەنگری فیرعەون. ئەگەر ئەو تەنها بیوتایە دەبیته خوداکانی میسر سەرنگون بکریته، ئەوا لەم وڵاتەدا شەپری ناوخۆ هەڵدەگیرسا، بەلام لەبەر ئەوێ وتی هەموو جیاوازیەکی نیوان دەوڵەمەند و هەژار و خاوەن و نوکەردا لەناو بپزیت، تەواوی چینه هەژارەکان دەبنە لایەنگری فیرعەون و ئەمەش دەبیته هۆی ئەوێ شەپری ناوخۆ هەڵنەگیرسیت.

دواي ئەوێ "هورم" هب "پزیز" کردە فیرعەون وتی: ئیستە بلی کە چی لە "هاتی" بکەین؟

فیرعەن کە هەردوو دەستی خستبوو سەر ئەژنۆی هیچ وەلامیکێ نەدایەو. "هورم" هب "وتی: "ئەخاتون" گەنم و ئالتون و چەک و گالیسکە ی جەنگی و ئەسپم پێدە و پزیز پێدە هەندیک سەرباز دا بمرێم، بەلێنت پێدەم پاشەکشە بە "هاتی" دەکەم.

فیرعون سهری بهرز کردهوه و بهچاوهکانی که بههوی بیخهویهوه سور وهرگهپرابون، تهماشایهکی پوخساری "هورم هب" ی کرد و وتی: من حزنناکهه تۆ بانگهوازی جهنگ بکهیت، بهلام نهگهر خهکی بیانهویت بهرگری له "خاکی پهرش" بکهه، من پریان لیناگرم، بهلام سهبارته بهگهنم و زیپر و چهکهو، من هیچ یهک لهوانهم نیه بوئهوهی پیتی بدهم، نهگهر ههشمبیت پیم نهدهدایت، لهبهرنهوهی نامهویت بهخراپه وهلامی خراپه بدهمهوه، بهلام تۆ دهتوانیت بهههرشیویهکه که خۆت دهتهویت کهرهستهی بهرگری "تانیس" فراههم بکهیت، بهمهرجیک خوینپرژئی نهکهیت.

"هورم هب" وتی: زۆرباشه، من کهرهستهی بهرگری "تانیس" فراههم دهکهه و لهوی دهرم، چونکه سوپاسالاریک که نه گهنمی هیه و نه زیپر و نهچهک، سهرهپای نهوانهش دهبیت بهرگری لهو ناوچهیه بکات، ناچاره بههوی لهناوبردنی خویهوه بهرگری لهوی بکات، بهلام هیچ گومانیکم لهوهدا نیه، کاتیک پریارم دا کاریک نهنجام بدهم، نهنجامی ددهم. لهئیستاشدا "نهخناتون" مالئاوا... و هیوادارم تهندروستی خۆت بیاریزیت. "هورم هب" دواي نهو قسانهی پۆشت و "نامی" ش کهوته پئی و دور کهوتهوه. نهوکات فیرعون چاوه سور وهرگهپراوهکانی ئاراستهی من کرد و وتی: دواي نهوهی قسهی خۆم کرد ههست بهلاوازی دهکهه. دواي نهوه بهزردهخهیهکهوه وتی: "سینۆهه" نایا منت خوشدهویت؟

وتم: ههلبته که تۆم خوش دهویت. تۆ لهوباوهپردایت نهگهر تۆم خوش نهویستایه، نامادهبوم بهرگهی نهه شیتیهی تۆ بگرم؟

فیرعونیش وتی: نهگهر تۆ منت خوش دهویت دهبیت بزانیته، دهبیت چی بکریته؟ تیگهشتم که فیرعون دهیهویت چی بلیت، چونکه نهو فرمانی دابوو که ههموو دواکهوتهکانی دهست لهکارهکانی خویان ههلگرن و برۆن پهیکهری خودایانی میسر سهرنگون بکهه و ناوهکانیان پاک بکهنهوه، ههروهها چاوهپئی نهوهی دهکرد منیش برۆم ههمان کار نهنجام بدهم، بویه وتم: نهی فیرعون من پزیشکی تۆم و وام دهزانی که تۆ لهبهرنهوه منت له "تبس" وه بانگ کردووهتهوه که پیوستیت بهچارهسهریه پزیشکیهکانی منه، بهلام ئیستا دهبینم حهز ناکهیت لهلای تۆ بمینمهوه، بویه دهپۆم و لیت دور دهکهومهوه، سهرهپای نهوهی دهستهکاتم نهو هیزهیان تیدا نهماوه که پیک و تیلأ بوهشینم، بهلام بۆ نهجماندنی فرمانهکهی تۆ دهپۆم بۆ "تبس"، چونکه هیچ

شاریک بەئەندازەى "تبس" خودای تیدا نیە و من دەزانم بەهۆى ئەوێ دەست بەشکاندن و وێرانکردنى خداکانى میسر دەکەم، و رگم هەڵدەدەن و سەرکوتم دەکەن، دواى ئەو بەدیوارەو سەرەوژێر هەلم دەواسن، بەلام من بۆ جێبەجێکردنى فرەمانکانى تۆ خوێنى خۆم دەکەم بەقوربانى.

ئەوکات بێئەوێ قسەیهك بکەم، لەفیرعەون درو کەوتمەو و ئەویش هیچ قسەیهكى نەکرد.

زۆر خەمبار بوم، بۆیە پێش دەرچوون لەکوێشكى فرمانپەرەواى بریارم دا بپۆم بۆ لای "توتمس" و دەردى دلى خۆمى بۆ هەلپێژم، بەلام بینیم كە "توتمس" لەكارگاى خۆیدا لەگەڵ "هورم هب" و هونەرمەندىكى پیر و بەدمەست بەناوى "بك" خەریكى خواردنەوێ. خزمەتكارى "توتمس" سەرقالى كۆکردنەوێ كەلوپەلى كۆچکردنى ئەوبوو و ناشكرا بوو كە ئەویش دەیهوێت بپروات و پەیکەرى خودایانى میسر سەرنگون بکات.

"توتمس" بەئاوازیك كە دیاربوو لەناپەزاییەو سەرچاوەى دەگرت وتی: سوین بە "ئاتون" چیت دواى ئەو لەمیسردا، نە وەجاخزادە. بونیان دەبیت و نەخەلكى بۆرەپیاو و ئاسایى، منیش كە تائىستا كارم ئەوێبوو كە گیان بە بەردە بىگانهكان ببەخشم و بیا نگوێم بەپەیکەرگەلىك كە زیاد لەگیا ندارەكان زیندووترین، چونكە بەهاو جوانى هونەرى ئەمانە زۆر لە گیا ندارەكان زیاتر و زۆرتەر، بەلام چیت لەمەودا دەبیت تىلایەك بگرم بەدەستمەو و پەیکرى خداکانى پى لەناو ببەم... هاوپرێیان... ئەم هەلە بقۆزینەو و بخۆینەو، چونكە دەزانم ئەو نە تەمەنمان بەبەریەو نەماو و بەمزوانە هەموومان دەمرین. "بك" پێكى خۆى هەڵدایەو و وتی: من دەزانم كە دەمرم، بەلام ناتوانم خۆم لەجێبەجێکردنى فرمانى ئەخاناتون بدزمەو، چونكە فیرعەون من كە هونەرمەندىكى گومناوبوم و كالا هونەریەكانم هیچ كپاریكى نەبوو، منى لەناو چالكاودا هەلگرت و هیئامیە ئێرەو و هەرجاریكیش كە دارایی خۆم یان هەندىك كات بەجەلەكانى خۆشم خواردنەوێم دەكپى و بەپروتى دەمامەو، بەلام فیرعەون زێرى پێبەخشییم و هەرگیز سەرى لەو سوپەنەدا كە بۆچى من بپیارەو پوتم. من دەزانم كاتىك بگەرێمەو بۆ شوێنى خۆم و هەولێ ئەو بەدەم خداکانى میسر لەناو ببەم، جوتیارانى ئەو بەداسەكانیان و رگم هەڵدەدەن و لاشەكەشم فێدەدەنە ناو ئاوى

پوبارى نىلەۋە ۋە دەبمە ژەمى خواردنى تىمساحەكان، بەلّام پىاۋىكى پىرم ۋە ئەۋەندە ھۆگرى خواردنەۋەم كە ناتوانم ۋەك پىشۋو كار بىكەم ۋە ھەرچى زووتر بىرم بۇ خۇم باشترە.

"ھورم ھب"وتى: ئەگەر مەن فەرماندەى سوپاسالارى نەتەۋە نەبۋايەم، پىم دەۋتى، كارىكى باش دەكەيت كە دەمرىت ۋە گرفتارى ھىزەكانى "ھاتى" نابىتەۋە، چونكە سەربازەكانى "ھاتى" بەپادەيەك بىبەزەيىن كە دلتەزىتتىن مەرگى ئىمە لەچاۋ ئەشكەنجەكانى ئەۋاندا ۋەك لاۋاندنەۋە وايە. بەلّام لەبەرئەۋەى مەمانەيەكى تەۋام بەبەختى خۇم ھەيە، دەپۇم پىيان لىدەگرم، لەكاتىكدا دەزانم كە پىگرتن لەسەربازەكانى "ھاتى" بەبۇنەى ئەۋەى ئىمە دەستمان خالىە ۋە گەنم ۋە ئالتونمان نىە بۇ ئىمە زۆر گرفت ۋە سەختە، چونكە ئەۋان كەسانىك نىن كە لەھاۋار ۋە دەنگى دەھۇل بترىن يان كاتىكىش بە "بەرزەقانى" بەردىان تىبگىرىن لەدەستمان ھەلبىن. دواتر وتى: يەكىك لەۋشتانەى كە دەبىتە مايەى سەرسوپمانى مەن ئەۋەيە كە ئىمە سەرەپاى ئەۋەى دەزانىن فىرەۋن مىشكىكى تەۋاۋى نىە ۋە بىرپارگەلىكى شىتانه دەردەكات، بەلّام ھەر خۇشمان دەۋىت ۋە ملكەچى فەرمانەكانى دەيىن.

"بك"وتى: مەن ھۆكارەكەى بۇ ئەۋە دەگەپىتەۋە كە ئەم پىاۋە ھىچ پىكىكى لەنەتەۋەى مىسرىنە ۋە زۆر باۋەپى بەۋشتانەيە كە دەيانەپىتە زامان لەبەرئەۋەى مۇۋ ھەست بەۋە دەكات كە گوتەكانى لە كانگاي دلىەۋە دەھىنەتە زامان، گوتەكانى پەسەند دەكات ۋە خۇشى دەۋىت.

"توتىمس"وتى: بەلّام مەن ئەۋم خۇش ناۋىت ۋە بگرە زۆر پىقىشم لىنەتەى. مەنىش ۋەتم: كەۋاتە بۇچى دەتەۋىت ھەرنىستا كارگاكەى خۇت بەجى بەپىلىت ۋە بۇ جىبەجىكردنى فەرمانەكانى دەپۇيت بۇئەۋەى پەيكەرى خوداكانى مىسر بشكىنىت ۋە تىك ۋە پەكانىان بەدەيت. "توتىمس"وتى: لەبەرئەۋەى دەزانم ئەم كارە لەناۋبەردىنى فىرەۋن خىراتر دەكات ۋە ئىمەش چىتر لەشىتەكانى پىزگارمان دەپىت.

"ھورم ھب"وتى: "توتىمس"تۇ درۇ دەكەيت ۋە پىقىشت لەفىرەۋن نىە، ئەگەر پىقىشت لىى پىت، كاتىك چاۋت بەۋ دەكەۋىت ئەم نەفرەت ۋە پىقەت لەناۋدەچىت ۋە خۇشەۋىستى جىگاي دەگرىتەۋە، چونكە "ئەخنانون" بەشىۋەيەك تەماشاي مۇۋ دەكات، كەمەحالە مۇۋ لەبەرامبەرىدا ھەست بەكىنە ۋە پىق بىكات ۋە زۇرجار ئەۋە پویداۋە كە مەن بەتۈپەيىۋە خۇم كىردۈۋە بەبارەگاكەيدا ۋە ۋىستومە شەر لەگەل

فیرەوندا بکەم، بەلام ھەرئەۋى چاۋم بە چاۋ و زەردەخەنەكانى كەوت، توپەيى خۇم
فەرامۇش دەکرد، سەرەپاي ئەۋەى دەمزانى ئەۋ شىتە خۇشم دەۋىست.

ئىمە لەكارگاگەي "توتەمس" دا ئەم جۆرە قسانەمان دەکرد و دەمانخورادەۋە و ئەۋ
كەشتیانەي كە بەسەر پوبارى "نیل" دا دەپۇشتن دەمانبىنى كە ھەندىك
لەۋە جاخزادەكان بەسۋارى كەشتىەكانيان ھەلدەھاتن، بۇئەۋەي خۇيان لەئاژاۋە دور
بکەنەۋە، چونكە دەيانزانى كە گرفتارى پق و توپەيى خەلكى ئاسايى دەبن و
ھەندىكى تریش بەپىك و تەور و كوتەك پىگای شارى "تبس" يان گرتەبەر، بۇئەۋە
لەۋى پەيكەرى خوداكان بشكىنن. ئەمانە لەكاتى پۇشتنن لە شارى "ئاسو" ۋە
بو "تبس" سرودى "ئاتون" يان دەخویندو "توتەمس" یش دەیوت: ھەرئەۋكاتەي
پوبەپوى خەلكى ئاسايى ئەۋ شارە دەبنەۋە، ئەۋ سرودە لەناۋ دەمیاندا خامۇش
دەيیت. ئىمە ئەۋ پۇژە لەكارگای "توتەمس" دا تاشەۋ خواردمانەۋە، بەلام لەباتى ئەۋەي
خۇشیمان پى بىەخشىت، دەبوۋە ھۆى مایەي وروژاندنى خەمەكانمان، لەبەرئەۋەي
دەمانزانى كە ئايندەيەكى تارىك چاۋەپىمان دەكات. شەۋ "ھورم ھب" منى كىشایە
لاۋە و وتى: "سنىۋە" من سبەي لىرەۋە دەپۇم بو "مفیس" و لەۋیۋە دەپۇم
بو "تانیس" بۇئەۋەي بەرگى لى بکەم، لەكاتىكدا نە ئالتونم ھەيە و نە گەنم،
لەبەرئەۋەي تۇ پیاۋىكى دەۋلەمەندىت، دەيیت ھاۋكارىم بکەيت.

وتم: منیش سبەي لىرەۋە دەپۇم بو "تبس" و دۋای ئەۋەي گەشتە ئەۋى، تا
ئەۋشۋىنەي بتوانم ئالتونن بۇ كۆدەكەمەۋە و بۇتى دەنیرم ھەرۋەھا نیۋەي
گەنمەكانى خۇمت بۇ دەنیرم، چونكە نیۋەكەي تریشى پىۋىستەم پى دەيیت بۇئەۋەي
سكى خەلكى ھەژارى مىسرى پى تیر بکەم.

"ھورم ھب" دۋای ئەۋەي دۇنيا بوۋ كە من زىپ و گەنمى بۇ دەنیرم، لەبەرەیاندا
پۇشت، منیش لەگەل "توتەمس" دا پىگای "تبس" م گرتە بەر. دۋای چەند پۇژىك
پوبارى "نیل" چەند دیاریەكى لەشۋەي لاشەي ژن و پیاۋو مندالى بۇ ھىنائىن و سەرى
ھەندىك لەلاشەكان تاشراۋبوۋ، ئىمەش لەۋكاتەدا تىگەشتىن كە ئەمانە كاھىنەكانى
"ئامون" ن و جلى گرانبەھاش لەبەرى ھەندىك لەمردۋەكاندا دەبىنرا و زانىمان كە
ئەمانەش بەشىكە لەكەسە ۋەجاخزادەكان.

جەژنى مەزنى تىمساحەكانى پوبارى "نیل" دەستى پىكرد و تىمساحەكانیش
کیانەۋەرگەلىكى ژىربون، بەھۆى زۇرى لاشەكانەۋە گرفتیان بۇ دروست بوۋو، بۇیە

لاشەى پىرەكانيان نەدەخوارد، بەلكو تەنھا لاشەى منداڵ و ژنانى لاويان دەخوارد. من لەوباوەرەدام ئەگەر تىمساحەكانىش وەك مرقەھەكان خواپەرست بونايە، ئەوا شەو و پوژ سوپاسگوزارى "ئاتون" دەبون، چونكە بەھۆى زالبونى "ئاتون" بەسەر خودايەكى تردا، ئەوھەموو خەلكە بەكوشت دەدران و دەبونە ژەمى تىمساحەكان. كاتىك گەشتىنە "تبس" بىنىم لەچەند ناوچەيەكى شارەوہ بۆنمۇنە لەشارى مردووەكانەوہ - گۆرستانى تبس - دوکەلگەلىكى ستون ئاسا بەرەو ئاسمان بەرز دەبيتتەوہ، چونكە لايەنگرانى "ئاتون" بۆئەوہى شىونەوارى خوداكانى تر لەناو ببەن، ھىرشيان كردووەتە سەر گۆرەكان و لاشەى مۆمياكراوہكان دەسوتىنن. ئەوكات سوپاسى خودام كرد كە دايك و باوكم گۆرپيان نى، چونكە ئەگەر بيانبوايە، من لاشەى مۆمياكراوى دايك و باوكم لەگۆرپادا دەناشت، ئەوكات خەلكىش لاشەى مۆمياكراوى ئەوانيان لەگۆر دەردەھىنا و دەيانسوتاندىن. لەوكاتەدا، پەيم بەوہېرد كە فیرعەونە كۆنەكانى مىسر كە بۇ ناشتنى لاشەى خوڤيان قوچەكيان دروست كردبوو، چەنىك ژىر بون، و بۆچى دواى دروستكردنى قوچەك و ناشتنى لاشەكان دەرگای قوچەكەكانيان دادەخست، بۆئەوہى شوينى چونە ژورەوہى نەزانریت لەكوئەوہى، چونكە ئەوان پىشبینى ئەوہيان دەكرد كە پوژىك دىت كە خەلكى رادەپەرن بۆئەوہى خوداكانى پىشوو لەناو ببەن و لەو پوژەدا پەيكەرى خودايانى پىشوويان لەناو دەبردو جەستەى مۆمياكراوہ كانيان لەناو گۆرپادا دەردەھىنا و دەيانسوتاندىن، بەلام ناتوانن ھىرش بكەنە سەرە قوچەكەكان و لاشەى فیرعەون لەگۆرەكاندا دەربھىنن و بيانسوتىنن، چونكە ئەو قوچەكە قەلەيەكە كە رىنگای چونە ژور و ھاتنە دەرى نى و ھىچ كەسنى ناتوانىت بچىتە ناو ئەو قوچەكەوہ، بۆئەوہى لاشەى فیرعەنەكان تىدا لەناو ببات. لەوكاتەدا ھىچ كەسنىك لاشەى مومياكراوى فیرعەونەكانى لەگۆرەكاندا دەرنەھىنا بۆئەوہى بىسوتىنیت، لەبەرئەوہى لە "تبس" دا رىز لەفیرعەونەكان دەگىرا، رىزىيان لەلاشەى مومياكراوى كاھىنەكانىش دەگرت، سەرەراى ئەوہش خەلكيان لەگۆرەكاندا دەردەھىنا و دەيانسوتاندىن، بۆيە لەوانەبوو پوژىك بىت لاشەى فیرعەونەكانىش لەگۆر دەربھىنن و بيانسوتىنن، ھەرلەبەرئەوہش بەبۆنەى ئەوہى فیرعەونە كۆنەكان قوچەكيان بۇ ئارامگای خوڤيان دروست كردبوو بەپادشاگەلىكى دوربين لەقەلەم دەدران و گۆرپى خوڤيان بەشىوہىك بنیات نابوو كە لەھەموو دەست تىوہردانىك پارىزراو بىت.

كارى تازەم لە "تبس" دا

كاتىك ئىمە خۇمان كرد بە "تبس" دا خاچمان لەمل كردبوو و بينيمان كۆمەلىك لەهەلگىرانى خاچ، شاخدارەكانيان فرى دەدايه ناو پوبارى نىلەو و ئەوئەندە داريان دا بەنيوچاوياندا تا نوقمى ناو بون و چيتر سەرئاو ئەكەوتنەو.

ئىمە تىگەشتىن كە لە "تبس" دا هەلگىرانى خاچ داگىركەن و خودايانى كۆنيان لەناو بردوو، ئىستا "ئاتون" خودا يەكە كە هاوتاي نىيە و فەرمانپروايى "تبس" دەكات. من بە "توتمس" م وت: دەبىت هەرچى زووترە برۆين بۇ مەيخانەى "كلكى تيمساح"، چونكە لەوى شوينىكى هيمىن و ئارامە، ئىمەش بەچەكوش و تەور بەدەستەو رىگاي مەيخانەمان گرتەبەرو كاتىك خۇمان كرد بەمەيخانەدا، بينم "كاپتا" جلە نايابەكانى لەبەر داکەندوو و جلىكى كۆن و دپاوى پۆشيو و پوپوشى ئالتونى چاوەكەشى لا بردوو و چاوە كۆيرەكەى ئاشكرا كردوو و وتاربيژى بۇ كۆمەلىك نۆكەرانى پوت و پەجالى "تبس" دەكات و دەلىت: براكانم بخۆنەو و شادى بكەن، چونكە جيهانىكى نوئ دەستى پىكردوو و دواى ئەو چيتر خاوەن و نۆكەرو وەجاخزادە و هەزار بونى نايىت و هەموو كەسىك لەبەرامبەر يەكتردا يەكسان و هەموو كەسىك ئازادە كە بپوات بۇ هەر شوينىك كە خوى بيهويىت و هەركارىك كە خوى حەزى لىدەكات بيكاتە پيشەى خوى و من لەمۇدا ئاوجۇ بەخۇرايى بەنيوتاندا دابەش دەكەم، بەمەرجىك دواى بەدەستەينانى كانزاكان، منقان لەبىر نەچىت و كاتىك پەرستگاي خودا درۆينەكانتان تالان كرد، ئەوئەى بەدەستى دەهيئن، لەم مەيخانەدا خەرچى بكەن، و منيش وەك ئىو نۆكەرم و بەنۆكەريش

لەدايک بوم و چاویکم خاوەنەکەم کوێری کرد، چونکە پۆژیکیان تینو و برسیم بوو و گۆزەى ئاوجۆکەیم هەلقۆپى و ئەویش بەشیوەیەك دارکاری کردم که بوو هۆی ئەوێ چاویکم کوێر ببیت. بەلام ئەم سستەمکاریانە لەئایندەدا دوبارە نابنەو و چیتەر لەمەردوا، بەناوێشانى ئەوێکە که نۆکەرە دارکاری ناکریت و چاوی لەبەر تەنها گۆزەیهك خواردنەویدا کوێر ناکریت و هیچ کەسیک بەبۆنەى ئەوێکە نۆکەرە بەدەستەکانى خۆى کار ناکات، بەلکو تا ئەو پۆژەى زیندوین، کارمان خواردن و خواردنەو و سەماکردن و خوشگوزەرانى دەبیت.

لەوکاتەدا "کاپتا" چاوی بەمن و "توتمس" کەوت و زۆر سەرى بەبینینى ئیمە سوپما و بەپەلە ئیمەى لەسەکوێ مەيخانەکەرە بردە یەکیک لەژورە تاییبەتەکانى مەيخانە و وتی: ئێو زۆر کەمتەرخەم بون که بەم جلانەو بەناو شاردا تێپەرپیون و هاتون بۆ ئێرە، ئەگەر دەتانەوێت گیانتان پارێزراو بیت، جلەکانتان بگۆپن و جلیکی کۆنە لەبەربەکن و سەرچاوتان قوڤاوی بکەن، بۆنەوێ وای بزانن که لەچینی کریکارەکان. چونکە ئەمڕۆ لە "تبس" دا هەركەسیک جلیکی گرانبەهای لەبەردا بیت، لەلایەن کریکار و نۆکەرەکانەو بەکوشت دەدریت، بگرە ئەو کەسانەش که قەلەون دەکوژن، ئەگەر دەبینن که منیان هیشتا نەکوشتووە، لەبەرئەوێ که دەزانن من لەپەردوودا نۆکەر بوم، سەرەپای ئەوێش بپێک گەنم بەنیو نۆکەرەکاندا دابەش کردووە و لەم مەيخانەشدا بەخۆپایى ئاوجۆم پێداون، بەلام ئێو بۆچی لەم کاتەدا که گیانى کاربەدەستانى دەولەت لەژێر هەپەشەى مەرگدايە هاتون بۆ "تبس"؟

ئیمەش ئەو چەکوش و تەورەى لەگەڵ خۆماندا هیئابومان پێشانى "کاپتا" مان دا و وتمان: هاتوین بۆنەوێ خوداکانى میسر لەناو ببەین و پەیکەرەکانیان تێک بشکێنین. "کاپتا" تەماشایەکی چەکوش و تەورەکەى کرد و وتی: ئەوکارەى که دەتانەوێت ئەنجامى بدن خراپ نیە، لەبەرئەوێ خەلکى ئەمڕۆ، ئەنجامدانى ئەم کارە پەسەند دەکەن، بەلام دەبیت ئاگادارى ئەو بن که نەتاناسنەو، چونکە لەوانەيە گۆپانکاری بەسەر بارودۆخدا بیت و شاخدارەکان وەک پەردوو فەرمانپەرەيى بگرنەو دەست، که لەم حالەتەدا ئێو بەکوشت دەدەن.

من دانیام که بارودۆخ بەم شیوەیە نامینیتەو، چونکە نۆکەر و کریکارەکان تاوانگەلیکی وایان ئەنجام داو که کۆمەلێک لەهەلگرانی خاچ لەگەڵ شاخدارەکان

ھاۋدەست بوون و دەیانەۋىت ھىمنى و ئارامى بگەپىننەۋە بۇ"تبس"، ئەگەر خەلكىش بۇ پاراستنى سىستەمى ئاسايش و ئارامى شار ھاۋدەستى يەكتر نەبن، ئەۋا سەرەپاي ئەۋەش ئەم حالە بەم شىۋەيە بەردەۋام ئابىت، چونكە نۆكەران و كرىكاران والىكى دەدەنەۋە كە چىتر دۋاي ئەۋە پىۋىستىيان بەكاركردن نىە و دەتۋانن لەپى تالانى و فەرھود كىردنەۋە خۇيان تىر بگەن، لەكاتىكدا زىپو و زىو ناخورىت و گەنم لەمىسردا دەست ئاكەۋىت.

من لەلەيەكەۋە خوشحالم بەۋەى فیرعەون كۆيلەكانى ئازاد كىردۋە، چونكە ئەم بىرپارە دەبىتتە ھۇى ئەۋەى من لەكۆمەلىك نۆكەرى نەخۇش و پىر پىزگارم بىت، ئەگەر فیرعەون ئەمانەى ئازاد نەكردايە، سەرەپاي ئەۋەى نۆكەرى من يان ھى تۇ بون، ناچار بوم تا ئەۋ پۇژەى زىندون خۋاردنىان پىبەدم بىئەۋەى سودى ئەۋتۇيان لى ۋەرگرم، بەلام ئىستا ھەمويان وا لىكى دەدەنەۋە كە چىتر دۋاي ئەۋە بىكاركردن خۋاردنىان دەست دەكەۋىت، دلىنام ئەۋ كرىكارانەى كە لەپى دزى و فەرھود كىردنەۋە بژىۋى ژيانى خۇيان دابىن دەكەن، بەزوۋى بەھۇى نەبۋى گەنم و لەناۋچۋنى سامانى فەرھود كراۋەۋە برسىان دەبىتتەۋە، ئەۋكات ناچار دەبن كار بگەن بۇئەۋەى خۋاردنىكى نىۋە تىر بخۇن، ئەۋكات من دەتۋانم بەمۋچەيەكى كەم كرىكارانى بەھىز ھانى كاركردن بدم و ھەركاتىكىش كارم پىيان نەما، دەستبەردارىان بم و دلىنام كە چىتر لەمەۋ دۋا كرىى يەك پۇژى كرىكارىك دەبىتتە يەك نان.

ۋتم: "كاپتا"بەھۇى ئەۋەى تۇ باسى نان و گەنمت كىرد، ئەۋەم ھاتەۋە ياد كە من بەلىنم بە"ھورم ھب"داۋە كە گەنمى بۇ بنىرم، بۇيە بىرپارى ئەۋەم داۋە نىۋەى گەنمەكەى خۇمى پىبەدم، بۇئەۋەى بتۋانن لەبەرامبەر لەشكرى سەربازى "ھاتى"بەرگىرى لە مىسر بگەن. بۇيە تۇ دەبىت نىۋەى گەنمەكەى من بارى كەشتى بگەيت و بىنىرىت بۇ"ھورم ھب" لە"تانىس" و نىۋەكەى تىرى ۋردە ۋردە بەپارە و بىكە بەئارد و ناننى لى دروست بگەن و بىدەن بەخەلكى و ئەۋكەسانەى لەلەيەن تۇۋە نان بەخەلكى دەدەن، مافى ئەۋەيان نىە ھىچ كانزايەك لەبەرامبەر ئەم نانەدا لەخەلكى ۋەرگىرن، بەلام دەبىت بلىنن(ئەم نانە لەلەيەن"ئاتون"ۋە دەدرىت بەئىۋە، بىخۇن و ستايشى"ئەخئاتون"بگەن)).

"كاپتا" كاتىك گوى لەم قسەيە بوو، جلەكانى بەرى بەھۆى ئەوھى كۆنە بون و بەھايەكى ئەوتۆيان نەبوو دېرى و دەستى كرد بەگريان و بەدەم گريانەوھ وتى: "سینۆھە" گەرەم، ئەم كارەى تۆ دەبیتە ھۆى ئەوھى ئیمە شكست بخۆين و بۆ تیکە نانێك دەست بۆ خەلکانى تر درێژ بکەين، بەلام خەلکانى تر وەكو تۆ شیت نين كه گەنمى خۆيان بکەن بەئارد و دواجار بیکەن بەنان و بیدەن بەئیمە. وای بەحالم كه زیندوو ماوم و دەبیت ئەم پۆژە پەشە بەچاوى خۆم ببينم، ئاخىر تۆ بۆچى دەتەوئیت گەنمى خۆت كه لەمۆ بەدواوھ بەھاكەى بەئەندازەى كێشانەى خۆى كانزايە بکەيت بەئارد و دواجار بیکەيت بەنان و بەئۆ خەلکیدا بەشى بکەيت بۆئەوھى بیخۆن... ئایا تۆ وا دەزانى كاتىك خەلکى نانى تۆيان خوارد سوپاست دەكەن؟ بگرە ئەگەر بیشتوانن تۆ بەكوشت بدەن، ئایا چاوپۆشى لەكوشتنى دەكەن؟

هیچ كەسێك سوپاس گوزارى تۆ نابیت، ھەر يەك لەو كەسانەى كه نانێكى تۆى دەست دەكەوئیت، دەلێت كه تۆ پیاویكى دەولەمەندى و بەپێى فەرمانى خودای تازە دەبیت وەك ئیمە ھەژار بکەريت و دەبیت گەنم و نانى تۆ خەلکانى تر بیخوات و ئەم "ھورم ھب" ەش كه تۆ دەتەوئیت نیوھى گەنمەكەتى پێبەدەيت لەچەتەيەك خراپترە، چونكه كاتىك چەتەيەك شتێك لەكەسێك زەوت دەكات، پو و راست پێى دەلێت كه ئەوھى لێى وەرگرتووھ بۆى ناگەرێنیتەوھ، بەلام "ھورم ھب" زېرى لى وەرگرتين و وتى بەقازانجەوھ بۆمانى دەگەرێنیتەوھ، بەلام من نامەيەكم بۆ نوسى و پیم وت: كه قەرزی خۆى بداتەوھ، لەوھ لامدا نوسیبوی: وەرە وەرێگرەوھ. وتم: "كاپتا" تۆ دەزانى ھىچ كاتىك ئالتون و گەنم وەكو خەلکى لەبەرچاوى مندا ھىچ بەھايەكيان نەبووھ و ئەمۆش "ھورم ھب" پێویستی بەگەنمى منە بۆئەوھى خواردن بدات بەلەشكەرەكەى خۆى، لەھەمان كاتیشدا نەتەوھى میسریش برسێتى و من خاوەنى گەنمێكى زۆرم، ناتوانم بەرگەى ئەوھ بگرم كه لەبەرچاوى مندا ھیزەكانى "ھاتى" دەست بەسەر میسردا بگرن و خەلکى لەبرساندا بمرن، بەلام من گەنمى خۆم ئەشارمەوھ بۆئەوھى لەدواپۆژدا بەنرخێكى گرانتر بیفرۆشمەوھ، بۆیە ئەوھى پیم وتى جیبەجیبى بکە و دەست لەگريان و ھاوارکردن ھەلگرە، چونكه كاتىك چاوى گریانى ھەزاران منداڵ برسى ببينم، ئەوكات بەزەييم بەفرمیسكەكانى تۆدا نایەتەوھ.

"کاپتا" سهری دانه واند و وتی: گهرهم، من سهره‌رای نه‌وهی ده‌زانم که شکست ده‌هینیت، ناچارم ملکه‌چی فهرمانه‌کانت بيم. پوژی دوايي دواي نه‌وهی جله‌کانمان گوپی، له‌کاتی‌کدا که چه‌کوش و تهرمان به‌ده‌سته‌وه‌بوو رومان له‌شه‌قامه‌کانی "تبس" کرد بوئه‌وهی بزاین بارودوخی شار چونه. که‌سه وه‌جاخزاده‌و ده‌وله‌مه‌نده‌کان ماله‌کانیان گوپی‌وو به‌قه‌لایه‌کی به‌رگریکاری جه‌نگی و چواره‌وری خویان ته‌نیبو بوئه‌وهی له‌ههره‌شه‌ی خه‌لکی پاریزراو بن.

هه‌ندی‌ک له‌پهرستگاگان له‌حالی سوتاندا بون و هیچ کاهینیکی تیدا به‌دی نه‌ده‌کرا و دیاربوو که کاهنی په‌رستگاگانیان کوشتبوو.

له‌و په‌رستگایانه جگه له‌په‌یکه‌ری خودایانی میسر هیچ شتیکی تر به‌دی نه‌ده‌کرا و ته‌واوی نه‌و شتومه‌کانه‌ی که شایسته‌ی فروشتن بون فهرهود کرابوو.

ئی‌مه‌ش به‌هوی نه‌و چه‌کوش و ته‌وره‌ی به‌ده‌ستمانه‌وه بوو له‌و په‌رستگایانه‌دا ههرچی په‌یکه‌ری خودایان بوو ده‌مانشکاند و هه‌ولی نه‌وه‌شمان ده‌دا ناوه‌کانیان بسپینه‌وه.

هه‌ندی‌ک له‌په‌رستگاگانیش وه‌ک ماله ده‌وله‌مه‌نده‌کان بوو به‌قه‌لایه‌کی جه‌نگی و کاهینه‌کانیش بیئه‌وه‌ی له‌مه‌رگ بترسن، به‌رگریان له‌خودایانی خویان ده‌کرد و ئی‌مه‌ش ده‌مانزانی که ناتوانین بجینه نه‌و جوړه په‌رستگایانه‌وه.

هه‌موو پوژیک کاری من و "توتمس" نه‌وه بوو که بۆ شکاندنی په‌یکه‌ری خودایان و سپینه‌وه‌ی ناویان ده‌بیټ له‌مال دهر‌بچین و شه‌ویش به‌شه‌که‌ت و ماندویی ده‌گه‌رپانه‌وه بۆمال یان دهر‌وشتین بۆ مه‌یخانه‌ی "کلکی تیمساح".

مالی من هه‌مان مالی مسگه‌ری پیشوی شاری "تبس" بوو، له‌وماله‌دا خزمه‌تکاره‌که‌م خواردنی بۆ لیده‌ناین و "تهوت" یش به‌ده‌سته‌ بچوکه‌کانی باوه‌شی به‌ملمدا ده‌کرد و منی به‌ناوی "باوک" بانگ ده‌کرد، کاتی‌کیش "مریت" له‌مه‌یخانه نه‌بوايه له‌مالدا به‌مه‌ره‌بانیه‌وه مامه‌له‌ی له‌گه‌لدا ده‌کردم، به‌لام ئی‌مه‌ شه‌وانه به‌هوی ئازاوه و ژاوه‌ژاوی ته‌واوی خه‌لکیه‌وه نه‌مانده‌توانی بخه‌وین.

نوکه‌ر و کوڵبه‌ر و کریکاره‌کان کۆمه‌لیکیان دروست کردبوو بوئه‌وه‌ی بتوانن به‌کۆمه‌ل و پی‌که‌وه هیژش بکه‌نه سهر مالی وه‌جاخزاده و ده‌وله‌مه‌ند و په‌رستگاگان و سه‌روه‌ت و سامانیان تالان بکه‌ن و نه‌وه‌ی به‌ده‌ستی ده‌هینن له‌نیو خویاندا به‌شی

بکەن. هەندیک لەوانە بەپۆژدا دەخەوتن و شەویش دەستیان بەدزی و تالانی دەکرد و هەندیکێ تریان بەپۆژدا سامانی خەلکیان فەرهود دەکرد و شەوانەش دەخەوانەوه، بۆیە بەردەوام ژاوه ژاو و گالەیی ئەمانە دەبیسترا.

کاربەدەستانی فیرەهون نەیانتوانی پێ لەم تالانی و دزییە بگرن، چونکە لەزۆری خەلکی دز و تالانچی نەیاندهزانی چی بکەن، چونکە فیرەهون داوای لەته‌واوی شونیکەوتەکانی کردبوو کە دەست لەکارەکانیان هەلگرن و بپۆن خودایانی میسر لەناو ببەن، ئاساییە کە ئەم جۆرە کارانە بێ کۆتە‌ککاری و پوبە‌پوبونەوه ئەنجام نادرێت.

لەراستیدا فیرەهون بەدەرکردنی ئەم فەرمانە، خەلکی لەکوشتن و فەرهود و زیرکردن ئازاد کرد و کاربەدەستانی "تبس" کە ئاگاداری ئەم بابەتە بون بەهیچ شیوەیەک پێگایان لێ نەدەگرتن، سەرە‌پای ئەوهی کە چیتەر لەتوانایاندا نەبوو پێگریان لێ بکەن، سەدان یاسا و سیستەم شکینرا‌بوو و کاربەدەستانی فیرە‌و‌نیش دەیانزانی ئەگەر پێگایان لێ بگرن بە‌د‌ن‌یاییه‌وه دەکوژێن. لەپۆژانیکی ئاوا کوشتن و دزی و فەرهودکردندا، تەنها لەشکرێکی جەنگی کە خاوه‌نی سەربازگە‌لیکی بە‌ئە‌ز‌مون و زۆر و چە‌کی‌کی زۆر و گاليسکە‌ی جە‌نگی‌ە‌کی زۆر بێت دە‌ت‌وان‌یت پێی لەم فەرهودی و کوشتنە بگرت و خەلکی هانی ئەوه بدات گوێ‌پ‌رایه‌‌لی فەرمان و یاسا و سیستە‌مه‌کان بن. بە‌لام خودی فیرە‌هون فەرمانی ئەوهی دابوو کە ئەم بارودۆخە بێتە‌بون، هیچ کاتی‌ک فەرمانی بە فەرمانده‌ی لەشکرە‌کانی خۆی نە‌ده‌دا کە ئاسایش و ئارامی لە "تبس" دا بە‌ر‌ق‌ەر‌ار بکەن، لە‌بەر‌ئە‌وه‌ی هیشتا هەندیک پەرستگای پە‌ی‌وه‌ست بە‌خوداکانی پێ‌ش‌وو مابون و بە‌ر‌گ‌ریان لە‌خۆ‌یان دە‌کرد و ئامادە نە‌بون با‌وه‌ر بە‌خودای "ئاتون" به‌ی‌ن‌ن.

"کاپتا" کۆ‌مه‌‌لیکی بۆ ه‌ا‌پ‌ینی گە‌نم و دروست کردنی نان بە‌ک‌ری گرت و هە‌موو پۆژیک بپێک نانی دروست دە‌کرد، بە‌لام لە‌کاتی دابە‌ش‌کردنی نان بە‌سەر هە‌ژار‌اندا دو‌چ‌اری کێ‌شه و گ‌رفت دە‌بوو، چونکە هە‌ر‌ئە‌وه‌ی کری‌کارە‌کانی لە‌شه‌قام و کۆ‌ل‌انه‌کاندا دە‌رده‌کە‌وتن هە‌موو خە‌ل‌کیان بە‌سە‌ردا دە‌پ‌ژا و نانه‌کانیان بە‌زۆر لێ دە‌ف‌ر‌اندن و دە‌یان‌وت ئە‌م نانه ه‌ی ئێ‌مه‌یه، هە‌روه‌ها دە‌یان‌وت دە‌ول‌ه‌مه‌نده‌کان دە‌ستیان بە‌سەر نانی ئێ‌مه‌دا گ‌رت‌وو‌ه و ئێ‌ستاش دە‌بی‌ت ماف بگە‌‌پ‌ێته‌وه بۆ خاوه‌ن ماف و ه‌ی‌چ کە‌سێ‌ک سو‌پ‌اس‌گ‌وزاری من نە‌ده‌بوو.

چىل شەۋ و چىل پۇژ بارودۇخى "تېس" بەۋشۈۋەيە بو، من كەسانىكىم يىنى كە لەپاردودا ئالتونيان بەترازو دەكىشا، ئىستا لەشەقامەكاندا سۈالپان بۇ بەدەست ھىنانى نانېك دەكرد. من بەچاۋى خۇم دەمىيىنى كە ژنانى ھەمان ئەم پياۋانە بۇئەۋەى مندالەكانيان لەبرساندا نەمرن خۇيان دەدا بەدەست كۆيلەكانەۋە. نە بەزەيى بونى ھەبوو و نە ياسا و نە باۋەر بە "ئاتون".

بەپوكەش "ئاتون" لە "تېس" دا فەرمانپەرۋايى دەكرد، بەلام لايەنگرانى بەۋاتا نۆكەران و كرىكاران ئەگەر لەتواناياندا بۋايە ئەۋا ۋەجاخزادە ۋ ئەۋ دەۋلەمەندانەشيان دەكۈشت كە لايەنگرى "ئاتون" بون تەنھا بۇئەۋەى دەست بەسەر سەرۋەت و سامانەكەياندا بگرن.

چلەمىن پۇژ، "كاپتا" پىيى ۋىتم: گەۋرەم، كاتى ئەۋە ھاتۋە لە "تېس" ھەلىيىت، لەبەرئەۋەى سەردەمى خوداى "ئاتون" بەم زۋانە كۇتايى پىدېت ۋ ھىچ كەسىكىش خەم بۇ سەرنگون بونى ناخوات، چونكە قۇناخى خوداى "ئاتون" خراپترىن قۇناخى "تېس" بوۋە ۋ ھەموو خەلكى بۇ ئەم شارە خۋازيارى ياسا ۋ سىستەمىكن، بەلام ئەم كارە بى خوينىژىگەلىكى تازە ئەنجام نادىت، بۇيە تىمساحەكانى پوبارى "نيل" دوبارە پۇژگەلىكى خۇش چاۋەرپىيان دەكات.

ۋىتم: تۇ بەچ شىۋەيەك دەلىت كە قۇناخى خوداى "ئاتون" لەم شارەدا كۇتايى پىدېت.

"كاپتا" ۋتى: كاھىنەكانى ئامون ۋ كاھىنەكانى خودايانى تر بۇ پىشەكىشكردى زۆرى لايەنگرانى "ئاتون" دەستيان ناۋەتە دەستى يەكتەرۋە ۋ بېپارى ئەۋەيان داۋە كە "ئاتون" لەناۋ بېەن، ئەگەر بۇ لەناۋ بردنى ئەم خودايەش پىۋىست بكات تەۋاۋى دانىشتۋانى "تېس" بەكۈشت بەدن.

پرسىم: تۇ بەچ شىۋەيەك ئاگادارى ئەم بابەتە بویت؟

"كاپتا" ۋتى: من ھىچ كاتىك پەيوەندى خۇم لەگەل "ئامون" دا نەچپراندوۋە ۋ بەردەۋام لەگەل كاھىنەكانى "ئامون" دا پەيوەندىم ھەيە، چونكە زېرم بەقەرز دەدانى ۋ

لەبەرامبەردا زەویەکانی "ئامون"م وەك "گرەو"²⁹يَك لَيَّيان وەردەگرت، من لەم كارەدا دوو سودم لەبەرچاو گرتبوو، يەكەم ئەوەيكە قازانچ بكەم، چونكە دەمبيني كە كاهينەكانی "ئامون"هەم بەلگەنامە و هەم قازانجیان پى دەدام. دووهم ئەگەر بارودۆخ گۆرانكارى بەسەردا هات، بتوانم پارىزگارى لەگيان و دارايى خۆم بكەم و كاهينەكانی "ئامون"من بەيەكێك لەخۆيان لەقەلەم بەدەن و وەك ئەوانى تر بەكوشتم نەدەن.

ئىستا "ئامى"كە لەپارێدوودا كاهينى مەزنى خودای تازە بوو، بۆ پاراستنى گيان و دلرايى خۆى لەگەل كاهينەكانى "ئامون"هاودەست بوو و ئەو و كاهينەكانى "ئامون"و تەراوى وەجاخزادەو دەولەمەندەكان يەكيتيەكى مەزنيان پيكيهناوه و ئەوانەى ئامادە نين ئەنگوستيلەيەكى "مس"بەدەن بۆ تيركردنى كەسە برسەيهكان، بى هيچ پيداگرەك زير و زيويان خوستوووتە بەردەستى ئەم يەكيتيە مەزنەو بۆئەوێ بتوانن بەو زير و زيوە سەربازانى پى بگرن بەكرى.

دواى ئەو "كاپتا" وتى: كاهينەكانى "ئامون"و "ئامى"و وەجاخزادەكان، سەربازەكان لەنيوان ئەو پەشپيستانەى كە لەباشورى ميسردا نيشتهجين و دانىشتوانى "شوردن"دا بەكرى بگرن و بەيەكجارى هيرش بكەن سەر"ئاتون"و لاىەنگرانى لەناو ببەن. بۆيە گەرەم لەبەرئەوێ تۆ يەكيتيت لەلاىەنگرانى بەناوبانگى "ئاتون"و زۆريك لەخەلكى "خاچى ژيان"يان كەبەردەوام بەملقەو هەلتواسيبوو بينيوە، ئەوا بەدلىنايىو بەدەستى كاهين و سەربازەكانيان بەكوشت دەدریيت.

منیش وتم: فيرەون پىنادات كە "ئاتون"لەناو ببەن.

²⁹گرەو: وشەيەكى پاراوى كوردیە كە دىتوانرێت لەبەرامبەر "رەهن"ى عەرمبیدا بەكار بهێنرێت، چونكە رەهنیش هەمان واتای "گرەو"ى هەيە، چونكە كاتێك تۆ شتێك دەمەیت بە "رەهن" واتای ئەو دەگەيمەنیت تۆ گەرمۆكت لەگەل كەسێكدا كردوو كە ئەگەر لەكاتى خۆیدا ئەو شتەى لێت وەرگرتوو بۆ ئەگەرپنیتەو، ئەوا ئەو كەسە ئەو شتەى بەرپەن بێت داو دەستى بەسەردا دەرگرت، بۆيە ئەم مامەلەبە دىتواندۆق وەك گرەو وایە، كاتێك گرەو لەگەل كەسێكدا دەكەیت ئێر لەسەر شتێك بێت يان شتێكى لى قەرز بكەیت و لەكاتى ديارى كراودا بۆ ئەگەرپنیتەو ئەوێ وەك گرەوێك لەلای ئەو داتناو دەدۆرێنى يان بەشێوێهەى جوازەر دىتوانين بليين لەبەرامبەر ئەوشتەى كە لێت وەرگرتوو يان لێت قەرز كردوو دەستى بەسەردا دەرگرت.....وەرگرت.

"كاپتا"وتى: ھىچ كەسىك داۋاي مۆلەت لە فىرەئون ناكات، بۆئەۋەي پىيىدات يان نەيدات و داۋاي ئەۋەي كاهىنەكان دەست بەكاربون و خوداي "ئامون"و خوداكانى تر دەستيان پىكرەدەۋە، ئەۋا تەۋاۋى ئەۋ پىگايانەي كە بەرەۋ "ئاسۇ"دەپۇن دەپىن، ھەلبەت بەشىۋەيەك ھىچ شتومەك و خواردنىكى بۇ نەپوات و دانىشتوانەكەشى لەبرساندا دەمرن. ئەۋكات "ئاتون"و كاهىنەكانى فىرەئون ناچار دەكەن لە شارى "ئاسۇ" دەرىچىت و يىنەۋە بۇ "تبس" و لەبەرامبەر "ئامون"دا سوژدە بىەن. قسەكانى "كاپتا" زۆر كارى تىكردم، لەھەمان ئەۋكاتەدا بەژن و بالاي فىرەئون و چاۋ و زەردەخەنەكانى ھاتەۋە بەرچاۋم و زۆر دلم بۆى سوتا.

فىرەئون ھەموو تەمەنى خۇي بۇ ئەۋە تەرخان كرىبوو كە "ئاتون"بالا دەست بىت و دەستەلاتى خۇي بەر فراۋان بكات و جەنگ و كىنە و جياۋازىيەكان لەنىۋان دەۋلەمەند و ھەژاردا لەناۋ ببات.

بەلام ئەۋەي "كاپتا"باسىكرد ئەۋە نىشان دەدا كە تەۋاۋى ھەۋلەكانى فىرەئون "با"دەيبات و دوبارە قۇناخى فەرمانپەرۋاىي كاهىنەكانى "ئامون"دەست پىدەكاتەۋە و دوبارە بەنرخ و بەھاي بەدبەختى و برسىيەتى نۆكەرەن و كرىكاران و جوتياران خەزىنەكانيان پىر دەكەن لەزىپو زىۋو دەست بەسەر نىۋەي زەۋىيە بەپىتەكانى مىسردا دەگىرن.

ۋتم: "كاپتا"ئەم پىسۋايىيە نايىت بىتە بون، چونكە ئەگەر "ئامون"جاريكى تر بىتتەۋە بەخودا و كاهىنەكانى دەستەلات بگىرنەۋە دەست، لەۋباۋەپەدا نىم كە تا يەكسالى تر جىيەن لە ستەم و زۆردارى جياۋازىيەكانى نىۋان دەۋلەمەند و ھەژار پىزگار بىتت. ئەي "كاپتا"من لەمپۇدا تارادەيەك ھەژار كەۋتوم، بەلام تۆ دەۋلەمەندى و خۆت دان بەۋەدا دەنىيت كە سامان و دارايى خۆت لەپىي مەۋە بەدەست ھىناۋە، بۆيە تۆ دەتوانىت بەۋ سامانەي كە ماۋمە لەگەل سامانەكەي خۆتدا ھىزىكى سەربازى پى بەكرى بگىرىت و من پىت دەلىم تا دەتوانى شمشىر و نىزە و گورز بگىرە و كۆمەلىك كرىكار و نۆكەر دەستنىشان بگە و ئەم چەكانە بەنىۋياندا دابەش بگە، بۆئەۋەي لەۋ پۇژەي كە كاهىنەكانى "ئامون"دەستيان بەرپەپىن كىر كرىكاران و نۆكەرەكان بەرگرى لەخوداي خۇيان بگەن و نەھىلن "ئاتون"لەناۋ بچىت. چونكە ئەگەر لەمپۇدا "ئاتون" لەناۋ بچىت، تاكە ھەلى پىزگارى جۆرى مۇۋە لەناۋ دەچىت. چونكە ھىشتا زەۋىگەلى

دەولەمەندەکان (بى) لەزەویەکانى "ئامون" بەنیو جوتیارەکاندا دابەش نەکراوە و گەرچى دەلێن هیچ جیاوازیەك لەنیوان ھەژاران و دەولەمەنددا نیە، بەلام ئەم جیاوازیە ھیشتا بەکردارى ماوەتەووە و دەولەمەندەکان دەولەمەندترن و کریکاران و نوکەرانیشت ھیشتا ھەژار، بەلام ئەگەر "ئاتون" بۆماوەیەك بکەن بەخودای خوێان، بێگومان گومانی جیاوازی نیوان دەولەمەند و ھەژار لەناو دەچیت و زەوی کەسە دەولەمەندەکان بەسەر ھەژاراندا دابەش دەکریت و لەو پۆژەدا ھەموو کەسیك کار دەکات و ھیچ کەسیك ناتوانیت بیکار سود لەبەرھەمی کارى نوکەرەکان و جوتیارەکان وەرگریت. "کاپتا" تۆ لەپەردوودا لەھەموو شوینیكدا لەگەڵ مندا بویت و لەھیچ شوینیكدا بەجیت نەھیشتوم، بۆیە ئیستاش داوات لى دەکەم بەجیم مەھیڵە و لەگەڵ مندا وەرە، بۆئەوێ پیکەووە ئەم کارە تەواو بکەین و بیگەییەنینە جیى خوێ و نەھیڵین خودای تازە لەناو بچیت و فیرەن بێھیاو ببیت، چونکە ئەگەر خودای تازە سەرنگون ببیت، سەرەپای ئەوێ تەختى فرمانرەوایی سەتم بەرپا دەبیتەووە، فیرەوینیش لەناومیداندا دەمریت.

کاتیك "کاپتا" گوێی لەم قسانە بوو لەرزى لێھات، بەلام ئەمجارەیان نەگریا. ئەگەر بگریایە تێدەگەشتم کە دەیەوێت فیلەم لى بکات، بەلام لەبەرئەوێ فرمیسك لەتاکە چاوەکەییەووە نەتکایە خوارەووە تێگەشتم کە ترساووە و دواى ئەووە وتى: گەرەم، ئەگەر خودای نوێ دەستەلاتى خوێ پیاڕیزیت، من کە پیر بوم، ناچار دەبم چیتەر دواى ئەووە دەست بەکار کردن بکەمەووە، لەکاتیكدا چەستەم توانای کارى نەماووە، ئەگەر خودای تازە بمینیتەووە، من وەك ھەندیک لەو جەخزادەکانى ئەمپۆ بەئاشەکانەووە دەبەستەووە و ئەوئەندە قامچیم لى دەدەن تا گیان دەسپیرم.

گەرەم "سینووە" نایا لەبیرتە جاریکیان لە "کریت" پینت وەتم کە بچمە مالى پەشى خودای "کریت" کە ناوی "مینوتور" بوو، منیش بەگویم کردى و لەگەڵ تۆدا خۆم کرد بەمالى خودای "کریت" دا. ئەم جارەشیان تۆ دەتەوێت خۆت بکەیت بەمالیکی پەشدا و نازانى ئەو ماله لەناووەووە چى لەخۆ دەگریت و لەوانەییە جاریکی تر گیانەووەریکی ترسناک ببینی کە مردبیت و لاشەى وەك ئەو گیانەووەرەکەى تر ھەلوەشاییت، چونکە بەو شیوێ ئیمە لى تێدەگەین خودای "ئەخئاتون" لە "مینوتور" ی خودای "کریت" ترسناکترە.

خوداى "گرىت" لەبەرامبەر "گا" يەكدا سەماى بە كچ و كوپى جوان دەکرد و ھەموو مانگىك كچىكى جوانى دەکردە ژەمى خواردنى خۇى، بەلام خوداى نوئى فىرغەون ھەزاران ژن و پياو دەكاتە قوربانى خۇى.... نەخىر گەرەم.... ئەمجارەيان من لەگەل تۆدا خۆم ناكەم بەلانەى خوداى رەشدا.

"كاپتا" نەدەگريا و ھەربەوشىوھە بەبپوا بەخۆبونىكى تەواوھە قسەى دەکرد، ھەر بۆيە تىگەشتەم لەوھى كە ئەو بەھەموو يىروباوھە پىكىھە ئەو قسانە دەكات.

دواى ئەو نۆكەرى پابردوم وتى: ئەگەر بەزەيىت بەخۆتدا نايەتەو و ئەگەر لەبىرى مندا نىت، ھىچ نەبى بىر لە "مرىت" و "تھوت" ى بچوك كە ھەردوكيان تۆيان خۆش دەوئىت بکەرەو و ئەوان لەم شارە دور بخەرەو، چونكە من دەزانم كە گيانى ھەردوكيان لەھەپەشەى مەرگدايە، چونكە ئەو پۆژەى كاھىنەكانى "ئامون" و ھەجاخزادەكان بەتۆپەيىھە بکەونە پى ئە بەزەيىان بەپياو و نە بەژن و نە بەگەرە و نە بەبچوكدا دىتەو. كاھىنەكانى "ئامون" كە بەيەكجارى فرىوى يىروباوھە لاوازەكانى خەلکيان خواردو، بەھۆى بىلايەنى زۆربەى خەلكى مىسرەو دەستەلاتى خۆيان لەدەست دابوو، بۆيە بۆ نوپکردنەوھى دەستەلاتى خۆيان ئەگەر پىئويست بکات زۆربەى خەلكى مىسر لەناو دەبەن، چونكە ئەمەيان بەلاوہ باشترە لەوھى بەئەندازەى پىز و خۆلى بىابان ژن و پياو ھەبن و پەپرەوى لەخوداى نوئى بکەن.

وتم: "كاپتا" من دەزانم تۆ بۆچى دەترسىت، چونكە دەولەمەند بویت، من ئەوھم تاقى کردووەتەو كە سامان و دارايى مروؤ ترسنوك و بى كەسايەتى و سازشكار دەكات، چونكە ترسى ئەوھى ھەيە سەرەوت و سامانى خۇى بەھۆى بارودۇخە ھەپەشە ئامىزەكانەو لەدەست بدات و ھەژار بکەوئىت، تۆ لەبەرئەوھى سامانت ھەيە لەئازاوەى كۆمەلەك خەل و چەند كاھىنىكى كەچەل و چەند ھەجاخزادەيەك دەترسى و وا ھەست دەكەيت ئەمانە دەتوانن بەسەر زۆربەى خەلكى مىسر كە ھەژارن زال ببن، لەكاتىكدا مەحالە خەلكى دواى ئەوھى تامى ئازادىان کردو، ئامادە بن دوبارە بچنەو ژىر بارى جەور و ستەمى "ئامون" و كاھىنەكانىھە.

ئەو خودا پەشەى تۆ باست کرد "ئامون" ە كە نەتەوھى مىسرى کردووەتەى نۆكەر و خولامى خۇى و لەنەزانىدا ھىلاونىەتەو، بۆئەوھى ھەرگىز نەپرسن "بۆچى؟" ئەم خودا پەشە لەپىنى نەزانى و ئەفسانە و بىباوھە پىدا خودايى دەكات و پەوشى ھەمىشەى ئەو

نەرۋە: ھەموو كەسنىڭ دەبىئىي بىرسى بىت بۆلۈۋەدى ھەمىشە بۇ من و كار بەدەستانى من بەواتا كاھىنە كەچەلەكانى كار بكن و ئەگەر پۇژىك يەكىك لەمانە سەرى بەرز كىرەۋە و پىرسى "بۇچى؟" يەكسەر سەرى ئەۋەدى بەدپەۋشتى لەبەرەمبەر خۇدادا كىرەۋە بە سزاي سوكا يەتى كىردن بە خۇدا و بەگونامى بىباۋەرى بە تىلا بىكۆتمەۋە، بۆلۈۋەدى ئەۋانى تر بزانن تەنھا ئەۋەدى من دەيلىم پراستە و ئازادى واتاي ئەۋە ئەگەيەنىت كە تەۋاۋى خەلكى مىسر لەسەرتاپاي تەمەنياندا كۆيلەى من بن و بگرە لەقوتابخانەى "مالى ژيان" یشدا كە مەزىتىن ناۋەندى زانستى جىھانە، پىنادەم ھىچ كەسنىڭ پىرسىت "بۇچى؟".

"كاپتا" تۆ دەلىيت كە "مىرىت" و "تھوت" لەم شارەدا لەژىر ھەپەشەى مەركدان و دەبىت ھەلىبىم و ئەۋان لەگەل خۇمدا بىبەم، بۆلۈۋەدى خۇم لەھەموو ھەپەشەىك دور بىخەمەۋە، بەلام كاتىك چارەنوسى "ئاتون" تاكە پىزگار كەرى ئەتەۋەدى مىسر بگرە جۇرى مۇقىشە لەھەپەشەدا بىت گىيانى ژن و مىندالىك چ گىرنگىە كىان ھەيە، بۆيە ئەۋەمان لەسەرە كەخۇراگىرىن و نەھىلەن چەندكاھىنىكى چاۋچىنۇك لەگەل چەند دەۋلەمەندىكى پارەپىس و بىبەزەيىدا لەپىتى بەكرى گىرتنى چەند سەربازىكى پەشپىستەۋە بەسەر خۇداى فىرەۋندا زال بن و بەسەر خۇدايەك كە لەھەموو شۇنىك بگرە لەناۋ دلى ھەمووماندا جىگىرە و ئەگەر ئەم خۇ پاگىرىەى ئىمە بەئەنجامى خۇى نەگات و "ئاتون" سەرنگون بىت، چىتر ژيان ھىچ بەھايەكى نامىنىت، بۆيە باشتىر وايە ژن و پىار و مىندالەكانىش لەناۋ بچن.

"كاپتا" وتى: ئەۋەدى پىۋىست بوۋ پىتتى بلىم پىم وتى و چىتر لەمبارەيەۋە قسەت لەگەلدا ناكەم. من ھەندىجار بىرم لەۋە كىرەۋەتەۋە كە نەينىەكى بچوكت بۇ باس بىكەم، بەلام دواجار دىستەردارى دەبىم، چۈنكە دەزانم كە ھىچ كارىك لەتۇ ناكات، تۇش ۋەكو فىرەۋن شىت بویت، بۆيە ئەگەر پۇژىك لەناۋمىدىاندا خۇلەمىشت كىرد بەسەرى خۇتدا و سىنە و پوخسارت بەنىنۇك پۇشاندا، گلەيى لەمن نەكەيت و ئەگەر بەكوشتىش درايت، ھىچ تاۋانىك مەدەرە پال. من نۆكەرىكى پىشوم كە مىندالم نىە بۆلۈۋەدى لەدۋاى مەركم، بەسەرمدا بگىرىت، بۆيە بۇ ھەركۈى تۆ بلىيت ۋەكو پىشوو لەگەلدا دىم، لەكاتىكدا دەزانم كە ھاتنى من لەگەل تۇدا بىسودە، و جارىكى تر من و

تۆ خۆمان دەکەینەو بەمالئیکی تاریکی وەك مائەكەى خودای "کریت" و من گۆزەیهك شەراب لەگەڵ خۆمدا دەهینم.

لەو پۆژە بەدواوە "کاپتا" بۆ جیبەجێکردنی فەرمانەكەى من دەستی کرد بەچەك کڕین و بەسەر نۆکەر و باربەرەکانی ڕابردودا دابەشی کردو لەگەڵ هەژدیک لەکاربەدەستانى فیرەون لە "تبس" دا ڕێك کەوت بۆئەوێ لەکاتى بەرپابوونى جەنگدا بەرگری لە "ئاتون" بکەن.

لە "تبس" دا هەر بەوشیوەیە بى یاسایى و بیبەند و بارى و برسێەتى فەرمانەرەوا بوو و هەندیکیان دەیانوت کە ژيانى ئیمە وەك خەویكى ترسناكى لیها توو کە بێداریونەوێ نیه، بەلام ئەگەر بمرین لەم خەوێ ترسناکە پزگاران دەبیت و مەرگیش خەوى تۆقینەر و ترسینەرى ئیمەیه.

ئەم جۆرە کەسانە بۆئەوێ لەژیان پزگاریان بێت یەکتریان دەکوشت و بۆئەوێ گریانى ژن و مندالەکانیان بەچاوى خۆیان نەبینن ئەوانیشیان دەکوشت. هەندیکى تریان بۆئەوێ ژیان لەبیر بکەن شەو و پۆژ ئاوجۆیان شەراپیان دەخواردو و شتیك کە لەو پۆژانەدا تەواو نەدەبوو ئاوجۆ و شەراب بوو.

ئەگەر کەسیکیان لە شەقامەکاندا ببینایە نانیکی بەدەستەو بێت پێیان دەوت ئەم نانە لەگەڵ ئیمەدا بەش بکە، چونکە ئیمە دوو براين و لەبەرەمبەر یەکدا یەكسانین. ئەگەر کەسیكى تریان بەجلوبەرگی کەتانیەو ببینایە پێیان دەوت، ئەو جلانە لەبەرت داکەنە و بیدە بەئیمە، چونکە ماوێەکە پۆت و بیجلین و لەمەودا نۆرەى تۆیە بى جل و بەرگ و پوت بیت.

هەرکەسیك هەلگری "خاچ" بوایە ئەگەر بەتەنهایى دەستى شاخدارەکان بکەوتایە بەدلتیاییهو دەیانکوشت و لاشەکیان فری دەدایە ناو پوبارى نیلەو و تیمساحەکان بەشیوێەك بۆ خواردنى لاشەى مردوو وەکان بێشەرم بوون کە هەندیکات دەهاتنە ناو شارى "تبس" یشەو.

بەم شیوێە، دوجار سى شەو و پۆژى تریش تیپەرى^{٣٠}، بەلام دواى ئەو ماوێە خودای "ئاتون" لە "تبس" دا لەناوچوو، چونکە سەربازە ڕەشیپستەکان و سەربازەکانى

³⁰ لێردەدا مەبەستى ئەوێە کە دوو سى پۆژى تیپەریو بەواتا شەست پۆژ..... وەرگێڕ.

"شردن" که له لایهن کاهینی "ئامون" و وه جاززاده و "ئامی" یه وه به کریگی رابون هاتن و "تبس" یان گه مارو دا بۆئه وهی هیچ که سیك نه توانیئت هه لیبیئت. له ناو "تبس" یاشدا ته وای شاخداره کان پاپه پین و له پیری کاهینه کانی "ئامون" وه چه کیان به سهردا دابهش کرا.

هه ندیک "که نیزهك" و خه لکی له ناخه وه نه لایه نگری "ئامون" بوون و نه لایه نگری "ئاتون" له بهرئه وهی به ته وای له م بیبه ندوباریه ی "تبس" بیزار و هه راسان ببون، بۆیه په یوه ندیان به شاخداره کانه وه کردو ده یانوت خودای تازه جگه له بیبه ندوباری و برسیه تی هیچی تری بو نه هیئاوین، ئیمه له م خودا بیشیوه و بیبه زه ییه بیزارین.

کاتیك ئازاوهی شاخداره کان دهستی پیکرد، من له مه یخانه ی "کلکی تیمساح" به نوکهر و کریکاره کانی پیشوم وت: من لایه نگری ئه وه ده کم که له م پوژانه دا که "ئاتون" خودای خوی به شیوه یه کی جدی ده ست پیکرد، سته م زال بوو به سه ر داد په ره وهریدا و بیئاوانه کان به کوشت دران و به ئاشه کانه وه به ستنیانه وه و بی په زامه ندی میرد و براکانیان ده ستیان بو کچ و ژنه کان دریژ کرد، به لام من که پزیشکم ده زانم کاتیك ورگیك بو چاره سه ر کردنی پخۆله یه کی گیراو هه لده دپريت، خوین ده رژیئت و تا خوین نه رژیئت، که سی نه خوشیش چاره سه ر ناکریت. ئه و سته مانه ی که ئیوه به چاوی خوتان ده بیبنن وه که ئه و خوینه وایه که ده بیئت بریژریئت بۆئه وهی نه خوش به واتا حکومه تی "ئامون" و خودا کانی تری میسر له ناو بچیت. بهرگه گرتنی سته م و خوینرێژی بو له ناو بردنی نه خوشی پینیدراوه، چونکه بهرگه گرتنی ئازاره کان کاتیه و دای ئه وهی که سی نه خوش بۆماوهی چهند پوژیک بهرگه ی ئازاره کانی گرت، چیت پاشماوهی ته مه نی به ئاسوده یی و ته ندروستی ده ژیت.

له بهرئه وهیه ئه ی نوکهران و بار به رانی پیشوو، بو پاراستنی خودای ئاتون بجه نگو و له مه رگ نه ترسن، چونکه له م جه نگه دا ئیوه شتیکتان نیه که خه م بو له ده ست دانی بخۆن و گیانی ئیوهش کاتیك که "ئاتون" له ناو چوو هیچ به هایه کی نابیئت. چونکه ئه گه ر شاخداره کان دای ئه وهی ده ستیان به ئازاوه گیبری خویان کرد "ئامون" و خودایانی پیشوو ئه گه ر نه تانکوژن، ئه و ده تانیرن بو کانه کانزانکان یان وه کو رابردو ده تانکه نه وه نوکهر و کاره کهری خویان. به لام نوکهر و کریکاره کانی رابردو پیکه نین و وتیان "سینوهه" تو پیاویکی سادهیت و له پوی ساده ییه وه وا

ھەست دەكەيت كە يەك خۇدا لەگەل خۇدايەكى ترو ئەم فىرەونە لەگەل ئەو فىرەونەكەى تردا جىياوازە، لەكاتىكىدا تەواۋى خۇداكان زۆر لەيەك دەچن و ئەوۋى دەيلىن درۆيەو تەنھا بۇ گەرم كىردنى بازاپى خۇيانە، ھەروھە تەواۋى فىرەونەكانىش لەيەك دەچن و ئەوۋى دەيلىن تەنھا بۇئەوۋىە دەستەلاتى خۇيان بپارىزن، ھەمان ئەم فىرەونە دەلىت تەواۋى مۇقەكان لەبەرامبەر يەكتىدا يەكسانن و ھىچ جىياوازيەك لەنيوان نۆكەر و خاوەنەكەيدا نىيە، وەك فىرەونەكانى تر درۆزنە و وەك ئەوان كەسى خاوەندار لە نۆكەرەكان بەوالا تر دەزانىت و خودى ئەويش لەئىستادا لەكۆشكى فەرمانپروايدا سەدان نۆكەرى ھەيە و ئەگەر يەككىك لەئىمە ئەمپرو بىروا بۇ كۆشكى فەرمانپرواى فىرەون يان يەككىك لە كاربەدەستانى ئەو بپروين بۇ لاي و بلىين لەبەرئەوۋى يەكسانى بەرقەرارە و ھىچ جىياوازيەك لەنيوان نۆكەر و خاوەن و ھەزار و دەولەمەنددا نىيە من ھاتوم كە ئەمپرو لەگەل تۇدا نان بخوم، پاسەوانانى فىرەون يان كاربەدەستەكانى من بەھوى ئەم قسانەمەوۋە دەكوژىت.

فىرەونىش لەبەرئەوۋە لايەنگرى يەكسانى دەكات چۈنكە كەرەستەى پاراستنى دەستەلات و بەردەوامى فەرمانپرواى ئەو فەرھەم دەكات. ئەو لەناخەوۋە خوازىارى يەكسانى نىيە، ئەگەر خوازىارىشى بىت خۇى لەھەموو كەسىك بەپىشەنگتر دەزانىت و لەوباوۋەدەيە كە دەبىت پارىزگارى لەدەستەلات و تاييەتمەندى و سامانى خۇى بكات و ھىچ كەسىك بەئەندازەى ئەو پىزو كانزاو ژنى جوانى نەبىت. كاربەدەستەكانى ئەو كاتىك دەبىنن فىرەون بىئەوۋى ھىچى لەوان زىاتر بىت-چۈنكە ئەويش وەك ئەوان مۇقە-سود لەتاييەتمەندىگەلىك وەردەگرىت و خودى ئەويش دەلىت نابىت ئەوان سود لەم جۆرە تاييەتمەندىانە وەرگرن، ھەولى ئەوۋە دەدەن كە ھەلگىرى تاييەتمەندىەكانى فىرەون بن بۇئەوۋى پىز و كانزا و ژنى جوانيان ھەبىت و كاربەدەستە پلە دوو و پلە سى و ھەموو ئەو كەسانەى كە بەشىكك لەكاربەدەستانى فىرەون بەھەمان شىۋە بىر دەكەنەوۋە و كىردارى دەكەن. بەلام تۇ"سىنۆھە"لەبەرئەوۋى پىياۋىكى سادە و چاكىت و بەردەوام ئىمەت بى بەرامبەر چارەسەر كىردوۋە، لە"كاپتا"م بىستوۋە كە گەنمى خۇت بەخۇپا بەنيو خەلكىدا دابەش كىردوۋە، بەراستى جىي خەمە بكوژىت.

لەبەرئەوێ ئەو گورزەى كە بەدەستەوێهە فەرى بده، چونكە دەستەكانى تۆ بۆ
وێشاندى ئەم گورزە دروست نەكراوە و ئەگەر شاخدارەكان ببینن كە تۆ گورزىكت
بەدەستەوێهە هەولێ كوشتنت دەدەن.

بەلام ئێمە هەروەك خۆت وتت هیچ شتێكمان نیە لەدەستى بدەین كە خەمى
لەدەستدانى بخۆین، بۆیە لەمەرگ ناترسین و ئەگەر شاخدارەكانیش هەولێ كوشتنى
ئێمەیان دا بەرگرى لەخۆمان دەكەین و ئەگەر بەكوشتیشتى بدرێن بۆ ئەو مەرگەى
خۆمان زۆر بەداخ نابین.

چونكە لەماوەى ئەم شەست شەو و پۆژەدا كە ئێمە چیتەر كۆلبەر و نۆكەر نەبوین
چیتەرمان لەژیان وەرگرت و تا توانیمان خواردمان و خواردمانەو و لەگەڵ ژن و كچانى
هەولەمەنددا پامانبوارد، ئەگەر بيشكوژيێن چیتەر خەمى خواردن و خواردنەو و
رەلبواردن لەگەڵ ژنانى جواندا ناخۆین.

ئەم قسانە لەلایەكەوێ كارىان تێكردم ئەویش لەپۆى بواری پيشە پزىشكیەكەى
خۆمدا بوو.

من لایەنگرى ئەوم كرد كە دەستەكانم بۆئەوێ دروست نەكراوە كە "گورز"ى پى
بوشینىریت، بەلكو بۆ بەكارهێنانى دەرمان دروست كراوە لە بواری چارەسەریەكان
دا.

ئەوێبوو "گورز"ەكەم فەرى دا و پۆشتەوێهە بۆمال و جانتا و كەرەستەى پزىشكى و
نەشتەرگەریەكانى خۆم هینا، بۆئەوێ كاتێك جەنگ دەستى پێكرد، چارەسەرى
بریندارەكان بكەم.

جەنگى تۆقىنەرى "تبس" و كوشتى خۆشەويستانم

ئەو كات جەنگ لە "تبس" دا بەرپا بوو و جەنگىك دەستى پىكرد كە تەواوى جەنگەكانى پابردوو لەچاۋ ئەم جەنگەدا زۆر بچوك بون.

سى شەو و پۇژ بەردەوام خەلكى لە "تبس" دا يەكتريان دەكوشت و ئاگريان لەمالەكاندا بەر دەدا بۆئەوئەى لەشەوى تاريكدا گۆرەپانى جەنگ ببينن. سەربازە رەشپىستەكان و سەربازەكانى "شردن" يش ئاگريان لەمالەكان بەر دەدا و ھەرچيان بەرچاۋ بکەوتايە دەياندزى و ھەرکەسىك كە لەتواناياندا بوايە بەكوشتيان دەدا. لەبەرچاۋى ئەواندا شاخدار و خاچيەكان وەك يەك وابون و ھەردوکیان دەكوشتن.

فەرماندەى ئەم سەربازانە "پيپت ئاتون" بوو كە وىم لەبەرەمبەر پەرستگای "ئامون" لەشەقامى "قۆچ" ەكاندا كوشت و كوشتارى خستە ناو خەلكیەو و بەراستى خۆى وا دەنواند كە لایەنگرى خودای تازەى "ئاتون" ە. بەلام لەو كاتەدا ناوى خۆى گۆرپىبوو، و ناوى "پيپ ئامون" ى بۆخۆى ھەلبژاردبوو.

ئەم پیاوھ "ئامى" بۆ فەرماندەيى سەربازانى رەشپىست و "شردن" دەستنيشانى كەردبوو، لەبەرئەوئەى وا ليكى دەدايەو كە شايستەترين سوپاسالارەكانى فیرعەوئە.

لەو پۇژەوئەى جەنگ دەستى پىكرد من لە مەيخانەى "كلكى تيمساح" دا ژيانم بەسەر دەبرد و لەویدا برينى نۆكەرانى پابردوو و باربەرەكانم تيمار دەكرد و ئەوانيش بەبويىرى و ئازايیەكەو دەجەنگان.

"مریت" لەو شەو و پوژانەدا، بێدایان سەرقالی ئامادەکردنی پارچەى برین پێچى بوون، بگرە جلەکانى من و "كاپتا" شى بۆ ئامادەکردنى پارچەى برین پێچى پارچە پارچە کردبوو.

"تهوت" ی بچوکیش ئاوى بەو کەسانە دەدا کە تینویان بوو و نەیاندهتوانى هەستنه سەر پى.

پوژى سییەم جەنگ نزیكى لەنگەرگای "تبس" و ناوچەى هەژار نیشینەکان بویەو سەربازە پەشیپێستەکان و "شردن" کە تاییبەت بۆ جەنگ پەرەدە کرابون بەکوشتنى خەلکى لەکۆلانى ناوچە هەژارەکاندا لاڤاوى خوێنیان هەڵساند.

هیچ یەك لەو دوو دەستە سەربازیه دیلیان پەسەند نەدەکرد، ئەگەر کەسیکیش خۆى بدایە بەدەستەو یەكسەر بەکوشتیان دەدا و هەر لەبەرئەوێش نۆکەرەکان و باربەرەکان کە دەیانزانى ئەگەر خۆیان بدەن بەدەستەو دەکوژرێن، تا دواىین هەناسەیان جەنگیان لەگەڵدا دەکردن.

لەپوژى سییەمدا، سەرۆكى نۆکەرەکان و کۆلبەرەکان هاتن بۆ مەيخانه بۆئەوێ کەمێك ئاوجۆ و شەراب و کەمێك خواردن بێن بۆسەربازەکان، و بەمنیان وت: "سینۆهە" تۆ لیڤەدا بۆ تیمارکردنى ئەم بریندارانە ئەركێكى بێهۆدە دەكێشیت، چونکە تەواوى ئەم بریندارانەى کە تۆ تیمارت کردون، بەدەستى شاخدارەکان بەکوشت دەدرێن و تۆ ئەگەر حەز بەکەیت دەتوانى لەناوچەى لەنگەرگا خۆت بشاریتەو و لەویدا پەناگایەك هەیه ئەگەر تۆ لەویدا جیگیر ببیت، هیچ کەسێك هەست بەبونی تۆ ناکات.

وتم: من پزیشكى فیرەوێم و هیچ کەسێك ناویریت دەستدریژی بکاتە پزیشكى فەرمانرەوایان.

کاتیك نۆکەرەکانی پێشوو و کۆلبەرەکان گویان لەم قەسەیه بوو پێکەنین، ئەوکات ئاوجۆ و شەرابیان خواردەو و بۆ جەنگ لەمەيخانه پوشتنە دەرەو.

لەهەمان پوژدا "كاپتا" لێم نزیك بویەو و وتی: "سینۆهە" مالهەكەى تۆ لەگەپەكى هەژاراندا دەسووتیت و شاخدارەکان و رگی خزمەتکارەكەى تۆ "موتى" کە دەیویست بەرگرى لەمالهەكە بکات و نچر و نچرکردوو و کاتى ئەو هاتوو کە جلەکانى خۆت بگۆپیت و جلی پزیشكى فەرمانرەوایى لەبەر بەکەیت، بۆئەوێ کاهین و ئەفسەرەکان

تۆ بهجلو و هیماکانی پزیشکی فیرعهونیهوه ببینن و پریزت لی بگرن و ههولنی کوشنتت نهدهن.

"مریت" بهتکاو دهستی گرتم و وتی: "سینۆهه" هه مان ئه و کاره ی که "کاپتا" وتی ئه نجام بده، ئه گهر بۆ پاراستنی گیانی خۆت ناتهویت ئه م کاره بکهیت هیچ نهبی له پیناو من و "تهوت" ی بچوکدا پاریزگاری له ژیا نی خۆت بکه.

سی پۆژ بوو که من نه خه وتیوم، به هۆی شه راب و ده رمانه بزۆینه ره کانه وه خۆم به بی داری هیلا بویه وه، بۆ نه وه ی بتوانم تیماری برینداره کان بکه م.

له و سی پۆژهدا به هیوای ئه وه بوم که به رگری نۆکه رانی پابردوو و کۆل به رانی له نگه رگای "تبس" و کریکاره کانی تر خاچ به سه ر شاخدا سه ر بخه ن، به لام له و کاته دا ناگاداری ئه وه بووم که خاچ په رسته کان شکستیان هی ناوه و شاخداره کان سه رکه وتنیان به ده ست هی ناوه.

ئه و کات له بی زاریان به "مریت" م وت: من هیچ گرنگیه ک به ماله که ی خۆم ناده م و هیچ گرنگیه کیش به ژیا نی تۆ و ژیا نی "تهوت" و ژیا نی خۆم ناده م، چونکه ئه و خوینانه ی که ده بیینی دپژینه سه ر زه وی خوینی "ئاتون" ی خودای بی شیوه و نه بی نراوه، له به ره وه ی "ئاتون" له بونا یه تی دانه دانه ی ئیمه دایه و ئه و خوینه ی که له ئیمه ده رژی ت هه مان خوینی ئه وه له مپۆوه که خودای "ئاتون" له ناو ده چی ت نامه ویت به زیندووی بژیم.

له و کاته دا ماوه ی هه له اتنم نه ما بوو، له به ره وه ی گروپی ک سه ربازی پشپیست و "شردن" به فه رمانده ی کاهینیکی "نامون" که سه ری پاک تاشیوه و پۆنی له سه ر و پوخساری مایبوو، گشتنه به رده م ده رگای مه یخانه که و به "قۆچ" ی سه ر ده رگا که یان شکاند.

ئه و کاهینه ی که فه رمانده ی په شپیست و "شردن" بوو وتی: ئیره یه کی که له مه زترین په ناگا کانی "ئاتون" و ته وای بریندارو خاچی په رسته کانی ئیره بکوژن، ده بیت ئیره به زه بری شمشیرو نیره و ناگر له بونا یه تی "ئاتون" پاک بکه ی نه وه و نه هیلن هیچ که سین له م شوینه دا به زیندووی بمینیته وه.

ئه وان له به رچاوی مندا به خیرایی ئه و بریندارانه ی کوشت که له ژیر چاودی ری چاره سه رکردنی مندا بوون، سه ربازانی په شپیست و "شردن" به جوته پی ده رپۆشتنه

سەر ورگی بریندارهکان و لهبرینهکانیان که من تیمارمکردبوون و پێچابووم خوین دهچۆرا.

لهبه‌رچاوی مندا سهربازیکی ره‌شپێست به‌یه‌کلێدانی گورز می‌شکی "تهوت"ی بچوکی به‌و ناوه‌دا پێژاندو هەر له‌به‌رچاوی مندا ره‌شپێسته‌کان ویستیان سوکایه‌تی به‌"مریت" بکه‌ن و له‌به‌ره‌وه‌ی ئه‌و ژنه‌، به‌توندی به‌رگری له‌خۆی کرد، له‌یه‌ک کاتدا ده‌نیزه‌ چه‌قیه‌ ورگ و سینه‌یه‌وه‌، کاتی‌ک من به‌مه‌به‌ستی هاوکاری کردنی به‌ره‌وه‌ی پو‌شتم، ئه‌و کاهینه‌ی فه‌رمانده‌ی سهربازه‌کان بوو به‌شاخه‌کانی دای به‌سه‌رمدا و له‌پێ‌ که‌وتم و چیت‌ر دوا‌ی ئه‌وه‌ نه‌مزانی چی پو‌یداوه‌. کاتی‌ک هاتمه‌وه‌ هۆش خۆم، وا هه‌ستم کرد که له‌"جیهانی خۆرئاوا"³¹م.

دوا‌ی ئه‌وه‌ ئه‌و کۆلانه‌م ناسیه‌وه‌ که مه‌یخانه‌ی کلکی تیمساح ده‌که‌ویته‌ ئه‌وی، بینیم مه‌یخانه‌که‌ ده‌سووتیت و مه‌شخه‌لی ئاگری لی‌ به‌رز ده‌بیته‌وه‌، به‌لام له‌به‌رامبه‌ر مه‌یخانه‌که‌دا "کاپتا" ئاو‌جو‌ و شه‌راب به‌ سهربازه‌کان ده‌دات.

پوداوه‌کانی رابردووم هێنایه‌وه‌ یاد و دیمه‌نی پێژانی می‌شکی "تهوت" و چه‌قینی نیزه‌کان به‌سینه‌ و ورگی "مریت" دا هاته‌وه‌ به‌رچاوم. ویستم هه‌ستمه‌وه‌ سه‌ره‌پی، به‌لام نه‌متوانی، بۆیه‌ سنگه‌خشیم به‌سه‌ر زه‌ویدا ده‌کرد، تانه‌وه‌ی خۆم گه‌یا‌نده‌ به‌رده‌م ده‌رگای مه‌یخانه‌که‌ و ویستم خۆم بکه‌م به‌ناو مه‌یخانه‌که‌دا و په‌یوه‌ندی به‌"تهوت" و "مریت" هه‌ بکه‌م. له‌و شو‌ینه‌دا جله‌کانی به‌رم ئاگریان گرت، به‌لام "کاپتا" له‌ناکاو چاوی پیم که‌وت، به‌ده‌م هاواره‌وه‌ هات و منی له‌ناو ئاگره‌که‌ هێنایه‌ ده‌ره‌وه‌ و له‌خۆلی کۆلندا گه‌وزاندمی بۆئه‌وه‌ی ئه‌و ئاگره‌ی بکوژینیته‌وه‌ که به‌ربو‌بووه‌ جله‌کانم، له‌به‌ره‌وه‌ی سهربازه‌ ره‌شپێست و "شردن" ه‌کان پێده‌که‌نین له‌وانه‌بوو به‌مکوژن، "کاپتا" وتی: ئه‌م پیاوه‌ هه‌م پزیشک و هه‌م کاهینی په‌رستگای "نامون"ه‌، چونکه‌ نه‌گه‌ر کاهین نه‌بوایه‌ نه‌یا‌نده‌هێلا له‌"مالی ژیان" دا بخوینیت و ببیته‌ پزیشک، به‌لام به‌هۆی پوداوه‌کانی ئه‌م چه‌ند پۆژی رابردووه‌وه‌، شیت بووه‌ نازانیت چی بکات. منیش له‌سه‌ر خۆلی کۆلان دانیشتوم و سه‌رم خستوه‌ته‌ نیوان هه‌ردوو ده‌ستمه‌وه‌ و فرمیسک له‌چاوانم ده‌چکیت و ده‌موت "مریت"...مریت...تۆ له‌کو‌یی؟ بۆچی میه‌ره‌بانی

³¹ جیهانی خۆرئاوا: به‌بۆ‌جونی میسریه‌ کۆنه‌کان جیهانی دوا‌ی مه‌رگه‌.

تۆلەنەنەشت خۆمەۋە ھەست پىناكەم. بەلەم "كاپتا" پىنى وىم بىدەنگ بە....چىتر لەۋە زىاتىر كارى شىتەنە لەخۆت مەنۈيە، چۈنكە كارە شىتەنەكانى تۆ زۆر زىاتىر لەۋەى چاۋەپى دەكرا بەدەختى لەگەل خۇيدا ھىناۋە.

بەلەم مەن ناتوانم بىدەنگ بىم و ھاۋارم دەكرد و دەگىرام و "كاپتا" بۆلەۋەى بىدەنگم بىكەتەۋە وتى:

گەرەم، ئەۋە بزانە كە خۇداكان تۆيان زۆر بەدەختىر لەۋەى كە چاۋەپى دەكرا كىردۈۋە، چۈنكە ئەۋ نەيىنەى كە نە مەن دەمتوانى پىتى بلىم و نە "مىرت"، ئەۋەبۈۋ كە "تەۋت" كۆپى تۆ بۈۋ و لەبەرئەۋەى تۆ لەگەل "مىرت" دا دەژىيات ئەۋ سىكى لىت پىرېۋو و ئەۋ مەندالەى لىت بۈۋ.

بەلەم لەبەرئەۋەى تۆى لەكانگاي دلىۋەۋە خۆش دەۋىست و نەيدەۋىست كە بۈنى ئەۋ بىيىتە ھۆى ئەۋەى پەلەپايە و كەسايەتى تۆ كە پزىشكى فەرمانەرەۋايىت بېرۈشەت پىنى نەۋىتەت كە ئەمە كۆپى تۆيە، چۈنكە لەۋ ھالەتەدا تۆ ناچار دەبۈيت گۆزەى لەگەلدا بىشكىنى و بەراستى بىيىتە ھاۋسەرى تۆ.

"مىرت" چەند جارىك لەمبارەيەۋە قسەى لەگەل مەندا كىردۈۋە و ھەمۈۋ جارىك دەۋىت ھەز ناكات خەلكى ژنىك بەھاۋسەرى راستەقىنەى "سىنۆۋە" لەقەلەم بدات كە ئەۋ ژنە لەمەيخانەدا خىزمەتى كىرپارەكانى كىردۈۋە و شايستەى ئەۋە نىە لەگەلدا بژىت و ئەمپۆ لە "تبس" و تەۋاۋى شارەكانى مىسردا پىاۋگەلىك ھەن كە دەلېن ئىمە بەدەستى "مىرت" ى خىزمەتكارى مەيخانەى "كلكى تىمساح" بادەمان بۇ تىكرارەۋە و خۋاردومانەتەۋە.

و تۆش "سىنۆۋە" خاۋەنى دىرىنم، ئەگەر شىت نەبۈايەيت، ئەۋەپۆزەى كە پىم وتى لە "تبس" بېرۆ و "مىرت" و تەۋت "ىش لەگەل خۆتدا بىبە، لىرە دەپۆشتى، بەلەم تۆ ئامادە نەبۈيت ئەم شارە بەجى بەيلىت و لەئەنجامدا دۈۋ كەس بەھۆى ئەم شىتەيەى تۆۋە بەكۈشت دران.

مەن دۋاى بىستىنى ئەم قسەيە بىدەنگ بۈم و بۆماۋەيەك تەماشام كىرد و وىم: ئايا ئەۋ قسەيەى كە كىردت راستە؟ بەلەم پەيىم بەۋە بىرد كە ئەم پىرسىيارە لەجىنى خۇيدا نىە، چۈنكە "كاپتا" چچ راست بلىت و چ درۆ بىكات، لەھەردۈۋ ھالەتەكەدا ئەۋ دۋانە لەناۋ چۈن. سەرەپراى ئەۋەش ھەستىم بەۋە دەكرد كە گوتەى "كاپتا" راستە، چۈنكە

"مریت" یش به منی وتبور نهینیه که هیه که ناتوانیت پیم بلیت و دهیت نهو نهینیهش هه نهو بیت.

من دواى نهوئى ناگادارى ئەم حالته بوم نه گریام، چونکه پوچ و فرمیسکی چاوه کانم وهك بهردیان لی هاتبو و نه مده توانی بگریم.

به لام نه مده توانی بیرى لی نه که مه وهو ده مبینی که مه یخانه ی "کلکی تیمساح" ده سوتیت و بلنیه ی ناگری شه پولان ددات و بونی سوتانی لاشه کان ده بیستران و لاشه ی "مریت" ی هاوسه ری خوشه ویست و کوپه کهم "تهوت" یش لهو مه یخانه دا بوون. کاتیک نهوهم هینایه وه یاد که لاشه ی کوپی من له که نار لاشه ی نوکه ران و بار به رانی له نگه رگادا ده سوتیت و دهیت به خو له میش، له ترساندا خه ریک بوو به پرستی شیت بیم، چونکه "تهوت" ی کوپم، له نه وهی خودایان بوو، چونکه خودی من له نه وهی فیرعه ون به واتا له نه وهی خودایانم.

نه گهر من بمرانیاه "تهوت" کوپی منه، به شیوه یه کی تر رهفتارم ده کرد، چونکه باوکیک، له پیناو کوپه که یدا گارگه لیکی نه نجام ددا که هیچ کاتیک ناماده نیه نهو کارانه له پیناو خویدا نه نجام بدات، به لام کار له کار ترازابوو و لاشه ی خوشک و کوپه خوشه ویسته کهم له ناوه پرستی ناگردا ده سوتان و من نه مده توانی بگره تهرمه کانیان له نابوتی پرگار بکه م و به دهستی خوم هه ردوکیان مؤمیا بکه م و له ناو گوپرستانیکی مه زن و پایه داردا بیان نیژم.

له بهر نه وهی کوئایی به جهنگ هاتبوو "کاپتا" پینی وتم: وهره با برۆین بو نه وهی بته مه لای "نامی" و "پیت نامون"، نیستا نه وانه له که نار پوباری "نیل" دان و توش له لای نهوان زیاتر پاریزارو ده بیت.

کاتیک من پوشتم بو لای نهوان بینیم که نهو دوانه له ناوچه ی هه ژارانی که نار پوباری "نیل" دا له سه ر ته ختیک دانیشتون و سه رقالی سزادانی خاچیه رسته کانن.

سه ربازه ره شپیسته کان و "شردن" سات له دواى سات خاچ په رسته کانیان ده برده لای نهو دوانه و نهوانیش به م شیوه یه دادوه ری خاچ په رسته کانیان ده کرد.

هه ر خاچیه رسته ک که چه کدار بووه و به دیلی بگریت سه ره و خوار له سیداره ده دراو به دیواریکه وه هه لیان ده واسی.

ههريهك له په پره وانی خاچ په رست، له کاتي تالانکردنی مالاندا دهستگیر بکرایه، ده بووه خوړاکی تیمساحه کان و دهست و پټیان ده بهستن و هه لیان ددهانه پو باری نیله وه و سدهان تیمساح که چاوه پټی نیچیره که ی خو یان بون هیرشیان بۇ ده بردن. خاچ په رسته ئاساییه کان که نه چه کدار بون و نه مالی خالکیان تالان کردوه، به قامچی لییان ددهان و دواى ئه وه په وانه ی کانه کانزاکانیان ده کردن.

ژنانی په پره وانی خاچ په رست به ره شپیست و "شردن" هکان ده سپیدران، بۇئه وه ی بیانکه نه که نیزه کی خو یان و له بهر ئه وه ی له مالی په پره وانی خاچ په رست هیچ شتیك نه مابوو بۇئه وه ی سهر بازه کانی "ئامون" و خودا کانی تر تالانی بکن، ناچار بون کوره کانیان به دیلی بگرن و له بازاره کاندایان نفرۆشن.

له که نار پو باری "نیل" دا به له سپیداردهان و هه لدهانه ناو پو باره وه و کوته ک کاری په پره وانی خاچ، کوشتارگا و ناوه ندی ئه شکه نجه دانیك هاتبووه بون و "نامی" ش بۇئه وه ی سهرنج و سوژی کاهینه کانی "ئامون" به لای خویدا پراکیشیت دهیوت: من خوینی پیس له سهرتاسه ری میسر دور ده که مه وه.

"پپیت ئامون" یش بی به زه ییانه په پره وانی ئاتونی ده کوشت یان به قامچی دهیبهستن بۇئه وه ی په وانه ی کانه کانزاکانیان بکات، چونکه په پره وانی "ئاتون" له "تبس" دا ماله که یان تالان کردبوو و پشیله کانیشی به برسیه تی مابونه وه و "پپیت ئامون" نه یده توانی ئه م بابه ته له زریدا فرهامۆش بکات بویه له و کاته دا ئه وه هه له ی بۇ ره خسابوو که تۆله ی خو ی و پشیله کانی له په پره وانی خاچ په رست بکاته وه.

بۇماوه ی دوو پوژ که ناری "نیل" کوشت و کوشتار به رده وام بوو و پوژی دووهم ته وای دیواری مالی هه ژارانیان به لاشه ی ئه وانه ی که سهره و خوار هه لواسیبوو داپۆشی.

کاهینه کانی "ئامون" له پوژانی دوا ییدا به خوشحالیه وه په یکه ری خودای خو یان به رز کرده وه و قوربانیان پتیشکهش کرد و به خه لکیان وت: چیت له میسردا، وشکه سالی بونی نابیت و هیچ که سیکیش فرمیسک له چاوانی ئاتکیته خواره وه، له بهر ئه وه ی "ئامون" گهراوه ته وه و خودا که ی ئه و نو ی بووه ته وه و "ئامون" به رکه ت ده دا به و که سانه ی که باوه پریان پتی بووه.

نیستا دهست به کار بن و له کیلگه کانی "ئامون" دا تۆو بوه شینن و دلنیا بن که ئامون له بهرام بهر هر تۆویکدا که له زه ویدا ده یچینن، ده ئه وهنده تان پی بدات و چیتر گه نم له میسر دا بیبه ها ده بیئت، به لام نه وشکه سالی دهست بهرداری میسر بووه و نه بیبه ندوباری له "تبس" دا کوتایی پیهات.

سهربازانی په شیپست و "شردن" خاوه نی مال و گیان و ژن و خه لکی شاری "تبس" بون و به ئاره زوی خویان هر که سیکیان بو یستایه ده یانکوشت و له گه ل ژنه کهیدا رایانده بوارد و مندا له کانیشیان ده فروشتن و کومه لیک له و که سانه ی که ئه ندای کروی پی شاخداران و په یره وانی "ئامون" بون به دهستی هه مان ئه م سهربازانه کوژران.

چونکه ئه و سهربازانه نه باوه پریان به "ئامون" بوو نه به "ئاتون" و مه به ستیان ته نها به دهست هی نانی کانزا و پابواردن بوو له گه ل ژناندا. نه "ئامی" ده یتوانی پری له م سهربازانه بگریت و نه "پییت ئامون" و کار به ده ستانی فیرعه ونیش له "تبس" دا به ته وای بی ده سته لات بوبون، چونکه کاهینه کانی "ئامون" فیرعه ونیان له ته ختی فرمان په وایی هی نایه خواره وه و وتیان که ئه و دروژن و نه فره ت لی کراوه و چیتر نابیت له میسر دا فرمان په وایی بکات و جینشینه که ی ده بیئت بیئت بو "تبس" و له بهرام بهر "ئامون" دا کړنوش به ریئت، ئه و کات به فیرعه و نی میسری له قه له م ده دن.

دوای ئه وه ی "ئامون" له "تبس" دا ده سته لات ی گرت ه وه ده ست، بو ما وه یه که له و ی مامه وه، له بهر ئه وه ی نه مده توانی ئه و شاره به جی به یلم و له راستیدا وه که ئه وه وابوو که هیزی هر جوړه بپیار دانی که له من زه وت کراییت. من پیم ده کرد و نام ده خوارد، به لام خو م نه ده ناسی، وه که بلنی که سایه تیه کی ترم له خو م گرت بیئت که له بهر چاو م بیگانه بیئت.

له شاری "ئاسو" شه وه هیچ هه والیک ی فیرعه ونم پی نه ده گه شت، به لام به پنی ئه و ده نگویانه ی ده گه شتنه "تبس" ده مزانی که له "ئاسو" شدا بارود و خیک ی ناله بار بالی به سه ر ئه و شاره دا کی شاره.

کاتی که "ئامی" ده یویست بروت بو شاری ئاسو "پییت ئامون" ی کرده فرمان په وای "تبس" و دوای ئه وه پوشت و پیش پوشتنی پی و تم: "سینۆهه" هر به وشپوه ی خو ت ده زانی کاهینه کانی "ئامون" فیرعه ونیان له ته ختی فرمان په وایی لابر دووه و

نەفرەتیان کردوو و منیش دەمەوێت بڕۆم بۆ "ناسۆ" بۆئەوێ پێی بلێم کە دەست لەفەرمانڕەوایی هەلگرێت و بەرگری لەخۆی ئەکات.

چاکتر وایە تۆ لەم کۆچەمدا لەگەڵمدا بیت، لەبەرئەوێ بونی پزیشکیکی وەک تۆ لەکاتیکیدا من دەمەوێت "ئەخنائون" لە فەرمانڕەوایی بیبەش بکەم زۆر بەسودە، ئایا دێیت بۆئەوێ پێکەوێ بڕۆین بۆ ناسۆ؟

وتم: بەلێ دیم، لەبەرئەوێ واھەست دەکەم کاسەیی بەدبەختیم لێی بڕژێت و خودایان لەمپروەشەوێ تایبەتمەندیەکی ترم پێی ببەخشن، ئەم تاقیکردنەوێش بەلای منەوێ زۆر بەپێویست دەزانم، بەلام "نامی" تێنەگەشت کەمن باسی چی دەکەم، دواي ئەو بەرەو شاری "ناسۆ" کەوتینە پێ.

لەھەمان ئەو کاتەي ئێمە لە "تبس" ەوێ بەرەو "ناسۆ" دەڕۆشتین "ھورم ھب" یش لە "تانیس" ەوێ بەرەو "ناسۆ" بەرێ کەوتبوو.

ئێمە بۆئەوێ بڕۆین بۆ "ناسۆ" بەدریژایی روبراری "نیل" دا پیمان دەکرد و ئەویش بەپێچەوانەي ئاراستەي روبرا پێی دەکرد.

بەشیوەیەکی کەلەدوايیدا ئاگاداری ئەوێ بووم کە لەسەر پێی گەشتەکەي "ھورم ھب" دا دانیشتوانی شارەکان پەرستگا کۆنەکانی "ئامون" یان کردبوو و پەیکەری "ئامون" یان تێدا پەرپا کردبوو، بەلام "ھورم ھب" هیچ پەرخنەیکەي لێ نەگرتبون و دەیویست زووتر خۆی بگەینەتێتە شاری "ناسۆ"، چونکە ئەو ھەستی بەوێ کردبوو کە "نامی" دەیەوێت لەمیسردا دەستەلاتی تەواو بەدەست بەینیت و "ھورم ھب" یش حەزی نەدەکرد ئەو پیاوێ لە ولاتی روبراری "نیل" دا هیچ دەستەلاتیکی ھەبێت.

کاتیکی ئێمە لە "ناسۆ" نزیک بوینەوێ پەیمان بەوێ برد کە شاری "ناسۆ" وەک شارێکی نەفرەت لێکراوی لێھا توو، چونکە تەواوی ئەو پێگایانەي بەم شارە کۆتایی دێت، کاهینەکانی "ئامون" و شاخدارەکان بەستبویان و نەیان دەھێلا هیچ کەسێک پڕواتە ناو شاری "ناسۆ" و.

ئەو کەسانەش کە لە "ناسۆ" دەھاتنە دەرەوێ بۆئەوێ بڕۆن بۆ شوینیکی تر تەنھا بەمەرجێک ئازادی تێپەرپونیان ھەبوو، ئەو مەرجەش ئەوێبوو کە قوربانی پیشکەشی "ئامون" بکەن و نیشانی بدەن کە باوەرپان بە "ئامون" ە، بەپێچەوانەي ئەم حالەتەوێ،

بەقامچى لىيان دەدان و دواى لىدانىشى دەياننارد بۇ كانە كانزاكان. لەپى پوبارى "نيل" ىشەو كە شارپى "ئاسو" يە، بى بۆمەلەتى كاهىنەكانى "ئامون" نەياندەتوانى تىپپەن، چونكە ئەو كاهىنە پىگاي پوبارى "نيل" يان بە بەزنجىرى "مس" ين بەستبور. بەلام لەبەرئەو "ئامى" بۆئەو دەپۆشت كە فىرەون لەفەرمانپروايى لابات و كاهىنەكان دەيانزانى كە ئەو لە ھاوپەيمانەكانى ئەوانە، زنجىريان لەبەردەم كەشتىكەدا كەردەو و ئىمەش پەرىنەو.

كاتىك كەشتى خۆى كرد بەناو شارد، من لەبىنىنى باخەكانى "ئاسو" سەرم سوپما، چونكە گول و سەوزايى ناو باخەكان وشك بوبون و درەختەكانىش ئەو يان نىشان دەدا كە ئاودىرى نەكران.

كاتىك مۆڤ لەپەردودا لەپوبارى "نيل" ەو بەنىو شارى "ئاسو" دا تىدەپەرى دەنگى بالندەى ەردو كەنارى لاي پاست و چەپى باخەكانى بەر گوى دەكەوت. بەلام ئەو پۆژە من گويم لەدەنگى بالندەكان نەبوو و ەك بلىي بالندەكانى ئەو شارە كۆچيان كەردىت.

باخى "هاتى" كە فىرەون و ەجەزادەكانى مىسر بەهەول و زەحمەتلىكى زۆر ەينابويانە بون بەهۆى كۆچكەردنى ەجەزادەكان و خەمەتكارەكانەو ويران دەهاتە بەرچا، چونكە كەسىك نەبوو ئاودىرى درەختەكان بكات.

ەندىك لەباخەكان بۆنى لاشەى گەنىوى لىدەهات و دواى ئەو من پەرسىارى ەوكارى ئەم بۆنەم پەرسى و تىگەشتم كە چوارپىكان لەناو گەپ و سەگەكان لەناو كولانەكانياندا، لەبەرس و تىنواندا تۆپيون و لاشەيان بۆگەنى كەردو. بەلام فىرەون و خىزانەكەى لەكۆشكى "ئاسو" نەهاتبونە دەروەو ەر لەوى دەژيان و كۆمەلىك لەخەمەتكارو كەسانى بەوفاو كاربەدەستانى بەتەمەنىش لەكۆشكەدا دەژيان. خەمەتكارەكان بەهۆى ەفادارىانەو نەياندەتوانى فىرەون بەجى بەيلن و كاربەدەستە پەركانىش دەيانزانى ەپ كارىكيان لەدەست نايت بۆئەو پەون بۆ شوينىكى تر.

من دواى ئەو ەو خۆمەرد بەناو شارى "ئاسو" دا تىگەشتم كە فىرەون و كاربەدەستانى بۆ ماو ەو دوچار سوپانەو ەو مانگ، بەواتا بۆماو ەو شەست شەو و

پۇژ ئاگادارى بارودۇخى دەرەۋى شارەكەيان نىن، چونكە كاهىنەكانى "ئامون" نەياندەھىلا ھىچ ھەۋالىك بگاۋە كاربەدەستانى مىسر. لەكۆشكى فەرمانرەۋايىدا ھەست بە كەمى خۇراك دەرەكرا و كاربەدەستانىش ۋەك فىرەئون پەنايان بۇ خواردنى سادە دەپرد.

"نامى" پىيى ۋەم: لەبەرئەۋەى تۆ لە فىرەۋنەۋە نىزىكى و ئەۋ متمانەيەكى تەۋاۋى بەتۆ ھەيە و دەزانىت كە درۆ ناكەيت، بېرۇ بۇ لاي و ئەۋەى پويىداۋە پىيى پراگەيەنە. منىش بەرۇخىكى خەمگىنەۋە پۇشتىم بۇلاى و فىرەئون كە سەرى دانەۋاندېۋ سەرى بەرز كىردەۋە و بىنىم كە پوناكى چاۋەكانى كەم بۈۋەتەۋە و لەۋكاتەدا فىرەئون ۋەتى: "سىنۆۋە" ئايا لەنىۋ ھاۋرېكانىدا تەنھا تۆ ھاتۋىت، يان ئەۋانى تىرىش ھاتون، من كەسانىكەم لە "تبس" دا ھەبۈۋ كە ھاۋرېم بون و منىش خۇشم دەۋىستىن، پىم بلى ئەۋان چى دەكەن.

ۋەم: ئەۋى فىرەئون "ئەخناۋون" خۇداكانى پابردوۋ بەتايىبەت "ئامون" كە تۆ ھەموۋىانت سەرنگون كىردېۋو، جارىكى تر لە "تبس" سەريان ھەلداۋەتەۋە و خۇدايى خۇيان دەكەن و كاهىنەكانىشى پەيكەرى "ئامون" يان بەرپا كىردۈۋەتەۋە و ۋەك پابردوۋ قوربانى پىشكەش دەكەن و خەلكىش زۆر خۇشچالئ لەۋەيكە خۇداكانى خۇيانيان بەدەست ھىناۋەتەۋە و نەفرەت لەتۆ دەكەن و تۆش بەكەسىكى نەفرەت لىكراۋ دەزانن و ناۋى تۆيان لەھەموۋ پەرىستگا و پەيكەر و نوسراۋەكاندا سېرپۈۋەتەۋە دەلئىن كە تۆ فىرەۋنى درۆزنى و دەبىت لەفەرمانرەۋايى لاپىرىت؟

كاتىك فىرەئون گۈيى لەم قەسەيە بوۋ وروژا و پوخسارى سور ۋەرگەرا و ۋەتى: "سىنۆۋە" من پىرسىارى بارودۇخى "تبس" م لى ئەكردى، بەلكو پىرسىم كە چى بەسەر ھاۋرېكانىدا ھاتوۋە و ياۋەرەكانم چى دەكەن؟

ۋەم: "ئەخناۋون" تۆ چ كاريكت بەھاۋرېكانتەۋە ھەيە؟ و بەلاى تۆۋە چ گىرنگەكيان ھەيە كە زىندو يان مردوۋ بىن؟ ئەۋەى بەلاى تۆۋە گىرنگە ژن و مندال و زاۋاكانتىن.

به لām ژنه که ت شازن "نفر تی تی" و کوپه کانت له تهنیشه وهن و یه کیك له زواکانت "سمن خگر" له پوباری "نیل" دا سه رقائی پاره ماسیه و زواکه ی ترت "توت" یاری به بوکه له کانی دهکات و هه موو پوژیک بوکه له کانی مۆمیا دهکات و له گوپدا دهیانیزیت³².
 فیرعه ون وهك نه وهی گوئی له قسه کانی من نه بیئت وتی: هاوپی من "توتمس" که هاوپی تۆش بوو له کوئییه و چی دهکات؟ نهو هونه رمه نده مه زنه له کوئییه که به هونه رکه ی خوی به ردی مردووی زیندو ده کرده وه و ته مه نیکی جاویدانی به بهرده کان ده به خشی؟

وتم: "نه خناتون" نهو له بهر نه وهی له بهرام بهر تو و خودا که ی تۆدا به وه فا بوو به دهستی سه ربازه ره شپیسته کان به کوشت درا و به نیزه کانیا ن کون کونیا ن کرد و جهسته یان فریدایه ناو پوباری "نیل" و تیمساحه کانیش پارچه پارچه یان کرد، ئیستاش له شوین کاری نهو پیاوهی که تو ده لیئت گیان و ته مه نیکی جاویدانی به بهرده مردووه کان ده به خشی، له کاتی شه ودا چه قه له کان تییدا دهست به لوره لور دهکن.

"نه خناتون" وهك نه وهی په رده یه که له بهر ره چاویدا لا ببات دهستی کرد به دهست راته کاندن و دوا ی نه وه ناوی کۆمه لیك له هاوپی کانی که له "تبس" دا بون هیئا.
 له دوا ی هیئا نه زمانی هه ر ناوی کدا من ده موت: نهو له پینا و تو و خودا که ی تۆدا به کوشت درا یان ده موت زیندو وه و ئیستا قوربانی پی شکه شی "نامون" دهکات و نه فره ت له تو دهکات.

کاتیك فیرعه ون کۆتانی به هیئا نه زمانی ناوی هاوپی کانی هیئا، وتم: فیرعه ون نه وهش بزانه که قۆناخی خودای "ئاتون" کۆتایی پیها تو وه و بۆ جاریکی تر "نامون" له جیهاندا پله ی خودایی به دهست هیئا وه ته وه.

³² بیری ناماده کردنی که مرسته کانی مهرگ و ژیان بۆ جیهانیکی تر، به شیوهیه که له میسری کۆندا به هیز بوو که بگره منداله کانیش له کاتی یاری کردن له گهل بوکه له کانیا ندا، بوکه له کانیا ن مۆمیا دمکرد و دهیانخسته ناو گۆره وه و پيش نه وهی "ئاتون" خودای نوئی میسر بیته بون که میژوو نوسانی میسر به پیی نهو به لگانامانه ی که دهستیان که وتوو ده لیئ وهك بلئی خه لکی نهو ولاته ته نها بۆ نه وه ده ژیا ن که که مرسته کانی مهرگی خویان فهراهه م بکه ن و بهرن، مه به سمه ت له م پهراوێزه نه وهیه که خوینهر سه ری له وه سوپ نه میئێ که بۆچی منداله کان له کاتی یاری کردن له گهل بوکه له کانیا ندا خویان به یاری مه راسیمی به خاک سپاردنه وه سه رقان ده کرد.

فیرعهون دهسته لاوازهکانی پراوهشانوو تهماشای شوینیکی دورهدهستی بهرامبهری خوی کردو وتی: "ئاتون" خودایهکی ههمیشهیی و ههتاھتایی و بیسنوره و کهسیکی بیسنوریش ناتوانیت لهجیهانیکی سنورداردا جیگیر ببیت. لهبهرنهوهش سهیر نیه که ئهویان سهرنگون کردبیت.

بهلام ئیستا که "ئاتون" لهناو چوو ههمو شتیک دهگهپیتوره باری جارانی خوی و نهزانی و ترس و کینه و ستم فهزمانهروایی ئهم جیهانه دهکات، ههربویه باشتروایه من بمرم و قوناخی تازهی خودای "ئامون" و خوداکانی ترس و ستم نهبینم، خۆزگه من ههر لهداک نهبومایه، بۆنهوهی بینهری ئهم ستم و بهدبهختیانه نهبومایه.

وتم: ئهی فیرعهون تو که دهترانی خودایهکی بیسنور لهم جیهانه سنورداردا جیی نابیتهوه و بیر و هزری بچوکی خهلکی ناتوانیت خودایهکی بی شیوه و نهبینراو بپهرستیت، دهی کهواته بۆچی ئهم خودایهت هیئاو و بهخهلیکت ناساند و بۆچی ئهم ههمو خوینته پرشته سهر زهوی...ئاخر تو که لیڤه دا دانیشتوی و کۆڤه کهی خۆت لهبهرچاوی خۆت بهکوشته نهداوه و ئه و ژنهی که خۆشت دهویت لهبهرچاوی خۆتدا کون کون و پارچه پارچهیان نهکردوه، ناتوانیت لهوه تیبگهیت که خودای تو بهچ شیوهیه که ئهم خهلکهی بهدبهخت کردوه و چه نیک خهلکی بی تاوان و بیدهرتانی بهکوشته داوه و بهچ شیوهیه که بووه هوی ئهوهی ژنانی دهوله مهند که تا دوینی بهقالب ئالتونیان ههبوو، بۆنهوهی تیکه نانیک بدهن بهمندالهکانیان خویان ده دا بهدهست رهشپیستهکانهوه، سهرهراي ئهوهش ئهمانه هیشتا خوشبهخت بون، چونکه رهشپیستهکان دهستدریژیان دهکرده سهر ژنهکانی تر بینهوهی تیکه نانیکیان پیبدن، ئایا ئه و خوشبهختیهی که تو دهتویست پیشکeshی خهلکی میسری بکهیت شایستهی ئهم ههمو بهدبهختی و کارهساتانه بوو.

"ئهخناتون" تو جهنگی "تبس" ت بهچاوی خۆت نهبینیوه و نازانی شاخدارهکان چ تاوانگهلیکیان نهنجام داوه، بهلام پیش ئهمان "خاچ پهرستهکان" یش ههمان ئهم تاوانانهیان دژی شاخدارهکان نهنجام دا بۆنهوهی خودای ئهوان لهناو بهن. من وام دههینایه بهرچاو که لهکوئایی ئهم تاوانانه دا، ئه و جیهانهی که خودای تو باسی دهکرد دیته بون و جیاوازی نیوان دهوله مهند و ههژار و خاوهن و کوپله لهناو دهچیت، بهلام ئهوه کییه دهبیت بهرپرسیاریهتی خوینی ئه و ههمو بیتاوانانه لهئهستو بگریت

که کوژران و سوتینران و کون کونکراون و جهستهی زیندویان فریدریه بهردهم تیمساحهکان.

تۆ ئهی فیرعهون که دهترانی خودای بیسنور و نهبینراوت لهم جیهانهدا جینی نابیتهوه، بۆچی فهرمانی ئهوهت دهکرد خهڵکی خوداکهی تۆ بیههرستن بۆئهووی ئهم کارهساتانه پویدهن.

فیرعهون وتی: "سینۆهه" تۆ که ئهوهنده من بهکەسیکی ستهمکار و خهڵکنازار لهقهلهم دهدهیت، لهلای من پامهوهسته و لیڤه برۆ بۆئهووی لهوه زیاتر نازار نهکیشیت... لیڤه برۆ بۆئهووی چیت چاوم پیئت نهکەویت، لهبههرهوهی لهبینینی روخساری مروڤه بیزار بوم.

بهلام من لهباتی ئهووی برۆم لهبهرامبهرا "ئهختاتون" دا لهسهر زهووی دانیشتم و وتم: نهخیر ئهی فیرعهون من لیئت دورناکهومهوه، لهبههرهوهی وهک بلیی کاسهی چارهنوسی من هیشتا لیوانلیو نهبووه و دهبیئت لهوهیکه هیهیه زیاتر پر بییئت، ئهوکات پۆشتن زۆر ئاسان دهبییئت و ههموو کهسیک دهتوانیئت بروات، بهلام ههندیکات مانهوه پیویستی به ویست و بویری هیهیه، سههرهپای ئهووی باسی ههندیک شتم بۆکردی که لایهنی سکالا لهخۆ دهگریئت، ههموو ئهمانه لهدهردی دهرونمهوه سههرچاوه دهگریئت، چونکه من له "تبس" دا کوپهکهی خۆم و ژنیک کهخۆشم دهویست لهدهست داوه.

سههرهپای ئهوهش "ئامی" و "هورم هب" دهیانهویئت بیّن بۆ لات و قسهت لهگهڵدا بکهن و "هورم هب" لهسهر پهباری "نیل" بوقی لیئا و فهرمانی دا که زنجیری مسی ببیچرینیئت بۆئهووی بتوانیئت بهکەشتیهکانیهوه برواته ناو شاری "ئاسۆ" وه و لهو باوهپردام دواي کاتر میڤیڤی تر ههردوکیان بیّن بۆ لات.

فیرعهون زهردهخهنهیهکی تالی کرد و وتی: "ئامی" پهیکهری تاوانه و "هورم هب" یش پهیکهری شمشیر و نیژه، ئایا "ئاتون" بهو پادهیه منی سهرنگونکردوه که تهنه ئهم دوو کهسه وهفاداری من بن و بیّن بۆ لام.

چیت فیرعهون دواي ئهوه هیچ قسهیهکی نهکرد، تائهوکاتهی "ئامی" و "هورم هب" خویان کرد بهژوردا و من لهپروخساری ههردوکیان که سور وهرگهپابوو تیگهشتم که دهمهقهههیان لهگهڵ یهکتیدا کردوه و بهدهم دهمهقههوه خویان کردوه به کۆشکی فرمانهرواییدا.

بەدەستى خۆم فىرەونم گوشت

"نامى" دواى ئەوۋى خۆيىكرد بەژوردا بى ھىچ پىشەكى و پىزىك وتى: "ئەخئاتون" تۆ چىتر ناتوانىت فەرمانپروايى بىكەيت، بەلام ئەگەر دەست لەكار بىكىشىتەوۋە ئەوا گىيانى خۆت لەمەرگ پىزگار دىكەيت، ئەگىنا لەناوت دەبەن، بۆيە باشتىر وايە دەست لەكار بىكىشىتەوۋە "سمن خگر"ى زاوات بۆ فەرمانپروايى ھەلبىزىرە، بۆئەوۋى ئەم زاوايەى تۆ لىرەوۋە بىروات بۆ "تبس" و قوربانى پىشكەشى "ئامون" بىكات و دواى ئەو قوربانىش، كاهىنەكانى ئامون پۆن بەسەرىدا دەمالن و كۆلۋى فەرمانپروايى دەننە سەرى.

كاتىك قسەكانى "نامى" تەواو بوو "ھورم ھب" وتى: شمشىر و نىزەكانى من پارىزگارى لە "ئەخئاتون" دىكەن، بەمەرچىك فىرەون لىرەوۋە بىروات بۆ "تبس" و قوربانى پىشكەشى "ئامون" بىكات، گەرچى كاتىك كاهىنەكان چاويان بەفىرەون دىكەوۋىت دەست بە دەمە بۆلە دىكەن، بەلام كاتىك نىزە و شمشىرەكانى من دەبىنن بىدەنگ دەبن و دواى ئەوۋە ئەگەر فىرەون بۆ گەپانەوۋى سورىا پەنا بۆ جەنگ و ھىرش كردن بىبات، ئەوا لەوكاتەدا كاهىنەكان ناچار دەبن ھاوكارى فىرەون بىكەن.

"ئەخئاتون" بۆماوۋىەك تەماشاي "ھورم ھب" ى كرد و دواى ئەوۋە وتى: من ۋەك فىرەون ژياوم و ۋەك فىرەونىكىش دەمرم، ھەرگىز قوربانى پىشكەشى خودايەكى درۆينە ناكەم و ھىچ كاتىكىش پەنا بۆ جەنگ نابەم، چۈنكە خوداى من پىقى لەجەنگ و ئاژاۋىە.

دوای ئەم قەسە فیرەوون دامینی کراسەکەى خۆى بەرز کردەو و پوخسارى پى داپۆشى و لەو ژورە پۆشتە دەرەو و "هورم ەب" و "نامى" و من لەو ژورەدا ماینەو. من لەسەر زەوى دانیشتم و لەکاریگەرى ئەو قسانەو بىزارىياندا هیزى ەستانەو ەم نەبوو، تەماشای ئەو دوانەم دەکرد و بینیم کە "نامى" ەردوو دەستی خۆى کردەو و بە "هورم ەب" ی وت: شمشیر و نیزەکانى تۆ ئامادىە و تۆ دەتوانى ئەم ەلە باشە بۆ فەرمانپەرەواىى بقۆزیتەو، بۆیە بریارى ئەو بەدە و کلاوى فەرمانپەرەواىى میسر بکەرە سەرت.

"هورم ەب" پیکەنى و وتى: "نامى" بەبۆچونى تۆ کلاوى فەرمانپەرەواىى کردنە سەر بەو رادەییەش ئاسانە، ئەى تۆ بۆچى نایکەیتە سەرت. لەبەرئەوێ تۆ دەزانیت ەمرکەسیک لەدوای "ئەختاتون" ەو ببیتە پادشا دەبیت درەوى ئەو شتە بکات کە ئەو چاندویەتى، پيشنبارى ئەو ەم لیدەکەیت کە ببمە پادشای میسر، ئەگەر بتزانیاىە دوای "ئەختاتون" فیرەوون بون بەوشیوہە ئاسانە خودى خۆت کلاوى فەرمانپەرەواىیت دەکردە سەر. "ئەختاتون" ئەم ولاتەى دوچارى وشکەسالى کردو، سەرپرای ئەو ش بەرادەیک میسرى لاواز کردو کە بەدلفناییەو میسر دەکەویتە بەر پلارى ھیرشى ولاتە دراوسێکان. ئەو تۆوێ ئەختاتون وەشانوویەتى، بەواتا وشکەسالى و جەنگ دەبیت جیشینەکەى درەوى بکات و ئەگەر من لەدوای ئەختاتون کلاوى فەرمانپەرەواىى لەسەر بکەم، ئەوا خەلکى وشکەسالى و جەنگ لەچاوى منەو دەبینن، چونکە من ناتوانم لەماوہیەکى کورتدا خۆم لەوشکەسالى و جەنگ بپاریزم، ئەوکاتەش بەلای تۆو زۆر ئاسان دەبیت کە من لەتەختى فەرمانپەرەواىى بەینیتە خوارەو.

"نامى" وتى: لەبەرئەوێ تۆ ناتەویت ببیتە فیرەوون، ھیچ پینگە چاریەکى تر لەبەر دەستدا نیە جگە لەوێ "سمن خگر" زاوای "ئەختاتون" ببیتە فیرەوون، ئەگەر ئەو ئامادە نەبوو فەرمانپەرەواىى بگریتە دەست، ئەوا زاواکەى ترى "توت" ئەو فەرمانپەرەواىیە وەردەگریت و بۆماوہیەک دەبیتە جى پقى خەلکى تا ئەوکاتەى وشکە سالى بەتەواوى لەناو دەچیت و بارودۆخ باشتەر دەبیت.

"هورم ەب" وتى: من دەزانم کە تۆ بۆچى حەز دەکەیت یەکیک لەزاواکانى "ئەختاتون" بکەیت بە فیرەوون، چونکە دەزانى ئەمانە ھیچ دەستەلاتیکیان لەبەرەمبەر تۆدا نیە و تۆ دەتوانى بەناوى ئەمانەو فەرمانپەرەواىى خۆت بکەیت.

"نامى"وتى: بەلّام تۆ لەبەرئەوۋى خاۋەنى لەشكرىكى سەربازىت، لەمن بەھىزترى، بەتايىبەت ئەگەر بتوانى پاشەكشە بە"ھاتى"يەكان بىكەيت، ئەوا بەھىزتر دەبىت و چىتر ھىچ كەسىك ناتوانىت پۆز بەسەر تۆدا لىبىدات.

ئەو دوو كەسە بۆماۋەيەك لەمبارەيەوۋە گىفتوگۆيان لەگەل يەكتردا كرد و دواى ئەو "نامى"وتى: "ھورم ھب"من دان بەوۋەدا دەنىم كە دەمويست شىكست بەتۆ بەنىم و دەستەلّاتت لە لەشكرى مىسردا كەم بىكەمەوۋە، بەلّام ئەمرو دەبىنم من و تۆ پىۋىستمان بەيەكتەر، ئەگەر من نەبم، تۆ ناتوانىت پى لە"ھاتى"يەكان بىگرىت و ئەگەر تۆش پى بە"ھاتى"ەكان نەگرىت، ئەوا مەنىش ناتوانم فەرمانپەرۋايى خۇم بىكەم، چونكە ھىزەكانى"ھاتى"لەماۋەيەكى كەمدا مىسر داگىر دەكەن. كەۋاتە ۋەرە و دەست بىنىنە ناو دەستى يەكتەرەوۋە و سوپىد بەخوداكانى مىسر بخۆين بۆئەوۋى ھاۋكارى يەكترى بىكەين.

"ھورم ھب"وتى: من خوازىارى فەرمانپەرۋايى مىسر نىم، بەلّام ھەز دەكەم فەرماندەى لەشكرىم و لەشكرەكەم ۋلّاتان داگىر بىكەن و بۆ ئەم كارەش پىۋىستەم بە ھاۋكارى تۆيە، بەلّام دەترسم ئەگەر لەگەل تۆدا يەك بىگرم، تۆ لەيەكەمىن ھەلدا خىيانەتەم لى بىكەيت و شىكستەم پى بەنىنەت و تەختى زەۋىم بىكەيت، بۆيە ناتوانىت ئەم قسانەم بەدرۆ بخەيتەوۋە لەبەرئەوۋە تۆ باش دەناسم، لەبەرئەوۋە باشتروايە بۆ ئەم يەك گرتەنە پىۋىستەم بەدلىيايىيەكە.

"نامى"وتى: چ "گرەو"^{۳۲} و دلىيايىيەك ۋالّاترە لەۋى كە تۆ خاۋەنى لەشكرىكى سەربازىت كە بوجەى ئەو لەشكرە من دەيدەم و ئايا بۆ پارستنى ھىز و دەستەلّاتىك ھىچ "گرەو" و دلىيايىيەكى باشتەر و پايدەدار تر لە بونى لەشكرىك بەدى دەكەيت؟ "ھورم ھب"بىدەنگ بوو و من بىنىم كە ئەو لەكاتى قسەكردندا دوچارى دلّەراۋكى و دودلى نابىت و دواى ئەوۋە وتى: ئەو "گرەو" و دلىيايىيەى من دەمەۋىت ئەوۋە كە شازادە "باكتاتون"بىيىتە خوشكم و من گۆزەيەكى لەگەلدا بىشكىنم.

"نامى"پىكەنى و وتى: ناھا.... "ھورم ھب"تۆ زۆر لەۋە زىرەكتى كە من بىرم لىدەكردەوۋە و دەزانى ئەو كەسەى كە لەگەل شازادە خانم "باكتاتون"ى خوشكى

³³ بىرۇ بۆ پەراۋىزى ژمارە "۳۴".

فیرەون ژیاڤی ھاوسەری پێک بەینیت، مافی ئەوەی ھەیە ببیتە پادشای میسر و بگرە مافی تۆ بۆ گرتنە دەستی فەرمانرەوایی میسر زۆر لە زاواکانی "ئەخاناتون" زیاترە.

چونکە "ئەخاناتون" بەپێی بانگەشەکان، فیرەونێکی درۆزن و نەفرەت لێکراوە، بۆیە لەخوینبەری کچەکانیدا کە ژن و زاوای ئەون، خوینی فیرەونێکی درۆزن و نەفرەت لێکراوی پێدا تێدەپەریت، لەکاتیکیدا "باکتاتون" خوشکی "ئەخاناتون" بەواقا کچی فیرەونی مەزنە و لەخوینبەری ئەودا خوینی فیرەونی مەزنی پێدا تێدەپەریت، ھەر لەبەرئەوەش ئەگەر ئەو ببیتە خوشکی تۆ، ئەوا بۆ گرتنە دەستی فەرمانرەوایی میسر زۆر لە زاواکانی "ئەخاناتون" شایستەیی ئەو پۆستەیت. سەرەرای ئەوەش بزانە کە ئەم شارزادە خانمە ناوی خۆی کە "باکتاتون" بوو گۆپیووە و ناوی "باکتامون" ی لەخۆی ناوە، ھەرلەبەرئەوەش کاهینەکانی "ئامون" زۆر پێی گەشبین. بەلام من بەو پێشنیارە تۆ رازی نیم، چونکە ئەگەر ئەم شارزادە خانمە کە کچی فیرەونی مەزنە ببیتە ھاوسەری تۆ، تۆ بەتەواوی لەسنوری چاودیتری من دوردەچیت و لەئایندەشدا هیچ دەستەلاتیکم بەسەرئەو نامینیت.

"ھورم ھب" وتی: دەزانم تۆ لەو دەترسی کاتیکی ئەو بوبە ھاوسەری من و منداڵمان بوو، فەرمانرەوایی میسر دەبیتە مافی جینشین و پاشماوەکانی من، بەلام ترسی ئەوەت نەبی کە من پێش تۆ فەرمانرەوایی بگرەم دەست، چونکە دەتوانم چاوەڕێی ئەو بکەم، لەبەرئەوەی من زۆر لەتۆ لاوترم و ئامادەم بەشمشیر و نیزەکانم ھاوکاریت بکەم، بۆئەوەی کلاوی فەرمانرەوایی بکەیتە سەرت. ئەوەی بوو ھۆی ئەوەی داوات لی بکەم ئەم شارزادە خانمە ببیتە خوشکم ئەوەیە کە من ئەوم خوش دەوین و لەو پۆژەوەی چاوم بەو ژنە کەوتوووە خوازیاری بوم و ئیستاش خوازیاری ئەوم و ئەگەر تۆ دەستەلاتی خۆت بخەیتە گەر بۆئەوەی ئەم ژنە ببیتە ھاوسەرم، ئەوا من هیچ ناکۆکیەکم لەگەڵ فەرمانرەواییەکە تۆدا نابیت.

"نامی" پۆچوووە ناو ھزری خۆیەووە و منیش زانیم بیر لەچی دەکاتەو، ھۆکاری بیرکردنەوێ "نامی" ئەو بوو کە ناگاداری ئەو بوو کە کەرەستەیکە باشی بەدەست ھیناوە بۆئەوەی لەو رێیەو "ھورم ھب" بخاتە ژیری چاودیتری خۆیەو، چونکە ئەو پیاوێ ژنیکی خوش دەوین، بۆئەوەی بتوانیت لەگەڵ ئەو ژنەدا ژیاڤی ھاوسەری پێک بەینیت، بەھەموو مەرجیک رازی دەبیت.

دوای ئەوە "نامی" وتی: "هۆرم هب" ماوێهێکە تۆ ئارەزووی ئەوە دەکەیت کە ئەم ژنە بێیتە هاوسەری تۆ و دەتوانی بۆ ماوێهێکی تر چاوەڕێ بکەیت، چونکە تۆ، لەئێستادا دەبێت بەشداری لەجەنگێکی مەزندا بکەیت کە ئامانجی ئەو جەنگە ڕینگرتنە لەهێرش کردنە سەر میسر و لەمکاتەدا دەبێت بپۆیتە گۆرەپانی جەنگەکانەوه، بۆیە ناتوانی لەگەڵ ئەم شازادە خانمەدا گۆزە بشکێنی. سەرەپای ئەوەش هیچ کەسێک تا ئەمڕۆ دەربارەی خوشک و برایەتی تۆ لەگەڵ ئەم شازادە خانمەدا باسی نەکردووە و بیری ئەو ئامادەیی پەسەندکردنی ئەم بابەتە نیە، بۆیە پێویستی بەهەندێک کاتە کە ئەم شازادە خانمە ئامادە بێت و تۆ بەبرای خۆی هەڵبژێریت، لەبەرئەوەی دەزانیت کە تۆ لە نەژادیکی خەلکی ئاساییت و کاتیکی لەدایک بویت، لیواری پەنجەیی پێکانت وەک لیواری سمی "گا"کان سەنێری پێوه بوو. تەنها یەک کەس لەمیسردا دەتوانیت ئەم شازادە خانمە ئامادە بکات بۆئەوەی بێیتە خوشکی تۆ و ئەو کەسەش منم، منیش سویند بەهەموو خوداکانی میسر دەخۆم کە ئەو پۆژەیی تاجی فەرمانرەوایی میسرمان کردە سەر، بەدەستی خۆم گۆزەیی خوشک و برایەتی هەردووکتان بشکێنم.

"نامی" ئەوەندە بەگۆڕ و تینەوه ئەم قسانەیی کرد کە بەتەواوی کاری کردبوو سەر "هۆرم هب" و وتی: زۆرباشە منیش هاوکاریت دەکەم کە زووتر فەرمانرەوایی میسر بەدەست بهێنیت بۆئەوەی زووتر ئەم شازادە خانمە بێیتە خوشکم.

بەشیوێهێک ئەم دوو کەسە پێکەوه سەرقاڵی گفتوگۆ بون کە منیان نەدەببینی کە لەسەر زەوی دانیشتبوم، لەناو کاو "هۆرم هب" چاوی بەمن کەوت و پێکەنی و وتی: ئاھ... "سینۆه" تۆ هێشتا لیڤەیت و گویت لەتەواوی گفتوگۆکانی ئێمە بوو. ئایا دەزانی لەبەرئەوەی تۆ پەیت بەنەینێهێکانی ئێمە بردووە، من دەبێت تۆ بکوژم، بەلام گرفت لەوەدایە کە تۆ هاوڕێی منی و کوشتنی هاوڕێیەکی چێژ بەخش نیە.

من پێکەنیم بەو قسانەیی هات، چونکە ئەوەم هێناوەیە یاد کە "هۆرم هب" و "نامی" هەردوکیان لەخەلکانی ئاسایین و لەپۆی نەژادیوە توانای فەرمانرەواییان نیە، لەکاتیکیدا لەبەرئەوەی من لەنەژادی فیرعونم شایستەیی ئەوەم فەرمانرەوایی بگرمە دەست.

کاتیکی "نامی" چاوی بەپێکەنێهێکەیی من کەوت وتی: "سینۆه" ئێستا کاتی پێکەنین نیە، لەبەرئەوەی ئێمە بەگۆڕو تینێکەوه قسەکانمان دەکەین و هیچ گالتهێکی

تىدا بەدى ناكىرىت و ئەگەر تۆش دۆستى ئىمە نەبوايەيت، بەتايىبەت ئەگەر بەھىۋاي ئەۋە نەبوايەيىن سود لەبونا يەتتى تۆ ۋەرگىرىن، ھەر ئىستى تۆمان دەكۈشت بۆئەۋەي نەينىيەكانمان ئاشكرا نەكەيت.

ئىستاش ئەۋە لەبەرژەۋەندى تۆدايە كە ئەم بابەتە بۇ ھىچ كەسىك نەگىرپىتەۋە، بۆئەۋەي ھىچ كەسىك ئاگادارى ئەۋە نەبىت من دەمەۋىت فەرمانرەۋايى بگرمە دەست و تۆ ئەگەر ئامادە بىت ھاۋكارىمان بكەيت، ئەۋا لەنايىدەدا ھەرچىت بويىت پىتتى دەبەخشىن. وىم: چ ھاۋكارىيەكتان بكم؟

"نامى"ۋتى: ماۋەيەكە فىرەۋن نەخۈشە و ھەموو كەسىك دەزانىت كە ئەۋ نەخۈشەي ئەۋ بەھىچ شىۋەيەك چارەسەر ناكىرىت و ئىستاش ئەم نەخۈشەي فىرەۋن زياتر بوۋە و ھەموو دەزانىت كە لەم جۆرە ھەلومەرچەدا نەخۈشى فىرەۋن بەھىچ شىۋەيەك چارەسەر ناكىرىت، تەنھا يەك پىگاي چارەسەر كىردى ماۋە و ئەۋىش كۈنكىردى سەريەتى، بۆئەۋەي ھەلمى زىانبەخشى ناۋمىشكى بىتە دەرەۋە.

تۆش پىزىشكى تايىبەتى "ئەخناتون" ۋا زانا مەزنەكانى مىسرو بگرە جىھانىت و ھىچ كەسىك گومانى لەزىرەكى و تواناكانى تۆدا نىيە، بۆيە ھەر ئەمىرۇ كۈن بگەرە سەريەۋە بەشىۋەيەك چەقۇي نەشتەرگەرەيەكەتى تى بچەقىنە كە بەئەندازەي پەنجەيەك بچەقىتە ناۋ مىشكىيەۋە. بۆئەۋەي فىرەۋن بمرىت و مىسر لەم بەدبەختىيە پىزگارى بىيىت.

ۋىم: "نامى"دۋاي ئەۋەي فىرەۋن مرد لاشەكەي بۇ مۇمياكىردن دەگۈزەۋە بۇ مردوۋ خانە و لەۋى ئىسقانى سەرى لا دەبەن، بۆئەۋەي مىشكى دەرېھىنن و دۋاي ئەۋەي ئىسقانەكە دەخەنەۋە شوپىنى خۇي، كىركارانى "مردوۋ خانە" ھەرئەۋ كاتەي چاۋيان بەفىرەۋن كەۋت تىدەگەن كە من چەقۇكەم بەئەندازەي يەك پەنجە لەمىشكى چەقاندۋە و من بومەتە ھۆكارى كۈشتىنى فىرەۋن.

ئەم قەسەيەم كارى كىردە سەر ھەردۈكيان، لەبەرئەۋەي ھىچ يەك لەۋ دوانە نەپۇشتۈنەتە ناۋ مردوۋخانەۋە چاۋيان بەشىۋازى كاركىردى ئەۋى نەكەۋتوۋە و نەياندەزانى كە ھىچ كاتىك لەمردوۋخانە ئىسقانى سەرى فىرەۋن يان كەسانى تر كە دەۋلەمەند و ۋەجاخزادەن لا نابەن، بۆئەۋەي مىشكى دەرېھىنن.

به‌لى، كاتيك ده‌يانه‌ويت لاشه‌ى كه‌سه هه‌ژاره‌كان مۇميا بكن، ئىسقانى سەريان به‌ئەندازەى كاسەيەك لەسەريان جيا دەكەنەو، بۆئەو‌ى به‌خىرايى و ئاسانى مېشكى سەرى لایبەن و فرېى بەن، دواى ئەو ئىسقانەك دەخەنەو جىي خۆى. به‌لام مېشكى فیرعەون و كاربەدەستان و وەجاخزادەو دەولەمەندەكان لەكونى لوتیانەو دەردەهینن، من خۆم لە "مردوو خانە" دا فیربوم كاتيك كه سەرقال بووم به‌مۇمياکردنى چەستەكانەو.

بۆیه هەر كاتيك من به‌ئەندازەى پەنجەيەك چەقۆكەى خۆم بچەقیئمە سەرى فیرعەون كرىكارانى "مردوو خانە" لەكاتى مۇمياکردنى لاشەكەیدا نازانن كه‌من كوشتومە، به‌لام ئەو بیانەو‌ى كه‌من بۆم هینانەو "نامى" و "هورم هب" باوەریان پىكرد. "هورم هب" وتى: من پزىشك نيم و نازانم بەچ شىو‌ەيەك فیرعەون دەبیئت بمریت، به‌لام ئەو‌ى من دەیزانم ئەو‌یە كه ئەم پیاو‌ە دەبیئت لەناو بجیت، چونكه تا ئەو زیندوو بیئت میسر پزگارى به‌خۆیەو نابینیت.

وتم: لەبەرئەو‌ى من پزىشك دەزانم كه هەلومەرجى فیرعەون به‌و شىو‌ەيە نیه كه بتوانریت كون بكریتە سەرى، چونكه كاتيك كون دەكەنە سەرىك كه هەپ‌ەشەى مەرگى نزىك بیئت، لەكاتىكدا لەئىستادا فیرعەون لەژێر هەپ‌ەشەى مەرگدا نیه، به‌لام لەبەرئەو‌ى هاو‌پى فیرعەونم حەزناكەم ئەم پیاو‌ە به‌و‌ى سەرنگون بونى خوداكەيەو‌ە نازار بكیشیت و پاشماو‌ى تەمەنى خۆى لەبەدبەختیدا بەسەر ببات، شلەمەتیەكى دەرخوارد دەدەم كه بى هیچ جۆرە نازار و دەردىك مألئاو‌ایى لەم جیهانە بكات و ئەم شلەمەنیەش خواردنەو‌یەكه كه لە شیرەى پیستى "خشخاش"³⁴ دروست دەكریت.

"نامى" وتى: ئایا مەبەستت تلیاكە؟

وتم: به‌لى مەبەستم تلیاكە و ئەم مادەيە تیکەلى شەرابى دەكەم و دەرخواردى فیرعەونى دەدەم و ئەویش بى ئەو‌ى هەست بەهیچ نازارىك بكات دوچارى خەویكى زۆر قورس دەبیئت و دەمریت.

"نامى" وتى: ئایا دواى مەرگى فیرعەون، ئەوكەسانى كه لاشەكەى مۇميا دەكەن، كارىگەرى ئەم زەهرە لەورگى ئەودا پەیدا دەكەن؟

³⁴ خشخاش: گۆلى ئەو جۆرە گیایەبە كه "تلیاك" ی لى دروست دەكەن..... وەرگێڕ.

وتم: له بهرنه وهی من شله مه نیه که ی درخوارد ددهم، پاشماوه ی نه و ژهره له ورگیدا نامینیتته وه.

"نامی" وتی: "تلیاک" هه لگری بۆنیک ی تایبه ته و کاتیک فیرعه ون بۆنی نه و تلیاکه بکات، نایخواته وه.

وتم: تلیاک دوا ی نه وه ی چه نندجاریک کولینرا و پالینرا بۆنی خو ی له ده ست ده دات، به تایبه ت هه گهر له ناو شه راییکدا بیتوینریتته وه، تلیاک و ده رمانگه لیک ی ترم ئاویتته ی شه راب کردوه.

"نامی" وتی: که واته چاوه پری چی ده که یت و نه و زه هره ی درخوارد بده، به لام ئایا باشترنیه که زه هریکی درخوارد بده یت که خیراتر کاری تی بکات.

وتم: "نامی" من ئاگاداری نه وه م که نه م پیاوه له کاره کانیدا نیازی نه و بووه که چاکه له گه ل خه لکیدا بکات و نه یده ویست بارودۆخی میسر به وشیه وه ی لی بیت، به لام پیداغری لی کرد و گو یی له نامۆزگاری که سه زیره که کان نه گرت و هه رچی پێیان وت که ده ست له م ئینکاریه ی هه لگری، په سه ندی نه کرد و به رده وام ده یوت که خوداکه ی من وای ویستوه. بۆیه شایسته ی نه وه نیه که زه هریکی درخوارد بده ین که نازاری پی بگه یه نیت و جگه له شیریه ی پنیستی "خشخاش" هه یچ زه هریکی تر به دی ناکریت که هه لگری نازاریکی که متر بیت، ته نها شیریه ی نه م "خشخاش" هیه که ده بیتته هو ی نه وه ی که سی ژه هراوی دو چاری خه ویکی قول بکات و هه ست به هه یچ جو ره نازاریک نه کات و ته نها هه ندی که س که توانایه کی ده رونی لاوازیان هه یه، له وانه یه که میک جهسته یان سارد بکاته وه و بیانیه نیتته له رزه.

"نامی" و "هورم هب" په له یان بوو که من هه رچی زوتره فیرعه ون ده رمانخوارد بکه م، بۆنه وه ی "نامی" زوتر به فرمانه وایی خو ی بکات و "هورم هب" بتوانیت له گه ل شازاده خانم "باکتاتون" که ناوه تازه که ی "باکتامون" ه ژیا نی هاوسه ری پیک به ینیت. من لیوانیکم نیوه شه راب کرد، هه روه ها ده رمانه که ی خۆم بۆ زیاد کرد و تیکم دا، بۆنه وه ی نه و ده رمانه ئاویتته ی شه رابه که بیت، دوا ی نه وه له گه ل "نامی" و "هورم هب" دا به ره و ژوره که ی فیرعه ون پۆشتین.

فیرعه ون کلۆی فرمانه وایی له سه ر دا که ندبوو، گالۆک و قامچی فرمانه واییشی خستبووه لایه کییه وه و له سه ر ته خته خه وه که ی پاکشابوو.

"نامی" تاجی فەرمانروایی ھەلگرت و بۆماوھیک بەدەستی کیشانەیی کرد و ھەوێ بێھەیت بزانیت سەری بەگەری ھەلگرتنی ئەو کیشە دەگرت یان نە؟
دوای ئەو وتی: فیرەون "ئەخناتون" پزیشکەکە "سینۆھە" دەرمانیکی بۆ ئامادە کردوێت کە چارەسەری نەخۆشیەکەت دەکات و دوای ئەوێ چاک بویتەو، لەبارەیی ئەو بابەتەیی کە ئەمڕۆ باسکرا، گفتوگۆ لەگەڵ یەکدا دەکەین.

فیرەون چاوی کردەو و ھەستایە سەری و لەسەر تەختەکە دانیشت و بۆماوھیکەیی درێژ تەماشای ھەرسیکمانی کرد و کاتیکی تەماشای منی کرد، پشتم کەوتە لەزین.

ئەو لیوانی شەرابەکەیی بەدەستمەو بێنی و وتی: "سینۆھە" کاتیکی گیانەوھریکی بریندار دەبیت، بۆئەوێ ناسودەیی بکەن یەکسەر لەناوی دەبن، ئایا ئەم دەرمانە کە تۆ بۆ منت ھێناو وەک ھەمان حالەتی ئەو گیانەوھریە؟ ئەگەر واییت من سوپاسگوزاری تۆم، لەبەرئەوێ ئائومییدی من لەمەرگ خراپترە و ئەمڕۆ مەرگ بەلای منەو لەھەموو شەرابیکی چێژ بەخشتەر.

وتم: فیرەون "ئەخناتون" ئەم دەرمانە بخۆرەو بۆئەوێ بتوانی ناسودە بیت و بجەویتیەو، چونکە زۆر پیویستت بە ھەوانەوھییە.

"ھورم ھب" وتی: فیرەون "ئەخناتون" ئایا لەبیرتە کاتیکی لاو بویت من لەبیاباندا بەجلەکانی بەرم تۆم داپۆشی بۆئەوێ سەرمات نەبیت؟ ئەم دەرمانە بخۆرەو و بخۆرە ئەگەر ھەستت بەسەرماش کرد من بەجلەکانی خۆم دات دەپۆشم.

فیرەون لیوانی شەرابەکەیی لی وەرگرت و بۆ لیوی برد، بەلام دەستەکانی بەشیوھیک دەلەرزان کە بەھەردوو دەستی لیوانەکەیی گرت.

بەوشیوھیی من لیکم داویوھە، سەرەپای ئەوێ بەلایەنی کەم باش دەیزانی چی دەخواتەو لیوانە شەرابەکەیی یەکبێن خواردەو و دوای ئەو لیوانەکەیی لەسەر تەختەکەدا دانا و منیش ھەلگرت.

فیرەون بۆماوھیک تەماشای کردین، بێئەوێ قسەیک بەکات و دوای ئەو پراکشا، ئەوکات ھەستی بەساردی جەستەیی کردو دەستی کرد بەلەرزین و "ھورم ھب" جلەکانی بەری داکنو دای بەسەری فیرەوندا، بۆئەوێ ئەو لەرزەیی لەناو بجیت، دوای ئەو

خەۋى لىكەۋت، ئەۋكەتەي فىرەۋن خەۋى لىكەۋت "ئامى" تاجى فەرمانپەرۋاى ئەۋى دەكرده سەر خۇي، بۇئەۋەي بزانىت ئايا بۇسەرى ئەۋ باشە يان نە؟

بەپىي ئەۋ ھىمايەي مەن بۇم كەردەن "ھورم ھەب" و "ئامى" لەۋ ژورە پۇشتەنە دەرەۋە و مەنەش لەگەلئاندا چومە دەرەۋە بە خەزمە تەكارەكەم و تە: لەبەرئەۋەي فىرەۋن پىۋىستى بە ھەۋانەۋەيەۋ خەۋى لىكەۋتوۋە نەبىت لەخەۋ ھەلى بىستىنەن و خەزمە تەكارەكەش تە بەيەنى پۇژى دۋاىي ئەۋى لەخەۋ ھەلئەستەندە. بەم شىۋەيەمەرد، فىرەۋن "ئەخەناتەن" و پىكى مەرگى لەدەستى مەن "سەنۋە" سەرگۈننىكەرى تەبىيەتى فەرمانپەرۋاىيەن ۋەرگەرت و خۋاردىيەۋە. مەن نەتۋەنم بلىم لەنئىۋا ئەۋ ھۆكارە جۇراۋجۇرانەي كە بوۋە ھۆي ئەۋەي مەن لىۋانى تەلىاكى پۇختەكراۋ دەرخۋاردى ئەۋ بەدەم، كام ھۆكارىيەن لەۋانى تەربەھىزتر بوۋ؟ ئايا مەرگى "مەرىت" و "تەھوت" بوۋە ھۆي ئەۋەي ئەۋ پۇژە بەدەستى خۇم لىۋانى مەرگ دەرخۋاردى فىرەۋن بەدەم؟ ئايا لەبەرئەۋەي دەمزانى بەردەۋامى ژىيەنى ئەۋ پىياۋە دەبوۋە ھۆي ئەۋەي نەتەۋەي مەيسەر لەۋە بەدەبەختەر دەبىت كە بوۋە، بۇيە كۇتەيىم بە ژىيەنى ھىنە؟ ئايا لەبەرئەۋەي لەمەيسەردە، نەرىتى دىۋىرەن ئەۋەبوۋ كە فىرەۋن بەدەستى پىزىشكى خۇي بەكۈشت بەدەرىت، مەن ئەۋ كارەم ئەنجام دە، بۇئەۋەي بەپىي نەرىت و دەرۋەشەكان پەرەتار بەكەم؟ ئايا سەرەپەي ئەۋەي دەمزانى مەرگى فىرەۋن ئەۋ لەپەرەنج و ئازارى ھەمەشەيى پىزگار دەكات، ئەۋكارەم ئەنجام دە؟ يەنە لەبەرئەۋەي لەئەسمەن و ئەستىۋەرەكاندا تۇمار كىرەبوۋ كە دەبىت ئەم كارە بەدەستى مەن ئەنجام بەدەرىت، ئەنجام دە.

لەۋانەيە بى لەم ھۆكارەنە، مەن دەمۋىست كاسەي چارەنۋىسى مەن لىۋانلىۋ بىيەت، بۇئەۋەي بىتۋەن پۇژىك لەپۇژان بەخۇم بلىم "سەنۋە" تۇ چارەنۋىسىكتە ھەبوۋە كە ھىچ كەسەك نەيىبوۋە.

لەۋانەيە دەمۋىست بەمەشۋەيە تۋانەي خۇم پىشانى خۇم بەدەم، چۈنكە مەۋۇ ھەرچەنەك بلىت، بۇئەۋەي ئەۋە بختە پەۋ كە خۇي دەناسىت، سەرەپەي ئەۋەش تۋانەي ئەۋەي نەي پىناسەيەكى تەۋاۋى خۇي بەكات، ھەندىكات كارگەلەك ئەنجام دەدات كە دۋاى ئەنجامدانى ئەۋ كارە نەتۋەنەت بلىت، چى بوۋە ھۆي ئەۋەي دۋچارى ئەم كارە بىيەت.

پوژی دوايی له کووشکی فهرمانپره وایی شاری "ناسو" دهنگی شیوهن و هاوار بهرن بویهوه و ئیمهش خویمان گه یانده کووشک. تهنا یه کهس نه دهگریا و نهو کهسهش شازن "نفر تی تی" بوو که له تهنیشته تهرمی هاوسهره کهیدا بی گریان راوه ستابوو و به په نجه کانی پوخساری نه وازش دهکرد.

دوايی ئه وهی خویم کرد به ژوردا و له جهستهی فیرعهون نزیک بومهوه، بینیم که چاوه کانی کراویه و ته ماشام دهکات، به لام من هیماي توپه ییم له چاوانیدا نه ده بینی، به لام تانه وکاتهی ئه وم نارده "مردووخانه" وه و به کریکارانی مردوخانه م سپارد، بوئه وهی جهستهی مؤمیا بکهن، شهرم له وه دهکرد ته ماشای پوخساری فیرعهون بکه.

له وانه یه نه گهر که سیك بی له من، نوسه ری ئه م کتیبه بویه ئه م به شهی یاداشت نه دهکرد و خوئی به بکوژی فیرعهون نه ده ناساند، به لام من له م کتیبه دا جگه له راستی هیچ شتیکی ترم نه نویسه و ناشی نوسم، نه گهر به زیانی منیش بشکیته وه.

من ده زانم نه گهر پوژیک که سیك ئه م که م و کورتی و گرفته بخوینته وه، زور به سه ختی لیم توپه ده بیته و نه فره تم لیده کات که بوچی من پزیشکی فهرمانپره وایی و جینی متمانه ی فیرعهون بوم، ئه وم کوشتوه.

من جگه له وهی که باسم کرد هیچ شتیکی تر نالیم بوئه وهی پاساو بو بیتاوانی خویم به ینمه وه، به لام ئیستا که سه رقائی تو مارکردنی ئه م گرفت و که موکورتیه م، ده لیم یه کیک له و هوکارانه ی که منی هانی ئه ودها جامی ئاویتتهی تلایک بده م به فیرعهون ئه ودهوو که ده مویست کوتایی به پرنج و ماندویه تیه کانی به ینم و ده مزانی نه گهر له جیاتی من که سیکی تر هه ولئی کوشتنی فیرعهونی بدایه، ئه وی به نازارگه لیکی گیانکیش ده کوشت، له کاتی کهدا من ئه وم به شیوه یه که نارده جیهانی خوړناووه که خودی خووشی ئاگای لینی نه بوو که ئایا خه وی لیکه وتوووه یان له حالی گیانه لاندایه.

پیش ئه وهی تهرمی "ئه خناتون" هه لگرن بوئه وهی بو مؤمیاکردنی بیبه ن بو مردووخانه "سمن خگر" زاوای فیرعهونیان له جیگه کهی ئه ودها دانیشاند و ئه ویان به فیرعهون بانگ کرد و تاجی فهرمانپره واییان کرده سه ری و قامچی و گوچانی فهرمانپره واییان دا به ده ستیه وه. به لام فیرعهونی لاو و تازه کار و ترسا و توقاو، ته ماشای چه پ و راستی خوئی دهکرد، چونکه به وه راهاتبوو که به رده وام ملکه چی

فرمانه‌کانی "ئه‌خناتون" بیټ و به‌پیی ویست و خواسته‌کانی ئه‌و بیر بکاته‌وه و نه‌یده‌توانی بیټه‌ خاوه‌نی ییروباوه‌پیک سهریه‌خۆ.

"نامی" و "هورم هب" پییان وت، ئه‌گهر هز ده‌کات تاجی فرمانه‌وه‌ای به‌سهریه‌وه بیټ، ده‌بیټ یه‌کسهر شاری "ئاسۆ" به‌جی به‌یلت و بروت بۆ "تبس" و له‌وی قوریانی پیشکه‌شی خودای "ئامون" ی مه‌زن و هه‌میشه‌یی میسر بکات. به‌لام "سمن خگر" گوته‌کانی "ئه‌خناتون" ی دوباره‌ کرده‌وه و وتی: هه‌ول ده‌ده‌م که پوناکی "ئاتون" ی خودای بی شیوه و نه‌بیتراو به‌هه‌موو جیهاندا په‌خش بکه‌م و له‌مشاره‌دا په‌رستگایه‌ک بۆ باوکی ژنه‌که‌م "ئه‌خناتون" دروست بکه‌م و ئه‌و وه‌ک "ئاتون" ی خودا ده‌پهرستم، له‌برئه‌وه "ئه‌خناتون" هاوشیوه‌ی نیه و نابیت.

کاتیک "نامی" و "هورم هب" بینیان که "سمن خگر" سوره له‌سهرئه‌وه‌ی خودای "ئاتون" په‌رستیت، هیچ شتیکیان نه‌وت.

له‌پوژی دوااییدا فیرعه‌ونی لاو، وه‌کوو جاران پوشت بۆ پوباری "نیل" بۆئه‌وه‌ی راوه‌ماسی بکات، به‌لام که‌وته ناو ئاوه‌وه و تیمساحه‌کان قوتیان دا.

هه‌ندیکه‌س ده‌لین که "سمن خگر" له‌کاتی راوه‌ماسیدا که‌وتووته ناو ئاوه‌وه و بووته‌ خۆراکی تیمساحه‌کان، به‌لام من باوه‌ر به‌م قسانه‌ ناکه‌م و وا هه‌ست ده‌که‌م که نه‌ریان هه‌لدا بیټه ناو ئاوه‌وه.

"هورم هب" پیاویک نه‌بوو که دوچاری ئه‌و جوژه کارانه بیټ و به‌ئه‌گه‌ریکی زۆر نامی "سمن خگر" ی کردیټه خۆراکی تیمساحه‌کان، بۆئه‌وه‌ی زووتر به‌مه‌به‌ستی خۆی که فرمانه‌وه‌ای میسر بوو بکات.

ئه‌وه‌کات "نامی" و "هورم هب" پوشتن بۆ لای "توت" و بینیان که ئه‌و له‌گه‌ل بوکه‌له‌کانیدا سه‌رقالی یاری ناشتنی مردوو‌ه‌کانه و ژنه‌که‌شی "ئانکس تاتون" کچی فیرعه‌ونی پیشووش یاری له‌گه‌لدا ده‌کات. "هورم هب" پیی وت: "توت" هه‌سته سه‌رپی له‌برئه‌وه‌ی تۆ بویته‌ته فیرعه‌ون و ده‌بیټ تاجی فرمانه‌وه‌ای بکه‌یته سه‌ر و له‌سه‌ر ته‌ختی باوکی ژنه‌که‌ت دانیشی.

"توت" له‌جینی هه‌ستایه سه‌رپی و "هورم هب" و "نامی" ئه‌ریان به‌ره‌و پوی ته‌خه‌تی باوکی ژنه‌که‌ی برد و له‌سه‌ری دایان نیشاندا و "توت" وتی: من سه‌رم سوپ نامینی له‌وه‌یکه بومه‌ته فیرعه‌ون، له‌برئه‌وه‌ی خۆم به‌پیشه‌نگی هه‌موو که‌سیک ده‌زانی و له‌مه‌و

دوا قامچىيەكەم سزاي بەدكاران دەدات و گۆچانى فەرمانپەرەوايىشم چاكەكاران بەرپەرە دەبات.

"نامى"وتى: "توت"قسەى پېر و پوچ بخەرە لاو و گويم لى بگرە و بزانه چى دەلیم؟تۆ لەمەودوا دەيىت گۆپرايەلى من بيت و ئەوہى من دەيلىم بى ھىچ پەخنە و سەرپىچىيەك ئەنجامى دەدەيت، يەكەم كارى ئىمە ئەو دەيىت كە بېرۆين بۆ"تبس" و تۆ لەوى لەبەردەم خوداي كۆنى مىسر "ئامون"كېرەش بېيەت و قوربانى پىشكەش بېكەيت و كاھىنەكانىش سەرت بەرۆن بىمەن و تاجى سور و سېي فەرمانپەرەوايى بېكەنە سەرت.

"توت"بۆماوہيەك يېرى لىكردەوہ و وتى: ئەگەر من بېرۆم بۆ"تبس"ئايا گۆپىكى ۋەك گۆپەكەى فېرەونم بۆ دروست دەكەن؟ ئايا لەگۆپەكەى مندا يارى مندا لانى جوان و چەقوى شىن باو لەجۆرى ئەو چەقويەى كە من لە"ھاتى"بەدەستم ھىناوہ دادەنەن؟ چونكە من لەگۆپەكانى ئەم شارە كە زۆر بچكون و وینەيان لەسەر دىوارەكانىيان كىشاوہ بىزارم، بۆيە گۆپىكى مەزەم دەويىت بۆئەوہى بتوانم شتگەلىكى زۆرى تىدا دابنىم.

"نامى"وتى: سلاوت لى يىت، سەرەپاي ئەوہى مندا لىت بەلام لەئىستاوہ يېر لەگۆپەكەت دەكەيتەوہ و دلىناش بە كە بەپىي خواست و ئارەزوى تۆ، كاھىنەكان گۆپىكى مەزەم و جوان و گرانبەھات بۆ دروست دەكەن. ھەركاتىك لەئايىدەدا ھەمان ئەم ژىرى و زىرەكەي خۆت نىشانى بەدەيت، ئەوا بۆ مىسر دەيىتە فېرەونىكى زۆر باش، بەلام ناوت خۆش نىيە و ناوى تەواوى تۆ"توت ئانخ ئاتون"ە، ئەم ناوہش بۆ كاھىنەكانى"تبس"ئاسازگارە، چونكە ئەوان نەفرەت لە ھەر شتەك دەكەن كە بە"ئاتون"ناو ئرابىت، لەمېرۆ بەدواوہ ناوت"تۆ ئانخ ئامون"ە.

"توت"ى بچوك ھىچ پەخنەيەكى لەم بابەتەش نەگرت و تەنھا وتى: من تەنھا ناوى پىشوى خۆم بەباشى دەنوسى، بەلام ئاتوانم ناوہ تازەكەم بنوسم و نازانم ئەر جۆرە نوسىنەى كە"ئامون"لەخۆى دەگىت بەچ شىوہيەكە، ئەوكات فېرى نوسىنى"توت ئانخ ئامون"يان كرد و بۆيەكەمىن جار ناوى خۆى لە شارى"ئاسۆ"دا نوسى.

شاژن"نفر تى تى"ھاوسەرى فېرەونى پىشوو، دەواى ئەوہى بىنى كە بەھوى فەرمانپەرەوايى"توت ئانخ ئامون"ە ھىچ كەسەك گىرەكى بەو نادات، خۆى پازاندەوہ و بۆ

بینینی "هورم هب" پوشت بۆ لای کهشتیه که که له که نار پوباری "نیل" دا پراوه ستابوو و چوو ه ناو ژوره کهی "هورم هب" و پیی وت: ئایا ده بیننی "ئامی" باو کم له م ولاته دا دهستی به چ یاریه کی مندالانه کردوو و مندالیکی کردوو به فیرعه ونی میسر بۆئه وهی بتوانیت بی هیچ دژیک له میسر دا به ناوی "تۆت ئانخ ئامون" وه فرمانپره وایی بکات، له کاتی کدا من له م ولاته دام و هه موویان ده زانن که هاوسهری فیرعه ونی پیشو و دایکی منداله کانی ئه وم و دهسته لاتى من بۆ فرمانپره وایی له مندالیک زیاتره، به کورتیه که ی له بهرئه وهی من ژنم، ناتوانم به ته نهایی بانگه شه ی خۆم له سهر کورسی دانیشینم، به لام نه گهر پیاویک هاوکاریم بکات، سهره پای ئه وهی شارژنم و به گوته ی هه موو که سیك من جواترین ژنی میسر، ده توانم فرمانپره وایی خۆم له گه ل ئه و پیاوه دا به ش بکه م، بۆیه "هورم هب" ئیستا ته ماشای جوانیم بکه و ئه م هه له له دهستی خۆت مه ده... تۆ نیزه و شمشیرت هه یه و منیش جوانی و ناو و نانیشان و من و تۆ نه گهر یه کبگرین ده توانین فرمانپره وایی میسر بکه یین و به م فرمانپره واییه ی ئیمه ش میسر سودیکی زۆرمان لی وهر ده گریت، له کاتی کدا که "ئامی" باو کم پیاویکی گه مژه و ته ماعه، نه گهر بیته پادشای میسر، به لایه کی له مه خراپتر ده هیئت به سهر میسر دا.

"هورم هب" ته ماشایه کی کرد و "نفر تی تی" بهرده وامی به قسه کانی خۆی دا بۆئه وهی سهرنجی ئه و به لای پیشنیاره کانیدا رابکیشت.

چونکه گهرچی "نفر تی تی" بیستبوی که "هورم هب" خوشکی فیرعه ونی پیشووی خوشده ویت و ناره زوی ئه وه ده کات ژبانی هاوسهری له گه لدا پیک بهینیت، به لام بیرى له وه ده کرده وه که ئه م ژن و میردایه تیه به هۆی له خۆبایی شازاده خانم "باککاتون" وه نهجام نادریت.

سهره پای ئه وهش ئاگاداری ئه وه نه بوو که په یمانیک له نیوا ئه و و "ئامی" باوکیدا به ستراوه که "هورم هب" له کاروباری فرمانپره واییدا هاوکاری "ئامی" بکات و ئه و پیاوهش له بهرامبهردا که رهسته ی پیکهینانی ژن و میردایه تی "هورم هب" و خانم "باککاتون" فراهه م بکات.

سهره پای ئه م دوانهش "نفر تی تی" به وه پراها تیبوو که به سود وهرگرتن له جوانی خۆی زۆر زوو پیاوه کان هانی ئه وه بدات که له گه لیدا رابویرن و وای لیک ده دایه وه شاره زای هونه ری دلپیننی پیاوانه، له کاتی کدا که "باککاتون" ی لاو بی ئه زمونه و

نازانیت به چ شیوهیهک دهیئت پیاوان فریو بدات. بهلام جوانی ئه وههوهی مندالبونیککی زورهوه پهژمورده بوو بوو و هیچ کاریکی له "هورم هب" نهکرد و وتی: ئه "نفر تی تی" جوان، من لهم شارهدا بهرادهی پیویست خوم پیس کردوه و چهزناکهه بههوهی لهگهل تودا رادهبویرم خوم پیستر بکهه، ئیستاش دهیئت لهپیی نامه نوسهکهه وه نامهیهک بو ئهفسرهکانم بنوسم کهله سنوری "سینا" نیشتهجین، بویه ناتوانم لهگهل تودا رابویرم.

کاتیکی "نفر تی تی" گوی لهه وهلامه بوو پوژاکه کهتانیهکهی کۆکردهوه و بهتورهیهوه لهو ژوره پوژشته دهرهوه.

خودی "هورم هب" باسی ئهه روداوهی بۆکردم، بهلام من لهوباوهپردام که "هورم هب" بهو زبیره وهلامی نهداوهتهوه، بهلام بی دودلی داواکهی رهت کردوهتهوه، چونکه لهو پوژه بهداوه "نفر تی تی" دهستی کرد بهدزایهتی کردنی "هورم هب" و دواي ئهوه لهشاری "تبس" دا لهگهل شاراده خانم "باکتاتون" دا دژی "هورم هب" یهکیان گرت.

"هورم هب" نهگهر بهپیی خواستی "نفر تی تی" مامهلهی لهگهلدا بکردایه و ئهوه ژنه ی رازی بکردایه، پشت و دوستیکی بههیزی بهدهست دهینا، بهلام ئهوه پیاوه نهیدهویست "ئهخناتون" ی فیرعهونی پيشوو لهخوی برهنجینی و لهگهل ژنهکهیدا رابوویریت.

من ئاگاداری ئهوهبووم که "هورم هب" سههرپای ئهوهی رهزامهندی خوی لهسهه مهرگی "ئهخناتون" دهرپری، بهلام دواي مهرگیشی فیرعهونی ههر خوشدهویست، گهرچی ناوی ئهخناتون لهسهه تهواوی نوسراو و پههستگاکاندا سپیهوه و پههستگای "ئاتون" ی خودای بی شیوه و بینراوی ئهوه فیرعهونهی لهشاری "ناسو" دا ویران کرد، بهلام ههر پوژیک من "هورم هب" م ببینیایه تیدهگهشتم که ئهوه فیرعهونی پيشوی خوشدهویست.

من ئاگاداری ئهوه بووم، کاهینهکانی "ئامون" دواي ئهوهی دهستهلاتیان کهوته دهست ویستیان تهرمی مۆمیاکراوی "ئهخناتون" که لهشاری "ناسو" نیژار بوو لهگۆپ بهیننه دهرهوه و بیسوتینن و خوله میشهکهی بریزنه روباوی "نیل" وهه بۆئهوهی بهتهواوی لهناو بجیت.

بەلەم "ھورم ھەب" لەپىنى چەند پىياۋىك كە جىنى مەنەنى ئەوبون، پىش ئەوھى كاھىنەكان گۆپى "ئەخىناتون" بىدۆزئەو، لاشەكەيان لەگۆپىستانى شارى "ئاسۇ" دەرھىناو خىستىيە ناو كەشتىيەكەوھو ناردى بۇ "تبس" بۆئەوھى لەگۆپىستانى دايكى "ئەخىناتون" دا بىنژىرت، كاتىك كاھىنەكانى شارى "ئاسۇ" گۆپى فىرەونىان ھەلەكەند بىنيان ھىچ تەرمىكى تىدا نىيە، دواى ئەوھ بانگەشەى ئەوھىيان كىرد كە "ئامون" لاشەى مۇمىياكرامى فىرەونى دىرۆزىن و نەفرەت لىكرامى نابوت كىردوھ، كەھىچ ناونىشانىكى ئەو لە "جىھانى خۇرئاوا" - جىھانى دواى مەرگ - نەماوھ.

"ئامى" دواى ئەوھى پەزەمەندى "توت ئانخ ئامون" ى وەرگىرت بۆئەوھى كۆچ بىكەن بۇ "تبس" فەرمىانى دا كەشتىيەكانى ئامادە بىكەن بۆئەوھى پادشا بەپى بىكەوئىت. "ئامى" بەپادەيەك بۇ گواستەوھى پادشاى مىسر لە "ئاسۇ" وھ بۇ "تبس" پەلە پەلى بوو كە ئەو خواردنەنى كە لەكۆشكى زىپىن "كۆشكى فەرمەنپەواىى" لىنرابو نەخورىت و كاربەدەستانىش بىئەوھى ھەلى ئەوھىيان بۇ بىرەخسىت كە ئەو خواردنە ئامادە كراوھ بخۆن بەپى كەوتن. لەبەرئەوھى لەشارى "ئاسۇ" دا باسى ئەوھ كرابو كە ئەم شارە نەفرەتى لىكرام و مانەوھ لەوئىدا باش نىيە، بىگرە بۇ ماوھى ساتىكىش بىت، بۆيە دەبىت بەپەلە ئەو شارە بەجى بەئىن.

خەلكى مەلەكانى خۇيان بەجى ھىشت و ھەلھاتن و يارى مەندالەكانى "توت ئانخ ئامون" لەكۆشكى زىپىندا بۇ ھەمىشە لەسەرزەوى مانەوھ و مەراسىمى ناشتنى تەرمەكانى بۇ ھەمىشە پىشان دەدا.

ئەو پەشەبايانەى كە لەبىبابانەوھ ھەلىيان دەكرى، لىمكى نەرم و وردى بەسەر شارى "ئاسۇ" دا دەپژاندو مال و باخەكانى بەلم دادەپۆشى. تىشكى خۇرو بارن مەلەكانى وئىران و لافاوى پوبارى "نىل" ىش لەوھىزى پايىزدا ھاوكارى زىاتىر وئىرانكرىدى شارى دا. گۆم و سەرچاوھ ئاويەكانىش وشك بون و ئەو درەختانەش كە "ئەخىناتون" بەزەحمەت و ئىشقىكەوھ ناشتبونى، لەناو چون و بنمىچى مەلەكانىش تەپىنەوھ و لەمال و باخەكاندا، لەباتى مەوۇ چەقەلەكان تىيدا نىشتەجى بون.

بەم شىوھىيە شارى "ئاسۇ" ى "ئاتون" بەھەمان ئەو خىرايىيەى كە بنىات نرا لەناو چوو و دواى ئەوھى بىبابان بەخاك و لىمى خۇى بەسەر شاردا زال بوو و ھەموو شتىكى لەژىر خۇلدا داپۆشى، ھىچ كەسنىك ھەولى ئەوھى نەدا بۇ دەرھىنانى كەرەستە

گرانبه‌هاکان که که‌تبونه ژیر خۆله‌وه سەردانی ئەو شارە بکات، چونکە ئەو شوینەى که شارى "ئاسۆ" تیدا هاتبوو بون شوینىكى نەفرەت لیکراو بوو و "ئامون" بەشیوەیه‌ک نەفرەتى لەو زەویە کردبوو که هیچ کەسێک نەیدەویرا پى بنیتە ئەو شوینە‌وه و شتە گرانبه‌هاکان لەژێر خاکدا دەر بهینیت.

وەک بلى "ئاسۆ" ئاتون "خەونىک" یان سەرابىک بوییت که لەناکاو لەناو چوو و هیچ جى پییه‌کى لەدواى خۆیه‌وه بەجى نەهیشتییت.

"هورم هب" لەپیش کەشتى فەرمان‌پروایانە‌وه دەرۆشت، بۆئەو‌ى لیواری ئەمبەرە و بەرى پو‌بارى نیل هیمن بکاتە‌وه و کاتیک چووە ناو "تبس" هە دواى دوو پۆژ لەو شارەدا هیچ دزی و پیاوکۆژى و بیبەندوباریه‌ک نەما.

"هورم هب" دز و پیاوکۆژانى نەکوشت، هەروەها سەرەو ژیریش بەدیوارەکانە‌وه هەلى نەواسین، بەلکو هەمويانى دەستگیر کرد، بۆئەو‌ى لەگۆرەپانى جەنگدا سودیان لى وەرگرت، چونکە "هورم هب" بۆ پێگرتن لە لەشکرى "هاتى" پنیوستى بەسەرباز بوو.

کاتیک فی‌رعه‌ونى بچوک چووە ناو "تبس" هە، ئیمە بینیمان شەقامى "قۆچ" یان بەئالای فی‌رعه‌ون پازاندبوو‌وه و پەرستگای "ئامون" لەبەرامبەر خۆردا دەرەوشایە‌وه.

فی‌رعه‌ون لەپۆژى تاج لەسەرناندا بۆ پۆشتن بۆ پەرستگای "ئامون" سواری کەژاوەیه‌کى زێرین بوو و لەدواى ئەو‌وه شارن "نفر تى تى" ژنى فی‌رعه‌ونى پێشوو و لەدواى ئەو‌یشه‌وه کچەکانى دواى کەوتبون.

لەو پۆژەدا فی‌رعه‌ون پۆشت بۆئەو‌ى لەپەرستگای "ئامون" دا مەراسیمى تاج لەسەرنان ئەنجام بدات و قوربانى پێشکەشى "ئامون" بکات و خودای کۆنى میسر بەتە‌واوى پیرۆز کرا.

"کاهینه‌کانى" ئامون" بەسەرۆکایەتى "ه‌رى بورى" کاهینى مەزن، لەکاتیکدا که هەمويان سەریکى تاشراویان هەبوو و پۆنیان بەسەر و پوخساریاندا مالى بوو، لەبەرامبەر پەیکەرى "ئامون" دا پۆنیان بەنیوچاوانى فی‌رعه‌وندا مالى و تاجى سپى و سورى میسریان بە هیماى "زەنبەق" و "پاپى روس" نا بەنیوچاوانیه‌وه و ئەم مەراسیمە لەبەرچاوى خەلکیدا ئەنجام درا، بۆئەو‌ى هەمويان ببینن که فی‌رعه‌ون تاجى خۆى لەکاهینه‌کانى ئامونە‌وه پى بەخشرە‌وه.

کاتیڤ کۆتایی به مەراسیمی تاج لەسەر نان هات، فیرەونی بچوک و نوی، قوربانی پیشکەشی "نامون" کرد، ئەوکات ئەوەی لەتوانای "نامی" دابوو وە ئەوەی لەولاتی هەژار و وێرانی میسردا بە دەست دەهات، پیشکەشی "نامون" کرا.

بەلام "هۆرم هب" پیش ئەوەی فیرەون دیاریە مەزنەکانی پیشکەشی "نامون" بکات لەگەڵ "هەری بور"یدا پێکەوتبوو کە ئەو دیاریانە بدات بەو بۆئەوەی خەرجی جەنگیان بکات و پێی لەهێرشى "هاتی" هەکان بگرێت.

دانیشتوانی شارى "تبس" خوشحالی خوێان لەبارەى هاتنەوێ سەرکاری خودای کۆن و هاتنی فیرەونی نوی کە سەرەرای ئەوەی مندالبوو دەربیری، لەبەرئەوەی مڕۆف هەر لەپەرچەلەکەوێ خەیاڵپلا و هەمیشە بەئایندە گەشیینە و واھەست دەکات کە نایندە لەپارێدوو باشتەر دەبێت، بۆیە یەکیڤ لە بەدبەختیەکانی مڕۆف ئەوەیە کە پەند لەتاقیکردنەوێ تالەکانی پارێدوو وەرناگرێت و بیر لەوێ دەکاتەوێ لەبەرئەوەی نایندە هێشتا نەهاتووێ لەپارێدوو باشتەر دەبێت و هەر لەبەرئەوەش خەلکی "تبس" وایان لێک دەدا یەوێ کە لەپارێدوو باشتەر دەبن، لەشەقامی "قۆچ"دا قەرەباڵخیان بەچواردەوری فیرەوندا دروست کردبوو و گولیان دەرشته بەرپێی.

بەلام هێشتا دوکەل لەناوچە هەژار نشینەکان کە دەکەوێتە لەنگەرگای پوباری "نیل" هەوێ هەلەدەستێت و ئاسمانی "تبس"ی لەلایەکەوێ تارێک کردبوو، بۆنی لاشەى مردوو لەمالە وێرانەکانەوێ دەهات و قەلە پەشە و دالەکەرخۆرەکانیش بەسەر سەربانی پەرستگای "نامون" هەوێ نیشتبونەوێ، لەچاخیاندا نەیان دەتوانی بفرن، چونکە هەموو پۆژێک لەبەیانیهوێ تا ئیوارە لاشەى کوژراوەکانیان دەخوارد و ژنانی هەژار و مندالانی بێ باوک و برسێش، لەکەلاوێ مالهەکانیاندا دەگەران بەنومیدی ئەوێ بڕێک کەلوپەلی مالهەکیان لەژێر خۆل و خاشاکدا دەربهێنن و مندالەکان بەشیوێهەک لەبرساندا لاواز دەهاتنە بەرچاو کە من هیچ لاشەیهکی وشکراوم، ئەوکاتەى کە لەمردووخانەدا کارم دەکرد بەو لاوازیە نەبیینیوێ و ژنان و مندالەکان دەیانزانى کە بەزەیی پوی لە "تبس" وەرگێژاوە و ماوێهەکە چێتر هیچ کەسیڤ شتێک نادات بەوی ترو سکی برسی تێر ناکات، هەر لەبەرئەوەش داوای نان یان کانزایان لەکەسانی تر نەدەکرد.

له لهنگه رگای "نیل" دور که و تمه وه و بهره مه یخانه ی "کلکی تیمساح" پۆشتم و لهو مه یخانه یه جگه له ویرانه یه که به هوی ئاگره وه رهش بوو بویه وه، هیچ شتیکی تر نه ده بینرا.

ئاھیک له ناخمه وه بهرز بویه وه، چونکه ئه و پۆژه م هاته وه یاد که لهو مه یخانه یه دا له بهرچاوی خۆمدا به گورز، نیوچه وانی کوپه بچوک و شیرینه که ی خۆم "تهوت" که له نه ژادی من به واتا له نه ژادی "فیرعه ون" و نه وه ی خودایان بوو پارچه پارچه کرا و له بهرچاوی مندا په لاماری "مریت" یان دا بۆ ئه وه ی ئه و ژنه به دیلی ببهن، به لام ئه و بهرگری له خوی کرد و به نیژه له ماوه ی چاوتروکانی کدا جهسته یان کون کون کرد.

ئه وکات له کاتی کدا که له وانه یه "مریت" هیشتا گیانی ده دا ئاگریان بهردایه مه یخانه که وه و "مریت" ی نازداری من، به زیندویی له ناو ئاگردا سوتینرا. ئه ی خودایانی میسر، ئایا ئه کریت پیم بلین "مریت" ی من، له وکاته ی ئاگریان بهردایه مه یخانه که وه، بی بهرگه گرنتی ئازاری سوتان مرد؟

خۆزگه من ههروهک چۆن فیرعه ون "ئه خناتون" م به تلیاک و بی هیچ ئازاریک نارد ه جیهانیکی تره وه، "مریت" و "تهوت" ی بچوکی خۆشم به تلیاک بکوشتایه، به لام من به هوی ئه وه ی که وتبومه ژیر کاریگه ری گوته کانی فیرعه ونه وه، له وکاته دا به هیچ شیوه یه که بیرم له پاراستنی ژیا نی "مریت" ی خۆشه ویست و کوپه بچوکه که م نه ده کرده وه و سهیر له وه دایه به شیوه یه که می شکم له ده ست دابوو که نه مده توانی له وه تی بگه م که نه ته وه ی میسر، یان هه ر نه ته وه یه کی تر ده توانیت خودایه که بهرستیت که نه ببینیت و نه شیوه یه که له خو بگریت، جوړی مروڤ ته نها ده توانیت یه که جوړ مروڤ بهرستیت، ئه ویش خودایه که که شیوه یه کی هیه و مروڤ ده توانیت چاوی پیی بکه ویت، بی له م حال ته خه لکی وای لکی ده ده نه وه که خودایه کی بی شیوه و نه بینرا و ده په رستن، به لکو له راستیدا خودایانی پله دوو و سییه م ده په رستن که فیرعه ونه کان یان کاهینه مه زنه کان³⁵.

³⁵ لێره دا سینۆهه، له وانه یه به هوی ئه و خه مه ی که هیبوی، گوته به که بهینیته زمان که گوته ی یکه می بیچه وانه ی گوته ی دوی ئه و بیت، چونکه سینۆهه هه ر به وشیوه ی له لاهه رکانی پێشودا خۆیندما ن باومری به خودای نه بینرا و بی شیوه هینابوو، دووهم له وه تیناگات که تاکه ئابنی ئابنیک که بۆ جوړی مروڤ به دی هینه ری خۆشه ختی ئه م دنیا و ئه و دنیا یه، ئه وئا نه ش په رستنی خودای تاک و ته نها و نه بینراوه و مروڤ بی بهرستنی خودای تاک و ته نها ی نه بینراو له م دنیا و ئه و دنیا دا ئارامی رۆحی و خۆشه ختی به ده ست دهینیت.

له بهرئووهی جوړی مروۍ ناتوانیت خودای بی شیوه و نه بینرا بپه رستیت، چونکه هیچ می شک و هزریک توانای تیگه شتنی خودای بی شیوه و نه بینراوی نیه، هرله بهرئووه هه مان ئه و خودایه فراموش ده کهن و له باتی ئه و، ئه و که سانه ی که ده لاین ئیمه کوپی خودای نه بینراوین یان له لایه ن ئه ووه هاتوین یان گویمان له دهنگی بووه و گفتوگۆی له گه لدا ده کهین، ده په رستن، چونکه ئه م جوړه که سانه مروقتن و شیوه یه کی تایبه تیان هه یه و خه لکی ده توانن بیان بینن و له ناینده شدا به وشیوه یه ده بن و هه رجاریک خودایه کی بی شیوه و نه بینراو بیته بون، هه رکا تیک بیه ویت سه رکه وتن به ده ست به ینیت، ناچاره مروقتیک به خه لکی بناسینیت و له زمانی ئه ووه له گه ل خه لکیدا بدویت، بوئه ووهی ئه م خه لکه ئه و مروقه بپه رستن و دوی مهرگی ئه و مروقه ش ئه و کاهینانه ی ده بنه جینشین ی ئه و خه لکی ده یان په رستن، چونکه جوړی مروۍ توانای ئه ووهی تیدا نیه جگه له مروۍ و گیانه وهر و بیگیان، به واتا ئه و شتانه ی که شیوه یه کیان هه یه بپه رستن.

ئه گه ر فیرعه ون "ئه خناتون" شیوه یه کی بو خودای خو ی دروست بکردایه، ئه ووهی به سه ردا نه ده هات و ئه و دوپویی و دوزمانی و فیتنه یه دروست نه ده بوو و "مریت و تهوت" ی من به وشیوه دلته زینه به کوشت نه ده دران و خو له میشی به ده بختی و دامای نه ده نیشته به سه ر خه لکیه وه و بو جاریکی تریش من ته نها نه ده بوم.

به بوچونی من یه کیك له شته هه ره شه نامیزه کانی جیهان بیر ی چاکسازی فیرعه ونیکه، چونکه ئه و جوړه بیرۆکه چاکسازیانه سه ره پای ئه ووهی چاکه ی خه لکی ده ویت، کو مه لیک ی زور به ده بخت ده کات. له دوروه دهنگی هه له له ی خه لکی که بو فیرعه ونی تازه لینیان ده دا و خوشحالی خو یان بو ده رده پری، ده بیست. خه لکی وایان ده زانی له بهرئووهی فیرعه ونی نو ی و بچوک له مندالیه وه له بیر ی گو په که ی خو یدایه تی و ده یه ویت نارامگایه ک بو خو ی دروست بکات، به فیرعه ونیک ی داد په ره ور ده هاته به رچاویان و ده توانیت سته م له ناو بیات و داد په ره وری و خوشبه ختی به رقه رار بکات. به لام بیناگا له ووهی که خودای فیرعه ونی پيشوو، سه ره پای ئه ووهی خوازیاری ناشتی و یه کسان ی و له ناو بردنی جیاوازی نیوان ده وله مه ند و هه ژار بوو، ئه و به ده بختیانه ی به سه ر خه لکیدا هیئا و له م حال ته دا قور به سه ری ئه و که سانه ی له سه رده می فرمان په وایی ئه م فیرعه ونه تازه یه دا ده ژین، چونکه خودای تازه هه مان خودای "نامون" ی سته م و تو په یی و ته ماعیه و تازه فرمان په وایی گرتووه ته ده ست و

تینو و برسیهتی، ماوهیهکه هیچی نهخواردوو و نهخواردووتهوه و بۆ تیگردنیشی دهرئهنجامی دهسپرهنجی تهواوی خهلکی میسر و بۆ تینو شکاندنیشی خوینی ههموو مندالهکانی ئەم ولاته بهشی ناکات.

فیرعهونی پیشوو مهرگی لهدهستی من وهگرگرت و خواردیهوه و مرد و ئاسوده بوو، چونکه دواى مهرگ ههموو شتیك فراموش دهکریت، بهلام من بهزیندویی ماوم و ناتوانم ئهوهی بینیومه و بیستومه و بهسهر مندا هاتوو فراموشی بکه، بۆیه بهناچاری ژیانم دواى ئهوه هاوکات دهیئت لهگهڵ تالی و نههامهتیهکاندا.

ویرانهی مهیخانهی "کلکی تیمساح"م بهجی هیشت و گهپامهوه بۆ لهنگهرگای "تبس" و لهنگهرگای "تبس" که چۆل و تهپۆلکهیهک له سهبهتهی خالی دپاوو تهنافی بهکار نههاتوو دههاته بهرچاو که پۆژیک لهپۆژان لیڤه دا ناوهندی چالاکی باربردن و گواستنهوهی دهريایی و پوباری بووه. لهناکاو پیاویکی لاواز لهژیر سهبهتهکاندا هاته دهرهوه و بهرهو پوم هات و بهچاره قول و تاریکهکانی تهماشایهکی منی کرد و وتی: ئایا ناوی تۆ "سینۆه" نه؟ ئایا تۆ هه مان پزیشکی فرمانپهروایی نیت که بهناوی "ئاتون" برینی نهخۆشهکانت تیمار دهکرد؟ من که نهمدهزانی مهبهستی چیه، بیدهنگ بوم و چارهپێی پاشماوهی قسهکانی بوم و لهبهردهوامی قسهکانیدا ئهوپیاوه وتی: ئایا تۆ هه مان ئهو "سینۆه" یه نیت که لهپێی خزمهتکارهکانتوه نانت بهنیو خهلکیدا دابهش دهکرد و ئهوانیش لهزمانی تۆوه دهیانوت ئهमे نانی "ئاتون" ه... بیخۆن و سوپاسگوزاری "ئهخئاتون" بن و تۆش که نانت بهنیو خهلکیدا دابهش دهکرد، ئهمپۆ نانیکم پێیده، چونکه چه ند پۆژیکه من لهژیر ئەم سهبهتانه دا ژیان بهسهر دهبهم و لهبرساندا توانای پیکردنم نیه. وتم: تۆ دهبینی که من نانم پێ نیه، بۆئهوهی پیتی بدهم، بهلام تۆ بۆچی لهژیر ئەم سهبهتانه دا ژیان بهسهر دهبهیت؟

پیاو وتی: من خانویهکی بچوکم ههبوو و بۆنی ماسی گهنیوی لیڤه هات، بهلام سهپرای ئهوهش نهمدهتوانی لهکاتی خۆر و باران و لهکاتی شهودا لهوی بخهوم، من ژنیکی ناشیرینم ههبوو و مندالگه لیکیشم ههبوو که ماوهیهکه بهبرسیهتی ژیانیان بهسهر دهبرن، بهلام سههرپرای ئهوهش ههر مندالی من بون. بهلام ئهمپۆ ئهو مالهشم نهماوه و ویرانیان کردوو... ئهمپۆ ژنم نیه، چونکه ژنهکه میان کوشتوم، ئیستاش مندالم نیه، چونکه ههموویان لهناو چون و بهرپرسیاریهتی تهواوی ئەم تاوانانه لهئهستۆی خوداکهی تۆدایه. "سینۆه" خودای تۆ "ئاتون" مال و ژن و مندالهکانی لی

سەندىم و منى گەياندە ئەم پۆژە پەشە و لەئىستاشدا بۆ ئەو دەى لەگەرما ھەللىم، دەبىت پەنا بۆ ئەم سەبەتە كۆنانە بىم، لەو پۆژە دەى جىھان ھاتوووتە بون، خوداىەك لە خوداىەك تۆ ترسنۆكتى و شومتر نەھاتوووتە بون و من دەزانم كە دەمرم، بەلام خۆشچالم كە خوداىەك تۆ لەناو چوو، بۆئەو دەى خەلكى مىسر لەو زياتر بەدبەختتر نەبن.

دواى ئەم قسانە پىاو كەوتە سەر زەوى و دەستى كرد بەگريان و لەبەرئەو دەى من نەمدەتوانى ھاوكارى بكەم لىى دور كەوتەو و خۆم كرد بەناوچەى ھەژار نشىنەكاندا و گەشتە شوئىنك كە مالى مسگەر بەواتا خانوى پيشوى من بوو. بىنىم ئەو ماله وەك مالهەكانى ترى "تبس" ويران بوو و پەشى ئاگرى تىدا بەدى دەكرىت و ئەو درەختانەى لەنزىك مالهەكەو بون وشك بون. بەلام لەكەنار دىوارى ئەو كەلاو و لەژىر ئەو ويرانەىدا چاوم بە كولانەىەك كەوت كە گۆزەىەكى لەبەردەمدا بوو، وەك بلىى كەسىك لەویدا نىشتەجى بوىت، چونكە شىدارى گۆزە ئەو دەى پيشان دەدا كە ئاوى تىداىە.

من ھەنگاوىك بەرەو پوى كولانەكە پۆشتم و لەناكاو "موتى" خزمەتكارم بەقژىكى پەريشان و ئالوزكاو دە بىنى كە بەشەلەشەل لەكولانەكەى ھاتە دەرەو و وتى، ئەمپۆ پىرۆز بىت كە خاوەنەكەم گەراووتەو.

بەبىنىنى "موتى" بەپادەىەك سەرم سوپما كە لەو كاتەدا واھەستم كرد ئەو ئەو نى، بەلكو پۆحى ئەو، چونكە پىيان وتبوم كە ئەويان كوشتوو. لىم پرسى: "موتى" ئايا تۆ زىندوىت؟

"موتى" ھىچى وەلامىكى نەداىەو و لەسەر زەوى دانىشت و پوخسارى بەھەردوو دەستى داپۆشى و بىنىم كە لاواز بوو و برىنى جىگای شاخى پىو ديار بوو. دياربوو تاقەتى ئەو دەى نەبوو باسى ئەو داستانەم بۆ بكات كە چى بەسەردا ھاتوو و منىش نەمدەوىست بەداوا كردنى پونكردنەوكانم برىنەكانى تازە بكەمەو.

ھەوالى "كاپتا"م لى پرسى و "موتى" وتى: "كاپتا" بەدەستى نۆكەر و كرىكارەكان كوژراو، چونكە كاتىك بىنىان ئەو شەراب و ئاوجۆ بەسەربازەكانى "ئامون" دەدات زۆر لىى توپە بون و كوشتيان. بەلام من باو پەم بەم قسەىە نەكرد، چونكە لەبىرمە دواى ئەو دەى "ئاتون" سەرنگون بوو و "ئامون" دەست بەكار بوو "كاپتا" زىندوو بوو و ھەر

ئەۋىش نەيھىلا بچمە ناۋ ئاگرى مەيخانەي "كلكى تىمساح" ەۋە و لاشەي "مريت" و "تھوت" بەيىنمە دەرەۋە.

لەۋكاتانەدا كرىكاران و نۆكەران و بەشىۋەيەكى گشتى تەۋاۋى لايەنگرانى "خاچ" لەناۋ چوبون و ھىچ كەسىكى وايان لى نەمابويەۋە كە ھەۋلى كوشتنى "كاپتا" بەدەن. دواۋى ئەۋەى من لە "تبس" پۆشتىم، سەرەپاى ئەۋەى بېيەند و بارى بالى بەسەر شارددا كىشاپو، بەلام من "كاپتا" م زۆر لەۋە ئازاتر دەزانى كە لەبېيەند و بارىەكى ئاۋادا سەرەپاى ئەۋەى دەيتۋانى سود لەپارىزگارەكانى "ئامون" ەۋەرگىت بەكوشت بەدريت.

كاتىك "موتى" بىنى من بېدەنگ بوم و ھىچ قسەيەك ناكەم، لەناكاۋ تۈپە بوو و وتى: ئايا ئاگادارى ئەۋەيت كە ئىنكارى و سوربۈنەكانى تۆ چ دەرئەنجامىكى لەدواۋى خۇيەۋە بەجى ھىشت؟

تۆ لەدوايىن پۆژەكانىشدا دەتوت: "ئاتون" بال بەسەر ھەموو شوينىكىدا دەكىشىت، بەلام ھەم ئەۋ شىكستى خوارد و ھەم تۆ، ئىستا تۆش پياۋىكى ھەژارت لىدەرچوۋە و دۇنيام كە برسيتە و لەبەرئەۋەش ھاتويت بۆ ئىزە بۆئەۋەى داۋاى تىكە ئانىك لەمن بەكەيت، ھەرۋەھا لەبەرئەۋەى شوينىكت بۆ خەۋتن نىە لەناۋ ئەم كولانەيەدا كە من لەژىر ئەم وىرانەيەدا دروستم كىردۈۋە دەتەۋىت بخەۋىت و سەر لەبەيانىەكەشى كاتىك لەخەۋ ھەلدەستى، داۋاى ئاۋجۆ و ماسى سوپىم لى دەكەيت و ئەگەر يەكسەر ئاۋجۆكەت بۆ نەھىنم داركارىم دەكەيت. تەماشاي ژيانى خۆت و ژيانى من بەكە..... بەھۋى سوربون و پىداگرەكانتەۋە بى لەم وىرانەيە ھىچ شتىكى تر لەدواۋى خۇيەۋە بەجى نەھىشتۈۋە و منىش ھەر لىزەدا دەمرم، بىئەۋەى گۆپىكم ھەيىت، چونكە پارەى كپىنى گۆپىكم نىە و دواۋى مەرگىش لەبەرئەۋەى ھەژارم، كەسىك من ئاباتە بۆ مردوۋخانە و جەستەم مۇميا ناكات و لەگۆردا ئامنىزىت و بۆئەۋەى لاشەم بۆگەن نەكات فېرى دەدەنە ناۋ پوبارى "نيل" ەۋە و منىش ەك ھەزاران كەسى تر كە لەم شارەدا بونەتە خۇراكى "تىمساح" ەكان دەبمە ژەمىكى گيانەۋەرانى پوبارى "نيل".

كاتىك "موتى" ئەم قسانەى كىرد من دەستم كىرد بەگرىان، چونكە ئەۋ كاتانەم ھاتەۋە ياد كە لاۋ بوم و بەھۋى ھەلەۋىزىيەكانمەۋە، ژن و مىردىك كە من ئەۋانم بەدايك و باۋكى خۆم دەزانى بى گۆپ ھىشتەۋە، چونكە بگرە من گۆپەكەى ئەۋانىشم فروشتىبوو بۆئەۋەى بىتۋانم سەرنجى ژنىك كە زۆر بىشەرم و شايستەى ئەۋە نەبوو كە من لەگەلىدا

ھاوخەو بىم بەلای خۇمدا راپكىشتم، كاتىكىش چاوى بەمن كەوت خۇى بەناونىشانى
ژنىكى بەرپىز پىشانى من دا.

ئىستاش "موتى" خزمەتكارم گۆپى نىو ئەگەر من ئەمپۇ بىرم لەو نەكردايەتەو
كەبىم بۇ ئىرە و چاوم بەو بگەوئىت، لەوانەبوو بمرىت و لاشەكەشيان فرىدايەتە ناو
روبارى نىلەو، چونكە كەسىك كە نەسامانى ھەبىت بۆئەوئى لاشەى خۇى مۇميا
بكات و نە دارايىيەكى ئەوتۆى ھەبىت كە گۆپىكى پى بكرىت، دواى مەرگ تاكە گۆپ و
شوىنى روبارى "نىل" دەبىت.

كاتىك "موتى" چاوى بەگرىانى من كەوت تورەيىيەكەى ھىور بويەو و وتى:
"سىنۆھە" خەم مەخۇ من ھىشتا لەژىر وئرانەى ئەم مالدەا بپىك گەم و چەن
گۆزەيەكى پىر لە پۆنى پوھەم ھەيە و ئىستا بپىك لەو گەنمە دەكەم بەئارد و نانت بۇ
دروست دەكەم، دواى ئەوئەش ناننىك لەگەل خۇمدا دەبەم بۆئەوئى گۆزەيەك ئاوجۆى
پى بكرم و بېھىنم بۆت بۆئەوئى تىرى لى بخۆيتەو.

دواى ئەوە من و تۆ پىكەرە لەھەمان ئەم شىوئەنەدا خانويەكى بچوك بۇخۇمان
دروست دەكەين، بۆئەوئى تۆ بتوانى لەناويدا دانىشى و كارى پزىشى خۆتى تىدا
بەپىو بېھىت، سەرەپاى ئەوئى خەلكى بەتەواى ھەژار كەوتون و ناتوان لەبەرامبەر
چارەسەرەكانتدا شتىكت پىدەن، بەلام تۆ لەپوى پزىشكەيەو لەنىو خەلكىدا
ناوبانگىەكى باشت ھەيە و نەخۇشگەلىكى زۆر سەردانت دەكەن.

ئەگەر كەسە نەخۇشەكانىش سەردانت نەكەن، ئەوا خۇم ناھىلم برسى و تىنوت
بىت و پۆژانە دپۆمە ئەو مالانەى ھىشتا بەدەولەمەندى ماونەتەو و جلەكانيان بۇ
دەشۆرم و داواى ئەوئەيان لىدەكەم كە لەبەرامبەردا ئاوجۇم پىدەن، بۆئەوئى بۆتۆى
بېنىم، بەلام تەنھا يەك تكام لەتۆ ھەيە ئەو تكايەشم ئەوئەيە كە لەمەودوا خودايەكى تر
مەھىنەرە مىسر و ئەم شارەو، چونكە ئىمە چ خىرىكمان لەھەموو ئەو خودايەى كە
لەمىسردا ھەيە بىنىو، بۆئەوئى تۆ خودايەكى تر بېنىتە ئەم مىسرەو.

ئەگەر خداكان تواناى ئەوئەيان ببوايە كە چاكسازى لەكاروبار مرقەكاندا بكەن،
ھەزارەھا خودا كە تا ئەمپۇ ھاتونەتە بون چاكسازيان لەم كارانەدا دەكرد، ھەرۈھا
ھەمان ئەم خودايەى تۆ دەتوت ھىچ خودايەك لەر بەھىزتر نى، تەماشاكە چ
بەدبەختىەكى ھىنايە بون و بەچ شىوئەيەك كۆمەلىك شاخدار ئەويان لەناو برد، ناي
شىتى نەبوو كەپىدرا ئەو ھەموو خويىنە پرىژىت و ئەو ھەموو بەدبەختىە بىتە بون و

تۆش ھەرچی سامانی خۆتە لە دەستی بەدەیت و شکست بخۆیت، سەرەرای ئەو ھەموو بەدبەختیەش ھەمان خودا فەرمانەرە واییمان بکات.

ئەوێندە دڵم بۆ "مریت" و "تھوت" دەسووتا، ئەوێندە بەزەیییم بەتۆدا نەدەھاتەو، چونکە تۆ پیاویکی وەک ھەر پیاویکی تر یان میشتکیکی منداڵانەت ھەیە یان شیتتی، چونکە پیاویک، لەبەرئەوێ پیاوێ ھەرگیز ژیر نابێت و بەردەوام بەمنداڵی یان بەشیتتی دەمینیتەو، بەلام "مریت" ژنیکی ژیر و دانبەخۆدارگر بوو و من ئەوم وەک کچی خۆم خۆشدەویست و "تھوت" یش ھەموو شەویک لەباوەشی مندا دەخەوت.

لەبەرئەوێ بەبەردەوامی فرمیسکم دەپشت و دەگریام "موتی" بابەتی گفتوگۆکانی گوپی و وتی: "سینۆھە" تیپەربونی کات چاکسازی لەھەموو شتیکدا دەکات و تۆش ئەم بەدبەختیانە فەرامۆش دەکەیت و بەوشیوەیە گۆنا و جەستەت بەلاوازی نامیننەو، چونکە من وەک کوو پابردوو خواردنی چاک و خۆشت دەرخوارد دەدەم و دوبارە وەک جارێ قەلەو دەبیتهو.

من کە بەھۆی ئەم دڵنەواییانە ئەوێ ھێور بومەو و وتم: "موتی" من نەھاتوم بۆئەوێ بێمە مایە دەردیسەریت، بەلکو لێرە دەپۆم و لەوانەیە بۆماوەیەکی درێژخایەن نەگەرێمەو، لەبەرئەوێش ھاتم بۆئێرە بۆئەوێ چاوم بەو مالە بکەوێت کە بەئاسودەیی تییدا دەژیام و درختە سیبەردارەکانی بەرامبەر ئەم مالە ببینم، بەلام ئیستە وشک بون. ھەرۆھا دەمویست ھەییوانی ئەو مالە کە "تھوت" ی کوڕم تییدا یاری دەکرد بۆجاریکی تر ببینم، بەلام دەبینم ھەییوانی مالەکە پەربوو لەخۆل و خاشاک.

تۆ وتت من شکستم ھیناوە، ئەم قسەییەت زۆر راستە، چونکە سامانی خۆم لەدەست دا، بەلام ھێشتا ئەوێندەم ھەیە کە بتوانم بێک کانزات بۆ بنێرم بۆئەوێ بتوانی شتێک بۆ خۆت بکڕیت و ئەگەر حەز دەکەیت لێرە نۆژەن بکەرەو و تییدا بژی. من لەگوتەکانی تۆ کە دەزانم لەدڵسۆزیەو سەرچاوە دەگریت، بێزار نەبوم، ئەوکاتانە کە زمانت وەک چزی ھەنگ وایە، پۆخت لیوانلیوی سۆز و خۆشەویستیەو ئیستاش مالناواییت لێدەکەم و ھەر ئەمڕۆ یان سبە، بێک کانزات بۆ دەنێرم. بەلام "موتی" دەستی کرد بەگریان و خۆلی کرد بەسەر خۆیدا و وتی: من ناھێلم پڕۆیت، چونکە بەچاوەکانتدا دیارە کە برسیتە و دەبیّت خواردنیکت بۆ لی بنێم بۆئەوێ بێخۆیت و کەمێک ھێز بەبەرتدا بیتهو.

من بۆئەوێ "موتی" دلگران نەكەم، مامەوێ تا ئەوێ خواردنیکی بۆ لێنام و خستیە بەردەم و منیش دەستم کرد بەخواردنی ئەو چیشتە، بەلام تامەزرۆی خواردن نەبووم، چونکە بەردەوام بیرم لای "مریت" و "تهوت" بوو و نەیاندهیلا بەتامەزرۆوە چیشتەكەم بخۆم.

"موتی" بەردەوام دەیوت: "سینۆهه" بخۆ و كەمێك هێز بەبەر خۆتدا بهێنەرەو... بۆئەوێ هەمیشە تامی خواردنی منت لەبیر بێت، چونکە پێشبینی ئەوێ دەكەم سەرەرای ئەوێ ئەو بەدەختییانەێ كە بەسەر تۆدا هاتوو، دوبارە خۆت گرفتاری بەدەختیگەلیکی تر دەكەیت، بەلام هەوێ ئەوێ بەدە كە زووتر بگەرێتەوێ و من چاوەڕێی گەڕانەوێ تۆم، ئەگەر بابەتی كڕینی گۆرەكەم بەئەنجام بگات، چیتەر خەمی نایندە ناخۆم، لەبەرئەوێ هێزی جەستەم بەتەواوی لەناو نەچووێ و دەتوانم لەرێی جل شورین و لێنانی چیشت لەمالی دەولەمەندەكاندا-ئەو پۆرەێ ناخواردن ئاسایی بویهوێ و بەئاسانی گەنم بەدەست بێت-منیش دەتوانم بژێوی ژيانم داين بكەم.

ئەو پۆرە من تا كاتی خۆرئاوابون لەو كولانەیهدا لەلای "موتی" بووم، زۆر خەمگین بوم و لەدلی خۆمدا دەموت: هەر ئەوكاتەێ بڕە كانزاكەم دا بە "موتی" چیتەر پێ نانیمة ئەم وێرانەیهوێ، چونکە بەشیوێهێك بەبیینی ئەم وێرانەیهوێ پۆحم پەڕێشان دەبێت كە خۆم تەنھاتر و بەدەختەر لەهەر كاتیکی تر دەزانم. ماوێهێك پێش خۆر ئاوابون پۆشتم بۆ كۆشکی زێڕینی فەرمانرەوايی و بڕێك كانزام لەوێ هێنا و دام بە "موتی". ئەوكات مائاوايیم لە "موتی" كرد و وتم: ژيانی خۆت بەشیوێهێك پێك بهێنە كە وەك بلیی لەم ساتە بەدەواوێ هەرگیز من نابینی، بەلام ئەگەر هەر هەلیكم بۆ بڕەخسێت دەگەرێمەوێ بۆلات.

كاتێك لەو وێرانەیه گەڕامەوێ بیستم بەشیك لەئاسمانی "تبس" بەهۆی بلیسەێ ئاگرەوێ پۆناك بووێ و دەنگی موزيك لەهەندێك كۆلاندایەستریت، دواي ئەوێ ئاگاداری ئەوێ بوم لەبەرئەوێ ئەو پۆرە پۆرێ تاج لەسەر نانی "توت ئانخ ئامون"ە، خەلكی شادی خۆیان بەو بۆنەیهوێ دەرەبێن.

کردنه‌وه‌ی په‌رستگای "سخ مت" ی خودای جه‌نگ

له‌هه‌مان ئه‌و شه‌وه‌ی که "تبس" به‌بۆنه‌ی تاج له‌سه‌رنانی فیرعه‌ونی تازه‌ ناگری داگیرساندبوو و موزیکی ده‌ژهند، کاهینه‌کانیش له‌ژیر پۆشنایی مه‌شخه‌له‌کاندا له‌ناو په‌رستگای "سخ مت" ی خودای جه‌نگ که چل سالّ له‌مه‌و پیش داخراوبوو کاریان ده‌کردو گیای هه‌رزهی ناو په‌رستگاکیان ده‌که‌ندو جلیکی که‌تانی سورباویان ده‌کرده‌به‌ری په‌یکه‌ری خودای جه‌نگ و هیماکانی جه‌نگ و وێرانکاریان به‌په‌یکه‌ره‌که‌وه هه‌نده‌واسی. چونکه "نامی" به "هورم هب" ی وتبوو: ئه‌ی کوپی شه‌هین-هورم هب له‌سه‌رده‌می مندالی و لایه‌تیدا به‌به‌رده‌وامی له‌گه‌ل شه‌هینیکدا پێی ده‌کرد و ئه‌وی له‌پیش خۆیه‌وه ده‌هینایه‌ فڕین و ده‌یوت که کوپی شه‌هینه-فوویان کرد به‌ بوقه‌کاندا و جه‌نگ ده‌ستی پێکرد، بۆئه‌وه‌ی نه‌ته‌وه‌ی میسر به‌هۆی توشبونیان به‌جه‌نگه‌کانه‌وه، ته‌واوی به‌دبه‌ختیه‌کانی خۆیان بۆ نمونه‌ فیرعه‌ونی درۆزن به‌ فه‌رامۆشی بسپێرن.

ده‌ست به‌جه‌نگ بکه‌ بۆئه‌وه‌ی خه‌لکی ماوه‌ی ئه‌وه‌یان نه‌بیّت، بیر له‌شتگه‌لیکی تر بکه‌نه‌وه و له‌برسیه‌تیدا بنائێ و له‌جه‌نگه‌کاندا به‌شانه‌زیه‌وه خۆت پیشان ده‌، بۆئه‌وه‌ی شازاده‌ خانم "باک‌تاتون" به‌خۆشی و ئاره‌زویه‌که‌وه بیّت به‌پیریته‌وه و رازی بیّت به‌وه‌ی شوت پێ بکات.

ئه‌وه‌بوو "هورم هب" به‌ره‌زانه‌ندی "نامی" و کاهینه‌کانی "نامون" فه‌رمانی دا په‌رستگای خودای جه‌نگ بکاته‌وه، بۆئه‌وه‌ی له‌پۆژی دوایدا بتوانیّت سه‌ردانی ئه‌م په‌رستگایه‌ بکات و داوای هاوکاری له "سخ مت" ی خودای جه‌نگ بکات که سه‌ری وه‌ک شیر و جه‌سته‌ی وه‌ک ژن بوو.

له کاتیځدا فیرعه ونی تازه، له گهل هاوسهر و بوکه له کانیدا سهرقالی یاری ناشتنی مردووه کان بوو، له ناو په رستگاکانی "تبس" دا ناوی "ئه خناتون" یان سپرپه وه و ناوی "توت ئانخ ئامون" یان دهنوسی و "نامی" به ناوی فیرعه ون ولاتی به پړوه دهربرد و سهرانه ی دهنه سهند و زهوی دهوله تی به هر که سیک که خوی بیویستایه دهنه خشی و کاهینه کان ی ئامونیش به هو ی له خوبایی له راده به دهریان که له سهرکه وتنه کانیا نه وه سهرچاوه ی دهگرت له پیستی خویاندا جییان نه دهنه بویه وه، چونکه له ناکاو ته واوی سامان و دارایی رابردویان که له دهستیان دابوو، به دهست هیئایه وه. "هورم هب" یش دهیویست له به دهسته هیئانی سهرکه وتنه کانیدا له وانی تر به جی نه مینیت و نه ویش وه که نه وانی تر ناویانگی دهریکات و خه لکی بزائن کوپی "شه هین" له مهر دوا یه کیکه له کاربه دهسته سهرکه یه کان ی میسر و ده بیت وه که نه وانی تر پړز له میش بگرن.

نه وه بوو له پړژی دوا ییدا، بوقی سهر بازه کان "هورم هب" له شه قام و گوړه پانه کان ی میسر دا دهنگی دایه وه و چوارپیکان نه وه هواله یان به خه لکی راگه یاند که نه مپړ دهروازه ی مسینی په رستگا "سخ مت" ده کریته وه و "هورم هب" له گهل ههنیک له سهر بازه کان ی ده روات بو نه وه په رستگایه و قوریانی پیشکه شی "سخ مت" ده کات.

له و پړژه دا "هورم هب" پیی وتم: که بو ته ماشا کردن سهر دانی نه وه په رستگایه بکه م دوا ی نه وه ش ئاگاداری نه وه بووم که دهیه ویت دهسته لات و هیزی خویم پی نیشان بدات.

ده بیت نه وه ش بلیم نه وه پړژه "هورم هب" ده یزانی که له ناو خه لکی میسر دا دهر ده که ویت، بویه بو نه وه ی به شیوه یه کی روکه ش په رستانه خوی پیشانی خه لکی نه دات نه سپی گالیسکه جهنگیه کان ی خوی به پهری شه پولداری نه عامه نه رازانده وه و بزیسکه ی چهرخی گالیسکه کان ی به پوپوشی ئالتونین دانه پوشی و ته نها دوو داسی مه زن و تیژی وه که نه داسانه ی که له گوړه پانه کان ی جهنگدا، له پیش گالیسکه کانه وه داده کوترین، به گالیسکه کانه وه به سته وه، له دوا ی گالیسکه که ی نه ویشه وه سهر بازه نیزه داره کان به شیوه یه کی سهر بازی پریان ده کرد و ههنگاوه سهر بازیه کانیا ن له سهر سهنگ فهرشی شه قامی به رده م په رستگا دهنگدانه وه یه کی مه زنی دروست ده کرد.

له دواي نيزه داره کانيشه وه، سهربازه پره شپيسته کان پييان ده کرد، بۆنه وهی ههنگاوه سهربازه کانيان پيکه وه بگوازنه وه، له کاتي ريکوردنيان ته پليکيان بۆ ليده دان که له پيستی مروژ دروست کرابوو.

خه لکی به ترس و حه سره ته وه ته ماشاي سهربازه کاني "هورم هب" که له تييرياندا روخساريان دهره وشايه وه ده کرد و ده يانزانی که خواردنی ئه وانيان بۆ سهربازه کان به کارده هينا. کاتيک گاليسکه ی "هورم هب" له بهرام بهر پرستگادا راوه ستا و پيی نايه سهر زهوی و خه لکی چاويان به بالای بهرز و شانی پانی که وت، به شيوه يه کی ناديار ههستييان به وه کرد که هيشتا کو تايی به به دب ختيه کانيان نه هاتوه، به لکو تازه ده بيت بهرگه ی به دب ختيه تازه کانيان بگرن.

"هورم هب" له گه ل سهر کرده ی هيژه سهربازيه کاني خويدا پيی نايه ناو پرستگا که وه و کاهينه کانيش به دهسته خويئاويه کانيانه وه پيشوازيان لي کرد.

من وهک ميسريه کاني تر ((جگه له وانه ی که زور پيربون)) هيشتا به چاری خوم ئه وه نه بينيبوو که به چ شيوه يه که مه راسيمي کردنه وهی خودای جهنگ به پروه ده بريت، بۆيه له دهستی خويئاوی کاهينه کان سهرم سوپما.

دواي ئه وه بينيم، کاهينه کان "هورم هب" يان برده لای په يکه ری "سخ مت" "سخ مت" خودايه که بوو که سهری وهک شير و سينه و مه مکيکی وهک مروقي هه بوو و له و روژدها جله ئه رخه وانه که يان خه لتانی خوين کرد.

ئه و شوينه ی که په يکه ره که ی "سخ مت" ی تييدا بوو، توژيک نيوه تاريک بوو و وهک بليی "سخ مت" به چاويکی زهق و کراوه وه ته ماشاي "هورم هب" ده کات.

کاهينه کان له بهردهم په يکه ره که دا، سی دليان دا به ده ست "هورم هب" وه و پييان وت که له سهر ميحرا بيدا بيانگوشييت، من له هه مان ئه و کاتدا وا ليکم دايه وه که ئه وانه دلی مه ريان گویره که بن، به لام کاتيک ليی وردبومه وه بينيم که دلی مروقه.

کاتيک "هورم هب" دلی خويئاوی مروقي به مه ردوو دهستی گرت، له سهر ميحرا به که دا ده يگوشين و له ناو دله کانيشه وه خوين ده هاته دهره وه، کاهينه کاني چوارده وری په يکه رو "هورم هب" سه مايان ده کردو هه ريه کيکيان چه قويه کيان به دهسته وه بوو ده ياندا به نيوچاواني خويانداو خوين به سهر جله سپی و پوچانيه

كانياندا دەرپژا و ديمهنيكى ترسناكى وەك ديمهني پۇژانى جەنگى ناوخوى و كوشت و كوشتارى "تبس" دەھىنايە بون.

كاھينەكان لەكاتى سەماکردندا پيکەووە ئەمەيان دەھىنايە زمان:

((ئەي ھورم ھب، کوپى شەھىن، لەجەنگى داگيركارى بگەرپرەووە بۆئەوھى "سوخ مت" لەپايگاي خوى بيته خوارەووە و بەپوتى تۆ لەباوھش بگريئت.))

كاتيك "ھورم ھب" خوينى لەدلى گەرمى مرقەكان ھەلپرشت، لەسەر مېحراپەكەدا ھەلى گوشتى دواى ئەو لەپەيكەر و مېحراپەكە دور كەوتەووە و كاھينەكانيش بەدەم سەماکردنەووە، لەكاتيكدا كە پوخسار و جلە سپيەكانيان لەخوينى سور وەرگەرپابوو لەگەل ئەودا تابەردەرگاي پەرستگا پۇشتن، دواى ئەو "ھورم ھب" لەپەرستگا پۇشتە دەرەووە و گەشتە لای گاليسكەكەى خوى و سواری بوو و ئەوكات پوى لەخەلكى ميسر كرد و دەستەكانى خوى پيشانى خەلكى دا و بەدەنگيكي بەرز وتى:

ئەي خەلكى ميسر، گوئى لەگوتهكانم بگرن، من "ھورم ھب" كوپى شەھىنم كە سەرکەوتنى ميسرم لەدەستدايە و ھەموو ئەوانەى لەگەل مندا لەجەنگى پيرۇزدا بەشدار دەكەن، بەلينيان پى دەدەم كە شانازى ھەتاھەتايى دەبيته بەشيان.

لەمكاتەدا گاليسكە جەنگيەكانى "ھاتى" لە بيابانى "سينا"دا لەحالى جولاندايە و پيشەنگەكانى ئەمانەش لەميسرى خوارودا سەرقالى كوشت و كوشتار و تالانين و ھيچ كاتيك ميسر دوچارى ئەم جۆرە ھەرەشانە نەبوووەتەووە و لەبەرامبەر ئەم ھەرەشەيەدا كە لەمەردا ھەرەشە لەميسر دەكات، ھيرشى خيلەكانى "ھيك سوس" لەكۇندا بۆ ميسر، زۆر بينرخ ديته بەرچاو.

لەشكرى سەربازى "ھاتى" يەكان گەشتوووتە ميسر و ئيوەش نازانن كە ئەمانە چەنيك بينبەزەين و بەچ شيوەيەك پيشەى نەتەوھى ميسر وشك دەكەن، لەشكرى سەربازى "ھاتى" بگاتە ھەر شارېك ويرانى دەكات و سەربازى دژمن تەواوى ژن و منداڵەكان وەك دەستكەوتى جەنگ بەديلى دەگرن بە كەنيزەيى دەيانبەن بۆ خويان، تەواوى پياووە بەجىماوھەكانيش كويژ دەكەن، بۆئەوھى بتوانن بيانبەستتەووە بەبەرداشەكانى خويانەووە و تەواوى كوپە لاوھەكانيش بەديلى دەگرن، بۆئەوھى لەبازارى كۆيلە فرۆشەكاندا بيانفرۆشن.

ئەو شوئەنى گالیسكە جەنگیەكانى "هاتى" لئوھ تئپەرئەت، بۆماوەى يەك سالى تر "بەواتا ۲۷ ھەزار سال" گيا لەو زەویەدا ناپوئەت و ھەر لەبەرئەوھش من بانگەشەى ئەوھ دەكەم كە دەبیئت جەنگى پیرۆز لەبەرەمبەر دژمنى بیبەزەیییدا دەست پئیبكەین.

ئەم تئكۆشەنە پیرۆزە جەنگىكە كە ئئیمە بۆ پاراستنى ژن و كۆر و كچ و پیاوانى ژیر و پاراستنى خوداكانمان دەست پئیدەكەین و من ئەو دڵنایاییەتان پئى دەبەخشم ئەگەر خۆبەخشەنە بەشدارى لەم جەنگەدا بكەن، ئەك تەنھا پاشەكشە بە سەربازەكانى "هاتى" دەكەین، بەلكو وەك رابردوو سوریاك دەگەرئیننەوھ بۆ خۆمان، ھەموو میسرێك سود لەپەییوھندى سوریا بەمیسرەوھ وەرەگرت و خەزئەنى مالى ھەر میسرێك وەكو رابردوو پەر لەگەنم، كاسەكانیشى پەر ئاوجۆ دەبیئت.

ئەى خەلكى میسر، قۆناخىكى درئزخایەنى ترسنۆكى و لاوازی كارىگەرەكى نالەبارى پئى بەخشیوین و دژمنانى میسر بیئشەرم بون، ئەك تەنھا سوریايان لەئئیمە سەندووھتەوھ، بەلكو ئئستا دەیانەوئەت نیشمانى پەشى خودای میسریمان لئى زەوت بكەن و ولاتى ئامون و خودایانى تر وئیران بكەن و لەباتى ئاو لەپوبارى "نیل" خوئین بروت.

كاتژمیر دەئیت كاتى ھەستان و بەرئیکەوتن و خوئین پشتنە، ھەر كەسێك لەم جەنگەدا بەشدارى بكات و لەگەل مندا بكەوئە پئى، خەزئەنیەكى پەر لەگەنم بەدەست دەھئینئەت و لەئایندەشدا، لەدەستكەوتە جەنگیەكاندا بەشدار دەبن.

ئەگەر ھەندىك پیاو نەیانەوئەت لەم جەنگەدا بەشدارى بكەن، من بەزۆر دەیانبەم بۆ كۆلبەرى و بەم شیوھەش بیانەوئەت و نەیانەوئەت لەم جەنگەدا بەشدارى دەكەن، بیئەوھى خەزئەنیەكى پەر لەگەنم وەرگرن و لەئایندەدا لەدەستكەوتە جەنگیەكاندا بەشدار دەبن بەدرئزایی تەواوى ئەو جەنگە، سەرەرای ئەوھى كۆلبەریان پئیدەكرت، دەبیئت ببنە ماھى گالئە و توانجى سەربازەكانمان.

بۆیە بەھیواى ئەوھم كە ھەر پیاوێكى میسرى كە دەتوانئەت نئزە یان شمشیر بوەشیئەت، بكەوئە پئى و لەگەل مندا بیئت بۆ گۆرەپانى جەنگ، ئئستا ئئیمە بەھوى لاوازی و كەمتەر خەمى و سوربون و پئیداگرى ئەو كەسانەى تا ئەمرو لەمیسردا دەستەلاتیان لەدەستدابوو بونە ھوى ئەوھى لەئئستادا ھیچمان لەدەستدا نەبیئت و

وشكەسالى ۋەك تيمساحى برسى ئىمە خستوۋتە ژىر چاودىرى خۇيەۋە، بەلام سەرکەۋتن دەبىتتە ھۇي ئەۋەي گەنم و ئاۋجۇ و كانزايەكى فراۋانمان دەست بکەۋىت. ھەرکەسنىك لەم جەنگەدا بکوژرئىت پاستەوخۇي دەچىتتە جىھانى خۇرئاۋاۋەۋە و خوداى مىسر بۇ ھەتا ھەتا پارىزگارىان لىدەكات و ھەرکەسنىك زىندور بمىنىت، لەدەستكەۋتى سەرکەۋتنەکاندا بەشدار دەبىت، بەلام بۇ بەدەست ھىنانى سەرکەۋتن، دەبىت قوربانىيەكى زۇر بدەين.

"ھورم ھب"ى كوپى شەھىن دەلىت ئەي ژنانى مىسر تال بۇ كەۋانەكان بچنن، ئەگەر پىشكى گىيى و پىخۇلەي ئاژەلتان دەست نەكەۋىت، بەپرچتان ئەو تالە دروست بكن و ھاۋسەر و كوپەكانىشتان بنىرنە گۆرەپانى جەنگەرە، ھەرۋەھا ئەي پىۋانى مىسر لەھەموو كانزايەك نوكى سەرنىزەيەك دروست بكن و لەگەل مندا بىن بۇئەۋەي بەشدارى لەو جەنگەدا بكن، كە جىھان ھىشتا ھاۋشىۋەي ئەو جۇرە جەنگەي نەبىنىۋە.

"ھورم ھب" دەلىت لەم جەنگەدا فىرەۋنە مەزنەكان و تەۋاۋى خودايان، بەتايبەت "ئامون" پىشتۋانى لەئىمە دەكات و ئىمەش بەشىۋەيەك لەسەربازەكانى "ھاتى" دەدەين كەلەكاتى ھەلەاتندا نەۋىرن تەماشاي دۋاي خۇيان بكن. ئىمەش دۋايان دەكەۋىن و زەۋىيەكانى "سىنا" و سورىا بەخۋىنى ئەۋان سور دەكەين، بۇئەۋەي لەپىنى ئەو خۋىنەۋە، نەنگى مىسر بشۋرىنەۋە و لەناۋى بىەين.... ئەي خەلكى مىسر گويم لى بگرن.... گوتەكانى "ھورم ھب" كوپى شەھىن و داگىركەرى ئايندە كۇتايى پىنەات.

كاتىك كۇتايى بە وتارەكەي "ھورم ھب" ھات دەستە خۋىناۋىيەكانى ھىنايە خۋارەۋەۋە ئەۋكات دەنگ لە بوقەكان بەرز بۋىەۋە و سەربازەكان بەنیزە پىكەۋە دەياندا لەپىشتى قەلخەنەكانىاۋ پىكانىان بەتوندى بەزەۋىدا دەكىشاۋ خەلكىش لەۋرۋاندا دەستيان كرد بەھات و ھاۋار و "ھورم ھب" بەدەم زەردەخەنەۋە بەلىخورى گالىسكەكەي وت: بړ... و سەربازەكانى لەنىۋ خەلكىدا پىيان بۇ گالىسكەكەي دەكرەۋە بۇئەۋەي بەنىۋاندا تىپەپىت، بەلام خەلكى بەردەۋام ھاۋارىان دەكرد. لەو پۇژەدا تىگەشتەم كە مەزىترىن شادى بەكۆمەلى نەتەۋەيەك لەۋەدايە كە ۋەك ئەم كۆمەلگايە ھاۋار بكن بىئەۋەي بزەنن بۇچى ھاۋار دەكەن و لەكاتى ھاۋار كردندا چى دەلىن، چونكە كاتىك

خەلکی پێکەوه لەگەڵ یەکترا ھاوار دەکەن خۆیان بەکەسیکی بەهێز لەقەڵەم دەدەن و واخۆیان نیشان دەدەن کە بۆ مەبەستیکی پەوا و پێرۆز سەرقالی ھاوارکردن.

دوای ئەوە "ھورم ھب" بەرەو پووباری "نیل" پۆشت بۆئەوێ سواری کەشتیەکەی خۆی ببیت و بەرەو میسری خوارو بەرێ بکەویت، لەبەرئەوێ دەیزانی پێویستە لەوێ ئامادە بیت، چونکە هیزی سەربازی "هاتی" گەشتبۆنە ئەوێ.

من کە دەمزانی "ھورم ھب" دوای ئەوێ سواری کەشتیەکەی دەبیت دەپوات، بۆیە پۆشتم بۆ لای و وتم: فیرەون "ئەخناتون" کە من پزیشکی تایبەتی ئەو بوم مردووە، بۆیە چیت پێویستی بە کون تیکردنی سەرنیە و من ئازاد بوم و دەتوانم بۆ ھەر کوی خۆم بمەوێت بڕۆم.

لەلایەکی ترەوێ جەزناکەم لە "تبس" دا بمیئەو، چونکە دوای ئەو کارەساتە هیچ شتێک لە "تبس" دا من خۆشحال ناکات، بۆیە دەمەوێت لەگەڵ تۆدا بێم و بەشداری شەپ بکەم و بزەم دوای جەنگ کە ساڵھایە لایەنگری بویت، نەتەوێ میسر چ سودێک لەسەرکەوتنەکانی تۆ وەرەگریت.

"ھورم ھب" وتی: من خۆبەخشیینی تۆ بۆ ئەم جەنگە بە بەختیکی باش لەقەڵەم دەدەم، چونکە چاوەڕێی ئەوێ نەدەکرد کە تۆ چاپۆشی لەحەوانەوێ و ئاسودەیی خۆی بکەیت، گەرچی لەگۆرەپانی جەنگدا بۆ پاشەکشە پیکردنی سەربازەکانی دۆژمن هیچ کاریک لەتۆ ناوەشیئەو، چونکە ناتوانیت شمشیر و نیزە بوەشیئیت، بەلام پزیشکیکی تەردەستی و من دەتوانم سود لە پزیشکی تۆ وەرگرم و لەو باوەڕەدام کە سود لەزانیارە پزیشکیەکان وەرگیریت، بەلام ئەوێش بزەنە کە "هاتی" یەکان سەربازگەلیکی بێبەزەیین و لەوانەیە لەگۆرەپانی جەنگدا بتکوژن.

وتم: "ھورم ھب" من ولاتەکەیی ئەوانم بینووە و بێبەزەیی ئەوانم لەولاتەکەیی خۆیاندا بەرچاو کەوتوو، بەلام لە سەربازەکانی "هاتی" ناترسم، چونکە کاتێک مڕۆڤ ئومیدی ئەوێ نەبیت کە لەجەنگدا خۆشەختی بەدەست بەیئیت ئەوا ناشترسیت.

"ھورم ھب" وتی: سەربازەکانم ناحەقیان نەبوو کە لەجەنگی "خیری" دا تۆ بەکوپی کەر بانگ بکەن، چونکە وەک گویدریژ ھەست بەھیچ ترسیک ناکەیت. ئەوکات سەول لیدەرەکان سەولە درێژەکانیان ھینایە جۆلە و کەشتی کەوتە پێ و ئەو کەسانەیی کە لەکەنار پووباردا کۆبووبونەو دەستیان کرد بەھەلەلە لیدان.

"هورم هب" ته ماشایه کی کردن و هه ناسه یه کی قولی هه لمژی و وتی: ئه وهی من له وتاره که مدا به خه لکیم راگه یاند زۆر کاری تیکردن... دوا ی ئه وه به ره و ژوره که ی خوی پوشت و وتی: دهمه ویت دهسته خویناویه کانم پاک بکه مه وه و بیان شووم.

دوا ی ئه وهی دهسته کان ی له ژوره که دا شوورد وتی: بۆنی خوین له دهسته کانم دیت و من پیش ئه وهی برۆم بۆ په رستگای "سخ مت" نه مده زانی که کاهینه کان ی په رستگا چهند مروقیك ده که نه به قوربانی و ناحه قیشیان نه بوو، چونکه ده رازه ی په رستگایه ی ئه وان چل سال له وه و پیش نه کرابویه وه و ئاره زوی ئه وه یان ده کرد که دوا ی کردنه وهی ئه م په رستگایه، قوربانیه کی سه رنچراکیش پیشکه شی ئه م خودایه بکه نه، هه ره به ره وهش پیش کردنه وهی ئه م په رستگایه دا وایان لیکردم چهند که سیک له دیله کان ی "هاتی" و سوریا یان پیبدهم.

کاتیک بیستم که کاهینه کان له و پوژده چهند مروقیکیان کردوه به قوربانی بۆ "سخ مت" نه ژنۆم که وته له رزین. که رچی من له په رستگادا به چاوی خۆم بینیم که دلی مروقه کانیا ندا به ده ست "هورم هب" ده، بۆئه وهی به سه ر میحرا به وه بیانگو شیت و خوینی ناو دلله کان برژیتته ده ره وه، به لام به وه دلنه وایی خۆم ده دایه وه که دلی مروقه کان به شیوه یه که به لای منه وه پون نیه، به ده ست کاهینه کان گه شتووه، به لام گوته ی "هورم هب" ئه و گومان ی له مندا نه هیلا و زانیم که کاهینه کان ی "سخ مت" دیله کان ی "هاتی" و سوریا یان له په رستگادا به ده ستی خو یان کوشتووه و دلیان ده ره ی ناو و دا وایانه به "هورم هب" بۆئه وهی خوینیان پیشکه شی خودای جهنگ بکات. "هورم هب" وتی: کاتیک کاهینه کان دا وایان لیکردم که چهند دیلیکیان پی بدهم، نه مده زانی مه به ستیان چیه و چیان پی ده که نه، به لام کاتیک له به رام به ر میحرا بدا دلیانم بی نی، سه رم سو رما.

سه ره رای ئه وهش ئه گه ر "سخ مت" به و قوربانیه پازی بیت و ها و کاریمان بکات، من ئه م رودا وه به بینرخ ده زانم، چونکه هه نو که ساتیکه که ئیمه پیویستمان به ها و کاری هه موو خودایه که چ نیر بیت یان می. ئه وهش بزانه که له به رچاوی مندا نیزه و شمشیریک که له رپی ده ستی سه ربازیکی ئازا وه ده وه شینریت، زۆر له به ره که تی خودا کان به به هادارتر ده زانم، به لام به لایه نی که م سودی قوربانی ئه وه یه که کاهینه کان به و قوربانیه پازی بون و ئیمه لیان ئاسوده خه یال ده بین و کاتیکیش من ده چمه ناو

گۆرپانی جەنگەوہ بیرم لەهیزی دواوہ ئاسودە دەبیئت و دەزانم کە کاهینەکانی پەرستگا دەست بەھاندان و فیتنە نانەوہ ناکەن.

دوای ئەوہ من بە "ھورم ھب" م وت: وتارەکە "ئۆرشەلیمت زۆر باشتربوو لە وتارەکە "ئەمپووت".

"ھورم ھب" وتی: ئەو وتارە "کە لەگۆرپانی جەنگدا بۆ سەربازەکان ئەنجامم دا، دەبیئت جیاوازی بیئت لەو وتارە "کە بۆ خەلکی دەدریئت، چونکە سەربازەکان ناتوانن لەپێی وشە چینی و بەکارھێنانی دەربڕینگەلیکی بەرجەستە و پێ و پوچەوہ فریو بدەیت. لەکاتیکی نەتەوہیەکی گەژە (تایبەتمەندی سروشتی ھەر نەتەوہیەکی گەژەییە) باوہر بەرستە و وشەگەلیکی بەرجەستە کە ھزار جۆری پرستە و وشە "ئەو بەئەندازە "کا"یەکی نرخی نیە دەکات و وا دەزانیت کە بەم وشانە دەتوانیت جیھان بگۆریت. بۆئەوہی گەژەیی نەتەوہیەکت بۆ دەریکەویت، نمونەیکە بۆ دەھینمەوہ و بەلگە "منیش ھەمان ئەم وتارە "کە ئەمپووت بۆ خەلکیم ئەنجامدا. ئەم وتارە وەک ئەو وتارە وایە کە لەسەرەتای دروست بونی جیھانەوہ تانیستا تەواوی سوپاسالارانی جەنگ و وتارییژان لەسەرەتای ھەر جەنگیدا دەھیننە زمان و هیچ شتیکی نوێی تیدا بەدی ناکریت، بەلام دلنایات دەکەمەوہ کە ئەم وتارە "من لەسەر بەرد ھەندەکوێن و بۆ نەوہکانی داھاتو بەجیی دەھیلن، چونکە ئەم نەتەوہیە لەوباوہرەدان کە من شتگەلیکم وتووہ کە لەوہوپیش ھەرگیز نەوتراوہ. من لەوتارەکاندا وتەم: ئەم جەنگە وەک تیکۆشانیک وایە، بۆ پاشەکشە پیکردنی ھێرشبەران و لەسەرەتای دروست بونی جیھانەوہ تا ئەمپووت ھەرکەسیک ویستویەتی جەنگیک بەرپا بکات ھەمان ئەم قسانە "کردووہ و هیچ جەنگیک لەجیھاندا دەستی پینەکردووہ کە ھەلگری لایەنیکی پیروژ نەبیئت.

منیش وتەم: ئامانجی ئێمە دەبیئت ئەوہ بیئت کە ھێرشبەران راوبنن و نەھیلن زەویە رشەکانیان بکەویتە دەست و بۆئەوہی ئەم نەتەوہیە بترسینم، ھەرەشە "ھاتی" لەوہیکە ھەبە مەزنتەر پیشان بەدەم.

من نالیم مەبەستی پاشەکشە پیکردنی "ھاتی" م نیە و ئەوہی وتەم راست بوو، بەلام ئامانجی کووتایی من شکست پێھێنانیان نیە، بەلکو پرگایە "کە بۆ گەشتن بەمەبەستی خۆم.

مه‌به‌ستی منیش ئه‌وه‌یه که سه‌رکه‌وتن و پیروزی به‌ده‌ست بهیتم، بۆئوه‌ی بتوانم
 فه‌رمان‌په‌وایی خۆم له‌سه‌ر کورسی دانیشیتم و شازاده خانم "باکقاتون" له‌ئامیز بگرم.
 ئامانجی سه‌ره‌کی من ئه‌وه‌یه که له‌پێ کوشتنی هه‌زاران سه‌ربازی "هاتی" و
 میسرپه‌وه ببه‌ خاوه‌نی شانازی و مه‌زنی و نه‌ته‌وه‌که‌شم وه‌ک یه‌کێک له‌خودایان
 ته‌ماشام بکه‌ن و هیچ شازاده خانمێک له‌پێک هیئانی ژیا‌نی هاوسه‌ری له‌گه‌ل مندا په‌ت
 نه‌کاته‌وه، به‌لکو به‌پێچه‌وانه‌وه شانازی به‌وه‌وه بکات که ده‌بمه‌ برای ئه‌و.

من وتم ئه‌م جه‌نگه جه‌نگێکی پیروزی و به‌رگیرکاریه بۆ راوانانی دوژمن له‌میسر، به‌لام
 دوا‌ی ئه‌وه‌ی "هاتی"م شکست پێهێنا ده‌ست به‌سه‌ر سو‌ریادا ده‌گرم و دوا‌ی
 داگیرکردنی سو‌ریا هه‌رکاتی‌ک به‌مه‌وێت، ته‌وا‌وی ولاتی جیهان داگیر ده‌که‌م، بگه‌
 له‌وکاته‌دا ناوی ئه‌و جه‌نگانه ده‌نیم "جه‌نگی پیروزی" و خه‌لکیش به‌هۆی گه‌مژه‌یی
 سو‌رشتیا‌نه‌وه باوه‌ر به‌م وشه‌یه ده‌که‌ن.

باوه‌رم به‌خودایان نیه که له‌جه‌نگه‌کاندا هاوکاریمان بکه‌ن، چونکه خوداکان
 ناتوانن پارێزگاری له‌خو‌یان بکه‌ن، چ بگات به‌وه‌ی له‌جه‌نگه‌کاندا هاوکاریمان بکه‌ن،
 به‌لام ئه‌م‌پۆ به‌م وتاره‌م له‌به‌رامبه‌ر ئه‌م نه‌ته‌وه‌یه‌دا بۆ به‌ده‌ست هیئانی سه‌رکه‌وتن
 له‌جه‌نگدا، داوا‌ی پشتیوانی و هاوکاری‌م له‌خوداکان کرد، له‌به‌رئوه‌ی ده‌زانم ئه‌م
 نه‌ته‌وه‌یه گه‌مژه‌یه، به‌بیستنی ئه‌م قسه‌یه خوشحال ده‌بن و وا هه‌ست ده‌که‌ن که
 خوداکان به‌هانا‌مانه‌وه دین و هاوکاریمان ده‌که‌ن و هاوکاری ئه‌مانه له‌جه‌نگه‌کاندا
 کاریگه‌ری خۆی ده‌بێت، به‌تایبه‌ت له‌من پازی و خوشحال ده‌بن، چونکه واهه‌ست
 ده‌که‌ن منیش به‌نه‌ندازه‌ی ئه‌وان گه‌مژه و بێ‌میشکم که پشت به‌هاوکاری خوداکان
 به‌هه‌ستم.

من ئه‌م‌پۆ له‌م وتاره‌ی خۆمدا هیچ شتی‌کم ده‌رباره‌ی گرفته‌کانی ئاینده که له‌م
 جه‌نگه‌دا چاره‌پێی سه‌ربازه‌کان ده‌کات نه‌کرد، چونکه گرفته‌کانی جه‌نگ وه‌ک
 هه‌لهاتن و ئاوابونی خۆره، که به‌دڵنیا‌یه‌وه له‌کاتی خۆیدا هه‌لدی‌ت و پێویست به‌وه
 ناکات پیش ئه‌وه‌ی خه‌لکی ئاماده‌بونی خو‌یان بۆ ئه‌م جه‌نگ نیشان بده‌ن بیاترسی‌تم.
 ئه‌م‌پۆ من کۆمه‌لێک ئاشنایانم له‌ناو ئه‌و کۆمه‌له‌دا دانا بۆئوه‌ی کاتی‌ک من کۆتاییم
 به‌وتاره‌کانی خۆم هی‌نا هاواری شادی به‌رزیکه‌نه‌وه و هه‌له‌هه‌م بۆ لێده‌ن. ئه‌مه‌ش
 کاریکه که ته‌وا‌وی ئه‌و که‌سانه‌ی که له‌په‌را‌بردو‌دا و تاربی‌ژیان بۆ خه‌لکی کردو‌وه، ئه‌م

كارەيان ئەنجام داۋە، چۈنكى سادەيى و گەمژەيى نەتەۋە بەرپادەيەكە كە ھەستى ئەۋەيان نىيە تىيگەن لەۋەي ئايا ئەۋەي بىستىيان شاينى ستايش كىرنە يان نە؟ بۇيە دەيىت كەسانىك ھەبن كە ھاۋارى شادى بەرز بكنەۋە، بۇئەۋەي خەلكانى تر بىئەۋەي پەي بەچاكى و خراپى ئەو وتارە بىيەن لاسايى ئەو كەسە بكنەۋە و ئەۋكات "سىنۆھە" تۆ كە يەكك بويىت لەگۈيگىرەن ئەو وتارە، لەۋباۋەرەدەيىت تەۋاۋى ئەۋانەي كە گۈييان لەم وتارەي من بوو، دەبنە لايەنگىر و فېداكارى من.

ۋەت: "ھورم ھب" باۋەرپ تەتۈنەي خودايان نىيە... تۆ كە دەلىيت ناۋنىشانى "جەنگى پىرۋز" ناۋنىشانىكە كە بەردەۋام بەكارھىنراۋە و شتىكى نوئى نىيە... تۆ دەلىيت نەتەۋەكان گەمژە و بىيەستىن... ئايا لەجىھاندا شتىك ھەيە كە باۋەرپ پىيى يىت؟

"ھورم ھب" پىكەنى و ۋەت: تۆ پىۋايىكى سادەيىت، ئەگىنا ئەم پىرسىارەت لى نەدەكرەم، چۈنكى خوت دەزانى كە باۋەرپ بەچ شتىكە.

"سىنۆھە" ئەو راستىيەي كە لەسەرتاي دروست بونى ئەم جىھانەۋە بونى ھەبۋە و تا كۆتايى ئەم جىھانەش بونى دەيىت، ئەۋەش بزانە كە فېرەۋنىك... لەگەل "ھورم ھب"... يان "ئامى" ناۋىكدا... يان "ھرى بورى" ەك و بەشپەۋەيەكى گشتىش ھەركەسىك كە تۈنەي دەستەلات و شانازى و سامان و دارايى يىت، تەنھا باۋەرپ بەيەك شت دەيىت، ئەو شتەش باۋەرپەنەنە بە ھىز و شانازى و سامانەكان.

فېرەۋنىك يان "ئامى" كە ھەلگىرى پلەۋپايە و سامان و دارايىيە، ئەگەر پىت بلىت باۋەرپ بەخودايەكە، دلىبابە لەۋەي كە درۆ دەكات، ئەگەر بلىت باۋەرپ بەنەتەۋەكەي خۇيەتى بزانە كە دەيەۋىت تۆ فېرۋ بىدات، ئەگەر بىشلىت باۋەرپ بەۋلات و خاكى پەشە دلىبابە كە دەيەۋىت بەمەبەستى زىاتركردنى دەستەلات و سامانى خۇي سود لەسادەيى و گەمژەيى تۆ ۋەرگىت.

فېرەۋنىك يان "ھورم ھب" كە، ناتۈنەي جگە لەھىز و شانازى و سامانى خۇي باۋەرپ بەھىچ شتىكى تر بىكات، "ئامى" و "ھرى بورى" ىش بەھەمان شپۋەن، ھەرچى بلىن و ئەنجامى بەن، تەنھا بۇئەۋەيە ھىز و شانازى و سامانى خۇيانى پى پىارېن يان زىاتىرى بكنە.

بەلەم فیرەوینیکیان "نامی" ەك كه بۆ پاراستنی هیژ و سامانیان وا خۆیان پیشان بدەن كه باوەرپیان بەخوداوە نەتەوێ میسرو خاکی پەشە، لەبەرچاوی ئەواندا پیروزترین ولاتە، ئەمانە ناچارن بەوشیوەیە خۆیان پیشانی خەلکی بدەن كه لەسەر تاپای سالدای بۆ نەتەوێ نیشتمان خۆیان تێدەكۆشن و شەونخونی دەكێشن و دەست بەسەر خواردن و شەربەت و ئاجودا دەگرن و دەستگیرویی پیوێ دەكەن بۆ ئەوێ نەوێك یەكێك لە تاكەكانی نەتەوێكانیان برسی بێت.

لەوانەییە لەسەرەتا لاویەتیاندا كه هیشتا چێژی هیژ و سامان بەوشیوەی كه دەبێت لەبەرچاوی خاوەن هیژو سامان ئاشكرا نەبویت و كەسانێك لەنیو ئەمانەدا بەدی بكریت كه بێ لەخۆیان باوەرپیان بەهەندێك شتی تر بێت، بەلەم هەرئەوێ كه مێك چون بەسالاداوانیان هیژو سامان چ چێژگەلیك دەهێنێتە بون و بەچ شیوەیەك لەخۆبایی و شەهوێتی مرووف هیور دەكاتەوێ بێ لەخۆیان چیتەر باوەرپیان بەهیچ شتیکی تر نامینیت.

ئەوكاتانە لاو بوم بێ لەخۆم باوەرپم بەدوو شتی تر هەبوو، یەكێکیان "شەهین" ەكێ خۆم و ئەوێتریان بەهاوێتیەك، بەلەم ئەمڕۆ كه هەندێك لەتەمەن تێپەریوێ، بێ لەخۆم باوەرپم بەهیچ شتیك نەماوێ و دەزانم كه هەرچی ئەنجام دەدەم دەبێت بەمەبەستی زیادکردنی شانازی یان سامانەكەم جێبەجێ بكەم.

هەموو جۆرە هاوێتیەك لەبەرچاوی مندا، كەرسەتیەكە بۆ بەهێزکردنی هیژ و زیادکردنی سامان و بگرە ناشتوانم ژنیشم خۆش بویت و "باكتاتون"یشم تەنها بۆ رابواردن و زیادکردنی شانازیەكانی خۆم دەوێت.

"سینۆه" ئەم قسانەیی كه بۆتۆی دەگیرمەوێ، گوتەگەلیكە كه هەموو فیرەوینیك بگرە هەركەسیك كه هیژ و سامانی هەیی، ئەگەر نەیهوێت درۆ بكات، پێت دەلێت: ناوهرۆکی گوتەكانی من ئەوێه كه خۆم بەچەقی هەموو شتیك دەزانم و لەو باوەرپەدام كه ولات و نەتەوێ میسر خۆدی منە و لەبەرئەوێ خوازیاری مەزنی میسرم بۆ ئەوێ لەمێرپیوێ خۆم مەزنتەر بكەم، چونكه پێگایەکی تر بۆ مەزنگردنی خۆم شك نابەم، چونكه دەبێت نەتەوێهەك هەبێت كه هیژ و دەستەلاتی من لەرێی ئەوانەوێ بۆ كەس و نەتەوێكانی تر بگوازیێتەوێ و منیش بتوانم گەنم و پۆنی پەوێك و كانزاكان بەدەست بەینم و ئەوێ لەنەتەوێهەكی وەرەدەگرم، كۆمەلێك خەلکی پێ بەكێرێ دەگرم كه

به‌رده‌وام به‌ده‌نگیکی به‌رز ستایشی تاییه‌تعه‌ندیه‌کانی من بکه‌ن، بوئه‌وه‌ی خه‌لکی بزائن که تهنه‌ها من هه‌لگری ئه‌و جوړه تاییه‌تعه‌ندیانه‌م.

ئهم قسانه هیچ کاریگه‌ریه‌کیان له‌من نه‌کرد و له‌وانه‌یه له‌به‌رنه‌وه‌ش کاری تیڤه‌کردیم که من له‌سه‌رده‌می لایه‌تیدا "هورم هب" م بینییّت، دوا‌ی ئه‌وه‌ش چاوم به‌دایک و باوکی که‌وتوو و ئاگاداری ئه‌وه بویتّم سه‌ره‌پای ئه‌وه‌ی "هورم هب" نه‌مانه‌ی کردوه به‌به‌شیک له‌وه‌جاخزاده‌کان، به‌لام دایک و باوکی بونی سه‌نیریان لیّدیت.

ئهم جوړه قسانه‌ی که له‌ده‌می پیاویکی وه "هورم هب" وه بیست به‌لاسه‌نگ ده‌زانم و بیریشم له‌وه‌کرده‌وه ئه‌گه‌ر فی‌عه‌ونیک یان وه‌جاخزاده‌یه‌کی راسته‌قینه‌ لی‌ی دیت ئهم قسانه بکات، به‌لام له‌ده‌می ئه‌و پیاوه‌وه ببیسترت و هک ئه‌وه وایه گوته‌گه‌لیکی پروپوچ و بی‌بنه‌ما و بی‌ه‌وده به‌یئتّه زمان.

بەشى چل و حەوتەم

جەنگى پىرۆز يان جەنگى مىسر و ھاتى

كاتىك گەشتىنە "مىفيس" ھورم ھب، داواى لەو جەخزادە و دەولە مەندەكان كرد كه بەشدارى لەكۆبونەو ھەيكدا بكەن.

كاتىك ھاتن "ھورم ھب" پىي و تن: ئىو ھەمووتان دەولە مەندن و منىش پىاوئىكى ھەزار، ئەو پۆژەى لەدايك بوم وەك چوارپىكان سەنئىر لەنىوان پەنجەكانما بوو، بەلام ئامون بەرەكەتى پىدام و منى مەزىنەكرد، ئىستاش فىرەون فرمانى پىداوم پى لەدوژمنى بىبەزەى و خوینىژ بگرم كه بەرەو پوى مىسر دىت.

كاتىك خۆم كرد بەو شوئەدا، بەخۆشچالەو ھەستى پىكردو، دەبىت قوربانى بەدەين و دەست بەسامان و خۆراكەكانمانەو بگرىن و بەشە خۆراكى جوتيار و نۆكەرەكانتان كەم كردووتەو، بەھای بەرھەمە خۆراكىەكانىشتان بەزكردووتەو و ئەو ھى و توتوتانە و كردوتانە ئەو ھەم بۆ دەسەلمىنىت كه خودى ئىو ھەش ئامادەن قوربانى بەدەن و منىش بەم قوربانىدانەى ئىو زۆر خۆشچال دەبم. ئىو دەزانن كه جەنگ، پىوئىستى بەبوجەىەكى تايبەتە كه لەھەموو شتىك گرىنگر چەك و بەشە خۆراكى سەربازەكانە. كاتىك من ھاتم بۆ ئىرە پرسىارى پادەى سەرۆت و سامانى ئىو ھەم لەكاربەدەستەكان كرد، سەرەپاى ئەو ھەش لەبارەى سامان و دارايى ئىو چەند زانىارىەكى ترم بەدەست ھىناو و دەزانم كه ئىو لەسەردەمى فىرەونى درۆزندا بىك لەسامان و دارايى خۆتان شارەبوىو بۆئەو ھى باج و سەرانە نەىگرىتەو. بەلام ئىستا سەردەمى فرمانەپاوى فىرەونى راستگۆ ھاتووتە پىشو و ئەو خوداىەش

به ناوی "نامون" فرمانرپه وایی دهکات و ئیوهش نابیت سامانی خۆتان بشارنهوه، به لکو دهبیت به خۆشحالیهوه له پیناوه جهنگی بهرگری له میسر پێشکەشی هیزی سەربازی بکەن، ئەویش ئەوێه که هەریەک له ئیوه بی ئەملاولا نیوهی سامان خۆی بدات به من، ئیتر ئەوهی پیمێ دێدەن زیڕ بیت یان زیو یان گەنم یان مانگا و مەر یان ئەسپ بیت بۆ پراکیشانی گالیسکهکان جیاوازی یهکی کییه.

کاتیکی کۆتایی به قسهکانی "هورم هب" هات، به یه کجار دهنگی شیوهن له وه جازاده و دهوله مهندهکان بهرز بویهوه و جلهکانی بهریشیان ههڵدپری و ئەوانه ی قژیکی زۆریان پێوه بوو دهستیان به قژ پنینهوه کرد و به دەم گریانەوه دهیانوت ئیمه هیچ شتی کمان نیه و فیرعهونی درۆزن و خوداکه ی هیچی پی نه هیالۆین و ههژار که وتوین و ئەوهی هه مانبوو لیمان زه وتکراوه و ئەو که سانه ی که به تۆیان وتوووه که ئیمه سامان و دارایی خۆمان شار دووه تهوه درۆی کردوووه.

"هورم هب" چاره پێی کرد تا ئەو کاته ی کۆتاییان به گریان و شیوهنی خۆیان هینا و وتی: له سهردهمی فرمانرپه وایی فیرعهونی درۆزندا، بهوشیوهی که به چاوی خۆم بینومه، هیچ کهسیک تۆییک گەنم و ئەنگوستیله یهکی مس و گۆزه یهک ئاوجوی له ئیوه وهرنه گرتوووه.

کار به دهستانی درۆزن تهنها دهستیان به سههر زهویهکانی "نامون" که له لایه ن کاهینه کانهوه به پێوه ده برا گرتوووه و به سههر جوتیاره کاندایا بهشیان کرد و هه ندیک له ئیوه سه ره پای ئەوهی خاوهنی زهویگه لیکی فراوان بون، له پێی جوتیاره کانتانهوه، به شیک له زهویانه تان به خۆپایی وهرگرت، به لām نه تاندا به جوتیاره کانتان، به لکو دهستتان به سهردا گرت. بۆیه سامانی هیچ یهک له ئیوه له سهردهمی فرمانرپه وایی فیرعهونی درۆزندا کهمی نه کردوووه و هه ندیکتان ده تاننتوانی فراوانی زهویه کانتان زیاتر بکەن، دوا ی ئەوهش وشکه سالی هاته پێشهوه و له بهر ئەوهی ئیوه پێشبینی وشکه سالی تان ده کرد، دانه ویلّه کانتان شار ده وه و توانیتان له بهرامبه ر هه ر کاسه یهک دانه ویلّه دا به هایه کی زۆر له خه لکی وهرگرن. سه ره پای ئەوهش من نامه ویت نیوه ی سامانه کانتان به خۆپایی لی وهرگرم، به لکو مه بهستی من ئەوهیه که ئیوه نیوه دارایی پوکەشی خۆتان که به دلنیا ییه وه زۆر له دارایی و سامانی راسته قینه تان زیاتره به قهرز

بدەن بەن، بۇئەۋەى خەرجى ئەم جەنگەى بىكەم و دواى ئەۋەى كۆتايى بەم جەنگە
ھات قەرزەكانتەن پىدەدەمەۋە.

دەۋلەمەندەكان بۇماۋەىك تەماشاي يەكتىيان كەرد دواى ئەۋە وتيان: ئەگەر ئىمە
قەرز بەتۇ بدەين، تۆچ بەلگەنامەىەكمان لەبەرامبەر ئەم قەرزەماندا پى دەدەيت؟
"ھورم ھب"وتى: بەلگەنامەى من بۇ ۋەرگرتنى ئەۋ قەرزەتەن سەركەۋتەنەكانمە و
لەۋباۋەرەدام كە ئەم بەلگەنامەىە لەبەرچاۋى ئىۋەدا باۋەرپىكراۋ يىت، چۈنكە ئەگەر
من جەنگاۋەر نەبم، ئەۋا سەربازەكانى "ھاتى" دىن بۇ ئىرە، نەك تەنھا نىۋەى دارايى
ئىۋە، بەلكو دەست بەسەر تەۋاۋى سامانەكانى ئىۋەدا دەگرن.

من دەزانم لەبەرئەۋە كەسانىكى ھۇشيارن و لەبۋارى ژمىرياريدا كەسانىكى
شارەزان، بەدلىيايىۋە لەبەرامبەر ئەم قەرزەتەندا داۋاى قازانچىشم لىدەكەن، منىش
ئامادەم قازانچەتەن پىدەم، بەلەم لەگەل ھەرىكە لەئىۋە لەبارەى قازانچەۋە گفتوگۇتەن
لەگەلدا دەكەم. دەۋلەمەندەكان جارىكى تر ھاۋار و شىۋەنيان لى بەرز بويەۋە و
وتيان: ئىمە دەزانىن لەبەرئەۋە دەلىيت لەگەل دانە دانەى ئىۋەدا لەبارەى قازانچەۋە
گفتوگۇتەن لەگەلدا دەكەم، چۈنكە نيازى ئەۋەت نىە قازانچەمەن پىدەيت، بگرە ئىمە
بەھىۋاى ئەۋەش نىن كە خودى قەرزەكەشت لى ۋەرگرتنەۋە، چ بگات بەقازانچ.

لەكاتىكدا كە نىۋچاۋانيان بەزەۋىۋە چەسپاند وتيان: ئىستا كە دەيىت ئىمە ھەژار
بەكۋىن و ھەموو شتىكى خۇمان لەدەست بدەين، بەلەى ئىمەۋە باشتەر ۋايە خۇمان
بدەين بەدەست سەربازەكانى "ھاتى"يەۋە.

"ھورم ھب"وتى: زۇرىاشە...من ئامادەم بەپىنى خواست و ئارەزۋى خۇتەن
رەفتارتەن لەگەلدا بىكەم. لەبەرئەۋەى دەتەنەۋىت خۇتەن بدەن بەدەست سەربازەكانى
"ھاتى"ۋە، منىش ھەر ئىستا بەسەربازەكانى خۇم دەلىم بىن و دەست و پىتەن
بەستەۋە ھەلتەندەناۋەكەشتىۋە ۋەبتەن ۋەموتەن بدەن بەدەست سەربازەكانى
"ھاتى"ۋە. بەلەم بەدەستەۋەدانى ئىۋە بۇسەربازەكانى "ھاتى" ھىچ جىۋازىەكى
لەگەل مەرگتەندا نىە، چۈنكە سەربازەكانى "ھاتى"دەم و دەست كۆرتەن دەكەن،
بۇئەۋەى بىتەنەستەۋە بە بەردناشەكانىانەۋە و دواى ئەۋەى ئىۋە پۇشتەن من دەست
بەسەر تەۋاۋى سامانەكانتەندا دەگرم.

کاتیك دەولەمەندەكان گۆییان لەم قەسەییە بۆ، دەنگە دەنگیکیان نایەو و خۆیاندا بەزەویدا و لەو کاتدا ئامادەبون هەر یەکیکیان بڕیک زێر و زیو بەدن بە "هورم هب". بەلام "هورم هب" دلنەوایی دانەو و وتی: من لەبەرئەو ئیوهم بۆ ئیتر بانگ کردووە، چونکە دەزانم لە ئیو دەولەمەندتر نیە و ئاگاداری ئەو شەم ئیو کەسانیکە هۆشیارن و دەتوانن لە پڕی سەرمايە و داراییە کانتانەو بەزیانی خەلکی خۆتان دەولەمەند بکەن و لە ئایندەشدا دەولەمەند دەبن، چونکە خەلکی ئەم جیهانە دەکرێن بە دوو بەشەو.

دەستە یەکەمیان تا دوایین پوژی تەمەنیان بەهەژاری دەمیننەو، چونکە نەیاننویستی و ناستوان پڕگای دەولەمەندبون کە پڕگای بە دەست هیئانی سامانە بەزیانی خەلکی و لە پڕی مژینی خۆینیانەو ئاشکرا بکەن و دەستەکە ی تریان ئەوانەن کە فیری پڕگای بە دەست هیئانی سامان بەزیانی خەلکی و لە پڕی مژینی خۆینیانەو ببن، ئەوا ئەم دەستە یە ئەگەر لە مارە ی ژانیاندا بیست جار دارایی خۆیان لە دەست بەدن، دەتوانن دوبارە خۆیان دەولەمەند بکەنەو، چونکە دەزانن بە چ شێو یە دەبێت بەزیانی خەلکی خۆیان دەولەمەند بکەن، ئیو لەو جۆرە گرۆپەن و ئەگەر من بە شێو یە ئیو بگوشم کە هەموو شەمەنیەکی جەستەتان بچۆرینمە دەرەو دوبارە دەتوانن خۆتان دەولەمەند بکەنەو، چونکە دەزانن چ پڕگایە بۆ بە دەست هیئانی سامان لە پڕی تالان کردنی دەست پڕنجی خەلکیەو بگرەن بەر، بەلام دلنیابن کە من بەو پادەییەش ناتانگوشم کە هەموو شتی کتان لی بچۆرینمە دەرەو، چونکە ئیو دەولەمەند وەک دەرەختی میو دەاری من وان و باخەوانیکە ژیریش هەرگیز دەرەختی بەردار لە پڕیشەو هەلناکیشیت، بەلکو تەنها بە چەند میو یەکی ئەو دەرەختە پازی دەبێت. سەرەرای ئەو ش کاتیك جەنگ دەستی پیکرد دەولەمەندەکان، بە تاییبەت خاوەن زەویە کشتوکالیەکان و بازرگان و خاوەن کەشتی و ئازەلدارەکان سامان و دارایی خۆیان زیاتر دەکەن، بگرە ئەگەر بە ئەندازە ی خۆل و پیزی بیابان کاری دەستانی چاودیری دارایی بۆ وەرگرتنی باج و سەرانی ئەمانە دابنریت سەرەرای ئەو ش سامان و داراییان پوژ لە دوای پوژ زیاتر دەبێت، بگرە ئەمانە باج و سەرانی لە خودی کاری دەستانی دارایی وەر دەگرن، لەبەرئەو ی گەنم و ئاوجۆ و گوشت و شەکانی تری خۆیان بە نرخیکە گرانتر پی دەفرۆشن، کەواتە خەمی ئەو مەخۆن کە بڕیک لە داراییە کانتان بە قەرز دەدەن بە من، چونکە دەئەو دەنی ئەو ی

بەمنتان داوھ لەماوھییەکی کورتدا وەرەدەگرن. ئیستا بېژن و لەسەردەمی جەنگدا خۆتان سەرقالی خۆنامادەکردنی قازانجیکی زۆر بکەن، و خۆتان چاختر بکەن، چونکە ھەركاتیك جەنگیك دەستپێبکات، گەرچی ھەزاران سەرباز بەکوشت دەدریت و ھەزارەھا مال وێران دەبیت و دانیشتوانی ئەو مالانەش بەکۆیلە یان کەنیزەکی دەیانەن، بەلام سەرمايەدار و بازرگان و ئازەلداران و خاوەن کەشتی و سەوداگەرەکان کە شتیک دەکەن و دەیفروشنەو چاختر دەبن.

سەرەپای ئەوھە من دواي شکست پێھێنانی لەشکری "ھاتی" دەمەوێت سوریاش داگیر بکەم و وەك پێشوو بیخەمەو ژێر دەستەلاتی میسر لەمکاتەدا ئێوھ سودیکی زۆر لەسوریا وەرەدەگرن، لەوھش باشتەر ئەوھییە کە سەرەپای ئەو قەرزی کە دەیدەن بەمن بۆئەوھە لەسەربازەکاندا خەرجی بکەم، جار جاریکیش دیاریم بۆ بنێرن بۆئەوھە ئەویش لەسەربازەکاندا خەرج بکەم.

ئیستا بېژن ئەگەر دەتوانەوێت دەست بە شیوھن و گریان بکەنەوھ بېژن و دەست پێبکەن چونکە منیش چیژ لەم شیوھن و گریانەتان وەرەدەگرم، لەگۆی مندا وەك دەنگی ئەنگوستیلەلی ئالتون وایە، چونکە دەزانم ئێوھ سەرەپای ئەوھە دەگرین، بەلام ئەو زیڕ و زیوھە لیم داوا کردن پیم دەدەن.

دەولەمەندەکان ھەستانە سەرپی و پۆشتن، بەلام نەگریان، بەلکو دەستیان کرد بەژمیریاری، بۆئەوھە بزانی بەچ شیوھییەك دەئەوھندە و زیڕ و زیوھە کە دەیدەن بە "ھورم ھب" لەشوینیکی تر بەدەستی دەھێنن. کاتیك دەولەمەندەکان پۆشتن "ھورم ھب" پیتی وتم: لەوانەییە ئەمەو وا لیککی بەدەیتەوھ کە سەندنی باج و سەرانیە لەدەولەمەندەکان بۆ داھاتی جەنگ ستمیکە لەدەولەمەندەکان دەکریت و باشتەر وابوو من خەرجی جەنگ لەرپی داراییەکی دادپەرەوھرانەوھ لەتەواوی خەلکی میسر چ دەولەمەند و چ ھەژار وەرگرتایە، بۆئەوھە دانە دانە تاکي ھەموو چینیەکان خەرجی ئەم جەنگەیان لەئەستۆ بگرتایە، بەلام من دەزانم کە وەرگرتنی سەرانیە، لە ھەموو چینیك بۆ بوجە جەنگ، بەناوینیشانی ئەوھە فشار بکەوێتە سەر تەواوی تاکەکانی کۆمەلگا بیرۆکەییەکی بی بنەما و پوچە، چونکە کاتیك لەھەر ولایتیکدا سەرانیە لە خەلکی وەرگرن، ھەرچەنیکیش ئەو سەرانیەش دادوھرانە بیت سەرەپای ئەوھش فشاریکی زۆر دەخاتە سەر چینی ھەژاران، چونکە بازرگان و دۆلەمند و سەوداگەرەکان

گەر ئەنگوستیلەیهك وەك سەرانی بەدن ئەوا بەدئنیاییەو دە ئەنگوستیلە لە خەلكی هەزار وەردەگرن. هەر وەك چۆن قۆچەکیەکانی میسر فشاری و قورسی تەواوی ئەو بەردانی که لەچینهکانی سەر وەیه دەیخاتە سەر چینی خوارەو، بەهەمان ئەو شیوێه فشاری سەرانی و بەلایەنی کەم هەموو جوړە فشاریکی تر، لەقوناخی دوايیدا دەکەوێتە سەر برپرەیی پشتی هەزاران و دواجار پشتیان دەشکینێت. هەر لەبەرئەوێش چاپۆشیم لەباج وەرگرتن لەهەزاران کرد، بۆئەوێ بلێن "هۆرم هب" کەسیکە کە بۆ جەنگەکان تەنها پارە لە دەولەمەندەکان وەردەگرت و کار بەهەزارانەو نیه، بەلام دەزانم کە هەزارگەلیک هەن کە باجی ئەم جەنگە و جەنگەکانی تریش دەدن، سەرەرای ئەوێش ئەم بابەتە ناوبانگیەکی باشم بۆ دروست دەکات و دەبیته هۆی ئەوێ لەلای خەلکی میسری خوشەویست بـم. مانەوێ "هۆرم هب" لە "مفیس" بەهۆی وەرگرتنی سەرانی ئالتون و زیو لە دەولەمەندەکان و بەکری گرتنی سەربازە تازەکان و دروستکردنی گالیسکە جەنگی، زۆر لەوێ کە من پێشبینیم دەکرد درێژە کێشاو لەو ماوەیە کە لە "مفیس" دا بوو، سەربازەکانی "هاتی" لەناوچەیی سێپریانی "دەلتا"³⁶ پوباری "نیل" دا لادی و کەلگەکانیان وێران دەکردو ئەسپەکانی خویان لەکێلگە گەنمەکاندا کە هێشتا گۆلی نەکردبوو دەلهوێران.

هەلەاتوانی ناوچەیی سێپریانی پوباری "نیل" دەهاتن بۆ "مفیس" و باسی بێبەزەیی سەربازەکانی "هاتی" و بەسەرھاتی پراوەشینیان بۆ دەکردین. "هۆرم هب" زۆر رازی بوو لەو بەسەرھاتانە کە هەلەاتووێکان بۆ خەلکی باسیان دەکرد و دەپوت: ئەم بەسەرھاتانە دەبیته هۆی ئەوێ خەلکی لەجاران زیاتر لە هیزی سەربازی "هاتی" بترسن و خویان نامادەیی ھاوکاری کردنی لەشکری سەربازی میسر بکەن.

"سینۆه" تۆ سەرت لەو سوپ دەمینی کە من بۆچی لێردا پراوەستاوم و بۆچی ناپۆم بۆئەوێ پێ لە هیزی سەربازی "هاتی" بگرم، بەلام من ناتوانم بێ سەربازی

³⁶ دەلتا: پیتیکی یۆنانیە کە لەشیوێ سێگۆشەدایە و لەبەرئەوێ پوباری نیل لەو شوێنە دەرژێتە دەرپاوە، دەبیته بەجەند لەقیکەو و کۆی ئەو بەشە پوبارانە شیوێ سێگۆشەیهك دروست دەکەن، هەر لەبەرئەوێش میژوو نوسە یۆنانیەکان بە "دەلتا" بانگیان دەکرد و لەمابردوودا پوباری نیل لەناوچەیی دەلتادا حەوت لقی لێدەبویەو، بەلام ئێستا لە دوو لقی زیاتر نیە.

پیویست و فیترکراو و له گهل گالیسکه جهنگیه کاندایا بپوم بۆنه وهی له گهل "هاتی" دا
 بجهنگیم. سهره پای نه وهش له بهر نه وهی "غهزه" له ژیر دهستی ئیمه دایه و
 هیزه کانی شمان له ویدا بهرگری دهکن، تارادهیه که خه یالم ئاسودهیه. چونکه
 "غهزه" وهک تیریک وایه که چه قبیله کۆمی "هاتی" و هاودهسته کانی "نازیرو" و
 ناهیلیت بگره مانوی سهریازیش نه نجام بدهن. ئایا له بیرته که تو بۆ بهر قهرار کردنی
 ناشتی له گهل "نازیرو" دا پوشتی بۆ سوریا، من نه وهم پی پاسپاردی که به هیچ
 شیوهیه که "غهزه" له دهست نه دهیت. له و پوژوه پیشبینی نه مپوم ده کرد که
 په ناگای "غهزه" له سوریا دا بۆ ئیمه چ بۆ بهرگری کردن و چ بۆ گهرانه وهی سوریا بۆ
 ژیر دهستی میسر گرنگیه کی له پاده بهری هیه. تا نه و پوژهی "غهزه" له ژیر دهستی
 ئیمه دا بیت "هاتی" ناویریت هیزی پیادهی خوی که ژمارهی سهریازه کانی وهک میروله
 و کوله وایه له بیابانی سوریا و "سینا" وه تیپه پریت و له ویه خوی بگهیه نیته میسر،
 له بهر نه وهی ده زانیت ئیمه خاوهنی هیزی ده ریاین و ده توانین له پیی ده ریاهه، هیزی
 گرنگی سهریازی له له نگرگای "غهزه" دا پیاده بکهین و له پشت هیزی سهریازی
 پیادهی "هاتی" وه سهر ده ریاین و تا نه و پوژهی پیاده هیزی سهریازی "هاتی"
 له بیابانی سوریا و "سینا" وه تیپه پریت و نه گاته میسر، هیچ ترسیک ههرشی میسر
 ناکا. نه مپوم هیزی سهریازی "هاتی" ته نه پشت به مانوی گالیسکه جهنگیه کانیان
 ده بهستن و فرماندهی له شکری سهریازی "هاتی" له وباوه پادهیه که له ماوهیه کی
 کهمدا به گالیسکه جهنگیه کانی ده توانیت میسر داگیر بکات. به لام ناگاداری نه وه نیه
 که میسر جیاوازه له ولاتانی وهک سوریا، چونکه سوریا جوگه لهی ئاودیری نیه،
 له میسر دا له هه موو شوینی کدا له و شوینهی که پوباری نیل ده پوژیه ده ریاهه تا
 یه کهمین تا فکه³⁷ جوگهی ئاودیری هیه، بویه نه م که نالانه ده بنه ریگری په ریینه وهی
 گالیسکه جهنگیه کانی "هاتی". به لام، من ته نه پشت به جوگه ناویرییه کانی میسر
 نابستم، چونکه ده زانم تا پیی له له شکری سهریازی هیرش بهر نه گیریت، بگره نه گهر
 پوباری ناگیریش له بهر ده میدا بیت، نه و له شکره به ههر شیوهیه که بیت پیگای په ریینه وه

³⁷ تا فکه یه کهم: بریتیه له یه کهمین تا فکه ی روباری نیل "له پاکوره وه به رهو باشور" که ده که ویتیه میسر، بگره
 له کاتی دروست کردنی ته لاری هوجه کیه کاندایا ناگاداری نه م تا فکا نه بوون.

دهدۆزیتتهوه، به کورتیه کهی حەز ده کهم به هیزیکی تۆکمە و تەواوهوه بپۆم بۆ جەنگی "هاتی"، ئیستاش دەستەپاچە نیم، چونکە پارتیزانەکانم بەبەردەوامی لەبیانانی "سینا"دا سەرقالی ئازاردانی هیزی سەربازەکانی "هاتی"ن، پۆژ نیە کۆمەڵیک سەربازیان لی نه کوژن.

هەرچەند هیزی سەربازی "هاتی" لەمیسری خوارودا ئاواپیەکان وێران بکەن و کێلگەکان لەئاوبەبن و خەلکی چاوترسین بکەن، ئەوا ژمارە ی ئەو کەسانە ی پەيوەندی به هیزی سەربازی منەوه ده کهن پۆژ لەدوای پۆژ زیاتر دەبییت.

لەراستیدا کۆمەڵیک جوتیار کە لەمیسری خوارودا بهوێ دەستدریژیهکانی هیزی سەربازی "هاتی" هوه به برسیهتی ماونهتەوه و پەيوەندیان به هیزی سەربازی "هورم هب" هوه کردوه.

کۆمەڵیکی تریش کە لەسەردەمی فەرمانڕەوایی "ئاتون"دا هەژار کەوتون، پەيوەندیان به هیزی سەربازی هوه کردوه، بەلام لەبەرئەوهی ژمارە ی هیزی سەربازی "هورم هب" به پیتی پێویست نیە، بێئەوهی گوی بداتە ئەوهی کاهینهکانی "ئامون"چی دەلین، فەرمانی دەرکرد و هەموو ئەو تاوانبارانە ی کە به سزای ئەوهی باوهریان به "ئاتون"بوو و ئارەبویان بۆ کانه کازاکان ئازادی کردن و ئەمانەش به هەمان شیوه پەيوەندیان به هیزی سەربازی "هاتی" هوه کرد.

بەشى چىل و ھەشتەم

بەچ شىۋەيەك ھېرشمان كرده سەر سەربازەكانى "ھاتى"

شارى "مەفيس" بەھۋى جىگىر بونى سەربازەكانەۋە گۇرا بەشارىكى سەربازى وروژىنەر و ھەموو شەۋىك سەربازەكان لەسۆزانيخانە و شەقامەكاندا بەدېرەۋىشتى و شەپ و كېشمەكېشىيان دەنایەۋە و دانىشتوانى سەرەكى ئەو شارەش، لەترسى ئەمانە دەرگای مائەكانيان دەبەست و لەمائەكانيان نەدەھاتتە دەرەۋە. بەلام كورەكانى توانەۋە و دروست كردنى مس شەو و پوژ كارىيان دەكرد. خەلكى ئەو شارە بەرادەيەك لە لەشكرى "ھاتى" ترسابون كە ژنەكانىشىيان خەشلى مس و زىۋەكانى خويان دەدا بەسەربازەكان بۆئەۋەى نوكى نىزە يان تىرىكى لى دروست بكەن.

"ھورم ھب" یش بەھەمان شىۋە لە "مەفيس" دا ئالتون و زىۋى لەدەۋلەمەندەكان وەردەگرت و كەشتى پىدەكړين. ھەر كەشتىەك لە دوانزە دروگەكانەۋە بەھاتايە يان لە "كرىت" ەۋە بەھاتايەتە لەنگەرگايەكى مىسرەۋە، لەلايەن "ھورم ھب" ەۋە دەكړا.

ئەگەر كەشتىەوانى كەشتى ئامادە بوايە بەئارەزوى خوى كەشتىەكەى بفروشىت ئەۋە ھېچ، ئەگەر ئارەزوشى لى نەبوايە ئەۋا "ھورم ھب" بەزۆر لىنى دەكړى.

لەوكاتەدا كەشتىەكانى "كرىت" سەرگەردان ببون و لەلەنگەرگايەكەۋە دەپوشتن بۆ لەنگەرگايەكى تر و نەياندەۋىرا بگەپىنەۋە بۆكرىت، لەبەرئەۋەى ھەۋالگەلىكى ناخوشيان لەبارەى "كرىت" ەۋە بىستېبو.

دەيانوت كە لە "كرىت" دا كۆيلەكان پاپەپىنيان كردوۋە و ئاگريان بەرداوۋەتە لەنگەرگاكانى "كرىت" و ھەندىكى تر دەيانوت كە ھىزى "ھاتى" ھىرشى كردوۋەتە سەر "كرىت" و ئەم ھەۋالە زۆر سەير بوو بەلاى ئەوانەى گوييان لى دەبوو، چونكە

دهيانزاني خپله کاني "هاتي" نه زمونځي ته وتوان نيه که بتوان له پښي دهر ياوه هيرش بکه نه سهر "کريت".

هه نديکي تر له وباوه دابوو که خپله سپي پيسته کان که له باکوره وه هاتون هيرشيان کردووه ته سهر "کريت". به لام ته وای سول ليدهره کاني که شتي و که شتيه وانه کاني "کريت" که به سهر گرداني له له نگرگايه که وه دهر وشتن بو له نگرگايه کی تر، له وباوه دابوو بون نه به دبختيه "کريت" له مهرگی خوداکه يانه وه سهرچاوه گرتووه و دهيانوت له بهرته وهی خوداکه يان مردووه، ناتوان بگرينه وه بو "کريت".

نه وېوو کاتيک "هورم هب" پي و تن: په يوه ندي به هيزي سهر بازي ميسره وه بکه ن، له بهرته وه ندي ته واند او بو نه گهر نه پيشنياره يان په سهند بکرديا، هه نديک له که شتيه کاني "کريت" يش به وېو ته و سهر گرداني يانه وه خويان کرد به له نگرگايه کاني سوريادا و که و تنه دهستي "نازيرو" و هيزه کاني "هاتي" وه. به لام "هورم هب" تواني به سود وهر گرتن له که شتيه کاني "کريت" و که شتي دورگه کان، هيزيکي دهر يايي پيک به نيت و هه موو که شتيه وانه کان و سهر بازي نه هيزه دهر ياييه ش که ساني ليها تو و چاوکراوه بوون.

کاتيک پو باري "نيل" هه لچوو "هورم هب" له گهل سهر بازه کانيدا به پي که وت، به لام پيش نه وهی له "مفيس" وه بکه و يته پي، به وېو ته و نامه به رانه ی که له پي و شکاني يان دهر ياوه ده يانردن بو "غهزه" ته و هه و الهی نارد بو هيزي سهر بازي "غهزه" که به رگري له خويان بکه ن.

له هه مان کاتدا که شتيه کی ميسري به نازوقه و خورا که وه خوي کرد به له نگرگايه کاني "غهزه" داو په يامي "هورم هب" يان به به فرماندهی هيزي سهر بازي "غهزه" که ياند. نه وه هه مان ته و فرمانده بوو که کاتيک ويستم بچه ناو "غهزه" وه دهر وازه ی شاري بو نه کردمه وه، به لکو له ناو سبه ته يه کدا مني هه لکيشايه سهر ديوا ري حه ساري "غهزه".

من نازانم ته و به چ شيو ديه ک له ناو ته و شارده دا به رگري بو دکر، له بهرته وهی سهر بازه کاني "نازيرو" و "هاتي" به به رده وامي هيرشيا بو دکردن و به رده وام قوچي سهر يان ده کوتا به دهر وازه ی شاردا و گوژه پر له ماره ژه هراويه کانيان هه لده دا يه ناو شارده وه. به لام پوژ نه بوو له لايه ن سيخوره کاني "هورم هب" په ياميک به تير که وه

نەبەستىتەۋە ھەلنەدرىتە ناۋ شارەۋە و "ھورم ھب" ىش بەھۋى ئەۋ پەيامانەۋە بەردەۋام پىيى دەۋتن "بەرگىرى بىكەن بەرگىرى بىكەن.

كاتىك ئىمە لە "تانىس" نىك بويىنەۋە "ھورم ھب" ئەۋ زانىيارىيە پىگەشت كە تىپىك گالىسكە جەنگى "ھاتى" لەكەنار پوبارى "نىل" لەپىچى پوباردا بۆسەيان بۇ داناۋىن.

"ھورم ھب" فەرمانى دا جۇگەلەى ئاۋىدىرىيەكان كە بەسترايون و بەھۋى لىتە و چىكاۋەۋە بىكەك بويون پاك بىكەنەۋە ئاۋى تىبەر بەدەن، ئەۋانىش وايان كىرد، لەناكاۋ تىپى گالىسكە جەنگىيەكانى "ھاتى" ئاگادارى ئەۋە بون لەھەموۋ لايەكەۋە ئاۋ چۈرەۋرى گىرتون. سەربازەكانى "مىسر" لەناۋ كەشتىدا بون بۆيە لەئاۋ نەدەترسان، بۆيە بەكەشتىيەكانىيان لەكەنالە ئاۋىيەكانىيانەۋە تىپەرىن و سى سەد ئەسپى "ھاتى" يان كوشت و سەد گالىسكەشيان سوتاند.

"ھورم ھب" لەم پوداۋە زۆر تۈپە بوو، چۈنكە ئەۋ دەيوست دەست بەسەر گالىسكە و ئەسپەكانىياندا بىگىرىت و لەپىزى ھىزى سەربازى "مىسر" دا سوديان لى ۋەربىگىرىت. دۋاى ئەم پوداۋە، بەردەۋامىمان بەپىكردى خۇماندا تائەۋكاتەى گەشتىنە "تانىس".

لەۋىدا "ھورم ھب" پوبەپۇى دەستىيەك لە سەربازەكانى "ھاتى" بويەۋە كە لەگالىسكەكانىيان زۆر دور بون و سەربازە مىسرىيەكانىش ھىرشىيان بۇ كىردن، لەبەرئەۋەى سەربازەكانى "ھاتى" پىادە بوون، توانىيان ھەموويان بكوژن و دەست بەسەر گالىسكە سەربازىيەكانىياندا بگىرن.

ئەم سەركەۋتنە لەپۇى ھىزى سەربازىيەۋە بەۋشيوەيەش گىرگ نەبوو، بەلام لەپۇى پۇچىيەۋە زۆر كارىگەر بوو، چۈنكە سەربازەكانى مىسر بىستبويان كە ناتۋانرىت شىكست بە بەسەربازەكانى "ھاتى" بەپىنرىت، ئەم پوداۋەش ئەۋەى سەلمان كە سەربازەكانى "ھاتى" ۋەك ھەر ھىزىكى سەربازى تر شايەنى شىكست پىھىننە.

"ھورم ھب" ھىمانى ھىزى سەربازى مىسرى بە ئەسپەكانەۋە نوساند و گالىسكە بەدەستەۋەۋەكانىشى بەھەمان شىۋەى گالىسكە جەنگىيەكانى مىسر پەنگ كىرد.

خودى "ھورم ھب" ىش بەھۋى ئەم سەۋكەۋتنەۋە ۋرۇئابو و سەربازەكانى پىادە و چەكى قورسى خۇى كىشايە دۋاۋە و بەدەستىيەك گالىسكە جەنگى ھىرشى كىردە

سەر "تانیس" و کاتیك بەرەو "تانیس" دەپۆشتین، پێی وێم: "سینۆه" نەگەر تۆ دەتەوێت دەستی خۆت بوەشیینی ئەو لێدانە بەخێراییی و بەتوندی بوەشیینە بۆئەوێ دەژەکەت و سەری لێ بشیویت کە نەتوانیت بەپەلە پەڕیشانی و پەرتوبلاوی خۆی کۆبکاتەو.

من لەو باوەرەدا بوم کە "هورم" هب "لە" تانیس "دا" را دەوێستیت، بەلام سەرەپای ئەوێ دەیزانی لەباشووری "تانیس" دەستەیکە لە لەشکری "هاتی" لەبیاباندا سەرقالی وێرانکردنی لادی و کێلگەکان، لە "تانیس" تێپەڕی و کەوتینە پشتی بیابانەو "بیابانی سینا" وە و منیش بەسەر سوپمانەو و بینیم "هورم" هب "و" ئەو تیرە لەکەوانە بەردەبیئت پوی کردە پۆژەلاتەو.

دوای ئەوێ چوینە ناو بیابانەو "هورم" هب "دەستی بەسەر چەند پایەگایەکی جەنگی "هاتی" کە سەربازەکانی پاراستنی گۆژە پەر لەئاوەکانیان لەئەستۆدا بوو گرت، ئەوکات زانیم کە بۆچی "نازیرو" و هیزی سەربازی "هاتی" گۆژە بەکارهاتوو وەکانیان لەمیسەر دەکەری، چونکە گۆژە تازەکان ئاو دەدەنەو و ئەو ئاوی کە لەناو گۆژەکەدا یە بەینی دیواری گۆژە تازەکانەو دزە دەکاتە دەرەو و هەموو ئاوی ناو گۆژەکە لەناو دەچیت، بەلام گۆژە بەکارهاتوو وەکان ئاوی ناو گۆژەکە دەپاریزن.

هیزی سەربازی "هاتی" سەدان هەزار گۆژە پەر لەئاوی لەسواریاوە تا سنووری میسر، لەچەند شوێنیکی تایبەتی بیاباندا دانابوو، بۆئەوێ کاتیك هێرش دەکەنە سەر میسر، هیزە سەربازەکان بێئاو نەبن. چونکە هیزی سەربازی "هاتی" هیزی دەریایی نەبوو، بۆیە بۆ هێرش کردنە سەر میسر ناچاربوو لەپێی و شکانیەو هێرش بکاتە سەر نیشتمانی پەش، لەپێی دەریاوە هێرشکردنیش پێویستی بەئاو بوو.

گۆژەکان بۆ ئەوێ ئاوەکە ی کەم نەکات تا دەمەکە ی دەخرایە ناو زەویەو بۆئەوێ گەرمی خۆر ئاوی ناو گۆژەکان نەکات بەهەلم. "هورم" هب "بێئەوێ لەبیری ماندووییەتی ئەسپەکاندا بیئت، بەدریژایی ئەو پۆژە بەرەو پۆژەلات پۆشت.

سەرەپای ئەوێ هەندیک لەئەسپەکان توپین "هورم" هب "لەخێراییی پۆشتنەکە ی کەم نەکردەو، بەلام پۆشتنی سەدانی گالیسکە ی ئەو لەبیاباندا دیمەنیکی تۆقینەری هەبوو و خۆل و خاشاکی دەکرد بەئاسماندا و ئەوانە ی چاویان بەپەرەوتی گالیسکە

سەربازەکانی ئەو دەکەوت دەیانوت "هورم ھب" وەك لاڤاو و زریانێکی لەناکاو لەوانە یە لەھەركاتیكدا بگات.

لەھەمان ئەو کاتەدا گالیسکەکانی "هورم ھب" خۆیان کرد بەبیاباندا، گروپە پارتیزانەکانی لایەنگری میسریش دەستیان بەچالاکییەکانی خۆیان دژی پایگاکی "ھاتی" کرد و شەوانە بەسەر تەپۆلکەکانی "سینا" وە ئاگریان دادەگیرساند و لەپێی ئاگرەو پەيوەندیان بە "هورم ھب" وە دەکرد.

ئەو خۆل و خاشاکە ی بەھۆی پەوتی گالیسکەکانەو ھەندەستا و ئەو ئاگرانە ی کە شەوانە دادەگیرسان، ئەو ئەفسانە یە دڕوست کرد کە "هورم ھب" لەپۆژدا بەخیرایی پەشەبای بیابان و لەشەودا بەخیرایی ستونێک لەمەشخەلی ئاگر، ھێرشی کردووەتە سەر سوریا.

"هورم ھب" بەسود وەرگرتن لەبیئاگایی سەربازەکانی "ھاتی" دەستی بەسەر تەواوی ئەو شوێنانەدا گرت کە ئاوی تێدا بوو. ھێزەکانی ھاتی لەوباو پەردا نەبون "هورم ھب" ھێرشیان بۆ بکات، بۆیە ھەموویان یان بەدیلى گیران یان بەکۆشت دران. دوو شت بوو ھۆی ئەو ھیزی سەربازی "ھاتی" چاو پێی ھێرشی "هورم ھب" نەکەن، یەکیکیان ئەو ھیکە لەشکری "ھاتی" بە بەردەوامی خۆی ھێرش بەر بوو، تا ئەو کاتە ھیچ کەسێک ئەو ھۆی بەچاوی خۆی نەیبینیو یان نەیبیستبوو کە کەسێک ھێرش بکاتە سەر "ھاتی". دوو ھەیکە لەشکری "ھاتی" دەیزانی بەشێک لە ھێزەکانی لەمیسری خوارودا سەرقالی وێرانکردنی لادی و کێلگەکان و لەوباو پەردا نەبوو کە "هورم ھب" پەیلێت ئەمانە بەردەوامی بەوێرانکاری خۆیان بەدەن و خۆیان بێن بۆ "سینا" و ھێرش بکەنە سەر "ھاتی" ەکان، لەکاتیكدا دەیانزانی کە میسر لاوازە و ئەگەر "هورم ھب" لەمیسر دەریچیت ئەو ولاتە توانای بەرگری کردنیان نیە لەبەرامبەر ئەو دەستە زۆرانە ی "ھاتی" کە لەمیسری خوارودا جیگیرن.

یەکیک لەو ھۆکارانە ی کە لەبیابانی "ھاتی" دا ھیزی سەربازی لەبەرامبەر "هورم ھب" دا لاواز کرد خۆپاگری و بەرگریکاری "غەزە" بوو.

لەشکری "ھاتی" بۆئەو ھۆی شاری "غەزە" لەناو بیات، کۆمەلێک لە یەکە سەربازیەکانی خۆی لە "غەزە" دا کۆکردووە، بەلام لەبەرئەو ھۆی لەچواردەوری "غەزە" دا کەرەستە ی خۆراکی تێدا بەدی نەدەکرا بۆئەو ھۆی خواردنی ئەو یەکە سەربازیانە ی تێدا بەدەن، بۆیە

دهباغکردنی پیستیان کیسه‌یان لی دروست بکن، چونکه "هاتی" هکان له‌دروست کردنی جوړی کیسه‌کاندا زور لی‌هاتو بون.

سهربازه‌کانی "هورم هب" ده‌ستکه‌وتیکی نه‌وتویان له‌و شه‌ردها به‌ده‌ست نه‌هینا، چونکه تاکه شتیك كه به‌پړښه‌یه‌کی زور له‌بیاباندا هه‌بوو گۆزه‌ی پر له‌ئاوبوو، گهرچی گۆزه‌کانی بیابان پړبون له‌ئاوی گهرم، به‌لام به‌کی‌شان‌ه‌ی خویان نرخ‌ی کانزا به‌نرخه‌کانیان هه‌بوو، به‌لام هه‌مان نه‌و گۆزانه له‌که‌ناره‌کانی پوباری "نیل" دا زور بی‌نرخ بون.

دوای نه‌و جه‌نگه "هورم هب" هی‌زی سهربازی خوی دوای نه‌وه‌ی له‌غه‌زه گه‌راندیه‌وه، له‌بیاباندا راوه‌ستا، له‌کاتی‌کدا که به‌دل‌تیا‌یه‌وه له‌وانه بوو هی‌زه‌کانی "هاتی" له‌هه‌ر ساتی‌کدا هی‌رشیان بۆ بک‌ردایه، به‌لام نه‌سپه‌کانی به‌راندیه‌ک ماندوو بون که نه‌یده‌توانی خوی بگه‌یه‌نیتته سنوره‌کانی میسر‌وه. به‌لام له‌به‌ر نه‌وه‌ی "هورم هب" نیوه‌ندی کو‌گا ئاوه‌کانی له‌دوای خوی‌وه له‌ناو نه‌بر‌دبوو، ده‌یزانی که هه‌لی نه‌وه‌ی ده‌بی‌ت به‌شیك له هی‌زه‌کانی میسر که له‌دوای خوی‌وه به‌جیی هی‌شتوون ره‌وانه‌ی بیابانیان بکات و بیانه‌ی‌نیتته پ‌یزی خوی‌وه.

سهربازه‌کانی "هورم هب" سه‌ره‌پای نه‌وه‌ی له‌و جه‌نگه ده‌سته‌ویه‌خدا خویان هی‌رش به‌ر و داگیر‌ک‌ه‌ر بون به‌لام گله‌بیان له‌که‌می ده‌سته‌که‌وته‌کان ده‌کرد، نه‌گه‌ر که‌سیك به‌وانی بوتایه ئیوه شانازی خوتان به‌ده‌ست هی‌ناوه، نه‌وا له‌وه‌لامدا پ‌یان ده‌وتن ئی‌مه‌ش ئاماده‌ین نه‌م شانازیانه‌ی خومان بفرو‌شین به‌چه‌ند نه‌نگوستیله‌یه‌ک.

من له‌گه‌ل نه‌و له‌شکره‌ی که له‌میسره‌وه هات‌بون بۆ نه‌وه‌ی په‌یوه‌ندی به‌ "هورم هب" وه‌ بکن، که‌وته‌ پ‌ی و کاتیك به‌خیرایی به‌بیاباندا تیده‌په‌رین، نه‌وه‌ی چاوم پ‌یی که‌وت کاره‌ساته‌کانی جه‌نگ بوو نه‌ک شانازی‌ه‌کانی. چونکه نه‌فسه‌ر و سهربازه‌کان له‌کاتی سه‌رکه‌وته‌نه‌کانیاندا شانازی‌ه‌کان به‌ده‌ست ده‌هینن و نه‌وانه‌ی له‌دوایانه‌وه پ‌ی ده‌کن، بی له‌ کاره‌ساته‌کان جه‌نگ هی‌چ شتیکی تر نابینن.

هه‌ندی‌کات لاشه‌ی سهربازیکی میسریم ده‌بینی که که‌متیاره‌کان نیوه‌ی لاشه‌یان خوارد‌بوو، هه‌ندی‌کاتیش سهربازیکی "هاتی" مان له‌سه‌ر پ‌ی‌گاکه‌مان ده‌بینی که‌به‌سیخ‌یکه‌وه هه‌ل‌واسراو.

لەنئۆھەندى كۆگا ئاۋەكاندا دەمانتوانى سود لەو ئاۋانەى كە سەربازەكانى "ھاتى" كۆيان كىردىبويەۋە ۋەرگىرىن، چۈنكە "ھورم ھې" دەيزانى خۆى يان ئەو لەشكەرى لەدوايانەۋە سود لەم كۆگا ئاۋانە ۋەردەگىرىت، ھەر لەبەرئەۋەش ئەو ئاۋانەى دەكەۋنە سەر پىڭگاي گواستىنەۋمى پىۋىستى يان سەربازەكانى مىسر لەناۋ نەبىرد.

پۇژىكىيان دواى خۇر ئاۋابوون من ئاگرى ئۆردۈگاي "ھورم ھې" م لەدورەۋە بىنى، بەلەم دەمزانى لەو شەۋەدا ئاتۋانم خۇم بگەيەنمە ئەو ئۆردۈگايە، لەبەرئەۋەى ئەو ئاگرەى لەبىبابانىكى تەخت و پىڭدا دەبىنرىت زۇر لەۋە دورترە كە لەسەرتادا دىتە بەرچاۋى.

ئەو شەۋە ھەۋاى بىبابان دواى گەرمى پۇژ زۇر سارد بوو و من نەمتوانى خەۋم لى بگەۋىت، بەلەم ئەو سەربازانەى بەپىي پەتى گەرمى بىبابانىان بەپى بىرىبوو، لەشەكەت و ماندوۋىەتياندا خەۋيان لى كەۋتبوو، لەكاتى خەۋدا ۋېرنە و ھاۋار ھاۋارىيان بوو، من لەو باۋەرەدام ئەم حالەتە لەو ئەفسانەيەۋە سەرچاۋە دەگىرىت كە لەكاتى شەۋدا بىبابان دەبىتە شوۋىنى ھات و چۆ و گەپانى پۇخە ئازار بەخشەكان، ھەر بۆيە خەۋتوۋەكان لەكاتى شەۋدا ھاۋار دەكەن و ئەم ھات و ھاۋارە بوۋەتە ھۆى ئەۋەى ئەو باۋەرە لەلاى خۇيان دروست بگەن كە پۇخە ئازار بەخشەكانى بىبابان، ئازار بەمۇقەكان دەگەيەن.

پۇژىكى تر پىش ئەۋەى سىپىدەى بەرەبەيان ھەلىت، بوقيان لىدا و سەربازەكانىيان لەخەۋ ھەلەساند و ئىمەش بەرەۋ ئۆردۈگاكەى "ھورم ھې" كەۋتىنە پى، بەلەم پىش ئەۋەى بگەيەنە ئۆردۈگاكەۋە، كۆمەلىك لە گالىسكە پىشكىنەر و گەپۇكەكانى "ھاتى" كە لەبىباباندا سەرقالى پىپىۋان بون، لەدوامانەۋە سەريان دەرھىنا.

سەربازە پىادەكانمان ھىشتا فىرى ئەۋە نەكرابون كە بەچ شىۋەيەك شەپ لەگەل گالىسكە جەنگىەكانى "ھاتى" دا بگەن، زۇر لەبىننىنى گالىسكەكانى دوژمن ترسان و ھەندىكىشيان ھەلەتەن، بەلەم بەتىرى تىرھاۋىژەكان كە لە گالىسكەكانەۋە تىريان دەھاۋىشت بەكۈشت دران. بەلەم ئىمە لەبەرئەۋەى لەئۆردۈگاي "ھورم ھې" نىزىكبويەۋە، ئەۋدەستەيەك گالىسكەى جەنگى خۆى بۇھاۋكارى ئىمە ناردو گالىسكەكانى "ھاتى" ش ھەر ئەۋەى چاۋيان كەۋت بە گالىسكەكانى "ھورم ھې"، پىداگىرى و سۈربونىيان بەھەرەشەى لەناۋچونى خۇيان زانى، بۆيە ھەلەتەن.

هەلھاتنی ئەوان بوو مایە خوڤشال سەربازەکانی ئیمە و دەستیان بەپراوەشاندنی نێزەکانیان و هەندیکیشیان تیریان تی دەهاویشتن، لەکاتیکیدا دەیانزانى که تیرەکانیان ناگاتە خودی گالیسکەکانیش.

کاتیکی سەربازانی پیادەى ئیمە بینیان گالیسکەکانی "هاتی" هەلھاتن هاواریان کرد ئیمە لە "هاتی" ناترسین، چونکە "شەهینی هورم هب" خۆی بەسەریاندا شوپ دەکاتەو و چاویان کوێر دەکات.

سەربازانی پیادەى ئیمە بەهيوای ئەوێ بون دواى ئەوێ گەشتە ناو ئۆردوگای "هورم هب" ریزیان لیبگرن، چونکە بەپێى پەتى بیابانی گەرمیان بەرێ بربوو، هەرەها چاوەرپێ ئەوێان دەکرد کە ماوێهەکی درێژ لەوێ بحەوینەو. بەلام "هورم هب" لەکاتیکیدا پوخساری بەخۆرى بیابان رەش داگەپابوو و چاوەکانی وەك دوو پیالە خوین دەهاتە بەرچاو، قامچیهەکی خۆی تەکانداو وتی: ئەى تەمەلینە، هەى بۆقەکانی چلگای روبرارى "نیل" لەکوێ بون بۆچی ئەوێندە درەنگتان پێبوو؟ مەگەر پیم نەوتن کە زوتر بین؟ ئیشتاش کە هاتون بەشیوێهەك بۆنى چلک و پیسی لەشتان دیت، ئەوکاتانەى من دەبیت لەنیوتاندا بى دەبیت لوتى بگرم بۆئەوێ بۆنى بۆگەنى ئیوێ نازارم نەدات. بەلام ئیستا هاتون، لەباتى ئەوێ پەنجەى پیستان بکەن بەلوتتاندا یان کۆمتانى پێ بخورینن چال و خەندەق بۆ خۆتان هەلکەنن، لەبەرئەوێ ژيانى ئیوێ بەو خەندەقەوێ پەيوەست دەکړیت، ئەگەر ئەو چالانەشتان هەلکەند و ئەگەر بەردتان خستە بەر چەرخى گالیسکەکان بۆئەوێ نەپۆن، ئەوکات بەزیندوویى دەمیننەو، ئەگینا هەر لیژەدا ئیسقانه کانتان سپى دەبیت.

سەربازە میسریەکان سەرەپای ئەوێ ماندوو بون و پێیان برینداربوو، لەو قسانەى "هورم هب" تۆرە نەبون، چونکە دەیانزانى "هورم هب" هەمیشە بەو شیوێهە قسە لەگەل سەربازەکانیدا دەکات، بەلام قامچی خوینینی ئەو ئەوێ ناشکرا دەکرد کە ئەو قسەیه وەك ئەوانەى پابردوو گالتە لەخۆ ناگړیت.

بۆیه سەربازەکان بێئەوێ بێر لەپێى بریندارو جەستەى ماندویان بکەنەو دەستیانکرد بەچال هەلکەندن و خەندەقیکیان بۆ خۆیان دروست کردو لەبەردەم خەندەقەکانیشدا تاوێرەبەردیان داناو لەنیوان تاوێرە بەردەکاندا، تیرەى درێژیان داکوێ بۆئەوێ پێ لەتیپەپێنى گالیسکەکان بگړیت.

لەپیش ئەم خەندەق و تیرانەو بەپیتی فەرمانەکانی "هورم ھب" میخگەلیکی کورتیان لەسەر زەوی داکوتی و تەنھا بەستنیان بەیەکەو و من تیگەشتم کە مەبەستی "هورم ھب" ئەوێە دەست و پیی ئەسپ و چەرخێ گالیسکەکانی بەتەنافی ئەو میخانەو گەربکات و گالیسکە جەنگیەکانی "ھاتی" لەجولە بوەستینیت. جگە لەو خەندەقانی کە دیاربوو لە چ شوینییدا ھەلکەنراون، دوبارە بەپیتی فەرمانی "هورم ھب" پزیک خەندەقی دریز و کەوانی ھەلکەند، بەلام بەشیوەیەک بەخۆل دایبۆشین کە لەدورەو ھیچ کەسیک نەتوانیت لەو تیگات کە لەو شوینەدا چالیکێ دریز و پان ھەیە.

ھەموو پۆزیک کۆمەلیک لە سەربازی نوێ و کەم ئەزمون پەیونیدیان پیو دەکردین، ھەروەھا دەستە پارتیزانەکانیش لەم لاو لاو پەیوئەندیان پیمانەو دەکرد، سەرەرای ئەوێ بیابانیکی بەرفراوان بوو و ترسی ئەو ھەبوو کە گالیسکەکانی "ھاتی" تەلە و بەرەستەکان بەجی بەیلن و لەدواوہ بین بۆمان، بۆیە ھەرچەنیک قەندەق و چالیان لەپاست و چەپی ئۆردوگاوە ھەلکەندایەو چەند بەرەستیکێ نوێیان دروست بکردایە، سەرەرای ھەموو کارەش ھورم ھب دەیوت کەمە. بەلام وردە وردە ئەم کارانە سەربازە میسرێەکانی بەھیزتر کرد و کاتیک بالای بەرز و شانە پانەکانی "هورم ھب" و قامچی خویناوی دەستیان دەبینی، ئاگاداری ئەو دەبون کە ئەو لەبەرەبیانەو تا نیوہ شەو، چاودیژی کارەکان و نامادەکردنی شوینی بەرگرییەکان بوو و لەدلی خویندا دەیانوت کە ئەم پیاوہ ئیمە لەھەپەشەیی ھاتی پزگار دەکات، پۆزیکیان "هورم ھب" پەيامیکێ بۆ سەربازەکانی میسر و ئەو پارتیزانانە کە بەپیوہبون بۆئەوێ خوین بگەییەننە ئۆردوگا نارد کە پەلە بکەن بۆئەوێ شەویان بەسەردا نەیت، ئەگەر شەویان بەسەردا بیت لەوانەییە بکەونە بۆسە گەشتی بیابانی "ھاتی" ەکانەوہ.

ھەمان ئەو پۆزە کە "هورم ھب" ئەو پەيامە بۆ سەربازەکانی میسر پارتیزانەکان نارد، نزیکێ خۆرئاوا بون ئەو کاتانە کە سەربازەکان خەریکی چال ھەلکەندن بون، ئاسمانی بیابان پڕبوو لەخۆل و خاشاک و دواي ئەو گالیسکە جەنگیەکانی "ھاتی" دەرکەوتن.

كاتىك سەربازەكان بىنيان داسگەلىكى مەزن كە لەكانزايەكى سەير بەناوى ئاسن دروست كرابوو لەپيش گالىسكەكانيانەوہ راست داکوتيوہ، بەشيۆەيەك ترسيان لى نىشت، كە لوتيان سارد بووبوو.^{۲۸}

لەبەرئەوہى شەو داھات سەربازەكانى "ھاتى" نەيانوئرا لەوناوچەيەى كە ئاگادارى ھەلومەرجى سروشتى نەبون، ھيرش بگەنە سەر لەشكرىك كە ھىشتا ئاگادارى چەن و چۇنيان نين.

ئەمانە ئۆردوگايەكيان لە بىاباندا دروست كرد و ئاگريان ھەلگىرساند و ئالكيان بە ئەسپەكانى خۇيان دا و تا چاو كار بكات لەبىاباندا، مەشخەلگەلىكى بچوك بەدى دەكرا.

گالىسكە پشكىنەرۆگەشتيارەكانى "ھاتى" يش تا بەيانى سەرقالى تاقىكردنەوہ ھەلومەرجى بەرەى جەنگى ئىمەبون و ھەندىك لە پاسەوانانى مىسريان كوشت، بەلام ئەو پارتيزان و چەتانەى كە لەخزمەتى مىسردا كاريان دەكرد، لەدوو لای ئۆردوگاي "ھاتى" ھوہ ھيرشيان كرده سەر دوژمنەكاكانيان و چەند كەسيكيان لى كوشتن و چەند گالىسكەيەكيان لى سەندن.

سەرەراى ئەوہى "ھورم ھب" بەسەربازەكانى وتبوو بخەون، من لەوباوەرەدام لەو شەوہدا ھىچ كەسيك نەخەوت، جگە لەسەربازە كۆنەكان نەييت چونكە بەلايانەوہ زۆر ئاسايى بوو و دەيانزانى كە سبەى ئەوشەوہ جەنگ دەست پىدەكات، تا بەيانى دەنگى چەرخى گالىسكە جەنگيەكان و تەقەتەقى چەك و قىژەى تىپەربونى تيرەكان و ئالەى بريندارەكان دەبيسترا.

"ھورم ھب" كۆمەلىك لەسەربازانى كۆنەكار و بەئەزمونى خۆى لەھىلى پيشەوہى ئۆردوگا بۆ پاسەوانى ھەلئېژاردبوو و چەند كەسيكيان لى برينداربوو و من كە تابەيانى بىداربوم، تيمارى ئەم بريندارانەم دەكرد و "ھورم ھب" منى كيشايە كەنارەوہ و وتى: ھەر يەك لەم سەربازە كۆنەكار و بەئەزمونانە لەبەرچاوى مندا بەھاي ھەزاران سەربازى تازەكار گرانبەھاترن، بۆيە ھەولتى چارەسەركرديان بدە و نەھىليت بمرن و

³⁸ لەسەردەمى سىنوھەدا كاتىك بىيانويستايە بلين كەسيك زۆر ترساوہ، دھيانوت لوتى سارد بووہ.

بۇ چارەسەركردنى ھەرىكەت ھەم سەربازانە ئەنگوستىلەيەكى ئالتۇنت پىدەدەم كە كىشى يەك"دىن"۳۹ يىت.

ۋەت: "ھورم ھەب" مەن دەمزانى كە تۆ لىرەدا، بەۋاتا لەبىيىبانى تەختى كەنار دامىنى كىۋەكانى "سىنا"دا ئۆردۈگايەكت دروست كىرۈۋە ۋەتەۋىت لىرەدا پى لە "ھاتى" ەكان بگىت.

ئەگەر مەن ئاگادارى ئەم بىرلەرى تۆ بومايە، پىم دەۋتى كە ئەم كارە مەكە، چۈنكە لەبىيىبانىكى تەختدا پىگىرى لەگالىسكە جەنگىيەكانى "ھاتى" كە گالىسكەكانى دەتۋانىت پىندا تىپەپىت زۆر ھەپشەنامىزە، بەلام ئىستا تۆ ئەم بىرلەرت داۋە ۋە ھىچ كارىك بۇ گۆپىنى ئەم بارودۇخە لەمەن ناۋەشىتەۋە، مەن سەربازە كۆن ۋە تازەكانت ئەگەر بىرىندار بىن تىمار دەكەم، ۋەك بلىنى دەزانى ھىچ كارىك لە سەربازە تازە كارەكانت ناۋەشىتەۋە، چۈنكە ئەمانە دۋاى ئەۋەى گالىسكە جەنگىيەكانى "ھاتى" ھىرشىيان بىرد ھەلدەن.

مەن لەپىناۋ زىپدا سەربازەكانت تىمار ناكەم ۋە ئەۋەى دەتەۋىت لەبەرامبەر ئەم چارەسەر كىرەندەدا بىدەيت بەمەن، بىدە بەسەربازەكانى خۆت، چۈنكە ئەۋانە لەمەن زىاتىر پىۋىستىيان بە زىپ ۋە زىۋە، لەۋانەيە بەيانى ھەموۋمان بىكۆرئىن ۋە سەبەى شەۋ مەن بونم نەبىت بۆئەۋەى بىرىنى سەربازەكانت تىمار بىكەم.

"ھورم ھەب" ۋەتى: "سىنۋە" تۆ پىۋىكى ژىرىت، بەلام پىۋىكى جەنگاۋەر نىت ۋە لەھەر جەنگىكدا دەبىت ھەپشەكانىش لەبەرچاۋ بگىت ۋە ئەگەر ھىچ ھەپشەيەك لەجەنگدا نەبۋايە "تۆت ئانخ ئامون" ى فىرەۋنى مىسر كە لەئىستادا ھىشتا مەندالە ئەۋىش دەيتۋانى بىتتە فەرماندەى تىپىكى سەربازى ۋە بەشدارى جەنگەكان بىكات ۋە مەنىش ئىستا دەپۆم بۆئەۋەى كەمىك شەراب بىخۆمەۋە بۆئەۋەى بىتۋانم بىخەۋم ۋە دۋاى ئەۋەى ھەستام بىتۋانم باشىر جەنگىم، چۈنكە ئەگەر كەمىك گەرمى شەراب لەسەرى مەندا بىت دەتۋانم باشىر جەنگم.

دۋاى چەند ساتىك گۆيىم لە قۇمە قۇمى گۆزەكەى بۈۋ كە لەدەمىدا خالى دەكرد. دۋاى ئەۋە چەند كەسىك لەسەربازەكانى كە لەبەردەم چادىرەكەيەۋە تىپەپىن بانگ

³⁹ بىرۇ بۇ ھەراۋىزى ژمارە "۲۴" ى بەرگى يەكەمى سىنۋە.

کردو قومیکى دا بههريهك لهوانه و وتى: ئهو كهسانهى ئيشكگريان نيه برؤن بخهون بؤئهوهى بتوانن باشتىر خۇيان نامادهى جهنگ بکهن.

كاتيک سپيدهى بهيان ههلهات، ئهلبهته ئهو شهوه نهمتوانى بخهوم، لاشهى چهند ئهسپيکى كهوتوو چهند گاليسكهيهكى"هاتى"م بينى كه لهويدا وهرگهرايون و قهلهپهشهكانيش سهرقالتى خواردنى چاوى مردوهكان بون.

لهكاتيکدا كه سهربازهكانى"هاتى"ئاگرهكانى خۇيان بهخول دهكوژاندهوه و ئهسپهكانيان بهگاليسهكانهوه دهبهستهوه و بوجاريكى تر چهكهكانيان پاك دهكردهوه، "هورم هب"سهربازهكانى خوى لهدامينى كوئىكهدا كوكردهوه و پالى بهتاويره بهردىكهوه دا، لهكاتيکدا كه پارچه نانئىكى به پيازىكهوه دهخوارد وتى:

"نامون"خوداى مىسر كاريكى بيويتهى ئهتجام داوه، چونكه سهربازهكانى"هاتى"لهبهرامبهريهوه دا ناوه بؤئهوهى ئيوه لهناويان بهن و بهوشيوهى كه دهبينن پيادهى هيزى سهربازى"هاتى"هيشتا نههاتوو، چونكه سهربازانى پيادهى دوژمن، لهليوارهكانى بيباباندا لهبهريهوهى لهوى ئاويكى زور هيهه پارهوستاون، بؤئهوهى گاليسكهكان ريگايان بو پاك بكهنهوه و دهست بهسهر ئهو ناوچانهدا بگرن كه ئاوى تيداوه دواى ئهوه هيزى پياده"هاتى"بكهويته پى و پهيوهندى به گاليسكه جهنگيهكانهوه بکهن. دوينى شهو بهبؤنهى ئهوهى لهئوردوگاي هاتى ئاو نهبوو، تهواوى ئهسپهكان تينويان بووه و بهشيك له ئهسپهكان ئالكيان نهبوو و سهربازهكانى"هاتى"ش ناچار بون گيا دپكدارهكان بخهنه بهردهمى ئهسپهكانيان، چونكه من تهواوى ئاوو ئاليكى"هاتى"هكانم لهبيباباندا لهناو بردوو، ههر لهبهريهوهش گاليسكهكانى"هاتى"بهسهختى دهجهنگين، چونكه دهزانن ناچارن ريگا بو خۇيان پاك بكهنهوهو دهبيت تيبپهپن و لهويوه خۇيان بگهيهننه مىسر، بهپيچهوانهى ئهههشهو ريگهچارهيهكى تريان نيه جگه لهوهى بگهرينهوه بو سوريا، ئهمانه ئهگهر پهپهروى هزرى خۇيان بگرداوه، ههر ئههرو پاشهكشهيان دهكرد، بهلام ئهمانه خهلكانئىكى تهماعنو بههيووى ئهوهن ههرئهوكاتهى گهشتنه مىسر دهست بهتالانیهكانى خۇيان بکهن و زيپر و زيوى فراوان بهدهست بهيئن.

يهكيكتير لهو شتانه بابتهى بههاى ئهو گوژانهيه كه لهميسر كړيويانه بريك كانزايان خهرج كردوو، بويه ناتوانن چاوپوشى لهو بره سامانه بکهن كهلهپيناو ئهه

گۆزانه دا خەرجیان کردوو و بگه پینه وه. هەرله بهرئه وهش ده لیم "ئامون" کاریکی بپهاوتای کردوو و هیژی سهربازی "هاتی" له بهرام بهر ئیوه دا داناوه، چونکه کاتیك گالیسکه کانیا ن بکه ونه جو له، ده که ونه ژیردهستی ئیمه یان ده که ونه ناو چاله کانه وه و له جو له ده که ون.

"هورم هب" له م کاته دا پیده نگ بوو و نانه وشکه که ی برد بۆ ده می و به ده می که می ک له و نانه ی قرتاندو دهستی کرد به جوینی و سهربازه کانیش وه که له و مندالانه ی چاوه پزی پاشکوی چیرۆکێک بن هاواریان کرد ته واری بکه.... ته واری بکه....

"هورم هب" نه و پارچه نانه ی که له ده میدا ده یجوی له نا کاو تفیکرده وه و چه ند جنیویکی دا و وتی: وه ک بلیی چیشت لیته رانی له شکر پاشه پۆی پشیله یان کرد بیته ناو هه ویری ئهم نانه وه و برژاند بیتیان، بۆیه له ناو ده مدا تامی نه وه ند ه بۆگه ن بوو، نه گه ر نه و کاره یان کرد بیته، من له سینداره یان ده دم. کاتیك سهربازه کان گوینیان له م قسه یه بوو پیکه نین و "هورم هب" یش هاواری کرد: هه ی مشک و بۆقی چلکا وه کانی پوباری "نیل"... بۆچی پیده که نن؟ ئایا واده زانن له بهرئه وه ی سه نیرو پاشه پۆی نه سپ و ولاخیان تیکه لی نانه که ی ئیوه کردوو و ده رخوا ردتان ده دن من ته مییان ده که م؟

نه خیر... نه خیر نه گه ر له سه رتا تا کو تایی ئهم جه نگه له باتی نان سه نیرتان به دنی، من هیچ کامیان ته می نا که م، به لکو بیته قه تی نه وه ده بم که بۆچی ئیوه پاشه پۆی نه سپه کانی منتان خوا رده وه، چونکه ئیوه سهرباز نین، به لکو وه ک مشک تر سنۆکن. نه گه ر سهرباز بونایه تیده گه شتن نه و داره دریزه ی که به ده ستانه وه یه داری هه لسه نگاندنی قولایی پوباری "نیل" نه ی، به لکو نیرزه یه، نه ویش نه و جو ره نیرانه ی که سه ریکیان سه ریکی نوک تیرژی کانزایی پیوه یه و نه و نیرانه شیان له بهرئه وه دا وه به ئیوه بۆئه وه ی سکی سهربازه کانی "هاتی" پی کون کون بکه ن. ئیوه ش هه ی تیرها ویزه کان، من ده بینم که وه ک منداله کان تالی که وانی تیره کانتان پاده کیشن و تیره کانتان به ره و ئاسمان ده ها ویزن، بۆئه وه ی بزائن تیر کامیه کتان به رزتر ده بیته وه، نه و که وانه یان له بهرئه وه دا وه به ئیوه که به تیر چاری سهربازه کانی "هاتی" کویر و ورگیان کون کون بکه ن، نه گه ر توانای نه وه تان نه یه سهربازه کانی "هاتی" بییکن، چاوه پیکه ن که می ک نزیکتر ببنه وه، چونکه نه سپه کانیا ن نیشانه یه کی گه وره ترن و تیر ها ویزیان بکه ن.

كاتىك گالىسكەكانى "ھاتى" لىتان نزيك بونەو، پاشى نىزەكان بخەنە سەر زەوى و بەھەردو دەستتان توند بىگرن، بۆئەۋى سەرى نىزەكان بچەقن بەسنگى ئەسپەكانداۋ ئەگەر نەتانتوانى بەمشىۋەيە ئەسپى گالىسكەكان بكوژن و ئەوان ئىۋە تەختى زەوى بكن، دواى ئەۋەى ئىۋەيان تەختى زەوى كرد، بەچەقۇ ماسولكە و شارەگى ئەسپەكانيان بچن، ئەگىنا گالىسكەكان بەسەرتاندا تىدەپەرن و ئىسقانى لەشتان ورد و خاش دەكن.

ئەوكات "ھورم ھب" بەنەفرەتەۋە بۆنى ئەو نانەى كرد كە بەدەستىۋە بوو و دواى ئەۋە فرېى داۋ قومىك ئاۋجۆى لەگۆزەكەى خۆى خواردەۋە و وتى:

من لەۋباۋەرەدام كە ئەم قسانە بۆ ئىۋە بىسود بىت، چونكە ھەرئەوكاتەى ئىۋە گویتان لەدەنگى گالىسكەكانى "ھاتى" و نەعرەى سەربازەكان بوو، بەشىۋەيەك دەتوقىن كە ناچار دەبن سەرتان لەژىر كراسەكەى دايكتاندا بشارنەۋە و لەبەرئەۋەى دايكتان لىرە نىە بۆئەۋەى سەرتان لەباۋەشىدا بشارنەۋە، ناچارن سەرتان بچەقىنن بەنىۋ خۆلى بشارنەۋە. بەلام دەبىت ئەۋەشتان پى بلىم، ھەركاتىك "ھاتى" ەكان لىرەۋە تىپەرن و خۆيان بگەيەننە كۆگای ئاۋ و ئالىكەكانيان كە لەدواى ئىمەۋەيە و خۆيانى لى تىر بكن، بەدلىنبايىۋە دواى ئەۋە ئىۋە لەناۋ دەچن و كىسە و بوخچە لەپىستتان دروست دەكن و ژنانى "ھاتى" ش كاتىك بىيانەۋىت مندالە شىر خۆرەكانيان لەسەر شتىك بچەۋىنن كە شى ئەداتەۋە، ئەۋا ناچارن لەسەر پىستى ئىۋە بىيانخەۋىنن، يان ئەۋەى چاۋاتان دەردەھىنن بۆئەۋەى تا ئەوكاتەى لەژياندان بەرداشەكانى ھاتى و "نازىرو" بچولیننەۋە. بەلام من پىنچ سەد لەسەربازە كۆنەكانى خۆم لەدواى ئىۋە داناۋە و ئەم پىنچ سەد كەسە لەجەنگدا تارادەيەك لەئىۋە دور دەگرن، بۆئەۋەى ئەگەر ئىۋە ترستان لى نىشت بتانكەنە گالتەجارى خۆيان و پىتان پىبكەنن، كاتىكىش ھەۋلى ھەلھاتن بەدن، دەتانكوژن، چونكە ئەگەر لەپىشتانەۋە مەرگ ھەبىت، ئەۋا بى ھىچ دودلىكە مەرگ لەدواشتانەۋە چاۋەرپىتان دەكات. بەلام ئەگەر ھەرەشەى مەرگ چاۋەرپىتان بكات، ئەۋا لەھەمان ئەوكاتەدا سەرکەۋتن و دەستكەۋتىكى زۆرىش لەھەمان ئەوكاتەدا چاۋەرپىتان دەكات و دلىام ئەگەر ھەرەكەسىك ئەركى خۆى ئەنجام بدات و ھەۋلى ئەۋە بدات سەرباز و ئەسپەكانى "ھاتى" بكوژىت، ئىمە سەردەكەۋىن. مەنىش لەسەرەتاۋە تا كۆتا لەۋ جەنگەدا لەگەلتاندا دەبم و شەرتان لەگەلدا دەكەم،

سەرەپاي ئۈەش نىزە و شمشىر و قامچىكەى خۆشەم بەكاردەھىنەم و ھەركەسىك بېيىنەم كەمتەرخەمى لەئەركەكانىدا بكات بەقامچىكەم لەناوى دەبەم.

من لەوباوەرەدام "ھورەم ھب" لەم قسانەيدا تەنھا مەبەستى ئۈە نىە كە ھانى سەربازەكانى. بىدات، بەلكو دەيەوئەت پىش ھىرشى "ھاتى" سەربازەكانى سەرقالى بىستنى بىروبۇچونەكانى بن، بۇئەوەى بەھوى چاوەرپى ھىرشى سەربازەكانى ھاتىەوە دوچارى ترس و تۇقان نەبن.

كاتىك سەربازەكانى ھاتى ئوردوگاي خۇيان كۆكرەوە و بەرپى كەوتن، "ھورەم ھب" وتى: سەربازانى دوزمن بەرپى كەوتن و سوپاسى "ئامون" و تەواوى سەربازەكانى تر دەكەم كە ئەوانيان بۇ لاي ئىمە نارد. ئىستاش ئەى بۇقەكانى چلكاي پوبارى "نيل" بېرۇن و پەيوەندى بەپايگاكانى خۇتەنەوە بكەن و ھىچ كەسىكىش نابىت بى فەرمانى من خالى پاسەوانى جەنگى خوى بەجى بەئىت. ئىوەش ئەى پىنچ سەد سەربازى بەئەزمون و كۆنەكارەكانەم، لەدواى ئەم بۇقەنەوە راوەست و ھەركەسىكيان ويستى ھەلپىت بى دودلى بىكوژن. لەمكاتەدا "ھورەم ھب" بەدەنگى بەرز بەسەربازەكانى وت:

من دەتوانم ئەوەتان پىپراگەيەنەم كە لەپىناو خودايانى مىسر و نىشتەمانى پەش و ژن و مندالەكانى خۇتان بچەنگن، بەلام ئەم پاسپاردەيە بە بىھودە دەزانم، چونكە ئاگادارى ئەوەم كە ھەر ھەلىكتان بۇ ھەلھاتن دەست بكەوئەت و بتوانن خۇتان پزگار بكەن، تف لەژن و نىشتەمانى پەشى خۇتان دەكەن. بۇيە پىتان دەلیم لەپىناو پاراستنى گيانى خۇتان بچەنگن و پاشەكشە نەكەن، لەبەرئەوەى ئەگەر بەرنگارى بكەن سەردەكەون، بەلام ئەگەر پاشەكشە بكەن بەدلىنبايەوە بەكوشەت دەدرىن، ئىستاش بېرۇن بۇئەوەى پىش گەشتنى گالىسكە جەنگىەكانى "ھاتى" لەپايگاكانى خۇتاندە ئامادەبن.

لەكاتىكدا سەربازەكان ھاواريان دەكرد بەرەو پوى پايگا جەنگىەكانيان رايان كەرد، من تەوانىم لەوە تىبگەم كە ئايا ھاوارى ئەمانە لەخۇشەوە سەرچاوە. دەگرىت يان لەترسەوە، منىش لەدواى سەربازەكانەوە راوەستام، چونكە پايگاي جەنگى پزىشكىك لەگۆرەپانى جەنگدا لەدواى سەربازەكانەوەيە، بۇئەوەى بتەوانىت بىرىندارەكان تىمار بكات.

لهشکری "هاتی" گالیسکهکانیان بهشیوازیکى سهربازى جوان پارهستاندبوو. بهسهر سینهى پیاوو گالیسکه سهربازیهکانیانهوه وینهى خۆریکی بالدار دهرهوشایهوهو ئالاکانیش بهلاسهرى سهربازهکانهوه دهشهکایهوه، دیاربوو که گالیسکه جهنگیهکانى "هاتی" ههولئى ئهوه دهن لهوشوینه تهختهى که "هورم هب" لهبهردهمیاندا بووته بهربهست تیپهپن، چونکه لهشکری "هاتی" نهیاندتهوانى گالیسکهکانى خۆیان لهناوچه کئویهکانهوه تیپهپنن.

نهبونى ئالىک و ئاویش گالیسکه سوارهکانى "هاتی" ناچار دهکرد که لههمان ئهوشوینهوه تیپهپن و ههولئى ئهوه دهن سوپک بهدهورى بیاباندا بخۆن، چونکه دهیانزانى ئهگهر پى بنینه ناو بیابانهوه، ئهگهر خوشیان بهرنگارى بکه، ئهوا ئهسپهکانیان لهبرسیهتى و تینویهتیدا دهمرن.

ههر دهستهیهک لهگالیسکهکانى "هاتی" لهشهش گالیسکه پیک دههات و ههر ده دهسته تیپیکى پیک دههینا، لهوباوهپردام خاوهنى شهشت تیپبون و لهناوهراستى ئهوه سهربازانهى که سیستهمیکی سهربازى جوان پارهستابون گالیسکه قورسهکانیان دهبینرا. گالیسکه قورسهکان نهیاندتهوانى بهخیرایى گالیسکه سوکهکان بکهونه رى و وهک کهشتهیهکانى بیابان وابون، بهلام دهمزانى که ههموو شتیک لهژیر خۆیاندا دهفلیقنن، بویه سهرم لهوه سوپ دهما که "هورم هب" و سهربازهکانى بهچ شیویهیهک دهتوانن رى لهه گالیسکهکانه بگرن.

دهنگى بوقى لهشکری "هاتی" لیدرا و ئهفسهره پله بهرزهکان ئالاکانى خۆیان پارهشاندا و لهناکاو گالیسکهکان بهپیکهوتن.

کهوتنه پى شهست تیپ گالیسکهى جهنگى که سهربازگهلیکی لیهاو و بهتوانای بهسهرهوه بوو، دیمهنیکی ترسناکی ههبوو و بینیم لهناوهراستى ئهه گالیسکهکانهشدا ئهسپهگهلیک رى دهکهن که وهک بلئى کهسێک بهپشتیاندهو بی. دواى ئهوه تیگهشتم که بهسهر پشتى ههریهک لهه ئهسپانه کهسێک سوار بووه، بهلام بهشیویهیهک بهسهر یالى ئهسپهکانهوه خهوتبون که لهیهکهه تهماشاکردندا نهدهبینران و من زۆر سهرم له بینینى ئهوه سوارنهى که بهسهر ملی ئهسپهکانهوه خهوتبون سوپما، تانهوکاتهى بینیم ئهمانه بیئهوهى ئهسپهکان پارهستن، ئهوهنده خۆیان شوپردهکردهوه بوئهوهى دهستیان

بگاته زهوی و بهچهقو ئه و پهتانه بپن که ئیمه له نزیک زهویه وه بهستونمانه ته وه به تیره گه لیکی بچوک و کورته وه.

له وکاته ی ئه و سوارانه خهریکی بپینی ئه م پهتانه بون، سوارگه لیکی تر له پشتیانه وه دههاتن و ئه و نيزانه یان بهزهویدا دهچهقاند که ئالایه کیان به سه ره وه هه لواسرابوو.

سودی دواين کاریان بهلامه وه پون و ئاشکرا نه بوو و سواره کان ئه وهنده خیرا کاریان ده کرد که من فریای ئه وه نه ده که وتم که بیرله مانوپی دووهمی سوارچاکه کانی "هاتی" و چهقینی ئه و نيزه ئالادارانیه یان بکه مه وه و تیبگه م مه به ستیان له و کاره چی بوو؟

له ناکاو "هورم هب" هاواری کرد نيزه کان له ناو بهن و خودی خوشی پایکرد و خوی گه یانده یه کیک له و نيزانه و هه لی که ند و فریای دا. سه ربازه کانیشی به هه مان شیوه ی ئه و رایانکرد و ئه و نيزانه ی که چهقینرابون هه لکه ند و له پشت گوڤه پانی جهنگه وه هه لیان چینه سه ریه کتر.

ئه وکات تیگه شتم که سه ربازه کانی "هاتی" بوچی ئه و نيزانه یان بهزهویدا چهقاندوه تیگه شتم که مه به ستیان ئه و بوو خالی لاوازی به ره ی جهنگی ئیمه نیشان بدهن بۆنه وه ی گالیسکه کان به تابییهت گالیسکه قورسه کان له ویوه تیپه پن.

من له و باوه په دابوم له و پوژده ئه گهر "هورم هب" زوو هه لویستی وهرنه گرتایه و فه رمانی نه دایه که ئه و نيزانه ی چهقاندونیان هه لکیشن و گالیسکه کان سه رکه وتنیان له وه دا به ده ست به ینایه که له و ناوچه لاوانه وه تیپه پن، ئه و شکستیان به سه ربازه کانی میسر ده هیئا، چونکه دوا ی ئه وه ی گالیسکه کان گه شتنه ناوچه ی به ریه سه ته کانی ئیمه، به هه موو ئه و دژواریانه ی که "هورم هب" له سه ر پئی ئه واندا ده ینا بوو، سه ره پای ئه وه ش هه ندیک له وانه سه رکه وتنیان له وه دا به ده ست هیئا که له و به ریه ستانه وه تیپه پن.

خه نده قیکی به و شیوه یه ته سک بۆ په رینه وه ی گالیسکه کانی "هاتی" دژوار نه بوو، چونکه له هه ر تیپیکدا، هه ندیکیان ته خته یه کی شیوه پردیان له گه ل خویاندا

هەلگرتبوو و ھەر ئەوکاتەى دەگەشتنە لای ئەو خەندەقەو، تەختەکانیان دەنا بەسەر ئەو خەندەقەو و گالیسکەکان بەسەریاندا تێدەپەرین⁴⁰.

گەرچى ھەندىك لەگالیسکەکانى "ھاتى" لەو خەندەقەو پەرىنەو، بەلام لەبەرئەوھى زىانىكى زۆریان لیکەوت، گالیسکەکانى تر پاشەکشەیان کردو خۆیان لەم بەربەستانە پاراست و ماوەیەك پراوەستان، بەلام ئەو گالیسکەکانەى کە تێپەریبون لەبەردەم تاویرە بەردەکاندا پراوەستان و لیخوورو سەربازەکانى ئەو گالیسکەى دابەزین و ھەولێ ئەوھى دا تاویرە بەردەکانى سەر پێیان لا ببەن و پێگایەك بۆ خۆیان بکەنەو. خێرایى مانۆرى سەربازەکانى "ھاتى" زۆر سەرسوڕھێنەربوو و ئاشکراوو کە ماوەى چەند سائیکە مەشقیان کردوو یان ئەزمونیان لەگۆرەپانەکانى جەنگ وەرگرتوو، بۆیە ئەوکاتەى گالیسکەکان پووبەروى بەربەستىک دەبنەو لەگالیسکەکانیان دادەبەزن و بۆئەوھى ئەو بەربەستانە لەسەر پێیان پاك بکەنەو.

کاتىک "ھورم ھب" بینى سەربازەکانى "ھاتى" سەرقالى پاککردنەوھى بەربەستەکانى سەر پێیان، تێگەشت، ئەگەر پێیان پێدات ئەو لەماوەیەکى کەمتر لەوھى من لەم دێرەدا باسى ئەو حالەتەتان بۆ دەکەم ئەو بەربەستانە لەسەر پێیان پاك دەکەنەو و پێگا بۆ خۆیان و ئەو گالیسکە قورسانەى لەدوایانەو دیت دەکەنەو، ئەوھوو فەرمانى بەسەربازەکانى خۆیدا کە تیرھاوێژى ئەو سەربازانە بکەن کە لەگالیسکەکانیان پیادە بون، یان بەلایەنى کەم ئەسپەکانیان بکوژن.

سەربازەکانى "ھاتى" دواى ئەوھى ئەم تاویرە بەردانەیان لەسەر پێى خۆیان لا برد، لەکاتىکدا کە ھەندىکیان کوژراو و بریندارو ئەسپگەلێکى کوژراویان لەدواى خۆیانەو بەجێھێشت گەرانەو. سەربازەکانى ئێمەش بەگەرانەوھى سەربازەکانى "ھاتى" زۆر خوشحال بون و ھاواری خوشیان لى بەرز بویەو، چونکە لەویاوەرەدا بون کۆتایى بەجەنگ ھاتوو و سەرکەوتنیان بەدەست ھێناو. بەلام "ھورم ھب" دەیزانى کە ھێشتا کۆتایى بەجەنگ نەھاتوو، بەلکو تازە دەستى پیکردوو، بۆیە فەرمانى دا بوق

⁴⁰ ئیمە لەویاوەرەدا بون کە ھەلگرتنى پەرد لەلایەن یەکە سەربازەکانى ئەو سەردەمەو، پەکیکە لەداهێنانە جەنگیەکانى ئەو سەردەم، لەکاتىکدا بەپێى ئەم کتیبەى بەردەستان، ئەم مانۆر، لەسەردەمى سینۆھەدا کارێکى ئاسایى بوو و گالیسکەکان، پەردە تەختەیان لەگەڵ خۆیاندا ھەلگەرت، بۆئەوھى بتوانن زۆر بەئاسانى بەسەر خەندەقەکاندا تێپەرن. سودیان لەم جۆرە پەردانە وەردەگرت.

لیبدهن و به سهربازه کانی خوئی وت: به په له تاویره بهرده کان بگه پیننه وه جیی خوئیان، به لام پیش نه وهی سهربازه کانی ئیمه بتوانن بهرده کان بخه نه وه شوین خوئیان، گالیسکه قورسه کانی هاتی له گهل گالیسکه سوکه کاند دوا به بهر یکه وتن.

من له وپوژده دا تیگه شتم که جیاوازی نیوان سهربازانی لیها تو و به توانا و به نه زمون و نه و سهربازهی که به په یی پیویست مه شقیان نه کردو وه چیه.

سهربازه کانی "هاتی" سهره پای نه وهی هه لیکی که میان له بهرده ستدا بوو، له ژیر پیزنه ی تیر باراندا، دوباره بهرده کانیان له سهر پئی گالیسکه کانیان دورخسته وه، به لام سهربازه کان ئیمه سهره پای نه وهی دوو یان سی نه وهنده ی نه و ماوه یه ی که "هاتی" ه کان توانیان به ردی سهر پریان لایبه نه هبوو و نه یان توانی بهرده کان بگه پیننه وه جیی خوئیان و پیش نه وهی بهرده کان بخه نه وه جیی خوئیان گالیسکه قورسه کانی "هاتی" گه شتن.

کاتیک "هورم هب" بینی سهربازه کانی نه یان توانی بهرده کان بخه نه وه بهر پئی گالیسکه کان، له پئی نه فسه ره کانی وه فرمانی به سهربازه کانی خوئی دا که به نیزه پئی له نه سپه کان بگرن و بنی نیزه کان بچه قیننه زهوی و نوکه که شی ئاراسته ی سینه ی نه سپه کان بکه ن، بو نه وهی بچه قیت به سینه ی نه سپه کاند و پریان وه ستین، به لام نه م کارهش به ته وای نه انجام نه درا، چونکه سینه و سهر و گهر دنی نه سپی گالیسکه قورسه کان به و ره قی ئاسنین زریپوش کرابوو، بویه نیزه ی سهربازه کانی ئیمهش نه ده چه قیه ی سینه ی نه سپه کانیانه وه.

من بینیم نه و نه سپانه ی گالیسکه قورسه کانی "هاتی" راده کیشتیت له نه سپه میسریه کان بهر زتر و به هی زترن و له نه ژادیکی جیاوازن.

له بهرام بهر هه ریه ک له و نه سپانه دوو داسی گهره ی پیوه هه لواسرابوو که جهنگاوهران ده یان توانی له ناو گالیسکه کانیاندا ده سکی داسه کان ته کان بده ن، نه م دوو داسهش وه ک دوو داسی جوتیاری وابوو، که خهرمانی بونایه تی سهربازه کانی ئیمه ی دهره و ده کرد و وه ک گیا ده پر شتنه سهر زهوی و دوا ی نه وهش چه رخی پان و قورسی گالیسکه کانی ش ئیسقانی سهربازه میسریه کانی ورد و خاش ده کرد.

کاتیڤ من ئەسپە مەزن و گالیسکە قورس و زریپۆشەکانم بینی که لە دەمامگی ئاسنین پوختساری ئەسپەکانەوه شتیکی وەک شاخ هاتبووه دە، بەهۆی بینینی ئەو جوړه گیانه وەرانهوه لە ترساندا دەلەرزیم.

داسەکانی تەکانیان دەخوارد و سەربازەکانی ئێمەیان پارچه پارچه دەکرد و گالیسکە جەنگیەکانیش بەسەر لاشەکانیاندا تێدەپەڕین، لەناکاو بینیم هیچ شتێک ناتوانی پێ لە گالیسکە قورسەکانی "هاتی" بگریت، چونکه هەموو شتیکیان لەناو دەبرد و تیڤ و پیکیان دەدان.

سەرەرای ئەوەی "هورم هب" بەبەردەوامی هاواری دەکرد و بەقامچی سەربازەکاشی خۆی هانی جەنگ دەدا، من بینیم که هەولەکەکانی ئەو بێ دەرنەنجامه و گالیسکە قورسەکانی "هاتی" سات لەدوای سات سنووری بەرەکانی ئێمە دەبەزێنن و سەربازە کامان لەناو دەبن.

ئەوکات گەشتەمه ئەو باوەڕەوی که هیچ شتێک ناتوانی پێ لەم گالیسکە بگریت، بەدنیاییهوه ئەمانه میسر داگیر دەکەن و شارەکانمان وێران دەکەن و گوشت و کوشتار دەخەنە ناو خەلکی میسرەوه و زەوی پەشیش دەکەوێت ژێر دەستی ئەمانه.

ئەوکات سەرم خستە سەر زەوی و بۆ میسر و ئەوەکانی دەستم کرد بەگریان. لەدورەوه دەنگی جوڵەي گالیسکەکان و هاواری جەنگاوەران و نالە و قیرەي برینداران و هاواریەکانی "هورم هب" م دەبیست، بەلام ئەو بێ سود هاواری دەکرد، گالیسکە قورسەکان سنووری بەرەکانی ئێمەیان دەبەزاند و "هورم هب" لەوکاتدا فەرمانی دا که گالیسکە سوکەکانی میسر که خێراییهکی زیاتریان هەبوو دوای گالیسکە قورسەکان بکەون و هەولێ ئەوه بدن که ئەو سەربازە هاتیانەي سواری گالیسکەکان بەتێر بکوژن.

من ئەم مانۆرەم بەبێسودلەقەلەم دەدا، چونکه ئەوگەردوخواکەي بەهۆی جوڵەي گالیسکەکانەوه بەرز دەبویه، دەبووه پێگر لەبەردەم ئەو سەربازانەي که دەیانویست بەوردی ئامانجی خۆیان بپێکن، بگره ئەگەر گەردوخواڵیش نەبوايه، ئەواخۆڕی سەربازەکان لەتێر هاوایشندا بەوشیوهی لێهاتوو نەبون که بتوانن لەکاتی چارنالی ئەسپەکانیان، ئەو سەربازانەي که بەسەر گالیسکەکانیانەوه غاریان دەکرد بەتێر بکوژن.

لهناو هاوارگهلیکی تۆقینه ر لهو سهربازانهی که سواری گالیسکهکان بون بهرز بویهوه و من بینیم که زهوی دهوی کردهوه و تهواوی گالیسکهکانی "هاتی" قوت دا. نهوکات تیگهشتم که "هورم هب" کاتیگ بهگالیسکه خیرا و سوکهکانی خۆی وت دواي گالیسکه قورسهکانی "هاتی" بکهون، مهبهستی نهوه نهبوو سهربازهکانی ئیمه دوژمنهکانیان بهتیر بکوژن، بهلکو مهبهستی نهوهبوو که گالیسکه سوک و خیراکانی ئیمه دوايان بکهون بۆنهوهی ئهسپی بههیزی گالیسکه قورسهکانی "هاتی" بوروژینن و خیراتر غارغارین بکهون و لیخورهکانیان نهتوانن بیانگرنهوه یان خودی لیخورهکان ترهواویژهکانی ئیمه خیراتر لیخوپن و ئاگاداری نهوه نهبن که بهرهو نابوتی و لهناوچون دهپۆن.

ئهم مانۆرهی "هورم هب" زۆر بهسود و گاریگر بوو، چونکه گالیسکه قورسهکانی "هاتی" گهشتنه لیواری نهو خهندهقانهی که "هورم هب" لهدواوه ههلی کهندبوو و سهری داپۆشیبوو، بیئوهی ئاگایان لهوه بیئت که ژیری گالیسکهکانیان خالیه، لهناکاو وه ئهوهی زهوی دهوی کردبیتهوه و دژمن قوت بدات، تهواوی گالیسکه قورسهکان کهوتنه ناو خهندهقهکهوه.

سهههتا من بههۆی نهو گهرد و خۆلهی که بههۆی غاری ئهسپ و گالیسکهکانهوه بهرز بوبویهوه نهمتوانی لهوه تیگهه چ باسه و هورم هب دهیهویئت چی بکات، بهلام کاتیگ گهرد و خۆلی ناو گوپهپانی جهنگ نیشتهوه، سهربازهکانی خۆمانم بینی بهفههرمانی "هورم هب" لهکهناو لیواری خهندهقهکاندا راوهستان، بهپریژنه بهرد و تیر بهسهه سهربازهکانی "هاتی" دا دهبارینن و "هورم هب" پینی وتبون بگره نههیلنن یه کهسیش لهوانه بهزیندویی بیته دهرهوه.

بهلام دهستهی گالیسکه سوک و خیراکانی ئیمه دواي گالیسکهکانی "هاتی" کهوتن، چونکه دهیانزانی بۆچی دوايان دهکهون، دواي نهوهی نهو گالیسکهکانه کهوتنه ناو خهندهقهکانهوه گهپانهوه بۆنهوهی پرۆن بههانای تیمی هیزی پیادهکانیانهوه و پئی لهو گالیسکه سوکانهی "هاتی" که لهدواي گالیسکه قورسهکانهوه دههاتن بگرن.

من دلنیام کاتیگ میسریهکان بینیان گالیسکه قورسهکانی "هاتی" لهناکاو لهناوچون، بهشیوهیهک خۆشحال و هیواداربون که بویریکی زیاتری به بهپیاوانی ئازا بهخشی و نهوانهش که ترسنۆک بون ئازاتر کرد.

"هورم ھب" ئاگاداری ئەو ھەلەنە پوچی و دەرونی سەربازەکانی زۆر بە ھێتر بوو، بۆیە بە تەواوی لایەنی ئامادەکاری سەربازەکانی خۆی قۆستەو و پەییامی بۆ پارتیزان و چەتەکانی کە لە بەری جەنگی ئێمەدا بون نارد کە بێن بە ھانا مانەو.

ئەوکات تەواوی ھێزی میسر، بە واتا گالیسکە و پیادە و پارتیزانەکان بە ھەموو توانایەکیانەو ھەوای گالیسکە سوکەکانی "ھاتی" کەوتن، ئەمەش بوو مایە سەرسۆرمانی دوژمن، بۆیە بۆ یەکەمین جار لە گۆرەپانیکی تەختدا، گالیسکەکانی "ھاتی" بە زیانیکی زۆر قورسەو پاشەکشەیی کرد.

بەلایەنی کەم ھیچ یەک لە گالیسکە قورس و سەرنشینەکانی بەزیندویی نەمان، چونکە ھەوای ئەو ھەسپەکان کە وێتە ناو خەندەقەکانەو بە ھۆی قورسی گالیسکەکان ھەموویان کوژان، یان دەست و پێیان بە شیوەیەک شکابوو کە ھیچ جیاوازیەکی لە گەڵ مەرگدا نەبوو، ھەروەھا سەربازەکانی میسریش نەیانھێلا سەربازەکانی "ھاتی" زیندوو یان بەی زیان لەو خەندەقە بێنە دەرەو، بۆیە ھەموایان یان کوشت یان برینداریان کرد.

کاتی کە ئەفسەران "ھاتی" زانیان تەواوی گالیسکە قورس و بەشیکی زۆر لە گالیسکە سوکەکانیان لە ناو چۆن، ھەوای ئەو پاشەکشەیان کرد، کۆبونەییکی تاییبەتیان پێکخست، بیروبۆچونیکی جیاواز لەلایەن ئەندامانی ئەو کۆرە خرایە پوو. ئەوان بۆیە کەمین جار گرفتاری بارودۆخی بون کە پێشتر ھەرگیز توشی نەبون و نەیان دەزانی. بە چ شیوەیەک دەبێت چاکسازی تیدا بکەن.

"هورم ھب" پاشەکشەو کۆبونەو کە ھەوای قۆستەو و لەترسی ئەو ھەلەنە دەوری بەرەو جەنگی ئێمەدا بسۆرێنەو و لە پێشتەو بۆمان بێن، بۆیە پارتیزان و چەتەکانی ناردە ئەملاوولای بەرەو کەو و سەربازەکانی خوشمانی لەو ئاگادار کردەو کە بەرەست لە سەر پێی گالیسکەکانی "ھاتی" دا دروست بکەن، بۆ ئەو ھەلەنە گەر جاریکی تر ھەوای ھێرش کردن بێن نەتوانن لەو بەرەستەو تێپەرن.

ئەفسەرو سەربازەکانی "ھاتی" بەراوەیەک ھەلەشەبوون کە سەرەرای ئەو ھەلەنە چاوی خۆیان ببنیان بە چ شیوەیەک گالیسکە قورسەکانیان لە ناوچۆن دوبارە ھێرشیان کردەو، بەلام چیتەر سەربازەکانی ئێمە لە سەربازەکانی "ھاتی" نەدەترسان، کاتیکیش

گالیسکه سوکهکانی ئەوان گەشتنە بەرەبەستەکانی ئیمە ھەندیکیانمان بەزیندوی دەستگیر کردن.

من لەو ھێرشەدا بەھۆی تەپ و تۆزی گالیسکەکانەو، گۆرەپانی جەنگم نەدەبینی، بەلام دواى ئەوێ کۆتایی بەو جەنگەش ھات و "با"ی بیابان ئەو تەپ و تۆزە لەناو برد، تیگەشتم کە ژمارەیکێ زۆر لەسەربازەکانی میسر لەو ھێرشەدا کوژراون. لەکاتیگدا کە لەم ھێرشەیاندا گالیسکەى قورسى تیدا نەبوو.

کاتیگ کۆتایی بەو جەنگەش ھات، ئەوێم لەسەربازە میسریەکان بیست کە دەیانوت ئەمڕۆ تەپ و تۆز بوو ھۆی ئەوێ ئیمە بەباشی گۆرەپانی جەنگ نەبینن، ئەگینا بەھۆی بینینی لاشەى لەپادەبەری کوژراوی سەربازە میسریەکان بەشیوہیک دەتوقاین کە نەماندەتوانی بەردەوامی بەجەنگ بدەین.

لەکۆتایی ئەو پۆژەدا سەرباز و گالیسکەکانی "ھاتی" کاتیگ زانیان بەرگری کردنیان بیسودە خوێان دا بەدەستەو و "ھورم ھب" فرمانی دا کە دیلەکانی "ھاتی" لەسێدارە بدن و سەربازەکانی ئیمەش وەک بلیی تەماشای گیانەوہریکی سەیر دەکەن بەسەر سوپمانەوہ لییان نزیک دەبونەو و دەستیان لەجەستەیان دەدا بۆئەوێ بزائن ئایا وەک خوێان پیست و گوشتیان ھەیە یان جەستەیان بەکەرەستەیکێ جیاواز دروست کراوہ.

ھەندیک لەسەربازەکانی ئیمە وینەى خۆری بالدارى لەسینەى سەربازەکان ھەلەدەکەند و وەک یادگارێک لەلای خوێان ھەلیاندەگرت، بۆئەوێ کاتیگ گەرانەوہ بۆ میسر پیشانی ئاشنا و ھاوڕێکانیان بدن و سەریان بەو وینەى سور بەنن، بەلام لەخۆری بالدار سەیرتر ئەو کلاوہ ئاسنینانەبوو کە ئەفسەرانى "ھاتی" لەسەریان دەکرد و بەسەر کلاوہکەیانەوہ دوو تەورێ یەکتەپەری پێوہ ھەلواسرابوو. سەربازەکانی ئیمەش تا ئەو پۆژە نەیاندەزانی کە ئاسن چ جور کانزایەکە، بۆیە زۆر سەریان لەو کلاوہ ئاسنینەکان دەھات.

"ھورم ھب" سەرھای ماندوویەتیەکی زۆر بەلام زۆر خوشحال بوو و بەنیو سەربازە میسریەکاندا پیاسەى دەکرد و لەدەستەیکەوہ دەپوشت بۆ ئەو دەستەکەى تر و بەشیوہیکێ دۆستانە دەستی بەپشتی سەربازەکاندا دەکیشا و دەیوت: ئافەرىن ئەى بۆقەکانى چلکاوى پویارى "نیل"، ئەمڕۆ زۆر باش شەرتان کرد، ئایا لەبیرتانە کە

ئەمۇرۇ بەرەبەیان پېم وتن ئەگەر ئەركى خۇمان ئەنجام بەدەين سەردەكەوين، ئىستاش دەبىت لایەنگرى ئەو بەكەن كە من لىكدانەوئەكەى باشم بۇ ئەو بارودۇخە كەردبوو.

"ھورم ھب" فەرمانى دا كە نان و ئاوجۇ بەدەن بەسەربازەكان و دواى ئەوئەى نان و ئاوجۇيان خوارد و خواردەو، ئازادىيان بەكەن بۇئەوئەى بېرۇن ئەوئەى سودى بۇ ئەوان ھەبىت لەسەربازە كوزراوەكانى "ھاتى" وبگرە گوزراوە مىسرەكان بۇخۇيان كۆبەكەنەو. "ھورم ھب" دەيزانى كە كوزراوەكانى "ھاتى" و مىسرىەكان شتىكى شايستە و بەنرخيان پى نى، بەلام دەيوست سەربازەكانى والىكى بەدەنەو كە سەرکەوتنىان لەبەدەست ھىنانى دەستەكەوتە جەنگىەكاندا ھىناو. بەلام باشتىن دەسكەوتى جەنگ كە دەستى سەربازەكان ناكەوئەت، بەلكو دەكەوئەتە دەستى لەشكرى مىسرەو، گالىسكە و ئەسپەكانى "ھاتى" بوو و "ھورم ھب" دەيزانى كە ئەسپەكان برسى و تىنويانە، بۇيە بەر مىسرىانەى شارەزايىەكى تەواويان لەبەخىوكردى ئەسپدا ھەيە پىي وتن: ئالىك و ئاويكى باش بەدەن بەم ئەسپانە. ئەسپەكان كە لەزمانى "مىسر"ى تىنەدەگەشتن، ھەرەھا كاتىك چاويان بە پەرسىتیارە تازەكان كەوت، يەكسەر تۆپەيى خۇيان دەرېرى، بەلام مىسرىەكان ئالىك و ئاويان پىدان و ئەوكات بەزمانىكى نەرم و نىان قەسەيان لەگەل ئەسپەكاندا كەرد.

ئەسپ گىانەوئەرىكى ھۆشيارە، بگرە ئەوكاتانەش لەزمانىكى بيانىش تىناگات، لەپى ئاوازی دەنگەكانەو دەتوانىت تىبگات كە ئايا دەيانەوئەت ھەستى خۆشەويستىان بۇ دەرېرىن يان نە؟ كاتىكىش ئاگادارى ئەوئەبون كە دەيانەوئەت سۆز و خۆشەويستى خۇيان پىشكەش بەكەن، يەكسەر مالىان دەبن.

"ھورم ھب" دواى ئەوئەى سەرکەوتنى لەبەدەست ھىنانى بېرىك ئەسپ و گالىسكەدا ھىنا، دواى لەچەتەكان كەرد پەيوەندى بە لەشكرەكەى ئەوئەو بەكەن و لەبەشى گالىسكە جەنگىەكانىاندا كاربەكەن، لەبەرئەوئەش چەتەكانى بانگىشتى ئەو كەرد لەپىزى كالىسكە جەنگىەكانىدا كاربەكەن، چونكە دەيزانى ئەوان لەپەرورەدە كەردى ئەسپدا لەمىسرىەكان شايستەترن، چونكە مىسرىەكان لەئەسپ دەترسن، لەكاتىكدا چەتەكان لەم جۆرە گىانەوئەرانە ناترسن.

دواى كۆتايى ھاتنى ئەو جەنگە، ھەموو سەربازە تەندروستەكان ھەوانەو، بەلام من نەمدەتوانى بەھوئەمەو، چونكە ناچارىوم تىمارى برىندارەكان بەكم و برىنەكانىان

بېيچىم و نەشتەرگەرى كاسەى سەرى ئەوسەربازەكانەش بىكەم كە گورزى دورمىيان بەركەوتىبوو، بۆيە شەو و پوژ لەكاتىكدا كۆمەلىك كە لەبرىن پىچى و نەشتەرگەرىدا ھاوكارىيان دەكرىم، من سەرقالى برىنداران بوم، لەم شەو و پوژانەدا كۆمەلىك لەو برىندارانەى كە چارەسەركردنىيان مەجالبوو مردن، دواى ئەوەش "ھورم ھب" دەستى كرد بە نۆژەنكرىدەو و بەھىزكرىدى گالىيسكە جەنگىيەكانى و ھەموو پوژىك سەربازە مىسرىيەكانى ھانى ئەوەدا مەشق لەسەر گالىيسكە جەنگىيەكان بىكەن.

"ھورم ھب" دەيوت: گەرچى ئىمە لەم جەنگەدا بەھۆى بەربەستە زەمىنىيەكانەو سەركەوتىمان بەدەست ھىنا، بەلام بۆئەوھى بتوانىن سورىا لە "نازىرو" و "ھاتى" وەرگىرنەو، پىويستمان بەگالىيسكەى جەنگى دەيىت. چونكە تەنھا لەپى گالىيسكە جەنگىيەكانەو دەتوانىت سەركەوتن بەسەر گالىيسكە جەنگىيەكانى دورمىندا بەيىن و "نازىرو" و "ھاتى" ىش لەسورىادا خاوەنى گالىيسكەگەلىكى جەنگى زۆرن، سەرەپاى ئەوەش سەربازەكانى ھىزى پىادەى "ھاتى" بەشدارىيان لەم جەنگەدا نەكرى، بۆيە ھىوادارم ئىستا ئاگادارى شكستى گالىيسكەكانى خويان بن و ھىزى پىادەى سەربازى خويان بنىرن بۇ بىابان، لەم ھالەتەدا من لەپى گالىيسكە و ھىزى سەربازى پىادەكانى خۆمەو لەناويان بىم. بەلام ھىزى سەربازى "ھاتى" نەھات بۇ بىابان و لەمەزى سورىاو تەكانى نەخوارد، وەك بلىى سەربازى دورمىن بەھىواى ئەوھە "ھورم ھب" ھىرشىيان بۇ بىات، لەركاتەدا دلىابوو لەوھى شكست بەسەربازە ماندووھەكانى "ھورم ھب" دەھىنىت، بەلام "ھورم ھب" دەيزانى تا ئەوكاتەى ھىزى سەربازى خۆى لەپوى گالىيسكە جەنگىيەكانەو بەھىز ئەكات، نايىت بىوات بۇ جەنگى سورىا دى "نازىرو" و "ھاتى".

ھەوالى سەركەوتنى "ھورم ھب" لەبىابانى سورىادا دەنگدانەوھەيكى مەزنى ھەبوو، ھەندىك لەشارەكانى سورىا راپەرىن، چونكە خەلكى سورىا لە پلەوپايەخوازى و لەخۆبايى "نازىرو" و تەماى و بىبەزەيى "ھاتى" ەكان بىزار ببون، سەرەپاى ئەوەش ناكوكى و پىكابەرىيەكى بەردەوام كەوتە نىوان شارەكانى سورىاو و ئەوان ھەموو ھەلىكىيان دەقۆستەو، بۆئەوھى پىق و كىنەى خويان بەسەر شارەكانى تردا خالى بىكەنەو.

سەرەپرای ئۆوهش "سیخوڤرەکان" ی "هورم هب" یش بەردەوام داری وشکیان هەڵدەدایە ناو ئاگری ئاکۆکی نیوان شارەکانی سوریاو و لەبارە ی شکست پێهێنانی گالیسکە جەنگیەکانی "هاتی" لەبیاباندا هەواییکی ڤاوەشینیان بەنیو خەلکیدا ڤلاو دەکردهووە بۆئەوێ خەلکی بەهیز و توانای میسر چاوترسین بکەن و دەیانوت کە چیتەر کۆتایی بەقوناخی سستی و لاوازی میسر هاتوو، چونکە چیتەر "ئاتون" خودای میسر نیە و خودای هەمیشەیی ئێو و لاتە بەناوی "ئامون" فەرمانڕەوایی ئێوی دەکات و "ئامون" خودایەکی بەهیز و بیبەزەیی و دەغەزە، کە وەک ڤوبار خوینی ئێو کەسانە دەپژینیت کە دژمنی میسر.

لەکاتیکیدا "هورم هب" سەربازەکانی خۆی هانی مەشقکردن دەدا و ئێو کێوی کە لەتەنیشتیەو بەسەر هیزی سەربازی "هاتی" دا سەرکەوت ناوی "کیوی سەرکەوتنی" لینا، چەند پەيامنیریکی ئارد بۆ "غەزە" و لەهەموو ئێو پەيامانە ی بۆی ئاردبون پێی دەوتن بەرگری بکەن.... بەرگری بکەن، چونکە دەیانزانێ هەراکاتیک "غەزە" خۆڤاگری نەکات و بکەوێتە ژێردەستی هیزە سەربازەکانی "هاتی" و "ئازیرۆ" و، ئێوا چیتەر ئێو پایگایەکی بەهیز و دلنای نابیت بۆ هیژش بردنە سەر ولاتی سوریا.

"هورم هب" چەند کاربەدەستیکی دەستنیشان کرد کە لەنیو سەربازەکانی خۆیدا باسی سوریا یان بۆ بکەن و پێیان بڵێن ئێوئەندە زێڤ و زیو لەسوریا دا هەیه کە ئەگەر هەر لەشکرێکی بیانی بجێتە ناو سوریاو، ئێوا هەر سەربازیک بەکێشانی خۆی دەتوانیت زێڤو زیو بەدەست بهێنیت، بەتایبەت یەکیک لەوشتانە ی کە کاربەدەستەکانی "هورم هب" باسیان دەکرد ژنەکانی پەرستگای "عەشتار" ی سوریا بوو.

لەبارە یەو دەیانوت کە پەرستگای "عەشتار" ی شارەکانی سوریا پەرە لە ژنی لاو جوان کە هاویشیوەیان لەمیسر و هیچ شوێنێکی تردا بەدی ناکریت و ئەم ژنانە پیشکەشی ئێو کراون کە تەنھا خزمەتی "عەشتار" بکەن و خۆیان بخەنە بەردەست پیاوانەو، بەتایبەت پیاوێکانی میسر. بۆئەوێ لەگەڵیاندا ڤابوین، چونکە ژنەکانی پەرستگای "عەشتار" هەر جارێک لەگەڵ پیاویکی میسریدا ڤابوین، وا هەست دەکەن کە "عەشتار" خوشبەتی جاویدانی پی بەخشیون.

پوژتیکیان پییاویک له بیابانه وه هات و له برسی و تینواندا هیژی له بهر برابوو خوی کرد به ئۆردوگاکی ئیمه دا و سه ربازه میسریه کانیش ده ستگیریان کرد، به لام نه و تی: ده بیئت هه ر ئیستا چاوی به "هورم هب" بکه ویت.

سه ربازه کانیش ده موده ست کردیانه گالته چاری خویان، به لام له دوا ییدا ناچاربون به "هورم هب" بلین که نه و پیاه دهیه ویت چاوی پیت بکه ویت.

"هورم هب" سه ر له ئیواره که ی پیشوازی له و پیاه کردو نه و پیاههش که جلیکی "سریان" له بهر دابوو له بهر ده م "هورم هب" دا کړنوشی بردو ده وای نه وه دهستی خسته سه ر چاوی وه که نه وه ی چاوی ئیشی هه بیئت.

"هورم هب" لیی پرسی: ئایا هیچ میرو له یه که توی گه ستوه. پیاویش تی: به لی نه ی "هورم هب"، "ئاودزه که" ⁴¹ "یک منی گه ستوه... منیش سه رم له م قسه یه سوپما، چونکه "ئاودزه که" هیچ که سی که ناگه زیت، به لام نه و پیاه تی: له سو ریادا ده جوړ "ئاودزه که" هیه و هه موشیان ژه هراوین.

"هورم هب" تی: سلوت لی بیئت نه ی پیای خوپاگر و ئازا و دلیر، پوتر قسه بکه، چونکه نه و پیاهه ی که ده بیینی، پزیشکه و وه که گیانه وه ره کان ناتوانیت له وه تیگات ئیمه چی ده لین.

پیاویش له وه لامی "هورم هب" دا تی: گه وره م هورم هب "یونجه" خوی پیادا کرد. کاتیک من گویم له م قسانه بوو، تیگه شتم که نه و یه کیکه له سیخوره کانی "هورم هب" و به هیما قسه ی له گه ئدا ده کات.

"هورم هب" کاتیک گو ی له م قسه یه بوو له چادره که ی پوشته دهر وه و فره مانى دا که له سه ر کیوی سه ر که وتن ئاگریک هه لگیر سینن.

زوری نه خایاند که ئاگر که لیکی تر له سه ر کیو و ته پۆلکه کان تا سنوری میسر دهر که وتن و من تیگه شتم که فره مانده ی له شکری "میسر" له پری نه و ئاگر وه، په یامیکی نارد بو "تانیس" و نه و په یامهش نه وه بوو که که شتی جهنگیه کانی میسر

⁴¹ ئاودزه که: میرو له یه که له جوړی "کولله" و رهنکی قاقوی هیه و بیکانی ددانیکی تیژی هیه و که له ژر زمویدا چال بهو ددانانه ده که نیت و زیان بهریشکی گیاکان ده که یه نیت..... سه ر چاوه "فره هنگی عه مید". وهرگیر.

لە "تانیس" ۋە بەكەنە پى و بەرەو "غەزە" بېرۇن بۆلەۋەى لەگەل ھىزى دەريايى سورىادا بچەنگىن.

بەيانى پۇژى دەۋايى "ھورم ھب" فەرمانى دا فو بە بوقەكاندا بكن و ئۇردوگاكيان كۆكرەۋە و لەشكرى مىسر لەكاتىكدا كە گالىسكەكان لەپىشيانەۋە دەپۇشتن، پىگاي سنورى سورىايان گرتە بەر، من نەمدەزانى كە "ھورم ھب" بەچ ھىۋايەك دەيەۋىت لەدەشتىكى تەخت و بى بەرپەستدا لەگەل لەشكرى سەربازى "ھاتى" دا كە خاۋەش گالىسكەى بەھىزى جەنگە بەشەر بىت.

سەربازەكان بەخۇشحالەۋە بەرەو سورىا بەپى كەۋتن، چونكە دەيانزانى لەۋىدا دەستكەۋتى زۇر بەدەست دەھىنن و لەگەل ژنە جوانەكانى پەرستگاي "عەشتار" دا پادەبويىن. منىش سواری كەژاۋەكەى خۇم بوم و لەدۋاي لەشكرى مىسرەۋە كەۋتە پى و كىۋى سەركەۋتن و ئىسقانى كوزراۋەكانى "ھاتى" و مىسر كە برايانە تىكىلى يەكتى بوبون لەدۋاي خۇمانەۋە بەجى ھىشت.

بهشی چل و تۆیه م

باسی خۆراگری راوه شیئی "غهزه"

ئێستاش باسی جهنگی سوریا دهکەین، بهلام من بهکورتی باسی ئەم جهنگه دهکەم، چونکه من پیاویکی جهنگاوه ر نیم که بتوانم لهوه تیبگەم لهپوی هونەری جهنگهوه جیاوازی جهنگیک لهگەل جهنگهکانی تردا چیه؟

بهبۆچونی من ههموو جهنگهکانی لهیهک دهچن، چونکه لهتهواوی ئەم جهنگانهدا ولاتهکان وێران دهکری و مالهکان دەسووتین و خەلکی بهکوشت دهریت و شیوهنی ژن و مندا لهکان پۆحهکان خه مگین دهکەن.

لهبه ره ئه وهی ئەم روداو و دیمه نانه لههه موو جهنگهکاندا دوباره دهبیته وه، نهگەر بمانه ویت باسی جهنگیکی درێژخایه نی سوریا که سی سال درێژهی کیشا بکهین، ئەوا سه رگوزه شتی ژیا نی من یه ک شیوه ژیا ن لهخۆ دهگریت.

تهنها ئەوه ده لیم که زۆریک له دیهاتهکانی سوریا وێران بون و درهخته میوه دارهکانیشیان لهباخهکاندا بری، بۆئەوهی بهشیوهیهکی ئاسانتر بتوانن میوهکانیان بخۆن، دانیشتیوانی شارە مهزنهکانیش کهم بونه وه.

کاتی که "هورم هب" خۆی کرد بهسوریادا، پهنا ی بۆ فیلیک برد که زۆر پیویست بهوه ناکات لیژهدا باسی بکهین، بۆیه دوا ی ئەوهی خۆی کرد بهسوریادا، سه ربازهکانی ئازاد کرد له لادیکاندا سامانی خەلکی تالان بکه ن و ژنهکانیان بهدیلی بگرن، بۆئەوهی سه ربازهکان بزائن که لهجهنگی سوریادا، سویدیکی شایستهیان بهدهست هیئاوه و رابواردنیکی زۆریش لهگەل ژنانی ئەویدا دهکەن، بهلام دوا ی ئەوهی سه ربازهکان بۆماوهیهک رایانبوارد "هورم هب" پێی لیگرتن و راستهوخۆ پۆشت بهره و "غهزه".

نزیک بونهوهی هیزه‌کانی هورم هب "له‌غه‌زه" هاوکات بوو له‌گه‌ل گه‌شتنی وهرزی "سه‌رما". کاتیڅ له‌شکری "هاتی" بیڼی "هورم هب" ده‌یه‌و‌یت بچیته ناو "غه‌زه" وه به‌خیرایی به‌ره‌یه‌کی له‌نزیک "غه‌زه" وه دروست کرد، بو‌ئوه‌ی پی له "هورم هب" بگریټ و له‌شکری "هاتی" یش ده‌یزانی له‌به‌رنه‌وه‌ی له‌به‌رده‌م "غه‌زه" دا ده‌شتیکی فراوان هه‌یه، به‌گالیسکه‌کانی له‌ماوه‌یه‌کی کورتدا هیزی سهربازی میسر له‌ناو ده‌بات. به‌هوی گه‌شتنی وهرزی "زستان" له‌شکری "هاتی" ناچاربوو بو‌داین کردنی ئالیک بو‌ئسپه‌کانیان "ئالف" له‌سه‌وداگه‌ره‌کانی سووریا بکړن و دوا‌ی ئوه‌ی ئالیکیان دا به‌ئسپه‌کانیان، ئه‌سپه‌کانیان نه‌خوش که‌وتن و پاشه‌پړو‌کانیان په‌نگیکی سه‌وز و شل بو‌ویه‌وه و زو‌ریکیش له‌ئسپه‌کان تو‌پین، بو‌یه گالیسکه‌کانی "هاتی" و له‌شکری سووریا "له‌شکری ئازیرو پادشای سووریا" بی‌ئسپ مانه‌وه.

له‌شکری "هاتی" و سووریا نه‌یان‌توانی سود له‌گالیسکه‌کانی خو‌یان وهرگرن بو‌ئوه‌ی پی له "هورم هب" بگرن و "هورم هب" یش که له‌پروی گالیسکه‌وه له‌دوژمن باشتربوو، زو‌ر به‌زویی گالیسکه‌کانی ئه‌وانی له‌ناو برد و دوا‌ی ئوه‌ش سه‌رقالی له‌ناو‌بردنی هیزی پیاده‌ی "هاتی" و سووریا بوو، بو‌یه له‌به‌رده‌م "غه‌زه" شدا شکستی پی هی‌نان.

زو‌ریک له‌سهربازه‌کانی "هاتی" و سووری و میسری له‌و جه‌نگه‌دا به‌کوشت دران و لاشه‌کانیان له‌سه‌ر زه‌وی مانه‌وه، بو‌یه دوا‌ی ئه‌و جه‌نگه ئه‌و ده‌شته‌یان به‌ناوی "ده‌شتی ئیسقان" ه‌کان بانگ ده‌کرد.

کاتیڅ هیزی سهربازی "هاتی" و سووریا له‌به‌رده‌م شاری "غه‌زه" دا شکستی هی‌نا و "هورم هب" نو‌ردو‌گاکیانی تالان کرد، فه‌رمانی دا که هه‌رچی ئالیکی ئه‌و نو‌ردو‌گایه هه‌یه بی‌سو‌تینن، بو‌ئوه‌ی ئه‌م ئالیکه نه‌دن به‌ئسپه‌کانی خو‌یان، ئه‌وکات تی‌گه‌شتم ئه‌و ئالیکه‌ی که له‌شکری سووریا و "هاتی" له‌سه‌وداگه‌ره‌کانیان کړی‌بو، ژه‌هراوی کرابوو، ژه‌هریان تی‌که‌لی ئالف‌که کردبوو.

هیشتا من نه‌مه‌دزانی که "هورم هب" به‌چ فی‌لنیک توانی ئالف فروشه‌کانی سووریا هانی ئه‌وه بدات که ئالفی وشک و ژه‌هراوی بفروشن به‌سهربازه‌کانی سووریا و "هاتی"، بو‌ئوه‌ی ئه‌سپه‌کانیان له‌ناو بچن و گالیسکه‌کانیان بی‌ئسپ بمیننه‌وه.

دوا‌ی ئه‌وه‌ی سهربازه‌کانی دوژمن له‌به‌رده‌م "غه‌زه" دا شکستیان هی‌نا "هورم هب" ویستی پرواته ناو "غه‌زه" که له‌که‌نار ده‌ریا و له‌نکه‌رگا‌دایه.

لههه مان ئهوکاته دا هیژی دهریایی میسر که له "تانیس" وه کهوتبونه پری، به بارودوخیکی خراپه وه خویان کرد به "غهزه" دا. چونکه کهشتیه جهنگیهکانی "میسر" دواى ئه وهی نزیکى "غهزه" بونه وه ناچاربون له گهل کهشتیه جهنگیهکانی هاتی و سوریادا بجهنگین، بۆئه وهی ریگا بوخویان بکه نه وه. دواى ئه م شهره کۆمه لیک له کهشتیه میسریه کان نوqm بون و کهشتیهکانی تریش ویستیان زوتر خویان بگهیه نه نه لهنگه رگای "غهزه" بۆئه وهی خویان له هیرشى کهشتیهکانی دوژمن بیاریزن، به لام فهمرماندهی سهربازی لهنگه رگای "غهزه" لهنگه رگا کهی به پرویاندانه کرده وه و وتی: من نازام ئایا ئیوه میسرین یان بۆئه وهی فریومان بدن لاسایی هیما جهنگیهکانی میسرتان کردووه ته وه.

فهمرماندهی شارى "غهزه" که فهمرمانه وایی سنوری لهنگه رگاشی ده کرد، به پرا دهیه که گومانای بوو که بگره دهروازهی شاریشی به پوی "هورم هب" دا نه کرده وه، بۆیه "هورم هب" ناچاربوو بۆماوهی پۆژیک له پشت حهساری شاره وه پراوه ستیت، بۆئه وهی فهمرماندهی پایگا سهربازیهکانی "غهزه" پئی پیبدهن بجیتته ناوه وه و دواى ئه وهی ئه وه فهمرماندهیه رازی بوو له سه ره ئه وهی "هورم هب" بیتته ناوه وه، وتی: ئه وه ده بیئت لهشکره کهی خوی له ده ره وهی شاردا پابگریت و ته نها خوی بیتته ناو شاره وه، و دواى لیكۆلینه وهیه کی دریژ بوی ده رکه وت که ئه وه "هورم هب" ه، ئه وکات رازی بوو له سه ره ئه وهی سه ربازه کانیشی بیتته ناو شاره وه.

ئه و پۆژیهی دهروازهکانی شارى خۆپاگرى "غهزه" به پوی "هورم هب" دا کرایه وه و خوی کرد به ناو ئه و شاره دا، له ئیستای میسردا به بۆنه ی ئه و پۆژه وه، پۆژیک ده کریت به جهژن که تابیعته به "سخ مت" ی خودای جهنگ و له م پۆژه دا منداله میسریه کان به گورزی دارین و نیزه ی قامیشی، له گهل یه کتردا به شهر دین و خویان به یاری جهنگی "غهزه" وه سه رقال ده کن.

بیگومان، هه رگیز شاریکی وه ک شارى "غهزه" له بهرده م دژمنه کهیدا به وشیه وه خوی رانه گرتووه و هیچ سوپاسالاریکی جهنگیش له شاریک گه مارۆ بدریت، وه ک سوپاسالاری "غهزه" ناتوانیت له بهرامبه ر دوژمندا خوی پاگریت.

بۆیه به پیویستی ده زانم که من ناوی ئه م فهمرماندهیه له م سه رگوزه شته یه دا بنوسم، چونکه کاتیك من بالویزی میسر بوم و له گهل "نازیرو" په یمانی ناشتیم مۆر کرد، ئه و

پئی پینه دام له پئی بهروازهوه بپۆمه ناو ئه و شارهوه، به لکو منی به سه به ته یه که وه به ست و به پهت رایکی شامه سه ر دیواری چه ساری شار و له ویوه چومه ناو ئه و شارهوه.

ئه م پیاوه ناوی "روژو" بوو و سه ربازه کانی به ناوی "سه ره گا" بانگیان ده کرد، چونکه له پوی جهسته ییشه وه له "گا" یه کی نێرده چوو، له پوی پۆحهت و په وشتیشه وه من هیچ پیاویکم وه "روژو" نه بینوه که به دگومان و ئینکار بیته.

له و پۆژدها پازی بوو "هورم هب" بیته ناو شارهوه، سه ره پای ئه وهی ئه وه ئاشکرابوو که "هورم هب" سوپا سالاری میسه ره له بیابانی "سینا" دا شکستی به سوپای "هاتی" هیناوه له شکری "هاتی" و سوریای له به رامبه رشاری "غهزه" دا تیك و پیک دا، سه ره پای ئه وه ش نهیده و یست پئی به سه ربازه کانی "هورم هب" بدات بیته ناو شارهوه و دهیوت له وانه یه ئه مانه سه ربازه کانی سوریای "هاتی" بن که جلی سه ربازه کانی میسریان له بهرکروه.

دوای ئه وهی سه ربازه کانی میسه ر چونه ناو شاری "غهزه" وه، هه موویان خۆشحال بون بئ له "روژو"، چونکه ئه و پیاوه بۆماوهی چه ند سالی که له ناو ئه و شاره دا که مارۆ درابوو، که رچی له ژیر فره مانی "هورم هب" دا بوو، به لام به وه راهاتیوو که له باره گای فره مانده یی خۆیدا سه رکرده ی په ها بیته و هیچ که سیك فره مانی به سه ردا نه دات، به لام هاتنی "هورم هب" ده بووه ریکر له به رده م ئه وهی که ئه و بتوانیته له ناینده دا بیته وهی که سیك فره مانده ی بیته فره مان په وایی بکات.

من له ویا وه په دام که "روژو" ی ناسراو به "سه ره گا" تارا ده یه ک شیت بوو و زۆریش ئینکار بوو، به لام بئ ئه و شیتی و ئینکاریه ی نهیده توانی بۆماوهی چه ند سالیك له به رامبه ر هیرشه سه ربازه کانی "هاتی" و سوریادا خۆی را بگریته و شاری غهزه له ده ست نه دات.

"پۆژو" ی سه ره گا پێشینه ی جهنگی ئه وتۆی نه بوو که شایه نی ستایش بیته و له بهر ئه وه ش کردیان به فره مانده ی پایگا سه ربازه کانی "غهزه" بۆ ئه وهی له "میسر" دوری بخه نه وه، بۆ ئه وهی خۆیان له ئینکاری و شیتیه کانی پرگار بکه ن، چونکه "غهزه" یه کیک بوو له و خالانه که کاتیك که سیك ده ر دیسه ری بۆ دروست بکردنایه و بیانویستایه له میسه ر دوری بخه نه وه ده یاننارد بۆ "غهزه". به لام دوای ئه وهی "نازیرو"

لەسوریادا شوپۆشی بەرپاکرد "غەزە" بەرنگاری لەخۆی کرد، ئاشکرا بوو کە "روژو" جەنگاوهریکی شایستەیه و گومانی تێدا نیە ئەگەر "غەزە" خاوەنی حەساریکی بەرز نەبوابە "روژو" نەیدەتوانی بەرگری تێدا بکات.

حەساری "غەزە" بە بەردەگەلیکی گەورە دروست کرابوو دەیانوت ئەم حەسارە لەسەر دەمانیکی زۆر کۆندا دیوەکان دروستیان کردوو، بگرە سەربازەکانی "هاتی" کە هەموو قەلایەکیان وێران دەکرد و دەستیان بەسەردا دەگرت، نەیانئەتوانی زالبێن بەسەر ئەو حەسارەدا، بەلام لەبەرئەوەی لەشکری "هاتی" هەلگری هونەرە جەنگیەکان بوو، توانی کونیک بکاتە ژیری یەکیک لە منارەکانی حەسارەو و بپڕۆخینیت.

"غەزە" پێش ئەوەی گەمارۆ دانەکە دەست پێبکات، لەدوو شار پێک هاتبوو، یەکیکیان شاری کۆن، کە لەناو حەساردا بوو، ئەوێتریان شاری نوێ. کە لەدەرەوێی حەسار بوو.

کاتیکی شوپۆشی "نازیرو" دەستی پێکرد "روژو" فەرمانی دا شاری تازە کە دەکەوێتە دەرەوێی حەسارەو وێران بکەن، ئەو بۆ پاراستنی بەرژوهندی سەربازی خۆی ئەو فەرمانە دەکرد، چونکە لەو کاتەدا، هیشتا "نازیرو" بیری لەداگیرکردنی "غەزە" نەکردبویەو، بەلکو بۆئەوەی ناکۆکی بخاتە نێوان خۆی و پاوێژکارەکانیەو ئەو فەرمانە دەکرد.

پاوێژکارەکانی وتبویان: شاری نوێ کە دەکەوێتە دەرەوێی حەسارەو، لەوانەیه یەکەمین ناوچەی بەرگریکاری ئێمە بێت، بەلام "روژو" بۆئەوەی ناکۆکی بخاتە نێوان خۆی و ئەوانەو، فەرمانی وێرانکردنی ئەوشارە دەکرد.

دانیشتوانی شار کاتیکی بیستیان "روژو" فەرمانی دەکردوو مالهەکانیان وێران بکات و شاری نوێ لەناو بیات پاپەرین و داوای هاوکاریان لە "نازیرو" کرد، بەلام پێش ئەوەی "نازیرو" بەهانیانەو بێت "روژو" قەزای خستە هەموو دانیشتوانی شاری نوێو ئەم پێگریەش لەشوپۆشی خەلکی، ئەوەندە بێبەزەییانەبوو کە تاکۆتایی جەنگی "غەزە" هیچ کەسیک نەیدەوێرا سەرپێچی لەفەرمانی "روژو" ی سەرەگا بکات.

هیچ کەس نەیدەزانی بەچ شیوەیەک پەفتار لەگەڵ "روژو" دا بکات، ئەگەر یەکیک لەسەربازەکانی دورژمن، چەکی خۆی بدایە بەدەستەو و بیوتایە بە "روژو" لێم ببورە و لەسێدارەم مەدە، لەمکاتەدا "روژو" هاواری دەکرد ئەم پیاو بکوژن، چونکە لەباتی

ئەوێ پەنا بۆ دادپەرورەریەکانم ببات پەنای بۆ بەزەیییم بردوو و ئەم بابەتەش ئەو دەسەلمیشتێکە مەن بەکەسیکی دادپەرور نازانی.

بەلام ئەگەر سەربازێک خۆی بدایە بەدەستەو، بەلام داوای بەزەیی لێ نەکردایە "روژو" دەیوت ئەم پیاوێش لەسێدارە بدەن چونکە بێشەرمی لەبەرامبەر مندا کردووە بەهیچم دەزانی.

کاتیکی ژن و منداڵەکان دەهاتن بۆ لای و بەدەم گریانەو داوای ئەوێان لێدەکرد کە لەهاوسەر و باوکانیان کە سەربازانی سوریا بون ببوریت، "روژو" دەیوت ئەمانە لەسێدارە بدەن، چونکە ئەمانە نازان هەروەک چۆن هیچ گۆرانکاریەک لەفەرمانی ئاسمان بەسەر زەویدا ناکریت، فەرمانی منیش لەبەرامبەر ئەو سریانیاوەی دژی میسر پەرپەریون ناگۆریت.

هیچ کەسیک نەیدەزانی بەچ شیوەیەک پەفتار لەگەڵ ئەو پیاوێدا بکات و بەچ شیوەیەک قەسە لەگەڵدا بکات کە لێی ناپازێ نەبیت، ئەویش هەموو قەسەیکە بەشیوەیەکی لێک دەداوە کە وەک بلیی ویستبێتیان جێی و سوکیەتی پێ بکەن، یان بیانەوێت فریوی بدەن و بەپێچەوانەی فەرمانەکانی ئەو پەفتار بکەن.

خەلکی تەنها لەشتیکی ئەو دُنیا بون، ئەو شتەش ئەوێ کاتیکی فەرمانیکی دەرکردایە دەبیت بێ ئەملاولا جێبەجێ بکری و هیچ بیانویەک بۆ جێبەجێ نەکردنی پەسەند نەدەکرد.

شاری "غەزە" لەسەرتادا لەلایەن "نازیرو" پادشای "ئامورو" کە داوای ئەوێ شوێشی دژی میسر بەرپاکرد، بوبە پادشای سەرتاسەر سوریا و سوریای لەچنگی میسر دەرکێشا و داوای ئەوێ هیێشی کردە سەر "غەزە". بەلام هیێشی "نازیرو" بۆ "غەزە" بە بەراورد بەهیێشی لەشکری "هاتی" وەک یاری منداڵانە دەهاتە بەرچاو، چونکە لەشکری "هاتی" شەو و پۆژ ماددە ناگرینەکان و گۆزە پڕ لەماری ژەهراوی و لاشە کۆژاو و دیلە میسریەکانیان هەڵدەداوە ناو شارەکیانەو و دیلەکانیش کاتیکی بەر زەوی دەکەوتن یەکسەر دەمردن، ئەمەش لەحاله تێکدا کەبەر دیواری حەسار نەکەرتایەن و بەئیسقانی تیکشاووە نەکەوتنایەتە بن دیوارەکانەو.

کاتیکی ئێمە چوینە ناو شاری "غەزە" وە مانیکی نەدەبینی کە بنمیچی پێو بیت، چونکە بەردباران و مادە ناگریەکان بنمیچی تەواوی مالهەکانی وێرانکردبو و

سوتاندېۋىنى ۋە ھەندىك لەدانىشتۋانى ئەۋ شارە لەژىر زەۋىدا دەژيان ۋ ئەۋ جۆرە كەسانەش لە ژن ۋ پېرەمىردە لاۋازەكان پىكەدەھاتن كە سالھايە تىرى سكى خۇيان نانيان نەخواردوۋە.

"روژو" نۆژەنكردنەۋەى ھەسارى ھارى لەسەرتاى گەماپۇكەۋە سپارد بەتەۋاۋى پىاو ۋ مندالە نىرەكانى ئەۋ شارە، لەھەر دە پىاو ۋ مندال نۆ كەسيان مردن. دانىشتۋانى ئەۋ بەشە شارەى كە بەزىندۋى مابونەۋە، كاتىك چاۋيان پىمان كەوت لەباتى ئەۋەى خۇشخالى خۇيان دەربېن جىنۋيان پىدەداين ۋ خۇليان دەكرد بەسەر خۇياندا.

"ھورم ھب" وتى: گەنم ۋ گۇشتيان پىدەن، بەلام ئەم خواردنە بوبەھۋى ئەۋەى ھەندىكيان بەھۋى ئەۋەى تىر نانيان خوارد، مردن، چونكە گەدەيان سالھايە بەخواردنى كەم راھاتىۋو ۋ نەيدەتۋانى بەرگەى خواردنىكى زۆر بگىرت.

من ھەز دەكەم بلىم، ئەۋ پۆژەى چۈينە ناۋ شارى "غەزە" ۋە، ئەۋ شارەمان بەچ شىۋەيەك بىنى، من بىنىم پىستى مروۋ بەدىۋارەكانەۋە ھەلۋاسراۋە ۋ بەشىۋەيەك بۆنى لاشەكانى ئەۋ شارە دەھات، كاتىك ئىمە بەنىۋو شاردا پىمان دەكرد، لوتى خۇمان گرتىۋو.

ئەۋ لاشانەش سەربازەكانى "ھاتى" لەدەرەۋە ھەليان دەدايە ناۋ شارەۋە، بۆنەۋەى سەربازە بەرگىرى كارەكانى ئەۋ شارە بەبۇگەنى لاشەى مردوۋەكان بىزار بكن، يان ئەۋەى بىيئە ھۋى ئەۋەى سەربازە بەرگىركارەكان توشى نەخۇشى بكن ۋ بمرن. من ھەز دەكەم بلىم لەۋ پۆژەدا، يەكىك لەپۆژە سەركەۋتتە مەزەكانى "مىسر"ە، بەلام خۇشخال نەبوم، چونكە بىنىم ئەۋ سەركەۋتتە بە ئازارو پەنج ۋ بەدبەختىگەلىكى مەزن بەدى ھاتوۋە، كە ھاوشىۋەى ئەۋ بەدبەختىە بونى نىە.

سەربازەكانى "روژو" ى سەرەگا، كە بەرگىركارو خۇپاگرى شاربون، لاۋازى لاشەيان مروۋقى دەتۇقاند، بگرە مردوۋە ۋ شىكبوۋەكانى مردوۋخانەكانىش دۋاى نەشتەرگەرى ۋ مۇمياكردن لەۋان قەلەۋتر ۋ جۋانتربون.

دەست ۋ پىيان بەھۋى چەرمەسەرى بەردەۋام ۋ برسەيتى ۋ لىدانىان بەقامچى "ژورو" درىژ بوبو، ھەرۋەھا پەراسۋى سەربازەكان دەپەپىبوۋ ۋ لەسەر ئەژنۇيان

دومه لیکي مه زنی دره کړدېوو که من دهمزانی به هوږی نان نه خوار د نه ووهو نه و دومه له له سهر نه ژنویان دروست بووه.

هیچ سهر بازيکم نه بیني که بتوانیت بهرېک و راستی پي بکات، له بهر نه ووهی هه موویان کوم و چاویان قول بېوو، کاتیک ته ماشایان ده کړدین، نیمه لیان ده ترساین، چونکه وهک بللی ژاره لگه لیکي درنده ته ماشامان ده کهن.

کاتیک "هورم هب" یان بیني به ده ستيکی لاوز و بازوی بیېزه وه، نيزه کانی خویان بهر ز کړده وه و دهنگیکی وهک ناله له ده میانه وه ده هاته دهر و ده یانوت "به رنگاری بکهن".

سهر بازه به د به خته کانیش نه و نه ده هم پاسپاردهی "هورم هب" له فرمانده کانی خویانه وه بیستېوو "به رگری بکهن" نه یانده توانی قسه یه کی تر بکهن و قسه یه کی تر له پوځیاندا نه ده هاته بون که له پي زما نیانه وه دهری بېرن.

کاتیک "هورم هب" بیني سهر بازه کانی "غزه" به هوږی جهنگ و به رنگاری دریڅایه نیان به وشيوه یان لیها توه، پیی وتن: چیت له مه و دوا کاتی حوانه وه و ناسوده یی نیوه یه و بخون و بخونه وه و بخون تاته و کاته ی ماندویه تی له له شتاندان نامینیت و هیزی له ده ستيچوتان بو بگه پیتوه، دواي نه وه یه کسر گوشتی تازه و ناوچو به نیو سهر بازه کاندان دابهش کرا.

"هورم هب" به ده ستي خوی ملوانکه یه کی زیړی کړده ملی هریهک له و سهر بازانه و دیله کانی سوریای به سهر یاندا دابهش کړد. به لام سهر بازه کان به هوږی لاوزی له پاده به دهر و ماندویه تیه وه نه یانده توانی دیله کان نمایشی فروشتن بکهن، له باتی نه وه به لاسایی کړدنه ووهی سهر بازه کانی "هاتی" ده ستیان کړد به نه شکه نجه دانیان، چونکه له سهر دهمی گه ماروی دریڅایه نیاندا، سهر بازه میسریه کان له "غزه" دا له سهر بازه کانی "هاتی" وه هندیک شت فیروبیون که یه کیک له و شتانه، به زیندوی پیست که ندنی ژن و پیاهو کان و هلواسینیان به دیواردا بوو.

کاتیک لیان پرسین، بوچی ژنه کانی سوریا نه شکه نجه ده دن و له باتی هم کارانه بوچی نایان فروشن؟

لەو ەلامدا وتيان: ھىچ جىياوازيەك لەنيوان ژن و پياۋى سىريانىدا نىيە، ھەركامىكىمان دەست بىكەيت دەيتت بەئەشكەنجەۋە بىيانكوژىن، بۆئەۋى تۆلەى خۇمانيان لى بىكەينەۋە.

"ھورم ھب" ملوانكەيەكى ئالتون بەخشىل پزاۋە و قامچىيەكى ئالتونى دا بە دەستى سەرگاۋە ۋە سەربازانەى كە لەگەل ئەودا ھاتنە ناو "غەزە" ۋە وت: كە بەشانازى "روژو" ى سەرگاۋە پىكەۋە ھاۋار بىكەن و ھەمويان بەخۇشى و شانازىي ئەۋەۋە ھاۋاريان كُرد، چونكە كاتىك خۇيان كُرد بەشاردا تىگەشتن كە ئەو پياۋە لەپىناۋ پاراستنى "غەزە" دا چ ھەول و قوربانىيەكى داۋە. بەلام دواى ئەۋەى ھاۋارى سەربازەكان خامۇش بوو "روژو" بە "ھورم ھب" ى وت: مەگەر تۆ ۋادەزانى من ئەسپم كە ھەوسارت كُردوۋەتە سەرم و ئەو قامچىيە پىداۋم؟ ئايا ئالتونى پاكە؟ يان زىپرى سىريانىيە؟ ئەگەر زىپرى سىريانىيە، لە دە بەشى نۆ بەشى مسە.

"ھورم ھب" سەرى لەو قەسەيە سوپ ئەما، لەبەرئەۋەى دەيزانى كە لايەنى پۇخى و پەۋشىتى ئەو پياۋە بەچ شىۋەيەكە، بۆيە ئەو دۇنيايىيەى پى بەخشى كە ئەو قامچىيە بەتالى زىپرى خام مىسىرى چىراۋە.

سەرەگاش بەتۈپەيىيەۋە وتى: "ھورم ھب" سەربازەكانى خۇت لەم شارە بىەرە دەرەۋە، چونكە ئەمانە دەنگە دەنگ دەنيئەۋە و ناھيئەن من بخەوم، لەكاتىكدا لەكاتى گەرمارۇكەدا، سەرەپراى ئەۋەى بەبەردەۋامى دەنگى لىدانى "قۇچ" و دەنگى بەردە باران و ئاگر بەرگويىم بەكەوت، بەلام بەئاسودەيى دەخەۋتم... ئەگەر سەربازەكانى خۇت لەمشارە نەبەيتە دەرەۋە و بىنە مايەى خەو پەۋاندەنم، ناچارم فەرمان بەسەربازەكانى خۇم بدەم كە تەۋاۋى سەربازەكانت بكوژن.

سەرەگا راستى دەكُرد، چونكە ئەۋپياۋەى بۇماۋەى چەند سالىكە شەو و پۇژ لەجەنگدا بەئاسودەى دەخەۋت، نەيدەتوانى بخەيت و بەبەردەۋامى بىرى لاي خەزىنەى كەرەستەى چەكە سەربازىيەكانى بوو و پۇژىكيان ھات بۇلاى "ھورم ھب" و بەلىبوردەيىيەۋە وتى:

"ھورم ھب" تۆ فەرماندەى مىسر و سەرکُردەى منى، بۆيە داۋات لىدەكەم تەمىم بىكەيت، چونكە من شايستەى سزادانم.

"ھورم ھب" وتى: بۇچى تۆ شايستەى سزادانىت؟

سەرەگا وتی: لەبەرئەوێ بەشێك لەو كەرەستە چەكانەى بەمن سپێدرابوو، دەبێت بەبێ كەموزیاد بیدەمەوێ دەستى فیرعەون، نازانم چیم كردووە، ئەگەر پاپیڕۆسەكانم بمایا، دەمتوانى تیبگەم لەوێ چیم لێكردون، بەلام پاپیڕۆسەكانم بەهۆى ناگەرەو لەناو چۆن و لەوكاتەوێ ناتوانم بخەوم یادەوێرى خۆم لەدەست داوێ و تەنھا ئەوێ دەزانم كە ژمیریاری هەموو ئەوشتانەى بەمن سپێدراوێ تەواوێ و تەنھا نازانم چیم كردووە لەچوارسەد"پالۆ"ی و لاخ كە لەگەنجینەكەدا بووێ و ئاگادارى ئەوێشم كە ئەم پالوانە بەكار نەهێنران، لەبەرئەوێ لەبرساندا هەموو و لاخەكانمان خواردوێ و هیچ گویدریژێك لەشاردا نەبوو بۆئەوێ بەهۆیانە سود لەم پالوانە وەرگیرن.

ئێستا تۆ ئەى"هورم هب" بەهۆى ئەم كەمتەرخەمى و بیئاگاییمەوێ، لەبەرامبەر سەربازەكاندا بەقامچى لێم بدە، بۆئەوێ تەمى بكریم و بزەنم كە هەرگیز ناتوانم بگەمە خەمەتى فیرعەون، لەبەرئەوێ سامانى سەربازى فیرعەون كە بەمن سپێدرابوو بەفێرۆ چووێ.

"هورم هب"وتی: تۆ لەو پڕەوێ هێچ نیگەرەن مەبە، چونكە من چوارسەد پالۆ لەگەنجینەى لەشكرەكەى خۆم پێدەدەم بۆئەوێ بیانخەیتە ناو گەنجینەكەتەرە و هێچ كەم و كورتێك لەژمیریاری گەنجینەكەتەدا نەبێت. بەلام سەرەگا پەسەندى نەكردو وتی: تۆ دەتەوێت فریوێم بدەیت و پالۆى و لاخى لەشكرەكەى خۆت بەمن بسپێرى، بۆئەوێ لەبەردەم فیرعەوندا باشتەر بتوانى بەوێ تاوانبارم بكەیت كە كەرەستەى جەنگى لەشكرەكەم بەفێرۆداوێ. من ئەم كارە ناكەم و فریوى تۆ ناخۆم، دزانم كە تۆ ئیرەى بەمن دەبەیت و دەتەوێت ببیتە فەرمانرەوای"غەزە"و جینگەكەى من بگریتەوێ. ئێستاش من گومانى ئەوێ دەكەم كە تۆ فەرمانت بە سەربازەكانى خۆت داوێ پالۆى و لاخەكانى من لەگەنجینەكەدا بدن، بۆئەوێ تۆ بتوانى لەلای فیرعەون بەكەمتەرخەم و دز تاوانبارم بكەیت، من ئەو پالوانەى تۆ دەتەوێت بەمنى بدەیت وەرناگرم و تا ئەوكاتەى پالۆەكانى خۆم نەدۆزمەوێ لەم شارەدا دەست لەگەپان و پشكنین هەلناگرم.

ئەم قسانەى"روژو"هورم هبى لەبەرامبەر بارودۆخى دەرونى سەرەگادا ترساندا و واھەستى كرد كە ئەو شیت بوو، بۆیە وتی: "روژو"باشە تۆ بۆ حەوانەوێ بگەڕێرەوێ

بۆ لای ژن و مندالەكەت لەمیسەر، چونكە من واھەست دەكەم كە گەمارۆی درێژخایەنی ئەم شارە و ئەو ئەرك و كارانەیی تۆ ئەنجامت داو، تۆی زۆر ماندوو كرديیت.

"ھورم ھب" ئاگاداری ئەو نەبوو كە بەم قسانەیی، بەچ شیوەیەك سەرەگا لەو دنیادەكاتەو كە ئەو چاوی بپیوھتە فەرمانپەرەیی "غەزە" بۆیە وتی: ژنی من ھەساری شارە و مندالەكانیشم منارەكانی ئەم شارەیی، بۆیە من لیڤە ناپۆم، ئەگەر نەتوانم ئەم پالوانە بدۆزمەو، بەدەستی خۆم سەری ژن و مندالەكانی خۆم دەبێم.

دوای ئەو "روژو" بێ ئەو "ھورم ھب" ئاگادار بکاتەو فەرمانی بەسەربازەكانی خۆیدا بەرپرسی گەنجینەیی سەربازی كە یەكێك بوو لە كەسە ئازا و دلێرەكانی "غەزە" و ەك ئەوانی تر چەند سالیك لەو وپییش لەبەرەمبەر دژمندا خۆپاگری كردوو، لەسێدار بەن.

كاتێك "ھورم ھب" ئاگاداری ئەم پوداوە بوو ھات و وتی: بێ دودلی ئەم پیاوھ شیت بوو، بۆیە فەرمانی دا كە لەژۆریكدا بچەنە ژێر چاودیڤرەو و نەھیلن لەو ژۆرە بێتە دەرەو و دوای ئەو بەمنی وت: بۆ پشكینیکی بۆ بكە و بزانی بەچ شیوەیەك دەتوانی چارەسەری بكەیت.

منیش پۆشتم و پشكینیم بۆ "روژو" كرد و گەپامەو و بە "ھورم ھب" م وت: بەھۆی ئەو ھەلمەیی لەسەری ئەم پیاوھدا كۆبووھتەو توشی شیتی بوو، بۆ چارەسەرکردنی من دوو پێگام لەبەردەستدایە، یەكەم ئەوێكە تۆ لەگەڵ سەربازەكان لەشار بپۆنە دەرەو و "غەزە" بەو بسپیڤی، بۆئەوێ ئەو بتوانی ەك رابردوو بەتەنھا فەرمانپەرەیی ئەم شارە بكات.

"ھورم ھب" وتی: من ناتوانم پییش گەشتنی ھیزی یاریدەدەری میسر بۆ ھێرەشکردنە سەر سوریا ئەم شارە بەجێ بەیلم، چونكە ھەر ئەوكاتەیی لیڤە چومە دەرەو پییش ئەوێ ھیزی یاریدەدەر بگات، من شكست دەخۆم و تاكە پێگای ئارامی و ھیمنی و پاراستنی لەشكری من، ھەساری "غەزە" یە.

وتم: لەبەرئەوێ ناتوانی لەم شارە بپۆیتە دەرەو، بۆ چارەسەرکردنی سەرەگا، جگە لەكونکردنی سەری ھیچ پێگەچارەییەکی ترم بەدەستەو نەماو.

"ھورم ھب" وتی: من ناتوانم پیاویك كە نمونەیی قارەمانیەتی نەتەوێ میسرە، دوچاری ھەرەشەیی كونکردنی سەری بكەم، چونكە سەرەپای ئەوێ لەوانەیی بەمریت،

خودى منىش بەرە تەوانبار دەكرىم كە ئىرەيم بەئازايەتى ئەو بىردوۋە، ھەر لەبەرئەۋەش كەرەستەى لەناوبردىنى ئەوم قەراھەم كىردوۋە.

ئەۋەبوو من بۇ ھىۋىر كىردەنەۋەى شىتى سەرەگا، بەچەند دەرمانىكى ھىۋىر كەر و چەند پىياۋىكى بەھىزەۋە پۇشتم بۇلاى و بەپىاۋە بەھىزەكانم وت: بەتختەخەۋىكەۋە بىبەستەۋە، بۇئەۋەى بىتوانم ئەم دەرمانەى دەرخوارد بىدەم.

پىاۋەكانىش سەرەگايان بەتەختەخەۋىكەۋە بەستەۋە و من بەلۈلەيەك دەرمانەكەم كىرد بەقۇرگىدا و دواى ئەۋەى دەرمانە ھىۋىر كەرەكەم چوۋە ناۋ گەدەى سەرەگاۋە و كارى تىكرىد، ئاگادارى ئەۋە بوم كە كەمىك ھىۋىر بويەۋە و پىيى وت:

ئەو "ھورم ھب" ە چەقەلە كە لەبىابانەۋە خۇى كىرد بەناۋ لەنگەرگاي "غەزە" دا، بىرى منى بەشىۋەيەك پەرت و بلاۋ كىردوۋە كە من ئەۋەم لەبىرچوۋە كە بلىم پۇژىكىيان پىش ئەۋەى "ھورم ھب" خۇى بىكات بەم شارەدا سىخوړىكى ھەرەشەئامىزى سوريام گرت و من ئەوم لەزىندانىك كە دەكەۋىتە منارەى قەلاۋە، زىندانى كىردوۋە و دەمويست لەسىدارەى بىدەم، بەلام بەھۇى ھاتنى "ھورم ھب" و سەربازەكانى و پەرت و بلاۋ بونى بىر و ھۇشى من، ئەيانەيلا ئەو سەربازە لەسىدارە بىدەم، بەلام لەبەرئەۋەى ئەو پىاۋە زۇر فېلئبازە، ئىستا ھاتەۋە بىرم كە لەۋانەيە ئەو چوارسەد پالۋى و لاخەكانى منى دىزىيى... بېرۇ و بېھىنە بۇ لام، بۇئەۋەى لىكۋلىنەۋەى لەگەلدا بىكەم و بزانم كە چى لەو پالۋانە كىردوۋە و لەكۋى شاردونىتەۋە، دواى ئەۋەى ئاگادارى شوينى نەينى ئەو پالۋانە بوم ئاسودە دەبىم، ئەۋەكات خەوم لىدەكەۋىت.

من سەرەتا ۋامدەزانى كە سەرەگا ۋرپنە دەكات، بەلام ئەو بەپادەيەك لەسەر ئەو قىسانەى سورىبوو كە من ئاچاربوم بېرۇمە ناۋ زىندانى ئەو منارەۋە و چاۋم بەو سىخوړە بىكەۋىت، دواى ئەۋەى بەرەۋ پوى ئەو منارەيە پۇشتم، ئاشكرابوو كە كابراى زىندانى لەچىنى خوارەۋەى ئەو منارەيەدا زىندانى كراۋە و ئەۋىش زۇر تارىكە و بۇ چۈنە ناۋ ئەو زىندانەۋە، دەبىت مەشخەلىك لەگەل خۇتدا بىبەيت.

بۇيە مەشخەلىك دىگىرساند و خۇم كىرد بەو زىندانەدا و ئاگادارى ئەۋەبووم پاسەۋانى زىندا كەسىكى كۆپرە، و پىم وت: من ھاتوم ئەو سىخوړە سوريابىيەى كە پۇژىك پىش ھاتنى "ھورم ھب" بۇئەم شارە دەستى ئىۋە كەۋتوۋە لەم زىندانە بېنەم دەرەۋە و بىبەم بۇ لاى سەرەگا، بەلام كابراى كۆپر لەھەمان كاتدا كەسىكى پىرېبوو،

ناوی بیست خودای میسری هیئایه زمان و سویندی بهه مویان خوارد که هیچ زیندانیک لیژدها نیه، چونکه کاتیک سیخوپرک دهگیریت یه کسەر بۆبه دهست هیئانی زانیاری و ئه وهیکه بۆچی هاتووو دهیه ویت چ هه والیک به دهست بهینیت، ئه شکه نجهی دههه و دواي ئه وهش له زینداندای به زنجیر دهیه به ستنه وه و وازی لیده هیئن تا ئه وکاتهی له برساندا دهمریت و لاشه ی ده بیته خوراکي مشکي ترسناکی ئه زیندانه، چونکه هیچ خواردنیکیان شک نه ده برد بۆ ئه وهی بیدهه به زیندانیهکان.

سه ره پای ئه وهی پیاوی نابینا سویندی به بیست خودای میسر خوارد که له زینداندای هیچ زیندانیهک نیه، من له قسهکانیدا ههستم به وه کرد که درۆم له گه لدا دهکات، چونکه پیاویکی راستگۆ پیویستی به وه نیه سویند به بیست خودا بخوات. بۆیه پیم وت: تۆ ده زانی که سه رهگا له وجۆره پیاوانیه ئه گهر بزانییت تۆ درۆ دهکیت، سه ره پای ئه وهی پیره میزد و کویری، پیستت ده مالییت، بۆیه باشتروایه راستیه کهم پی بلاییت.

پیره میزد کاتیک زانی من فریوی قسهکانی ناخۆم، ئه وکات کپنوشی برد و وتی: ئه ی پیاوی مه زن که ناتوانم بتبینم، به لām به دهنگتدا ده زانم که خه لکی میسریت و دهسته لاتداری، به زهیت به مندا بیته وه و من به دادوهر مه سپیره، چونکه به دلناییه وه ده کوژییت، من یه کیك له خزمه تکاره به وه فاکانی میسر بوم و نیستاش هه ر خۆم به خزمه تکاری ده زانم و له کاتی گه مارۆدا ئه وکاتهی هیشتا خواردنیان به زیندانیهکان ده داو گه نچینه ی خواردنمان به وشیه وه کهم نه بوو، من هه موو پۆژیک بۆ خزمه تکردنی میسر و فیرعه ون بریک له خواردنی زیندانیهکانم ده دزی، چونکه ده مزانی ئه وان تا برسیتر بن، ئه وا خزمه تیکی زیاترم به میسر و فیرعه ون کردوو.

به لām ئه م سیخوپره سریانیه که پۆژیک پیش هاتنی "هورم هه" دادوهری "غهزه" دهستگیری کرد، زیندانیهکی ئاسایی نیه و زۆر زماندریژه، کاتیک قسه دهکات، قسه شیرینهکانی له گوینی مندا وهک دهنگی بولبول و ابوو، ئه و پۆژه ی ئه ویان زیندانی کردو زیندانیهکانی بینی که گوشتی لاشه یان بووه ته خوراکي مشکهکان، لیی پرسیم ئه وانه بۆچی مردون؟

وتم: له بهر ئه وهی له مشاره دا خواردن نیه، ئیمه ناتوانین خواردن به زیندانیهکان بدهین، بۆیه ئه وانیش له برساندا دهمرن.

دەبیت تۆ ئەو بزانى لەبەرئەوێ من کوێرم، ناتوانم زیندانیەك بەزنجیر
بەستەمەو بەردەوام ئەو کاتانەى که کەسیك دەخریته زیندانەو، پیاوانى تر دین و
ئەو بەزنجیری مسین دەبەستەو و دەپۆن. بەلام دواى ئەوێ کابرای زیندانى بەسترا،
من دەتوانم زیندانەوانى خۆم بکەم. کاتیک ئەو سیخوڤە هات، بەوشیوێه بوو که پیم
وتی، چەند پیاویك هاتن ئەویان بەزنجیر بەستەو دواى پۆشتنى ئەمانە، کابرای
زیندانى لەبارەى مەرگی زیندانیەکانى تر پرسىاری لیکردم. ئەو دواى ئەوێ بیستی
ئەمانە لەبرساندا مردون، پێى وتم: ئەگەرتۆ خواردنم پى بەدیت، هەلبەت بەشیوێهەك
که من لەبرساندا نەمرم و هیژم تیدا بمینیت، من لەروژی هاتنى "هورم هب" دا ئەوەندە
زیرت پێدەدەم که هیچ پیاویكى دەولەمەند لەسوریا دا بەئەندازەى تۆ ئالتونى نەبیت،
منیش کاتیک گویم لەم بەلێنەى ئەو بوو، زانیم که راست دەکات و بەلێنەکەى خۆى
بەجى دەهینیت، ئەو دەیوت سەرەپای ئەوێش ئەوەندە زیر و زیوێت پێدەدەم که
نەتوانى هەلیانگری، بگرە چارەکانیشت چاک دەکەمەو، چونکه من پزیشکیك دەناسم
که لەچارەسەکردنى نەخۆشیەکاندا بۆ نمونە لەتیمارکردنى چاودا لەجیهاندا وینەى
نیە و ئەو چاوەى من که دەیبینی ئەو چاکى کردەو و دواى ئەوێ "هورم هب" خۆى
کرد بەم شارەدا، تۆش هەم دەولەمەند و هەم بینا دەبیت و دەتوانى مالتیک بوخۆت
دروست بکەیت و دە خزمەتکار، لەمالەکەى خۆتدا نیشتەجى بکەیت و لەشەو و
پۆژیکدا دەجار گوشتى قاز بخۆیت.

من دانیام ئەو لەبەرامبەر هەر ژەمیكد، بڕیکى زیاتر زیڤم دەداتى و هەموو پۆژیک
نان و ئاوم پێدەداو بۆ هەر ژەمە خواردنیک دەکەرەتى دەکەرەتى کەرەتى دە"دین"^{۴۲}
ئالتونى پێدەدام.

بەلام ئەو زوو زوو برسى دەبوو هەموو شەو و پۆژیک، چەندجاریک خواردنى لى
داوا دەکردم و منیش بەو کەرەستانەى که هەمبوو خواردنم بۆ نامادە دەکرد و پیم
دەدا، بۆیە ئەو پیاوێ تائىستا لەبەرامبەر نرخى ئەو خواردنەى من پیم داو، تا چەند

⁴² بڕۆ بۆ ھەراویزی ژمارە "۳۴" ى ھەرگی بەکەمى سینۆھە.

پۆژىك لەو وەرپيشيش، دووجار، كەرەتى دە... كەرەتى دە... كەرەتى دە... كەرەتى دە...
دە... كەرەتى دە... كەرەتى دە... "دين" دەييت بە مەن بدات.^۲

به‌لام من له‌به‌ره‌ئه‌وه‌ی له‌و کێشانه‌یه‌ زیاتر قه‌رزم به‌لایه‌وه‌تی، ده‌مه‌وێت چاوه‌ڕێ بکه‌م تا ئه‌وه‌کاته‌ی قه‌رزه‌که‌م ده‌گاته‌ سێ ملیون "دین" و دوا‌ی ئه‌وه‌ پێی پراگه‌یه‌نم که "هورم هب" هاتووه‌.

وت: كه واته هيشتا پيٽ نه وتوو كه "هۆرم هب" هاتوو بۆ ئه م شاره؟

کابرای زیندانه‌وانیش وتی: نه‌خیر، چونکه ئەگەر پێم بوتایه، لەزیندان دەپوشت و
من لەقازانجیکی بیئەندازه بییەش دەبوم، بەلام کاتیك قەرەزەکم بگاتە سی
میلیون" دین" یبێ دەلیم که" هورم هب" هاوتوه.

وتەم: ئەي پىياۋى سادەھو كۆيۈر ئايا دەۋانى سى مىليون "دىن" چەنىك زىر دەكات؟
ئەگەر سى مىليون "دىن" لەشۈيىنىڭدا كۆ بېيىتەۋە، بىگرە بىست ئەسپىش ناتوانىت
ھەلىانگىرىت و بىيانگوازىتەۋە بۇ شۈيىنىكى ترو لەسەرتاپاى شارى "غەزە" دا ئەو
كاتانەى كە ئەم شارە چەقى بارزگانى بوو، سى مىليون "دىن" زىپرى تىدا نەبوۋە، چ
بكات بەمىرۇ كە ئەم شارە وىران بوۋە.

کاپتا له "غهزه" دا

به‌لام له‌کاتیکدا ئەم قسانه‌م له‌گه‌ل کابرای نابینادا ده‌کرد، ئەژنۆکانم له‌خۆشیاندا ده‌له‌رزین و د‌لم به‌تون‌دی ل‌ییده‌دا، چونکه هه‌ستم به‌وه کردبوو که ئەو زیندانه‌ی که به‌زمانه نهرم و شیرینه‌که‌ی کابرای زیندانه‌وانی فریو داوه کییه؟

به‌ده‌م پ‌یکه‌نینه‌وه به‌زینداوانم وت: ده‌بی‌ت ئەو زیندانه فی‌لبازه سزا بدری‌ت، بۆیه من به‌ره لای ئەو پ‌یاوه بۆ‌ئه‌وه‌ی بزانه‌م کییه، به‌لام قور به‌وسهره‌ت گه‌ر نازاد‌ت کرد‌بی‌ت یان له‌برساندا کوش‌تی‌بی‌ت.

زیندانه‌وانیش کاتیک خۆی به‌"نامون" ده‌سپاردو هاواری ده‌کرد مه‌شخه‌له‌که‌ی به‌ده‌ستیه‌وه گرت بۆ‌ئه‌وه‌ی ئەم چاوانه‌م کابرای زیندان ببینی‌ت، چونکه چاوه‌کانی خۆی کو‌یر بون.

دوای چونه‌ ناو زیندانه‌وه، من له‌بۆگه‌نی ئەو شو‌ینه و بینینی ئ‌یسقانی مردووه‌کان که هه‌ندیکیان هیشتا به‌زنجیره‌وه به‌سترا‌بون‌وه سه‌رم سو‌رما.

زیندانه‌وان منی گه‌یانده شو‌ینی‌ک و به‌ردی‌کی جول‌اند‌وه و کونی‌ک ده‌رکه‌وت. ئەوکات به‌ردی‌کی تری لا‌بردو دوباره کونه‌که گه‌وره‌تر بوو، دوای لا‌بردنی چ‌هند به‌ردی‌کی تر ئاگاداری ئەوه بوم که ئەو شو‌ینه زیندانه‌یه‌کی تاکه که‌سیه، له‌به‌ره‌وه‌ی ئەوی بردووه‌ته ئەو شو‌ینه‌و به‌رده‌می زیندانه‌که‌ی به‌به‌رد هه‌لچ‌نیوه بۆ‌ئه‌وه‌ی سه‌ربازه‌کانی "روژو" چاویان پ‌ی‌ی نه‌که‌وی‌ت، به‌لام خودی ئەو زیندانه تاکه که‌سیه هه‌وای هه‌بوو، چونکه بینیم که پ‌وناکی ده‌ره‌وه‌ی به‌رده‌که‌وی‌ت.

پىرەمىردىكى شېپۇشى بەزىچىر بەسترا، لەو زىندانەدا دانىشتىبوو و تەماشاي دەكرىم، ھەر ئەوئەى منى ناسىيەو ھاوارى كرد: ئەى "سىنۆھە"، گەرەم، ئايا ئەو تۆى يان چاۋەكانم بەھەلە دەبىنن؟ ئەمۇرۇ پىرۇز بكرىت كەتۆى ھىناۋەتە ئىرە، بەلام ھەرنىستا گۆزەيەك شەرابم بۇ بەيئە، چونكە لەو پۇژەوئەى لەم زىندانەدا زىندانى كراوم، مەيم نەخواردوۋەتەو و بەنۆكەرەكانت بلىى بمشۇرن، پۇنى بۇن خۇش بەلەشمدا بىمالن، چونكە من خووم بەژيانىكى خۇشەو گرتوۋە و بەردەكانى ئەم زىندانە پىست و كۆمى برىندار كردوۋە و دواى ئەوئەى منىشيان شۇرد و پۇنى بۇندارىان لىدام و جلى گرانبەھايان لەبەركرىم، ئەگەر تۆ بلىيت كە چەند كەسىك لەكچانى پەرستگاي "عەشتار" بىن بۇ ژورەكەم، ئەوا لەو حالەتەدا من ھىچ گلەيەكت لىناكەم.

منىش دەستم خستە سەرپىشتى و وتم: كاپتا.... كاپتا.... من زۇر خۇشحال بوم بە بىنىنت... كاتىك لە "تبس" دا بوم پىيان وتم كە تۆ كوزاروى، بەلام من دەمزانى كە ئەو قسەيە راست نى، چونكە تۆ كەسىكىت كە ھەرگىز نامرىت، بەلگەش بۇ ئەو، تۆ لەم كولانەيەدا كە ھەموو ئەوانەى لىرەدا زىندانى كراون تەنھا يەك كەس بەزىندوىي ماۋەتەو ئەوئەىش تۆيت.

لەكاتىكدا كە لەوانەيە لەنۆ ئەو كەسانەى كە لىرەدا بون لەو جۇرە كەسانە بن كە لەلاى خودا پلەوپايەيەكى مەزنىان ھەيە، بەلام خوداكان نەيانتوانى لەمەرگ پزگارىان بكن، لەكاتىكدا بەھىزى زمان و دوپوىي و زمانچەورىي، بەردەوامىت بەژيانى خۇت دا و تەنھا شتىك كە بەسەرتدا ھاتبىت ئەوئەيە كە لاۋاز بويت و ورگە زلەكەت دابەزىو، سەرەپاي ئەوئەى پىستى وركت دەبىنم كە بەسەر پىتدا شۇپبوۋەتەو، بەلام زۇر خۇشحال بەوئەى تۆم بەزىندوىيىم بىنيەو.

"كاپتا"وتى: "سىنۆھە"گەرەم، تۆ لەلاى من ھەمان ئەو پىاۋەيت كە لەو سەردەمانەى كۆيلەى تۆ بوم ناسىومە، بەلام باسى خوداكانم بۇ مەكە، چونكە ئەوكاتە گرفتار و بەدبەخت بوم كە پەنام بۇ خودايانى "بابل" و "ھاتى" برد و ھىچ يەك لەمانە بەھاناۋە نەھاتن و منيان پزگار نەكرد، بۆيە بۇئەوئەى بەزىندوىيى بىنمەو ناپاربوم شكست بەخۇم بەيئەم، چونكە ئەم زىندانەوانە بۇ ھەر ژەمە خواردنىك كە بەمنى دەدا، بەئەندازەى بوجەى يەك سالى شارىك داۋاي زىپم لىدەكات.

فرمانږه وای ئهم شارهش پیاوړکی شیتته که هیچ قسه یهک ناچیت به میښکیدا و به شیوه یهک نازارم پیښه دات که من وهک ئه و "گا"یهی که به زیندوی پیستی ده مالن هاوارم به سهریدا ده کرد، به لام هیچ کاریکی له و نه ده کرد.

به لام گه وره، پیی بللی ئهم زینجیره م لی بکه نه وه و له م زیندانه پزگارم بکه، نیستاش که تو هاتویت بو ئیره، من چیتر توانای بهرگه گرتنی ئه وه م نیه که بو یهک ساتیش بیت له م زیندانه دا بمینمه وه.

منیش یه کسهر وتم: زنجیره که ی لی بکه نه وه، ئه وکات "کاپتا" که زور لاواز بو و نهیده توانی به پیی خوی ری بکات به هاوکاری نوکه ره کان، برده ژوره که ی خو مه وه و به نوکه ره کانی خو م و ت که بیشورن و قزو ریشیم بو کورت کرده وه و جلیکی که تانیشم له بهر کردو ملوانکه یه کی ئالتونیشم کرده ملی و بازنگیکم کرده دهستی، بوئه وه ی خه لکی بزائن که ئه یه کی که له پیاوه به ریزه کانی من.

له کاتیکدا که نوکه ره کان خه ریکی شور دن و جل له بهر کردنی بون "کاپتا" به بهر ده و امی ده می ده جولانده وه و نانی ده خوارد تا ئه وه ی که میک هیزی به بهر دا هاته وه، به لام له پشت ده رگای ژوره که وه هاوار و گریانی زیندانه وان ده بیسترا و داوای دوو ملیون و سیسه دوشه ست هه زار "دین" زیړی خوی ده کرد. بگره کابرای زیندانه وان ناماده نه بو له یهک "دین" ی خوی خوش بیت و ده یوت: من بو ناماده کردنی خواردنی ئه و بوئه وه ی به زیندوی بمینیتته وه، هه موو پوژیک گیانی خو م ده خسته هه ر شه وه، بویه ناتوانم یهک "دین" یش له زیړی خو م خوش بم.

من به "کاپتام" وت: دوو هه فته یه که "هورم هب" له م شاره دا ژیان به سهر ده بات و له و ماوه یه دا پیاوړکی ته ماع و پاره پیس به تو ی نه و تو وه که ئه و له م شاره دایه، چونکه ئه و مامه له یه ی تو له گه ل ئه و دا به و پوژه وه په یوه ست ده کړیت که "هورم هب" بیتته ناو ئهم شاره وه، پوژیک دوا ی زیندانی کردنت "هورم هب" خوی کرد به م شاره دا، بویه تو ته نها یهک پوژ قهرزاری ده بیت، ئه ویش به پیی نرخ ی خوراکی ئه و سهر ده مه ی که گیرابویت، له بهر نه وه ئهم پیاوه به ته ماعه زور فیلبازه، من فرمان ده دم که قامچیکاری بکه ن و به "هورم هب" ده لیم فرمانی ئه وه ی بو ده ربکات که سهری له لاشه ی بکه نه وه، چونکه ئهم پیاوه له وکاته وه ی که ئهم شاره گه مارو دراوه، خواردنی زیندانیه کانی دزیوه و خواردنی پینه داوون، بویه بهر پرسی مردنی ته وای ئه و زیندانیانه یه که

لەبەرسا ئا مردون. بەلام "كاپتا" ئا پەزایى خۆى دەربەرى و وتى: ئەمكارە مەكە، لەبەرئەوێ من پیاویكم كە حەز بەمامەلەى رێك و پێك دەكەم و لەبەلێنى خۆم پەشیمان نابمەو. راستە كە دەبوو من خواردنم بەهەرزاتر لى بكەریا، بەلام كاتێك بونی ئانم دەكرد، ئەوئەندە ئامەزۆى دەبوم كە لەوكاتەدا هەرچى لى بویستایەم پەسەندم دەكرد.

من زۆر سەرم لەم قسەى سۆرما، بۆیە وتم: "كاپتا" سەرم لەم قسانەت سۆر دەمێنى. ئایا تۆ بەراستى "كاپتا"یت، ئایا من ئەم قسانە لەدەمى تۆو دەبیستم؟ تۆ لەبەردوودا پیاویك بویت كە چاوپۆشیت لەئەنگوستیلەى خۆت نەدەكرد و نەتەهیلە خەلكانى تر بەئەندازەى ئەنگوستیلەى مسین فریوت بەدەن یان درۆت لەگەڵدا بكەیت، كاتێك "هۆرم هب" هات بۆ ئەم شارە، پێى نەوتویت كە ئەو هاتوو، لەمكاتەدا جێى سەرسۆرمانە كە تۆ سەرەپای ئەوێ دەزانى فریو دراویت، دەتەوێت قەرەكەى خۆتى پى بەدیتەو.

من لەو پیاو پەردام كە تاییەتمەندى ئەم شارە ئەوێە كە هەر كەسێك لەناو حەسارى ئەم شارەدا نیشتەجێ بوو، وەك سەرەگا شێت دەبیست، بگرە پیاویكى وەك "كاپتا" ش توشى ئەم شێتێە بوو و بیر لەو ناكاتەو كە بەچ شیوێەك دوو ملیون و سێسەد و شەست هەزار "دین" زێرى قەرزى خۆى بداتەو بەو پیاو، لەكاتێكدا "كاپتا" داوى ئەوێ خودای "ئاتون" لەناو چوو، تۆش وەك من شكستت هێناو.

بەلام "كاپتا" كە بەهۆى خواردنەوێ شەرابەو مەست بوو وتى: من پیاویكى دروستكارم و بەلێنى خۆم بەجێ دەهێنم و قەرزى ئەم پیاوێش دەدەمەو، بەلام داوى ئەوێ لێدەكەم ئەو ماوێەم پێدات كە وردە وردە بیدەمەو. چیتەر من پەیم بەو بەرد كە ئەم پیاو گەمژەى، بگرە ئەگەر دە "دین" بگرە دوو "دین" زێرى لەترانزودا بۆ بكێشم و پێى بەم و بێم ئەمە دوو ملیون و سێسەد و شەست هەزار "دین" زێر، یەكسەر پەسەندى دەكات و وا هەست دەكات كە قەرزى خۆى بەتەواوى وەرگرتوو تەو وە پازى دەبیست، چونكە ئەم پیاو لەهەموو تەمەنیدا بگرە یەك "دین" زێرى بەچاوى خۆى نەبینیو. بەلام "سینۆه"، گەرەم، بەوشیوێ تۆ وتت، من پیاویكى شكست خواردوم و شوپشى "تبس" منى كردوو تە پیاویكى هەزار و كاتیکیش جەنگ دەستى پێكرد ئازانم ئەو نۆكەرو كریكارانەى كە لایەنگرى "ئاتون" بون لەكوێو زانیان

كە پەيوەندىم بە "ئامون" ۋە ھەيە. چۈنكى پىيان وتبون كە من نۆكەر و كرىكارەكانم بە "ئامون" فرۆشتوو ۋ ئەوانىش دواى بىستىنى ئەم قەسەيە پڑانە ناو مەيخانەكەو ۋ ھەولنى كوشتىنى منيان دەدا ۋ منىش بۆ ئەو ۋى گيانى خۆم بپارىزم لە "تبس" ۋە پۆشتىم بۆ "مفيس" ۋ دواى ئەو ۋى زانىم "ھورم ھب" پۆشتوو بۆ سورييا، لەم ۋلاتەدا پەيوەندىم پيوەكرد.

ليرەدا من توانىم خزمەتلىكى مەزن بە "ھورم ھب" بىكەم، بۆنمونه سەرکەوتنم لەو ۋەدا بەدەست ھىنا كە ئالىك بەم لەشكرە بفرۆشم ۋ ئەو ۋى من بەم لەشكرەم فرۆشت بوو بەھۆى مەرگى ئەسپەكانيان ۋ بەھۆى ئەو خزمەتانەى من بە "ھورم ھب" م كرددو ۋ نزيكەى نيو مليون "دين" قەرزى من دەبىت ۋ من گيانى خۆم خستوو ۋ ھەپەشەو ۋ لەپى دەرياو، خۆم گەيانە لەنگەرگای "غزە"، بەلام فەرمانرەو ۋى شىتتى ئەم شارە دواى ئەو ۋى من خۆم كەرد بەم شارەدا، دەستگىرى كەردم ۋ بەسزى ئەو ۋى كە من سيخوپى سوريام، منى خستە ژىر نازار ۋ ئەشكەنجەو ۋ دواى ئەو ۋى زىندانى كەردم ئەگەر ئەم زىندانەوانە بەھانامەو ۋ ھەتايە، من لەم زىندانەدا لەبرساندا دەمەردم.

ئەو كات من ئاگادارى ئەو ۋەبوم كە "كاپتا" لەسوريادا سيخوپى "ھورم ھب" بوو، بەواتا سەرۋكى سيخورەكانى ئەو بوو، ھەرۋەھا ئاگادارى ئەو ۋەبوم كە بۆچى ئەو سيخوپى كە من لەبىابانى "سينا" دا بىنىم، كاتىك ھات بۆلاى "ھورم ھب" چاۋىكى داخستبوو، دەيوست ئەو ۋى بۆسەلمىنى كە لەلەين پياۋى يەكچاۋ بەواتا "كاپتا" ۋە ھاتوو بۆلاى.

ھەرۋەھا ئاگادارى ئەو ۋەبوم كە "كاپتا" بەفرۆشتىنى ئالىكى ئالودە بەزەھرى فرۆشتوو بەلەشكرى "ھاتى" ۋ تۋانى گالىسكەى، لەشكرى "ھاتى" لەكاربختات ۋ پىگى "غزە" بەپروى "ھورم ھب" دا بکاتەو. "ھورم ھب" لە "كاپتا" باشتى دەستناكەو ۋ بۆئەو ۋى لەسوريادا سيخوپى بۆ بکات، چۈنكى ھىچ كەسك ۋەك ئەو ئاشناى بارودۇخى سورىا نى ۋ بەئەندازەى ئەو ۋىش دۈر ۋ فیلبار نايىت.

سەرپا ئەو ۋەش دەمزانى كە "ھورم ھب" پياۋىك نى كە قەرزى كەسك بەداتەو، بۆيە وتم: گریمان تۆ دە ئەو ۋەندەى ئەم كىشانەيەش كە باست كەرد "ھورم ھب" ئالتون قەرزى تۆيە، ئەگەر بەردىك بگوشىت لەوانەيە ئالتونى لى بەدەست بەينى،

بەلām "هورم هب" بگره بەئەندازەى تۆۆیکیش زێڤ بەتۆ نادات، چونکە ئەم پیاوێ
هیچکاتێک قەرزی هیچ کەسیکی نەداوەتەوێ.

"کاپتا" وتی: من دەزانم کە "هورم هب" لە سەرەگای فەرمانپەرەى "غەزە" کە من ئەوم
لە برسیهتی و مەرگ پزگار کرد نەمەک نەشناستە.

منیش بەسەر سوپمانەوێ لێم پرسى: ئایا تۆ ئەوت لە برسیهتی پزگار کرد؟
"کاپتا" وتی: بەئێ، کاتێک لەشکری "هاتی" گەمارۆى "غەزە" ی دابوو، من گۆزەى پەر
لەمارم فرۆشت بە لەشکری "هاتی".

ئەوان یەكسەر باوەرپیان بەوێ نەکرد کە مار لەناو گۆزانەدا هەبێت، بۆیە من یەكێک
لە گۆزەکانم کردەوێ و چەند مارێک لە گۆزەکان هاتنە دەرەوێ و سێ سەربازى هاتیان
گەست.

ئەوکات چیتەر نەیانوێرا گۆزەکانى تر بکەنەوێ و بەگومانى ئەوێ ئەم گۆزانە پەر
لەمارى ژەهرەوێ، هەلیانەدا یە ناو حەسارى "غەزە" وێ، لەکاتێکدا من هەموو ئەو
گۆزانەم پەرکردبوو لە گەنم و لەدوایین پۆژەکانى ئەو گەمارۆیەدا هەمان ئەم گەنمە
فەرمانپەرەى "غەزە" و سەربازەکانى لەمەرگ پزگار کرد. بەلām هەر بەوشیوێى لەبارەى
"هورم هب" وێ وێ: دەزانم کە ئەو لەفەرمانپەرەى ئەم شارە ناسوپیستە و یەك
"دین" قەرزیشم ناداوە، بەلām من ئەوم لەو دەوێت کە مافى فرۆشتنى خوێى
سەرتاسەرى سوریا بەمن بسپێریت، هەرەها مافى هەریەك لەو لەنگەرگایانەى کە
دەیانکاتەوێ بەدات بەمن.

وێ: "کاپتا" ئایا تۆ بریارى ئەوێ داوە کە لەسەرتاسەرى تەمەنتدا کار بکەیت و
قەرزی ئەم زیندانەوێانە بەدیتەوێ؟

"کاپتا" پێکەنى و وتی: من بۆ دانەوێ قەرزی ئەم پیاوێ دوو پێگام گرتووەتە بەر،
یەكێکیان ئەوێکە بێرێک زێڤى بەدەمى و پێى بێم ئەمە هەموو ئەو قەرزیە کە تۆ بەلای
منەوێ هەتە و ئەویش لەبەرئەوێ هەرگیز زێڤى بەچارى خوێ نەبینیوێ، لەوانە یە
پازى بێت. ئەو بەلێنەکەى تر کە دابوم بەو ئەوێ لەپێى تۆوێ کە پزیشکیى مەزنی
بینایى بۆ بگەڕێنەوێ و دواى ئەوێ بینایى بۆ گەڕایەوێ یارى زارى لەگەڵدا دەکەم و
لەسەر ئەو زێڤەى بەقەرزی بەلای منەوێ قومارى لەگەڵدا دەکەم و لەبەرئەوێ

شاره زاییه کی ته و اوم له یاری زار زوردا ههیه، ده توانم بهوشیوهی خۆم بمهویت زار ههلبدهم و له پێی ئەم یاریهوه ئەوهی من قهرزازی ئەوم لێی بېمهوه.

له وکاتهی که کابرای زیندانهوان له پشستی ده رگاوه ده گریا کردمانه ژوره وه و "کاپتا" قسهی له گه لدا کرد و زیندانهوانیش رازی بوو به وهی که میکی تر ماوهی پێبدات بۆ ئەوهی قهرزه کهی بداته وه.

دوای ئەوه پشکنینم کرد بۆ چاوی کابرای زیندانهوان و پهیم به وه برد که نابینایی ئەو له نه خوشیه کی چاره وه سه رچاوهی گرتوه که هیچ پشکنین و چاره سه ریکیان بۆ نه کردوه، به لām له پێی سوژنه وه بهوشیوهیهی که له ولاتی "میتانی" بینیبوم ده متوانی بۆ ماوهیه کی کورت بینایی بۆ بگه رێنمه وه.

هه رکاتیک له پێی سوژن و ده رزیه وه نه شته رگه ری بۆ چاویک بکه ن، گه رچی بینایی بۆ ئەو چاوه ده گه رێته وه، به لām له دواییدا ئەو چاوهی له پێی سوژن و ده رزیه وه نه شته رگه ری بۆ کراوه، وای لیدی ت که چیتر ناتوانی ت نه شته رگه ری بۆ بکری ته وه.

پۆژی دوایی من "کاپتا" م - که بۆ ماوهیه ک هه سایه وه و هیزی به به ردا هاته وه - برده لای "هورم هب".

"هورم هب" به بینینی "کاپتا" زۆر خوشحال بوو، بۆیه کاتیک ئەوی بیني باوه شی پیدا کرد و ماچی کرد و وتی: "کاپتا" تۆ له مێردا یه کیکی ت له قاره مانه مه زنه کانی میسر و نه ته وهی میسر خزمه ت و شانازیه کانی تۆ له بیر نا کات. به لām "کاپتا" ده ستی کرد به گریان و وتی: ئەی "هورم هب" ته وای ئەو شانازیانه ی که نه ته وهی میسر ده یه ویت پێشکه شی منی بکات، به لای منه وه نه ده بیته ده نکه گه نمیک و نه ده بیته تۆزیک زیڕ. ئەی "هورم هب" ریزلینان و شانازی و شتگه لیکی وه ک هاوکاری و یارمه تی خودایان به های ئەنگوستیله یه کی مسینی نیه، بۆیه منیش نه خوازیاری ریزلینانی تۆم و نه هه زم له و شانازییه که نه ته وهی میسر به منی ده به خشن. من ته نها زیڕم ده ویت... چونکه به هو ی تۆوه داراییه کی زۆری خۆم خه رج کردوه و به راده یه کیش قه رزار بوم که ناوێرم خۆم پیشانی خه لکی بدهم، له به ره وه تۆ ده بی ت زیڕم پێبه دیت که بتوانم قهرزه کانی خۆمی پێبه ده مه وه.

"هورم هب" ده موچاوی مۆنکرد و به توپه ییه وه قامچیه که ی خۆی دا به زه ویدا و وتی: "کاپتا" ئەوهی تۆ باسی ده که ی ت له گو یی مندا وه ک ویزه ویزی می ش وایه و

دەمت بەھۆی ئەم قسانەو پێس بوو، تۆ دەزانی کە من هیشتا دەستکەوتەکانی جەنگم بە دەست نەهێناو، بۆئەوێ زێر بەتۆ بدهم، ئەگەر پوژیک لەجەنگدا دەستکەوتیش بە دەست بێت دەبێت لەجەنگی دژی "هاتی" دا خەرج بکری و لەو دەستکەوتەش هیچی بەر تۆ ناکەوێت.

بەلەم لەبەرئەوێ تۆ ناتوانی لەترسی قەرزدارەکان خۆت پیشانی خەلکی بدەیت، تەنھا تۆ قەرزدارەکانتم پێ نیشان بده بۆئەوێ ھەمویان بەتوانی سیخوپی و خیانت لەسێدارەیان بدهم و تۆش چیتەر قەرزاری هیچ کەسێک نەبیت.

"کاپتا" وتی: من حەز ناکەم قەرزدارەکانم لەسێدارە بدەیت، چونکە ئەگەر ئەوانە بکوژرێن، متمانەی من لەسوریا و میسردا لەناو دەچێت و چیتەر هیچ سەوداگەر و بازرگانێک مامەلەم لەگەڵدا ناکات و نە هیچم پێ دەفرۆشێت و نە هیچم لێ دەکری.

"ھورم ھب" کە مەبەستی ئەوێ ھەبوو سەر بنیته سەری نۆکەرە پێشووەکەم وتی: "کاپتا" من دەمەوێت بزائم بەچ شیوەیەک سەرەگا تۆی بەتوانی ئەوێ کە سیخوپی سوریایت زیندانی کردووە و ئازاری داویت، چونکە فەرمانڕەوای "غەزە" سەرەرای ئەوێ پیاویکی شیتە، بەلەم سەربازێکی باش و ھوشیار و هیچ کاتیکی لەبەری سەربازیدا ھەلە ناکات و دەبێت ھۆکاریک ھەبێت کە بەو شیوەیە لەتۆ بەدگومان بوو.

کاتیکی "کاپتا" گۆی لەم قسانە بوو، وەک ئەوێ دوبارە ئازاری بدەنەو، دەستی کرد بەھاوار کردن و یەخەیی خۆی ھەلدەری، چونکە دەیزانی هیچ زیانیکی بەخۆی ناگەیەنێت و ئەو جلەش کە لەبەریدا یەتی ھی منە و وتی: "ھورم ھب" تۆ ئیستا پێت وێم کە میسر شانازی بەمنەو دەکات و من بومەتە خاوەنی شانازیکی جاویدانە، بۆیە بەچ شیوەیەک ئەو پیاوێ ماوێەک لەو و پێش ئەوئەندە بەمەزنت دەزانی، ئیستا تاوانی سیخوپی دەخەیتە پال؟ ئایا خەزمەتەکانی من لەبەرامبەر میسر و لەشکرەکەیی خۆتدا فەرامۆش کردووە؟ ئایا ئەو من نەبوم ئالفی ژەھراویم دەرەخواردی ئەسپەکانی "هاتی" دا و بومە ھۆی مەرگی ئەسپەکانیان و گالیسکەکانیشیانم لەکار خست؟

ئایا من نەبوم کەگیانی خۆم خستە ھەرەشەرە تەنھا بۆئەوێ گۆزەیی پێ لەگەنم ھەلەدەمە ئەودو جەساری "غەزە" و، ئەگەر ئەو گەنمە نەگەشتایەتە دەستی خەلکی "غەزە" بەرگریکارانی ئەم شارە لەبەرساندا دەمردن و تۆش نەتەدەتوانی بێیتە

ئاو ئەم شارەو، ئايا من نەبوم كە بەخەر جکردنى زېر و زىوى خۆم كەسانىكى شايستەم بەكرى گرت بۆئەۋەى تۆ لە لەشكرى "ھاتى" ئاگادار بكا تەو و مەشكەى ئاوى لەشكرى "ھاتى" ھەلدېن بۆئەۋەى ئەسپ و سەرنشینی گالیسكەكانى تینویان بېیت و لەپى بکەون؟

تەواۋى ئەم كارانە من بۆ خزمەتکردنى تۆ و مىسر ئەنجام دا، لەكاتىكدا دەمزانى كە تۆ دەمودەست قەرزەكەى خۆم پى نادەیتەو، لەكاتىكدا خەلكانى تر داۋاى كرىيان لى دەكرەم و ئامادە نەبون بەخۆراىى خزمەت بکەن.

تۆ دەزانى بەھۆى پوداۋەكانى "تبس" ەو داراىى خۆم لەدەست دا و شكستم ھىناو شتىكم نەبوو بۆئەۋەى بیدەم بەوانەى كار و خزمەتییكان بۆئەنجام دەدام، بۆیە ناچار بوم چەند كارىك بۆ "ھاتى" و "ئازىرو" ئەنجام بدەم، بۆئەۋەى زېریان لى ۋەرگرم يان بەھەر شىۋەيەك بورە بەھۆى ھاوکارى ئەوانەو و لەو خەلكە بکەم تۆ لەم جەنگەدا سەرکەوتن بەدەست بەینى.

من بەشىۋەيەك خزمەتى "ھاتى" و پادشای "ئازىر" م كرد كە ھىچ زيانىك بەتۆ نەگەيەنىت، بەلام كارەكانى منى ئاساتر دەكرەم، من لەوباۋەردا بوم كە پياۋىكى شايستە دەبېت چەندىن تىر لەتۈرەكەكەى پشتیدا بېت، بۆئەۋەى ئەگەر ھەندىك لەمانە ئامانجى خۆيان نەپىكا بتوانىت سود لەتيرەكانى تر ۋەرگرىت، ھەر لەبەرئەۋەش نوسراۋىكى تەختەقۇر "قورى خۆشەكرا" م لە "ئازىرو" پادشای سوريا ۋەرگرت، بۆئەۋەى ئەگەر لەشكرى سوريا رېم لى بگرن و ببەنە مايەى دەردىسەرىم بتوانم بەو تەختە قۇرە خۆم پزگار بکەم.

دواى ئەۋەى ئەسپەكانى لەشكرى "ھاتى" بەھۆى خواردنى ئەو ئالىكە ژەھراۋىەو كەمن پېم فرشتبون تۆپىن، ئەفسەرەكانى "ھاتى" لەمن بەدگومان بون و منىش كە گيانى خۆم لەژىر ھەرەشەى مەرگدا بېنى، لەپى دەرياۋە خۆم گەياندە "غەزە"، چونكە وا لىكم دايەو ەفرمانزەۋاى "غەزە" ئەگەر بەرپزىشەو پېشۋازى لەپياۋىك كە خزمەتییكى مەزنى بەمىسرى كردوۋە نەكات ئەو ھىچ نەبى بەدەرەفتارىشم لەگەلدا ناكات، بەلام لەبەرئەۋەى ئەو پياۋىكى شىتە، كاتىك منى لەجلوبەرگىكى سريانیدا بېنى لىم بەدگومان بوو و دواى ئەۋە پشكنىمى و تەختەقۇرەكەى "ئازىرو" دۆزىەو، دواى ئەۋە ھەرچەنىك وىستم بۆى رۈنكەمەو و ھىماكانى نىۋان من و تۆم

پینیشان دا، به لām ئەو نامادە ئەبوو ئەو پەسەند بکات کە من خزمەتکاری لەشکری تۆ و میسر بم و بەشیوەیک ئەشکەنجەیی دام کە وەک مانگا دەمبۆراند و کاتیکیش ناگاداری ئەووبوم کە دەیهوێت من بکات بەدوو بەشەو، ناچار بووم دان بەویدا بنیم من سیخوپی "ئازیرۆ"م.

"هورم هب" پیکەنی و وتی: "کاپتا" تۆ لەبەرئەوێ لەپینا و خزمەتکردن بەمیسر و لەشکری ئەو و لاتەدا بەرگەیی ئەو هەموو دەردیسەریت گرتوو، بۆیە کرێی مەعنەوێت زیاترە لەمادی، بە لām لای من باسی زیڕو زیو مەکە، لەبەرئەوێ باشدەزانی ئەگەر داوای زیڕ و زیو لەمن بکەیت، من لەخۆت توپە دەکەیت. بە لām "کاپتا" داوی ئەو پتکردنەو پوراستەیی "هورم هب" شکستی نەخوارد و ئەوندە گریا و هاوار و پێداگری کرد تا ئەوکاتەیی مافی کرین و فروشتنی تەواوی دەستکەوتی جەنگەکانی ئەو سەربازەکانی لی وەرنگرت وازی لی نەهینا.

بەهۆی ئەم مافی کرینەو "کاپتا" ئەو مافەیی پی بەخشرا کە تاکە کەسیک بێت کە بتوانێت دەستکەوتەکانی جەنگ لە "هورم هب" و سەربازەکانی بکرێت و لەبەرامبەر ئەو دەستکەوتانەشدا کەرەستەیی خۆراکیان پی بفروشی. هەرەها مافی ئەوێشی پی بەخشرا کە ئەو دەستکەوتانەیی لیان دەکرێت بەئارەزووی خۆی بەهەرشێو و بەهەرکەسیک کە خۆی بیهوێت بیانفروشی.

بەهۆی ئەم مافی کرینەو، مافی کرینی ئەو دەستکەوتانەیی "هورم هب" لە "دەشتی نیسقان" هکاندا بەدەستی هینا، بە "کاپتا" وە پەيوەست کرا و من تیگەشتم کە ئەم مافە بۆ دەولەمەند کردنەوێ "کاپتا" بەس دەبێت.

لەهەمان ئەو کاتەیی کە "کاپتا" ئەم مافەیی لە "هورم هب" وەرەگرتبوو، کۆمەلێک لە بازرگانانی سوریا و میسر هاتن بۆ "غەزە" بۆئەوێ دەستکەوتی سەربازەکان بکرن، بە لām لەبەرئەوێ مافی کرین و فروشتنی دەستکەوتەکان بە "کاپتا" وە پەيوەست دەکرا، نەیاندهتوانی بی پەزامەندی ئەو بگرە ئەو دەستکەوتانەیی کە کریبویان لە "غەزە" ببنە درەو، لەبەرئەوێ بۆ بردنە درەوێ ئەو دەستکەوتانەش لەسوریا دەبوو باجیان بە "کاپتا" بدایە.

"هورم هب" دواى ئه‌وه‌ى هێزى يارىده‌ده‌ر كه له‌ميسره‌وه هاتبوو په‌يوه‌ندى به هێزه‌كه‌يه‌وه كرد و هه‌رچى ئه‌سپ كه له‌باشورى سووریدا بوو به‌ده‌ستى هینا و هانى سه‌ربازه‌كانى دا مه‌شق له‌سه‌ر گالیسكه جه‌نگیه‌كان بكه‌ن، چونكه ده‌یویست هێرش بكاته سه‌ر "ژوپه" كه‌یه‌كێكه له له‌نگه‌رگاكانى ميسر، به‌لام پيش ئه‌وه‌ى هێرش بكاته سه‌ر ئه‌م له‌نگه‌رگایه، بانگه‌شه‌یه‌كى بڵاو كرده‌وه كه له‌پێى سیخوره‌كانیه‌وه به‌هه‌موو شاره‌كانى سووریدا بڵاو بویه‌وه.

"هورم هب" له‌م بانگه‌شه‌یه‌دا به‌دانشتوانى شاره‌كانى سووریاى راگه‌ياندبوو: من ناها‌توم بۆئه‌وه‌ى ئه‌م وڵاته داگیر بکه‌م، به‌لكو بۆ ئه‌وه هاتوم كه شاره‌كانى سووریا پزگار بکه‌م و دانشتوانى شاره‌كانیش ده‌بی‌ت من به‌پزگاركه‌رى خۆیان بزانه، ده‌بی‌ت بڵیم له‌پا‌بردودا پيش ئه‌وه‌ى سووریا له‌ژێر ده‌ستى ميسر ده‌رچیت و بکه‌ویته ژێر ده‌سته‌لاتى "نازیرو" و "هاتى" وه، هه‌ریه‌ك له‌شاره‌كانى سووریا سه‌ربه‌خۆییه‌كى تایبه‌ت به‌خۆیان هه‌بوو و له‌هه‌موو شارێكدا پا‌دشایه‌ك فه‌رمانه‌روایى ده‌كرد. دانشتوانى ئه‌م شارانه له‌به‌رئه‌وه‌ى به‌ئازادى ده‌ژيان و بازرگانى خۆیان ده‌كرد ده‌وله‌مهند بون، به‌لام دواى ئه‌وه‌ى "نازیرو" ده‌ستى به‌سه‌ر سووریدا گرت، نه‌رىتى كۆنى پشتگوي‌خست و سه‌ربه‌خۆیى شاره‌كانى له‌ناو بردو پا‌دشای شاره‌كانیان ته‌فروتوناكرد و باج و سه‌رانه‌یه‌كى زۆرى له‌شاره‌كان وه‌رده‌گرت. "نازیرو" له‌به‌رئه‌وه‌ى كه‌سیكى ته‌ماع بوو ئه‌م شارانه‌ى به‌"هاتى" فروشت و "هاتى" ییش به‌ بی‌به‌زه‌یى و ته‌ماعییه‌كى تایبه‌ت به‌خۆى به‌شیوه‌یه‌ك دانشتوانى ئه‌و شارانه‌ى خسته ژێر فشاره‌وه كه هه‌رگیز سه‌رده‌مى فه‌رمانه‌روایى "هاتى" فه‌رامۆش نه‌كه‌ن.

"هورم هب" ده‌یزانى كه خه‌لكى سووریا له‌سته‌مه‌كانى "هاتى" وه‌په‌س بوون، بۆیه له‌بانگه‌شه‌كه‌ى خۆیدا وتبوی: من كه "هورم هب" و كوپى "شه‌هین"م هه‌موو شار و قه‌زا و ناحیه و لا‌دییه‌ك له‌به‌ندى كۆیلایه‌تى پزگار ده‌كه‌م و دوپاتى ده‌كه‌مه‌وه كه ته‌واوى شاره‌كانى سووریا دواى ئه‌وه‌ى وه‌كوو پا‌بردوو ئازاد و سه‌ربه‌خۆیى خۆیان وه‌رده‌گرنه‌وه و ئه‌و فه‌رمانه‌روایانه‌ى كه پيش فه‌رمانه‌روایى "نازیرو" و "هاتى" له‌م شارانه‌دا فه‌رمانه‌روایان ده‌كرد، دوباره ده‌یانگه‌رپنمه‌وه سه‌ر ته‌ختى فه‌رمانه‌روایى خۆیان و قوناخى گه‌شه و دره‌وشانه‌وه و خوشى شار و ناحیه و لا‌دیكانى سووریا سه‌رله‌نوێ دوباره ده‌بی‌ته‌وه.

"هورم هب" له بانگه شهیدا داوای له ته وای شاره کانی سوریا کردبوو که درژی "هاتی" یه کان راپه پڼ و شاربه دهریان بکه، ههروه ها وتبوی: هه رشاریک له درژی "هاتی" شوپش بهرپا بکات، نهو پشتوان و پاریزگاری ده بیټ. به لام نهو شارانه ی که له بهرام بهر له شکری میسر دا بهرگری له خویان بکه، دوا ی زال بونی میسریه کان، ده که ونه بهر تالانی سهر بازه کانیا نه وه و دانیش توانه که شی به نرخی کویله و که نیزه که دفرۆشین و حه ساری شاریان به شیوه یه که ویران ده که یه که چیتر دوا ی نه وه ناو ده دان نه کریته وه.

نهم بانگه شهیه ی "هورم هب" نا کوکیه کی زۆری خسته نیوان دانیش توانی سوریا و "هاتی" و مه به سستی "هورم هب" یش هه ر نه وه بوو.

کاتی که له شکری "هورم هب" به ره و له نگه رگای "ژوپه" به پیکه وتن، "کاپتا" له "غهزه" دا ته کانی نه خوارد، چونکه هیشتا دلنیا نه بوو له وه ی "هورم هب" بتوانیت له "ژوپه" دا سهر که وتن به ده ست بهیئت، چونکه ده یزانی "نازیرو" و "هاتی" هکان له ناو سوریا دا خه ریکی کو کرد نه وه ی له شکری خویان. دوا جار "روژو" ی سهره گا له گهل "کاپتا" دا ناشت بویه وه، چونکه تیگه شت که نهو سیخوپی "نازیرو" ی پادشای سوریا نه بووه، به لکو خزمه تی میسری ده کرد، ههروه ها "کاپتا" نهوی له ترسی نهو چوار سه د "پالو" هی که ون بوبون پرگار کرد و پییوت که هیچ که سیک "پالو" ی و لاخه کانی نه دزیوه، به لکو سهر بازه کانی له بهر نه وه ی برسیان بووه، پالوه کانیا ن که له چه رمی مه ر دروست کرابون خواردوه.

سهره گا، دوا ی نه وه ی زانی هیچ که سیک "پالو" هکانی نه دزیوه، به لکو سهر بازه کانی خوی خواردویانه، شیتیه که ی چاره سهر بوو و نیمه ش ده ست و پیمان کرده وه و نازادمان کرد، ده بیټ نه وه ش بلیم: دوا ی پوشتنی "هورم هب" و له شکره که ی، من له "غهزه" دا مامه وه و بینیم که به چ شیوه یه که چاوی کابرای زیندان هوانی پیر به شیوه یه کی کاتی چاره سهر کرا و بینایی بو که راپه وه.

سهره گا، دوا ی پوشتنی "هورم هب" ده روزه ی شاری به ست و وتی: چیتر له مه ودوا ری به هیچ له شکری کی سهر بازی نادات بیته ناو نهم شاره وه و ده ردیسه ری بو دروست بکات. له بهر نه وه ی فرمان ره وای "غهزه" هیچ کاریکی به ده سه ته وه نه بوو

بۆنەۋەى خۆى پىۋە سەرقال بىكات، بوبوۋە ھارپىيى "كاپتا" و لەگەلدا دەيخواردەۋە و تەماشاي يارى "زار زورى" كاپتا و كابراى زىندانەۋانى دەكرد.

"كاپتا" و كابراى زىندانەۋان، لەبەيانىيەۋە تا ئىۋارە دەيانخواردەۋە و يارى زارىان دەكرد و لەگەل يەكدا دەبوۋە دەمە بۆلەيان، چونكە كابراى زىندانەۋان لەبەرئەۋەى دەدۇپا توپە دەبوۋ و ھەولئى دەدا لەھەر يارىيەكدا لەسەر بېرىكى كەمتر گرەۋى لەگەلدا بىكات، بەلام "كاپتا" ئەۋى ھانى ئەۋە دەدا گرەۋ لەسەر بېرىكى زياتر بىكات.

كاتىك لەشكرى "ھورم ھب" گەشتە "ژوپە" يارى "كاپتا" و زىندانەۋانى پىرىش تا دەھات زۆرتەر دەبوۋ، مەن بىستەم كە ئەمانە ھەرچارەۋ لەسەر سەدوپەنجا ھەزار "دەين" زىپ گرەۋيان دەكرد.

كاتىك "ھورم ھب" سەركەۋتنى لەۋەدا بەدەست ھىئا كە درزىك بىخاتە ناو ھەسارى "ژوپە" دا، زىندانەۋانى پىر نەك تەنھا ئەۋ زىپەى كە "كاپتا" قەرزارى بوۋ دۇپاند بەلكو دوسەد ھەزار "دەين" ىش قەرزارى بوۋ. بەلام "كاپتا" جوامىرى لەگەلدا كەردو لەۋ بېرە زىپەى خۆى خۆش بوۋ، بگرە چەند ئەنگوستىلەيەكىشى پىدا، كاتىكىش مەن و "كاپتا" ويستمان لە "غەزە" ۋە بەرە "ژوپە" بېۋىن، كابراى پىرەمىرد بەھۋى دەستپاكى كاپتاۋە بەدواماندا دەستى كەرد بەگرىان.

مەن نازانم كە نايا "كاپتا" بە "زار" يىكى پاك و دروستەۋە يارى لەگەل پىرەمىرددا كەردوۋە يان زارىكى ساختەى بەكار ھىئاۋە، بەلام ئاگادارى ئەۋەم كە لەيارى زارزوردا زۆر لىھاتوو بوۋە. دۋاي ئەۋەى ئىمە لە "غەزە" پۇشتىن ناۋبانگى ئەم يارى زارزورە بۇماۋەى چەند ھەفتەيەك لەناۋ شاردا ناۋبانگى دەركەرد كە دوو كەس لەسەر چەند ملىۋنىك "دەين" زىپ گرەۋيان لەگەل يەكدا كەردوۋە.

زىندانەۋانى پىرىش دۋاي پۇشتىن ئىمە، دۋبارە كۆيربويەۋە و بەۋ زىۋانەى كە لە "كاپتا" ى ۋەرگرتبوۋ خانويەكى لەبەن ھەسارى شاردا بۇخۆى دروست كەرد و دۋاين پۇژەكانى لەۋ خانوۋەدا بەسەر بىرد، لەبەرئەۋەى "غەزە" لەچىنگى "ھاتى" پزىگارى بوۋ، دۋبارە گرەنگى بازىرگانى زابىردوۋى بۇگەپرايەۋە و گەشتىارانىكى زۆر سەردانى ئەۋ شارەيان دەكرد و ھەر كەسىك لەدەرەۋە يان لەناۋەۋەى سۋرپاۋە سەردانى "غەزە" ى

44 ژوپە: شار و لەنگەرگاىەكە كە لەمۇردا بە ناۋى "پافە" يان "پافا" ناۋ دەپرىت..

بکردایه و بیویستایه زیندانهوانی پیر و کویر ببینیت، بۆئوهوی باسی ئه و قوماره مهزنه ی که تا ئه وکاته له میسر و سوریادا هاوشیوهی نه بوو له ده می خودی ئه ووه بییست، پیره میزدیش به خویشی و شانازی که وه باسی ورده کاری ئه و قوماره ی بۆ ده کردن که تا ئه وکاته ش فهرامۆشی نه کردبوو، کاتی که ده گه شته ئه و خاله ی که ته نها به هه لدان ی یه ک زار سه ده و په نجاهه زار "ذین" زیسری دپاؤندوه، خسه لکی له سه رسوپماویاندا ده ستیان ده کرد به هاوارکردن، چونکه تا ئه وکاته نه یانبیستبوو که فیرعه ونیکیش بتوانیت به هه لدان ی یه ک زار سه د و په نجا هه زار "دین" بدۆپینیت. هه رکه سیکیش سه ردانی ئه و پیره میرده ی بکردایه، بړیک مس یان زیوی پی ده به خشی، به شیوه یه ک له شیوه کان ناوبانگی ئه و پیاوه کویره بوو به که رهسته یه کی زۆرباشی دابینکردنی بژیوی ژيانی و هه ره به شیوه ی ناگادارم، تا ئه و پۆژه ی زیندوو بوو، زۆر به ئاسوده یی ده ژیا وله وانه یه ئه گه ر "کاپتا" سه رمایه یه کی به و بدایه بۆئوه ی که می که به هو ی ده سه ته کوته کانی وه بژیت، به وشیوه یه ئه و ژیا نه خو شیه ی به و پیره میرده نه به خشیایه.

کاتی که "هورم هب" ده ستی گرت به سه ر "ژوپه" دا من و "کاپتا" ش گه شت بوینه ئه و ی، ئه وکات من بۆ یه که مین جار بینیم کاتی که داگیرکه ران دپۆنه ناو شاریکی ده و له مه نده وه چی لی ده که ن.

کاتی که "هورم هب" گه مارۆی شاری "ژوپه" ی دا، له دوا ی پۆژه کانی شکست پیهینانی ئه و شاره، هه ندیک له دانیشتوانی هه له شه ی ئه و شاره راپه رینیان دژی هیزه سه ربازیه کانی "هاتی" کرد و بۆ پزگارکردنی خو یان قوربانیا ن دا، به لام "هورم هب" به ناو نیشانی ئه و یه که له کاتی که دا شو یش به رپا بووه که هیچ سو دیکی بۆ له شکری میسر نه بووه، پازی نه بوو له سه ره ئه و ی ئه و شاره تالان نه کات.

ئه وکات سه ربازه کانی "هورم هب" بۆما وه ی دوو هه فته ئه و شاره یان تالان کرد و کاپتا توانی له هه مان ئه و دوو هه فته یه دا ده و له مه ند بییت.

له به ره ئه و ی سه ربازه کانی "هورم هب" هیچ چاره یه کی تریان به ده سه ته وه نه بوو جگه له و ی سامانی تالانکراویان به "کاپتا" و کارمه نده کانی بفروشن و له به رامبه ردا ئاوجۆ و شه رابی لی بکرن و "کاپتا" ش فهرش و قه نه فه و میز و په یکه ری خودایانی به نرخیکی زۆر هه رزان لی ده کپین.

ئەو سەربازانەش كە ھەریەكیكیان كۆمەلێك دیلیان ھەبوو، ھەر دیلیكیان بەنرخى دوو ئەنگوستیلە دەفروشت، چونكە جگە لەو ھیچ كریاریكى تر لەویدا نەبوو، بەپێى ئەو مافەى كە "ھورم ھب" دابوێ بە "كاپتا" ھیچ كەسیك نەیدەتوانى ئەو سامان و كەلوپەل و كۆیلە و كەنیزانەى كە لەو جەنگەدا بەدەستیان ھێنابوو لێیان بكڕیت.

من لەوشارەدا ھیچ دڕندەى كەم لەبەرأمبەر مروڤدا، لەخودى مروڤ ترسناكتەر و دڕندەتر نەبینیوه. كاتیك دەستەىك مروڤ، بەسەر دەستەىكی ترى مروڤدا زال دەبیئت، بەشیوھەىك پەفتار لەگەل شەكستخواردووھەكاندا دەكەن كە دڕندەكانى ناوچەى باشورى میسریش بەو شیوھە پەفتار لەگەل گیانەوھەرانى دارستاندا ناكەن.

چونكە كاتیك دڕندە تیڤى خوارد، چیتەر دواى ئەو كاری بەگیانەوھەرانى دارستانەوھە نامینیئت، مەگەر ئەوھى برسى بیئت، بەلام ئەو گیانەوھەرى ناوی "مروڤ"ە، ھەرگیز تیڤ ناخوات و ئەگەر تەواو سامانى میسر و سوریا و "بابل" ی پى بدەیت، دوبارە سەرلەنوێ دەكوژیئت و مال و ڤیران دەكات، بۆئەوھى بتوانیئت سامانیكى زیاترى بەدەست بەینیئت و كاتیكیش پەیی بەو برد كە ناتوانیئت ھیچ شتیك لەخەلكى بەدەست بەینیئت بۆئەوھى سامانەكەى خوێ پى زیاتر بكات، كەسانى تر لەپەرى توپەییەوھە دەكوژیئت، بەبیانوى ئەوھى بۆچی ھیچ سودیكى بەو نەگەیانددوھ و نەبووھە ھۆی زیادكردى سامانەكەى.

من بەچاروى خۆم بینیم كە سەربازەكانى میسر لە "ژوپە" دا ئاگریان بەردەدا یە مالهەكان، بۆئەوھى لەبەر پوناكى ئاگرەكاندا، بتوانن لەكاتى شەودا مەى بخۆنەوھ و خۆیان سەرگەرم بكەن. من بەچاروى خۆم بینیم كاتیك سەربازە میسریەكان دەیانویست دارایی بازرگانێك زەوت بكەن بەچ شیوھەىك ئەشكەنجەیان دەدا، بۆئەوھى پێیان بلێت زێڤ و زیوھەكەى لەكویدا شارددوھتەر؟ ئەوھەشم بەچاروى خۆم بینى كە سەربازەكانى میسر لەچوارپانیكدا رادەوھەستان و ھەركەسیك لەوێ تێبەپەریایە، چ ژن یان مندال یان پیر بوایە دەیانكوشت، و كەرەستەى قەرەولێ تیرھاویژە میسریەكان ژن و پیاو و مندالى شارى "ژوپە" بوو.

من وام دەزانى ئەو دیمەنانەى كە لەكاتى جەنگى خودایانى شارى "تبس" دا بینیم، ترسناكتەرىن دیمەنبوبیئت كە لەسەرتاپای تەمەندا بینیبیئت، بەلام كاتیك كەرەساتى

سەربازەکانی "هورم هب" م لەشاری "ژوپە" دا بینی، ئاگاداری ئەوە بووم کە کارەساتەکانی شاری "تبس" لەچاو ئەم کارەساتانەدا وەک یاری منالان وایە.

لەبەرئەوەی لە "تبس" دا لایەنگرانی "ئامون" و "ئاتون" دوو میسری بون کە هەندیکات بەزەییان بەمندان و ژناندا دەهاتەووە وەک ژن و منداڵەکەیی من ئەیانداوە کوشتن، بەلام سەربازەکانی "هورم هب" لە "ژوپە" دا منداڵە شیرخۆرەکانیشیان دەکوشت و "هورم هب" ییش بەتەواوی لەئەنجامدانی هەرکاریکدا ئازادی کردبون.

من لەو پیاوێرەدام کە کوشت و کوشتاری سەربازانی "هورم هب" لەشاری "ژوپە" دا بەهیچ شیوەیەک فەرامۆش ناکریت و لەم کوشت و کوشتار و تالانیە بیۆینەیدا، سەربازە میسریەکان تانی بەدەست هیئانی سامانیان کرد.

من دەتوانم بڵێم کە "هورم هب" لەشاری "ژوپە" دا بەئەنقەست سەربازەکانی خۆی لەم کوشت و کوشتارەدا ئازاد کردبوو، بۆئەوەی بزائن تالانی سامان و دارایی خەلکی و بەدیکردنی ژن و منداڵە بیتاوانەکانیان چ چۆنکیان پێ دەبەخشیت و لەئایندەشدا بۆ بەدەست هیئانی چۆنی هاووشیوەی ئەمانە، خۆیان پۆبەپۆی هەموو هەپەشەیهک بکەنەو. هەرواش بوو، دواي کۆتایی هاتنی جەنگی "ژوپە" کاتی "هورم هب" ویستی دەست بەسەر تەواوی شارەکانی تری سواریادا بگریت، سەربازەکانی بۆ بەدەست هیئانی شەراب و ژن و زێر، باکیان لەهیچ هەپەشەیهک نەبوو و پیشوازیان لەمەرگ دەکرد.

یەکیک لەوشتانەیی کە سەربازەکانی میسری هان دەدا بۆئەوەی هەموو هەولێکی خۆیان بێخەنە گەر بۆئەوەی سەرکەوتن بەدەست بەینن، یان بکوژین، ئەوەبوو کە دەیانزانی سەربازەکانی "نازیرو" ی پادشای سوریا هیچ کەسێک بەدی وەرناگرن و هەر سەربازێکی میسریش خۆی بدات بەدەستەو بەزیندویی پیستی دەکەن و بەلگەشیان بۆ ئەم کارە ئەوەبوو بانگەشەیی ئەوەیان دەکرد کە ئەمانیش وەک تەواوی سەربازە میسریەکانی تر بەشداریان لە کوشت و کوشتار و تالانی سواریادا کردوو.

کاتی کە هەوایی کوشت و کوشتاری شاری "ژوپە" بەهەموو شارەکانی سواریادا بڵاو بویهو، چەند شارێک لەترسی گیانیان شوێشیان بەرپا کرد و لەشکری سەربازی "هاتی" یان شاربەدەرکردو هەر ئەوەی "هورم هب" گەشتە ئەو شارە، دەروازەیی شاریان بەپێیدا کردوو.

من له وه زیاتر باسی کاره ساتی سهربازه میسریه کانتان له شاری "ژوپه" دا بۆ ناکهم، چونکه ههرکاتیک ئەم کاره ساته بهیڕ دههینمه وه له خه مدام دلم وهك بهردیک له سینهمدا قورس ده بیئت و دهسته کانم وشك ده بن و له سه ر پاپیروس وینه ی ئەم کاره ساتانه م بۆ ناکیشریئت.

ته نها ئە وه ده لیم پییش نه وه ی "هورم هب" بیته ناو شاری "ژوپه" وه، له و شارهدا، بیست هه زار که س بۆ له مندالان که له ژماردن نه ده هاتن، ده ژیان، به لام کاتیک "هورم هب" نه و شاره ی به جی هیشت ته نها سی سهد که سی تیدا مابوو.

ئهو جهنگانه ی تر که "هورم هب" له سوریادا کردی، هه موویان وهك شه پری "ژوپه" وابون. من که وهك پزیشکیک له گه ل له شکری "هورم هب" دابووم و بریندارانم تیمار ده کرد، توانیم نه وه ببینم که به چ شیوه یهك جوړی مروژ خو ی سه رچاوه ی نه هه مه تی و به ده ختی هاو په گه زه کانی خو یه تی.

جهنگی سوری ماوه ی سی سالی خایاند و "هورم هب" چه ند جاریک شکستی به له شکری "هاتی" و "نازیرو" هیئا.

سه ره رای نه وه ی گالیسکه کانی "هاتی" توانیان زۆر بۆ "هورم هب" بهینن، به لام نه و سه ره که وتنی له وه دا به ده ست هیئا که خو ی بگه یه نیته په نای هه ساره کانی شارو له شکری خو ی له ناو چون پزگار بکات، هه روه ها له به ره نه وه ی "هورم هب" توانی په یوه ندی ده ریایی خو ی له گه ل میسردا بیاریزیئت، هه موو جاریک ده ی توانی داوای هیزی سه ربازی له میسر بکات و له هه سار بیته ده ره وه و به ره ده وای به جهنگه کانی بدات.

به هو ی ئەم جهنگه وه له ماوه ی سی سالدا شاره کانی سوری وێران بون و خه لکی که هیچ شوینیکی هیمن و ئاسایشیان نه بوو، شار و لادیکانیان به جی هیشت و په نایان بۆ کیوه کان برد، هه لبه ت جگه له و شوینانه ی که که وتبوه ده ستی هیزه کانی میسروه هیچ شوینیکی تریان نه بوو، چونکه له م ناوچانه دا که به به شیک له پیره و ی میسر له قه له م ده درا، خه لکی هیمنی و ئاسایشیان هه بوو و ده یانتوانی کشتوکال و بازرگانی بکه ن، به لام هه رهك چۆن شاره کانی سوری به هو ی جهنگی سی ساله وه وێران بوو، شار و ناحیه کانی میسریش له م جهنگه دا دانیشتوانی تیدا که موبویه وه و به دریزیی هه ردوو که ناری پوباری "نیل" شار و ناحیه یهك به دی نه ده کرا که خیزانه کان پیاییک

یان چەند، پیاویکی خۆی لەجەنگی سووریدا لەدەست نەدايیت، بەلام "هورم هب" دەیویت: ئەم قوربانیدانە لەپێناو مەزنی میسر، ولات دەبێتە خاوەنی خاکیکی رەشی زۆر.

لەماوەی ئەم سێ ساڵەدا "هورم هب" لەسووریدا بەبەردەوامی دەجەنگا و منیش بەبەردەوامی لەگەڵ سەربازەکانیدا بوم و بریندارەکانم تیمار دەکرد، گەرچی لەپەڕی زانستی پزیشکی نەشتەرگەرییەوه فیزی ئەزمونگەلیکی نوێ بوم، بەلام پشتم کوڕ بوبوو چرچ و لۆچی کەوتبووه روخسارمەوه.

بەچاوی خۆم ئەوەندە کارەسات و تاوانی ترسناکم بینی کە بووه هۆی ئەوەی نەرم و نیانی و نەریتی هزری خۆم لەدەست بدهم و منیش وەک پزیشکە پیرەکان بەتورەییەوه قسەم دەکرد و بەپێچەوانەی سەردەمی لایەتی، بەنەرمونیانیەوه مامەلەم لەگەڵ بریندارەکاندا نەدەکرد.

لەسێیەمین سالی ئەو جەنگەدا، نەخۆشی "تاعون" لەسووریدا بالۆ بویەوه و هۆکارەکەشی ئەوەبوو کە نەخۆشی تاعون هەمیشە دوای جەنگە درێژخایەنەکان دێنە بون، چونکە لاشەیەکی زۆری مروڤگەلی کوژراو لەیەک شویندا کۆدەبێتەوه و لەبەرئەوەی ناتوانرێت لاشەکان مۆمیا بکریّن و بنیژرێن، یان بێنەوهی مۆمیا بکریّن بنیژرێن، جەستەی مروڤەکان، لەهەمان ئەو شوینەدا هەڵدەوهشیّت و بۆگەن دەکات و تاعون کە نەخۆشیەکی گەپۆک "ساری" ە لەنیو خەڵکدا دەردەکەوێت و بلۆ دەبێتەوه.

بەشى پەنجا و يەكەم

شەوئك لە گەل پياوئكى شكست خواردودا

بەهۆى بەردەوامى جەنگەوہ سەرتاسەرى سوريا گۆرا بەكوشتارگايەكى پىر لە لاشەى نەنيزراو، بۆيە پئويستى بەوہ نەدەکرد سەرت لەبلاو بونەوہى نەخۆشى تاعون سوپ بمينيت.

ئەو تاعونە بەرپادەيەك كوشت و كوشتارى خستە ناو نەتەوہى سورياوہ كە ھەندىك لەنەتەوہكانى سوريا بەتەواوى لەناو چوون، ھەلەبەت بەشيۆەيەك لەناوچوون كە بگرە زمانيشيان ھەرامۆش كرا و لەئىستادا ھىچ كەسنىك نازانيت كە ئەو نەتەوہيە بەچ زمانىك گەفتوگۆيان كەردوہ.

ئەم نەخۆشيە بەشيۆەيەك سەربازەكانى لەبەرەى جەنگى ميسر و پادشاى سوريا و "ھاتى" دا بەكوشت دا كە چيتر كارى جەنگى سەربازى پراوہستا و سەربازەكان لەدەشتەكانەوہ بەرھەو شوينە شاخاويەكان ھەلھاتن بۆئەوہى خۆيان لەنەخۆشى تاعون بپاريزن.

نەخۆشى تاعون ھەك "ئاتون" ى خوداى پيشوى ميسر، خوازيارى يەكسانى بوو، چونكە ھىچ جياوازيەكى لەنيوان ھەژار و دەولەمەند و ژن و پياوو لاوو پيرو جوان و ناشيريندا نەدەكردو ھەموويانى لەخشتە دەبردو ھەجاخزادەيەكى ھەك سواكەريك لەناو دەبرد.

ھىچ يەك لە دەرمانە ئاساييەكان نەيدەتوانى پى لەم نەخۆشيە گەپۆكە بگريت و ئەم نەخۆشيەش بەرپادەيەك توند و بەھيز بوو كە ئەوانەى توشى ئەم نەخۆشيە بوبون،

دامینی کراسهکهی خویان دهدا بهسهریاندا و لهسهر زهوی پییان دریژ پادهکیشا و دوای سی پوژ دهمردن.

ههندیکیشیان چارهسهر دهبون و دومهلیکی مهزن لهبن بال یان لهبنی پانیاندا دهردهچوو و برینی چلکی "ئیلتهاب" دومهلی ئه و تاعونهش لهویوه دهردهچوو، بهلام تا ئهوکاتهی زیندوو بون برینی شوینی ئه و دومهله له و شوینهدا لهناو نهدهچوو، ههر ئه و برینهش ئهوهی پینیشان دهداين که ئهمانه دوچاری چ ههپهشهیهکی ترسناک بونهتهوه.

من لهنیو ئه و بهلا مهزنهدا ئاگاداری ئهوهبووم که نهخووشی تاعون، وهک ئه و پیاوه وایه که بیروبوچونیکی جیگیری نیه و لهبهرنهوهی کاری ههمیشهیی کوشتنی مروقه، بهلام ههندیک مروقی لهکوشتن بیبهش دهکرد.

بۆنمونه ئهوانهی بههیزو تهنروست بون، زیاد له و کهسانهی لاواز بون، بههزی ئه م نهخووشیهوه دهمردن و کاتیک پیاویکی لاوازو کهم خوین توشی ئه م نهخووشیه دهبوو، زۆر ئهگهری ئهوهی ههبوو له م نهخووشیه پزگاری بییت و بهزیندوویی بمینیتهوه.

بههمان شیوه ئهوکاتانهی من چارسهری توشبوانی تاعونم دهکرد، چهندجاریک توشبوانم هانی ئهوه دهدا که خوینی لهشیان کهم بکهنهوه بۆئهوهی لاواز بن، ههروهها پییم دهوتن بۆماوهی چهند پوژیک خواردن نهخۆن. بهلام سهرهپای ئهوهی کۆمهلیک له و توشبوانه، بهبریندارکردنی بهردهوامی شارهگی خوینیان و خۆپاراستن لهناخواردن، چارهسهرکران، من ناتوانم بلییم که ئه م ریگه چارهسهری من بووه هۆی ئهوهی ئهمانه چاک ببهوه یان نه؟ چونکه ههندیکی تریان بههمان شیوهی ئهوانی تر که لهژیر چاودیتری و چارهسهری مندا بون مردن.

سهرهپای ئهوهی من هیوادار نهبوم که ئه م ریگه چارهیه م کار له نهخووشهکان بکات، بهلام ههر ههولنی چارهسهرکردنیانم دهدا، چونکه کهسی پزیشک ئهگهر بیشزانیت بهدنیاییهوه کهسی نهخووش دهمریت، نابیت خوئی له چارهسهرکردنی بیاریزیت، چونکه له م حالتهدا ئهگهر چاکیش بیتهوه لهناومیدیاندا دهمریت، بۆیه لهههموو حالتهکاندا پزیشک دهبییت بهشیوهیهک خوئی پیشان بدات که دهتوانیت چارهسهری ئه و نهخووشیه بکات.

من نالیم شیوازی چاره سهرکردنه کانی من کاریگر بون، به لām ئەو سودەى هەبوو کە کەسە هەژارەکانیش دەیاننۆوانى ئەو شیوازە چارەسەریە بەکار بهێنن، چونکە گران بەسەریاندا تەواو نەدەبوو و بڕینی خۆینبەر و خۆپاراستن لەنان خواردن بۆ هەژاران بەهەرزانتەترین دەرمان لەقەڵەم دەدرا.

ئەو کەشتیانەى لەنیوان میسر و سوریا دا هاتوچۆیان دەکرد، نەخۆشى تاعونیان گواستەووە بۆ میسر، بە لām ئەم نەخۆشیە زیانیکی زۆر بەخەڵکی میسر نەگەیاند و ژمارەى ئەو توشبوانەى کە چارەسەر دەکران، زۆر زیاتر بوو لەو کەسە توشبوانەى کە دەمردن و کاتیکی وەرزی پاییز دەهات و پوبارى "نیل" هەڵدەستا نەخۆشى تاعون لەمیسردا لەناو دەچوو.

بەگەشتنى وەرزی زستان، لەسوریا شدا نەخۆشى تاعون نەماو ئەوکات "هورم هب" توانى سەربازەکانى خۆى کە لەناوچە کێوییه کاندایا پەرژوێلاوبوون کۆبکاتەووە. لەوەرزی بەهاردا "هورم هب" لەگەڵ سەربازەکانیدا خۆى گەيانده بەشتەکانى "مجیدو" و لەجەنگیكى مەزنى ئەو دەشتەدا، بەشیوەیهك شکستی بەهێزى سەربازى "هاتی" هینا کە بوو هۆى ئەوێ داواى ناشتیان لى بکەن، چونکە ئاگادارى ئەوەبوون ئەگەر لەگەڵ "هورم هب" ناشتی نەکەن، ئەوا دەکەونە بەر پلارى هێرشى "بابل" یەکان.

"بورابوریاش" کە لەسەردەمى "ئەخناتون" دا لەگەڵ حکومەتى میسردا یەکیگرت، کاتیکی بیستى "هورم هب" لەدەشتى "مجیدو" دا شکستی بەلەشکری "هاتی" هیناوه، بڕیاری ئەوێ دا هێرش بکاتە سەر ولاتی "میتانى" و ئەو ولاتە لەهاتى وەرگریتەووە و هەمان ئەو کارەشى کردو دەستى بەسەر ولاتی "میتانى" دا گرتو هیزەکانى "هاتی" لەم ولاتە هەلھاتن و کێلگە و ئەو لەوەرگایانەى کە دەکەوێتە سەرچاوەى نیوان دوو پوبارى مەزنى ئەو ولاتەووە کە لە "بابل" ەو هەڵدەقولىت کەوتە ژێر دەستى پادشای "بابل" ەووە.

ئەفسەرانى "هاتی" کاتیکی لەسوریا دا شکستیان هینا ئاگادارى ئەوەبوون سوریا بەشیوەیهك وێران بوو کە چیتەر بەهیچ شیوەیهك ناتوانن سودى لى وەرگرن، بۆیە نەیانویست پاشماوەى ئەو گالیسکە جەنگیانەى بۆیان ماوەتەووە و دەبوو لەدژی پادشای "بابل" دا بەکارى بهێنن لەسوریا دا لەدەستى بەدن.

"هورم هب" زۆر خوشحالبوو به پيشنياري ناشتی "هاتی" هکان، چونکه جهنگی سی ساله‌ی سوريا زیانیکی زۆری به میسر گه یاندبوو و "هورم هب" یش دهیویست کوتایی بهم جهنگه بهینیت، بۆئهوه‌ی بتوانیت سوريا ئاوه‌دان بکاتهوه، به‌لام یه‌کیک له مهرجه‌کانی ناشتی ئهم به‌لیننامه‌یه ئه‌وه‌بوو که هیزه‌کانی "هاتی" شاری "مجیدو" ی پایته‌ختی سوريا و پادشای ئه‌و شاره له‌گه‌ل ژن و منداڵه‌که‌یدا بداته‌وه دهستی "هورم هب".

چونکه "نازیرو" پادشای ولاتی "ئامورو" دوا‌ی ئه‌وه‌ی به‌سه‌ر سوریادا زال بوو، پایته‌ختی خۆی گوپری و "مجیدو" ی کرده پایته‌ختی خۆی. هیزه‌کانی "هاتی" ش له‌شاری "مجیدو" دا په‌لاماری کۆشکی "نازیرو" یان دا و ئه‌و و ژن و منداڵه‌کیان ده‌ستگیر کرد، له‌کاتی‌کدا که به‌زنجیر به‌ستبونیانه‌وه هه‌مویانیان دایه دهستی "هورم هب" هوه.

دوا‌ی ئه‌وه‌ی له‌شکری "هاتی" پادشای سوریای ژن و منداڵه‌کیان دا به‌دهستی "هورم هب" هوه، له‌به‌رئه‌وه‌ی ده‌یانزانی ده‌بی‌ت "مجیدو" ی پایته‌ختی سوریان به‌جی به‌ین، ئه‌و مه‌رو مانگایانه‌ی که به‌ده‌ستیان هینا، له‌سوریا بردیانه دهره‌وه و پروانه‌ی ولاتی "هاتی" ان کردن.

"هورم هب" دوا‌ی ئه‌وه‌ی "نازیرو" پادشای سوريا و ژن و منداڵه‌که‌ی زیندانی کرد، فهرمانی دا، قوو به‌بوقه‌کاندا بکه‌ن، بۆئه‌وه‌ی هه‌مووان بزانه که کوتایی به‌جه‌نگ هاتوو و له‌نیوان و میسر و "هاتی" دا ناشتی به‌رقه‌رار بووه.

دوا‌ی ئه‌وه به‌خۆشی ئهم ناشتی‌وه بانگیشتی ئه‌فسه‌ر و فهرمانپرواکانی "هاتی" کرد که له‌شه‌وی دوا‌ی به‌رقه‌رارکردنی ناشتی، له‌و میوانداریه‌ی که به‌رپا ده‌بی‌ت پیکه‌وه کۆبینه‌وه بریاری ئه‌وه‌ی دا له‌پوژی دوا‌یی ئه‌و میوانداریه‌دا، "نازیرو" ی پادشای سوريا و ژن و منداڵه‌که‌ی به‌نازار و ئه‌شکه‌نجه‌یه‌کی ترسناکه‌وه به‌به‌رچاوی هه‌موو سه‌ربازه‌کانه‌وه له‌سی‌داره‌ بدات.

من به‌هۆی پیشینه‌ی ناشنایه‌تی و دۆستایه‌تیم له‌گه‌ل "نازیرو" دا که له‌سه‌ره‌تای ئهم به‌سه‌ره‌تانه‌دا بۆم باسکردن، هه‌ر به‌وشی‌وه‌یه‌ی پیم راگه‌یاندن پيش ئه‌وه‌ی بیته‌ پادشای سه‌رتاسه‌ری سوريا، له‌ولاتی خۆی "ئامورو" که‌یه‌کیکه له‌ ولاتانی سوريا، میوانداری کردم، ئه‌وشه‌وه نه‌پۆشتم بۆ میوانی "هورم هب" به‌لکو له‌باتی

ئەوئەي لەمىواندارىيەكەي "هروم هب" دا ئامادە بىم، پۆشتىم بۇ ئەو چادەرى كە "ئازىرو" تىيىدا بەزىنجىر بەستراپويەو و زىندانى كرابوو.

من دەمزانى ئەو پىاوهى كە پادشاي سەرتاسەرى سوريىا بوو، لەوشەوهدا سەرەپراي ئەوئەي لەفەرمانپەرەوايى خۆي كەتبوو و بىريارى مەرگى بۇ دەركرابوو و دەبوو لەپۆژىكى تردا بەئازار و ئەشكەنجەيەكى ترسناكەو لەسىدارە بدرىت، ھاوپىيەك شك نابات، ھەرەوھا دەشمزانى كە "ئازىرو" پىاويكە كە زۆر پەيوەستە بەژيانەو و ناتوانىت بەو ئاسانىيە پشت لەژيان بكات.

من دەمويست پىيى بلىم كە ژيان بەوشىوئەي خۆي لىكى دەدايەو و خوشەويست نىيە و ئەگەر ئەوئەي من لەسەرتاپاي ژيانمدا بىنىم ئەو بىيىنيايە، زۆر بەئاسانى دەستى لەژيان دەشۆرد، لەبەرئەوئەي پزىشك دەمويست پىيى بلىم كە مەرگ بۇ ئازار جەستەيى و خەمە مەزنەكان و ئائومىديەكانى ژيانى پوداويكى زۆر دلخۆشكەرە، لەبەرئەوئەي بەردەوام لەژياندا ئازار دەچىژىت، نەك لەكاتى مەرگدا.

دەمويست تەواوى ئەم قسانەي بۇ بكەم كە لەوانەيە لەو شەوهدا، بتوانىت خەوى لىبكەويت، چونكە دەمزانى پىاويكى وەك ئەو كە زۆر ژيانى خوشدەويست و بەژيانەو پەيوەست بوو، ناتوانىت لەشەويكدا بخەويت كە دەزانىت لەبەيانى پۆژى داھاتوو دەمرىت.

ئەگەر ئەم قسانەم كارى كرده سەر بارى دەرونى ئەو چى لەو باشترە، ئەگەر كارىشى تىنەكان، ئەوا من لەتەنىشتىيەو دادەنىشم بۆئەوئەي تا بەيانى تەنھا نەيىت، چونكە مروۇ دەتوانىت بى ھاوپىيەك سالھاي سال بژى، بەلام لەكاتى مەرگدا بەلايەنى كەم پىويستى بەيەك ھاوپىيە، بەتايبەت ئەگەر يەكك يىت لە سەركرده يان پادشا مەزنەكان.

كاتىك "ئازىرو" داوى دەستگىركردنى ھىنايان بۇ ئۆرودوگاي "ھورم هب" سەربازە مىسرىيەكان جىنويان پىدەداو تەرسەقولى ئەسپيان تىدەگرت، منىش لەوكاتەدا لەتەنىشت "ھورم هب" ھو دەنىشتبوم، پوخسارى خۆم بەدامىنى كراسەكەم داپۆشيبوو بۆئەوئەي ئەو چاوى پىم نەكەويت و بەيىنىم شەرمەزار نەيىت.

من دەمزانى كە "ئازىرو" پىاويكى خۆ بەزىزانەو دەزانىت كە من لەپاىردودا ئەوكاتانەي ئەوم بىيىبوو لەتروپكى فەرمانپەرەوايى و دەستەلاتىدا دەژياو خۆي ئامادەي

ئەو کەردبوو کە سەرتاسەری سوریا لەژێر دەستی میسر وەرگرێتەو و بەدنیایێوە نەیدەویست من بەوشیوەیە زەبون و لاواز بیهێنم. لەو شەویدا کاتیکی ویستم بپۆمە ناو چادەرکە "نازیرو" وە پارێزەرانی ئەو چادەر پێیان لێ نەگەرتم، لەبەرئەوێ دەیانزانی کە من پزیشکم و وایان دەزانی بۆئەو دەپۆمە لای بۆئەوێ برینەکانی بۆ تیمار بکەم، ئەگەر "نازیرو" برینداریش نەبواوە ئەو پاسەوانەکان پێیان لەچونە ژۆرەووم نەدەگرت.

کاتیکی چومە ناو چادەرکەو سەربازە پاسەوانەکانی ئەو چادەر وتیان: بەیڵان با ئەو پیاو بپواتە ناو ئەو چادەرەو، چونکە ئەو "سینۆهە" ی کۆری کەرەو هاوڕێی "هورم هب"ە، ئەگەر ئێمە پێ لەچونە ژۆرەوێ بگڕین ئەو ئەو بەزمانی خۆی کە وەک چۆی دوپشک وایە دەمانگەزێت یان سود لەزانستی پزیشکی خۆی وەرەگرێت و ئێمە لەپیاوێتی دەخات.

من بێ هیچ دەردیسەرێک چومە ژۆرەوێ و تەم: "نازیرو" پادشای ولاتی "نامورو" ئایا لەشەوێکدا کە لەبەیانێ پۆژی دوایی هەمان ئەو شەویدا دەمریت، حەز دەکەیت هاوڕێیەکت هەبێت؟

دەنگی زنجیری "نازیرو" لەتاریکی ئەو چادەردا بیستراو دوای ئەو ئاهێکی هەلکێشاو وتی: چیتەر پادشا نیم و حەزیش ناکەم، چونکە کەسێک کە دەستەلاتی خۆی لەدەست بدات، ئەو هاوڕێکانیشی لەدەست دەدات، بەلام دەنگت بەلامەرە ناشنا دیارە... ئایا تۆ "سینۆهە" نیت؟
وتەم: بەلێ من "سینۆهە" م.

"نازیرو" وتی: بەخودای "مردوک" سویندت دەدەم، ئەگەر "سینۆهە" یت پێیان بلێ چرایەکەمان بۆ بەیڵان، بۆئەوێ ئێرە کەمێک پوناک ببێتەو، چونکە من ناتوانم لەتاریکیدا ئاسودە بێ. ئەو "هاتی"ە نەفرەتیانە جەلەکانمیان پارچە پارچە کردووە و جەستەیان بەشیوەیەک بریندار کردووە کە من ئیستا پیاویکی جوان نیم، بەلام دەزانم تۆ کە پزیشکی کەسانێکی لەمن خراپترت بینیوە و چیتەر لەبەرئەوێ دەمرم لەبەدبەختیەکانی خۆم شەرمەزار نیم، چونکە لەکاتی مەرگدا بەدبەختی نابێتە مایە ی شەرمەزاری.

"سینوھە"....پینیان بلی چرایەك بهینن، بۆئەوێ من چاوم پیت بکەوێت و دەستت بگرم، چونکە پۆحم خەمبارە و کاتیك بیر لەژن و منداڵەکانم نەکەمەو، فرمیسک لەچاوانم دەپژیننە خوارەو، ئەگەر تۆ بتوانی کەمیک ئاوجوی بەهیزم بۆ بهینن، بۆئەوێ قورگ و لیومی پی تەر بکەم، ئەوا دواي مەرگم، لەلای دیوێکانی ئەو جیهانەکە تر ستایشی تۆ دەکەم، چونکە دواي مەرگم بەناچار دیوێکان دەبنە هاوڕێم، چونکە من ئیستا بەشیوێەك هەژار کەوتوم کە بگرە توانای کرپنی گۆزەیهك ئاوجۆشم نیە، سەربازەکانی "هاتی" هەموو شتێك تا دواين ئەنگوستیلەي مسی منیان بەتالان بردووە.

منیش بەسەربازەکانم وت: چرایەك بهینن و ئەوانیش مەشخەلیکیان هینا و لەبەرئەوێ ئەو چادەرە پڕوبوو لەدوکهلی ئەو مەشخەلە و بوو مایەي نازاردانمان وتم: ئەو مەشخەلە بێنە دەرەو و چرایەکمان بۆ بهینن، دواي ئەو سەربازەکان چرایەکیان بۆ هیناين، پیم وتن: گۆزەیهك ئاوجۆشمان بۆ بهینن.

دواي ئەوێ ئاوجوی بەهیزی سوریایان بۆ هیناين "نازیرو" بەدەم هاوارو گریانەو هەستایە سەری و منیش یارمەتیم دا بۆئەوێ بتوانیت ئاوجۆکە بخواتەو و ئەو کات بینیم کە ماشویرنجی کەوتووێتە قژەکانیەو و سەربازەکانیش بەشیوێەك ریشیان کەندوو کە لەهەندیک شویندا گۆشتیشیان لەگەل ریشیدا پچراندبوو. هەرەها ئەوێش بەچاوی خۆم بیني کە پەنجەکانی دەستی بەخەستی برینداربوون و هەندیکیشیان بەتەواوی فلیقابون و ناخونەکانیشی بەهوی ئەو خوینەي لی هاتووێتە دەرەو رەش داگەپاوه. هەرەها چەند پەراسویەکی "نازیرو" شیان شکاندبوو، ئەویش بەشیوێەك کە زۆر بەسەختی دەیتوانی هەناسە بدات، هەندیجاریش خویننی قورگی کە لەگەل لیکی دەمیدا تیکەل ببو تف دەکردووە.

کاتیك کەمیک ئاوجوی خواردووە تەماشایەکی چراکەي کرد و وتی: ئەمشەو ئەم چرایە بۆ چاوه ماندووێکانی من گونجاو و چیرۆ بەخشە، بەلام بلیسەي چراکە وەك بلیسەي ژیان چەند تەکانیک دەخوات و سەما دەکات و دواي ئەوێش وەك ژیان خامۆش دەبێت و منیش ئەي "سینوھە" بە بۆئەي ئەم چرا و ئاوجۆیەو سوپاست دەکەم و بەداخی ئەوێم کە هیچ شتێک نیە پیتی ببەخشم، چونکە سەربازەکانی "هاتی" بگرە ئەو ددانە زیرانەي کە تۆ بۆت دروست کردبوم، لەدەمیان دەرھینام.

لەبەرئەۋەى سەرزەنشكردنى پىاۋىك- كە بەھۋى كردارى نەكردنى ئامۇڭگارىيەكانى ئىمە بەدبەخت بوۋە- لەخۇپەسەندى و خۇۋىستىيەۋە سەرچاۋە دەگرىت، من پىم وتن: لەپاردودا ئەوم لە"ھاتى" ئاگادار كردوۋەتەۋە كە"ھاتى"نەتەۋەيەكى بىبەزەيى و دپندەيە و پىاۋىك بەھۋى ئەۋەى گوى لەئامۇڭگارىيەكانى ئىمە نەگرتوۋە، بەدبەخت بوۋە، سزاي ئەو بىگوپىيەشى ئەو بەدبەختىيەى بوو كە بەچاۋى خۇى بىنى و چىتر ئىمە نابىت سەرزەنشتى بكەين كە بۇچى گوىى لەئامۇڭگارىيەكانى ئىمە نەگرتوۋە. ئەۋەبوو لەسەرخۇ سەرى"ئازىرو"م خستە ناو دەستمەۋە و ئەۋىش دەستى كرد بەگريان و فرمىسكەكانى ئەۋىش لەنىوان پەنجهكانمەۋە دەچۇران.

"ئازىرو"وتى: "سىنۆھە"كاتىك من پادشايەكى بەھىزبوم، لەبەردەم تۇدا بى ھىچ شەرم و ئازارىك پىدەكەنىم و خۇشى خۇم دەردەبرى، ئىستاش چارەپەش بوم، چىتر بۇچى شەرم لەۋە بكەم كە لەبەردەمى تۇدا بگرىم؟ بەلام "سىنۆھە"ئەۋەش بزانە كە من بۇ پادشايى و سامانى تالانكراوم ناگرىم، بەلكو بۇ ژنەكەم"كفتىو"كە تۇ پىت بەخشىم، ھەروەھا بۇ كوپە گەۋرەكەم كە زۇر ئازايە و كوپە بچوكەكەم كە ھىشتا مندالە و سبەى ھەردووكيان دەكوژن، دەگرىم.

وتم: ئەى"ئازىرو"پادشاي"ئامورو"من نەمدەۋىست ئەمشەو شتىك بلىم كە خەمەكانت زياتر بكات، بەلام لەبەرئەۋەى تۇ بۇ ژن و مندالەكانى خۇت دەگرىت، منت ھانى ئەۋە دا پىت بلىم كە كەسانى ترىش سى سال لەۋەۋپىش لەم شارەدا دوچارى بەدبەختى بون و ژن و مندالەكانىان لەبەرچاۋى خۇياندا بەكوشت دراۋن، ئەۋانىش بەھەمان شىۋەى تۇ پۇحيان ھەيە و خەم بۇ مەرگى ژن و مندالەكانىان دەخۇن.

سى سالە سورىا بەھۋى پلەۋپايەخۋازى تۇ گۇرا بە كوشتارگايەكى مەزن و ئەۋەندەى تىدا كوژرا كە ھىچ كەسىك خۇى بۇ ئەۋە نەپەنجاندا كە پى لەزىاد بونى پىژەى كوژراۋەكان بگرىت.

سەرەپاي ئەۋەش من نالىم لەبەرئەۋەى تۇ بويىتە مايەى ئەم بەدبەختيانە، شاىستەى مەرگىت، بەلكو دەلىم لەبەرئەۋەى تۇ دۇپرايت و شكستت ھىناۋە دەبىت بمرىت، چونكە بەدلنىايىيەۋە تاۋانبارىكى بەھىز لەھەموو سزايەك پارىزراۋ دەبىت، بەلام ھەرئەۋەيكە لاۋاز بوو، بەسزاي خۇى دەگات، سەرەپاي ئەۋەى من مەرگى تۇ بەھاۋتاي دادپەرۋەرى دەزانم، بەلام بەھىچ شىۋەيەك بەمەرگى ژن و مندالەكانت پازى

نیم، من له باره ی ژن و منډاله کانت له گهل "هورم هب" دا قسه مکړد و پیم وت نه گهر نه وان نازاد بکات دیار یه کی مه زن ودره گریت، به لام نه و نه م بچونه ی منی په سهند نه کرد و وتی: ده بیټ نه وه و تووی "نازیرو" بگره ناویشی ده بیټ له سوړیادا له ناو ببریت.

هرله بهر نه وه ش دواى نه وه ی کوژرایت لاشه که شت له گوړدا نانیزریت، به لکو فری دی دده نه ناو بیابانه وه بونه وه ی بیټه خوړاکی گیانه ودره کان، چونکه "هورم هب" حن ناکات بگره گوړیکیش له دواى خوټه وه به جی بهیټیت، و له ناینده دا سریانیه کان به سهر گوړه که ته وه کو بینه وه و به ناوی تو سویند بخون یان تو وهك خودا کان پهرستن.

"نازیرو" زور ترسا له وه یکه له گوړدا نانیزریت و وتی: "سینووه" له بهر نه وه ی نام نيزن، تو که نه مشه و له لای منی دؤستایه تی خوټ بگه یه نهره جی خوی، دواى مهرگم له بهر ده م خودای "به عل" له ولاتی "نامورو" دا به ناوی من قوربانى پیشکه ش بکه، بونه وه ی من له جیهانیکی تر دا، به بهر ده وامی به برسیه تی و تینویه تیه وه سهرگر دان نه بم و هه مان نه م دؤستایه تیه له بهرام بهر "کفتیو" که له رابردودا خوشت ده ویست و له دوايیدا پیشکه شى منت کرد نه نجام بده و به ناوی نه ویشه وه قوربانى پیشکه شى خودای "به عل" بکه، بونه وه ی له جیهانه که ی تر دا تینو و برسی و بی جی نه بیټ، دوو کوړه که شم که سبه ی به کوشت ددرین وهك من و "کفتیو" پیوستان به قوربانیه بونه وه ی له جیهانی دواى مهرگ برسی و تینو و بیمال نه بن. من هیچ گله ییه کم له "هورم هب" نیه، چونکه نه گهر من سهرکه و تنم به سهر نه ودا بهینایه، به هه مان شیوه ی نه و ر هفتارم ده کرد و نه وم به کوشت ددها، به لام کاتیک بیر له وه ده که مه وه که ژن و منډاله کانم به کوشت ددرین گهر چی خه مگین ده بم، به لام شتیک دلنه واییم ده داته وه نه ویش نه وه یه که هیچ که سینک له گهل "کفتیو" دا پانا بویریت، چونکه ژنه که م خاوه نی خوشه ویستیکی زوره و زوریک له پیاو ه کان زور حزیان له سپیټی پیست و جهسته قه له وه که یه تی و نه گهر له دواى مهرگی من نه و زیندو بوايه، ده بووه به شى که سانی تر و من له جیهانیکی تر دا به هو ی نه م یابه ته وه به دبه خت ده بووم.

گهر چی باشت و ابو که به زیندویى بمیننه وه، به لام ده زانم سهره پای نه وه ی شازاده ن به نرخی کویلايه تی ده یان بردن بؤ میسر، نایټ نه وان بکړین به کویله و له کانه

کانزاکانی میسردا بیگاریان پی بکن، به لām له بهرئه وهی به کوشت دهرین ئهوا هیچ که سیک ناتوانیت ئهوان بکاته کۆیلهی خۆی.

"سینۆهه" من تهنها له گوتهیهکی تۆ زۆر خوشحال بوم، ئه ویش ئه وهیه که وتت "من له بهرئه وه دهرم که دۆراوم". ئه گهر من له م جهنگه دا سه رکه وتتم به دهست بهینایه سه ره پرای ئه وهی تۆ ده لیت که سوریا بووه ته کوشتارگایه کی مه زن، ئهوا له م حالته دا خه لکی میسر ناوی منیان به مه زنیه که وه ده هیئایه زمان و هه موو تاوانه کانیان ده خسته ئه ستوی میسر ده یانوت فیرعهونی میسر پادشایه کی خوینپرێژ و سته مکاره و ئه گهر هیترشی نه کردایه ته سه ر میسر، ئه م جهنگه ش دروست نه ده بوو کوشت و کوشتار نه ده که وته نیو خه لکی سوریا وه.

من هه له یه کم کرد ئه ویش ئه وه بوو که متمانه م به "هاتی" کرد و نه مه زانی که "هاتی" هکان ئه وه نه ده ترسنۆکن که تهنها بۆ ئه وهی له گه ل میسر دا ناشت بینه وه، هاو ده سته که یان بدن به ده ست "هورم هب" وه و سه رووت و سامانه که شی تالان بکن. "نازیرو" که میکی تر ئاوجۆی خوارد وه و وه ک بلیی وتار بیژی بۆ خه لکی ده کات به وروژانی که وه هاواری کرد: به داخه وه سوریا، به داخه وه ئه ی ئه و ولاته ی خوشه ویستی منی و وه ک خوشه ویستیکی جوان به به رده وامی ئازارت داوم... ئه ی سوریا من له پیناو مه زنی تۆ دا ئه رکم کیشا وه.... له بهرئه وه شوپش به رپا کرد که تۆ نازاد بیت و میسر نه تکاته کۆیلهی خۆی، به لām ئه مپۆ کاتی مه رگی من هاتوه، تۆ من جی ده هیلت و نه فره تم لیده که یه ت.

ئه ی شاری مه زنی "بیبلوس"... و ئه های ئه ی شاری ده وله مه ندی "ئزمیر"... و ئه ی شاری مه زن و جوانی "سیدون" و ئه ی شاری به توانای "ژوپه" و ئیوه ئه ی شاره کانی تری سوریا که هه مووتان وه ک گه وه ره به سه ر تاجی پادشایه تی مه وه ده دره وشینه وه، بۆچی به جیم ده هیلن؟ و بۆچی ده سته به ردارم بون؟

ئه ی ولاتی مه زن و ده وله مه ندو زی ره ک و به هیزی سوریا من به راده یه ک ئیوه خوشه ده ویت که بگره ئه مپۆش، که منتان به جی هیشتوه، و نه فره تم لی ده که ن ده سته به ردارتان نابم، چونکه ده زانم ئیوه خوشه ویستانی من و خوشه ویستیکی جوانیش گوینه دا ته خوشه ویسته که ی خۆی به لکو نازی به سه ردا ده کات.

ئەى سورىا، ئەژادەكان لەناو دەچن، ئەتەوكان دىنە بون و لەناو دەچنەو و شانازىەكانىش وەك سىيەريئەك كە لەدواى ئاوابونى خۆر لەناو دەچىت، بەلام تۆ بىئەرهو و جاويدان بە.

ئەى سورىا، جىهان ماوہ تۆش لەكەنار دەريا، لەكەنار كىو و تەپۆلكە سورەكان شارەكان دروست بكەرەو و بەچواردەورىاندا حەسارىكى مەزن دروست بكە و ھەرجارىكىش پەشەبا بىت خۆلى ئىسقانەكانى من لەبىابانەو بەرەو پووت دىت بۆئەوہى ماچى ولاتەكەى تۆ بكات.

بەرەستى ئەم قسانە زۆر كاريان تىكردم، بۆيە قسەم پى ئەپرى، چونكە ئەم جۆرە بىرۆكانە لەپوى دەرونيەوہ ھىورى دەكاتەو، بۆيە لەسەرخۆ دەستەكانى "ئازىرو"م كە برىنيان پىئەبوو گرت و ئەو وتى:

"سىنۆھە" پىم وتى كە من داخ بۆ مەرگى خۆم ناخۆم و پەشىمانىش نىم كە بۆچى شۆپشەم دژى مىسر بەرپا كردو، چونكە تا ئەوكاتەى مەوۆ دەست لەكارى مەزنەوہ نەدات، سودىكى مەزنىش بەدەست ناھىيىت و ئەگەرى ئەوہش ھەيە كە لەكارى مەزندا زيانىكى مەزنىشت لى بكەوئت، كاريك كە من ئەنجام دا بوو بەھوى ئەوہى فەرمانپەرەوايى و شانازىەكانى سورىا بىيئە بەشى من و من تا ئەو پۆژەى زىندوو بوم بەباشى ژيام و ھەلگى ئىشق بوم و توانىم پق و كىنەكانى خۆم ھىور بكەمەو. لەم كاتەدا ھىچ يەك لەوکارانەى كە ئەنجام داو، لەكارەكانم پەشىمانم ناكاتەو، وەك بلىى كۆى ئەم كارانەم لەيەك پىچراون و وەك گورىسيئەكان لىھاتوو و ئىستا لەگەردنم ئالاو و ئاراستەى مەرگم دەكات. ئىستاش لەبەرئەوہ ئەم قسانە دەكەم بۆئەوہى تۆ بزانى من لەمەرگ ناترسم، بەلام لەبەرئەوہى لەسەرتاپاي تەمەندا پىاويكى وورد بومو وەك ھەر سىريانىەك سەروشتى من لە بازىرگانىەوہ سەرجاوەى گرتوو، بۆيە بازىرگانى و مامەلەكردنم خۆشدەوئت و لەبەرئەوہى تۆ پزىشكى دەمەوئت ئەو پرسیارەت لى بكەم كەئايا ئەكرىت لەپى مامەلەيەكى بازىرگانىەوہ فرىوى مەرگ بەدەيت يان بەمامەلەيەكى سەوداگەرئەوہ فرىوى خودا بەدەيت؟

ئىمەى سىريانى كە لەبوارى بازىرگانىدا كەسانىكى زېردەستىن، لەھەموو مامەلەيەكماندا كەسانى تر فرىو دەدەين، ئايا ئەكرىت مامەلەيەك پىشنيارى مەرگ بكەم بۆئەوہى فرىو بخوات و دەستبەردارى من بىت؟

وتم: نه خیر "نازیرو" مروّقه ده توانیّت هه موو که سیّک فیریو بدات، به لّام توانای ئه وهی نیه فیریوی مهرگ بدات، به لّام له بهرئه وهی سبهی چرای ژیانای تو خاموش ده بیّت، ده مهوینت راستیه کت پی بلّیم و نهو راستیهش که تا نیستا هیچ که سیّک نه یویراوه باسی بکات ئه وهیه که مهرگ هیچ نازاریک له خو ناگریّت "نازیرو"، ئایا ده زانی بوچی تا نیستا هیچ که سیّک نه یویراوه ئه م راستیه زانستی و پزیشکیه بو خه لکی ناشکرا بکات. هۆکاره که ی ئه وهیه تاکه شتیّک که ده بیّته هوی ئه وهی پیاوانی نازا و کهسانی هه له شه و خاوهن ویست مالی بکریّن و گوپرایه ل بن ئه وهیه که له مهرگ ده ترسن، له بهرئه وهی وا ده زانن که نازاری مهرگ هه زارچار له نازاره جهسته ییه کان ترسناکتر و خراپتره، له کاتیّکدا له ژیانای مروّقه شتیّک له مهرگ خوشتر و نهرمونیاتر نیه، بویه "نازیرو" ئه وه په سه ند بکه که نازاری کیّشانی ددانیک ده که پرتی ده که پرتی ده که پرتی ده له نازاری مهرگ زیاتره و له کاتی مهرگدا، حالی مروّقه وه حالی که سیّکی ماندو و نه خوش وایه که له سه ر زهوی پاکشاه و دهیه وینت بخه وینت و خه ویش چاوه کانی داگیرکردوه، له کاتی مهرگدا هه ست به هیچ شیوه نازاریک ناگریّت و هه موو دهرد و نازار و نه شکه نجهیه که له ژیا نه وه سه رچاوه ده گریّت نه که له مهرگ وه و نهو که سه ی که بریندار ده بیّت و بگره بو ساتیّکیش ناتوانیّت دان به خویدا بگریّت، نیگه رانی ئه وه نیه که ده بیّت بمریّت، به لکو له بهرئه وه نازار ده کیّشیت و له نازاردا لول ده خوات که له ژیا ندا یه. مهرگ کوّتایی ته وای نازارو خه م و به شمه یه نته ی و نا ئومیدی هه روه ها کوّتایی ته وای نازاره جهسته ییه کانه، ئایا هیچ کات ناگاداری ئه وه بویت که دوا ی پوژیککی گهرم و خنکیّنه ر فیّنکی شنه ی شه، به چ شیوه یه که خوشی به مروّقه ده به خشیت، به هه مان شیوه مهرگیش له چاو ژیا ندا وه که نهو شنه ی شه وه وایه له چاو گهرمی خنکیّنه ری پوژدا. به لّام کهسانی زانا و ژیر و پزیشکه کان ئه م راستیه یان بو خه لکی ناشکرا نه کردوه، بو ئه وهی ترسنی خه لکی له مهرگ له ناو نه چیّت، چونکه ئه گهر خه لکی له مهرگ نه ترسن، هیچ هیژیّک ناتوانیّت کهسانی سه رکیّش و نازا مالی بکات. چونکه ئه مانه له وه ناترسن که دوا ی مهرگ چیتر زیندوو نابنه وه، به لکو له وه ده ترسن که له دوا ی مهرگ دو چاری ئه شکه نجه و نازارگه لیکی مه زن ده بن. "نازیرو" ناتوانیّت مهرگ فیریو بدهیت، چونکه هه ز له مامه له و سه ودا گه ری نا کات و زیّر و زیوو ژنی جوان و شه رابی لا په سه ند نیه، به لّام له هه موو خواردنه وهیه که خوشتره و

ھاوخەوی لەگەڵ ئەودا چیژ بەخشە. "نازیرو" لەبەرئەوێ من پزیشکم، لەوباوەرەدا نێم کە جەستەیی ئێمە دواى مەرگیشمان ئەگەر مۆمیاشمان بکەن بمینیتەو.

هەلبەت مۆمیا پێی لەهەلۆهشان و بۆگەنکردنی جەستە دەگریت، بەلام ئەوێ لەدواى مۆمیاکردن دەمینیتەو وەك دارێكى وشك وایە نە وەك جەستەى مرۆڤێك.

• من سەرەپای ئەوێ میسریم باوەرم بەژدانێكى تر كە ئێمەى میسرى ناوى "جیهانى خۆرئاوای" لێ دەنێن نیه، بەلام پێداگریش لەسەر ئەو ناكەم كە ئەم بیروباوەرەى من راستە، لەوانەى لەجیهانیكى تردا جورێك ژيان بونی هەبێت و هەر لەبەرئەوێش دواى مەرگی تۆ و ژن و مندالەكانت، لەپێناو تۆ و ژن و مندالەكانت قوربانى پێشكەشى خودای "بەعل" دەكەم، بۆئەوێ ئەگەر جیهانیكى تر بۆ ئێمە هەبێت تۆ و ژن و مندالەكانت برسى و تینو و بێ شوین نەبن.

"نازیرو" زۆر دلى بەو قسانەم خۆش بوو و بەهیواىكەو و تی: "سینۆهە" كەواتە كاتێك ویستت قوربانیمان بۆ بكەیت، مەپى و لاتەكەى خۆم "نامورو" هەلبژێرە بۆ ئەو قوربانیه، چونكە مەرەكانى "نامورو" چاخ و گۆشتیكى خوشیان هەیه مەرۆهە ئەوێت لەبەر نەچیت كە دلى برژاوو جگەر و گورچیلەى مەر پێشكەشى خودای "بەعل" بكەیت، چونكە بەبەردەوامى حەزم لە دل و جگەر و گورچیلەى برژاو بوو و هەمووجاریك لەكاتى قوربانى مەرەكاندا شەرابى "سیدون" لەگەڵ گۆلى یاسەمین دەرخواردى خودای "بەعل" بدەیت، و ئەم كارەش زۆر خوشحالم دەكات، چونكە دواى مەرگ دەتوانم لەگەڵ "كفتیو" دا مەى بخۆمەو و بەئارەزى خۆم قەسەى لەگەڵدا بكەم.

تا ئەوكاتەى "نازیرو" ئەم قسانەى دەكرد خوشحال بوو، بەلام دواى ئەو دوبارە خەمگین بویەو و تی: "سینۆهە" نازانم، سەرەپای ئەوێ تۆ میسریت و منیش خراپیهكى زۆرم لەبەرامبەر میسریهكاندا كردووه، بۆچى چاكەم لەگەڵدا دەكەیت و ئەوێ لەبارەى مەرگەو بۆت باسكردم زۆر كارى تێكردم، لەوانەى هەر بەوشیوێ تۆ باست كرد، مەرگ بێ لەخەویكى شیرین هیچى تر نەبێت. سەرەپای ئەوێش كاتێك من ئەو دەهینمەو یاد خۆم كە لەوهرزى بەھاردا لەولاتى "نامورو" درەختى "بادەم و هەلۆژە و ئالوبالو پر دەبێت لەشكۆفەى جوان جوان و مەرەكان بەسەر تەپۆلكە سەوزەكانەو بەعە باع دەكەن و بەرخۆلەكانیش لەخوشیاندا هەلبەز و دابەز دەكەن، ناتوانم خەم بۆ لەدەست دانى ژيان نەخۆم. هەركاتىكیش ئەو بەبیرخۆم دەهینمەو

که له وهرزی به هاردا، له ولاتی "نامورو" گولہ کانی زهنبه ق ده پوئته وه و بونی زیپین له درختی سنوبه ره کانه وه دیت، دلم داده گیریت و من په یوه ست بونیکی تابیعتم به گولی زهنبه قه وه هیه، له بهرته وهی گولی فرمانپه واییه و من تنها خه می نه وه دایگرتوم که چیت به هاری "نامورو" نابینمه وه و له هاوینی نه و ولاته دا، له که نار کانیه سارد و فینکه کاندانا دانانیشم و له وهرزی به هاردا کیوی داپوشراو له به فر نابینم.

من و "نازیرو" به و شیوه هیه نه و شه وه تا به یانی قسه مان کرد.

هه ندیکات باسی مهرگمان ده کرد و هه ندیکاتیش باسی ولاتی "نامورو" مان ده کرد و هه ندیکاتیش یادگاری سهرده می لایه تیمان نوی ده کرده وه.

کاتیک سپنده ی بهر به یان هه لهات و جیهان پوناک بویه وه، نوکه ره کانه، خواردنیکی زور و به تامیان بو هیانین و پاسه وانه کانش پښیریان لی نه کردن، چونکه یه که م نه وان به شی خویان له و خواردنه هه لگرت.

من برسیم نه بوو، له بهرته وهی له وکاته دا تامه زرووی خواردنم نه ده کرد، به لکو دهمویست "نازیرو" نان بخوات. نه و خواردنه ی نیمه بریتی بوو له مپری برژاو و گهرم و مریشکی برژاو و گهرم و نانی گه نم که له ناو پوندا سورکراوه ته وه.

نوکه ره کانه شهرابی "سیدون" که ناوئته ی عه تریان کردبوو بو هیانین و "نازیرو" بو ماوه یه ک نانی خواردو شهرابی خواردده وه، دوا ی نه وهی من به نوکه ره کانه و ت که "نازیرو" پاک بشورن و قرشی بو شانه بکه ن و پشیشی بکه نه ناو توپیکی زیپینه وه و باشتین پو شاک ی له بهر بکه ن.

نوکه ره کانه "کفتیو" و کوپه کانی "نازیرو" یشان به هه مان شیوه پاک شوردو جوانترین پو شاکیان له بهر کردن، به لام "هورم هب" رازی نه بوو له سهر نه وهی "نازیرو" پیش مهرگی چاوی به ژن و منداله کانی بکه ویت.

کاتیک پوژ به ته وای پوناک بویه وه "هورم هب" له گهل فرمانده و نه فسه رانی "هاتی" له چادره مه زنه که ی خوی هاته دهر وه و بینیم هه مویان پیده کهن، ده مزانی که هه مویان به هو ی کاریگه ری خواردنه وه مه ست بون.

من له "هورم هب" نزیک بومه وه و پیم وت: تو ده زانی که من چه ندجاریک خزمه تم به تو کردوه که دوا یینیان چاره سه رکردنی پی برینداره که ت بوو له جهنگی شاری

"سور"⁴⁵ دا، لهو جهنگه دا تیریکی ژه هراوی چه قیپووه پیته وه و من نه مهیل ژه هری نهو تیره بکوزیت، ئیستاش هاتوم داوای شتیکت لی بکه، نهو داوایه شم نهو هیه که "نازیرو" به نازاره وه نه کوزیت، چونکه نه پیاوه پادشای سوریا بوو، له جهنگدا مەردانه جهنگیوه.

"نازیرو" پیش نه وهی به دهستی تو دیل بکریت، به پادهی پیویست نه شکهنجه و نازار دراوه، چونکه نه فسه رهکانی "هاتی" نازارو نه شکهنجهیه کی زوریان داوه بو نه وهی به زور نه وهی له زمان ده ریگیشن که زیرو زیوه که ی له کویدا شار دو وه ته وه، بویه شایسته ی نه وه نیه نه مپوش به هه مان شیوه نازارو نه شکهنجه بدریت، نه گهر تو چاوپوشی له نازاردانی نهو بکهیت، ناوچاکی تو به مەزنی ده مینیتته وه.

کاتیک "هورم هب" گوئی له م قسه یه ی من بوو ده مووچاوی دا به یه کدا و رهنگی پیستی رهش داگه را، چونکه نهو لهو پرژدها پیش بنینی چەند شتیکی کردبوو بو مهرگی "نازیرو" و ده یویست نهو به نازار و نه شکهنجهیه کی زوره وه بکوزیت، بو نه وهی نه فسه رانی "هاتی" و نه فسه ران و سه ربازانی میسری به ته ماشا کردنی نه م دیمه نه کاتی خوش به سه ر به رن و منیش به چاوی خو م نه وه م ده بنینی که میسریه کان بو نه وهی له ریزی پیشه وه دانیشن شه ریان له گه ل یه کتردا ده کرد.

ده بیت نه وه بلیم که خودی "هورم هب" چیژی له نازاردانی که سانی تر وه رنه ده گرت و که سیکی بی به زه یی نه بوو، به لام نهو به سه ربازی که له قه له م ده درا و مهرگی به یه کی که له چه که کانی خو ی له قه له م ده دا، بویه لهو پرژدها ده یویست به شیوه یه ک "نازیرو" بکوزیت که ببیتته په ندیکی بو نه وانی تر و چیت له سوریا دا هیچ که سی که نه ویریت درژی میسر شو پش و پا په رین به رپا بکات.

"هورم هب" ده یزانی که نه ته وه کان تو ره یی به توانا و لیها تو یی لی که ده ده نه وه و وا لیکی ده ده نه وه که سوپا سالاری بی به زه یی، سوپا سالاریکی شایسته یه و به پیچه وانه شه وه به زه یی و نه رمونیانی به هیما ی لاوازی له قه له م ده دریت.

نهو هبوو دهستی خو ی له سه ر شانی شازاده "شوباتو" شازاده ی "هاتی" یه کان هه لگرت و چه ند جار ی که قامچیه که ی دهستی کیشا به رانی خویدا و وتی: "سینوهه" تو

⁴⁵ ده که ویتته سوریا ی کونه وه.

وهك دېركيك وايت كه چه قيببته پښې منه وه و منيش خهريكه له تۆ وهړهس دهېم، له بهر نه وهى تۆ كه سيكي ناناساييت و برپارى تۆ دهر بارهى بابته ناساييه كان، وهك برپارى شيته كان وايه.

كاتيك كه سيك به پله وپايه و سامانى خوى دهگات، تۆ له باتى نه وهى ستايشى بكهيت و پښى لى بگريت، په خنه ليدده گريت و كاتيكيش كه سانيك كه په له وپايه و سامان و دارايى خويان له دهست ددهن، تۆ له باتى نه وهى پشتگوپيان بخهيت، دهر ویت بۇ لايان و دلنه واييان ددهيته وه، بيستومه كه دوينى شو تا به يانى له لای "نازيرو" بويت وئاوجوت پيداوه و به يانيش به نو كه ره كانى خوتت وتووه كه خواردن و خواردنه وهى بۇ بهينن. نه وه كارى شيته كانه كه دهستى هاوكارى بۇ هه ژار و شكست خواردووه كان دريژ دهكهن، چونكه دوستايه تى كه سانى به دبخت و هه ژار، هيچ سوديك به مروؤ ناگه يه نيټ به پيچه وانه وه دهبيته مايه ي زيانيان، چونكه مروؤ ناچار دهبيت له زيږ و زيوى خوى بدات به وان.

تا نه و كاته ي مروؤ زيندووه، دهبيت خوى له هاوپښه تى نه و كه سانه به دور بگريت كه خاوهنى پله وپايه و سامان و دارايى نين، به بهر ده وامى هاوپښه تى كه سانيك بكات به هيوای نه وهى پوژيك بيت سود له پله وپايه و سامانه كيان وهر گريت و توش تا نه و پوژهى "نازيرو" خاوهنى دهستلاټ و سامان بوو هاوپښه تيت نه كرد و نه مېړو كه نه پادشايه و نه دهوله مند هاوپښه تى و پشتگيرى دهكيت. به لام "سينووه" تۆ ده زانى كه من بۇ نه مېړو، كوومه ليك جه لادى زيردهستم له ملاولاوه هيناوه بو نه وهى له بهر چاوى نه فسه ران و سهريازه كانى مندا نمايشى چهند هونه ريك بكن و ناماده كردن و دامه زراندى كه رهسته ي نازاردانه كان زور گران به سهر مندا شكاوته وه و من ناتوانم له دواين كاترميره كاندا بوقه كانى پوبارى "نيل" له م ديمه نه بيټهش بكه م، چونكه نه مانه ماوهى سى ساله له سوريادا بۇ له ناوبردى هه مان نه م "نازيرو" به گيانى خويان كردووه ته قوربانى و نه مېړو مافى خويانه ته ماشاى نه شكه نجه و نازاره كانى بكن.

"شوباتو" شازاده ي "هاتى" كاتيك گوى له م قسانه بوو، به توندى دهستى كيشا به پششى "هورم هب" دا و وتى: نافه رين، به راستى قسه يه كى جوانت كرد، تۆ ناييت نه مېړو نيټه له م ديمه نه بيټهش بكهيت، چونكه نيټه بو نه وهى تۆ له ته ماشا كردنى نه شكه نجه كانى نه و بيټهش نه كه ين كاتيك "نازيرو" مان دهستگير كرد گوشتى جهسته ي

ئەومان پارچە پارچە نەکرد، تەنھا ھەندىك ناخونى پەنجەكانىمان ھەلكىشا و پەنجەكانىشىمان شكاند، بۆيە تۆ لەبەرئىمەش بىت دەبىت ئەشكەنجەى بدەيت، ئەگىنا ئىمە لىت دىلگران دەبين.

"ھورم ھب" یش دەموچاوى دا بەيەكدا و من تىگەشتم كە بۆچى وا گۆرا، چونكە فەرماندەى لەشكرى مىسر خۆى بە لەشكرىكى سەرکەوتوو دەزانىت و چاوەپى ئەوەى نەدەكرد كە شازادە "شوباتو" كە فەرماندەيەكى شكست خواردوو بەدەستى بدات لەپىشتى و فەرمانى بەسەردا بدات، بۆيە وتى:

"شوباتو" ديارە كە تۆ سەرخۆشى و ناتوانى سنورى خۆت بپارىزى. من لەبەرئەوە بپارى ئەوەمدا "نازىرو" بەھەموو شىوەكانى ئازارو ئەشكەنجەوە بكۆژم كە ھەموو كەسىك بزانىت، ھەركەسىك پشت بەھاوپرىيەتى "ھاتى" ببەستىت چارەنوسى وەك چارەنوسى "نازىرو" كۆتايى دىت، بەلام لەبەرئەوەى شەوى رابردوو من و تۆ ھاوپرى بوين و چەند پىكىكمان پىكەو ھەلقوراند، من لەبەرتۆ چاپۆشى لەنازاردانى پياويك دەكەم كە سەردەمانىك ھاوپرى تۆ بوو و فەرمان دەدەم بى ئازار و ئەشكەنجە و بەمەرگىكى ئاسان لەسىدارەى بدەن.

"شوباتو" بەو قسانە زۆر دىلگران بوو و پەنگ لەپويدا نەما، چونكە دانىشتوانى ولاتى "ھاتى" سەرەپاى ئەوەى خيانەت لە دۆست و ھاوپەيمانەكانيان دەكەن و ھەر ئەوەى ھىچ بەرژەوندەىكيان لەگەلياندا نەما دلسۆزترين ھاوپرىيانى خويان دەفروشن، پازى نەبوو ھىچ كەسىك ئەوان بەكەسانىكى خيانەتكار و بۆوفا و بى متمانە لەقەلەم بدات.

لەوانەيە ئەوانىش راست بكن، چونكە ھەموو نەتەو و فەرمانرەوايەكى شاىستە بەوشىوہيە رەفتار دەكات و ھەرئەوەى بەرژەوندەىكاني خۆى لەخيانەتلىكدا بەرجەستە كرد، خيانەت دەكات، بەلام "ھاتى" يەكان لەخيانەتكرىندا زۆر ھەلەشەبون و بى ھىچ بيانو و پونكرىدەوہيەك، پەنايان بۆ خيانەت دەبرد.

"شوباتو" تۆرە بوو، بەلام ھاوپرىكانى ئاگادارى ئەوەبون كە تۆرەيى "شوباتو" لەوانەيە بۆ خۆى و ئەوانى تر زۆر گران تەواو ببىت، دەميانگرت و لەوى دوريان خستەو و دواى چەند خولەكىكى تر سەركرەدى شكست خواردوى "ھاتى" پشايەو و ئەوەى لەرەبەردودا خواردبويەو، ھىلنجايەو و بەدەمەستىكەشى لەناو چوو.

"هورم هب" فەرمانی دا که "نازیرو" بهیئن و سەرەپای ئەوەی دەیزانی که من خواردنم پێداوه، کاتیکی بینی ئەو پیاوه بەسەر بەرزیهوه ههنگاو دەنیت و جلیکی گرانبه‌های له‌به‌رکردووه و قژی پێک و پێک‌شانه کراوه سەری سوپما.

"نازیرو" بە دەم پێکه‌نینه‌وه ده‌هات و گالته‌ی به‌و ئەفسەرو سەربازە میسرمانە دەکرد که پاسەوانی ئەو بون، کاتیکی‌ش گه‌شته لای "هورم هب" و به‌لا‌سەری پاسەوانە‌کانیه‌وه به "هورم هب" ی وت:

ئە‌ی "هورم هب" ی پیس، لە‌من مە‌ترسه و خۆت له‌پشت نێ‌زه‌ی سەربازە‌کانته‌وه حە‌شار مە‌ده، چونکه منیان به‌زنجیر به‌ستوو‌هته‌وه، لێ‌م نزیک به‌ره‌وه بۆ‌ئه‌وه‌ی بتوانم پێ‌م به‌ج‌له‌کانتدا بم‌الم و ئە‌و ترسه‌‌قوله‌ی به‌پێ‌مه‌وه لکاوه پێ‌ پاک بکه‌مه‌وه، چونکه له‌ئێ‌ستادا کاتیکی به‌نیو ئوردوگا‌که‌ی تۆ‌دا تێ‌ده‌په‌ریم بۆ‌ئه‌وه‌ی خۆ‌م بگه‌یه‌نمه شوینی له‌سێ‌داره‌دان، پێ‌کانم پیس بون، من له‌سە‌رتا‌پای ته‌مه‌ندا ئوردو‌گایه‌کی ئە‌وه‌نده پیسم به‌چاوی خۆ‌م نه‌بینیوه و هه‌موو که‌سیک ده‌زانیت کاتیکی ئوردو‌گایه‌ک پیس بیت، ئە‌وه ده‌سه‌لمینیت که فەرمانده‌ی ئە‌و ئوردو‌گایه‌ که‌سیکی خاوه‌ن سه‌لیقه و شایسته نیه.

"هورم هب" له‌کانگای د‌لیه‌وه پێ‌که‌نی و وتی: "نازیرو" من لیت نزیک نابمه‌وه، له‌به‌رئه‌وه‌ی بۆ‌نی بۆ‌گه‌نیت لێ‌وه دیت و سەرەپای ئە‌وه‌ی توانیوته جلیکی نوێ‌ له‌به‌ر بکه‌یت بۆ‌ئه‌وه‌ی برینه‌کانتی پێ‌ بشاریته‌وه، به‌لام هەر بۆ‌نی بۆ‌گه‌نیت لێ‌وه دیت، به‌لام هیچ نکولیه‌ک له‌وه‌دا نا‌کریت که پیاویکی ئازایت و له‌مه‌رگ نا‌ترسیت و به‌ده‌م پێ‌که‌نینه‌وه به‌ره‌و پوی شوینی له‌سێ‌داره‌دان هه‌نگاو ده‌نیت، هەر له‌به‌رئه‌وه‌ش فەرمانم دا تۆ‌ بێ‌ ئە‌شکه‌نجه و نازار له‌سێ‌داره‌ به‌دن، بۆ‌ئه‌وه‌ی له‌ئاینده‌دا به‌که‌سیکی چاک با‌سم بکه‌ن، چونکه هێ‌ز و توانا له‌وه‌دا نیه که مرۆ‌ف د‌ژمنی شکست خواردوی خۆ‌ی ئە‌شکه‌نجه بدات، به‌لکو هێ‌ز و توانا له‌وه‌دایه که سوپاسالاری سه‌رکه‌وتوو، سەرەپای ئە‌وه‌ی ده‌توانیت ئە‌شکه‌نجه‌ی سوپاسالاری شکست خواردو بدات، به‌لام چاوپۆشی له‌ئه‌شکه‌نجه‌دانی بکات.

د‌وای ئە‌وه "هورم هب" فەرمانی به‌پاسه‌وانه‌کانی ئە‌و دا چوارده‌وری "نازیرو" بگرن بۆ‌ئه‌وه‌ی سەربازە میسرمانە‌کان ته‌رسه‌‌قول و به‌ردی تێ‌نه‌گرتن و جنیوی پێ‌نده‌ن.

دوای "نازیرو" ژنكەى "كفتیو" یان هیئا و من بینیم كه ئەو ژنه ئارپایشی كردوو و خۆی جواتر كردوو و دوو كۆرەكەى "نازیرو"ش لەگەڵیدا هاتن و دەستى یەكتریان گرتبوو، بەهەنگاوەكانیان دەیانسەلماند كه لەتیرەى شانزادەكان.

لەشوین لەسێدارەدانى ژن و منداڵەكاندا پەيوەندییان بە "نازیرو" كرد، كاتێك "نازیرو" چاوى بەژنەكەى خۆى كهوت خەمگین بوو هاواری كرد "كفتیو" ... "كفتیو" هەى ژنى سێى پێست، هەى پێلۆى چاوم، من زۆر بەداخم كه بومە هۆى كوشتنى تۆ، چونكه دەزانم تۆ دەتوانى سەر لەنۆى چێژ لەژیان وەرگیریت.

"كفتیو"ش پێى وت: "نازیرو" هیچ خەمم بۆ مەخۆ، چونكه من بەخواست و ئارەزوى خۆم لەدوای تۆوه دیم بۆ ولاتی مردووكان، لەبەرئەوه دەزانم كه لەدوای تۆ هاوسەریكى تری وا بەدەست ناهێنم كه بتوانیت وەكو تۆ كه بەئەندازە نێرەگایەك بەهیزی، خوشبەخت و پازیم بكات.

كاتێك تۆ زیندو بویت، من تۆم لەنیو هەموو ژنەكانى تر جیاكردوو و نەمھیلا بى لەخۆم لەگەڵ هیچ ژنیكى تردا رابووێرى و ئیستا كه رینگای ولاتی مردووكانت گرتوو بەر، منیش لەگەڵت دیم بۆئەوهى نەهێلم لەویش لەگەڵ ژنانى تردا رابووێرى، چونكه دڵنیام كه تەواوى ئەو ژنانەى كه پێش من لەگەڵیاندا راتبواردوو و ئیستا لەجیهانى مردووكانت، چاوەڕێت دەكەن بۆئەوهى تۆ لەم زەوت بكەن. ئەگەر میسرێهەكانیش نەمكوژن، بەپرچە درێژەكانم خۆم دەخنكێنم، بۆئەوهى لەدوای تۆ خۆم بكەم بەجیهانى مردووكاندا ولێت جیا نەبمەوه، چونكه سەرەپای ئەوهى تۆ هاوسەرى منى، من بەكەنیزەكێك لەقەڵەم دەدرام، پزیشكێكى میسرى منى بەتۆ بەخشى و پلەى شارنیت پێى بەخشیم و منیش دوو مندالى جوانم بۆ هیانیته ئەم جیهانەوه.

"نازیرو" لەم ولامەى "كفتیو" زۆر خوشحال بوو و دوای ئەوه بەكۆرەكانى خۆى وت: كۆرە خوشەویستەكانم، ئێوه مندالى پادشایەكن و لەمكاتەدا دەبییت وەك شانزادەكان بەواتا بى هیچ ترسێك بمرن. من لەم دوايیانەدا لەگەڵ پیاویك كه لەبوارى مەرگدا كەزیاد لەسەد كەسى ئاسایى ئەزمونی لەمەرگدا هەیه گفتوگۆمكردوو و ئەو پێى وتم كه مەرگ، دە ئەوەندەى كێشانی ددانێك ئاسانترە و هیچ ئازاریك لەخۆ ناگریت، بۆیه ئێوهش دەبییت ئاگادار ئەوه بن كه مەرگ هیچ ئازاریك لەخۆ ناگریت، بەلكو ئەوه ژيانە كه مڕۆ دواجارى ئازار و ئەشكەنجەكان دەكات.

دوای ئەم قەسە "نازیرو" لەبەردەم جەلادەکاندا کەوتە سەر ئەژنۆ و بە "کفتیو" ی وت: من زۆر لە بینینی ئەم میسریە بۆگەنانهی بەچواردەورماندا پراوەستاون بێزارم و نامەوێت چاوم بەنیزە خویناویەکانیان بکەوێت، بۆیە حەز دەکەم لەمکاتەدا تەنها تەماشای تۆ بکەم. "کفتیو" ی هاوسەرم لەبەرامبەرمدا پراوەستە، بۆئەوەی من بتوانم لەمکاتەدا بەدەم تەماشاکردنی پوخساری جوانی تۆوە بمەرم.

"کفتیو" قژەکانی بۆ پشتەوه هەڵدایەوه و پوخساری خۆیی پێ نیشان دا، لەکاتیکیدا کە "نازیرو" چاوی بپیبوووە، کابرای جەلاد شمشیری قورس و درێژی خۆی دا لە ملی "نازیرو" و بەیەک لێدان سەری لەلاشە کێدەوه و بەپراوەیەکی لێدانی کابرای جەلاد بەهێز بوو کە سەری تابه‌ریپیی "کفتیو" تلی خوارد و ئەو خوینەیی لەملی "نازیرو" وە فواری دەرکرد، ژن و دوو کوپەکەیی لەخوین گەوزاند و کوپە بچووکەکەیی لەرز گرتی.

بەلەم "کفتیو" سەری "نازیرو" ی لەسەر زەوی هەلگرت و نای بەسینەیه‌وه و ماچی لێو و چاوه‌کانی کرد و نەوازشی پێشی کرد و بێئەوه‌ی سەری لەسینەیی جیابکاتەوه، بەکوپەکانی وت: منداڵەکانم بۆچی دەرنگ بەخۆتان دەکەن، ئێستا باوکتان پوشت ئێوه‌ش بپۆن، چونکە من پەلەمە بۆئەوه‌ی پەیه‌وندی بەئێوه و ئەوه‌وه بکەم.

کوپە گەوره‌کەیی بێئەوه‌ی دەستی برا بچووکەکەیی بەربدات لەسەر ئەژنۆ کەوت و جەلادیش وەکو باوکی، بەیەک لێدان سەری لێکێدەوه و دوای ئەوه‌یش سەری برا بچووکەکەیی لەلاشەیی جیا کردەوه.

"کفتیو" کە هەروەکو جاران سەری "نازیرو" ی بەباوه‌شەوه بوو، بێ هیچ کاریگەریەکی تەماشای مەرگی منداڵەکانی خۆی کرد.

دوای مەرگی ئەوانیش کابرای جەلاد بەلەقە سەری هەردوو کوپەکەیی لەخۆی دروخستەوه و بەئامارە "کفتیو" ی تێگەیاند کە لەسەر ئەژنۆ بکەیت.

ژن بێئەوه‌ی سەری "نازیرو" لەخۆی درو بکاتەوه لەبەردەم کابرای جەلاددا لەسەر ئەژنۆ کەوت و بەدەستیکی قژی هەڵدایەوه دواوه بۆئەوه‌ی ملی بەجوانی دەربکەوێت و کابرای جەلادیش لەکاتی جیاکردنەوه‌ی سەری دوچاری هیچ گرفتێک نەبینت.

کابرای جەلادیش سەری ئەوی لەلاشەیی جیاکێدەوه و خوینی شارەگی خوینبەری "کفتیو" پێژا بەسەر سەری "نازیرو" و کوپەکانی و بەم شیوه‌یه هەرچواریان بێ هیچ

ئەشكەنجەدانىك مردن، بەلەم "ھورم ھب" پىرى بەناشتىنى لاشەيانى ئەدا، وتى: لاشەيان قىرى بەدەنە ناو بىبابانەو، بۆئەوھى بىنە خۆراكى گىيانەو ھەركان.

پىياوئىكى ئاوا كە پادىشاى ولاتى "ئامورو" و لەم دوایانەشدا بوو بەپادىشاى سەرتاسەرى ولاتى سورىا و لەدواى مەرگى ئەو "ھورم ھب" پەيمانى ئاشتى لەگەل "ھاتى" دا بەست، لەكاتىدا دەيزانى كە ئەم ئاشتىيە زۆربەردەوام نابىت، چونكە "ھاتى" بەپىي ئەوپەيمانى لەگەل "ھورم ھب" دا بەستىبوى شارەكانى "سىدون و ئزمىرو كادش" ى سورىاي لەژىر دەستدا بوو، "ھاتى" شارى "كادش" ى كىردىبوو پايەگايەكى جەنگى مەزن.

سەرەپراى ئەوھى "ھورم ھب" دەيزانى ئەو ئاشتىيە لەگەل "ھاتى" دا بەردەوام نابىت، چونكە ھەردولا بەھۆى ئەو جەنگەو شەكەت و ماندوو بويون، ھەر لەبەرئەوھش پازى بوو لەسەر ئەوھى ئاشتى لەگەل "ھاتى" ەكاندا بەرقەرار بكات.

سەرەپراى ماندوبويان لەجەنگ، دوو ھۆكارى تر ھەبوو كەبوو ھۆى ئەوھى "ھورم ھب" ئاشتى لەگەل "ھاتى" ەكاندا بەرقەرار بكات، يەككە لەو ھۆكارانە ئەوھبوو كە دەيوست بەشيك لەكاتەكانى بۆ بەرژەوئەندىيە تايبەتەكانى خۆى لە "تبھى" ى پايتەختى مىسردا تەرخان بكات و ھۆكارەكەى تىرشىيان ئەوھبوو كە دەيزانى لەباشورى مىسردا، خىللە پەش پىستەكان سەريان بەرز كىردووەتەو و نامادە نىن باج و سەرانە بەدەن بەمىسر.

لەو سالانەى كە "ھورم ھب" لەجەنگدا بوو فیرەون "توت ئانخ نامون" فەرمانرەواى ئەو ولاتەى دەكرد و سەرەپراى ئەوھى بى لەدروست كىردى گۆپىكى مەزن بۆخۆى بىرى لەھىچ شتىكى تر نەدەكردەو و دەستى لەكاروبارەكانى ترەو نەدەدا، ئەتەوھى مىسریش تەواوى بەدبەختىيەكانى خۆيان بەدایە پال ئەو و دەيانوت بەچ شىوہيەك ئىمە دەتوانىن فیرەونىك كە ژنەكەى كە لەنەوھى فیرەونىكى درۆزنە، چاوپىي كارى چاكى لى بكەين.

"نامى" ھەولى چاكسازى كىردى ئەم شىوازى بىركىردنەوہيەى ئەدا، بەلكو ھەندىك بوختانىشى بەنىو خەلكىدا بلاو دەكردەو، بۆئەو خەلكى بەتەواوى لەم فیرەونە بەدىن و بىزارىن، چونكە دەيزانى لەبەرژەوئەندى ئەودايە كەخەلكى لەم فیرەونە بەدىن و بىزارترىن.

بۆنمونه ھاوپڭکانی خۆی به وه راده سپارد كه به ههر كه سێك گهشتن بڵێن فیرعون تهواوی سامان و دارایی میسری خهرجی پازاندنهوهی گۆڤهكهی خۆی دهكات و بهدبختی خهلكی میسر له دروست كردنی گۆڤهكهی ئهوه وه سهرچاوه دهگرت.

بههۆی بزواندنی "نامی"یه وه، له لایه ن فیرعونه وه له میسردا باجێك تهرخان كرا بۆئهو كهسانه ی كه دهیانویست خاوهنی گۆڤێك بن بۆخویان و لاشه یان دوا ی مهرگیان مۆمیا بكهن، بۆئهو وه ی له گۆڤهكه ی فیرعونه دا خه رج بكريت. خودی ئهم سهرانه یه ش خهلكی میسری نیگه ران كرد، چونكه بێ لهكۆیله و نۆكه رهكان، هه موو كه سێك نیگه رانی پێدانی ئهم سهرانه یه بوو. ههر میسریه ك بیویستایه دوا ی مهرگی لاشه ی مۆمیا بكهن و له گۆڤێکی تابیعتا بینێژن، هه ندێك له نۆكه رانی ش له سهرتا پای ته مه نیاندا دزیان له خاوه نه كه ی خۆیان ده كرد و پاره یان پاشه كه وت ده كرد، بۆئهو وه ی دوا ی مهرگیان لاشه یان مۆمیا بكريت و له گۆڤێكدا بنیژريت.

له و سالانه ی كه فیرعون "توت ئانخ ئامون" له میسردا فه رمانه رها یی ده كرد، من له سو ریا به به رده وامی له گه ل له شكری "هورم هب" دا بوم و چاره سه ری بریندار و نه خۆشه كانم ده كرد و هه یج شتێك له باره ی بارودۆخی "تبس" ی پایته خی میسر م ده زانی، بێ له وه ی گه شتیاره كان بۆیان باس ده كردم.

ئهو كۆچه رو گه شتیاره انه ی كه له میسره وه ده هات، ده یانوت كه فیرعون زۆر باریك و لاوازه و نه خۆشه یه کی نادیا ری ئازا ری ده دات و ئهم نه خۆشه یه ش به جهنگی سو ریا وه په یوه ست ده كريت، چونكه هه ركاتیك هه وائی یه كێك له سه ركه وتنه كانی "هورم هب" ی پێ بگات به شیوه یه ك نه خۆش ده كه ویت كه یه كسه ر ده یخاته جیگه وه، به لām كاتیك ده بیستیت "هورم هب" له جهنگیكدا شكستی هه ناوه چاك ده بیته وه و له جیگه كه ی هه لده ستیتته سه رپێ.

گۆچه ر و گه شتیاره كان ده یانوت كه ئهم بابته به راده یه ك به لایانه وه سه یره كه وه ك كارێکی جادوگه ری دیته به رچاویان و ته ندروستی و نه خۆشی فیرعون به ها واله جهنگیه كانی سو ریا وه په یوه ست ده كريت.

كاتێك جهنگی سو ریا درێژه ی كیشا "نامی" به نه ینی چه ند كه سێکی نارده لای "هورم هب" وه و پێی وتبوو كه تا كه ی ده ته ویت به رده وامی به جهنگی سو ریا بدهیت، په له بكه و ناشتی به رقه رار بكه، بۆئهو وه ی من بتوانم به مه به ستی خۆم بگه م،

چونکه من پیرم و توانای دان بهخوداگرتم نه ماوه و هرئو کاتهی من بهمه بهستی خۆم گه شتم، به پیتی ئه و به لینهی پیمداویت، تۆش بهمه بهستی خۆت دهگهیه نم.

من له و باوه په دا نه بووم که نه خوشی فیرعه ون له جادوگره وه سه رچاوه بگریت و من وام لیک ده دایه وه که فیرعه ون له بهرئو وه به هوی هه واله کانی جهنگی میسر، هه ندیجار نه خوشو هه ندیجاریش له و نه خوشیهی چاک ده بویه وه که "نامی" مه بهستیکی تایبه تی له م کاره دا هه بوو هه بوو.

هه رله بهرئو وه ش کاتیکی جهنگی سوریا ته واو بوو و "هورم هب" ناشتی له گه ل "هاتی" یه کاندایه ره قه رارکرد سواری که شتی جهنگیه کان بوین و له روبرای "نیل" به ره و سه ره وه پۆشتین، کاتیکی بیستمان فیرعه ون سواری که شتی زیڕینی "نامون" بووه بۆنه وهی بروات بۆ "ولاتی خۆئاوا" من به بیستنی ئه م هه واله، به واتا هه والی مهرگی فیرعه ون سه رم سوپنه ما و ئه و کات تیگه شتم که نه خوش که وتن و چاکبونه وهی فیرعه ون بۆ ئه وه بوو که کاتیکی له ئیستادا هه والی مهرگی فیرعه ون به نیو خه لکیدا بلاو بویه وه سه ریان له و هه واله سوپ نه مینیت، که بۆچی "توت ئانخ نامون" له ناوکا و مرد. کاتیکی ئیمه هه والی مهرگی فیرعه ونمان بیست، ئالای که شتی جهنگیه کانمان داگرت و پوخسارمان به دوکهل په ش کرد.

ده یانوت کاتیکی فیرعه ون هه والی سه رکه وتنی له شکری میسر له "مجیدو" و ناشتی له گه ل "هاتی" دا بیست، به شیوه یه ک گرفتاری نه خوشیه کهی خۆی بویه وه که یه کسه ر کۆچی دوا یی کردوه. به لام پزیشکانی مالی ژیان له گه ل ئه م نه خوشیهی فیرعه وندا هه لگری بیروبۆچونیکی جیاواز بون و دیار نه بوو که ئه و به چ شیوه یه ک مردوه، به لام به گوتهی کریکارانی مردوو خانه که ده یانوت کاتیکی ویستیان ورگی فیرعه ون بۆ مۆمیاکردن هه لدپن، بینیان که پخۆله کانی په ش داگه راوه و هه ستیان به وه کرد که له وانیه ژه هراوی کراییت. به لام خه لکی میسر ده یانوت: مهرگی فیرعه ون ده گه ریته وه بۆ سه رکه وتنی میسر له سو ریادا، چونکه به بۆچونی خه لکی میسر فیرعه ون تیگه شت که چیتر دوا ی ئه م سه رکه وتنه خه لکی میسر له به دبه ختییه کانی پزگاریان ده بییت و خوشبه خت ده بن، له بهرئو وهی ئه و خوازیاری به دبه ختی نه ته وهی میسر بووه، هه ر له بهرئو وه ش له خه ماندا گرفتاری نه خوشیه کهی خۆی بوو و کۆچی دوا یی کرد.

من دهمزانی که لههه مان ئەو پوژەه "هورم هب" پهیمانی ناشتی لهگه‌ل "هاتی" دا له‌سەر ته‌خته قورپکی خو‌شه‌کراو مرو‌کرد، وه‌ک ئەوه وابوو که چه‌قوی له‌دئی فیرعون چه‌قاندبیت.

هه‌والی مهرگی فیرعون "هورم هب" و سه‌ربازه‌کانی زۆر دل‌گران کرد، له‌به‌رئه‌وه‌ی "هورم هب" کاتی‌ک گه‌شته میسر ئالای سه‌رکه‌وتنی هه‌ل‌کرد و سه‌ر‌کرده سوریا‌یه‌کانی به‌کۆله‌که‌ی که‌شتیه جه‌نگیه‌که‌نه‌وه هه‌ل‌واسیبوو، بۆئه‌وه‌ی وه‌ک فیرعون‌ه کۆن و مه‌زنه‌کانی میسر که دوا‌ی گه‌رانه‌وه‌یان له‌جه‌نگی‌کی دو‌ژمن‌کارانه‌وه سه‌ره‌وخوار هه‌لیان ده‌واسین په‌فتار بکات و خه‌ل‌کیش به‌بینینی که‌سه هه‌ل‌واسراوه‌کان شانازی به‌خو‌یا‌نه‌وه بکه‌ن و بزانه‌ن که میسر وه‌کو پا‌بردو به‌هیزه و ده‌توانیت تۆله له‌دو‌ژمنانی بیانی و یا‌خی‌بووه‌کانی بکاته‌وه. به‌لام به‌گه‌شتنی هه‌والی مهرگی فیرعون بو به‌هوی ئەوه‌ی "هورم هب" ئالای سه‌رکه‌وتن دا‌گریته خواره‌وه و لاشه‌ی ئەوانه‌ی که به‌داره‌وه هه‌ل‌واسرا‌بون فیری‌ بداته پو‌باری نیله‌وه.

سه‌ربازه میسر‌یه‌کانیش له‌گه‌ل "هورم هب" دا گه‌رانه‌وه بۆ میسر، به‌هیا ئەوه بون قه‌ره‌بوی ئەو سی‌ سال‌ جه‌نگه‌ی که له‌سوریا‌دا به‌سه‌ریان برد و به‌رگه‌ گرتنی ئەو هه‌ره‌شانه‌ی که پو‌به‌پو‌یان بونه‌وه و ئیستا گه‌راونه‌ته‌وه بۆ "تبس" تا بتوانن له‌و زێر و زیوه‌ی که له‌سوریا‌دا به‌هوی تالانه‌یه‌کانی سوریا‌وه به‌ده‌ستیان هینا‌وه، له‌عه‌یش و نۆشه‌کانیا‌ندا سو‌دی‌ان لی‌ وه‌رگرن، به‌لام هه‌والی مهرگی فیرعون به‌رنامه خو‌ش‌گوزه‌رانیه‌کانی ئەوانی له‌پایته‌ختی میسر‌دا هه‌ل‌وه‌شاند، چونکه زانیان ده‌چنه ناو شاری‌که‌وه که نیوه‌ندی شیوه‌ن و ماته‌مینیه و ده‌بیت پو‌خساریان به‌دو‌که‌ل په‌ش بکه‌ن و خو‌یان به‌که‌سه‌ی‌کی خاوه‌ن ماته‌میننی نیشان بدن و هه‌مو‌یان ده‌یانوت ئەم فیرعون‌ه‌ی که ئی‌مه نارد بۆ جه‌نگی سوریا ئیستا‌ش ده‌سته‌به‌ردارمان نابیت و مهرگی ئەو‌یش وه‌ک سه‌رده‌مانی زیندو‌بونی، بووه‌ته مایه‌ی به‌دبه‌ختی ئی‌مه.

کاتی‌ک سه‌ربازه‌کان نا‌گاداری ئەوه بون که دوا‌ی چو‌نیان بۆ ناو "تبس" نا‌توانن به‌نا‌ره‌زوی خو‌یان پا‌بو‌یرن، که‌شتیه‌کان له‌هه‌ر شو‌ینی‌کی له‌نگه‌رگا‌دا له‌نگه‌ریان بگرتایه دابه‌زینه که‌نا‌ره‌کانی پو‌باری "نیل" وه‌ و ئەو ژنانه‌ی که له‌سوریا‌وه له‌گه‌ل خو‌یا‌ندا هینا‌بو‌یان ده‌یان‌بردنه قه‌راخ پو‌باره‌که‌نه‌وه و له‌ویدا له‌سەر ده‌سته‌ک‌وته جه‌نگیه‌کانی سوریا یان ئەو ژنانه‌ی که له‌گه‌ل خو‌یا‌ندا له‌سوریا‌وه هینا‌بو‌یان قوما‌ری

زارزوریان له سهر دهکردن. چونکه گهرچی ههر پیاویک له ژنهکهی خوی تیری خواردبوو و نهیده ویست چیت له گهلیدا رابووێت، بهلام واههستی دهکرد که ژنهکانی تر له ژنهکهی خوی چیژ بهخشت بن و ههر بویه هزی دهکرد له پئی یاری قومهروه ژنهکانی تر به دهست بهیئت.

ههندیات سهربازه میسریهکان له کاتی قومهکردندا لهیهکتری توپه دهبون و کیشمهکیش له نیوانیاندا دروست دهبوو و یهکتریان بریندار دهکرد و جنیوی زۆر مهزنیان به خوداکان دهدا، ئهم جنیودانهشیان بویههوی ئهوهی دانیشتوانی که نارهکانی روبرای "نیل" له ییباوهپی ئهمانه سهریان سوپ بمیئی و به سهرسوپمان و ترسهوه له سهرخۆ لهیهکتریان دهپرسی، ههندیک لهمانه خودای میسریان فهرامۆش کردوو و "بهعل" ی خودای سوریا دهپهرستن.

خودی منیش له ولاتی "ئامورو" که دهکهوێته سوریا چوار قوریانی مهزمن پێشکهشی "بهعل" کرد بۆ ئهوهی "ئازیرو" و ژن و مندالهکانی دواي مهزگیان سهزگهردان و برسی و تینو و بی شوین نهبن. مه بهستی من له به بیرهینانهوهی ئهم خالانه ئهوهیه که نهتهوهی میسر سهرهپای ئهوهی دهیزانی سهربازهکانی "هورم هب" له جهنگدا سهزگهوتنیان به دهست هیناوه، لییان دهترسان، چونکه دهیانینی زۆریکیان نه جلهکانیان له جلی میسری دهچوو و نه باوهپیشیان به خودای میسر ههبوو. من و سهربازهکانی میسریش دواي ئهو دوریه مان لهوی به یینینی بارودۆخی میسر سهزمان زۆر سوپما، چونکه کاتیک له ههر که ناریکی روبرای "نیل" دا داده بهزین، دهمانیینی خه لکی یان ماته م بوو یان ههژار و دهسته پاچه بوو.

خه لکی میسر ئهوهنده جلهکانی بهریان شۆردبوو که پهنگه سهزگیهکهی خوی به تهواوی له ناو چوبوو و نه ده بینرا و پوخساری هه موشیان لاواز و وشك دههاته بهرچاو، چونکه میسریهکان توانای به دهست هینانی پونی پوهکیان نهبوو. هه موو که سیك به ترسیکه وه ته ماشای دهکردین و پشتی که سه ههژارهکان به کوتهك و قامچی کوکه رهوانی باج بریندار ببو.

ته لاره گشتی و دهولهتییهکان رویان له وێرانی کردبوو و خشت له بنمیچی مالهکان دهکوته خوارهوه و شه قامهکانی میسریش له وکاتهوهی ئیمه له میسر دهزچوین، نۆژهن نهکراونه ته وه و دیوارگه لیکی زۆری که ناله ئاودیرییهکان پوخابون. ته نها په رستگاکانمان

به‌ئاوه‌دان کراوی بینی و دیواره‌کانی به به‌وینه‌ی زېږین و ئه‌رخه‌وانی رازابویه‌وه و کاهینه‌کانی ورگیکی قه‌له‌و و سه‌ریکی تاشراو و به‌پون چه‌ورکراویان هه‌بوو. له‌وکاته‌دا ناگاداری ئه‌وه‌بوم که کاهینه‌کانی په‌رستگا ژیانیکی خراپیان نه‌بووه و به‌رده‌وام باشترین گوشت و نان و شه‌رابیان خواردووه، له‌کاتی‌کدا ئه‌مانه ده‌یانخوارد و ده‌یانخواردووه خه‌لکی ئه‌گه‌ر پارچه نانیکی وشکیان به‌ده‌ست به‌ینایه له‌ئاوی پوباری "نیل" دا ده‌یانخوساند بو‌ئه‌وه‌ی بتوانن قوتی بدن. هه‌ندی‌ک له‌میسریه‌کان که له‌پا‌بردو‌دا، شه‌رابیان له‌ پی‌که زېږینه‌کاندا ده‌خواردووه، ئه‌گه‌ر سه‌رکه‌وتنیان له‌وه‌دا به‌ده‌ست به‌ینایه مانگی جاری‌ک یه‌ک گوژه ناو‌جو به‌ده‌ست به‌ینن، خو‌یان به‌که‌سیکی خوشه‌بخت ده‌زانی هه‌روه‌ها چیتر له‌که‌ناره‌کانی پوباری "نیل" ده‌نگی پی‌که‌نینی ژنان و هاواری شادی مندا‌لان نه‌ده‌بیستراو ژنه‌کانیش په‌ژمورده‌و لاوا‌ز، به‌ده‌سته باریکه‌کانیان تیلا‌یه‌کی تابی‌هت به‌جل شت‌نیان به‌رز ده‌کرده‌وه و ده‌یان‌ه‌ینایه خواره‌وه‌و مندا‌له لاوا‌زه‌کانیش به‌سیکی برسیه‌وه تاقه‌تی یاری‌کردنیان نه‌بوو، بو‌یه به‌سه‌ر زه‌ویدا ده‌گه‌ران بو‌ئه‌وه‌ی بتوانن پزیشکی گیا یان دره‌ختی‌ک ده‌ر به‌ینن و سکیان به‌و پزیشکی گیایه تی‌ر بکه‌ن...

جه‌نگی دريژ‌خایه‌ن، میسری به‌و پوژه گه‌یانده‌بوو و ئه‌وه‌ی له‌دوا‌ی جه‌نگ "ئاتون" و "نامون" له‌میسردا مایه‌وه به‌هوی جه‌نگی دريژ‌خایه‌نی میسر و سو‌ریا له‌ناو‌چوو، هه‌رله‌به‌رئه‌وه‌ش خه‌لکی تاقه‌تی ئه‌وه‌یان نه‌بوو به‌هوی کو‌تایی جه‌نگ و گه‌رانه‌وه‌ی ناشتی خوش‌حالی خو‌یان ده‌رب‌پن هه‌روه‌ها به‌ترسیشه‌وه ته‌ماشای جو‌له‌ی که‌شتیه جه‌نگیه‌کانی "هورم هب" که به‌ره‌و "تبس" ده‌پوشت ده‌کرد. سه‌ره‌پای ئه‌وه‌ش په‌ره‌سی‌لکه‌کان، به‌خیرایی تیری‌ک که له‌که‌وانی‌که‌وه ده‌هاو‌یژ‌را، به‌سه‌ر پوباری "نیل" دا ده‌فرین و له‌ناو چه‌ر نه‌یجه‌لانی که‌ناری پوباری "نیل" دا ئه‌سپی ده‌ریایی "غول" ده‌یان‌نه‌پا‌ند و تیم‌ساحه‌کانیش ده‌میان ده‌کرده‌وه، بو‌ئه‌وه‌ی بال‌نده‌کان به‌ده‌نوکه‌کانیان نیوان ددانه‌کانیان بو‌ پاک بکه‌نه‌وه و ئاوی پوباری "نیل" که به‌خوشت‌ترین ئاوی جیهانی ده‌زانین ده‌خواردووه‌و بو‌نی هه‌وا‌ی ناو‌یته به‌بو‌نی چل‌کاو‌ی پوباری "نیل" مان ده‌کرد و

گویمان له‌شنه‌ی گیای "پاپروس" که به‌هۆی باوه ده‌شه‌کایه‌وه ده‌کرت و ته‌ماشای فپینی مراویه‌کان و جو له‌ی "نامون"⁴⁶ مان له‌ئاسماندا ده‌کرد.

ئهم هیماو و بوئانه ئه‌وه‌مان پینیشان ده‌دات که گه‌راوینه‌ته‌وه نیشتمان خۆمان. پوژیکیان چاومان به‌کیوی سیانه‌ی "تبس" که‌وت که پاسه‌وانی پایته‌ختی میسن و سه‌ربانی ته‌لاری په‌رستگای "نامون" یشمان بینی، هه‌روه‌ها چاومان به‌ دره‌وشاوه‌یی تروپکی پایه به‌ردینه‌کان⁴⁷ که له‌ئالتون بوو که‌وت.

کاتی که له‌ "تبس" نزیک بوینه‌وه چاومان به‌شاری مه‌زنی مردوه‌کان "گوپستانی تبس" که وه‌ک بلیی ناکو‌تایه که‌وت و خۆمان کرد به‌ناو شارداو چاومان به‌له‌نگه‌رگا‌کان که‌وت و ناوچه‌ی هه‌ژار نیشنه‌کانمان بینی که‌ماله‌کانیان له‌گل دروست کرابون، هه‌روه‌ها چاویشمان به‌ ته‌لاری گه‌ره‌که ده‌وله‌مه‌نده‌کان که‌وت.

ئه‌وکات به‌هیزیک زیا‌تروه هه‌وای "تبس" مان هه‌لمژ و سه‌ول لیده‌ره‌کانیش سه‌وله‌کانیان به‌هیزیک زیا‌تروه نوقمی ئاو ده‌کردو سه‌ربازه‌کانی "هورم هب" یان فه‌رامۆش کردبوو که ماته‌مینی فیرعه‌ونن، بۆیه به‌خۆشیه‌وه ده‌ستیان کرد به‌گۆرانی وتن.

به‌م شیوه‌یه گه‌رامه‌وه بو "تبس" که له‌مندالیه‌وه له‌وێ گه‌وره بووم و بپارم دا چیت نه‌و شاره به‌جی نه‌هینم، چونکه چاوه‌کانم ئه‌وه‌نده چاوی به‌شه‌ره‌نگیزی و پسوایی جوژی مروقی له‌بوار و هه‌لومه‌رجه جیا‌وازه‌کاندا بینیبوو که چیت نه‌مده‌ویست دوباره ببه‌م بینهری ئهم جوژه پسوایی و بیبه‌زه‌بیانه.

بۆیه بپارمدا پاشماوه‌ی ژیانم له‌شوین له‌دایک بونمدا که ده‌که‌ویته گه‌ره‌کی هه‌ژاران و له‌مالیک بچوک که‌له‌ویدا نیشته‌جی بوم بژیم و له‌پێ پیشه‌ی پزیشکیمه‌وه بژنوی ژیانم دا‌بین بکه‌م. من ناتوانم مالیکی باشت بکرم، چونکه ئه‌و زی‌ر و زیوه‌ی له‌سوریا‌دا به‌ده‌ستم هینا خه‌رجی قوربانیه‌که‌ی "نازیرو" و ژن و منداله‌که‌ی کردو نه‌مده‌ویست ئه‌و کانزا ئالودانه بو‌خۆم هه‌لگرم و له‌گه‌ل خۆمدا بیانه‌ینمه‌وه بو میسن،

⁴⁶ نامون: لێره‌دا واتای خۆر ده‌که‌به‌نیت و هه‌روه‌ها له‌سه‌رتای سه‌رگوزه‌شتی سینۆهه‌دا بینیمان به‌هه‌مان ئه‌و واتایه به‌کار هینراوه.

⁴⁷ ئهم پایه به‌ردینه‌نه که په‌کیک له‌وانه له‌ئێستادا له‌ "پاریس" دایه، به‌واتا له‌میسره‌وه گواستراوه‌ته‌وه بو پاریس، پارچه به‌ردنکه و له‌پێ سێبه‌ری ئهم پایه‌وه کاتیان پێ دیاری کردوه.

چونکه ده مزانی ئەو زێر و زیووی که له سواریادا بو بهشی من ئالوده ی خوینە و به بهردهوامی بۆنی خوینیان لی دههات. هەرله بهرئهوهش ئەووی له سواریادا به دهستم هینا، بۆ پازیکردنی "نازیرو" و ژن و دو کوپه که ی له قوربانیه که یاندا خهرجم کرد و به دهستی خالی گه پامه وه بۆ "تبس". به لام بیناگابوم له ووی که کاسه ی چاره نوسم هیشتا پر نه بووه و هندیکاری تر چاره پیم دهکات که له نهجامدانیان دهترسام و زۆریش رقم لیان بوو، به لام ناچاربوم نهجامیان بدهم و هه مان ئەو کارانهش بوو به هۆی ئەووی دوا ی چهند پۆژیک که من ده میوست پاشماوه ی ژیانم له "تبس" دا به سه ر ببه م، دوباره له و ی کوچ بکه م و برۆم، له دوا ییدا باسی ئەم پروداوه شتان بۆ دهکه م.

"نامی" و "هورم هب" دوا ی مۆرکردنی په یماننامه ی ناشتی له گه ل "هاتی" و مهرگی فیرعون، ههستیان به وه کرد که به ئاره زووهکانی خویان گهشتون و وایان لیکده دایه وه که ههچ شتی که ناتوانیت بیته پرێگر له بهردهم فه رمانپه وایاندا. به لام ئەوهنده ی نه مابوو به هۆی کینه و رقی ژنی که وه، ههردوکیان له م فه رمانپه واییه یان بیبهش بن، هه ر له بهرئهوهش پیویست به وه دهکات جاریکی تر ناوی شاژنی "نفر تی" و "شازاده خانم" باکتامون" بهیتم، چونکه ئەو ژنه ی رقه به رایه تی دهکرد، شاژنی پیشوو "نفر تی تی" بوو. به لام بۆئه ووی له باره ی ئەم دوو که سه و پلانگیر ی و ئەو هه ره شانیه ی بۆ ههردوو فه رمانپه وایاندا "نامی" و "هورم هب" دایانپه ژابوو بدویم، بۆیه ده بیست له مبه رواره وه به شیکی منوی بکه مه وه و ئەو به شهش دوا یین بهشی میژوی ژیا نی من ده بیست و له م به شه دا باسی ئەوه تان بۆ دهکه م که به چ شیوه یه که هاتمه بون بۆئه ووی چاره سه ری خه لکی بکه م و له مهرگ پرگاریان بکه م و هه ول ی خو کوژیم دا.

"نامی" له گه ل "هورم هب" دا له سه ر ئەوه پرێکه وتبون که ده وای مهرگی "توت ناخ نامون" تاجی فه رمانپه وایی بکاته سه ر.

هه ر له بهرئهوهش بۆئه ووی زوتر ئەم تاجه بکاته سه ری له سه ر ته ختی فه رمانپه وایی دانیشیت و زووکۆتایی به مه راسیمی ماته مینی "توت ناخ نامون" بهیمنت و کاربه دهستان و مۆمیاکارهکانی "تبس" له وه ناگادار کرده وه که به خیرایی لاشه ی مردوی "فیرعون مۆمیا بکه ن و گوپی فیرعون که به پیتی ئەو

نه خشهیه ته لاریکی مه زن بوو به ناته واوی هیلایه وه و له نه جامدا گوپی "توت نانخ نامون" به پیچه وانه ی نارامگای فیرعه ونه مه زنه کانی میسر بچوک بوو و نهو زیږ و زیو و شته به نرخانه ی که فیرعه ون تایبته ی نارامگاکه ی خو ی کردبوو، بوئه وه ی له جیهانه که ی تردها پیی بیټ، که وته ژیرده سستی نهو. به لام مهرجی سهره کی پیکه وتنی "هورم هب" و "نامی" نه وه بوو که "نامی" کاریک بکات که شازاده خانم "باکتامون" بیټه هاوسهری "هورم هب"، بوئه وه ی "هورم هب" که له کاتی له دایک بونیدا له گه وږدا پیی ناو ته ته هم جیهانه وه و نیوان په نجه ی پیکانی سه نیږین بووه، بتوانیت دوا ی مهرگی "نامی" بیټه پادشای میسر و جیکه ی فیرعه ونه مه زنه کانی نیشتمانی ږهش بگریته وه.

"نامی" بوئه وه ی شازاده خانم "باکتاتون" بکاته هاوسهری "هورم هب" له "تبس" دا گفتوگو ی له گه ل کاهینه کانی په رستگای "نامون" کردووه و پلانیکی له گه ل نه واندان کیشا که بریاربوو به م شیوهیه نه انجام بدریت.

له و پوږه ی "هورم هب" دوا ی نه وه ی له سوری به ناو نیشانی سهرکه وتنیکي مه زن دهرات بو په رستگای نامون شازاده خانم "باکتامون" به نارایشیکي هاوشیوه ی نارایشی "سخ مت" خودای جهنگ له و په رستگایه دا ناماده ده بیټ و دوا ی کوټایی هیټانی نهو مهراسیمه ئاینیانه، کاهینه کانی په رستگا دهرپونه دهره وه و یه کیکیان پیش نه وه ی پرواته دهره وه گوږه یه که له نیوان "هورم هب" و شازاده خانم که له و پوږه دا بووه ته خودای جهنگ ده شکنږیت، نه وکات په رستگا به ته واوی خالی ده بیټ و هورم هب له ویدا له گه ل شازاده خانمدا راده بویریت و به وه ی که "هورم هب" له ناو په رستگادا له گه ل خودای جهنگدا راده بویریت، نه ویش به هه مان شیوه پله ی خودایی پی ده به خشریت و ده بیټه خودای جهنگ. کاهینه کانیش به و شیوه ی که "نامی" فیږی کردبوون ده یانوت هیچ گرنگیه کی نه و تو له شکاندنی گوږه یه که له نیوان نه و دوو که سه دا نیه، چونکه خودایان بوئه وه ی په یوه ندی به یه که وه به ستن و ببه زن و میږدی یه کتری پیو یستیان به شکاندنی گوږه نیه و شکاندنی گوږه شایسته ی مروقه نه خوداکان، له بهر نه وه ی پله وپایه ی نه وان له شکاندنی گوږه یه که مه زتره، سهره پای نه وه ش له بهر نه وه ی نه و دوانه له په رستگادا له گه ل یه کتردا راده بویرن و یه کی که له وانه خودای جهنگ، خود به خود دهبه هاوسهری یه کتری.

بەشى پەنجا و دوورەم

پەيوەندىەكى سەرسورھىنەر

"نامى" وای دەزانى بەم پلانەى شازادە خانم "باكتامون" دەكاتە ھاوسەرى "ھورم ھب"، چونكە كاتىك شازادە خانم لەپەرستگايەكى خالى لەكەسانى بىگانە لەگەل "ھورم ھب" كە پياويكى بالا بەرز و چوارشانە و بەھىزە، تەنھا بىيىت، ناتوانىت خوى پارگىت و يەكسەر خوى ھەلدەداتە باوەشى. بەلام شارژن "نفر تى تى" بەھوى ئەو رقەى لەبەرامبەر "ھورم ھب" دا ھەيبوو-كە پىشتەر پىم راگەياندن كە ھۆكارى دروست بونى ئەم رقە چى بوو-نەيدەويست شازادە خانم "باكتامون" بىيىتە ھاوسەرى "ھورم ھب" و بەبەردەوامى باسى خراپەى "ھورم ھب" ى لەلاى شازادە خانمدا دەکرد، بەتايبەت پسوایى نەژادى "ھورم ھب" ى دەھىنايە بەرچاو شازادە خانم و دەيوت كە تۆ لەنەژادى خودايانىت، لەكاتىكدا ئەم پياوہ كاتىك لەدايك بوو نيوان پەنجەى پىكانى پربوو لەسەنير و ئەگەر ئەم پياوہ لەگەلتدا رابويىت، خويىت پيس دەيىت و چيتر ھىچ كەسيك تۆ بە نەوہى خودايان لەقەلەم نادات.

ئەوكات ئەم دوو ژنە دەستييان كرد بەدارشتنى پلانىك كە تەنھا پق و كينە و فيلى ژن دەتوانىت ئەو جۆرە پلاناھە ئەنجام بدات، چونكە كاتىك پوحي ژن ليوانليوى پق بوو، تىيىنى ھىچ شتىك بگرە خووشى ناكات و تەواوى كەرەستەى سياسى و ئابورى و كۆمەلايەتى خوى دەكاتە قوربانى ئەم جۆرە پلاناھە.

پىش ئەوہى باسى پلانى ئەم دوو ژنەتان بۆ بكەم، دەيىت ئەوہەتان بەبىر بەيىنمەوہ كە كاتىك لەشكرى "ھاتى" لەسورىادا داواى ئاشتىيان كرد، من سەرم سورما.

من بە پىنى ئەو زانىيارىانەى كە لەبوارى پۆخى و سەرسەختى "هاتى" هەكانەو
 ھەمبوو، چاوەرپى ئەو ھەم نەدەكرد كە ئەمانە لەسورىادا داواى ئاشتى بكن، چونكە
 گرىمان لەدە جەنگى تردا شكستيان بەيىنايە، بەھۆى ئەم شكستەيانەو ھىچ زيانىك
 بەولاتەكەى خۆيان نەدەگەياند، چونكە سوريا نىشتەمانى ئەوان نەبوو.

ئەگەر "ھورم ھب" بەھۆى سەركەوتنەكانىەو لەخۆى بايى نەبوايە ئەو بەھۆى
 پيشنيارى ئاشتى "هاتى" هەكان وەكو من سەرى سوڤ دەما، بەلام ئەو سەرەپاى
 لەخۆبايىەكەى لەبەرئەو دەيوست ئاشت بىيئەو بۆئەو بىتوانىت بگەرئەو بۆ
 "تبس" و كارەتايىبەتەكانى خۆى ئەنجام بدات و شازادە خانم "باكتامون" بكاتە
 ھاوسەرى خۆى.

"نفر تى تى" لەسەردەمى ژيانى ھاوسەرەكەيدا، دەستەلاتىكى زۆرى ھەبوو بەلام
 بەھۆى مەرگى ھاوسەرەكەيەو ئەو دەستەلاتەى خۆى لەدەست دا، بەلام جوانىەكەى
 ھەك جارەن مابويەو.

ئەو بريارى دا كە سود لەجوانى خۆى وەرگرت و "ھورم ھب" كە بە بەھيزترين
 پياوى ميسر دەھاتە بەرچاوى، سەرنجى بەلای خۆيدا پاكيشيت، بۆئەو ھەم چيژ
 لەپاواردنەكانى وەرگرت و ھەم دەستەلات و تواناى پابردووى ئەم جارەيان
 لەپى "ھورم ھب" ھەو بەدەست بەيئيتەو. بەلام "ھورم ھب" كە ھەزى دەكرد لەگەل
 شازادە خانم "باكتامون" دا پابويژيت، كاتىك بىنى "نفر تى تى" خۆى پيشكەشى ئەو
 دەكات، لەخۆى دوركدەو، بۆيە ھىچ سوكاىەتيەك بۆ ژنىكى جوان لەو خراپتر نيە
 كە خۆى بدات بەدەست پياويكەو كەواھەست دەكات خوشى دەويت و پياوھيش ئەو
 كەسە لەخۆى دور بكاتەو.

"نفر تى تى" لەو پۆژەو پقى كەوت لە "ھورم ھب" و لەبەرئەو ژیكى جوان بوو
 كۆمەليك لەدادوهرانى ميسر كەبەردەوام لەو بارەگايەدا دەيانخوارد و دەيانخواردەو و
 ھىچ كاريكيان نەبوو ئەنجامى بدەن، بۆيە بەداوى سەرگەرميەكدا دەگەرەن بۆئەو
 خۆيانى پيوە سەرقال بكن، چوارەورى "نفر تى تى" يان گرت و ئەويش توانى
 لەدادوهر و پايژكارەكانى "توت ئانخ ئامون" كۆمەليك پايژكار بۆخۆى دروست
 بكات.

هروهه له خۆبایی سروشتی شازاده خانم "باکتامون" یشی قۆستهوه و به شیوهیه که ئهوی هینایه ئه و باوهردی که ئه و له نهژادی خودایانه، بگره شازاده خانم له کاتی خۆ شۆردنیشدا نهیده هیلا هیچ کهسیک دهست له جهستهیهوه بدات و دهیوت که نابیت دهستی که نهیژه که کان بهر جستهم بکهویت و هیچ کهسیکیش نابیت پی به سهر سیبهری مندا بنیت، چونکه من خودام و سیبهری منیش سیبهری خودایه که.

شازاده خانم "باکتامون" تا ئه و کاتهی پهردی کچینی خۆی پاراستبوو و دهیوت: له میسردا کهسیک بهدی ناکهم که شایستهی هاوسهری من بیت.

من له و باوهردام که بهردهوامی کچینی ئه و بووه ته هوئی ئه و دی شازاده خانم که میک تیگچون له ههسته کانییدا دروست ببیت، چونکه کچیکی لاو نه گهر شوو نه کات و ته مهنی له و قوناخه ی که کچه کان شوو ده کهن تیپه پیت، به هوئی فشاری سه لتهیه وه دو چاری ئه ندیشه گه لیك ده بیت که ده بیتته هوئی په رش و بلاو بونی ههسته کانی، به لام نه گهر شوو بکات ئه و له م گرفته رزگاری ده بیت.

"نفر تی تی" شازاده خانم "باکتامون" ی وا تیگه یانده بوو ئه و بۆ ئه وه هاتوو ته بون، که میسر له و که سانه ی که له خه لکی ئاسایین و بانگه شه ی فرمانه وهایی ده کهن رزگار بکات، هروهه پیی وتبوو: له رابردوودا شازادهیه که به ناوی "هاچپ سوت" که ریشی دهستکردی به روه خساریه وه ده چه سپاند و کلکی شیرری له دوا ی خۆیه وه هه لده واسی فرمانه وهایی ولاتی ده کرد و هه موو خه لکیش ملکه چی فرمانه کانی بون، بۆیه ئه ویش ده بیت له ئاینده دا ببیتته شارژینی که به توانای میسر.

من له و باوهردام سهره پای ئه و دی "نفر تی تی" باسی خراپه ی "هورم هب" ی بۆ شازاده خانم "باکتامون" ده کرد، به لام ئه و کچه لاوه له ناخه وه "هورم هب" ی لا په سه ند بوو، به لام نهیده توانی به رگه ی سه رزه نشتی "نفر تی تی" و که سانی تر بگریت و خۆی بدات به دهست پیاویکه وه که هه موو کهسیک ده زانیت که خاوه نی نه ژادیکی مه زن نیه.

من له و باوهردام له بهر ئه و دی "نفر تی تی" کچی "نامی" ه، ئه و پیاوه پلانی خۆی و "هورم هب" ی بۆ کچه که ی گیرا بیتته وه و پیی وتوو که: ئیمه هه ردو کمان ده مانه ویت فرمانه وهایی میسر بکهین و "نفر تی تی" په یی به وه برد که یه کیك له خاله سهره کیه کانی ئه م پلانه ئه ویه که "هورم هب" ببیتته هاوسهری شازاده خانم

"باكتامون"، ئەوكات "نفر تى تى" ھۆش و جوانى خۇي خىستە گەپ بۇئەۋەي پىلانى ئەو دوانە پۈچەل بىكەتەۋە.

كاتىك ژىنكى ھۆشيارى ۋەك شارژن "نفر تى تى" بېرىرى ئەۋە بدات كە پىلانىك لەكاتى خۇيدا ئەنجام بدات، ئەۋا لەداسى گالىسىكە جەنگىيەكان تىزتر و ھەرەشە ئامىزتر دەيىت.

چۇنايەتى ئاشىراكرىدى پىلانى ئەم دوو ژنە بەم شىۋەيە بوو، كاتىك "ھورم ھب" خۇي كىرد بەناۋ شارى "تبس" دا پەيامىكى بۇ شارازە خانم "باكتامون" ئاردا بۇئەۋەي چاۋى پىيى بىكەۋىت، بەلام شارازە خانم پەتى كىردەۋە.

شەۋىكىيان "ھورم ھب" كە سالىھايە ئارەزى ئەۋەي دەكرىد چاۋپىكەۋت لەگەل شارازە خانم "باكتامون" دا بىكات وىستى بىروات بۇمالى ئەۋ و كاتىك نىزىكى مالىكەي بويەۋە بەسەر سۈرمانەۋە بىنى كەسىكى پاىيەبەرزى "ھاتى" خۇي كىرد بەمالەكەي ئەۋدا و ھەرچى چاۋەپىيى كىرد كە ئەۋ لەمالى ئەۋ ژنە بىتە دەرەۋە بەلام ھەر نەھات.

"ھورم ھب" ھەرچى بىرى لىكىردەۋە كە پاىيەدارىكى "ھاتى" چ كارىكى بەشارازە خانم "باكتامون" ھەۋە ھەيە، بەلام نەگەشتە ھىچ ئەنجامىك، بۇيە "ئامى" لى ئاگادار كىردەۋە و لەگەل "ئامى" دا لەھەمان شەۋدا خۇيان كىرد بەمالى "باكتامون" دا، ئەۋ نۆكەرەي كۈشت كە وىستى پىيى چۈنە ژۈرەۋەي لى بىگىت، وىستى كابراي پاىيەدارى "ھاتى" لەۋ مالىدا دەستگىر بىكات، بەلام ئەۋ پىياۋە ۋەك ئەۋ كەسانەي باۋەپىيان بەتۈنانى خۇيان ھەيە، بەتۈرەيىيەۋە قىسەي لەگەل "ھورم ھب" دا دەكرىد و باسى پەيمانى ئاشتى بۇ دەكرىد، "ھورم ھب" ىش ئاچارىۋو ئازادى بىكات، چۈنكە ھىچ فەرمانىكى دەستگىر كىردى ئەۋى پىيى نەبوو، پۇشتىنى پاىيەدارىكى "ھاتى" يان كەسىكى ئاسايى ئەۋ ۋلاتە بۇ مالى خانمىك ئەۋىش بەرەزامەندى شارازە خانم، تاۋان نىيە. بەلام دۋاي ئەۋەي كابراي پاىيەدارى "ھاتى" يان ئازاد كىرد ئەۋمالەيان پىشكىنى و لەناۋ خۇلەمىشى چىشخانىكەدا چەند تەختەقۇرىكىيان دۇزىيەۋە كە لەلايەن "ھاتى" كەكانەۋە نىردىراۋو، ئەۋ تەختە قۇرپانەش ۋەلامى ئەۋ نامانەي بوو كە "باكتامون" بۇ ھاتىيەكانى ئارداۋو. كاتىك "ئامى" و "ھورم ھب" لەناۋەپۇكى ئەۋ نامەيە ئاگادار بون، بەشىۋەيەك سەريان سۈرماۋو ترسان كە بوۋە ھۇي ئەۋەي پاسەۋان لەچۈاردەۋرى مالى "باكتامون" و شارژنى پىشۋو "نفر تى تى" دا دابىنىن، ئەوكات

لەھمان ئەو شەۋەدا، ھاتن بۇ مالەكەى من كە دەكەۋىتە گەرەكى ھەژار نشىنەكانەۋە كە پىشتەر بۆم باسكردن و وتم پىش ئەۋەى من ئەو خانوۋە بىكېم، مالى مسكەرىك بوۋە.

"موتى" خزمەتكارى من ھەمان ئەۋمالەى كە لەجەنگى ناوخۇى "تبس" دا وىران بوبو بەو كانزايەى كە "كاپتا" لەسورىاۋە بۇى ناردبو نۆژەنى كىردبويەۋە.

كاتىك "ھورم ھب" و "نامى" ھاتن بۇ مالى من، خۇيان ئەناساند و پوخسارىشىان بە دەمامكىك داپۇشىبوۋ.

من دواى ئەۋەى لەسورىاۋە گەرەمەۋە بۇ "تبس" شەو خەوم لى ئەدەكەۋت، ئەو شەۋەش بىداربوم. كاتىك دەنگى لىدانى دەرگا ھات و "موتى" لەكاتىكدا لەبەرخۇيەۋە بۆلەى دەكرد-چونكە تازە لەخەو راچلەكابوۋ-پۇشت دەرگا كە بكا تەۋە.

من لەۋباۋەرەدا نەبوم كە لەر كاتى شەۋەدا "ھورم ھب" و "نامى" بىن بۇمالى من، وام دەزانى ھاتون بۆلەۋەى من بىبەن بۇ لاي كەسىك كە نەخۇشەكەى زۆر ھەرەشە نامىزە. بەلام دواى ئەۋەى ئەو دوو كەسەم بىنى، بەموتىم وت: چرا گەرەكە داگىرسىنىت بۆلەۋەى ژورەكە پوناكتىر بىتتەۋە و شەرابمان بۇ بەنىت.

"ھورم ھب" پىتى وتم: دەبىت "موتى" بكوژىت. چونكە خزمەتكارەكەى من چاۋى بەپوخسارى كەۋتوۋە.

منىش سەرم لەم قسەيە سوپما، چونكە ھەرگىز كەسىكى بەسزاي بىنىنى پوخسارى نەكوشتوۋە، بۆيە پىم وت: من ئەو دۇنيايىت پى دەبەخشم كە ئەم ژنە چاۋى بەپوخسارى تۆ نەكەۋتوۋە، چونكە چاۋى ئەم ژنە لەپۇژى پوناكدا بەرادەيەك كزە كە ناشتوانىت ئەسپىكى ئاۋى "غول" لەنيزكەۋە بىنىت، چ بگات بەشەو كە چاۋەكانى بەھىچ شىۋەيەك تواناى بىنىنى پوخسارى كەسەكان و ناسىنەۋەيان نىە، لەبەرئەۋە بخۆرەۋە و ھىچ ترسىكت لەم ژنە نەبىت، دواى ئەۋەش بۆم بگىرەرەۋە چى بوۋە كە بەم شەۋە ھاتون بۇ مالى من؟ ئايا نەخۇشەكەى ترسناك ھەرەشە لەژيانقان دەكات كە بوۋەتە ھۆى ئەۋەى لەم كاتەى شەۋەدا پىگاي مالى من بگرنە بەر؟

"ھورم ھب" وتى: من نەخۇش نىم و ھىچ شتىكىش ھەرەشە لەژيانى من ناكات، بەلام مىسر لەژىر بارى ھەرەشەيەكى زۆر مەزىدايە و تۆ "سىنۆۋە" دەبىت ھەۋلى پزگار كىردنى بدەيت.

"نامی" ش پشتگیری قسهکانی "هروم هب" ی کرد و وتی: "سینوھه" نهک تهنه
میسر له ژیر باری هه پشهیهکی مهزندا نیه، به لکو خودی منیش گرفتاری نه
هه پشهیهی له ناوچونه بوم، بویه تهنه تو ده توانیت میسر و من لهم هه پشهیه پرزگار
بکهیت، هر له بهر نه وهش من و "هروم هب" له مکاته درهنگه دا هاتوین بۆ لات بۆ نه وهی
داوات لی بکهیت هاوکاریمان بکهیت.

منیش پیکه نیم و دهستهکانی خۆم بۆ پراوه شانندن و وتم: هر بهوشیوهی خۆتان
دهیبینن دهستهکانم له زیر و زیو خالیه و هه مو نه و سامان و داراییهی که له میسر دا
هه مبوو یان له کاتی جهنگی ناوخوای "تبس" دا له پیناو تیرکردنی خه لکی رهش و
پوتدا خه رجم کرد یان نه وهیکه دام به هروم هب "که خه رچی جهنگی سوریای بکات،
بویه نه مپۆ هیچ شتیکم بۆ نه ماوه ته وه که بتوانم هاوکاری ئیوهی پی بکهیم.

نه وکات "هروم هب" نه و تهخته قورانهی که له مائی شازاده خانم "باکتامون" دا
دۆزبویه وه پی نیشاندام، به لام سه ره پای نه وهی نه م تهخته قوره نوسراوانه وه لامی
پادشای "هاتی" بوو به ناوی "شویلولیوما" له بهرامبه ر نه و نامانهی که شازاده خانم
بۆی ناردبوو، به لام له پیتی وه لامه که وه ده توانی په ی به وه ببهیت که شازاده خانم
"باکتامون" چی بۆ پادشای "هاتی" نویسه، چونکه له پیشه کی هر وه لامی کدا باسی
ناوه پۆکی نامه که ی شازاده خانمی تیدا دوباره بووه ته وه.

دیاره شازاده خانم "باکتامون" له نامهکانی خۆیدا بۆ پادشای "هاتی" نویسه که من
کچی فیرعه ونی مه زئم و زۆریش جوانم و له میسر دا که سیك شک نابهم که شایسته ی
نه وه بێت بیکه م به هاوسه ری خۆم و بیستومه که تو خاوه نی چه ند کورپکی لاویت
بویه داوات لیده که م یه کیك له کورپه کانت بنیریت بۆ لام بۆ میسر، بۆ نه وهی گۆزه ی
هاوسه ری له گه لدا بشکینم و ببیته هاوسه رم و دوا ی نه وهی گۆزه ی له گه لدا شکاندم و
بویه هاوسه رم، له فه رمان په وایی میسر دا ده بیته هاوسه رم و دوا ی مه رگیشان
مندا له کانمان له میسر دا فه رمان په وایی ده که ن.

تهخته قوره نوسراوهکانی "هاتی" گوزارشتی له وه ده کرد که کاتیک "شویلولوما"
یه که مین نامه ی شازاده خانمی میسری ده گاته ده ست، به شیوهیه که له خۆینده وهی نه و
نامه یه سه ری سوپما که له سه ره تا دا نه وهی به بیردا هات که له وانه یه بیه ویت فریوی

بدات و بیکاته گالته جاپی خوی، بویه به نهینی نوینه ریکی خوی نارد بو میسر بۆنه وهی بزانیئت نهو نامهیه تا چ پادهیهک راستی له خو ده گریئت.

دوای نه وهی نیردراوه کهی به نهینی له میسر دا چاوپیکه وتنی له گهل شازاده خانم "باکتامون" دا دهکات و تیدهکات که راست دهکات و شازاده خانم له پری نهو نیردراوه نامهیهکی تر بو پادشای "هاتی" ده نیریئت و ده لیت که وه جازاده کانی میسر و کاهینه کانی "نامون" لایه نگری نهون و پیکهینانی هاوسهری له گهل شازادهی "هاتی" دا به کاریکی دروست دهزانن.

نهوکات پادشای "هاتی" تیگهشت که ده توانیئت له پری پیکهینانی هاوسهری کورده کهی له گهل شازاده خانم "باکتامون" دا دهست به سهر میسر دا بگریئت، به فرماندهی لهشکره کهی خوی شازاده "شوباتو" که کوپی خوی بوو وت: که له گهل "هورم هب" دا پهیماننامهی ناشتی مۆر بکات و بریار وابوو که "شوباتو" دوای بهر قهرار کردنی ناشتی نیوان "هاتی" و میسر، بچیته ناو ولاتی فیرعه ونه کانه وه و ژییانی هاوسهری له گهل شازاده خانم "باکتامون" دا پیک بهینیئت.

کاتیك من سهرقالتی خویندنه وهی نهو نامهیه بوم "هورم هب" ده مه قهری له گهل "نامی" دا ده کرد و دهیوت:

"نامی" نایا دوای نهو نهرك و ماندوبونهی که من له پیناو تو و میسر دا نه انجام داوه، پاداشته کهم نه وهیه؟ نه گهر من بمزانیایه که تو نه وهنده که سیکی ناشایستی و ناتوانی پاریزگاری له بهر ژه وهندیه کانی من له "تبس" دا بکهیت، نهوا ناچارم خوّم ههولی پاراستنی بهر ژه وهندیه کانی خوّم بدهم، یان پیاویکی شایسته بو نهو کاره دهستنیشان بکهّم.

من نه گهر سهگیکی کویرم بکر دایه ته پاریزه ری بهر ژه وهندیه کانم، له تو زۆر باشت دهیتوانی پاریزگاری له بهر ژه وهندیه کانم بکات و نهیده هیلا، پلانیکی ناوا مهزن بهزیانی من له "تبس" دا نه انجام بدن.

به راستی "نامی" تو نه فره تئامیزترین پیاویت که من تانیستا له سهرتاپای ته مه نمدا بینیبیتم و دوای نهو روداوه، هیچ ریگه چارهیهکی ترم له بهر دهستدا نیه جگه له وهی له پری سهر بازه کانه وه دهست به سهر "تبس" دا بگرم و نه هیلم نهو هاوسهریه تیه سهریگریئت.

"نامی"وتی: تهواوی ئه و بابتهانهی که له م تهخته قورانه دا نوسراوه، پاست نیه و تۆ خۆت دهزانی نه وه جازادهکان له م ولاته دا به فرمانپروایی شازادهیهکی "هاتی" پازی دهبن و نه کاهینهکانیش.

ناشبیت له خه لکی میسریش بترسیت که ناکۆکیان له گه ل فرمانپروایی مندا هه بیئت، له بهرئه وهی هه رگیز دهست وه نهاده نه کاری فرمانپرواییه وه و هه رکه سیك دهسته لات و توانای هه بیئت ده توانیئت "هیره ق"⁴⁸یان لی ببه ستیئت و هه رکاتیك خۆی بیه ویئت زه ویان پی بکیلیئت، هه ر له بهرئه وهش من نه له وه جازادهکان ده ترسم و نه له کاهینهکانیش، به لام له "شوباتو"ی کۆپی پادشای "هاتی" زۆر ده ترسم، چونکه ئه م پیاوه بیئت بۆ "تبس" و گۆزه یه که له گه ل "باکتامون" دا بشکینیئت و ئه م ژنه بکاته هاوسه ری خۆی، به دلنیا ییه وه ده بیئت پادشای میسر ئیبه ناتوانین پی له فرمانپرواییه که ی بگرین، مه گه ر ئه وهی جه نگ له گه ل "هاتی" دا به ریا بکه ی، میسریش به هۆی سی سال جه نگه وه، به پاده یه که لاوازی بووه که مه حاله بتوانیئت له گه ل "هاتی" دا بجه نگیئت، چونکه به دلنیا ییه وه له وه جه نگدا له ناو ده چیئت، له بهرئه وه ته نها که سیك ده توانیئت ئیبه له م نه هه مه تیبه پرگار بکات و ئه و که سهش "سینووه" یه.

منیش به سه رسوپرمانه وه وتم: توو خودایانی میسر پی م بلین، پزیشکیکی وه که من، که نه زی پری هه یه و نه زۆر و توانا، به چ شیوه یه که ده توانیئت ئیوه پرگار بکات، ئایا ئیوه ئه وهنده هیواتان به منه که بتوانم ئه م شازاده خانمه شیته به یئمه ئه و باوه رهی که "هورم هب" ی خۆش بویئت.

"هورم هب"وتی: "سینووه" تۆ له پاردوودا، جاریکیان هاوکاریت کردم و ئیستاش ده بیئت جاریکی تر هاوکاریم بکه ی، چونکه مرو ف کاتیك دهستی بخاته ناو هه ویری نانه وه، چیتر ناتوانیئت دهستی لی هه لگریئت و ده بیئت ئه وهنده بی شیلیئت تا ئه وکاته ی به که لکی ئه وه دیئت نانی لی دروست بکه ی.

تۆ ده بیئت لی ره وه برۆیت بۆئه وهی پی شوازی له "شازاده" خانم بکه ی و کاریك بکه ی که به زیندویی نه مینیئت، بۆئه وهی پی نه نیته خاکی میسر وه.

⁴⁸هیره ق: وشه به کی پاراوی کوردیه که به واتای ئه و گاسنه کوردواریه دیت که دمکر ته میلی "گا" کانه وه بۆنمو ی

زه ویان پی بکیلن..... و مرگێر.

من نازانم تۆ بۆئەوهی ئەو بەزیندووویی ئەمینیتهوه، دەبیئت چی بکهیت و خودی تۆ دەبیئت شیوازیک بۆ کوشتنی بدۆزیتەوه، بەلام من ناتوانم بەناشکرا بیکوژم، گەر بەشیوهیهکی ناشکرا بیکوژم، "هاتی" هکان بۆ جاریکی تر ههولی ئەوه دەدەن هیرش بکه نهوه سەر میسر، لەمپۆشدا میسر بەپاردهیهک لاواز بووه که توانای ئەوهی نیه پێ لەهیرشهکانی "هاتی" بگریئت.

من بهیستی ئەم قسانە ترسم لی نیشیت و ئەژنۆکانم کهوتنە لەرزین و دلێشم بەخیرایی کهوته لیدان و زمانیشم کاتیکی ویستم قسه بکهه لهناو دەمدا لولی دەخواردو دەپیچرا، بۆیه بهترهترهوه وتم:

ئەگەر بینییئت من بۆ جاریک لەپاریدودا هاوکاریم کردیت، لەبەرئەوهبوو که دەمویست فیرعهونیککی شیئت لەدەستی خودی خۆی پرگار بکهه، چونکه "ئەختاتون" زۆر ئازار و پەنجی دەکیشا و ئەگەر لەژياندا بەردەوام ببوایه، میسری بەرهو لهناویردن دەبرد.

بەلام شازادە "شوباتو" که کوپی پادشای "هاتی" یه هیچ خراپهیهکی بۆ من نهبووه و من تهنه جاریک، لهو پۆژهی که دهیانویست "نازیرو" بکوژن چاوم پێی کهوتوو و ناماده نیم بیکوژم، چونکه نامەویت دەستم لەخوینی پیاویکی بیتاوانهوه بنالینم. بەلام "هورم هب" ئەبرۆی گرزکردو پوخساری مون کرد و بهقامچیهکهی دهیدا لەپانی خۆی و وتی: "سینۆهه" تۆ پیاویکی ژیرییت و دەزانی که ئیمه ناتوانین ولاتیکی مەزنی وهک میسر که لەمپۆدا لەسەرتاسەری جیهاندا خاوهنی شانازییهکی تاییهت بهخۆیهتی و دواي ئەوهی لەسوریا دا سەرکهوتنی بەدەست هیئا و ئابروی بۆ گهراوهتهوه، ببیته قوربانی ئارهزووهکانی ژنیک.

کهمیکی بیرى لی بکهروهه و تیبگه، ئایا دهتوانیئت ولاتیکی بکهیت بهقوربانی، تهنه لهبەرئەوهی ژنیک دهلیت من نامەویت لهگهڵ ئەو پیاوهدا ژيانی هاوسەری پیک بهیئم، بۆیه پیاویکی ترم دهویت؟

"سینۆهه" ئەوه پهسەند بکه که پێگهچارهیهکی تر بۆ پرگارکردنی میسر لهبەردەستدا نیه، جگه لهوهی دهبیئت ئەم پیاوه لهناو بیریئت و تۆش دهبیئت پێش ئەوهی بگاته میسر لهناوی ببهیت.

باشترین پینگا بۆئەۋەى تۆ ئاشنايەتى لەگەل ئەم پياۋەدا پەيدا بکەيت ئەۋەيه که
 ھەر ئىستا بەرپى بکەويت، بۆئەۋەى لەبىابانى "سینا" دا خۆت بگەيەنیتە ئەم
 شازادەى "ھاتى" ە.

بەپىي ئەو زانیاریانەى پىم گەشتوۋە، ئەگەر تۆ ھەرئىستا بەرپى بکەويت و خۆت
 بگەيەنیتە بىابانى "سینا" لەسەر سنورى مىسردا دەگەيت بەم پياۋە و دواى ئەۋەى
 چاۋت پىي کەوت پىي بلى که تۆ نوینەرى شازادە خانم "باکتامون" يت و ئەو تۆى
 ناردوۋە بۆئەۋەى پشکىنىيىكى تەۋاۋ بۆ ھاوسەرى ئايندەى بکەيت و تىبگەيت که ئايا
 ئەو ئامادەى ئەۋەى تىدایە که بۆ شازادە خانمى مىسرى ھاوسەرىكى بەھیز بىت يان
 نە؟

من دلنایام ئەگەر تۆ بەوشیۋەيه خۆتى پى بناسىنى، شازادەى "ھاتى" ش باۋەر
 بەقسەكانت دەكات و لەبەرئەۋەى شازادەكانیش ەك خەلکانى تر ھەست و
 كونجكاويان ھەيه، لەبارەى ھاوسەرى ئايندەيانەۋە لىكۆلینەۋەيهكى تەۋاۋت لەگەلدا
 دەكەن بۆئەۋەى بزائن ئايا ئەو جوانە يان نە؟

ئەۋكات تۆ "سىنۆھە" دەتوانى بەزمانىكى شىرىن و گەرم بەشیۋەيهك باسى شازادە
 خانم "باکتامون" يان بۆ بکەيت که ئەو چىتر ھىچ كونجكاويەكى لەبەرامبەر تۆدا
 نەمىنیت و لىكۆلینەۋەى ئەۋەت لەگەلدا نەكات که ئايا تۆ بەراستى لەلایەن شازادە
 خانمەۋە نىردراوى يان نە؟

گريمان بىهویت لىكۆلینەۋەشت لەگەلدا بکات که ئايا تۆ لەلایەن شازادە
 خانم "باکتامون" ەۋە نىردراوى بۆ لای ئەو يان نە، بەدلنیايىۋە ھەلى ئەنجامدانى ئەم
 کارەى نابىت که كەسك بنىریت بۆ "تبس" و خودى ئەو كەسە لىكۆلینەۋە
 لەگەل "باکتامون" دا بکات و دوبارە بگەرپتەۋە، چونكە لەۋكاتەدا تۆ كارى خۆت
 ئەنجام دەدەيت. بەلام من ئامادەى پەسەند كردنى كارىك كە "نامى" و "ھورم ھب"
 داوايان لیدەكردم ئەنجامى بدەم نەبوم و كاتىك "ھورم ھب" ئاگادارى ئەۋەبوو که من
 نامەۋىت ئەو كارە ئەنجام بدەم، وتى: "سىنۆھە" بپىارى خۆت بۆ مەرگ يان بەردەوامى
 ژيان بدە، چونكە ئىستا تۆ ئاگادارى نەينىەكانى ئیمە بویت، ئەگەر نەتەۋىت
 ھاۋكارىمان بکەيت، سەرەراى ئەۋەى ھاۋرپىيەكى نزیكى منیت، ناھىلم بەزىندوىي
 بمىنیتەۋە.

"سینۆهه" ئه و ناوهی دایکت لیی ناویت، ناویکی شومه، چونکه خاوهنی ئه م ناوه ناگاداری نهینی فیرعهونه کانه و کهسیک که ناگاداری ئه م نهینیانه بییت، تا ئه و پۆژه زیندوو ده بییت هه ولی ئه وه بدات ئه م نهینیانه نه بیته هوی مهرگ و له ناوچونی ئه و.

ئیسیتا پیم بلی ئایا نامادهیت له میسر برۆیت و پیشوازی له شازاده "شوباتو" بکهیت و پیش ئه وهی پی بنیته خاکی میسره وه، بیکوژیت یان نه؟

ئه گهر وهلامی نه خیرم بدهیته وه من به هه مان ئه و چه قۆیهی که به که مه رمه وه هه لمواسیوه، له هه مان ئه م شوینه دا شاره که خوینبه ره کانی مل و لولهی هه ناسهت ده برم، به لام باوه ر بکه له ناچاریا ئه م کاره ده کم و به دلنیا ییه وه سه ره پای ئه وهی تو هاوپییه کی دیرینی من بویت، به لام من ناچارم هه ر تو بکوژم. ئیمه و تو له رابردودا تاوانیکمان ئه نجام دا، ئه و تاوانهش کوشتنی فیرعهون "ئه خئاتون" بو، به لام ئه و تاوانه مان له پینا و میسر دا، ئه نجام دا، ئیسیتاش ده بییت دوباره له پینا و پرزگاری ئه م ولاته دوچاری ئه نجامدانی تاوانیکی تر بین، چونکه ئه گهر ئه م تاوانهش ئه نجام نه دریت، میسر گرفتاری فه رمانه وایانی "هاتی" ده بییت.

وتم: "هورم هب" من به مهرگ چاوترسین مه که... ئه گهر نازانی ئه و ئیسیتا بزانه که هیچ پزیشکیک هیچکاتیک له مهرگ ناترسیت.

"هورم هب" ده ستت له سه ر ده سکی چه قۆکهت هه لگره، چونکه چه قۆکهت، له چه قۆی نه شته رگه رییه کی من کول تره و منیش زۆر رقم له چه قۆی کوله، ئه وهش بزانه که من له ترسی مهرگ ئه م داوایه ی تو په سه ند نا که م، به لکو له به رئه وه ناماده م ئه م داوایه ی تو په سه ند بکه م که له وه تیده گه م تو راست ده کهیت و میسر ده بییت له فه رمانه وایانی "هاتی" پرزگار بکریت.

"هورم هب" وتی: ئافه رین، تو دای ئه وهی پۆشتی بۆ لای شازادهی "هاتی" و بیستی که تو له لایه ن هاوسه ری ئاینده یه وه نیردراویت، یه کسه ر دیاریگه لیکی گرانبه هات پیشکهش ده کات، ئه ویش به راده یه که که دوباره دوله مه ند بییته وه.

وتم: من چاوه رپی دیاریه کانی ئه و نا که م، ئه گهر پیاویکی سامان خو شه ویست و ته ماع بوا یه م، ئه و هه موو زیڕ و زیو و گه نم و نوکهر و کیلگانه ی که هه مبه و بۆ خۆم هه لده گرت، تو باش ده زانی که من هه موو ئه وانه م له ده ست داوه.

ئەوکات مەن دانیام لەوەی کە دەکوژم، چونکە ئەوانەى لەدەورووبەرى شازادە "شوباتو" دان کاتیك ئاگادارى ئەوە دەبن کە مەن کوپى پادشا ئەوانم کوشتوو دەمکوژن.

مەن هیشتا نازانم بەچ شێوەیەك دەتوانم ئەم پیاو لەناو ببەم، بەلام ئەمکارە بۆ پرگارکردنى میسر ئەنجام دەدەم و تێدەگەم لەوەی ئەمەش وەك تەواوی ئەو روداوانەى کە بەسەرمدا هاتوو بەشێكە لەچارەنوسم و ھەر لەیەكەمەین پۆژەو ئەستێرەکانى ئاسمان، ئەم چارەنوسەیان بۆ دەستنیشان کردوم.

لەبەرئەو تۆ ئەى "ھورم ھب" و تۆ ئەى "ئامى" کە زۆر ھەز دەکەیت ببیتە پادشای میسرو تاجى فەرمانرەوایى میسر لەدەستى مەن وەرگرت و بینیت بەسەرتەو و لەئایندەدا بەچاکى باسم بکەیت و بلتیت کە پزىشکى ھەژار و بیتوانا فەرمانرەوایى گەرانەو بۆ میسر.

کاتیك مەن ئەم قسانەم دەکرد لەناخووە ھەستم بەلەخووبایى دەکرد، چونکە ئەو ھەم ھینایەو یاد خوێم کە مەن لەئەو پاستەقینە و مەزنى فیرەوونەکانى میسرم، بەواتا لەنەژادى خودایانم لەپەرى یاساییەو مەن میراتگرى پاستەقینەى تاج و تەختى فەرمانرەوایى میسرم و مافى مەن بۆ فیرەونى میسر لە "ئامى" زۆر زیاترە کە لەسەرەتادا تەنھا کاهینیکی بچوک بوو، ھەروەھا لە "ھورم ھب" کە هیشتا بۆنى سەنیر لەدايک و باوکیەو دیت شایستەى ئەم فەرمانرەواییەم.

لەوشەو ھەدا بە "ھورم ھب" م وت: کە مەن لەمەرگ ناترسم و ئەو گوئەییەشم دروست بوو، چونکە مەن بەھیچ شێوەیەك لەنازارەکانى مەرگ ناترسم، چونکە دەمزانى مەرگ ھیچ نازاریك لەخۆ ناگریت، بەلام سەرەپای ئەو لەبەردەمى "ھورم ھب" و "ئامى" دا بەکەسیکی بەھیز و توانا کەوتە بەرچاو، زۆر خەم بۆ لەدەستدانى ژيان دەخوارد.

ئەو ھەم ھینایەو یاد، ئەگەر بمرم چیت چاوم ناکەوێت بەفەرىنى ئەو پەرەسیلکانەى بەسەر پوبارى "نیل" دا سەما دەکەن و چیت لەبینى دیمەنى پەزە دەیمی قوچەکیەکان بێبەش دەبم و چیژ لەو قازانەى کە "موتى" بەشیوازی میسرى بۆ سور دەکردمەو وەرناگرم. بەلام سەرەپای ئەو ئەم چیژانەم ھینایەو یاد، پرگارى میسریش بەئەركى سەرشانى خوێم دەزانى و مەن کە بۆ پرگارکردنى ولاتى میسر. فیرەونى میسر "ئەخناتون" م ناردە جیھانەکەى تر، نابیت لەکوشتنى پیاویکی

"هاتی" بهواتا کهسیک که دورژمنی نیشتمان و نهتهوهکهی من و خودایانی میسرله سل بکه. چونکه نهگهر خۆم لهکوشتنی سازادهیهکی بیانی که من بچوکتی پهیوهندی هاوپییهتیم لهگهئیدا نیه بیاریژم، وهك ئهوه وایه که فیرعهون "ئهخناتون" بهبی هوه بهدهستی من کوژراییت و ئهوه قوربانیه مهزنهی که من لهپیناوی میسرله نهجام داوه بی نهجام بووه.

تهواوی ئهم بیروکانه لهو شهوهدا که "هورم هب" و "نامی" لهمالی مندا بون، بهنیو پوچی مندا گوزهرا، ئهوکاتانهش که تهماشای ئهوه دوانهم دهکرد که دوکەسی داگیرکهرن و دهیانهویت ولاتی میسر تالان بکهن، بهلام سهرهپای ئهوهش ئهم دوانه بهکهسانیکی میسری لهقهلهم دهران، لهکاتیك سازاده "شوباتو" کهسیکی بیانییه.

لهبهرنهوهش به "هورم هب" م وت: ئهی پیاو دهتهویت تاجی میسر بکهیته سهرت، ئهوهش بزانه که تاجی فهرمانهروایی قورسه و تو لهشهویکی گهرمی هاویندا کاتیك ئارهق لهسهر و پوخسارت دهچوپیت، ههست بهقورسی ئهم تاجه دهکەیت.

"هورم هب" وتی: "سینۆه" لهباتی ئهوهی گفتوگۆلهسهرقورسی تاجی فهرمانهروایی بکهیت ههسته و بهپیکهوه، چونکه کهشتیهك بو ئهم پوشتنهی تو ئامادهیه و تو دهییت بهخیرایی خۆت بکهیهنیته بیابانی "سینا" بوئهوهی پیش ئهوهی سازادهی "هاتی" بگاته سنوری میسر، خۆتی پی بکهیهنیت.

بهوشیوهیه من لهو شهوهدا کهلوپهلی کۆچم، بۆنمونه جانتای پزیشکیهکه، گواستهوه بو ئهوه کهشتیه خیرایهی که "هورم هب" بوی تهرخان کردبوم.

لهو شهوهدا "موتی" قازیکی بهنهریتی "تبس" لهتهنوردا بو برژاندم که تهنها کهمیکم لهو شهوهدا لیخوارد، پاشماوهیهکهیم لهگهڵ خۆمدا برد بو ناو کهشتیهکه بوئهوهی لهپیدا بیخۆم بهلام شهراپیشم لهبیر نهچوو.

کاتیك کهشتی لهپوباری "نیل" وه بهرهو خوار دهپوشت، ههلی ئهوهم بو پهخسا که بیر لهو نههامهتییه بکهمهوه که ههپهشه لهولاتی میسر دهکات.

من ئاگاداری ئهوهبووم که ئهوه ههپهشهیه وهك زیریانیکی رهش وایه که لهکهنارهکانی ئاسۆه پهیدا بووه و نهگهر پیشی لی نهگرن، میسر لهناو دهبات.

نامهویت بهم قسانهم خۆم وهك پرزگارکهیکی میسر بناسیئم، چونکه نهگهر ئهم قسهیه بکه، ئهوا درۆتان لهگهئیدا دهکەم.

ئەو كارانەى مۇۋە ئەنجاميان دەدات، لەچەند ھۆكارىكى جۇراوجۇرەو سەرچاۋە دەگرىت و لەوانەىە ھەموو كارىك ھەلگىرى دوو ھۆكارى سەرەكى بىت، يەكىك لەو ھۆكارانە تايبەتە و ئەويتريان بەرژەوۋەندى گىشتىيە. بەلام لەزۇر كاتدا، خەلكى چاويان بە ھۆكارى تايبەت ناكەوئىت، ھەر لەبەرئەوۋەش وادەزانن ئەو كەسەى كە ئەو كارەى ئەنجام داۋە، جگە لەبەرژەوۋەندى گىشتى ھىچ شتىكى تىرى لەبەرچاۋ نەگرتوۋە.

بۇنمۇنە من دەپۇشتىم بۇ ئەوۋى مىسر لەھەرەشەى فەرمانپەرۋاىى "ھاتى" پزگار بىكەم، بەلام ھۆكارىكى تايبەتەش ھانى دەدام بۇئەوۋى ئەم كارە ئەنجام بەدەم، ئەوۋىش ئەوۋەىە كە ئەگەر نەپۇشتمايە "ھورم ھب" دەيكوشتىم.

سەرەپاى ئەوۋەش ھەستىم بەشەرم نەدەكرد كە بۇچى دەپۇم بۇئەوۋى كەسىك بىكۇم، چۈنكە دەمزانى بەكوشتىنى ئەو كەسە مىسر پزگارى دەبىت.

جارىكى تر خۇم بەتەنھايى بىنى و ئاگادارى ئەوۋەبوم كە دۇست و خەمخۇرىكم نىيە، ئەو نەينىيەى كە من لەپۇحمدا ھەلمگرتبۇو، بەرادەىەك ھەرەشە ئامىز بوو كە ئەگەر ئاشكرام بىكردايە، ھەزاران كەسى بەكوشت دەدا و من نەمدەتوانى بۇ ھىچ كەسىك باسى بىكەم.

من دەزانم بۇ لەناۋىردنى شازادەى "ھاتى" ناتوانم داۋاى ھاۋكارى لەھىچ كەسىك بىكەم، چۈنكە ئەگەر كەسىكى تر ئاگادارى ئەم نەينىيە بىت و بزانىت بۇچى ھاۋكارى من دەكات، نەينىيەكە كە دەگاتە گوى ھەموو كەسىكى ناۋ بازار.

من بۇكوشتىنى شازادەى "ھاتى" دەبىت فىلگەلىكى زۇر بەكاربەينم، چۈنكە دەمزانى ئەگەر ئەوانەى لەچۈاردەۋرى شازادەدان ئاگادارى ئەم پىلانەى من بن كە كوپى پادشاى ئەوانم كوشتوۋە، بەجۇرەھا ئەشكەنجە بۇنمۇنە يەكىك لەو ئەشكەنجانە بەزىندوىى كەولكردىنى پىستىم دەمكۇرژن وخەلكى "ھاتى" لەئەشكەنجەداندا شارەزاترىن جەلادانى جىھانن.

ھەندىكات بىرم لەوۋە دەكردەۋە كە دەست لەم كارە ھەلگىرم و ھەلبىم و بپۇم لەۋلاتىكى دورەدەستدا بژىم و مىسر پىشتگوى بخەم و ھەرچى بەسەردا بىت بەلامەۋە گرنگ نەبىت، ئەگەر ئەم كارەم بىكردايە و ھەلبەتايام بارودۇخى جىھان، بەوشىۋەىە نەدەبوو كە ئەمپۇ ھەىە، چۈنكە مېژۋىيەكى جىاۋاز دەھاتە بون.

بۇيە لەدلى خۇمدا وتە: "سىنۇھە" تۆكە ئەمرو پىر بویت، ئەوئەندە ئەزمونت ھەيە
كە بزانى نابىت فریوى وشە و دەرىپىنەكان بخۆیت، چونكە ئەم جىپھانە بىنەما و
بىرپارگەلىك لەخۇ دەگرىت كە ھىچ گوتەيەكى ھىوابەخش و ھىچ بەلىنىكى مەزن
ناتوانىت لەناویان ببات.

يەككە لەو بىنەمايانە ئەوئەيە كە لەھەموو ولاتىكدا چىنىكى ھەژار و كەمدەست
بەبەردەوامى دەبىت لەژىربارى ستەمى كەسە وەجاخزادە و دەستەي فەرمانپروا و
دادوهراندا بن، ئىتر سەرۆكى دەستەي دادوهرى "ئامى" بىت يان "ھورم ھب" يان
شازادەي "ھاتى".

لەبەرئەوئە ئەگەر تۆ شازادە "ھاتى" بكوژىت، ھىچ جىاوازيەك لەنىو چىنى ھەژاراندا
دروست ناكەيت، چونكە ئەگەر شازادەيەكى بىانى دواي ئەوئە بوو بە فېرەوئە
میسرو ستەم لە خەلكى ھەژارو بىدەرەتان نەكات، ئەوا "ئامى" و "ھورم ھب" دەيانخەنە
ژىر فشارى ستەمەكانى خۆيانەو.

كەواتە ھەلبى و لەولاتىكى دوردا بەردەوامى بەژيانى خۆت بدە، بۆئەوئە دەستت
ئالودەي خۆينى ئەم پىاوە نەبىت. بەلام سەرەپاي ئەوئە قسەم لەگەل خۇمدا دەكرد،
ھەلنەھاتم، چونكە پىاويكى لاواز بوم، بەواتا خووم بەژيانىكى ئاسانەوئە گرتبوو و
خواردن و خواردنەوئەگەلىكى خۆش لەپرو پۆخى و دەرونيەوئە لاواز و بىدەرەتانی
كردبوم و كاتىك پىاويك بەھۆي ئەوئە ھۆگرى ژيانىكى خۆش و ئاسانەوئە توانا و
ويستى خۆي لەدەست بدات، بەشىوئەيەك لاواز دەبىت كە بەو ھۆيەوئە دەبىتە ئامىرى
دەستى كەسانى تر و دەست لەتاوانگەلىكەوئە دەدات و چىتر دواي ئەوئە ناتوانىت
نەبىتە ئامىرى دەستى كەسانى تر.

من لەوباوئەپەدام كە ژيانىكى ئاسودە و خواردن و پۆشاكى باش و بونى نۆكەران
كە شەو و پۆژ خزمەتى مروژ دەكەن، بەشىوئەيەك مروژ ھۆگرى ئاسودەي و تەمەلى
دەكات كە ھەندىك لەو كەسانە ئامادەن بمرن، بەلام ئامادە نىن گۆپانىك لەژياندا
دروست بکەن، چونكە لەنھىنى و نادىارى ژيانى ئايندە دەترسن ھەروەھا لەوئەش
دەترسن كە خەو و خۆراك و پۆشاك و ژنە جوانەكانيان لەدەست بدمن.

لەبەرئەوئەي من پىاويكى لاواز بوم و نەمدەتوانى خۆم لەو چارەنوسەي كە
ئەستىرەكان يان "ھورم ھب" بۆيان دەستىنشان كردبوم پزگار بکەم، بۇيە بىرى

ههلهاتنم لههزری خۆم پاك كردهوه و بپارمدا "شوباتو" بكورژم و بیرم لهوهش دهكردهوه كه بهچ شىوهیهك لهناوی ببه، بۆئهوهی ئهوانهی چواردهوری من و خهلكی میسر به بهكوشتنی شازادهكهیان تاوانبار نهكهن.

من دهمزانی كه ئهركیكى قورسم لهئەستۆدایه، چونكه شازاده "شوباتو" ههركیز تهنا نابیت و "هاتی" یهكانیش خهلكانیكن كه گومانیان لههموو كهسیك ههیه، بۆیه مهحاله بهیئن من و كورپی پادشاكهیان بهتهنایی بمیینهوه.

من دهمزانی كه ناتوانم "شوباتو" لهگهڵ خۆمدا ببهم بۆ بیابان و لهدۆلیكدا فرپی بدهم، یان لهپری ماریکی ژههراویهوه ژههراوی بكهم. چونكه ئهوانهی چواردهوری ناهیلن بۆساتیكیش لهگهڵ مندا بهتهنا بیت.

من دهمزانی كه دهتوانیت ههندیك لهدرهخته میوهدارهكان بهشیوهیهك پهروهرده بكهیت كه میوهكانیان ژههراوی دهرجن و ببیت هۆی مردنی كهسانی تر. ههروهها ئاگاداری ئهوهبووم كه دهتوانییت ههندیك له "كتیبهكان كه لهسهه ئه و لاپههه "پاپیۆس" انهى شتیان لهسهه نوسراوه بهشیوهیهك ژههراوی بكهیت كه ههركهسینك لاپهههكانی ههلهاتهوه و بخوینیتهوه بههۆی ئه و ژههروهه بمییت. بهلام نهدهتوانی لهبیابانی "سینا" دا سود له و جوړه كهسهرتانه وهگریم، چونكه پهروهردهکردنی درهختی میوهی ژههراوی و ئالودهکردنی لاپهههكان بهژههری كوشنده كات و شوینی پیویست ههیه و شازاده "شوباتو" ش كتیب خوین نهبوو، بۆئهوهی بتوانم كتیبیك بهژههر ئالوده بكهم و پیی بدهم.

ئهگەر "كاپتا" له و دهووبه ردها بژیايه دهتوانی پشت بههاوکاریهكانی ببهستم، چونكه دهمزانی كه پیاویكى فیلبازه و لهداپشتنی رینگه چارهكاندا كهسیكى نانا ساییه، بهلام "كاپتا" لهسوریدا دهژییت بۆئهوهی قهرزهكانی خۆی بداتهوه، لهبهههوهی هیچ رینگه چارهیهكى ترم لهبهههههستدا نهبوو جگه لهوهی پشت به هۆش و زانستی خۆم ببهستم بۆ لهناوبردنی "شوباتو" ی كورپی پادشای "هاتی".

ئهگەر "شوباتو" نهخۆش بوایه، ئهوا كوشتنی بهلای منهوه زۆر ئاسانتر دهبوو، لهبههههوهی لهمحاله تهدا دهتوانی بهشیوازه زانستیهكان بهشیوهیهك كه هیچ كهسینك لیم بهدگومان نهبیت بینیرمه جیهانهكهی تروهو تهنا پزیشكهكان نهیانقوانی تیبگهن لهوهی من ئهوم كوشتوه، بهلام پزیشكهكان ملكهچی ئه و یاسایه كه لههیچ

شۈيىنىكىدا نەنوسراۋەتەۋە و بەبەردەۋامى تاۋانى. كۈشتىنى ھاۋكارەكانيان پەردەپۇش دەكەن و ھىچكەتلىك نابىنىت پزىشكىك بلىت كە پزىشكىكى تر بەئەنقەست يان بەھۋى نەزانىيەۋە كەسىكى نەخۇشى كۈشتۈۋە. بەلام "شوباتو" نەخۇش نەبوو، ئەگەر نەخۇشىش بىكەۋتايە ئەۋا پزىشكانى ۋلاتى "ھاتى" چارەسەريان دەكرد و پىۋىستيان بەۋە نەبوو كە داۋاي ھاۋكارى لەمن بىكەن.

لەبەرئەۋە باسى ئەم خالانە دەكەم بۆئەۋەى بزانرىت كە ئەۋ ئەركەى "ھورم ھب" و "نامى" بەتايىبەت "ھورم ھب" پىنى سپاردبوم چەنىك دىۋارە. ئىستا دىۋارى ئەم كارەم خستە پوو، بۆيە لەمەۋدوا باسى پوداۋەكان دەكەم و دەلىم دۋاي ئەۋەى كەشتىكەم گەشتە "مەفيس" يەكسەر پۇشتەم بۇ مالى ژيانى ئەۋشارە و وتم: كە ھەندىك ژەھرى جۇراۋجۇرم بەدەنى.

ھىچ كەسىك سەرى لەۋ دۋاكارىانەى من سۈپنەما، چۈنكە ھەمويان دەيانزانى كە ھەرەشەنامىزترىن ژەھر لەھەندىك نەخۇشىدا - ئەگەر بىرىكى كەمى لەلايەن پزىشكەۋە بۇ نەخۇش دەستنىشان بىرىت - لەۋانەيە بىيىتە ھۋى ئەۋەى كەسى نەخۇش چاك بىكاتەۋە.

دۋاي ئەۋەى ئەۋ ژەھرانەم لەمالى ژيانى ئەۋ شارەدا بەدەست ھىنا پۇشتەم بۇ "تانىس" و لەۋيۋە بەسۋارى كەژاۋەيەك پىگاي بىبابانى "سىنا" م گرتەبەر و ھەر بەۋشىۋەى "ھورم ھب" فەرمانى دابوو چەند گالىسكەيەكى جەنگى لەگەلم بىن بۇ ھەموو شۈيىنىك، بۆئەۋەى نەۋەكوو چەتەيەك سەرى پىم لى بىگىت.

زانىارىيەكەى "ھورم ھب" بەرپادەيەك لەبارەى گەشتەكەى "شوباتو" راست بوو كە لەسى مالى شارى "تانىس" لەبىبابانى "سىنا" و كەنار پوبارىكى بچوكدا گەشتەم بە "شوباتو" و بىنىم كە لەۋىدا مەنزلى خستۈۋە ھەندىك لەسەريازو خزمەتكارە "ھاتى" ەكان لەگەلىدان. كوپى پادشاى "ھاتى" لەئۆردۈگاگەى خۇيدا ۋلاخىكى زۆرى ھەبوو، من تىگەشتەم كە بارى گۈندىرژەكان دىارىگەلىكە كە "شوباتو" دەيەۋىت لەگەل خۇيدا بىبات بۇ مىسر، بۆئەۋەى پىشكەشى شازادە خانم "باكتامون" ى بىكات.

كۆمەلىك گالىسكەى جەنگى قورسىش لەۋ ئۆردۈگايەدا بەدى دەكرا و بىستم كە كۆمەلىك گالىسكەى سوكىش بۇ پىشكىن و گەشتىكردن بەرەۋ پىشەۋە پۇشتون، چۈنكە پادشاى "ھاتى" كە كوپى خۇى دەنارد بۇ مىسر دەيزانى كە "ھورم ھب"

لەناخەو "ناپازىيە بەھاتنى كۆپە لاوەكەى بۇ مىسر و بۆيە ھىزىكى جەنگى بچوك، بەلام زېردەست و ھەلبژاردەى لەگەل كۆپەكەى خۆيدا نارد كە ھەركاتىك "ھورم ھب" مەبەستىكى خراپى لەبەرامبەر "شوباتو" دا ھەبىت، ئەوان بەرگرى لى بكن.

كاتىك خۆم كرد بەناو ئوردوگای كۆپى پادشای "ھاتى" دا، ئەو كەسانەى كە لەوى بون بەرپزەو پيشوازيان لەمن و ئەو سەربازانەى كە لەگەلمدا بون كرد، چونكە نەرىتى "ھاتى" ئەوھە كاتىك دەبينن دەتوانن بى پەنابردن بۇ جەنگ و بەخۆپراپى ھەندىك شتيان بەخۆپراپى و بى ئەرك كيشان دەست بكەوت، بەرپزەو پيشوازيان لى دەكەن، تا ئەو پۆژەى دەيانخەنە ژيەر پكىفى خۆيانەو و ئەوكات پيشتيان كەول دەكەن، يان ھەردوو چاويان كۆيەر دەكەن و دەيانننن بۇ ئاشەكانيان.

خەلكى "ھاتى" ھاوكاريان كردين بۆئەوھى بتوانن ئوردوگای بچوكى خۆمان لەكەنار ئوردوگای "شوباتو" دا بەرپا بكەين، بەلام بەناونيشانى ئەوھى كە ئىمە لەز و شيرەكانى بيايان بپاريزن كۆمەليكيان چواردەورى ئوردوگاگەى ئىمەيان گرت.

ئەو پۆژەى من لەنزيك شارى "مجيدو" لەسوريا لەدورەو چاوم پيى كەوت، ئەو لەكەنار "ھورم ھب" ەو ھاوستانبوو و زۆر مەست بوو، ھەر لەبەرئەوھش چاوەكانى رەشى دەنواند. بەلام لەو پۆژەدا بينيم كە چاويكى جوان و درەوشاوەى ھەيە و لەبەرئەوھى واى دەزانى كە من لەلایەن "باكتامون" ەو ھاتوم بۆلاى خۆشحالى و كونجكاوى ئەو لوتە گەرەكەى ھينايە لەرزىن و دواى ئەو پىكەنى و ددانە سپيەكانى دەرکەوتن و من بينيم كە جلى مىسرى لەبەرکردووە، بەلام لەو جلانەدا زۆر ھەستى بەنازارامى دەكرد.

ھەردوو دەستم خستە سەر ئەژنۆم و كپنوشم بۇ برد، ئەوكات ھەستامەو سەرپيى و نامە ساختەكەى خانم "باكتامون" كە "ئامى" نامادەى كرىدبوو دا بەو. لەو نامە ساختەيەدا "باكتامون" منى وەك نيردراوى خۆى لەلاى شازادەى "ھاتى" ناساندبوو و دەيوت كە من "سینوھ" پزىشكى فەرمانرەوايى و نھينى پاريزى تايبەتى ئەوم و لەبەرئەوھى ئاگادارى ھەموو نھينىيەكى شازادە خانم، ئەوا نابىت ھيچ نھينىيەكى خۆيم لى بشاريتەو و دەبىت وەلامى تەواوى پرسيارەكانى من بداتەو و متمانەيەكى تەواوى بەمن ھەبىت.

"شوباتو" وتی: "سینۆهه" له بهرئوهی تو پزیشکی فرمانبره وایی و نهینی پاریزی هوسهری ئایندهی منیت، منیش هیچ شتیکت لی ناسارمهوه و پیت دهلیم که دوی ئهوهی من ژیا نی هوسهریه تیم له گهل سازاده خانم "باکتامون" دا پیک هیئا ولاتی نه وهک ولاتی خوم ته ماشا ده که م و بریاری نه وه م داوه که ملکه چی یاسا و نه رتی میسر بم و ههروهک چون ده بی نی جلی میسریم له بهر کردوه، ئیستا خوم فی ری نه ریته میسر به کان ده که م بۆ نه وهی کاتی ک گه شتمه میسر خه لکی وهک یی گانه یه که ته ماشام نه که ن، من زور حه ز ده که م چاوم به شوینه سهرنج پراکیشه کانی میسر بکه ویت و زانیاریه کی ته واهه سهر خودا کانی میسر به ده ست به یتم که له مه ودوا ده بیه خودای منیش، به لام له هه موویان زیاتر تامه زرو ی بی نی نی ژنی ئاینده ی خوم "باکتامون" م، چونکه ده زانم ده بی ت له گهل نه ودا خیزانی فرمانبره وای نوی پیک به یتم. له بهر نه وه باسی نه وم بۆ بکه و پیم بلی ئایا هه ر به وشیه ی بویان باسکردوم جوانه یان نه؟ پیم بلی بالای به رزه یان کورته؟ سینه و مه مک ی به چ شیوه یه که، ئایا سمت و که مه ری پانه یان نه؟ "سینۆهه" هیچ شتیکم لی مه شاروه و نه گه ر ده زانی هه ر که موکورتیه که له نه ندای سازاده خانمدا هیه پیم بلی، چونکه ههروهک چون من متمانیه کی ته واهم پیته، تۆش ده بی ت متمانیه کی ته واهت به من هه بی ت.

متمانیه ی "شوباتو" له وه نه فسه ره "هاتی" انه ی که به چه که وه چواره وریان گرتبوین به دی ده کرا و من ده مزانی که له دواشمه وه چه ند پاسه وانیکی نی زه دار پاره ستاوه، بۆ نه وهی نه گه ر هه ر گومان یکیان له مندا بی نی، نی زه کانیان له جه سته مدا بچه قینن. به لام من وا خوم نیشان دا که چاوم به وان ناکه ویت و وتم: سازاده خانم "باکتامون" یه کی که له ژنه جوانه کانی میسر و له بهر نه وهی هه لگری خوینی پیروزی خودایانه، تا نه مه رۆش په رده ی کچینی خوی پاراستوه، چونکه نه یویستوه بیته هوسهری پیاوی که شایسته ی نه وه نه بی ت، هه ر له بهر نه وهش له ته مندا که می ک له تو گه وره تره، به لام ته مه نی ژنیکی جوان له بهر چا و ناگیریت، له بهر نه وهی جوانیه که ی هه می شه نه وه له هه ره تی لویه تیدا پیشان ده دات، سازاده "باکتامون" خاوه نی پوخساریکی مانگ ناسایه و چاوه کانی شی هیلکه ییه، نه گه ر چاوه کانی بی نی هی زت له بهر ده بریت. بالای سازاده خانم نه زور به رزه و نه زو ریش کورت و به شی دواوه ی جه سته ی پان و جوانه و نه م بابه تهش له پوی پزیشکی وه نه وه مان پینیشان ده دات که نه وه ده توانیت مندالگه لیکی

زۆرى بېيىت، بەلام كەمەرى شازادە خانم، ەك كەمەرى تەواۋى ژنانى مىسر باريكە و لەبەرئەوئەش منى بۇ لاي تۆ ناردوۋە كە من چاۋم پېت بىكەۋىت و لېت پېرسم ئايا تۆ دەتوانى بۇ ئەو بېيىتە ھاۋسەرىكى باش و بەھىز؟ چونكە شازادە خانم كە تۆى بەشايستەى ھاۋسەرى خۆى زانىۋە چاۋەپى ئەۋەت لېدەكات تۆ بتوانى ئەركى ھاۋسەرىتەت لەبەرامبەر ئەۋدا ئەنجام بەدەت.

كاتىك شازادە "شوباتو" گۆى لەم قسانە بو، دەستەكانى چەماندەۋە بۆئەۋى بتوانم ماسولكە دەپەرپەۋەكانى بازى بېيىم و وتى: بازى من ئەۋەندە بەھىزە كە من دەتوانم مەزىتىن و بەھىزىتىن كەۋان بەناسانى بىكىشم و بەسەر سواری و لاخىشەۋە دەتوانم بەزۆرى سوپانەۋەى دەستم ئىسقانى ئەو و لاخە بىكىشم. پوخسارىشم ئەۋەىە كە دەيىبىنى و چاۋت پېى دەكەۋىت كە ھىچ كەموكورتىەكى تېدا بەدى ناكىت و تائىستاش نەخۇش نەكەۋتوم. وتم: "شوباتو" ديارە كە تۆ لايىكى بى ئەزموئىت و زانىارىەكى تەۋات لەبارەى نەرىتەكانى مىسرەۋە نىە، چونكە ۋا دەزانى كە شازادە خانمىكى مىسرى كە خويىنى خودايان لەخوينبەرەكانىدا دەخروشىت، كەۋانىكە كە بتوانى تالى كەۋانەكەى بەبازوۋە بەھىزەكانت بىكىشى يان و لاخىكە كە بتوانىت ئىسقانەكانى بەسوپانەۋەىەك بىكىنى، نەخىر "شوباتو" ژنىكى جوان و لاۋ لەبەر شتىكى تر شو دەكات، ھەر لەبەرئەۋەش شازادە خانم منى ناردوۋەتە لات، ئەگەر تۆ ھىشتا شارەزاي ئەۋە نىت كە لەگەل ژنىكدا ئىشقبازى بىكەن، من ئەۋ زانستەت فىر دەكەم.

"شوباتو" بەۋ قسانەى كە نكولى لەپىاۋەتى ئەۋ دەكرد زۆر تۈپە بوو و پوخسارى سور داگەپاۋ مشتى دەستى بەتۈندى نوقاند، لەۋكاتەدا ئەۋ ئەفسەرەنەى كە لەچاۋدەۋرى چادەكەدا بون دەستيان كرد بەپىكەنن، بەلام لەبەرئەۋەى "شوباتو" ئەۋەى بەباشدەزانى كە ھىچ تۈندۈتيرئەك لەبەرامبەر مندا نىشان نەدات و دۋاي ئەۋە زال بوو بەسەر تۈپەيىەكانى خۇيدا و وتى: "سینۆهە" تۆ ۋاھەست دەكەيت مندالم و تائىستا لەگەل ھىچ ژنىكدا پامنەۋاردوۋە. من تا ئەمۇ زياتر لە دو كەپەتى شەست ژندا پامبۋاردوۋە و ھەموشيان زۆر لىم پارى بون، ئەگەر شازادە خانمى تۆ تەنھا بۆ جارىك لەگەل مندا پابۋىرىت تېدەكات كە پىاۋانى ۋلاتى "ھاتى" باشتىن پىاۋانى جىھانن.

وتم: من ئامادەم ئەو بابەتەى باست کرد پەسەند بکەم، بەلام تۆ چەند ساتیک پيش ئیستا وتت که تانیستا نەخۆش نەوتوی، لەکاتیکیدا من لەچاوەکانی تۆوە، دەتوانم لەو تیبگەم که ورگت نەخۆشە و نازارت دەدات.

یەکیک لەفیلەکانی پزیشک بۆئەوێ بتوانیت زیڕ و زیو لەدەولەمەندەکان دەرکیشیت هەمان ئەو شتەیه که بەپیاویکی دەولەمەند بلیت تۆ نەخۆشیت. مەوۆ هەرچەنیکیش تەندروست بیت کاتیک لەدەمی پزیشکیک بیستیت که ئەو بەنەخۆش بزانی، یەکسەر واهەست دەکات که نەخۆشە. چونکە مەوۆ سەرەپای ئەوێ تەندروست بیت، گەر ئەم جۆرە قسانە لەدەمی پزیشک بیستیت یەکسەر ئەو دەهینیتەو یاد خۆی که دینی شەو نەیتوانیوە زوو بخەوێت یان دینی کاتیک لەخو هەستا کەمیک هەستی بەیتاقەتی کردوو یان پیری شەو، بەو شیوەی که خۆی حەزی لێ بوو نەیتوانی نان بخوات.

بەبیرھێناوەی هەریەک لەم پوداوە بچوکانە که تەندروست ترین کەس دوچاری ئەم حالەتە ئاساییانە دەبیت، بەسە بۆئەوێ مەوۆ بەینیتە ئەو باوەرەي که پزیشک راست دەکات و ئەو بەراستی نەخۆشە و دەبیت چارەسەری خۆی بکات، ئەوکات پزیشک ئەگەر بزانی ئەو دەتوانیت زیڕ و زیویکی زۆر لەبەرەمبەر ئەم چارەسەر کردنەدا لەو پیاو دەولەمەندە وەرگری. بەلام من لەوکاتەدا تایبەتمەندی پزیشکیکی تەماعم لەخۆم گرتبوو که بەمەبەستی سود وەرگرتن پیاویکی دەولەمەند بەکەسیکی نەخۆشی لەقەلەم بەدم، ئەویش ئەو بوو که دەمزانی "شوباتو" کەمیک لەورگیدا هەست بەنازار دەکات، چونکە زانیاری ئەو هەیه که لەرۆبارەکانی بیابانی "سینا"دا تارادەیهکی زۆر مادەي "کلس"ی تێدایە و ئەم مادەیهش دواي ئەوێ لەرپی ناووە دەچیتە ناو ورگی مەوۆوە، دوچاری پەوانی دەکات، بەتایبەت ئەو کەسانەي که بەبەردەوامی ئاوی پاراوی سوریا دەخۆنەو و بەئاوی "سینا" پانەهاتون.

من ئەم بابەتە پزیشکیەم بەهۆی گەشت کردنم بەبیابانی "سینا"دا فیری بوم و دەزانم هەرکەسیک بچیتە ناو بیابانی سیناوە و ئاوی ئالودە بە"کلس" بخواتەو یەکسەر توشی پەوانی دەبیت. "شوباتو" زۆر سەری لەم گوتهیهی من سوپما و وتی: "سینۆهە" تۆ بەچ شیوەیهک پەیت بەم بابەتە برد؟

وتم: من لەچاوەکانتەو هەستم بەوەکرد که کەمیک نازار لەورگتدا هەیه؟

لەكاتێكدا وانهبوو و چاوەکانی "شوباتو" ئەوی بەکەسیکی نەخۆش پێشان نەدەدا و شارادە "هاتی" ش وتی: بەلام هیچ یەك لەپزیشکەکانم نەیانتوانی پەیی بەم بابەتە ببەن و هەر بەوشیوەی تۆ باستکرد من لەورگمدا هەست بەهەندیک ئازار دەکەم و هەر ئەمڕۆ چەند جارێک بۆئەوێ خۆم لەپاشەپۆکانم خاڵی بکەمەووە لەبیاباندا دانیشتم. دواى ئەم قەسە شازادە "هاتی" دەستی خستە سەر نیوچەوانی خۆی و وتی: هەست دەکەم کە نیوچەوانم گەرمە و چاوەکانیشم قورس بون و هەست بەنارەختی دەکەم.

وتە: "شوباتو" بەپزیشکەکەى خۆت بلی کە دەرمانیکت بۆ ئامادە بکات، بۆئەوێ لەپێى ئەو دەرمانەو ئەم سکئیشەیهت لەناو بیات و ئەمشەو بتوانی بەئاسودەیی بخەویت، چونکە نەخۆشی پەرەوانی بیابانی "سینا" زۆر هەپەشەئامیزە و من خۆم پزیشکم و بەچارى خۆم بینومە کە کۆمەڵیک لەسەربازە میسرێەکان بەهۆی هەمان ئەو نەخۆشیەو لەهەمان ئەم بیابانەدا مردون و هیشتا هیچ کەسیک ئاگاداری هۆکاری ئەم نەخۆشیە نیە، بۆیە هەندیکیان دەلیت کە ئەم نەخۆشیە لە "با" سوتینەرەکانی بیابانەو سەرچاوە دەگریت، چونکە هەندیک لەم "با"یانە ژەهراوین و هەندیکى تر لەوباوەرەدان ئەو "کوللانەى" کە لەبیاباندا دەفەرن، ئەم جۆرە نەخۆشیە دروست دەکەن و هەندیکى تریش سەرچاوەى ئەم نەخۆشیە بۆ ئاوى ئەم بیابانە دەگەڕێننەو، بەلام لەبەرئەوێ خواوەنى پزیشکەلێکی باشیت، دەتوانیت پێیان بلیت هەولێ چارەسەکردنت بەدەن، من دلنایم کە ئەمشەو بەئاسودەیی دەخەویت و سبەینیش پێگای میسر دەگریته بەر.

کاتیک شازادە "هاتی" گویى لەم قەسەیهى من بوو پۆچووێ بیر و هزرى خۆیهو و تەماشایەکی ئەفسەرەکانى خۆی کرد، بەلام هیچى نەوت، تیگەشتم کە ئەو بەزمانی دەرونى پێم دەلیت "سینۆه" لەبەرئەوێ تۆ بەباشی ئەم نەخۆشیە دەناسیت، بۆیە خۆشت دەرمانەکەى ئامادە بکە و دەرخواردم بەدە.

من سەرەرای ئەوێ دەزمانی کە ئەو دەیهوێت چیم پێ بلیت، بەلام بێدەنگ بوم و خۆم بەبێئاگا لەقەلەم دا، تائەوکاتەى "شوباتو" وتی: "سینۆه" بۆچی خۆت ئەم دەرمانەم پێنادەیت کە دەبیته هۆی چارەسەرکردنى ئەم نەخۆشیە؟

منیش دەستەکانم بەفیزیکیەوه بەواتای نەخێر پاتەکاندو بەدەنگێکی بەرز بۆئەوهی هەموویان گوێیان لی بیئت وتم: من هەرگیز ئەم کارە ناکەم، چونکە ئەگەر من دەرمانیکت پییدەم و باری تەندروستی تۆ خراپتر ببیئت، پزیشک و ئەفسەرەکانت تاوانبارم دەکەن و دەلێن: کە من بەئەنقەسەت ئەو دەرمانەم دەرخواردی تۆ داوە بۆئەوهی باری تەندروستیت خراپتر ببیئت، هەر لەبەرئەوهش باشتەر وایە پزیشکەکانی خۆت هەولێ چارەسەرکردنت بدەن و ئەو دەرمانە ی بۆت ئامادە دەکەن دەرخواردت بدەن.

شازادەش زەردەخەنەییەکی کردو وتی: "سینۆهە" ئەو ئامۆزگاریە ی تۆ زۆر بەسودەو لەگویت دەکەم و هەرلەبەرئەوهش من پزیشکی تایبەتی خۆم بانگ دەکەم، بۆئەوهی پێی بلێم کە دەرمانیکم پییدات کە ئەم سک ئیشەییەم نەهێلێت، لەبەرئەوهی دەمەویت نان لەگەڵ تۆدا بخۆم و باسی سەرگۆزەشتی شازادە خانم "باکتامون" لەدەمی تۆوە ببیستم و ناچارنەبم سات لەدوای سات لەچادرەکەم بپۆمە دەرەوه و لەناو بیاباندا دانیشم.

ئەوکات شازادە "شوباتو" پزیشکی تایبەتی خۆی بانگکرد و من بینیم پیاویکی کوپ و بەدگومانە بەلام دوای ئەوهی زانی کە نامەویت پکابەری بکەم، پوختساری مۆنی کرایەوه و زەردەخەنەییەکی کرد و بەپێی فەرمانی شازادە دەرمانیکی "قەبزی" بۆ ئامادە کرد و دوای ئەوهی تامی دەرمانەکە ی کرد دای بەشازادە بۆئەوهی بیخواتەوه. من زۆر پازی بووم لەو پزیشکە ی کە دەرمانی "قەبزی" دەرخواردی شازادە دا، چونکە دەمزانی ئەگەر شازادە دوچاری "قەبزی" ببیئت، ئەوا ئەو زەرە ی کە من دەمەویت دەرخواردی بدەم زۆر باشتەر کاری تێدەکات.

لەکاتیکیدا ئەگەر پەوانیەکە ی بەردەوام بیئت لەوانە یە زۆر زوو ئەو زەرە لەجەستە ی بیئتە دەرەوهو هیچ کاریکی تێنەکات و نەبیئتە هۆی مردنی.

پیش ئەوهی دەست بەو خواردنە ی کە شازادە بەخۆشی منەوه ئامادە ی کردبوو بکەین، من گەپامەوه بۆ چادرەکە ی خۆم و گۆزە یە ک پۆنی زەیتونم خوارد، چونکە دەمزانی کەسێک کە بپێک پۆنی زەیتونم بخواتەوه، لەدواییدا دەتوانیئت ژەهریش بخوات بیئەوهی ئەو ژەهرە کاری تێبکات و بیکوژێت. ئەوکات کەمێک ژەهرم ناویئتە ی شەرابەکە کردو ئەو شەرابەشم پشته گۆزە یەکی بچوکهوه و زۆر جوانیش لی

وردبومەوہ کە لەدوو پێک زیاتر نەبێت، دواى ئەوہ سەرى گۆزەکەم بەست و خستەم
گیرفانمەوہ و بۆ نان خواردن گەرامەوہ بۆ چادرەکەى شازادە "شوباتو".

لەکاتى نانخواردندا دەستم بەباسکردنى شازادە خانم "باکتامون" کردو کەمیکیش
باسى نەرىتى ئیشقبازى مىسرىەکانم بۆ کرد و شازادەش قا قا بەقسەکانم پێدەکەنى و
هەندى کاتیش چەپۆکیکی بەپشتەدا دەکیشا.

تائەوکاتى وتى: "سینۆهە" سەرەرای ئەوہى کەسیکی مىسرىت، بەلام
هاونشینیکى سەیر و خۆش و باشیت، دواى ئەوہى بومە هاوسەرى "باکتامون" و
پادشای مىسر تۆ دەکەم بەپزىشکى تاییەتى خۆم.

پیش ئەوہى تۆ قسە بکەیت، ئازارى سک ئیشە زۆر نیگەرانی کردبوم، بەلام ئیستا
ئەو سک ئیشەیهەم بەتەواوەتى فەرامۆش کردووە و تۆ باسى نەرىتى ئیشقبازى
میسرىەکانت بۆ کردم بەلام ئاگادارى نەرىتى ئیشقازى "هاتى" هەکان نیت و کاتیک
دەرۆمە ناو ولاتەکەى ئیوہوہ بەئەفسەرو سەربازەکانم دەلیم کە نەرىتى ولاتى "هاتى"
فیرى مىسرىەکان بکەن، بۆئەوہى بزائن کە بەپێى نەرىتەکانى ئیمە باشتر دەتوانن
چیز لەژيان وەرگرن.

ئەفسەرانی شازادە کە وەک ئیمە نانیان دەخوارد و وەک شازادەکەیان شەرابیان
دەخواردوہ، ئەو گوتهیەى شازادەکەیان زۆر خوشحالى کردن و هەمان گوتهى
شازادەیان بەدەم قاقای پێکەنینەوہ دوبارە کردوہ.

شازادە "شوباتو" شەرابى خواردوہ و دەرخواردى ئەوانى تریشى دا و وتى:
"سینۆهە" کاتیک شازادە خانم "باکتامون" دەبیته هاوسەرى من، ولاتى "هاتى" و
ولاتى مىسر دەبیته بەیەک ولات، ئەوکات هیچ پادشایەک ناتوانیت لەبەرامبەر ئیمەدا
خۆى پاگریت، چونکە ئیمە دەبینە بەهێزترین ولاتى جیہان. بەلام پیش ئەوہى ئیمە
بینە بەهێزترین ولاتى جیہان، من دەبیته دللى مىسرىەکانیش بگۆرم بەناگر و ئاسن،
بۆئەوہى ئەوانیش وەک ئیمە دلیر و بیبەزەیی بن و بزائن کە نابیت لەمەرگ بترسن.

"شوباتو" دواى ئەم قسانەى پێکیک شەرابى پیشکەشى ئاسمان و پێکیک شەرابى
پیشکەشى زەوى کرد و پوى لەمن کرد و لێى پرسیم: "سینۆهە" تۆ بۆچى شەراب
ناخۆیتەوہ؟

وتم: ئەو کۆپی پادشای "هاتی" نامەوێت سوکایەتیت پێ بکەم و بترەنجینم، بەلام دەزانم کە تۆ هێشتا شەرابی ڕەزی "قوچەکیەکانی" میسرت نەخواردووەتەوه، ئەگەر ئەو شەرابە بخۆیتەوه، ئەوا شەرابەکانی تر لەدەمتدا تانی ناو دەدەن و هەر لەبەرئەوهش من ناتوانم شەرابی تۆ بخۆمەوه، چونکە تەنها شەرابی میسریم خواردووەتەوه و خووم بەو شەرابەوه گرتوووە هەمیشە ڕێک لەو شەرابە لەگەڵ خۆمدا هەڵدەگرم بۆئەوه بیخۆمەوه، بەلام وام لێکداوە کە ئەگەر ئەو شەرابە میسرێه لەگیرفانم دەر بهێنم و بیخۆمەوه تۆ لێم توێرە دەبیت.

"شوباتو" وتی: من لێت ناپەرەنجیم، دواى ئەوهی تۆ ئەو قەسەیت کرد، حەز دەکەم بزانی تانی شەرابی ڕەزە دەیمی "قوچەکیەکان" چۆنە؟

منیش گۆزە بچوکهکەم لەگیرفانمدا دەر هێنا و ڕاموێشانم بۆئەوهی خەلتی شەراب کە دەنیشیت دوبارە ئاوێتە تەواوی شەرابەکە بێتەوه، هەر بەوشیوەیهی کە "شوباتو" و دەرۆبەرەکی لێکیان دایەوه کە من دەموست خەلتی شەرابەکە دوبارە ئاوێتە شەرابەکە بکەمەوه، بۆیه ئەوانیش هەمان کاریان ئەنجام دا.

دواى ئەوهی گۆزە شەرابەکەم ڕاوهێشانم وتم: ئەمە شەرابی راستەقینەى ڕەزی "قوچەکیەکانی" میسرە و لەخودی میسریدا بەبەهای زیر دەیفروشن چ بگات بەوهی بەولاتە بیانیەکانی بفروشن، لەهیچ ولاتیکی ئەم جیهانەدا لەم شەرابە باشتەر دەست ناکەوێت و لەبەرئەوهی عەترم کردبوو ناو ئەو شەرابەوه بۆنى خوشی بەناو چادرەکەدا بلۆ بویەوه هەموو ئەو گوتانەى لەبارەى باشی ئەم شەرابە کردم هەمووی راست بوون، بەراستیش شەرابیکی باش بوو، دواى ئەوه کەمیکم ڕشتە ناو پێکەکەى خۆمەوه و هەمویم هەلقۆڕی.

دواى ئەوه خۆم وەک کەسیک نیشان دا کە یەکسەر سەرخۆش بوم و "شوباتو" ش کاتیکی بینی من بەیهک پێک سەرخۆش بوم، پێکەکەى خۆی بەرەوپۆم درێژکرد و وتی: کەمێک لەوشەرابەم بۆ تێکە، بزانی تانی چۆنە و گەرمیەکەى بەچ شیوەیهکە.

بەرۆکەش واخۆم نیشان دا کە نامەوێت بەشى بدهم و وتم: "شوباتو" من شەرابی خۆم نادەم بەهیچ کەسیک، بەلام نەک لەبەرئەوهی کەسیکی ڕەزێلم، بەلکو ناتوانم شەرابیکی تر بخۆمەوه، جگەلەوهش هیچ شەرابیکی میسرێ تر شک نابەم، لەبەرئەوه نامەوێت بەشت بدهم و دەمەوێت ئەمشەو خۆم بەم شەرابە مەست بکەم، چونکە

ئەمشەو یەکیکە لەشەو مەزنەکان، لەمشەویدا میسر و "هاتی" بۆھەمیشە یەکدەگرن و یەک ولات پێک دەھێنن.

ئەوکات کەمیکی تر شەرابم بۆخۆم تێکرد و کاتیکی پێکەم بۆ لیۆم برد دەستم لەترساندا دەلەرزێ، بەلام ئەوانەیی لەو دانیشتنەدا ئامادە بون، لەرزینی دەستمان دەگەراندەووە بۆ سەرخۆشیەکەم و پێم پێدەکەنین، بۆئەوێ زیاتر بەھەلەدا بیانبەم، خۆم بەکەسیکی سەرخۆش پیشانداو وەک وڵاخ دەنگم بەرز دەکردەووە و ئامادەبوونیش بەشیوەیەک پێدەکەنین کە لەزەویدا لول دەبون.

سەرەرای ئەوێ "شوباتو" دەیبینی کە من مەست بوم و ناییت داوای شەراب لەکەسیک بەکەیت کە نایەوێت لەشەرابی خۆی بەشی هیچ کەسیک بدات، بۆیە پێداگری کرد، چونکە ئەو لەوجۆرە کەسانە نەبوو کە کاتیکی خوازیاری شتیکی بێت کەسانی تر بتوانن بەشی نەدەن و داواکەیی پت بەکەنەو. من لەبەرەمبەر پێداگریەکەیی ئەودا وەک کەسیک کە جگە لەملکەچ بون هیچ پێگەچارەییەکی تری لەبەردەستدا نیە، ئەگینا لەوانەیە گیانی لەژێر ھەپرەشەیی مەرگدا بێت، بۆیە خۆم دا بەدەستەووە و لیوانە شەرابەکەیم پرکرد.

"شوباتو" کەمیکی بۆنی شەرابەکەیی کرد و تەماشایەکی چواردەوری کرد، وەک بلیی پرسپاری لەوانی تر دەکرد کە ئایا من ئەم شەرابە بۆمەووە یان نە؟ منیش تێدەگەشتم کە "شوباتو" لەدواین ساتەکاندا ترسیکی لی نیشتووە، بەلام ناویریت پێشمەرگە⁴⁹ کەیی خۆی بانگ بکات بۆئەوێ کەمیکی لەو شەرابە بخواتەو، بۆئەوێ لەپێی پێشمەرگەییەووە بزانییت ئایا ئەو شەرابە ئالۆدەیی مادەکانی ترە یان نە؟

ئەو لەو دەترسا پێشمەرگەکەیی خۆی بانگ بکات و من لیی دڵگران بێم، ھەرەھا بیرێ لەوێش دەکردەووە کە ھیشتا پیویستی بەمنە، چونکە لەوانەیی لەبارەیی مەووە ھەواییکی خراپی بگەییەنم بە شازادە خانم "باکتامون" و ئەو لەم پێکھێنانی ژیاانی ھاسەرێتیە بیبەش بەکەم.

⁴⁹ لێرەدا مەبەست لە "پێشمەرگ" ئەو کەسەپە کە پێش پادشا یان ھەرماندەکەیی لەو خواردنە دەخوات کە بۆ نموونە دانراو بۆئەوێ بزانییت ئایا ئالۆدەیی مادە ژمھراویەکانە یان نە؟ و دوای ئەو دەست بەخواردنی بکات..... وەرگێڕ

ئەو ھەبوو پێکە پرەکە ی خۆی بۆ ڕادام و وتی: "سینۆھە" لەبەرئەو ی تۆ ھاوڕێی منی و ھەزەدەکەم لەو زیا تریش ھاوڕێیەتیە کە مان قول ببیتەو، ڕیت پێدەدەم کە لەپێکەکەم بخۆیتەو.

منیش بەخۆشیەکی ساختەو پێکەکەیم لی وەرگرت و قومیکم لی خواردەو، دوا ی ئەو لی وەرگرتەو و بۆ لیوی برد و لەبەرئەو ی ئەو شەرابە بۆنیکی خۆشی ھەبوو ھەمووی ھەلقۆپی و دوا ی ئەو ی پێکە خالیەکی خستە سەر زەو ی وتی: "سینۆھە" ئەم شەرابە ی تۆ زۆر خۆش و بەھیزە و نەشئەکەشی کار لەسەر دەکات، بەلام دوا ی خواردنەو ی تامی دەم تال دەکات، بۆیە ھەر ئیستا تالی دەم بە خواردنەو ی شەرابی خۆمانە لەناو دەبەم.

ئەوکات پێکەکە ی لەشەرابی خۆیان پڕکرد و خواردیەو و دەمزانی کە ئەو ژەھرە ی دەرخواردم داو ە تابە یانی نابیتە ھۆی مەرگی، چونکە سەرەرای ئەو ی "شوباتو" نانێکی زۆری خواردو ە، پزیشکی شازادە دەرمانی "قەبزی" دەرخواردی کوپی پادشای "ھاتی" داو ە و کاتی ک دو چاری قەبزی دەبیت ژەھرە کە کەمێک درەنگتر کاری تێدەکات.

منیش کەمێک لەشەرابی سوڕیام ڕشتە ناو پێکەکەمەو ە و خواردمەو، بەلام نە ک بۆئەو ی شەراب بخۆمەو ە و خۆم مەست بکەم، بەلکو بۆئەو ی پێکەکەم پاک ببیتەو ە و پاشماو ی ژەھری تیدا نەمینیت و دوا ی ئەو ی لەو ی پۆشتم ئەگەر پزیشکی ک پشکنینی لەسەر بکات ناتوانیت پاشماو ی ژەھری تیدا بدۆزیتەو ە.

دوا ی ئەو ی بۆماو یەکی تر خۆم سەرخۆش نیشان دا، وا خۆم نیشان دا کە توانای دانیشتم نێو دەبیت برۆم بخۆم، ئەفسەرانی "ھاتی" لەکاتی پۆشتم بۆ چادرەکە ی خۆم دەستیان گرت و گەیاندمیانە چادرەکە ی خۆمەو ە، بەلام ئەو گۆزە بچوکە ی کە شەرابە میسریەکە ی تیدا بو ە لەگەل خۆمدا بردمەو ە بۆئەو ی لەچادرەکە ی "شوباتو" دا نەمینیتەو ە.

ئەفسەرانی "ھاتی" بەگالتە پیکردنیکی نەشیاو ەو ە لەجیگە کەمدا خەواندمیان و پۆشتن بۆئەو ی خۆشیان بخۆن. کاتی ک ھەستم کرد کە ھەمویان خەوتون ھەستام و پەنجەم لەقوڕگمدا ڕادا و ئەو ی خواردبوم ھەمویم ڕشاندەو ە و دوا ی ئەو ەش گۆزە ی شەرابە میسریەکەم شکاند و پارچەکانیم لەژێر خۆلی بیاباندا شار دەو ە.

سەرەپرای ئەوەش ئارەقچىكى ساردەم كرد، لەبەرئەوێ لەو دەترسام كە ژەهراوى بوييتم، تەنھا بۆ خۆپاريزىهكى زياتر دەرماني پشاندهوهم خواردەو و دوبارە پشامەو، بۆئەوێ ئەوێ لەناو گەدەمدایە ھەلپھنجینمەو، چونكە سەرەپرای ئەوێ پۆنى زەیتونی زۆرم خواردبوو زۆر لەو دەترسام ژەهراوى بوييتم.

ئەوكات خۆم بۆ خەوتن ئامادە كرد، بەلام لەترساندا خەوم لى ئەدەكەوت و بى لەو ترسەى كە ھەمبوو، وینەى بەژن و بالای "شوباتو" كە لاویكى زۆر جوان بوو و چاویكى درەوشاو و ددانىكى سپى ھەبوو لەبەرچاوم ون نەدەبوو.

كاتێك سپیدەى بەرەبەیان ھەلھات، من دەمزانى كە حالى شازادە "شوباتو" باش نیە، بەلام ئەو وەك تەواوى دانیشتوانى "ھاتى" لەخۆبایی بوو و وا خۆى نیشان دەدا كە دەتوانیتم بەردەوامى بەم گەشتەى بدات، بۆیە سواری كەژاوەكەى بوو، بەلام ئاگادارى ئەو بووم كە پزیشكەكەى دووجار دەرماني قەبزى دەرخوارد دا و ئەم دەرمانە حالى "شوباتو"ى خراپ تر كرد، ئەگەر پزیشكە تاییبەتەكەى دەرمانىكى پەوانى بەھیزی بەر كۆرە لاو بەدایە لەوانەبوو "شوباتو" لەمەرگ پزگاری ببوایە، بەلام لەبەرئەوێ زياتر دوچاری قەبزى بوو بوو تەواوى ئەو ژەھرە لەجەستەیدا مایەو و شەو كاتێك گەشتینە مەنزەگەيەك بۆئەوێ كەمێك بچەوینەو "شوباتو" تادەھات حالى خراپتر دەبوو و چاوەكانى بەتەواوى كز بون وینەى مەرگ لەجەستەیدا بەدى دەكرا.

پزیشكە تاییبەتەكەى بانگی كردم و منیش كاتێك چاوم بەو لاو كەوت كە خۆم پەوانەى مەرگم كردبوو لەرز گرتى، پزیشكەكەشى ئەم لەرزەى وەك كاریگەرى و خەمێك لێكدایەو و لى پرسیم: "سینۆھە" بۆچونى تۆ لەبارەى ئەم نەخۆشیە چیه؟ و ئەو ھەمان ئەو نەخۆشى بیابانەییە كە دینی شەو لەم شازادەیدا دەستنیشانم كرد و ئەویش بەتۆى وت كە چارەسەرى بكەیت.

كابرای پزیشكیش لى پرسیم: دەرماني ئەم نەخۆشیە چیه؟ و ئەو: بەبۆچونى من لەم قوناخە نەخۆشیەیدا بریتیە لەدەرماني ھیوركەرەو كە ئازار، بەتاییبەت سكتیڤە و ئازارى پىخۆلەكانى لەناو دەبات و بۆ ھیوركردنەوێ ئازارى پىخۆلەكانى دەبێت بەردى گەرم بچەیتە سەر ورگی، بەلام من ھیچ جۆرە دەرمانێك بەشازادە "شوباتو" نەداو، بەلكو ھیلام پزیشكە تاییبەتەكەى دەرمانىكى بۆ

نامادە بىكات و خودى ئەۋىش دەرمانەكان بىكات بەدەمىيەۋە و ھەمان ئەۋ پزىشكەش بەچەقۇيەك دەمى لاۋى دەكردەۋە و دەرمانەكەى پڑانده دەمىيەۋە.

من دەمزانى كە دەرمانى ھىۋر كەرەۋە و دانانى بەردى گەرم بەسەر و رگىيەۋە، ناتوانىت پرى لەمەرگى بگرىت، بەلام كەمىك لەئازارەكانى كەم دەكاتەۋە و لەدواين كاتژمىرەكاندا كەمىك بەئاسودەيىيەۋە دەژىت و بەئاسودەيىش دەمرىت.

شازادە "شوباتو" بەھۋى كارىگەرى ئەۋ ژەھرەۋە دوچارى پروانىيەكى توند بوو و پزىشكە تايىبەتەكەشى سەرى سوپما بوو كە بۇچى دواى ئەۋ ھەموو دەرمانى قەبزيەى كە پىيى دابوو دوچارى پەوانى بوو.

ئەم حالەتى پەوانىيە پزىشكى ھىنايە ئەۋ بارەپەى كە "شوباتو" دوچارى ھەمان نەخۇشى بىابان بوو كە نىشانەكانى ئەم پروانىيە ھەرۋەھا ئاگادارى ئەۋە بووم كە ھىچ كەسىكىان گومانىان لەمن نەبوو و دەمتوانى شانازى بەۋ ئازايىيەى خۇمەۋە بىكەم، بەلام لەناخەۋە شەرمەزار بوم، چۈنكە پزىشك بۇئەۋە ھاتوۋەتە بون كە كەسى نەخۇش چارەسەر بىكات و بىگەرئىنئىتەۋە بۇ ژيان، نەك لاۋىكى جوان و تەندروست و بەھىز پروانىيە جىھانىكى تر بىكات، ئەم جۆرە كارانە دېرەندەترىن سەربازانى "ھاتى" دەتوانن بەنئىزە و چەقۇ و شەمشىرەكانىان ئەنجامى بەدن.

تابەيانى پۇژى دوايى شازادە "شوباتو" زىندو بوو و من بىئەۋەى بەشەدارى لەچارەسەر كردنىدا بىكەم ھەولم دەدا لەپرى كابرانى پزىشكى "ھاتى" ھەۋە كە بىجگە لەنەخۇشى ۋلاتەكەى خۇى شارەزاي نەخۇشى ۋلاتانى تر نىيە و ھەندىكات نەركەكانى گەدەۋ پۇيخۇلە و گورچىلە و جگەرى تىكەلى يەكتەر دەكرد، ھەولم دەدا كەمىك لەئازارەكانى كەم بىكەمەۋە.

نابىت سەرم لەنەشارەزايى پزىشكانى "ھاتى" ۋ ۋلاتانى تر سوپ بىمىنئىت، چۈنكە خويىندنى بوارى پزىشكى ئەۋان زياتر تىۋورىيە، نەك كردارى، لەنىۋ ۋلاتانى جىھاندا تەنھا مىسرە كە ھەزاران سال لەۋەۋپىش زانستى پزىشكى بەشىۋەيەكى كردارى بەخويىندكاران وتوۋەتەۋە و كرىكارىكى مۇمياكردنى "مالى مردوۋەكان" لەمىسردا، دە ئەۋەندەى پزىشكەكانى "ھاتى" شارەزاي ئەركە ئەندامىيەكانى جەستەى مۇۋقە، لەبەرئەۋەى ھەموو پۇژىك ئەندامەكانى جەستەى مۇۋقە دەبىنئىت و پەى بەكەم و كورتى ئەندامەكانىش دەبات و لىھاتوۋىي مۇمياگەرانى مىسر بەرادەيەك زۆرە كە ھەرنەۋەى

ورگی مردوویەکیان ھەلدری یەكسەر دەزانن ئەو مردووہ بەچ نەخۆشیەك كۆچی دوایی کردووہ.

پزیشكە سەرەتاییەكانی میسر كە لەقوتابخانەى"مالى ژيان"خویندویانە لەمۆمیاگەرەكەكان زیاتر شارەزای ئەركە ھەناویەكان و ھىماى نەخۆشى مروۆ بون و من لەوباوہرەدام كە ھىچ ولاتىك ناتوانىت لەبوارى پزیشكیدا پكا بەرى پزیشكە میسریەكان بكات و لەناىندەشدا ئەگەر نەتەوہ بىگەنەكان بیانەوێت پەیی بەھىماكانى ئەم زانستە ببەن، ئەوا سەرەتا دەبیئت لەمیسریەكانەوہ فیر بین.

كاتىك خۆر ھەلھات شارازدە"شوباتو"بەھۆى نزىك بونەوہى مەرگیەوہ ھەست و ھۆشى خۆى بۆ گەپرایەوہ، چونكە كاتىك مەرگ نزىك دەبیئتەوہ و كەسەكە دەیەوێت مالىئاوایی لەژيان بكات چیتەر ھەست بەھىچ نازارىك ناكات، لەبەرئەوہى نازار و پەنجەكانى ژيان لەناو دەچىت بۆیە ھەست و ھۆشى بۆ دەگەرێتەوہ."شوباتو"ش كاتىك ھۆشى ھاتەوہ بەخۆیدا ئەفسەرەكانى بانگ كرد و پیتی وتن: ھىچ كەسىك لەمەرگی من بەرپرسیار نیە، بەلكو من بەھۆى نەخۆشى بیابانەوہ دەمرم، سەرەپرای ئەوہى مەزنترىن پزیشكى"ھاتى"ھەولێ چارەسەرکردنم دەكات و"سینۆھە"ی پزیشكى فەرمانروایانى میسر ھاوكارى دەكات، بەلام چاك نەبومەتەوہ، چونكە ناسمان و زەمین بریارى مەرگی منیان داوہ و دەبیئت بمرم، یان بیابانى میسر كە بەشىكە لەناوچەى خودایانى میسر بریارى مەرگی منیان داوہ.

لەزمانى منەوہ بەباوكم بلێن وئێوہش بزائن كە چیتەر لەمەودوا سەربازەكانى ھاتى نابیئت پى بنینە ئەم بیابانەوہ، چونكە ئەم بیابانە دەبیئتە ھۆى لەناوبردنى ئیمە و مەرگی من بەلگەى حاشاھەلنەگرى ئەم بابەتەى و ھەموشتان دەزانن كە ئیمە لەھەمان ئەم بیابانەدا بۆیەكەمین جار دوچارى شكست ھاتین و گالیسكەكانى"ھاتى" كە بەبەردەوامى لەھەموو شەپكدا سەرکەوتنیان بەدەست ھىناوہ، لەھەمان ئەم بیابانەدا لەناو چوون.

دواى مەرگی من دیاریەكى باش بەدەن بەم دوو پزیشكە و تۆش سینۆھە دواى گەپانەوہت بۆ میسر، سلاوى من بەشارازدە خانم"باكتامون"بگەيەنە و پیتی بلێ كە ئەو لەو بەلینەى كە بەمنى دابوو لێى دەبورم و بەداخى ئەوہم كە تەمەنم بۆ ڕىنگای پینەدام كە بتوانم ئەو بەوشیوہیەى كە خۆى ھەزى لى بوو و منیش ھەزم لى بوو بىكەم

بەشازادە خانىمىكى "ھاتى". ھەروھە پېشى بلى لەئىستاشدا كە دەرمم بىر لە دەكەمەو و بەخيالى ئەوۋە دەپۇم بۇ جىھانەكەى تر.

لەھەمان ئەوكتەى كە شازادەى "ھاتى" زەردەخەنەيەك بەلىۋە بوو، مائناوایى لەژيان كىردو منىش سەرم لەو زەردەخەنەيەى سوپ نەما، چونكە ھەندىك كەس لەكاتى لەمەرگدا، ئەوكتەى لەئازارە جەستەيەكان پزگاریان دەبىت، لەبەرئەوۋەى ھەست بەئاسودەيەكى زۆر دەكەن و دیمەنگەلىكى جوان دەھىننەو بەرچاوى خۆيان، زەردەخەنەيەك دەكەن.

ئەفسەرانى "ھاتى" جەستەى شازادە "شوباتو"يان خستە ناو تەشتىكى گلىنى گەورەو و تەشتەكەشيان پىركرد لەھەنگوين و شەراب دواى ئەو سەرى تەشتەكەيان بەست، بۆئەوۋەى لاشەكەى بېنەوۋە بۇ ولاتى خۆى و لەسەر ترۆپكى كىۋىك لەتەنىشت لاشەى ئەو فەرمانەرەو و شازادانەى كە پېش ئەو مردون بنىژن.

ئەفسەرانى "ھاتى" لەوھىكە دەيانبىنى من دەگىرىم و بۇ مەرگى شازادە زۆر بەداخم، سۆزىيان بەلاى مندا بزوا و لەتەختەقورپكى خۆشەكرادا نوسىبويان: بەھىچ شىۋەيەك من بەرپرسىارى مەرگى شازادە "شوباتو"نیم، بەلكو ئەو بەھۆى نەخۆشى پوانى بىابانى "سىنا"و كۆچى دواىى كىردوۋە، ھەروھە ئەوۋەشيان نوسىبوو كە من لەگەل پزىشكى "ھاتى"دا ھەموو توانايەكى خۆم خستە گەر بۆئەوۋەى بىتوانم چارەسەرى نەخۆشى شازادە بكەم، بەلام نەمىتوانى.

ئەوان ئەو تەختەقورە نوسراوۋەى كە مۆرى شازادەى كۆچكىردوۋى پىۋەبوو، مۆرى خۆشيان لىدا، چونكە وایان دەزانى كە مىسرىش وەك ولاتى "ھاتى"وايە، ئەگەر من ھەوالى مەرگى شازادە بېمەوۋە بۇ شازادە خانم "باكتامون"دەمكوزىت و واھەست دەكات كە من دەستگىرانەكەىم كوشتبىت.

كاتىك وىستم بگەرېمەوۋە بۇ مىسر، بەپىنى پاسپاردەكەى "شوباتو"دىارىەكیان پىدام، دواى ئەوۋەى پىگای مىسرم گرتە بەر.

من ھىچ گومانىكم لەوۋەدا نەبوو كە بەكوشتنى ئەو شازادەيە خزمەتىكى زۆر مەزىن بەمىسر گەياندوۋەو نىشتمانى پەشم لەھەرپەشەى لەناوچون بەدەستى فەرمانەرەوایانى "ھاتى" پزگار كىرد، بەلام خۆم شانازىم بەم كارەى خۆمەوۋە نەدەكرد.

كاتىك گەرامەو ە بۇ مىسر، ئەو ەم ەينايەو ە ياد خۆم كە من سەرەپاي ئەو ەي پزىشكەم، لەو پۆژەو ەي خۆم ناسيو ە، بونى من بوو ەتە ەۆى مايەى بەدبەختى ئەو كەسانەى كە خۆشەم ويستون. من زېداىك و زېباوكى خۆم خۆشەويست، بەلام ئەوان بەهۆى كارە ەلەشەيەكانى مەو ە مردن، دواى ئەو ە بە "مينا" ەو ە پەيو ەست بوم و ئەو كچە جوانەش بەهۆى لاوازى دەرونى مەو ە لەمالى خوداى "كرىت" دا بەكوشت درا. ئەوكات بە "مرىت" و "تەوت"، ئەمانىشەم بەهۆى لاوازى و دودلى مەو ە بەكوشت دران.

"ئەختاتون" ى فېرەونى مىسرەش سەرەپاي ئەو ەي چاكەيەكى زۆرى لەگەل مندا كەردبوو بەدەستى خۆم ژەرەم دەرخوارد دا و مرد، چونكە من وام دەزانى بەكوشتنى ئەو خزمەتلىكى مەزن بەمىسر دەكەم، دواين كەسىك كە من پيش مەرگى پيەو ە پەيوست بوم "شوباتو" بوو، ئەويش بەدەستى من پىگاي جىهانىكى ترى گرتەبەر. وەك بلىى بونى من ەەر لەسەرەتاو ە نەفرت ئامىز بوو ە بەهۆى ئەم نەفرتەو ە، ەركەسىكەم خۆش بوىستايە دەبوو لەناو بچىت.

دواى ئەو ە گەشتە شارى "تانىس" و بەكەشتى پىگاي "تبس" م گرتەبەر. كەشتىكەم لەبەرەمبەر كۆشكى زېرىن "كۆشكى فەرمانەرەوايى" پراو ەستا و منىش دواى ئەو ە خۆم كەرد بەناو كۆشكداو بە "نامى" و "هورم ەب" كە لەوى بون پىم پاكەياندن كە ئاواتەكەتان ەاتەدى و شازادە "شوباتو" لەبىبابانى "سىنا" دا مرد و لاشەكەيان كەردە ناو تەشتىكى پىر لەهەنگوين و شەرەبو ە و گەرەندىانەو ە بۇ ولاتى "هاتى" و چىتر ئەو نايت بۇ مىسر و نايتە مايەى سەرئىشەى ئەم ولاتە.

ەمردوكيان بەبىستنى ئەم ەوالە دلىان خۆش بوو و "نامى" يش ملوانكەيەكى زېرىنى لەگەنجىنەى كۆشكى فەرمانەرەوايىدا دەرەينا و كەردىە ملم و "هورم ەب" وتى: بېرۇ ئەم ەوالە بەشازادەخانەم "باكتامون" بگەيەنە، بۆلەو ەي بزائىت كە دەستگىرانەكەى مردوو ە، چونكە ئەگەر ئىمە ئەو ەوالەى پى پاكەيەنەن باو ەرمان پىناكات.

منىش پۆشتم بۇ لاي شازادە خانەم "باكتامون" و پىم وت: ئەى شازادە خانەم، دەستگىرانەكەت، شازادە "شوباتو" كە دەيوىست يىت بۇ مىسر و ژيانى ەاوسەرى لەگەل تۇدا پىك بەيىنى، لەبىبابانى "سىنا" دا بەهۆى نەخۆشى ئەو بىبابانەو ە مرد، بەلام

من و پزیشکه که ی تا ئەو شوینە ی لەتواناماندا بوو هەولێ خۆماندا بۆ ئەوێ پزگاری بکەین بەلام بەداخەو.

کاتیکی شازادە خانم "باکتامون" که لیۆهکانی سور کردبوو گوێی لەم قسانە بوو، بازنەیهیکی زیڤی لەمەچەکی دەرھینا و پییدام و بەگالته جاپیه وەتی:

"سینۆهه" ئەم بازنە بەناونیشانی ئەو مژدەیهی بۆت هینام پییتی دەدەم، بەلام پییش ئەوێ تۆ بییت و ئەم هەوالەم پییدەیت، من دەمزانێ که چ بەرنامەیهکیان بۆ دارشتووم، چونکه بریاری ئەوێان داوو من بکەن بەخودای "سخ مت" خودای جەنگ و جلە سورەکهشیان ئامادە کردبوو، بەلام لەبارە ی نەخۆشیەکی "شوباتو" وە... من سەرم لە نەخۆشی و مەرگی سوپنامینیت، چونکه ئاگاداری ئەوێم تۆ بۆ هەركوێیەك برۆیت مەرگیش لەگەڵت دەپوات بۆ ئەو شوینە و "نەختاتون" ی برای منیش بەهۆی ئەوێ تۆ چارەسەرت دەکرد پوانە ی جیهانی خۆڕاوات کرد، لەبەرئەوێش پیت دەلیم ئە ی "سینۆهه" نەفرەتت لی بییت و داوا لەخودایان دەکەم تاهەتایە تۆ بەنەفرەتکراوی بهینلنەو، داوا ی ئەو داوا لەخودایانیش دەکەم که نەفرەت لەگۆرەكەشت بکەن و جەستە مۆمیاییەكەت لەناو بجیت و گومناو بیت، چونکه تۆ تەخت و تاجی فیرعەنەکانی میسرت کردە گالته جاپی کهسانیکی بی سەروپی و بویته هۆی ئەوێ خوینی پاکی فیرعەوێ مەزنەکانی میسر که لەخوینبەرەکانی مندا دەخروشینت لەئایندەدا ئالودە ی پیسی بییت... سینۆهه... ئە ی پزیشکی خوینخوا... نەفرەتکراویت بەجاویدانی بمینیتەو.

منیش دەستەکانم خستە سەر ئەژنۆم و کړنوشیکم بۆ برد و وتم: شازادە خانم، ئەوێ وەت، هەر وادەبییت.

کاتیکی من لەکوێشکی زیڤین چۆمە دەرەو، شازادە خانم فەرمانی دا لەداوی منەو تا بەردەرگای کوێشك گسك بەدن لەو ڤیگایە ی که من پییدا پوشتوم، بۆئەوێ زەوی لەئالودە ی تیپەرپوونی من پاك بییتەو.

جەستە ی فیرعەون "توت" ئانخ ئامون "ئامادە" کرابوو بۆئەوێ بیبەنە ئارامگاکیەو "ئامی" ش فەرمانی داوو بەکاھینەکان که تەرمی فیرعەون بگوازنەو بۆ ئارامگاکی که دەکەوێتە دۆلی "فەرمانەرەوایان" وەو.

بېرىكى زۆرى ئەو شتانهى كه فىرعهون دەيوست لهگەل خۆيدا بى باته ناو گۆرەكەيهوه، لهلايهن"ئامى"هوه زۆرىكى دزرا و هەرئەوهى دەرگای ئارامگاکیان بهست"ئامى"كه بهرتیلیكى زۆرى دابوو بهكاهینهكان، بېیاری ئەوهى دا كه ببیته فىرعهونى میسر.

"هورم هب"لهپى سەربازەكانیهوه چوار پریان و شەقامەكانى"تبس"ی گرت بۆئەوهى خەلكى لهكاتیكدەكه"ئامى"بۆ لەسەرنانى تاج و پیروزکردنى بېروات بۆ پەرستگا، رانهپەرن و شۆرش بەرپا نەكەن، بەلام هیچ كەسىك دەنگى ناپەرەزایى بەرز نەكردەوه، لهبەرئەوهى خەلكى بهجەنگ و برسێیهتى وەرەس بوبون و لەو وڵاخە دەچون كه باریان كردبیت و لەپىگایەكى ناكۆتادا بەنەقیزە و لیدان پى پىكەن و ئەو گیانەوهرەش لەشەكەتیا توانای ئەوهى نیه بەرگرى لەخۆى بكات و ناتوانیت جوتە لەخاوەنەكەى خۆى بدات.

ئەو پۆژەى"ئامى"دەپۆشت بۆ پەرستگا، نانیان بەنیو خەلكیدا دابەش دەكرد و لهبەرئەوهى خەلكى هەژاریش برسیان بوو، ئەم نانە بەشیوہیەك كاری تىكردن كه كاتىك"ئامى"یان بىنى بەرەو پەرستگا دەپرات هەلەهەیان بۆ لىدا، بەلام خەلكانى پۆشنیرو هۆشیار دەیانزانى كه لەمیسردا"ئامى"فىرعهونىكى پوكەشو كاتىو بىدەستەلاتەو دەستەلاتى راستەقىنە لەدەستى "هورم هب"دایە و سەریان لەوه سوپ دەما كه ئەو پیاوہ بۆچى خۆى تاجى فەرمانپەرەواىى میسر لەسەر ناكات. بەلام"هورم هب" دەیانزانى چى دەكات، چونكه هیشتا كۆتایى بەقۇناخى بەدبەختى میسر نەهاتووہ و میسرپەكان دەبیت جارىكى تر بجەنگن و لەباشوردە لەگەل دانیشتوانى وڵاتى"كوش" نیشتمانى رەشپىستەكاندا بجەنگین. سەرەپای ئەوہش جەنگى سوریاش تەنھا لەشیوہى ئاشتیهكى كاتیدا كۆتایى پىهاتووہ، چونكه هیزى"هاتى" بەپى ئەو پەیمانە ئاشتیهى كه بەستبویان، لەسوریادا چەند پەناگایەكى مەزن و بچوكیان هەبوو، كەسە زیرەك و داناكان دەیانزانى كه دوبارە لەوى جەنگ بەرپا دەبیتەوه.

"هورم هب"پیشبینى ئەم بەدبەختیانەى بۆ خەلكى میسر دەكرد و دەيوست ئەم روداوہ نەخواستراوانە لەسەردەمى فەرمانپەرەواىى"ئامى"دا روبرەن، بۆئەوهى خەلكى واہەست بكەن كه بەهۆى فەرمانپەرەوايیەكەى ئەوہوہ دوچارى ئەم بەدبەختیانە بون. دواى ئەوهى جەنگ كۆتایى پىهات"هورم هب" بەناونیشانى سەركرەپەكى

سهرکه وتوو پزگارکه، وهك خودایهکی ناشتی دهگه پیته وه بۆ میسر و ئه وه به خه لکی بگه یه نیت که چیت له مه و دوا کات کاتی خوشی و خوشگوزهرانیه کانی ئه وه و خودی ئه ویش بپیته فیرعهونی میسر.

"نامی" ناگاداری پلانه کانی "هورم هب" نه بو، یان دهیزانی به لام وای ههستی ده کرد "هورم هب" هه لی جیبه جیکردنی ئه م کارانه ی نابیت.

دهسته لات و دهوله مه ندی "نامی" مه ست کردو هه ولی دها سود له ته مه نو فرمانه وه واییه که ی وهرگرت، به لام ئه و به ئینه ی که له کاتی مهرگی "نه خناتون" دا دابوی به "هورم هب" به جی هیئا و شازاده خانم "باکتامون" ی دا به و.

به پیی ئه و پلانه ی که "نامی" کیشابوی و له پیتی کاهینه کانه وه له کاتی خۆیدا نه نجامی دا، له پۆژی دیاریکراودا بپیاربوو خودای "سخ مت" پوخساری شازاده خانم "باکتامون" له پهرستگای هه مان ئه و خودایه دا "هورم هب" ی فرمانده ی هیزی جهنگی سوریا پیروز بکات. له و پۆژه دا شازاده خانمیان به جلیکی سور و به گه وه هر پازاوه وه برد بۆ پهرستگا و "هورم هب" دوا ی ئه وه ی له به رده م هه مان ئه و پهرستگایه دا خۆی له به رده م هه له له ی سهربازه کاندایینی و زیڕ و زیوی پیبه خشین، خۆی کرد به نیو پهرستگا که دا.

ئه وکات هه موو کاهینه کان له پهرستگا ها تنه ده ره وه و "هورم هب" و شازاده خانم له ناو پهرستگا که دا به ته نهایی به جیی هیلا و ده رگای پهرستگایان داخست و "هورم هب" که سهربازیک بوو و سا لها چاوه پیی ئه م جوت بونه ی ده کرد، له و شه وه دا سودی له و هه له وهرگرت.

له کاتی که ئه و له ناو پهرستگا دا سودی له و هه له وهرده گرت سهربازه کانی، له شاری "تبس" دا هیرشیان برد بۆ مه یخانه و سۆزانیخانه کان و تابه یانی سهرقالی خواردنه وه بون و هه ندیکیان به هۆی ده مه قهر و کیشمه کیشه وه بریندارکرد و چه ند ئاگریکیان کرده وه و بۆ به یانیه که شی له به رده م پهرستگا "سخ مت" دا کۆبونه وه بۆنه وه ی ته ماشای ها تنه ده ره وه ی "هورم هب" بکه ن، کاتیکیش ده رگای پهرستگا له و به یانیه دا کرایه وه و "هورم هب" ها ته ده ره وه، سهربازه کانی به خۆشی ئه وه وه ده ستیان کرد به هه له له لیدان و به یینی پوخسار و سینه و ده ست و پیی "هورم هب" سهربان سوپما، چونکه سهرتا پای ئه و پیاوه خۆناوی بوو، دیار بوو که خودای جهنگ شه وی پابردوو به ئاره زوی خۆی ره فتاری کردوو و به دان و ناخون، سهروچاوی "هورم

ھب"ى بريندار كردووه، بەلەم ھىچ كەس لەو پۆژەدا لەپەرستگادا چاوى بەشازادە خانم نەكەوت، چونكە كاھىنەكان بەنھىنى ئەويان لەپەرستگای "سوخ مەت" بردبوو دەروە و گەراندىوانەتەرە بۆ كۆشكى زېڤرین.

شەوى بوك و زاوايى ھاوپى كۆنم"ھورم ھب"فەرماندەى لەشكرى ميسر بەوشیوھىە بوو كە بۆم باسكردن و من سەرم لەو سۆپدەما كە ئەوپیاوھ لەوشەوھدا بەچ شیوھىەكى توانیوھىەتى لەگەل ژنىكدرا پابویریت كە بەوشیوھىە مامەلەى لەگەلدا كردووه.

من ئەو ھەلەم بۆ نەپەخسا كە ئەو پرسىارەى لى بكەم كە لەو شەوھدا بەچ شیوھىەك توانیوھىەتى بەرگەى لیدانى شازادە خانم بگرت، چونكە زۆرى نەخایاند كە"ھورم ھب"بۆئەوھى جەنگ لەگەل پەشپىستەكاندا بكات و دەستیان بەسەردا بگرت و بیاخاتە ژیر فەرمانرەوايى خۆیەو، لەگەل لەشكرەكەیدا پىگای باشورى ميسرى گرتەبەر، ھەر لەبەرئەوھش نەتوانى پرسىارى شەوى بوك و زاوايى لى بكەم. "نامى"زۆر چىژى لەفەرمانرەوايى خۆى وەردەگرت و دەيوت"سینۆھە"لەولاتى ميسردا ھىچ كەسنىك بەئەندازەى من بەتوانا نىە و من چىتر لەمەرگ ناترسم، لەبەرئەوھى دەزانم فیرعەون نامریت، بەلكو دواى مەرگىشى بەزىندویى دەمىنیتەو و پاشماوھى ژيانى كە ژيانىكى جاودانەىە لەسەر كەشتى"نامون"دا بەسەر دەبات.

دواى ئەوھى بۆماوھىەك"نامى"بەوشیوھىە قسەى دەكرد، من ھەستم بەوھەكرد كە بەھوى پىرى و لەخۆبايى و ئەوھىكە شەو و پۆژ لەگەل ژنەكاندا پایدەبوارد، گرفتىكى لەھەستەكانیدا دروست كردبوو، چونكە دواى ئەوھ بەمنى وت: "سینۆھە"من ھەرگىز نامرم، لەبەرئەوھى فیرعەونم، فیرعەونیش نامریت.

منیش پىم وت: "نامى"تۆ واھەست دەكەیت لەبەرئەوھى چەند كاھىنىك، لەپەرستگادا پوخسارىيان بەپۆن چەوركردوویت و پىرۆزىيان كردویت، گۆپراویت

⁵⁰كەشتى نامون: لەميسرى كۆندا، دوو واتا لەخۆ دەگرت، بەكێكيان ئەو خۆرەى بەجوار دەورى جیھاندا دەسوپاھەو و ئەوپەريان ئەو كەشتیەى كە ميسرىە دەولەمەندەكان، دەپەخەنە گۆرمكانیانەو. ھەر وھا لەم سالانى دوايیدا تائەوشوئەنى ئىمە لەرۆژنامە و گۆفارەكاندا خوندومانەتەرە، دوو جار كەشتى"نامون"یان لەپەنى چالەكەنە شوپنەوارناسەكانەو لەگۆرى ميسرىەكاندا دۆزیوتەرەو و كاتىكیش ميسرىەك دەئیت كە من لەجیھانەكەى تردا لەكەشتیەكەى"نامون"دا پاشماوھى ژيانم بەسەر دەبەم، بەواتای ئەوھ دېت كە من ھەم لەناو نەم كەشتیەدا دەمىنمەوھ ھەم لەلای خودای نامون و خۆردا دەبم.

بەكەسیكى تر؟ مەگەر تۆ نەتبینی كە فیرعونە ڕەسەن و ڕاستەقینەكانیش، بەواتا ئەوانەى باوكیان فیرعون بوو و خوینی خودایان بەخوینبەرەكانیاندا تیدەپەری كۆچی دوایان كرد؟ لەم حالەتەدا بەچ شیۆهەك پیاویكى وەك تۆ كە سەرەتا لەخەلكیكى ئاسایى بویت و لەدواییدا بویت بەفیرعون، بەهیاوی ئەوەیت كە نەمریت؟

"ئامى" دەیوت كاهینەكان، ناهیلن من بمرم... منیش پیم وت: ئەگەر كاهینەكان ئەو توانایەیان هەبوايە كە ڕی لەمەرگ بگرن، كاریكیان دەكرد كە خوشیان نەمرن. ئەوكات "ئامى" خەمگین بوو و ئاومیدی بەسەریدا زال بوو و وتی: "سینۆهە" ئایا تۆ دەتەوێت بلییت كە ئەو هەموو پلانگیڕیەى "تروطنە" من بۆ فیرعون بى سود بوو و ئەو هەموو خەلكەى بەكوشتم دان، بۆئەوێ لەسەر تەختى پادشایەتى دانیشم هیچ دەرئەنجامێك لەخۆ ناگریت؟ ئایا منیش دەبیت وەك ئەوانى تر بمرم و چاوپۆشى لەچێژى فیرعون بون بكەم كە لەهەموو شەراب و شەو لەگەل ژناندا ڕابواردن چێژ بەخستە. "سینۆهە" كاریك بكە كە من پۆژى سەد جار بتوانم لەگەل ژناندا ڕابویرم. كاریك بكە كە هیچ كاتیك لەبوناىەتى مندا لەبەرەمبەر ڕابواردندا هەست بەبێزارى و ماندویەتى نەكەم، تۆ پزیشكىكى مەزنى و شارەزای هەموو شتیكىت، بۆیە دەتوانى من بەشیۆهەك بەهێز بكەیت كە من بەتەنها زیاد لەدەئەوئەندەى پیاوى لاو لەگەل ژناندا ڕابویرم.

ئەم قسانەى ئەوێ بۆ سەلماندم كە میشكى "ئامى" بەهۆى پیرى و لەخۆبایى و پلەوپایەخوازىەو تێكچوو، دواى ئەوەش هەندێك ناكۆكى دەرونى تریشم بۆ دەرکەوت، چونكە جۆریك ترس لەخواردن لەلای ئەودا دروست بوو و پیاویك دەیوت كە یەكێك لەتایبەتمەندیەكانى مەزنى فیرعون بون شەراب خواردنەوێه، لەترسى لەدەستدانى تەندروستى خۆى، نە دەبخواردەو و نەخواردنى بەتامى دەخوارد، بەلكو بەتەنها نانێكى وشك خۆى تێر دەكرد، ئەویش بەخۆپارێزىەكى زۆرەو، چونكە لەو دەترسا ژەهراوى بكەن.

لەكاتێكدا ئەو پیاوێ دەیویست لەپۆژێكدا سەدجار لەگەل ژناندا ڕابویرت، بەیەكجاری لییان بێزار بوو حەزگەلیكى ناسروشتى وەك ئەو ئارەزووانەى پیاوانى ولاتى "هاتى" هەیانبوو لەودا هاتە بون.

تۆلەي "باكتامون"

بەلام دواي ئەوئى شازادە خانم "باكتامون" ناچار بوو شەويك لە پەرەستگاي خوداي جەنگدا لەگەل "هورم ھب" دا بەسەر بەریت سكي پر بوو.

شازادە خانم بەھۆي ئەو پقەي لەباوکی منداڵەكەي ھەيبوو، دەيوست كۆرپەكەي سكي بكوژیت، بەلام سەرکەوتنی بەدەست نەھيئا، دواي ئەوئەش ئەو منداڵەي بوو، بەلام دواي ئەوئەي ئەو منداڵە لەدايك بوو، منداڵەكەيان لی جياکردەو، بۆئەوئەي نەوئەك ھەولئى كوشتنى بدات، يان بيخانە ناو سەبەتەيەكەو و بيدات بەدەم ناوي پوباري "نيل" ھو.

لەبارەي لەدايك بونی ئەو منداڵەو، چەند ئەفسانەيەكيان دەگيرايەو، بۆنمونه باسي ئەوئەيان دەکرد كە كاتيک لەدايك بوو سەري وەك سەري خوداي جەنگ وابوو و خودەيەكي جەنگيشي بەسەرەو بوو، بەلام من كە پزیشكي شازادە خانم بوم و چاوم بەو منداڵە كەوتبوو، ھيچ جياوازيەكي لەگەل منداڵەكاني تردا نەبوو و "هورم ھب" ئەو كۆرپەي بەناوي "پامسييس" بانگکرد.

كاتيک ئەو كۆرپە لەدايك بوو "هورم ھب" لەباشوري ميسر لەگەل پەشپيستەكاندا جەنگي بەرپاگرد و گاليسكەكاني كوشت و كوشتاريان خستە ناو ئەوانەو، چونكە پەشپيستەكان كە ھيچ كاتيک لەجەنگەكاندا چاويان بەگاليسكەي جەنگي نەكەوتبوو، نەياندەزانی بەچ شيوئەيەك لەبەرامبەر ئەمانەدا بەرگري لەخويان بكەن.

"هورم هب" لادیکانی ئەوانی که بەدار و قامیش دروست کرابوو سوتاند و ژن و مندالەکانیانی بەکۆیلەیی نارد بۆ میسر، بەلام پیاوێ پەشپێستەکانی خستە پیزی هیزی لەشکرەکە و ئەوانیش سەربازگەلیکی دلێر و بیباک بون.

پەشپێستەکانیش دواى ئەوەی چوێ پزی لەشکری سەربازی "هورم هب" ئەو، ئازادبون لەوەی بەپێی نەریت و بیروباوەڕی خۆیان، تا ئەوکاتەى حەز بکەن تەپل لێبەدن و سەما بکەن.

سەمای پەشپێستەکان کاریگەرێکی مەزنی لەپوڤحیان دەکردو دواى ئەوەی بۆماوەی نیو"ترازو" سەمایان دەکرد بەشیوێهەک هەڵدەچوون که دەیاننوانی بەنێزەیهکەو شەر لەگەڵ شێرێکدا بکەن، "هورم هب" دەیزانی که لەجەنگی ئایندەدا درژی "هاتی" دەتوانیت سودیان لی وەرگیت و سەربازگەلیک بنیڕیتە ئەو جەنگەو که زۆر لەسەربازە هاتیەکان ئازا و بیباکترین.

"هورم هب" هەموو ئازەلی پەشپێستەکانی گواستەوێ بۆ میسر، بەشیوێهەک که شیر لەمیسردا زۆر بوو و هەژارتین کەس دەیتوانی گۆشت بخوات.

لەمیسر دواى سألها برسیهتی، گەنمێکی زۆر لەکێلگەکاندا درەو دەکرا و خەلکی تیریان لەنان و گۆشت و ئاوچۆ دەخواردو دایکانیش هەرجاریک شیریان بەمندالەکانیان دەدا لەخودایانی میسر داواى هیزو سەرکەوتنیان بۆ "هورم هب" دەکرد، چونکە دەیانزانی که شیرو پێکهاوەکانی شیر و گۆشت بەشیوێهەکی ناپراستەوخۆ گەنم و ئاوچۆی لەمیسردا فراوان و زۆرتر کرد. بەلام گواستەوێ ئازەلی پەشپێستەکان، لەباشوورەوێ بۆ میسر بۆ نیشتمانی پەش و بەفەرمانی "هورم هب" لادیکانی سوتاندن و چەند کارەساتیکی تر که لەشکری میسر لەو ئاوچەیدەدا ئەنجامیان دا، بەشیوێهەک پەشپێستەکانی ترساند که ولاتی خۆیانیان بەجی هێشت و بەرەو ولاتی فیل و زەرافەو شیرەکان کۆچیان کرد، دواى ئەوەش بۆماوەی چەندسالیک نیشتمانی پەشپێستەکان که دەکەوێتە باشوری میسر و ناوی "کوش" ه بەبی کشتوکال و وشکی مایەوێ و کەسیک لەوێ نەبوو که باج و سەرانی بەدات بەمیسر.

بەلام میسر دلگرانی ئەوێ نەبوو که هیچ باج و خەراجیک لە ولاتی "کوش" وەرناگریت، چونکە پەشپێستەکانی ئەو ئاوچەیه ماوێهەک باج و سەرانیان نەدەدا بەمیسر، بۆیهوێ وەرناگرتنی سەرانی لەولاتی "کوش" بەلای میسریەکانەوێ زۆر

ئاسايى بوو، لەكاتىڭدا لەسەردەمى فىرەوئە مەزنەكاندا دەرامەتى ولاتى "كوش" يەكئىك بوو لەسەرچاوە دەرامەتیه مەزنەكانى مىسر و مىسرش لەسوریا زیاتر سودى لە "كوش" وەردەگرت.

"هورم ھب" دوای دوو سال جەنگ لەباشورى مىسردا بەدەستكەوتىكى زۆرەو ھەپتەى گەپرايەو ھب مىسر و زېر و زوى دا بە سەربازەكانى كە زۆربەيان رشپىست بوو. بەبۆنەى گەپرايەو ھب "هورم ھب" بۆ "تبس" لەبەرئەو ھب ئەو دەيوست بەسەركرديهكى سەرکەوتوى مەزن ناويانگ دەريكات، دە شەو و پوژ، لەو شارەدا ئاھەنگ گێردا و سەربازە مەستەكانىش لەبەيانىو ھە تا ئىوارە و لەشەو ھەو تا بەيانى لەشەقامەكاندا بوون، دوای ئەو جەشەش ھەندىك لەژنەكانى "تبس" شويان بەرەشپىستەكان كرد.

"هورم ھب" دوای گەپرايەو ھب لەباشورى مىسر كۆرەكەى خۆى "پامسىس"ى دەگرت بەباوەشەو ھەو بەلەخۆبايەكەو پيشانى منى دەدا و دەيوت: تەماشە كە ئەم كۆرە لەخوين و جەرگى من ھاتوو ھە دەرو ھە، بەلام خوينى فىرەون و خودايان لەخوينبەرەكانىدەت، سەرەراى ئەو ھب كاتىك من لەدايك بوم نىوان پەنجەكانم پەربوو لەسەنير، بەلام ئەم كۆرە دەتوانىت بىتە فىرەونىكى راستەقىنە.

كاتىك "هورم ھب" گەپرايەو ھب بۆ "تبس" پوژشت بۆئەو ھب چاوى بە "نامى" بەكەوت، بەلام "نامى" ھەروەك چۆن پيشتر بۆم گێرناو ھە، وەكو شىتى لىھاتبوو، بۆيە ترسا و دەرگای لەخۆى داخست و لەپشتى دەرگاكو ھەوتى من لەتۆ دەترسم، چونكە تۆ ھاتويت بۆئەو ھب بىكوژيت.

"هورم ھب" بەم قسەيەى پىكەنى و بەلەقەيەك دەرگاكو ھب شكاند و تى: "نامى" من بىستبوم كە تۆ شىت بويت، بەلام باوەرم بەم قسەيە نەدەكرد، بەلام نىستا گەشتمە ئەو باوەرەى ئەو ھب لەبارەى تۆو بۆيان باسكردم راستە. چونكە ئەگەر تۆ شىت نەبوايەت، تىدەگەشتى كە زىندوو مانەو ھب تۆ سودىكى زۆر بەمن دەگەيەنيت، ئەگەر بزانم بەم زوويە دەمریت، نامادەم نىو ھب ئەو سامانەى كە لە "كوش" وە لەگەل خۆمدا ھىناو ھە، لەپەرستگاكاندا خەرجى قورىانى و ديارىەكانيان دەكەم، بۆئەو ھب تۆ بەزىندوى بىنيتەو ھە، چونكە جەنگىكى ترم لەپيشە كە لەماو ھب ئەم جەنگەدا

نەتەوێ میسر دوچاری بەدبەختی دەبیّت و تۆش دەبیّت زیندووییّت بۆئەوێ میسرێهەکان تەواوی ئەو بەدبەختیانەیی که دوچاری دەبن بەهێ تۆی بزانی.

"هورم هب" دیاریگەلیکی گرانبەهای بۆ ژنەکهی "باکتامون" هیئابوو و دیاریهەکانیشی بریتی بون لە بەردگەلیکی ئالّتونی که لەناو ئەو سەبەتانەدا بوو که ژنە رەشپێستەکان چنیبویان هەروەها پێستی شیر که "هورم هب" لە "کوش" دا پراوی کردبوو و پەڕی نەعامە و مەیمونی زیندوو بوو، بەلام شازادە خانم "باکتامون" هیچ یەک لەو دیاریانەیی وەرناگرت و وتی: "هورم هب" خەلکی والیکی دەدەنەوێ که من ژنی تۆم و من منداڵیکم بۆ هیناوێتە ئەم جیهانەوێ و هەرئەوێش بەسە بۆ تۆ. تۆ لەمەودا نابێت لەگەڵ مندا پرابویری و هەركاتیك وەك ئەو شەوێ لەپەرستگادا بەزۆر لەگەڵدا پرابویری، من بەشیوێهەك تۆلەیی خۆم لێدەكەمەوێ که لەسەردەمی دروستکردنی قوچەکیهەکانەرە تا ئەمڕۆ هیچ ژنیك بەوشیوێهەیی من تۆلەیی لەهاوسەرەكەیی خۆی نەکردبێتەوێ، بۆئەوێ شەرمەزاربێت و نابێت ببەم، لەگەڵ نۆكەرو كۆلبەر و چوارپێكاندا ئەویش لەناوەرەستی شاری "تبس" و كەنار پووباری "نیل" دا پادەبویرم، چونكە من زۆر پەم لەتۆیە و بینینی تۆ بەسە بۆئەوێ توشی هیلتجانم بكات.

ئەم بەرگریكاریهە وروژانی "هورم هب" ی بۆئەوێ لەگەڵ شازادە خانمدا پرابویریّت زیاتر کرد و كاتیك چاوی پێم كەوت سكاڵای شازادە خانم "باکتامون" ی لاكردم و وتی: من هەز دەكەم لەگەڵ ئەم ژنەدا پرابویرم، بەلام ئەو ناپازیبێه.

وتم: باشتروایهە لەگەڵ ژنانی تردا پرابویری... بەلام هورم هب بەپادەیهەك "باکتامون" ی خۆشەوێست بەهیچ شیوێهەك ژنەکانی تر وەك ئەو سەرنجیان پانەدەكێشا.

ئەو كات داوای لێكردم دەرمانیكي پێبەم که دەرخواردی "باکتامون" ی بدات، بۆئەوێ خۆشی بویت.

منیش وتم: دەرمانیكي وا لەهیچ شوینیكدا بونی نیه.

ئەویش وتی: دەرمانیکم پێبەهە که خەوی لی بخت و من بتوانم لەکاتی خەودا لەگەڵیدا پرابویرم.

منیش پىم وت: دەرمانى خەو زىان بەژن دەگەيەنیت.... کاتیک "هورم ھب" نەیتوانى دەرمانى خەوم لى وەرگريت، ئەو دەرمانەى لەپزىشکەکانى تر وەرگرت و بىئەوہى "باکتامون" ئاگای لى بىت دەرخواردى دا و دواى ئەوہى خەوى لیکەوت "هورم ھب" لەگەلیدا رايبوارد، بەلام شازادە خانم کاتیک لەخەو ھەستا نەفرەت و پرقى لەبەرانبەر "هورم ھب" دا ئەوئەندەى تر زیادى کرد.

"هورم ھب" کە دەيوست لەگەل لەشکرەکیدە پروات بۆ سوريا، بۆئەوہى بەتەواوى "ھاتى" ەکان لەسوريا دا دەرپکات، پيش ئەوہى پى ئەو و لاتە بگريتەبەر، پۆشت بۆ لای شازادە خانم بۆئەوہى مائناوایى لى بکات.

شازادە خانمیش پى وتبوو: "هورم ھب" ئەو بەير خۆت بەينەرەوہ کە چىم پى وتیت، دواى ئەوہى گەرايتەوہ و بينیت من تۆم لەبەرچاو ھەموو خەلکیدە پسواکردوہ، مافى ئەوہت نىە ناپەزایى خۆت دەرپى.

"هورم ھب" پیکەنى و پۆشت، دواى پۆشتنى ئەو بۆ سوريا شازادە خانم بۆ جاريکی تر ھەستى بەوہ کرد کە سکی پرە و لەو پۆژەوہى ئاگادارى ئەوہ بوو کە سکی پرە، لەژورەکەى خۆى نەھاتە دەرەوہ.

شازادە خانم، لەو کلاو پۆژنەيەى کە لەو ژورەدا ھەيىو خواردنى پیدەدرا و کاتیکیش کاتى لەدايک بونى مندالەکەى نزیک بويەوہ، خستیانە ژیر چاودیريەوہ، بۆئەوہى ھەولى کوشتنى مندالەکەى خۆى نەدات، بەلام "باکتامون" مندالەکەى نەکوشت و ناوى "ست ھوس" لى لىنا، بەواتای لە "ست" "بوو دەگەيەنیت.

دواى ئەوہى "باکتامون" لەزەيسانى مندالە تازەکەى چاک بوويەوہ، خۆى پازاندەوہ و جلى کەتانی لەبەرکرد و لەکوۆشکى زيرين پۆشتە دەرەوہ و بەرەو بازارى ماسى فرۆشانى "تبس" پۆشت و لەوى بەماسى فرۆش و ئەو و لاخدارانەى کە بەبارى گویدریر ماسیان ھینابوو بۆ بازار وت: من شازادە خانم "باکتامون" ى ھاوسەرى "هورم ھب" سەرکردەى مەزنى لەشکرى میسرم و تانیستا دوو مندالم لەو بووہ، بەلام ئەم پیاوہ منى خوۆش ناویت و لەگەلمدا پاناپویریت، ھەرلەبەرئەوہش من ئەمپۆ ھاتوم

⁵¹ لەمیسرى کۇندا "ست" بۆنەوەرپكى وەك ئەھرىمەن "شەبتان" ى ئىستای ئىمە وابوو و ھەروەك جۆن نەھرىمەر لەگەل ھەزاندە ناكۆك بووہ، "ست" یش بەھەمان شۆوہ ناكۆكى لەگەل خودايانى ميسردا ھەبوو.

بۇبازپى ماسى فروشهكان بۆلەۋەى داۋاتان لىبىكەم لەگەل مندا بىن بۇ ژىر درەختە چەكەنى كەنار پوبارى "نيل" ۋ لەگەلندا پابوئىن، چونكە من چىژ لەتوندوتىژى ۋ بەدپەشتى ئىۋە ۋەردەگرم. ۋ بۆنى ماسىيەكانى ئىۋە خۇشخالم دەكات، كاتىكىش ماسى فروش ۋ ۋلاخدارەكان گوئىيان لەم قسانە بوو، بەترسەۋە لىى دور كەوتنەۋە. بەلام "باكتامون" لەناۋەپاستى بازپى ماسى فروشان جەلە كەتەنەكەى بەرى كىردەۋە ۋ جەستەى پوتى پىشانى پىاۋەكان دا ۋ وتى: مەگەر نابىنن من چەنىك جۋان؟ لەكۆى دەتۋانن ژنىكى لەم جۋانتر بەدەست بەئىنن؟ ۋەرن ۋ لەكەنار پوبارى "نيل" لەژىر چەدەارەكاندا لەگەل مندا پابوئىن ۋ منىش لەبەرەمبەر ئەم پابۋاردنەدا تەنھا بەردىكم بەدىارى لىتان دەۋىت، بەلام ئەگەر چىژتان لەم پابۋاردنەى من ۋەرگرت ئەۋا بەردىكى گەۋرەم ۋەك دىارى بۇ بەئىنن.

لەمىژى مىسردا، ھىچ كەسنىك نەبىيىنۋە ۋ نەبىيىستۋە كە شتىكى ئاۋا پۋىدايىت. پىاۋەكان كە لەسەرتادا لە "باكتامون" ھەلدەھاتن، كاتىك چاۋيان بەجەستەى پوتى كەوت ۋ بۆنى عەترى لاشەيان كىرد، وتيان: ئەم شازادە خانمە خوداى "سوخ مت" ۋ كاتىك خودايەك بىتە ناۋ پىاۋانەۋە ۋ پىيان بلىت لەگەل مندا پابوئىن، ناتۋانن سەرىپىچى لەفەرمانەكانى بكەين، ئەگىنا دوچارى توپەيى خودايان دەبىن..... چونكە جۆرى مۇۋە بەشۋەيەك دروست كراۋە كە بەبەردەۋامى بۇ پازى كىردنى غەرىزەكانى بەلگەلەلىكى گونجاۋ بۇ شەھۋەت ۋ كىنە ۋ تەماعى ۋ خۇ ۋىستى خۇى بەناۋى خودا يان بەناۋى نىشتىمان، يان بەناۋى بەرژەۋەرنندى مەزنى نەتەۋەيەك ھىۋر بكەنەۋە.

ھەندىك لەپىاۋەكان دەيانوت سەرەپاى ئەۋەى ئىمە دەبىت فەرمانەكانى خوداى جەنگ جىبەجى بكەين، ئەگىنا دوچارى توپەيى خوداكان دەبىن ھەروەھا ئەۋ دىارىيە كە شازادە خانم لەئىمەى دەۋىت ھەرزاتىن شتە كە لەمىسردا ژنىك بۆلەۋەى خۇى بدات بە دەست پىاۋىكەۋە لىى داۋا بكات، ئىمەش كاتىك دەپۆين بۇ سۇزانيخانەك ۋ بمانەۋىت لەگەل ژنىكى پەشپىستدا پابوئىن، لانى كەم داۋاى ئەنگۈستىلەيەكمان لى دەكات، بەلام ئەم شازادە خانمە كە لەنەۋەى خودايانە، دەلىت تەنھا بەردىكم بۇ بەئىنن، لەبەرئەۋەى بەرد ھىچ نرخیكى نىيە، بى لەبەرکاھىنانى لەكاتى خانو دروست كىردندا، بەكەلكى ھىچ شتىكى تر ناخوات، بۆيە ئاشكرايە كە دەيەۋىت پەرسىتگايەك بۇ خۇى يان بۆيەكىك لەخودايان دروست بكات.

شازادە خانم "باكتامون" پياوانى بازارى ماسى فروشهكانى برده كه نار پوبارى "نيل" و ئەو پۆژە تا خۆرئاوابون لەگەڵ ئەواندا رايبوارد و هەموو ئەو پياوانەى لەگەڵ "باكتامون" دا رايدهبوارد بەردىكى گەورەيان بۆ دەهينا و بەخۆشحالىيەوه بەوانى تريان دەوت كه هىچ گومانىك لەوەدا نيه كه "باكتامون" يەكێكه لەخوداكان، چونكه تەنها لىوى خوداكان وەك لىوى "باكتامون" وەك هەنگوين شيرينه.

لەخۆرئاوابوندا كاتىك شازادە خانم دەيوست بگەرێتەوه بۆ كۆشكى زېڤرين، كەشتىيەكى گرت بەكرى بۆئەوهى بەردەكان بەكەشتى بگوازیتەوه بۆ ئەو شوینەى خۆى دەيوست و پياوانى بازارى ماسى فروشانىش لەبەردەمیدا كړنوشيان بۆ دەبردو دەيانوت ئەى خودای جەنگ، سبەينیش وەرە بۆئەوهى لەگەڵ ئىمەدا رابويړى و ئىمەش لەبەرامبەر ئەم رايواردنەدا بەردى گەورەترت بۆ دەهينين.

بەلام پۆژى دواى شازادە خانم پۆشت بۆ بازارى سەوزى فروشهكان كه وەك بازارى ماسى فروشهكان لەكه نار پوبارى "نيل" دابوو.

لادیییهكان بەرهمى كشتوكالى خویان بارى و لاخ و "گا" كردبوو، هینابویان بۆ بازار و شازادە خانمیش پى و تن: من "باكتامون" ژنى "هورم هب" ی فەرماندهى لەشكرى مەزنى میسر و دوو مندالم لى بووه، بەلام "هورم هب" منى خوشناویت و لەگەلمدا راناويړیت، بگره مالىكى تايبەتى بۆ دروست نەكردوم، هەر لەبەرئەوهش من ئەمڕۆ هاتوم بۆ لاتان بۆئەوهى داواتان لى بكەم لەگەڵ مندا بىن بۆ نيو چرە دارەكانى كه نار پوبارى "نيل" و لەگەلمدا رابويړن و ئەو دلنایيەتان پى دەبەخشم كه هىچ ژنىك ناتوانیت ئەو چیرەى من پیتان دەبەخشم پیتان ببەخشیت و تەنها شتىك كه لەئێوەم دەویت يەك بەردە.

لادیییهكانیش وەك ماسى فروشهكان، سەرەتا لى ترسان، بەلام شازادە خانم "باكتامون" جلەكانى بەرى كردهوه و لاشەى پوت و جوانى خۆى پینیشان دان و دامینى كراسەكەى خۆى تەكان دەدا بۆئەوهى شەهى با بۆنى عەترى ئەو بەو چواردەورەدا بلۆ بكاتەوه و لادیییهكانیش وتیان، ناییت ئەم هەلە لەدەست بەهین، چونكه لەسەرتاپای تەمەنماندا جارێك شتى وامان بۆ رێك دەكەویت، كه شازادە خانمىك رازى بىت لەگەڵ لادییەكى هەژارى وەك ئىمە رابويړیت، ئىمەش هەرگیز ژنى

وامان نەبىنىيە كە بەو شىۋەيە جوان بىت و لەشى بۆنى خۆشى واى لى بىت، چونكە تەنھا بۆنى سەنئىر لەلەشى ژنەكانمانەو دەيت.

دواى ئەو لەكاتىدا كە كۆمەلىك لە پياوۋە لادىيىيەكان لەگەل شازادە خاندا لەكەنار پوبارى "نيل"دا پاياندا بواردا، دەستەيەكى تر كەر و ولاخەكانى خويان بەرەلا كىرد، بۆلەۋەى بېرۇن و بەردىكى بۇ بەيىن، لەكۆتايى ئەو رۆژەدا شازادە خانم بەكەشتىيەكى پىر لەبەرد گەپرايەو.

پۇژى سىيەم "باكتامون" پۇشت بۇ بازارى خەلۇز فروشەكان و ئەۋەى لەدو پۇژى پابردودا باسى كىرد دوبارەى كىردەو و خەلۇز فروشەكانىش سەرەتا لەۋباۋەپەردا نەبون كە شازادە خانمىك لەگەل ئەۋاندا پابويىرئىت و بەتۇز و غوبارى خەلۇزەكەيان خۇي رەش بىكات.

شازادە خانم ئەۋەندە پياۋى پەۋانەى چەدارەكانى كەنار پوبارى "نيل" كىرد كە كەنارى ئەو پوبارە پەنگى رەشى لەخۇ گىرت و لەكاتى خۇرئاۋابوندا ئەگەر كەسىك گىيى كەنار ئەو پوبارەى بىيىنپايە، واى دەۋاننى كە كۆمەلىك ئەسپى ئاۋى "غول" لەۋيۋە تىپەپىون و گىيى ئەو كەنارەيان پىشئىل كىردو.

لەو پۇژەدا ھاۋارى ناپەزايى ھەندىك لەمەى فروش و كاھىنەكان بەرز بويەو، چونكە خەلۇز فروشەكان، بەردىيان نەبوو بۆلەۋەى پىشكەشى شازادە خانمى بىكەن، بويە بەردەكانى بەردەم مەيخانەو پەرسىگاكانىيان دەدزى و پىشكەشى شازادە خانمىيان دەكرد.

لەخۇرئاۋا بوندا، شازادە خانم بەكەشتىيەكى ترى پىر لەبەرد پۇشت بۆلەو شوئىنەى كە دەيوست بەردەكانى تىدا خالى بىكات.

لەبەرئەۋەى لەو پۇژەدا شازادە خانم بۇ سىيەم چار بەشىۋەيەكى ئاشكرا خۇي پىشانى پياۋاندا، لەو پۇژەدا لەسەرتاسەرى "تبس"دا بى لەو بابەتە باسى ھىچ شتىكى تر نەدەكراۋ ئەو كەسانەى باۋەپىيان بەخوداكان نەبوو، لىكەندەۋەو پونكىردنەۋەيەكى جياۋازى ئەم رەفتارەيان دەكردو. ھەموو پياۋىك لە "تبس"دا ئارەزوى ئەۋەى دەكرد لەگەل شازادە خاندا پابويىرئىت.

بەیانى پۆژى دوايى، پياوھەكان بگرە ئەو پياوھەنەش كە خاوەنى چەند ژنيك بون، بەھيوای ئەوھى لەگەل شازادە خانمدا رابويژن، بەردیكيان بەدەست دەھيئا و لەو بازارانەى كە لەسى پۆژى رابردوودا شازادە خانم دەرکەوتبوو چاوەرپييان دەکرد.

ئەو كەسانەى خاوەنى زير و زيو بون بەرديان لەفروشييارەكان دەكړى و ئەوانەش كە خاوەنى هيج كانزايەك نەبون، دەستيان دەکرد بەدزینی بەردى پەرستگا و سۆزانيخانەكان، ئەم حالەتەش گەشتە رادەيەك كە كاهينەكان ناچار بون، داوا لەپاسەوانە شەوگەردەكان بكەن پاسەوانى چواردەورى پەرستگاكيان بكەن، بۆئەوھى دزەكان نەتوانن بەردى پەرستگاكيان بدزن. بەلام لەو پۆژەدا شازادەخانم "باكتامون" نەپۆشت بۆ بازارو خويى پيشانى پياوھەكان نەدا، بەلكو لەكوشتى زيريندا حەوايەو، بۆئەوھى ماندويەتى سى پۆژى رابردوو لەلەشى دەريكات.

لەدوايیدا نزىكى نيوەپۆ پۆشت بۆ پشكنينى ئەو بەردانەى كە لەكەنار روبارى "نيل"دا ھەلپشتبون، ئەوكات وەستا ديوارى گەورى فەرمانرەوايى بانگ كردو وتى:

ئەم بەردانە دەبينى ھەموو خۆم كۆمكردووھتەو و تەواوى ئەمانە بەلای منەو
خۆشەويستن، چونكە بەتەماشاكردنى ھەريەك لەم بەردانە يادگارەكم بەيىر
دەھينيئەتەو و ھەر بەردیكيش گەورەتر بێت ئەوا يادگارەكى مەزنتەر لەخۆ دەگریت،
ئىستاش داوات لیدەكەم مالىكى گەورەم بۆ دروست بكەيت، بۆئەوھى من مالىكى
تايبەتم بۆ خۆم ھەبیت و بتوانم تيندا بژيم، چونكە تۆ دەزانى "ھورم ھب"ى
ھاوسەرم، پقى لیمە و پشتگوێى خستوم و جاريك بۆ "كوش" و جاريكش بۆ سوريا
دەپرات.

ئەو مالىەى كەتۆ بۆم دروست دەكەيت دەبیت گەورە و فراوان بێت و بەھيج
شيۆھيەك لەبەكارھيئان و دروست كردنى خانو مەترسە، چونكە دوبارە دەپۆم و
لەمجۆرە بەردانەت بۆ دەھيتم، تۆ بەھيج شيۆھيەك لەكاتى كارکردندا گرفتى نەبونى
بەردت نەبیت.

وەستای گەورى فەرمانرەوايى پياويكى سادە بوو، كاتيك گوى لەپيشنيارى
شازادەخانم بوو، وتى: شازادە خانم من لەسەرتاپاي تەمەندا تەنھا خانوى بچوك
دروست كردوو و ناتوانم كۆشكىكى جوانت بۆ دروست بكەم و تۆ كە نەتەمەن

خانویه کی گه وره و فراوان و جوان بۆخۆت دروست بکهیت، دهییت سهردانی تهلار سازه مهزن و هونهرمه ندانی به ناویانگ بکهیت، بۆئوهی ئەم ماله ی تۆ به هۆی نه شاره زایی و نه زانیه وه نه پوخیت.

شازاده خانم "باکتامون" دهستی خسته سهرشانی کابرای وهستا و وتی: ئەی دروستکهری گه وپی فره مانپه وایی، من ژنیکی هه ژارم و هر بهوشیوهی دهزانی "هاوسهرکه م زۆر رقی لیمه و خاوهنی هیچ داراییهک نیم که تهلارسازی مهزن و هونهرمه ندهکان به کری بگرم، چونکه ناتوانم له بهرام بهر کاره که یاندا کانزایان پیبدهم، بگره ناشتوانم له بهرام بهر ئەو ئهرکهی که تۆ بۆم ئەنجام ده دهیت دیاریه کی مهزنت پی به خشم، کاتی که دروست کردنی ئەم ماله ته و او بوو، من و تۆ پیکه وه دهچینه ناو ئەو ماله وه و پیکه وه له گه ل یه کتردا رانه بویرین.

کابرای وهستا دیوار به بیستنی ئەو قسانه ی زۆر خوشحال بوو، چونکه دهیزانی که شازاده خانم "باکتامون" یه کی که له جوانترین ژنهکانی میسر و بیستبووی که ئەو له م پۆزانه ی دوا ییدا له "تبس" له گه ل کۆمه لێک پیاو دا پایبوار دوه.

ئه گهر "هورم هب" له "تبس" دا بوايه، له وانه بوو لێی بترسیایه و له پیناو ئه وهی له گه ل شازاده خانمدا رابویریت خانویه کی بۆ دروست نه ده کرد، به لام له بهر ئه وهی ئەو پیاوه له وێ نه بوو، له دلێ خۆیدا وتی نابیت خۆی له خوشیه کی مهزنی ناوا بیبهش بکات، وهستا دیواری گه وپی فره مانپه وایی به خوشه ویستیه وه کاری ده کرد و به هیوای ئه وهی له گه ل "باکتامون" دا رابویریت، له دلێ خۆیدا به خۆی دهوت نابیت له ئاره قی نیوچاوان و سهختی کار بیزار بیت.

شازاده خانم "باکتامون" یش بۆ به دهست هیئانی بهرد له کۆشکی زێڕین ده پۆشته ده ره وه و نهک ته نها له شه قامه کاندای به پیاوه کانی دهوت که به ردی بۆ بهینن، به لکو له ناو په رستگا کانی شیدا داوای به ردی له له پیاوه کان ده کرد.

به شیه وه که که پۆژیکیان کاهینه کان به هاوکاری پاسه وانه شه و گهر ده کان له په رستگایه کدا چون به سه ریدا، به لام "باکتامون" به له خۆبایی و سه ره بریه وه وتی: ئایا ده زانن که له بهرام بهر چ که سینکدا راوه ستاون، من "باکتامون" م کچی فیرعه ونی مه زنم و خوینی فیرعه ون و خودایان له خوینبه ره کاندای له حالێ خرۆشان دایه و له میسر دا هیچ دادوهریک نیه که بتوانیت تاوانبارم بکات، به لکو من خودی

دادوهرەکان بەو تەوانبار دەکەم کە ئێوە سوکایەتیتان بە من کردووە و لەبەرامبەر ئەم کارەشتاندا سزاتان نادەم بەئکو زۆر حەز دەکەم لەگەڵتاندا پابوویم، چونکە ئێوە بەپیاوگەلیکی بەهێز دینە بەرچاوم، چونکە ژيانیکی خوشتان هەبوو و خواردنیکى باشیشتان خواردووە، لەبەرئەو هەچ کاتێک کاهین و پاسەوانە شەوگەرەکان برسێتیا نەچەشتوو، بەلام هەریەک لەئێوە لەبەرامبەر ئەوێ لەگەڵ مندا پادەبووین، دەبێت بەردیکم بۆ بهێنین، لەبەرئەو بپوون و دیواری پەرستگا و مالى دادوهرەکانم بۆ وێران بکەن، چونکە لەمالی داوهر و پەرستگاکاندا لەهەموو شوێنیکى تر بەردى زیاترى تیدا بەکار هێنراوە.

پاسەوانەکانیش کە ئەرکیان ئەو بوو نەهێلن هەچ کەسێک مالى کەسانی تر وێران بکەن، خویان هێرشیان کردە سەر دیواری پەرستگا و مالى دادوهرەکان و بەردى ماله‌کانیان هەلکەندن و هینایان بۆ "باکتامون" و ئەویش بەئینی خوی لەگەڵیاندا هینایە جی و لەگەڵ هەمویاندا پاییبارد.

ئەوکات بۆ بەدەست هینانی بەرد پوشتە سۆزانیخانەکان و لەگەڵ ئەو پیاوانەى کە لەو سۆزانیخانەدا بوون پایدەبواردو لەبەرامبەر ئەم پابواردنەدا داواى بەردى لیکردن و هەموجاریکیش بەشیوەیه‌کى تەواو خوێی پى دەناساندن، بۆئەوێ ئەو پیاوهرى بەردى بۆ دەهینا بزانیئت کە ئەو شازادە خانم "باکتامون" ی هاوسەرى "هورم هب" ی فرماندەى لەشکرى میسرە.

بەلام دەبێت ئەوێش بلیم کە هەر پوژیک شازادە خانم لەکوێشکى زێڕین نەپوشتایەتە دەرەو، هەچ کەسێک پەفتاریکی ناشایست و پێچەوانەى کەسایەتى لى نەدەبینى کە لەخوی بنوینیت، هەرەها ئەو کاتانەش کە لە "کوێشکى زێڕین" بۆئەنجامدانى هەندیک کارى تایبەت بەخوی سواری کەژاوەکەى دەبوو و دەپوشتە دەرەو، ئەوندە کەسایەتیه‌کى بەهێز و پایەدارى هەبوو کە هەچ کەسێک نەیدەتوانى داواى ئەوێ لى بکات لەگەڵیدا پابووینیت، چونکە ژنانى کەسە مەزن و شازادە خانمەکان، لەبەرئەوێ ناچارن بۆ دابینکردنى بژووى ژيانیان لەشیان بفروشن، بۆیه لەهەركاتێکدا خویان بیانەوێت دەتوانن کۆتایى بەهەراچ فروشى خویان بهێنن و کاتیکیش خەلکى دەبینن شازادە خانمێک خوی هەراچ دەکات، سوکایەتى پیناکەن. چونکە لەدلى خویاندا وا لیکى دەدەنەوێ ژنیکی دەولەمەند و پەسەن دەبێت لەبەر

هۆکارو بهرژوهه ندىك كه نه وان نه قلیان پینی ناشکیئت خوئی هه پراج بکات و به دلدنیاییه وه جیاوازه له گه ل ژنی سۆزانیخانه کان که له بهر تیکه نانیک خوئی ده خاته بهردهستی هه موو پیاویک وه.

به هه رحال چۆنایه تی کارکردنه کان یه کیکه و له ههردوو حاله ته که دا ژن خوئی هه پراج فروش ده کات، ئیتر بۆ دابینکردنی تیکه نانیک بیئت یان به ئاره زوی خوئی بیئت یان له پیناو تۆله سه ندنه وهی هاوسه ریکی وه "هورم هب" بیئت.

هه تا له م جیهانه دا ژن و میرد هه بیئت، ژنگه لیک هه ن که خویان هه پراج فروش ده کهن، به کورتیه که یه کیکیان له پیناو تیکه یه ک نان و نه ویتریان خوئی هه پراج فروش ده کات و یه کیکی تر له پیناو به ده ست هیئانی پارچه گه وه ریك و چواره میشیان بۆ به ده ست هیئانی مال و نوکهر و کیلگه و پینجه میشیان له پری حه زو ئاره زوه وه له گه ل پیاویکدا راده بویریئت، به لام له نیوان ئه مانه دا ئه وهی له هه مویان هه ژارتره زیاتر سوکایه تی پیده کریئت و خه لکی هه میشه بۆ ئه و ژنانه ی که ده و له مه ندن بیانو و هۆکاریکیان بۆ ده دۆزنه وه و ئه وه یش ئه گهر شازاده خانم بیئت سه ره پای ئه وهی خوئی هه پراج فروشیش بکات، له سوکایه تی کردنی خه لکی پاریزراو ده بیئت.

هه موو ئه وانیه ی له "کۆشکی زیڕین" دان ده زانن که شازاده خانم "باکتامون" به ردی ماله که ی خوئی له کوپوه به ده ست ده هیئیت.

ژنانی نیشته جیی "کۆشکی زیڕین" کاتیك ده هاتن بۆ ئه وهی ته ماشای ماله که ی "باکتامون" بکه ن، ئه و به ردانه ی که له وماله دا به کار هاتبوو ده ژمارد و دهنگی سه رسوپمانیان لی بهرز ده بویه وه و ده یانوت: ئایا ده توانی باوه پ به وه بکه یت که ژنیک به ژماره ی ئه و به ردانه له گه ل پیاواندا پایبوارد بیئت، به لام هه یج یه ک له م ژنانه نه یانویرا ئه م بابته به خودی "باکتامون" بلین.

بگه "نامی" فیرعونه ی میسریش کاتیك ئاگاداری ئه و بابته بوو، له باتی ئه وهی توپه ببیئت، خو شحال بوو، له بهر ئه وهی رقه به رایه تی له گه ل "هورم هب" دا هه بوو و ده یزانی که ئه و پیاوه هه رکاتیك به سه رکه وتووی له سواریاوه بگه ریته وه و شکست به "هاتی" هکان به یئیت، چیت ئه و له فیرعونه ی میسری لاده بریئت.

هه ره به ره ئه وه ش خو شحالی خوئی ده رده پری که "باکتامون" به شیویه که "هورم هب" ی له بهرچاو خه لکیدا به دنا و کردوه که ئه گهر ئه و پیاوه دوا ی گه رانه وهی له سواریا

بیه‌وێت ئەو لەفەرمانپەرەوایی میسر بەرکەنار بکات، ئەویش بەشیوەیەك باسی پرسواییەکانی دەکات کە وەك کەسیکی دڕندە ی لێ بێت. بەلام "هورم هب" لەسوریا دا سەرقالی جەنگ بوو و توانی شاری "سیدون" و "ئزمیر" و "بیبیلوس" لەژێردەستی "هاتی" یەکان داگیربکات و لەو ولاتەشەو دەستکەوتگەلیکی زۆری ناردەوێ بۆ میسر، هەرۆه‌ها دیاریگەلیکی بەه‌اداریشی نارد بۆ ژنەکە ی، لە "تبس" یشتا هەموویان دەیانزانای کە لەکۆشکی زێڕیندا چی پوودەدات، بەلام هیچ کەسیک ئەم پوداوانە ی لەپێی نامەوێ نەدەگەیان بە "هورم هب"، بگرە ئەو کەسانە ی کە لەلایەن "هورم هب" وە هەلبژێردرابون بۆئەوێ لە "تبس" دا پارێزگار لەبەرژەوێندیەکانی بکەن، ئەم هەوالەیان نەدەنارد بۆ "هورم هب" و دەیانوت ئەو پەوشە ی کە "باکتامون" گرتوێتە بەر کیشمەکیشیکی هاوسەریه و ئەگەر ئێمە دەستمان بخەینە نیوان بەردی ناشەوێ، بەدلتیاییه‌وێ زۆر باشتره‌ لەوێ خۆمان بخەینە نیو ئەم کیشە خێزانیه‌وێ.

بەمشێوەیە "هورم هب" بەتەواوی بێئاگابوو لەپەرەفتارەکانی "باکتامون" و لەو باوەرپەدام ئەم بابەتە لەبەرژەوێندی میسر دا، چونکە ئەگەر "هورم هب" ناگاداری ئەم بابەتە بوایه‌ نەیدەتوانی بەخەیاڵیکی ئاسودەوێ لەسوریا دا سەرقالی کاره‌ سەربازیه‌کانی بێت.

من لەمیژوی قوناخی ئەم بەسەرھاتانە دا، لەبارە ی فەرمانپەرەوایی "ئامی" لەمیسر و پەرەفتاری شازادە خانم "باکتامون" لە "تبس" دا زۆر دوام، بەلام بەهیچ شیوەیەك باسی خۆم نەکرد، هۆکارەکەشی دەگەرێتەوێ بۆئەوێ هیچ شتیکی سەرنج پراکیشم لەبارە ی ژیا نی خۆمەوێ شک نەدەبرد بۆئەوێ بۆتانی بگێرمەوێ.

چیتەر پووباری ژیا نەم وەك جارێ هەلچون و داچونی نەبوو و مەنگ ئاسا و لەسەرخۆ دەپۆشت و لەهەردوو کەناری پووبارەکە دا گۆماوی دروست دەکرد.

بەشى پەنجا و چوارەم

ئەندىشەگانم

من لەشارى "تبس" لەو مالىەى كە "موتى" بەو كانزايانەى كە "كاپتا" بۆى ناردبوو نۆژەنى كردبويهو دەژيام و حەزم نەدەكرد ئەو مالىە بەجى بەيلىم. پىكانم زۆر بەجيهاندا گەراوه بۆيه هەست بەماندويهتى دەكات و چارەكانىشم ئەوەندە دزیوى و سوکايەتى و ناشیرینی بینيوه كە چیتەر نایەوئیت چاوى بەو جۆره دیمەنانە بکەوئیت. دلێشم بەپراڤەیهك لەخۆویستی و تەماعی مروقەکان بیزار بووه كە نەمدەویست ببمەوه هاوبەشى خۆپەسەندى و تەماعیەکانیان.

هەرلەبەرئەوێش دور لەخەلکی لەو مالىەدا دەژيام و چیتەر پێم نەدەدا كەسە نەخۆشەكان لەبەرامبەر زیڕ و زیو دا بیڤ بۆ لام. بۆئەوهى چارەسەریان بکەم و تەنها هەندیکات پێم دەدا بەدراوسى و ئەو كەسە هەژارانەى كە نەیاندهتوانى نرخى چارەسەریەکانیان بدەن بیڤه مالىەكەمەوه بۆئەوهى چارەسەریان بکەم.

من لەو مالىەدا هەسیړیکم دروست کردبوو، چەند ماسیەکی پەنگاوپەنگیشم خستبووه ناو هەسیړەكەوه، لەبەرئەوهى ئەو درەختانە لەپراڤردودا بەهۆى ئاگرەوه سوتیڤرابوون دوبارە سەوز بونەتەوه-چونکە پێشکەکانیان هچى پى نەهاتبوو- و لەژێر سیڤەری ئەو درەختانە و لەکەنار ئەو هەسیړە ئاوهدا دادەنیشتم و تەماشای جۆلەى ماسیەگانم دەکرد و گویم دەگرت لە سەپەى گویدریژ و گالەگالى ئەو منداڵانەى كە یاریان دەکرد.

"موتى" زۆر بەجوانی پەرسیتارى لى دەکردم و خواردنگەلیكى خوشى بۆ لێدەنام، بەلام من وەكو پراڤردوو چیتەم لەخواردن وەرئەدەگرت، بەلكو ئەو كرادار و پەفتارە

دژیوانه ی له پابردوودا نه نجام دابون بهیر دهینایه وه، چاوه کانی فیرعه ون "ئه خناتون" م دهینایه وه یاد له کاتی مهرگدا، ئه وکاته ی کاسه زههره که ی له دهستم وهرگرت و خواردیه وه، ههروه ها بهژن و بالای لاو و دم به بزه و خوشحالی "شوباتو" ی شازاده ی "هاتی" م دهینایه وه بهرچاوم که ئه ویش به دهستی من ژههری نوشی.

کرداره ناشیرینه کان ئه وهنده له بهرچاوم دوباره ده بویه وه که چیت بگره خۆم له چاره سههرکردنی دراوسی و کهسه هه ژاره کانیش ده پاراست، چونکه ده مزانی که دهسته کانم نه فرهت لیکراون، له بهرئه وه ی له باتی ئه وه ی ببیتته ی مایه ی ته ندروستی خه لکی، ده بیتته هو ی مهرگیان.

هه ندیکات، له کاتی دانیشتن له پال هه سیری ماله کهم و ته ماشا کردنی ماسیه کاند، ئاره زوی ئه وه م ده کرد منیش وه ئه وان له ناو ئاودا بژیا یه م، چونکه له وکاته دا ناچار نه ده بوم هه وای ئالوده به تاوانه کانی سه رزه و ی هه لمژم.

هه ندیکاتیش له گه ل پۆحمدا ده دوام و ده موت: بۆچی له بهر ئه و کارانه ی که له پابردوودا نه نجامت داو نه داخ و په شیما نی؟ تۆ ه یچ تاوانیکت نه کردوه، چونکه کرداره کانی تۆ به شیکه له کرداره کانی ژیا ن و ئه م جیهانه و له م جیهانه شدا چاکه و به زه یی ه یچ و اتا و راستیه که له خۆ ناگریت و ئه وه ی له م جیهانه دا راست و بهرجه سته کراوه "ته ماعی و بیبه زه یی و خواسته سیکیسه کان و سته م" ه و یاسا کانی ژیا نیشت له سه ر بنه مای سته م و ته ماعی و بیبه زه یی و ئاره زووه سیکیسه کان بنیا ت نراوه و مه حاله که سی که بتوانیت به پیچه وانه ی ئه م یاسا په هایانه په فتار بکات، ئه و که سانه ش که خویان به که سیکی خاوه ن به زه یی و میهره بان و مرو ف دۆست پیشان ده دن، درۆ ده که ن، چونکه ته نها مه به ستیا ن ئه وه یه له مرییه وه خه لکی فریو بدن، بۆئه وه ی بتوا ن باشتر سته میان لی بکه ن و ته ماعی خویان دامرکینه وه و کاره سیکیسه کانیان به جوانی نه نجام بدن. ئه گه ر باوه ریش نا که ی ت سینه یان له ت بکه و دلیان ده ربه یینه و ته ماشای بکه بۆئه وه ی بزانی کوره ی دلیان چ ناگریکی تو په یی و ته ماعی و کاره سیکیسه کانی تیدا ناخینه راوه.

ئه گه ر ناشته ویت سینه یان له ت بکه ی ت بۆئه وه ی ته ماشای دلیان بکه ی ت، ئه و ئه و په فتارو کردارانه له خۆت بنوینه که پیچه وانه ی بهرزه وه ندی و ئاره زوی سیکیسه کانیان

بىت، بۇئەۋەى بزانى بەچ شىۋەيەك ھەۋلى لەناۋېردنت دەدەن، چۈنكە تۇ وىراۋتە بەرەستىكى بچوك لەسەر پىت تەماعى و ئارەزوۋە سىكسىيەكانىدا دروست بكەيت؟ "سىنۋە" تۇ بىھودە چاۋەپى ئەۋە دەكەيت كە مۇۋە لەۋە باشتر خۇى بنوئىت كە خودايان ھىناۋىناۋتە بون، چۈنكە خودايان مۇۋىيان لەپىناۋ تۈپەيى و كىنە و كارە سىكسىيەكاندا ھىناۋەتە بون و مەھالە گۇپانكارى لەسروشتى مۇۋدا دروست بىت.

"سىنۋە" تۇ بىھودە چاۋەپى ئەۋە دەكەيت كە بەتپەربونى كات و تىپەربونى دە كەرتى دە كەپەتتى دەيان سال بىتە ھۇى ئەۋەى چاكسازى لەجۇرى مۇۋدا دروست بكات.

تۇ بىھودە چاۋەپى ئەۋە دەكەيت كە جەنگ و برسەتتى و تاعون و ئاگر و كوشت و كوشتار، بىتە ئەزموئىكى باش بۇ مۇۋە و بەۋ ھۇيەۋە چاكسازى لەخۇيدا دروست بكات.

ئەم ئەزموئانە ۋەك جۇرىكى نوئى و ھاۋشىۋەى ژەھرەكانى ترە كە بېرېژىتە سەر ئەۋ ژەھرە كۆنەى كە كراۋەتە ناۋ كاسەيەكەرە و لەباتى ئەۋەى كارىگەرى ژەھرەكەى تر لەناۋ ببات بەھىزتر و كوشندەترى دەكات، بۇيە جەنگ و تاعون و كوشت و كوشتار و سوتاندن و تالانى، جۇرى مۇۋە خراپتر و دغەزتر و تەماعتر و شەرۋالپستر دەكات.

"سىنۋە" تۇش ۋەك ئەۋانى تر مۇۋىت، گەرچى خۇىنى خودايان لەشارەگى خۇىنبەرەكانتدا دەرۋىشەىت، بەلام شىۋەى مۇۋىكت ھەيە و ۋەك ئەۋان لەگۇشت و خۇىن دروست كراۋى، بۇيە ۋانەزانى كە تۈپەيى و كىنە و ئارەزۋى سىكسى لەتۇدا نەبىت.

تۇ چاۋەپى ئەۋە مەكە كە مۇۋىكى باش بدۇزىتەۋە، چۈنكە مەھالە مۇۋىكى باش لەم جىھانەدا بونى ھەبىت، چۈنكە خودايان سىروشتى ئەۋيان بەتۈپەيى و كىنە و تەماعى و ئارەزوۋە سىكسىيەكانەۋە ھىناۋەتە بون و تەنھا كاتىك مۇۋە دەرۋىت و لاشەكەى دەبەن بۇمالى ژيان بۇئەۋەى مۇمىيەى بكەن چاك دەبىت. ھەر لەبەرئەۋەش مۇۋىكى چاك لەم جىھانەدا بونى نايىت، مەگەر ئەۋەى بمرىت، چۈنكە جگە لەمەرگ ھىچ شتىكى تر ناتوانىت بەسەر كىنە و تۈپەيى و شەھەتدا زال بىت.

"سینۆه" ئەو پاستیەش بزانە کە زانستی جوړی مروڤ چاکسازی له جوړی مروڤدا ناکات، بەلکو تەماعت و بیبەزەیی تر و شەرۆالپیستی دەکات و ئەو کەسە "زانا" یە دە کەرەتی دە کەرەتی دە بەتەماعتە لە مروڤیک کە هەلگری هیچ زانستیک نیە و بەهەمان ئەو پێژەییەش لە پیاوی نەزان زیاتر هەلگری کینە و ئارەزووی سیکیسیە.

"سینۆه" تۆ ئەگەر "دانا" نەبویەت دوچاری ئەم کارەسات و تاوانانە نەدەبویت کە بەدریژایی ژيانت ئەنجامت داوہ.... هەزارا کەس، بەهۆی ئەم زانستەیی تۆوہ لەبرسیەتی و نەخۆشیدا مردن یان بەهۆی چەکەوہ بەکوشت دران یان بون بەژیر گالیسکە جەنگیەکانوہ و گیانیان لەدەست دا، یان لەپێگا بیابانیەکاندا لەماندوویەتی و برسیەتی و تینویەتیاندا گیانیان لەدەست دا.

ئەو پیاوی تاوانبار ئەگەر تۆ "زانا" نەبویتایە، منداڵەکان لەسکی دایکیاندا نەدەمردن و تیلل نەدەکەوت لەپشتی کۆیلەکانوہو هەزاران ژن لەپێی سەربازە خوینمژەکانوہ دەستدریژیان نەدەکرایە سەر و هەزاران پیاو نەدەبونە کۆیلە و ستم بەسەر دادپەرەوهری و فیل و ساختەکاریش بەسەر راستیدا سەرنەدەکەوت و لەمروڤشدا دزەکان فەرمانرەواییان بەسەر جیهاندا نەدەکرد.

تۆ بویت کە بە "زەهر" فیرەون "ئەخناتون" ت لەناو برد، فیرەونیک کە خوازیاری ناشتی و یەکسانی بوو لەناوت بردوہروازەیی جیهانت بەپوی خوینمژو شەرۆالپیس و دزدا کردوہ.

هەزاران کەس کە پەنگی پنیستیان جیاواز بوو لەپەنگی پیستی تۆ بەهۆی ئەم زانستەیی تۆوہ مردن و هەزارا کەس کە نەیان دەتوانی بەزمانی تۆ قسە بکەن، وەک ئەوانی تر بێتاوان گیانیان لەدەستدا و تۆش بەپررسیاری مەرگی ئەوانیت. تەنھا تۆ بەپررسی مەرگی ئەوانیت، هەر لەبەرئەوہش دەنگە دەنگ و نالە و گریان و فرمیسی ئەوان، ناھیلنیت شەو خەوت لی بکەویت و چیژ لەخواردن وەرگریت.

ئەو پوژەیی لەگەڵ دل و پوڤمدا گفتوگۆم دەکرد دل و پوڤم لەوہلامدا پیی وتم: "سینۆه" تاوانەکانت شایستەیی لیبوردن نیە و ئیمەش تا ئەوپوژەیی تۆ زیندویت، ناھیلن بگرە بۆ شەوکیش بێت بەئاسودەیی سەر بنییتەوہ و بخەویت، لەبەرئەوہی تۆ کەسیکی "دانا" بویت و دەتزانای چی دەکەیت و دەست لەچ کاریکەوہ دەدەیت، لەبەرئەوہش تاوان و بەپررسیاریەتیەکانی تۆ زۆر مەزن و شایستەیی لیبوردن نیە.

ئەوکات منیش جلهکانی خۆم دپری و هاوارم کرد، نەفرەت لەم زانستە، نەفرەت لەو پۆژەیی لەدایک بوم. نەفرەت لەم دەستانەش کە دوچاری ئەو هەموو تاوانانە بوو و نەفرەت لەچاوەکانیشم، کە ئەو هەموو کارەساتانەیی من ئەنجام داوێ بینووە..... ترانزوی "ئوزیریس"⁵² "م بۆ بهێنن بۆئەوێ دلی تاوانبارم کێشانه بکات و پێی بلین کە چل مەیمونە کە پای خۆیان لەسەر ئەم کێشانەییە بخەنە پوو، چونکە تەنها ئەوان دەتوانن بلین کە نایا من دوچاری هیچ تاوانیک بوم یان نە.

بەهۆی ئەو هاوارانەیی کە لێم بەرز بویەو "مۆتی" لەچێشتخانە کە هاتە دەرەو و منی لەسەر جینگە خەوێ کەم ڕاکشان و شتیکی کولای تال و پارچە قوماشیکی تەپری خستە سەر نیوچەوانم، بەلام هیۆرکەرەوێ دەرخوارد دام و کاتی ک دەمویست لەجینگە کەم هەستە سەرپێ و بڕۆمە حەوشەیی مالهە کەمەو، پێی لیگرت و وتی: ئەم کارە مەکە، چونکە ناییت خۆر بدات لەسەرت.

من بۆماوەیە کە نەخۆش بوم و لەبەر خۆمەو و پێنەم دەکرد، هەندیکاتی ش دەرباری "ئوزیریس" و ترانزوە کە دەوام و هەندیکاتی ش باسی "مریت" و "تەوت" م دەکرد. دواي ئەوێ لەو نەخۆشیەم چاک بومەو چیتەر باسی "ئوزیریس" و "مریت" و تەوت" م نەدەکرد، بەلام لەهەمان کاتدا نەمدەتوانی فەرماویشیان بکەم، لەبەر ئەوێ "تەوت" کوپی من بوو "مریت" ییش دایکی بوو.

من دەزانم ئەو دوانە لەبەر ئەوێ مردن بۆئەوێ من تەنها بم، چونکە ئەگەر ئەو دوانە نەمردایەن، من تەنها نەدەبوم و خۆشبەختیش دەبوم، بەلام خودایان منیان بۆ ژیان بەتەنها دروست کردووە و هەر لەبەر ئەوێش لەو شەوێ لەدایک بوم، منیان خستە ناو سەبەتەییە کەو و دامیان بە دەم ئاوی پوباری "نیل" هەو. بەلام سەرەپای ئەوێش من باسی کوپە کەم و دایکی و هەروەها ئەو کارانەیی کە لەرابردوودا ئەنجام داو بۆ هیچ کەسێک نەکرد، بۆیە هیچ کاتی ک کارەکانی رابردوم فەرماویش نەدەکرد. دواجار پۆژیکیان جلیکی هەژاریم لەبەر کرد و لەمال چۆمە دەرەو و شەویش نەگەرماوە بۆمال.

⁵² ئوزیریس: "پەکیکە لەخودا کۆنەکانی میسر کە بەترازوو، دلی مروفی کێشانه دەکرد، بۆئەوێ بزانیت کێشی چەنیکە، بەواتا تا چ رادەییە ک چاکە و تا چ رادەییە ک خراپە کردووە و ئەوکات چل "مەیمون" پای خۆیان لەسەر دلی ئەو کەسە ددا..... بیروباوەری کێشانهی چاکە و خراپە لەمیسردووە گواسترایەو بۆ هەندیک ولاتی تر.

دوای ئەوێ لەمال دەرجوم پۆشتم بۆ لەنگەرگا و لەوێ دەستم کرد بەکۆلبەری کردن و زۆر بەزویی پشتم بەهۆی هەلگرتنی ئەو بارە قورسانەووە بریندار بوو و کەمەریشم نازاری تێکەوت.

کاتیکی برسیەتی زۆری بۆ دەهینام دەپۆشتم بۆ بازاری سەوزی فرۆشەکان و بەخواردنی سەوزیە خراپ و بیکەلکەکان کە لەو بازارەدا فرییان دەدا سکی خۆم تێر دەکرد.

کاتیکیش پەیم بەو بەرد کە چیت ناتوانم کۆلبەری بکەم، پۆشتم بۆ لای ناسنگەرێک و بەتەکاندانی هەواکێشی کورەکی تا ئەو کاتەی برینەکانی پشتم نەما و بەتەواوی چاک بویەو و نازاری کەمەرم نەما لای ئەو کارم کرد.

بەههزار و نۆکەر و کرێکارەکانم دەوت کە هیچ جیاوازیەکی لەنیوان مڕۆڤەکاندا نیە، لەبەرئەوێ هەموویان بەپوتی لەدایک بون، نابیت هیچ کەسیک لەپۆی پەنگی پیست یان زمان و شیوازی قسەکردن یان لەپۆی جل و گەوهەرەکانیانەووە بپاریان لەسەر بدەین، بەلکو تەنها دەبیت لەپۆی دلی مڕۆڤەووە هەلسەنگاندن و پیناسەیی هەموو کەسیک بکریت، بەم شیوەیەش پیاویکی چاک لە پیاویکی خراپ و پیاویکی دادپەرور لەپیاویکی ستەمکار باشتەر. بەلام نۆکەر و کرێکارەکان پیم پێدەکەنین و دەیانوت "سینۆهه" تۆ شیت بویت، چونکە تا ئەو کاتەی مڕۆڤە شیت نەبیت، لەکاتیکیدا کە دەتوانیت بخوینیت و بنوسیت، وەک نۆکەر و کرێکارەکان کرێکاری ناکات یان ئەو تەواوانیکت کردوو و دەیانەوینت لەبەرامبەر ئەم تەواوەتە دەستگیریت بکەن و بەسزای خۆت بگەیهنن، هەرلەبەرئەوێش هاتووت بۆ ئێرە بۆئەوێ خۆت لەنیو ئیمەدا بشاریتەو، یان گریمانەییەکی تر لەئارادەییە کە زۆر لەتۆووە نزیکە، ئەویش ئەوێە کە تۆ لایەنگری "ئاتون"یت، چونکە ئەم قسانەت ئەو دەسەلمینن کە تۆ باوەرپێکی تەواوت بە "ئاتون"ە، لەکاتیکیدا دەزانی هیچکاتیک نابیت ناوی "ئاتون" بەینیتە زمان، ئیمە دەتوانین تۆ پیشانی کاربەدەستان بدەین بۆئەوێ دەستگیرت بکەن و لەکانە کازاگاندا بیگاریت پی بکەن، بەلام ئەم کارە ناکەین، چونکە تۆ بەم قسانەت

خوشیمان پیده به خشیت و له "دهلقه"⁵² ښک زیاتر ده مانهینیته پیکه نین، به لام به مرجیک نه لیت که په نگی پیستی که سهکان نابیته هو ی جیاوازی مروقه کان، چونکه تو بهم قسانهت سوکایه تیه کی مهن به نیمه ده کیت، له بهرنه وهی ده ته ویت بلیت که نیمه له گهل په شپیس ته کاندایه کسانین، له کاتیکدا، بیگومان په شپیس ته کان له نیمه رسواترن و نیمه که خه لکی میسرین شانازی به ووه ده کین که په نگی کی کراوه مان هیه و شانازی به رابردوی خو مانه وه ده کین و هیوامان به ناینده هیه، چونکه ده زانین له جیهاندا نه ته وهیه که له ته وهی میسر مه زتر نیه و نابیت، تا جیهانیش بهوشیویه بمینیت هیچ که سیك ناتوانیت کوشکگه لیکی وهک "قوچه کیه کان" دروست بکات و وهک نیمه مردووه کان به شیویه که مؤمیا بکن که به زیندوی و جاویدانی بمیننه وه، هه موویان دهمرن و له ناو ده چن، به لام نه ته وهی میسر ده مینیته وه، له بهرنه وهی نیمه شتگه لیکنان هیناوه ته بون که به هیچ شیویه که له ناو ناچیت.

له بهرنه وهی نیمه نامانه ویت تو نیمه له گهل که سانی تردا به یه کسان له قه له م بدهیت، نه گهر ده ته ویت له نیو نیمه دا بریت، ده بیت نه وه په سهند بکیت که نه ته وهی میسر به رجه سته ترین نه ته وهی نه م جیهانه یه.

منیش پیم ده وتن: که به دبختی نیوش له ووه سه رچاوه ده گریت که نه ته وهیه که له نه ته وهیه کی تر مه زتر و به رجه سته تر و چینیک له له چینیک تر والا تر بزنان، تا نه وکاته ی که سیك یان نه ته وهیه که خوی به پی شنه نگی که سانی تر بزانت، به هیچ

⁵³ دهلقه: وشه یه کی فارسیه و بهواتای "مهرج" عهرمی دیت، که سابه تیه که که به شیویه کی سه بر و پیکه ناوی خوی دمه رازنیته وه و رفته ارگه لیک له خوی دمنونیت که خه لکی چواردوری ده مینیته پیکه نین، من لیردا وهک وهرگیر پیم باشه نه م ناوه فارسیه به کار به نیم تا ناوه عهرمی به کی چونکه نه ته وهی فارسی زمانه کان سه رچای له وهی سه رچاوهی نه زایمان ده گه رپیته وه بو نه زادی "ناری"، پیم وایه نه ته وهی فارسی زمان و کورد زمان له رجه له کدا یه که نه ته وون چونکه گهر بگه رپینه وه بو زمانی رجه له کی فارسی دمینین بی له زمانی عهرمی و فهرنسی و تورکی که ناو پته ی زمانه کی بووه، نه وهی ده مینیته وه وشه و زمانی "په هله و" مکانه که زمانی "ماد" مکانی بابا پیرانی نیمه بون، بیگومان به کیکش له پیناسه و رجه له کی ولاتیک زمانه و زور که لتور و فهره نگی تری هاو به شمان هیه که ده پسه لیت نیمه له سه رده مانیکدا یه که نه ته وه بوین و جاریکیان هاو رپیه کی نه مریکا پیم وتی باسی کورد بو نیرانیه کی دانیشتوی نه مریکا دکرده، نه و پیاوش وتی تو چی ده لیت زمانی کوردی دایکی زمانی نیمه یه.... وهرگیر

شیوھەیک زنجیر بۆ بەستنی دەست و پێی کەسانی بێدەرەتان و لاواز و تێلا بۆ کورتانی پشتی ھەژاران و کریکاران و نۆکەران، لەناو ناچیت.

لەبەرئەو ھە پوژیک کەسیک دەلیت: لەبەرئەو ھە من کوری خوداکانم، خۆم بەپیشەنگی ئەوانیتر دەزانم پوژیکی تر ھەندیک کەسیش دەلێن: لەبەرئەو ھە ئیمە زێر و زیومان ھەبە، خۆمان بەپیشەنگی کەسانی تر دەزانین و پوژیکی تریش دەستەبەکی تر پەیدا دەبن و دەلێن لەبەرئەو ھە ئیمە لەمەزنترین قوتابخانە ی میسر"مالی ژیان"خویندەمان تەواو کردوو و بۆینەتە کەسیکی دانا و پسپۆر، خۆمان بەپیشەنگی کەسانی تر دەزانین، بەلام مەبەستی تەواوی ئەم جۆرە کەسانە، ھەر ھە مەبەستی تەواوی ئەو کەسانە ی کە تا کۆتایی جیھان بەھۆی پەسەنی خێزانی یان درێژی ریش یان بەھۆی ئەو ھە خویندەیان لە قوتابخانەیکە مەزندا تەواو کردوو و خۆیان لەکەسانی تر بەمەزنتر دەزانن ئەو ھە کە بەردەوام بکێشن بەنیوچاوی کەسانی تردا و بەتێلاکاری پشتیان بریندار بکەن و ھە چوارپێکان ھانی کارکردنیان بدەن و دەرئەنجامی کاری ئەوانیش ئەو ھە بەخۆپای لەبەرئەو ھە تیکەیکە نان و پێکیک ناوچۆیان پێ بدەن کاریان بۆ بکەن.

تا ئەو پوژە کەسیک یان نەتەو ھەیک دەلیت من لەوانی تر پیشەنگتر و پەسەنتەر، کوشت و کوشتار لەناو ناچیت و دالەکەر خۆرە و کەمتیارەکانیش تێر لەلاشە ی کوژراوەکان ناخۆن.

بۆیە دەبێت مەروە لەپێی دلیو ھەئەسەنگین، ئەگەر دەتوانی بزانن بۆچی خەلکی لەبەرئەو ھە یەکترا یەکسان و یەکیک ھێچ تاییبەتەندیەکی لەوانی تر زیاتر نیە ئەو ھە کە لەکاتی بەدبەختی و بەتاییبەت لەو کاتانە ی کە نەخۆش دەکەون و نازار دەکێشن ھەئەسەنگین، بۆئەو ھە بزانن ھەمویان بەیە ک شیو ھەئەلێن و ئەو فرمیسکە ی لەچاوی ھەمویان دەچکێتە خوارو ھە یە ک جۆرە، بەواتا فرمیسکی ھەمویان سوێراو ھە فرمیسکی چاوی سپی پیستیکی جیاوازی لەگەڵ فرمیسکی چاوی پەشیستیکیدا نیە.

ئەو کەسانە ی گۆیان لەم قسانە ی من بوو قاقا پێدەکەنین و دەیانوت "سینوھە" بێگومان تۆ شیتیت، چونکە تەنھا کەسیکی شیت بەوشیو ھە بیر دەکاتو ھە کە مەروەیک نابیت خۆی بەپیشەنگی ئەوانتر بزانیت، چونکە ئەگەر کەسیک بەھۆی شتیکەو ھە خۆی

بەپېشەنگى كەسانى تر نەزانىت، ناتوانىت بژىت، بگرە ھەژارتىن و بىدەرەتاتىن كەس بەھۆى شتىكەو خۆى بەپېشەنگى ئەوانىتر دەزانىت و ھەر بەھۆى ئەوشتەو بەدلگەرمىيەكەو لەژانىاندا بەردەوام دەبن.

ئەوانەى حەسىر دەچنن، شانازى بەووە دەكەن كە پەنجەكانيان لەپەنجەى كەسانى تر شايستەترو لىھاتووترە و كەسىكى ترىش لەبەرئەو شانازى بەخۆیەو دەكات كەشانىكى پان و بەرجەستەى ھەيە. كەسىكىش كە كارى دوپوييە، شانازى بە نازايەتى و فيللەكانى خۆیەو دەكات ھەرەھا ئەو دادووەرى كە سزای دزىك دەدات، شانازى بەووە دەكات كە كەسىكى دادپەرورە و پزىشك شانازى بەووە دەكات كە كەسىكى دانايە، كەسىكى پارەپەرستىش، شانازى بەپارەپىسى خۆیەو دەكات و ئەو كەسەش كە وىلخەرچە خۆى بەخۆشەخت دەزانىت، لەبەرئەو پېشەنگى كەسانى ترە، چونكە دەتوانىت وىلخەرچى بكات. ژنىكىش بەھۆى پاكىزەيىيەو خۆى بەپېشەنگى كەسانى تر دەزانىت و ئەو ژنەش كە لەشفرۆشى دەكات، لەبەرئەو دەتوانىت لەگەل ھەموو پياويكدا رابويىرىت، خۆى بەپېشەنگى ژنەكانى تر دەزانىت.

ئىمەش كە كرىكار و نۆكەرىن خۇمان لەتۆ"سىنۆھە"كە دەتوانىت بخوینىتەو و بنوسىت بەپېشەنگىتر دەزانىن، لەبەرئەو دلىيان كە لەتۆ نازاتر و فىلئازتىن، كەواتە ئەم ئەندىشە شىتەنە لەھزى خۆت پاك بكەرەو، بۆئەو مەرۆقە بتوانىت بەشىوہەك بژىت كە خۆى بەپېشەنگى ئەوانى تر بزانىت.

وتم: بەم شىوہەش دادپەرورەى لە ستەم باشترە.

بۆجاریكى تر كرىكار و نۆكەرەكان قاقا دەستيان كەردەو بەپىكەنىن و وتیان: "سىنۆھە"تۆ بەرادەيەك سادەيت كە وا دەزانى لەشوينىكدا دەژىت كە مەرۆقى تىدا نەبىت، دادپەرورەى و ستەم شتىك نىيە كە بتوانىت لەيەك جىياكرىنەو و لەجىھاندا ھىچ دادوهرىك نىيە كە بتوانىت ستەم لەدادوهرى جىياكاتەو، بەلكو ئەوہى لەم جىھانەدا بونى ھەيە لاواز و بەھىزە.

ئىمە ئەگەر تۆلەى خۇمان لەخاوەندارىكى بىبەزەيى كەبەبەردەوامى نان و گوشت و ئاوجۆى ئىمە دەدزىت و ژن و مندالەكانمان برسى دەكات و بەبەردەوامى بەدار و قامچى پشتمان برىندار دەكات بكەينەو و بىكوژىن، بەبۆچونى خۇمان واھەست دەكەين كە دادپەرورەيمان ئەنجامداو، بەلام يەكسەر دەستگىرمان دەكەن و دەمانبەنە

لای دادوهریك و ئەویش فەرمانمان بۆ دەردەكات كە هەردوو گۆی و لوتمان بچن و سەرەوخوار بەداردا هەلمانواسن تا ئەوكاتەى گیانمان دەردەچیت، بەلام هەمان ئەو دادوهرى كە ئیمەى بەسزای كوشتنى خاوەندارى بیبەزەیی بەكوشت دەدات نامادە نیە خاوەندار بەسزای ئەو ستمەى كە لەبەرامبەر ئیمەدا كردویهتى بەسزای شایستەى خۆى بگەیهنیت، چونكە ئەو بەهیزە و ئیمە لاوازین.

منیش پیم وتن: دادوهر مافى خۆیهتى كە ئیوه بەسزای كوشتنى خاوەندارهكەتان بەكوشت بدات، چونكە كوشتنى كەسێك بەهەر ناوێشان و بۆ هەر مەبەستێك بیت، بەرسواترین و دزیوترین رەفتارى مڕۆف لەقەلم دەدریت.

ئەوانیش وتیان ئەگەر "هورم هب" ئەم قسانە لەدەمى تۆوه ببیستیت دەتئیریتە كانە كانزانەكان و لەوى بیگاریت پێدەكات، چونكە بەیوچونی "هورم هب" هیچ شانازیەك لەو مەزتر نیە كە مڕۆف بتوانیت سەربازە دوژمنەكانى لەگۆرەپانى جەنگدا بكوژیت، بەلام ئەگەر تۆ بتهویت چاكسازى لەجۆرى مڕۆفدا بكەیت و ستم لەناو ببەیت، لەباتى ئەوهى لەگەل ئیمەدا قسە بكەیت، باشتروایە برۆیتە لای كەسە دەولەمەندەكان و ئەم جۆرە قسانە لەلای دەولەمەند و دادوهرە میسریەكاندا بكەیت، چونكە ئەگەر ئیمە خراپیش بین، كەرەستەیهكى وامان بەدەستەوه نیە كە خراپەكارى و ستمكارىەكانمان ئەنجام بدەین، لەكاتێكدا ئەوان هەم كەسانىكى خراپن و هەم ستمەیش لەخەلكى دەكەن. بەلام ئاگات لەخۆت بیت لەبارەى فیرعەونەوه لەگەل دادوهر و دەولەمەندەكاندا نەدوویت، چونكە تۆبەوه تاوانباردەكەن كە لایەنگرى "ئاتون"یت و گۆی و لوتت بۆ دەبچن و دواى ئەوه دەتئیرنە كانە كانزاکانەوه بۆئەوهى بیگاریت پى بكەن.

سەرەپای ئەوهى كرێكار و نۆكەرەكان ترساندبو میان، بەلام من لەكاتى خۆیدا ئەو پاسپاردەو نامۆژگارێانەى ئەوانم جیبەجێكرد. لەكاتێكدا كە جلی هەژاریم لەبەردابوو، لەناو شارى "تبس"دا بەرێ كەوتم بۆئەوهى لەگەل دەولەمەندەكاندا بدویم و ئەم پەيامەى خۆم لە بازەرگانهكانەوه دەستپێكرد.

بەو كەسانەى خۆلیان تێكەلى ئارد دەكرد و بەخەلكیان دەفروشت، وت: ئەم كارە مەكەن چونكە تاوانە.

ئەو كەسانەش كە ئاشیان ھەبوو و لەناشەكانیاندا کاریان بەنۆكەرەكان دەکرد، بەلام دەمیان دەبستن، بۆئەو گەنمەكەیان نەخۆن دەوت: نابێت وەك ئازەل مامەلە لەگەڵ مروڤدا بكریت.

ھەروەھا پۆشتم بۆلای ئەو دادوەرانی كە سامانی ھەتیووەكانیان دەخوارد یان بەرتیلیان وەردەگرت و بپاری ئابەجییان لەبەرامبەر خەلكی بیتاواندا دەردەکرد، پێم وتن: دەست لەم كارە درێوانە بكێشنەو.

من پەییوەندیم بەتەواوی كەسە دەولەمەندو دەستەلاتدارەكانەو كردو سەزەنشتی ھەموشیانم كردوئەوانیش سەریان لەبستنی ئەم قسانەمدا سوڤ دەماو تەماشای جلەشپەكانی بەریان دەكردم و دەمیست كە بەھاوڤێكانی خۆیانیان دوت ئەم "سینۆھە"یە كە پیاویكی ھەژارە بیگومان سیخوڤی فیرعونە و فیرعون ئەوی ناردووە بۆئەوێ ئاگاداری بارودۆخ و بیروباوەڤی ئێمە بیت، ئەگینا كەسێك كە بەو پادەییە ھەژارە بیت، ناویریت ئەم جۆرە قسانە بەیئیتە زمان.

بەلام بەزوویی كاربەدەستان و وەجاخزادەكانی میسر پەییان بەو برد كە من سیخوڤی فیرعون نیم و ئەو منی پانەسپاردووە كە ئەم جۆرە قسانەیان بۆ بكەم، لەبەرئەو لەڤی نۆكەرەكانیانەو تیلاكاریان دەكردم و لەمالەكەیان دەریان دەكردم، دواي ئەوێ چەند جاریك بازركانەكان منیان بەجەستەییەكی بریندارەو لەشەقامەكانی "تبس"دا بینی پێیان وتم "سینۆھە"ئەگەر تۆ جاریكی تر بیت و بەو قسانەت تاوانبارمان بكەیت، كە خۆل تێكەلی ئارد دەكەین و سرکە تێكەلی شەراب دەكەین و گۆشتی بۆگەن دەفروشین و دەمی نۆكەرەكانمان دەبەستین بۆئەوێ گەنمەكەمان نەخۆن، ئەوا ئێمە بەتاوانی درۆ و ناكوکی نانەو و تێكدانی ئاسایشی شار دەڤۆینە لای دادوەری شار و سكالایەك دژت بەرز دەكەینەو.

كاتێك بینیم بانگەشەكانم بینسودن و ناتوانم ستەم لەناو ببەم و یەكسانی لەنیو خەلكیدا بەرقەرار بكەم، ھەروەھا كەسیكیش نەبوو كە ھەولێ كۆشتنم بدات، چونكە كۆشتنی من سود بەھیچ كەسێك ناگەییەنیت، بۆیە گەڤامەو بۆمال و لەژێر سیبەری درەختی پال ھەسیڤە ئاوەكەدا دانیشتم و خۆم سەرقالی تەماشاكردنی ماسیەكان كرد و گویم دەگرت لە سەڤە سەڤی گویدریژ و گالەگالی مندالان كە لەكۆلندا یاریان دەكرد، تا پۆژێك "كاپتا" لەسوریاو گەڤایەو بۆ "تبس" و ھات بۆ لام.

ئەو پۇژەي نۆكەرە پېشووھەم خۇي كىرد بەمالدا، بەشكۆمەندىيەكەۋە لەسەر كەژاۋەيەك كە دەۋانزە كەس ھەلىانگرتىبوۋ دانىشتىبوۋ و عەترىشى دابوۋ لەجلەكانى بۇئەۋەي كاتىك لەكۆلانى ھەژارانەۋە تىپەپى ھەست بەبۇنى بۆگەنى ئەو ناچەيە نەكات.

"كاپتا"قەلەۋ بوبو و بىنىم كە چاۋىكى زىپىن و بەگەۋەر پازاۋەي لەسەر چاۋە كۆپرەكەي دانائە، بەلام كاتىك دانىشت لەبەرئەۋەي ئەو چاۋە زىپىنە ئازارى پى دەگەياند لايىرد و بەھۇي ئەم چاۋپىكەۋتەنەي مەۋە دەستى كىرد بەگىران، دواي ئەۋ ھاتە گۇ و وتى: لەسورىادا خەرىكە كۆتايى بەجەنگ دىت، چونكە "ھورم ھب"تەۋاي ئەۋ شارائەي كە لەژىردەستى "ھاتى"دا بوۋ داگىر كىردەۋە، تەنھا شارى "كادش"ماۋە كە لەئىستادا گەمارۆي داۋە.

دواي ئەۋە وتى: لەبەرئەۋەي مافى كىپىن و فروشتىنى دەستەكەۋتى جەنگەكان ھەرەك خۆت دەزانى تايىبەتن بەخۆم بوۋ، مەن لەكىپىن و فروشتىنى ئەم دەستكەۋتە جەنگىانەدا سامانىكى زۆرم بەدەست ھىنا و ئىستاش كە گەپراۋمەتەۋە لە"تبس"دا كۆشكىم كىپوۋە، ئىستا چەندىن نۆكەر لەكۆشكەكەمدا سەرقالى نۆژەنكىردنەۋە و پازاندنەۋەي كۆشكەكەمەن، مەنىش چىتر فروشتىنى مەي و مەيخانە لەم شارەدا ناكەمەۋە، چونكە بەرادەيەك دەۋلەمەند بوم كە چىتر پىۋىستەم بەۋ جۆرە كارانە نىە.

ئەۋكات دەريارەي مەن دەستى كىرد بەقسە كىردن وتى: "سېنۆۋە"گەرەم لەم شارەدا شتەگەلىكى ھەرەشەئامىزەم لەبارەي تۆۋە بىستوۋە، پىيان ۋەم كە تۆ ھانى ھەژاران و نۆكەران و كىركاران دەدەيت دىتى دەۋلەمەندەكان پاپەن و بازىرگان و دادۋەرەكانى ئەم شارە بەكارگەلىكى دىزىۋەۋە تاۋانبار نەكەيت و مەنىش ئامۇزگارى ئەۋەت نەكەم كە ئاگات لەخۆت بىت، چونكە ئەگەر بەردەۋامى بەم پەۋشەي خۆت بەدەيت، ئەۋا دەتتېرنە كانە كانزاكانەۋە بۇئەۋەي بىگارىت پى بىكەن، ئەگەر دەبىنى تائىستا ھىچ دەردىسەرىيەكىيان بۇ دروست نەكىردۋىت لەبەرئەۋەيە كە تۆ دۆستى "ھورم ھب"ىت و كەسە دەۋلەمەند و ۋەجاخزالە و كاھىنەكانىش لە"ھورم ھب"دەترسەن. ئىستاش پىم بلى چى بوۋ ھۇي ئەۋەي كەتۆ دۋبارە دەست لەم كارە شىتەنەۋە بەدەيت، لەۋانەيە بتوانم ھۆكارى ئەم شىتەيەي تۆ لەناۋ بىبەم.

منیش هاتمه گو و وتم: که له بهرچی بریارم دا بانگه شهی خۆم به نیتو خه لکیدا بلّو بکه مه وه.

"کاپتا" وتی: "سینۆهه" من له پابردودا ده مزانی که تو پیاویکی ساده و به لایه نی کهم شیتیت، به لام وام ده زانی که به تیپه پیبونی کات و زۆری ته مه نت بییته هۆی نه وه ی چاکسازی دهرونی له تۆدا بیته بون، ئیستاش ده بینم که تو که سیکی به ته مه نی و شیتیه که شت له باتی نه وه ی له ناو بجیت په ره ی سه ندووه. له کاتیکیدا به چاوی خۆت بینیت که "ئاتون" چ به ده به ختییه کی له م شارهدا هینایه بون و به چ شیوه یه ک خه لکی گرفتاری وشکه سالی و نه خووشی و نا ئارامی کرد. له و باوه رده دام ئه م نه ندیشانه ی له تۆدا دینه بون، له به تالی و بیکاریته وه سه رچاوه ده گریت، له به رنه وه ی چتیر که سه نه خوشه کان چاره سه ر نا که یت دو چاری ئه م جوژه نه ندیشه و خه یالپلایانه بویت، بویه نه گهر وه کو پابردو نه خوشه کان تیمار بکه یت، تیده گه یت که چاره سه رکردنی نه خووشیک زیاد له سه د هه زار وشه ی ئاله م جوژه - که هه م بۆ تو هه ره شه ئامیزه و هه م بۆ ئه وانه ی که فریوی قسه کانی تو ده خوئن- چیژ و پازی بون له تۆدا دروست ده کات.

نه گهر نه ته ویّت کاری پزیشکی بکه یت، خۆ ده توانی وه ک ته واری ده وه له مه نده بیکاره کانی تر خۆت به کاره کانی تره وه سه رقال بکه یت. نه گهر چه زت له راو بکر دایه، نه و له مکاته دا پیم ده وتی بپرو بۆ راوکردنی ئه سپی ئاوی "غول"، به لام ده زانم که راوچی نیت و نه گهر چه زیشت له پشیله بکر دایه، پیم ده وتی وه ک "پپ ئامون" پشیله به خیو بکه و له مپۆدا ئه م پیاوه له پروی په روه رده کردنی پشیله ی جوانه وه له "تبس" دا ناو بانگیه کی ته واری به ده ست هیناوه، به لام ده زانم که تو رقت له بوئی پشیله یه. بی له راو و به خیوکردنی پشیله ده توانی کاتی خۆت به چه ند شتیکی تره وه سه رقال بکه یت، بۆنمونه له به رنه وه ی تو ده زانیت بخوینیته وه و بنوسیت، ده توانی کاته کانی خۆت ته رخانی نوسین بکه یت، یان کتیمبه کو نه کان کو بکه یته وه، یان خۆت سه رقالی کو کردنه وه ی نه وشتانه بکه یت که ته مه نیان ده گهر پته وه بۆ سه رده می "قوچه کیه کان" یان ئامیر موزیکیه سریانیه کان کو بکه یته وه یان په یکه رگه لکی بچوک و بوکه له ی ره شپینسته کان که له ولاتی "کوش" وه ده هیترین کو بکه یته وه و له هه موو ئه م شتانه باشت نه وه یه که پاشماوه ی ته مه نت به ئاسوده یی و خووشیه وه تیپه ریئی، نه وکات

دەبینی که سالیك له تەمەنت بە ئەندازەى مانگىك و مانگىكیش بە ئەندازەى پوژىك تىدە پەرىت.

وتم: "كاپتا" تەماشاکردنى ئەو ستەمگەریانەى که دژى مروڤ ئەنجام دەدرين ناهیلەت تەمەنم بە ئاسودەى تىپەرىتم.

"كاپتا" وتى: گەرەم لەم جیهانەدا هیچ شتىك نابىم که تەواو بىت و ھەموو شتىكیش ھەلگىرى کەموکورتى تايبەت بەخۆیەتى و کاتىكیش نان لەتەنور دەھىنیتە دەرەو، دەبینى کە لیوارەکانى سوتاون و کاتىكیش میوھەك دەکەیت بەدوو لەتەو بۆئەوێ بىبەیت بۆ دەمت دەبینى کە کریمک لەناو میوھەكدا یە و شەرابیش دواى ئەوێ شەو دەبخۆیت، لەبەیانى ئەو شەو دا سەرنیشتەىەكى ئازار بەخش و تەمەلیەكى زۆر بەھیز لەتۆدا دروست دەکات، بۆیە چاوەرپێ ئەو لەم جیهانە ئەکەیت کە هیچ شتىكى تیدا نیە کە تەواو بىت، دادپەرەریەكى تەواو تیدا بەدى بکەیت یان لەوانە یە مەبەستىكى چاکیش مەبەستىكى خراپى لىبکەوێتەو، ئیمە بینیمان کە لەسەردەمى "ئەخاناتون" دا سەرەرای ئەوێ ئەو فیرەو نە مەبەستىكى باشى بۆ خەلکى ھەبوو، لەبەر یار و یروباوەرەکانى ئەو چ دەرئەنجامىكى زیانبەخش ھاتە بون.

"سینۆھە" من کەسىكى ئاسایى و نەخویندەوارم و شارەزای هیچ شتىك نیم، بەلام لەبەر ئەوێ چاوەرپێ ئەو ناکەم دادپەرەریەكى تەواو لەم جیهانەدا بونی ھەبىت، سود لەژيان دەبینم و ئەمپروش دادپەرەرانى ئەم شارە کپنوشم بۆ دەبەن، چونکە دەزانن سامانىكى زۆرم ھەيە، بەلام "سینۆھە" تۆ سەرەرای ئەوێ یەكێك بویت لەکەسایەتییە مەزنەکانى ئەم شارە و ئیستاش ھەر ھەیت و بەپزىشكى فیرەون لەقەلەم دەدرایت، ئەمرو لەم ولاتەدا بە ئەندازەى نوکەرىك پیز و گرنگیت پى نادریت، چونکە تۆ بەشیوھەك پەفتارت کردووە کە بوو تە ھۆى ئەوێ ھەموو شتىکت لەخۆت بپەش کردووە. گەرەم ئەگەر تۆ بەرپرسى بارودۆخى ئەم جیهانە بویتایە، مافى ئەوەت ھەبوو کە خەمگین بىت، بەلام تۆ کە جیھانت بەوشیوھە دروست نەکردووە بۆچى خۆت وا پەنجاندووە کە بۆ لەم جیهانەدا دادپەرەرى نیە، بۆیە گویم لىبگەرە و ئەم جۆرە قسانە وەلا نى بۆئەوێ گرفتارى ئەم جۆرە ئەندیشانە نەبیتەو، خۆت سەرقالى شتىكى تر بکە، ئەگەر بتوانى بەکارە پزىشکیەکانتەو خۆت سەرقال بکەیت، چى لەوە باشترە، چونکە من تۆ باش دەناسم و دەزانم کە چىز

له چاره سهرکردنی نه خوشه كان وهرده گريت و نه و خوشيه ش دهبيته هوئی نه وهی نه م جوړه نه نديشه و خه يالپلويانه له تودا نه يه نه بون.

وتم: "كاپتا" نه م قسانه ت كاريان تيكردم و راسته ده كه يت نه گهر خوم به كاري پزيشكيه كانمه وه سهرقال بكم، چيژ له چاره سهرکردنی نه خوشه كان وهرده گرم و نه م چيژ وهرگرتنه له پړوی دهر ونيه وه هيورترم ده كاته وه، به لام تو له كاتي قسه كردنه كانتدا ناوی "ئاتون" ت هينا، له كاتي كدا قه ده غيه ناوی نه م خودايه به نييت، نايه كه سانيك هه ن كه هيشتا باوه پيان پي هه بيته؟ چونكه نه گهر نه و جوړه كه سانه نه بونايه، له و باوه پردا نه بوم كه تو نه م خودايه ت بكه و تايه ته وه بير.

"كاپتا" وتی: گه ورم خودای "ئاتون" وهك شاری "ناسو" فراموش كراوه، به واتا چيتر كه سيك نه و وهك خودايه كه به بير ناهي نيته وه، به لام هيشتا هونه رمه ندانيك هه ن كه په پړه وی شيوازی هونه ری سهرده می "ئاتون" دهكهن و كه سانيكيش هه ن كه چيړكه كانی سهرده می "ئاتون" بو خه لكی ده گيړنه وه، هه نديكاتيش له سهر خولی زه وی يان ديواره كان "خاچی ژيان" به واتا خاچی "ئاتون" ده بينریت. بويه سهره پای نه وهی هيچ كه سيك باوه پری به "ئاتون" نه ماوه به لام هيشتا فراموش نه كراوه.

وتم: "كاپتا" من له سهر قسه كانی تو سهرله نوئی ده ست به كاره پزيشكيه كانم ده كه مه وه و له بهر نه وهی وتت بو تيپه پراندي ته من، ده بيته خوم به شتيكه وه سهرقال بكم و هه نديك شت كوېكه م، منيش ده سته يه كه له و كه سانه كه هيشتا "ئاتون" يان فراموش نه كردوه كوده كه مه وه.

"كاپتا" وای زانی گالتهی له گه لدا ده كه م، خوی سهرقالی خواردنه وهی نه و شه رابهی كه "موتی" بوی هينا بوين كرد و منيش ده ستم كرد به شه راب خواردنه وه و بوماوهی چهنه ترازيه كه سهرقالی گفتوگو بوين.

"كاپتا" سهرخوش بوو، له بهر نه وهی قه له و بوو، نه يتواني له جيی خوی هه ستيته سهرپی، بويه نوكه ره كانی هاتن و هه ليا نساند و له سهر كه ژاوه كهی دايان نيشاند و برديان. به لام پوژي دوايی "كاپتا" به دياريگه ليكي گرانبه ها كه بو منی هينا بوو خوی كرد به مالدا و بريكي زور زيړی پندام و وتی: گه ورم هه رگيز مه هيله له پړوی خوشگوزرانيه وه كه مو كور تيت هه بيته، چونكه من نه وهنده داراييم هه يه كه مه رچه نيك

زیرت بویت پیستی ددهم و هر لهبرئهووش ئه مپۆ لهوه زیاتر زیرت نادهمی، چونکه لهوه دهرسم ئهوهی که ههته بیبهخشیت ههژار و کریکارهکان.

بهوشیوهیه لهو پۆژه بهدواوه تابلۆی پزشکیه کهم بهدەرگا کهمهوه ههولواسی و نهخۆشهکانیش سهردانیان کردم و ههموو کهسیکیش بهئهندازهی توانای خۆی شتیکی پیدهدام، چونکه خۆم داوای کریم لی نهدهکردن، بهلام بهئاگاو دهبرارهی "ئاتون" قسه لهگه لدا دهکردن.

لهبرئهووش بهئاگاو لهبارهی "ئاتون" هوه قسه لهگه لدا دهکردن چونکه نهدهویست لیم بترسنو وا ههست بکهن که من دهمهویت هانیا بدهم باومر بهخودای "ئاتون" بهینن، چونکه ئهگهر لیم بترسانیه، ئهوا لهبارهی منهوه که بهرا دهی پیویست له "تبس" دا بهدناو بویوم چهند ههوالیکیان لهبارهی منهوه بلاو دهکردهوه.

بهلام زۆر بهزوویی ناگاداری ئهوهبوم که "ئاتون" بهناونیشانی خودایه که بهتهواوی فهرامۆش کراوه و هیچ کهسیک باوهپی پیی نیه، جگه لهو کهسانهی ستهمیان لی دهکریت و ریگایهکیان بهدهستهوه نیه که مافی خویان وهرگر نهوه یان تۆلهی خویان بکه نهوه، ستهم بهخاچی "ئاتون" دهسپیرن که ئهو خاچه یان خودی "ئاتون" تۆلهیان بکاتهوه، لهکاتی که دهبانزانی که نه "ئاتون" تۆلهیان دهکاتهوه و نه "خاچ" هکهی.

دواي هه لچونی روبرای "نیل" لهوه رزی پاییزدا "ئامی" فیرعهون "ی میسر کۆچی دواي کرد و دواي مردنیشی ئهوه بهنیو خه لکیدا بلاو بویهوه که لهبرساندا مردوه، چونکه بهرا دهیه که لهژههراوی کردن دهرسا که بگره ئهو نانهش که لهبرچاویدا دهبانبرژاند نهیده خوارد، چونکه وای دهزانی که که نهمی ئهو نانه ژههراوی کراوه که لهکی لگهکاندا دهروا و گولی دهکرد.

"ھورم ھب" بو بە فىرەئونى مىسر

كاتىك "ھورم ھب" ھەوالى مەرگى "ئامى" پىدەگات، سەرەپاي ئەۋەى گەمارۋى "كادش"ى دابو دەستى لەو گەمارۋدانە كىشايەۋە و ئەو شارەى بۇ "ھاتى"ەكان بەجى ھىشت و لەسورىاۋە گەپايەۋە بۇ مىسر، بۇئەۋەى لەمىسردا بگات بەدوا ئارەزوى خۆى و بىتتە فىرەئون.

ھورم ھب "ئامى" بە فىرەئونىكى راستەقىنە نەدەزانى و بەپىئى ئەو پلانەى پىشت داپرشتبوو، دواى ئەۋەى لەسوريا گەپايەۋە بانگەۋازى ئەۋەى كرد كە "ئامى" فىرەئونىكى درۋىنە بوو و جگە لەجەنگ و خوینپرشتن و بەدبەختکردنى مىسرىەكان ئارەزوىەكى ترى لەخۆیدا شك نەدەبرد، لەبەرئەۋەى ئەو فىرەئونىكى درۋىنە بوو،

⁵⁴ ئەم پياۋە لەھەندىك فەرھەنگدا بەناۋى "ھورم ھب" نوسراۋە و خوینەرانى پىشۋى ئەو لەم كىتبەدا كە بەپىنۋسى "سىنۋە" خویندوپانەتەۋە دواى مەرگى "ئامى" و گەپانەۋەى لە سوريا، دەپتتە فىرەئونى مىسر و لەمىزۋى مىسردا بىياتنەرى زنجىرەى نۆزدەپەمى فىرەئونەكانى مىسرە و لەو زنجىرەپەدا بى لەناۋى "ھورم ھب" زنجىرە ناۋى ترى ەك "پامسىس"ى كورى "ھورم ھب" ھەر لەوكاتەى كە لەسكى دابكى "باكتامون"دا بووۋە ناۋى "پامسىس" بووۋە و لەمىزۋى مىسر يازدە فىرەئون بەناۋى "پامسىس" بانكراۋە كە ھەندىكان لەزنجىرەى نۆزدەپەمى فىرەئونەكان بون و ھەندىكيشيان لەزنجىرەى بىستەم، پىسپۇرپانى مېزۋو دىزانن كە لەمىسرى دېرىندا بىست و چوار زنجىرە لەفىرەئونەكان فەرمانرەۋاپان كردوۋە كە سەردەمى فەرمانرەۋاپى ھەندىك لەو زنجىرەنە بۇنمۈنە ەكوو زنجىرەى نۆزدەپەم كە "ھورم ھب" بىياتنەرى بووۋەدرېژى كىشا و "سىنۋە" مېزۋى سەرمتاى فەرمانرەۋاپى "ھورم ھب"ى لەم كىتبەدا ديارى نەكردوۋە و ەركىرپى ئەم كىتبە لەزمانى ھېرۇگلىفىۋە سەرمتاى فەرمانرەۋاپى "ھورم ھب" دەگەرپىتتەۋە بۇ ۱۲۵۰ى پىش زاپەن و خۇزگە لەسەرمتاى زنجىرەى ھەر فەرمانرەۋاپىەكى فىرەئونى كۇندا "سىنۋە" يەك ببواپە و كىتبىكى ئا لەوشىۋەپەى بنوسىاپە بۇئەۋەى خەلكى بەباشى ئاشناى ھەرىەك لەزنجىرەى فەرمانرەۋاپى فىرەئونەكان بوناپە.

نابیئت خەلکی لەبەر مەرگی ئەو ماته مینی گشتی بگێرن، هەروەها ناشیبت لاشە کەشی لە دۆلی فەرمانرەوایاندا بنیژریت.

"هۆرم هب" دەرگای پەرستگای خودای جەنگی بەست و وتی: چیتەر سەر دەمی جەنگ کۆتایی پێهات و منیش هەرگیز خوازیاری جەنگ نەبوم، بەلکو لەبەر ئەوەی بەسەریازیک لەقەڵەم دەدرام، ناچار بوم ملکەچی فەرمانەکانی میسر بەتایبەت "نامی" بومایە، کاتیکیش خەلکی زانیان کە چیتەر کۆتایی بەجەنگ دیت، هەلەلیان بۆ "هۆرم هب" لێدا و گەڕانەوێتی ئەو بۆ میسر بەخۆشەختی خۆیان لەقەڵەم دا.

دوای گەڕانەوێتی بۆ "تبس" هۆرم هب بانگی کردم و وتی: "سینۆهە"ی هاوڕێم، من لەو باوەر دەدام کە من و تۆ لەچاو ئەوکاتەیی کە بۆ درواین جار یەکتەریمان بینی پیرتر بوین و منیش هیچ کاتیکی قسەکانت فەرامۆش ناکەم کە دەتوت من پیاویکی بێبەزی و خۆینمژم، بەلام دوای ئەم جەنگە، چیتەر هیچ جەنگیکی تر بەرپا ناکەم، چونکە بەمەبەستی خۆم کە پاراستنی میسر بوو گەشتم و چیتەر لەمەودوا هیچ بیانیەکی ناتوانیت هەپەشە لەمیسەر بکات، چونکە من توانیم نێزەیی "هاتی" هاکان تیک و پیک بشکێنم.

گەرچی "گادش" هیشتا لە دەستی "هاتی" هاکاندا یە، بەلام دوای ئەوەی "رامسیس"ی کوپم گەورە بوو ئەو شارە داگیر دەکاتەوێتی و دوای ئەو کارە، لەمیسردا کارم ئەوە دەبیئت کە تەختی فەرمانرەوایی کوپمە کەم بتهوتر و بەهێزتر بکەم.

ئەمڕۆ "میسر" وەک گەورە پیاویکی هەژار، پیسە، بەلام دەبینی کە من ئەم گەورە بەجوانی پاک دەکەمەوێتی و سەتەم لەناو دەبەم و لەباتیدا دادپەروەری بەرقەرار دەکەم، هەموو کەسیک لەمیسردا بەئەندازەی توانا و سەلیقەی خۆی پاداشت وەردەگرت، بەواتا خەلکی میسر دەبنە خاوەنی بارودۆخیکی وەک رابردوو کە سەر دەمیکی درێژخایەنیان بەخۆشەختیەوێتی پێپەراندوو، لەبەر ئەوەی ئەم ئەتەوێتی لەسەر دەمی "توت ئانخ ئامون" و "نامی" دا ئازار و پەنجیکی زۆریان بینیوێتی و برسیەتیەکی زۆریان کێشاو، من ناوی ئەم دوو فیرەوێتی لەمیژوی میسر دا پاک دەکەمەوێتی، بەشیوێتیەکی وەک بلیی ئەم دوو فیرەوێتی هەر لەبەنەچەرە بونیان نەبوییت و لەم ولاتەدا فەرمانرەواییان نەکردوو، چونکە ناوی "ئەخناتون" ییش خۆی بۆخۆی پاککراوەتەر و فەرامۆشکراوە، بۆیە من دەستی پێکردنی فەرمانرەوایی خۆم لەو پۆرەوێتی دەژمێرم کە

"شەھىن" ەكەى خۆم گەپامەو ە بۆ"تبس" و چاوم بەتۆ كەوت، بۆيە سەرەتاي دەستپىكردنى فەرمانرەوايى من لە"ئامن ەوتب"ى سىيەمەو دەست پىندەكات، چونكە"ئامن ەوتب"ى سىيەم لەشەويكدا كە بەياني پۇژى دوايى، من لە"تبس"دا چاوم بەتۆ كەوت، ئەو ئەم جىهانەى بەجىيەشت.

ئەوكات"هورم ەب" بەھەردوو دەستى سەرى گرت و بىنىم كە جەنگە درىژخايەنەكان و تىيەپربونى سالتەكان، چەند چرچ و لۇچىيەكى لەپروخساريدا دروست كردوو، ئەوكات"هورم ەب" بەخەمىكەو ەوتى:

ئەمپۇ بارودۆخى مىسر، جياوازە لەسەردەمى لاويەتى ئىمە، لەسەردەمى لاويەتى ئىمەدا، ەزاران تىرى سكى خۇيان نانيان دەخواردو لەمالە گلىنەى كۆيلە و كرىكارەكاندا پۇنى پووەكى بەدى دەكرا، بەلام ئەمپۇ، پۇنى پووەكى بۆ ەزاران ەكو زىپرى لىھاتوو ە دەستيان پىنى ناكات، بەلام"سىنۆھە"من سەردەمانى كۆن دەگەپىنمەو ە كىلگەكانى مىسر ئاوەدان دەكەمەو ە لەكانە كانزاكاندا دەست بەكاركردن دەكرىتەو ە كەشتىيە مىسرىيەكانىش، دەپۇن بۆ ەموو شوينىك و زىپ و زىوو مس خەزىنەى فىرەئون و اتا خەزىنەكەى من پىر دەكەن و منىش پەرستگاگەلىكى مەزن بنیات دەنىم و بەشىوہەك ئەم و لاتە ئاوەدان دەكەمەو ە كە دە سالى تر ئەگەر زىندوو بىت، لەمىسردا ەزارىك و دەستەپاچەيەك نايىنىت.

من لەم و لاتەدا، كەسانى لاواز و گەندەلەكان دەردەكەم، چونكە نايىت بونى ئەم جۆرە كەسانە، خوینی نەتەوہى مىسر ئالودە بكات و كۆرەكەم پىويستى بە پىاوگەلىكى بەھىزە كە دواى گەرەبونى بتوانىت ەموو جىهان بخاتە ژىر پكىفى خۆيەو ە.

ئەم قسانە ەيچ كاریكىيان لەمن نەكرد و خۆشحالیشى نەكردم، بەلكو بەپىچەوانەو ە پۇخى خەمگىن كردم و سەرم دانەواند و ەيچ وەلامىكى"هورم ەب"م نەدايەو ە.

ئەويش كاتىك تىگەشت كە من لەقسەكانى ناپازىم، وتى: "سىنۆھە"تۆ وەك پابردوو وايت و ەيچ نەگۆپراويت، ەروەك چۆن لەكۆندا ئەوكاتانەى بەچاوپىكەوتنت سەرم سوپ دەماو تۆش كەرەستەى ئازاردانى منت فەراھەم دەكرد، ئىستاش ەروەكو پابردوو ئازارم دەدەيت، لەوكاتەدا چەنىك گەمژە بوم كە وام دەزانى بەبىنىنت خۆشحال دەبم و دواى گەپانەو ەم بۆ"تبس"تۆ يەكەمىن كەسبويت كە بانگم كردە لای

خۆم، بۆنەوہی بەبیینینی خوۆشحال بۆم، هیشتا ژن و منداڵەکانی خۆم نەبیینوہ، بەلام تۆ بەم بێدەنگی و بەو بەژن و بالآ خەمگینەتەوہ، خەمی منت زیاتر کرد.

من لەسوریدا زۆر خەمگین بۆم، چونکە کەسیکم شک نەدەبرد کە بتوانم بەنازادی گفتوگۆی لەگەڵدا بکەم و ھەرجاریک لەگەڵ ھەر کەسیکدا بدویم، دەبوو بەخۆپاریزیەکەوہ قسە لەگەڵدا بکردایە بۆنەوہی شتیکی نەگونجاو لەدەم نەیتە دەروہ، بەلام لەبەرئەوہی تۆ بەنھینی پاریزی خۆم لەقەڵم دەدەم، لەلای تۆ ھەرچی بیت بەدەمدا دەیلم و لەوہ ناترسم کە بەچ شیوہیەک لەگەڵ تۆدا قسە دەکەم، "سینوھە" من جگە لەھارپیەتی ھیچ شتیکی ترم لەتۆ ناویت، بەلام تۆ ئەم ھارپیەتیە سادە و خۆرا و بێدەردیسەریە لەمن تەنگ دەکەیت، چونکە دەبینم کە بەدیداری من خوۆشحال نیت.

منیش لەو کاتەدا ھەردوو دەستم خستە سەر ئەژنۆم و لەبەرامبەریدا کوپنوشم بۆ برد و پیم وت: "ھورم ھب" من تاکە کەسیکم لەھارپیانی سەردەمی لاویەتیت کە تائیسنا ماوم و بێ لەمن تەراوی ھارپیانی سەردەمی لاویەتیت مردون، باوەرێکە کە من تۆم زۆر خوۆش دەوێت. تۆ دەزانی کە ھارپیەتی من لەگەڵ تۆدا لەپیناوی زێر و زیو نەبوو، ھەروەھا داوی پلەوپایەم لی نەکردویت، لەرابردوشتا بێنەوہی مەبەستیکی مادیم لەبەرامبەرتدا ھەبویت تۆم خوۆشیستووہ و لەئایندەشتا بێنەوہی چاو بپرە سامان و داراییەکەت ھەر خوۆشم دەوێت.

"ھورم ھب" تۆ لەمۆدا بەھێزترین پیاوی میسریت و ھیچ کەسیک ناتوانیت پکابەریت بکات و دەزانم کە بەم زوانە تاجی فەرمانرەوایی دەکەیتە سەرت و لەسەرتەختی فیرەوہنە مەزنەکانی ئەم ولاتە دادەنیشیت و ھەموو ناچار دەبن گوێرایەلی فەرمانەکاتن بن، لەبەرئەوہی دەستەلاتت لەدەستدایە، داوات لێدەکەم کە سەردەمی خودایی و فەرمانرەوایی "ئاتون" بگەرێنیتەوہ و تۆش گەر سەردەمی خودایی "ئاتون" بگەرێنیتەوہ "ئەختاتون" فیرەوہنی کوچکردو و لەخۆت پازی دەکەیت و قەرەبووی تاوانەکانی رابردومان دەکەیتەوہ، خودای "ئاتون" بگەرێنەرەوہ بۆنەوہی ھەموو خەلکی لەبەرامبەر یەکتەدا یەکسان بن و چیتەر جەنگ لەناو بجیت.

"ھورم ھب" وتی: "سینوھە" تۆ ئەگەر شیت نەبیت، ئەم قسانە ناکەیت، چونکە مەحالە خودای "ئاتون" بگەرێنیتەوہ ئەگەری گەرانی وەشی ببوایە ئەوا ھیچ سودیکی

نەبوو، ئەو قسانەى كە "ئاتون" دەيكردن وەك بەردىكى گەورە وابوو كە هەلیدەنە ناو گۆمىكەو كە بى' لە كەمىك دەنگ و شەپۆلان هېچ شتىكى ترى لەدواى خۆیەو نەهینىت، بەلام ئەم دەنگ و شەپۆلانە سود بەهېچ كەسىك ناگەيەنىت. "ئەخناتون" كە لایەنگرى "ئاتون" ى دەكرد وەك هەر كەسىكى تر لەژيانى سەردەمانى خۆى بەواتا سەردەمى هەنوكةى پارزى نیه و دەيوست گۆرانكارى بەسەردا بەینىت، چونكە مەوۆ بەوشیوێهە دروست كراو كە لەژيانى سەردەمى هەنوكةى ناپارزى بىت و خۆزگە بۆ ژيانى سەردەمى پابردوش بخوات یان واھەست دەكات ژيانى ئایندەى لەژيانى هەنوكةى باشتەر دەبىت، بۆیە "ئەخناتون" یش بەھۆى ئەم شیوازی بیركردنەوانەىو بەپادەيەك میسرى هەژار كرد كە لەهېچ سەردەمىكدا هاوشیوێهە نەبوو و نابیت. بەلام من بیئەوێ سەردەمى خودای "ئاتون" نوێ بكەمەو، كاریك دەكەم كە جیاوازی نیوان هەژار و دەولەمەند، زۆر كەمتریبىت لەو جیاوازیەى لەمەوۆدا هەیه و بۆ ئەو مەبەستەش فشار دەخەمە سەر دەولەمەندەكان كە سامان و دارایی خویان لەدەست بدەن، بگرە لەگوشینی خودایانى میسریش كە زۆر قەلەون دەستپاریزی ناكەم.

لەبەرامبەردا بەشیوێهەك پیشەسازى و كشتوكال و بازرگانى بۆ خەلكانى هەژار رەواج دەكەم كەبتوانن خویان بگەيەننە ئاستى كەسەدەولەمەندەكان و بەمشیوێهە بى' ئەوێ "ئاتون" بگەپنریتەوێو لەولاتى دوزمانى و دوپوی و نانارامیدا بیتهبون، مەبەست و ئاواتەكانى بهینریتە دى.

بەلام بەهېچ شیوێهەك لەقسەكانى من تیناگەیت، چونكە پیاویكى لاوازیت، پیاوی لاوازیش ناتوانیت پەى بە بېیار و پلانى پیاویكى بەهیز بیات و پیاوی لاواز وەك نەتەوێهەكى لاواز بۆئەوێ هاتووێتە بون كە پېشیل بكریت و تا جیهانییش بەو شیوێهە بمینیت، ئەم بنەمایە فەرمانرەوایی خۆى دەكات و دواى ئەوێش هەر وا دەبیت.

من زۆر لەدواىن گوتەكانى "هورم هب" دلگیربوم و پەیم بەوێ برد كە لەخۆباى سەرکەوتن و دەستەلاتەكانى بەشیوێهەك ئەوێ سەرمەست كردوو كە چیتەر پاشماوێ هاورى كۆنەكانى سەردەمى لاویەتى خۆى كە لەكۆنەوێ بۆى ماوێتەوێ ناناسیت و قسەى ناشیرینیشى پیندەلیت و زۆر بەسەختیش توانیم خۆمى لى' دور بخەمەو، هەرەها پەیم بەوێ برد كە چیتەر، لەنیون من و ئەودا دۆستایەتى كۆنمان شایەنى بەردەوامى نیه.

دوای ئەوێ پۆشتم، بەو شیوێی کە بیستم "هورم ھب" پۆشت بۆ لای ژن و منداڵەکانی و بە "باکتامون" ی وت: ئەو ژنە شاھانەکەم، لەو ماوێیە کە من لەسوریا بوم، ھەموو شەویەک ئەندێشەم تۆ وەک پوناکی مانگە شەو منی پوناک دەکردووە و منیش دەمویست کاریک بکەم کە شایستەم ھاوسەرێتی ژنیکی وەک تۆ بم، بەلام دوای ئەوێ بەو شیوێی خۆشت لایەنگری دەکەیت، من ئەو توانایەم تێدایە و تۆش لەتەنیشت منووە لەسەر تەختی فەرمانرەوایی میسر دادەنیشی، بۆیە قەدری ئەم فەرمانرەواییە بزانە، چونکە من بۆ ئەوێ تۆ لەسەر ئەم تەختە دانیشیتم، خۆینیکی زۆرم پشوو و شارگەلیکی زۆریشم وێران کردووە، بۆیە ئیستا چاوەڕێی پاداشتی خۆم دەکەم.

"باکتامون" زەردەخەنەییەکی کردو دەستی خستە سەر بازوی بەھیزی "هورم ھب" و وتی: راستە کە تۆ پاداشتت لەمن وەرگرتووە و ھەر لەبەرئەوێش ئەوکاتەم تۆ لێرە نەبویت، کۆشکیکەم بۆ خۆم دروست کردووە و لەبەرئەوێ منیش لەتەناییدا بێتاقەت بوم، بۆیە خۆم بەردی ئەو کۆشکەم فەرھەم کردووە، ئیستاش وەرە بڕۆینە ناو ئەو کۆشکەو، بۆ ئەوێ پاداشتی خۆت لەباوەشی مندا وەرگرت، "هورم ھب" ییش زۆر دڵی بەو قسانە خۆش بوو و شازادە خانەیش ئەوێ لەباخووە تێپەراند.

کاتی کە دانیشتوانی کۆشکی زێڕین بینیان "باکتامون" ئەو دەبات بۆ لای ئەو کۆشکە کە خۆی دروستی کردووە، بەرپادەیک ترسیان لێ نیشت کەبوو ھۆی ئەوێ ھەمویان خۆیان بشارنەو، بگرە نوکەر و خزمەتکاری گەورەکانیش ھەلھاتن، چونکە پێشبینی ئەوێان دەکرد، کاتی کە "هورم ھب" بزانیت کە ئەو کۆشکە بەچ شیوێیە کە دروست کراوە، خۆن ھەلەدەستیت.

کاتی کە گەشتنە لای ئەو کۆشکەو "هورم ھب" ویستی شازادە خانم لەباوەش بگریت، بەلام ئەو ژنە وتی: "هورم ھب" کەمێک خۆت رابگرە، بۆ ئەوێ من بتوانم پێت بڵێم کە ئەم کۆشکە بەچ شیوێیە کە دروست کراوە، ئایا لەبیرتە کە دوایینجار بەزۆر لەنامیزت گرتم، چیم پی وتی؟ ئایا لەبیرتە کە لەو ئاگادارم کردیتەو خۆم دەدەمە دەست ھەموو پیاویکەو؟ منیش لەبەرامبەردا بەلێنەکەم خۆم بەجی ھینا و تۆش ئاگاداری ئەو بە کە ھەر یەک لەو بەردانەم لەم کۆشکەدا بەکارھێنراوە، لەلایەن پیاویکی بێگانەو کە لەگەڵ مندا راییبواردووە بۆم ھینراوە و ھەریەک لەبەردەکانی ئەم

كۆشكە يەككە لەيادگار يەكەنى پەيۋەندى سىنكىسى من لەگەل پياۋىكى بېگانە و ئەناسراۋ بەيىر دەھىنئەتەۋە و من ئەم كۆشكەم بۆتۇ دروست كىردۈۋە بۆئەۋەى تۆلەت لى بىكەمەۋە و ھەركاتىكىش يەككە لەو بەردانەى كە لەبەرامبەر پابواردنىكىدا لەپياۋىكىم ۋەردەگىرت، بەتەۋاۋى خۆم و ناو و ناۋبانگى خۆم پى دەناساند، بۆئەۋەى بزانىت ھاۋسەرى "ھورم ھب" ى فەرماندەى لەشكر و سوپاسالارى مەزنى مىسرى لەباۋەش گىرتۈۋە، بىگرە بۇ جارىكىش بابەتى ئەو خۇپىناساندەم لەيىر نەدەچۈۋ.

بۆنمۈنە ئەم بەردە سىپەى كە دەيىنى، پياۋىكى ماسىگر بۆى ھىناۋم و ئەو بەردە سەۋزەش دەيىنى خەلۈز فرۇشنىك بۆى ھىناۋم و ئەم حەۋت بەردە خورمايەش دەيىنى سەۋزە فرۇشنىكى بەھىز پىشكەشى كىردۈم، "ھورم ھب" ئەگەر تۆش تاقەتت ھەيىت، ھەموو پۇژنىك سەرگۈزەشتى يەككە لەم بەردانەت بۇ دەگىرەۋە و ھەر شەۋىكىش سەرگۈزەشتى يەككە لەو بەردانەت بۇ دەگىرەۋە و لەۋە دىنىيات دەكەمەۋە كە ھەر سەرگۈزەشتىك لەسەر گۈزەشتەكەى تىران خۇشتەرە، منىش لەبەرئەۋەى ھەر جارە لەباۋەشى يەككە لەئاشقە كاتىكەندە كاتم بەسەر دەبىرد، ھەستەم بەخۇشى و چىژنىكى جياۋاز دەكرد و دىنىاشم كاتىك تۇ سەرگۈزەشتى ئەم بەردانە لەدەمى مەۋە بىيىستى، زىاتر چىژ لەپابواردنى من ۋەردەگىرت، چۈنكە ئەم جۆرە داستانە بۇ ئەو پياۋەى دەيەۋىت لەگەل ھاۋسەرەكەيدا پابويىرت، ۋەك خويى چىشت وايە و ئىستا چاۋىك بەم كۆشكەدا بخشىنە و بزانە چەند بەرد لەم كۆشكەدا بەكار ھىنراۋە و بىانژمىرە بۆئەۋەى بزانى ئەۋكاتانەى تۇ لىرە نەبويىت لەگەل چەند كەپەتى چەند پياۋدا پامبۈاردۈۋە، ھەرۋەھا بەشىۋەيەكى گرىمانە بىانژمىرە و ئەگەر من سەرگۈزەشتى ئەم بەردانەت بۇ بگىرەۋە، داستانەكانم بۇ ماۋەى چەند سالىك دىرئە دەكىشىت.

من لەۋباۋەردەم كاتىك دەست بەگىرانەۋەى داستانەكانى خۆم بىكەم، سەرگۈزەشتى ئەم بەردانە ئەۋەندە دىرئە بكىشىت كە لەۋانەيە پىر بىن، بەلام من ھىشتا كۆتايىم بە داستانەكانى خۆم نەھىنايىت.

"ھورم ھب" ۋاى زانى كە شازادە خانم گالتەى لەگەلدا دەكات، بەلام كاتىك تەماشاي چاۋانى "باكتامون" ى كرد كە لەچاۋانيدا كىنەيەكى ترسانكتى ۋەك تۆلەى كوشتى ھەست پىدەكرا.

ئەۋكات تىگەشت كە ئەۋ ژنە راست دەكات و چەقۇى ئاسنىنى خۇى كە لەۋلاتى
 "ھاتى" دروستيان كىردبوو بەدەستەۋە گىرت، بۇئەۋەى "باكتامون"ى پىيكوژىت.

بەلام شازادە خانم جەلكانى بەرى تاخوار ھەلدېرى و سىنە پوتى پىنىشان دا و
 ھاۋارى كىرد لىى بە... دەلىيىبە.. چەقۇكت بچەقۇنەرە ناو سىنەمەۋە بۇئەۋەى ئارەزۋى
 فەرمانپەرۋاى مىسر بىيەت بۇ جىھانىكى تر، چونكە من ھەم كچى "فەرەون"م و
 خوداى پەرستگاي "سرخ مت"م و ئەۋ كەسەى كچىكى فەرەون و خوداىەك بكوژىت،
 ھىچكاتىك بەدەستەلات و فەرمانپەرۋاى خۇى ناكات.

"ھورم ھب" دواى بىستنى ئەۋ قسانە ھىۋر بويەۋە، چونكە تىگەشت كە شازادە
 خانم راست دەكات و فەرمانپەرۋاى خۇى بەبونايەتى ئەۋەۋە پەيوەست كراۋە و ئەگەر
 ئەۋ ژنە بكوژىت، ھەرگىز نابىتە فەرەونى مىسر.

شازادە خانم "باكتامون" بەشىۋەيەك تۇلەى لەھاۋسەرەكەى كە بەزۇر كىردبويە
 ھاۋسەرى خۇى كىردەۋە، كە ھەرگىز نەبىستراۋە كە ژنىك بەزۇر كىرايىت بەھاۋسەرى
 پىاۋىك بەۋ شىۋەى تۇلەى خۇى لەھاۋسەرەكەى بكاتەۋە و بگرە "ھورم ھب" ىش
 نەيوپىرا ئەۋ كۆشكە وپىران بكات و بەردەكەشى بۇ شويىنىكى تر بگوازىتەۋە. چونكە
 ئەگەر ئەۋ تەلارەى بپروخاندایە و بەردەكەنى بگواستايەتەۋە بۇ شويىنىكى تر، ئەۋەى
 بۇ خەلكى دەسەلمانە كە دەزانىت ئەۋ كۆشكە بەچ شىۋەيەك بنىاتنراۋە.

ئەۋەببوو خۇى بە بىناگا لەقەلەم دا و واخۇى نىشان دا كە نازانىت ژنەكەى ئەۋ
 كۆشكەى بەچ شىۋەيەك دروست كىردوۋە و توانچ و گالتەپىكىردنى خەلكى بە بەھاي
 گىيانى خۇى كىرى.

بەلام لەۋ پۇژە بەدواۋە، لەگەل "باكتامون" دا نەخەۋت، ھەرۋەھا دەبىت ئەۋەشتان
 پى بلىم كە شازادە خانم بەتەۋاۋى گۇپرانكارى لەپرەۋشى خۇيدا دروست كىرد و چىتر
 كەسەك نەبىينى لەگەل پىاۋىكى بىگانەدا رابوئىرىت.

ئەۋكات "ھورم ھب" بەشىۋەيەكى ئاشكرا بوو بە فەرەونى مىسر و لەپەرستگادا
 تاجى مىسرى كىردە سەر، بەلام من پەيم بەۋە برد كە لەھەمان ئەۋ كاتەى كە
 كاھىنەكان پۇنيان لەسەر و جەستەى دەمالى و تاجى فەرمانپەرۋاىيان دەكرە سەر
 لەناخەۋە خەمگىن بوو، چونكە دەيزانى ھەموو ئەۋ كەسانەى لەۋ پەرستگايەدا
 نامادەن، لەناخەۋە گالتەى پىدەكەن و پىي پىدەكەنن و چاۋيان بەمىچ يەك لەشانازە

"ھورم ھب" لەمیسردا یەكەمین فیرعەونە كە موچەى كۆكەرەوانى باج و سەرانه و دادوهرانى لەخەزىنەى دەولەتدا دیارى كرد، نەك لەو بېرە پارەىەى كە لەسەرانه یان لەخەلكى وەریانەگرت و كۆیانەكردەو.

پیش "ھورم ھب" نەریت وابوو كە كۆكەرەوانى باج و سەرانه، بەپێى ئەو بەلگنامەىەى كە لەگەڵ دەولەتدا دەیبەست چەنىك باج لەناوچەىەك كۆ بکاتەو، ئەوكات چەند ئەوئەندەى ئەو باجەى كە دەولەت بۆى دیارى كردبون لەخەلكیان دەسەند.

"ھورم ھب" ئەم نەریتەى لەناو برد و باج و سەرانهى ھەر ناوچەىەكى بەشیوہىەكى یەكلاى كەرەو دیارى كرد و موچەى كۆكەرەوانى باج و سەرانهشى لەخەزىنەى دەولەتدا دیارى كرد و پێى دەدان، بۆئەوہى نەتوانن لەبەرامبەر مافى ماندوبونیاندا فشار بخەنە سەر خەلكى.

دەربارەى دادوهرانیش ھەمان بېرىارى لەسەردان و بۆھەر چینیکیان موچەىەكى دیارى كرد كە لەخەزىنەى دەولەت بۆیان خەرج دەكرا، ھەرەھا دادوهرانیش مافى ئەوہیان نەبوو لەبەرامبەر ئەو كارەى ئەنجامى دەدات زێر و زیو لەوكەسانەى سەردانیان دەكرد وەرگریت.

"ھورم ھب" بۆئەوہى ئەم پوكەشپەرستىە لەناو ببات، لەخۆیەوہ دەستى پێكرد، چونكە دەیزانى تاخودى فیرعەون دەست لەم پوكەشپەرستىە ھەلنەگریت، میسریەكان دەست لەپوكەشپەرستى ھەلناگرن و بەسادەى لەگەڵ كۆمەلێك لەسەربازەكانى خۆى بەبەردەوامى لەناو میسردا دەسوپایەوہ لەدواىەوہ گوى و لوتیكى زۆرى كۆكەرەوانى باج و سەرانهو دادوهرانى نادادوہریان فرێندرایە سەر زەوى، چونكە "ھورم ھب" بى بەزەبیانە گوى و لوتى ئەم جۆرە كەسانەى دەبېرى و دەیناردن بۆ كانه كانزاكان بۆئەوہى بېگاریان پى بکات.

كارەكانى تر كە "ھورم ھب" لە میسردا ئەنجامى دان ئەوہبوو، لەكاتێكدا بەبەردەوامى لەناو شاردا دەسوپایەوہ، ئازادى دا بەخەلكى كە ھەركەسىك سكالایەكى لەدادوہر و كۆكەرەوانى باج و سەرانه و كارمەندەكانى تری دەولەت ھەى، راستەوخو سەردانى خۆى بکات و ھەژارتىن جوتیار دەتوانیت بى ھیچ تەكایەك لە "ھورم ھب" نزیك بێتەوہ و سكالای خو بکات و كاتێك فیرعەونیش سكالای كەسىكى

پێدەگەشت، لەو شوێنە نەدەرپۆشتە ناوچەیهکی ترەو، مەگەر ئەوێ کاتیگ
لێپێچینەوێهێکی تەواوی لەسکالای جوتیارێگ کردییت ئەو کات دەرپۆشت بۆ
شوینێکی تر.

کاریگەری ئەم پەوشە "هۆرم هب" لەیهک پۆژ و دوو پۆژێکدا دەرئەکەوت، بەلکو
وردە وردە کاریگەری ئەم پەوشە لەمیسردا دەرکەوت وچیتەر کۆکەرەوانی باج و
سەرانی نەیاندهوێرا بەزیانی خەلکی و بەتایبەت جوتیاران دەولەمەند ببن، چیتەر
دادوهرانیشت نەیانتوانی بە وەرگرتنی بەرتیل بریارگەلیکی ناحەق لەسەر کەسانی
بیتاوان دەرکەن و فەرمانرەوایانی میسریش وەک کۆکەرەوانی باج و سەرانی و
دادوهران ناچارکران کە کەمێک لەتەماعیەکانی خۆیان کەم بکەنەو. لەلایەکەرە
سامانی کاربەدەستانی دەولەتی میسر و وەجاخزادە و دەولەمەندەکان کەم دەبویەو
و لەلایەکی تریشەرە خەلکی هەژار لەبەرەمبەر ئەوێ چیتەر ستەمیان لێ ناکریت و
کەسێگ سامانەکانیان لێ زەوت ناکات دەستەرەنجی کارەکانیان بۆ خۆیان دەگەراییەو
و وردە وردە گەشیان بەخۆیانەرە دەبینی و دەبۆنە خاوەن سامان و دارایی
دەستەرەنجی خۆیان. کەشتیەکانی میسریش بەبەردەوامی لەنیوان نیشتمانی پەش و
شانشینەکانی تردا لەحالی هاتوچۆدا بون، ئەگەر لەدە کەشتی کە دەرپۆشت بۆ ناو
دەریا پێنج کەشتیان نوقم ببوایە، ئەوا ئەو پێنج کەشتیەکە تریان بەرادیەک کالای
گرانبەهای لەگەل خۆیدا دەهینا بۆ میسر کە سەرەرای قەرەبوی زیانی پێنج کەشتیە
نوقمبۆهەکە تری دەدایەرە، قازانجێکی زۆریشتی لەو کالایانە بۆ دەمایەرە.

"هۆرم هب" بەرادیەک هەولێ لەناوبردنی ستەم و ئاوەدانکردنەرە میسری دا کە
لەپەرستگای "هت نت سوت" ئەویان وەک خودایەک دەپەرست و "گایان بۆ دەرکرد
بەقوریانی و دواجار" هت نت سوت" و "هۆرم هب" بون بەیهکێک.

"کاپتا" نۆکەری پێشوم، لەکاتیگدا وەجاخزادە و دەولەمەندەکان پۆژ لەدوای پۆژ
هەژارتر دەرکەوتن، ئەو تا دەهات شتیکی زیاتری دەخستە سەر داراییەکە خوی و
کەسێگ نەیدەتوانی پێی دەولەمەند بونی لێ بگریت، چونکە ئەو کە هیچ کۆپێکی
نەبوو "هۆرم هب" ی کردە میرات گری خو، بۆئەرە بۆتوانیت بەئاسودەیی بژیت و
هەرلەرەنەرەو "هۆرم هب" پێی لەدەولەمەندبونی نەدەرگرت و کاربەدەستانی باج و
سەرانیشت فشاریان نەدەخستە سەری.

"كاپتا" زۇرچار بانگىشتى كۆشكەكەى خۇى دەكرىم كە دەكەوتە گەپەكى كەسە دەولەمەندو وەجاخزادەكانەو و لەبەرئەوەى خاوەنى باخىكى مەزن بوو، دراوسىكانى نەياندەتوانى بىنە ماىەى سەرئىشەبۇى.

"كاپتا" كۆشكەكەى خۇى لەشىوەى ئەو كۆشكانەى كە ئىمە لە "كرىت" دا بىنىبومان پازاندەو، لەژورەكانى كۆشكدا، ئاو بەنىو لولەيەكدا تىدەپىرى و لەسەرئاوەكانى كۆشكدا وەك سەرئاوى مالهكانى "كرىت" بەبەردەوامى ئاو دەپۆشت، و ھەرجارىك كاتىك مەن دەپۆشتەم بۇ كۆشكەكەى ئەو، دەمبىنى كە ئەو لەقاپى زىپىندا نان دەخوات و لەكاتى ناخواردنىشدا سەماكەرانى "تبس" سەمايان بۇ دەكرىن ئىمەيان بەخۇيانەو سەرقال دەكرى.

سەرەپاى ئەوەش "كاپتا" ھەندىك لەخووى سەردەمى كۆيلايەتى خۇى پاراستبوو، چونكە دواى ھەر نان خواردنىك، چەند جارىك بەدەنگىكى بەرز قولپىنەى دەدا و ھەندىكاتىش پەنجەى دەكرى بەكونە لوتىدا، ھەركاتىك مىواندارى بەكۆمەلى دەكرى كەسە دەولەمەندو وەجاخزادەكان لەم مىواندارىدا پىكەو كۆدەبونەو، چونكە "كاپتا" ديارىگەلىكى گرانبەھى وەردەكرى و پىنماىى كاروبارى دارايىانى دەكرى.

ھەرجارىك كە "كاپتا" مىواندارىەكى ئاوا بەكۆمەلى دروست دەكرى كەسە وەجاخزادە و دەولەمەندەكان لەمالەكەيدا كۆ دەبونەو، بۆسەرگەرم كرىندان خۇى وەك نۆكەرىك پىشان دەدان و پۆلى نۆكەرىكى فىلباز و دزىك كە دەيەوئىت بىرىك سامان لەخاوەنەكەى بدزىت دەبىنى و ھىچ كاتىك شەرمى لەو نەدەكرى كە پىشىنەى ژيانى خۇى بۇ مىوانەكانى بگىرئەو، چونكە "كاپتا" بەرادەيەك دۆلەمەند و ناودار بوبو كە ھىچ شەرمى لەباسكرىنى پىشىنەى خۇى بۇ ئەوانى تر نەدەكرى.

پىى وئە: "سىنۇمە" كاتىك سامانى كەسىك سنورى تايىبەتى خۇى تىپەراند، چىتر ھەژار ناكەوئىت و پۆژ لەدواى پۆژ سامانەكەى زياتر دەبىت، ئەگەر خودى ئەو كەسەش نەيەوئىت سامانەكەى لەو زياتر بىت، بەلام ئەو سامانەى كە مە ھەمە لەتۆى دەزانم و ھەرلەبەرئەوەش سەرەپاى ئەوەى لەمىسردا كەسىك لەمەن دۆلەمەتر نى، بەلام مە ھىشتا تۆ بەگەرە و خاوەنى خۆم دەزانم و تا ئەوپۆژەى كە تۆ زىندوئىت ناھىلم پىوئىستت بەھىچ شتىك بىت، بەلام ناتوانم سامانەكەى خۆمەت پىبەم، چونكە دەزانم ئەگەر تۆ تەواى سامانەكەم بخەيتە ژىر پكىفى خۆتەرە. نواى

سالىك ھەژار دەكەويتەۋە، تۆپياۋىك نىت كە بتوانىت پارىزگارى لەسامانەكەى خۇى بىكات، ئەگەر تۆ دارايى خۆت بىپاراستايە و لەپىيى خۇداى "ئاتون" دا نەتەخشىايە، لەمپۇدا دۆلەمەنتىن پىاۋى مىسر و سوري و بابل و ھاتى بویت بەلام خەم بۆ لەدەستدانى دارايى و سامانەكەت مەخۇ، چونكە من تا دواين پۇژى ژيانىت، ھەرچەنىك زىپ و زىوم لى داۋابكەيت پىنتى دەدەم.

"كاپتا" سەرەپاي ئەۋەى خويندەۋارى و نوسىنى نەدەزانى، ھونەرمەندانى بۆ پارىزگارى كەردنى خۇى دىارى كەردبوو، پەيكەرتاشەكانىش چەند پەيكەرىكى ئەۋيان دروست كەردبوو. لەو پەيكەرانەدا "كاپتا" پىاۋىكى تارادەيكە جوان و كۆشمەند نىشان درابوو، ھەردوچاۋەكەى دەيىنى و تەختەيكەى لەسەر ئەژنۇيەكى دانابوو و بەدەستەكەى تىرىشى نوكى تىرىكى بەدەستەۋە گەرتبوو. ھەركەسىك چاۋى بەو نوكە تىرانە بىكەوتايە ۋاى دەزانى كە "كاپتا" پىاۋىكى دانايە و دەتوانىت بنوسىت و بخوينتەۋە، خۇدى "كاپتا" ش كاتىك چاۋى بەپەيكەرەكان دەكەوت پىندەكەنى و لەبەرئەۋەى دىارىگەلىكى گرانبەھى پىشكەشى خۇداى "ئامون" كەردبوو، كاھىنەكانى ئەو خۇدايە يەكىك لەۋپەيكەرانەيان لەپەرستگاي مەزنى خۇداى "ئامون" دا دانا. "كاپتا" لەشارى مردوۋەكاندا "مەبەست گۇرستانى تىس" ە، گۇرپىكى مەزن و جوانى بۇخۇى دروست كەردو فەرمانى دا كە ھونەرمەندان لەسەر دىۋارى ئارامگاكايدا وىنەگەلىكى ئەۋى لەسەر بىكىشن. لەم وىنانەدا "كاپتا" بە بەژن و پالايەكى لاۋو چاۋىكى بىناۋ بارودۇخىكى شكۆمەندەۋە سەرقالى كارى پۇژانەى خۇى بوو، قوربانى پىشكەشى خۇداكان دەكەرد. "كاپتا" لەبەرئەۋەى لەسەزدەمى ژيانىدا مۇقى فرىودابوو، دەۋىست لەدۋاى مەرگىشى لەپىيى وىنەكانەۋە خۇداكانىش فرىو بدات و لەجىھانى خۇرئاۋا بەئاسودەيى و شكۆمەندىەۋە بژى.

يەكىك لەۋشتانەى كە لەگۇرەكەيدا دانرابوو كۇپىكە بوو لە كىتپى مردوۋەكان كە من كۇكرادەيكەى ئاۋا جوانم تائىستا نەبىنيۋە⁵⁵.

⁵⁵ كىتپى مردوۋەكان: كۆنەن كىتپى ئابىنى و رەۋشتىە كە بەدەستى مۇۋۇ نوسراپىتەۋە و لەمپۇشدا دەست دەكەۋىت و يەكىك لەكۇپى ئەم كىتپە بەدەستى چالەكەنە دېرىنئاسەكان دۇزاراۋەتەۋە و لەمۇزەكانە جىھانىمەكاندا دەست دەكەۋىت.

ئەم كىتەبە كاھىن و ھونەرمەندانى مىسر دوانزە دانەيان لى تۆماركردوۋە و يەككە لەتۆمارى ئەم كىتەبە پەيوەست بوو بەۋەى كەبەچ شىۋەيەك دەبىت شەھىن ترازوى "ئوزىرىس" لەجىھانەكەى تردا لەبەرژەۋەندى "كاپتا" دا تەكان بدات و بەچ شىۋەيەك لەرپى بەردى ساختەۋە تايەكى ئەو ترازوۋە لەبەرژەۋەندى نۆكەرى پىشۋى من قورس بىكرىت، ھەرۋەھا بەچ شىۋەيەك چل مەيمونەكە فرىو بدرىن.

من ئىرەيىم بەسامانى "كاپتا" ئەدەبرد، بەلام نەك لەبەرئەۋەى ئەو ەك رابردوۋ من بەگەرە و خاۋەنى خۆى دەزانىت، بەلكو لەبەرئەۋەى ھىچ كاتىك ئىرەيم بە سامان و خوشبەختى و خۆيىستى كەسانى ترنەبردوۋە.

كاتىك كەسىكم بىنى كە خۆيىستەو بەشتگەلىكى سىست و بىبنەما لەخۇبايى دەبىت، ھەۋلى ئەۋەم نەداۋە لەو ھەلەيەى ئاگادارى بىكەمەۋە و پىلى بلىم نابىت دلى بەو شتەنە خوش بىكات كە ھىچ بىنەمايەكەيان نىە. چونكە دەزانم كە راستى بەرەدەيەك تالە كە ھەندىكات لەكوشتنى كەسىك بەلاى بىسەرەۋە بىزاركەرتەرە خەلكى دەتوانن تەمەنىك دلى خۇيان بەئەندىشەو خەيالپلاۋىەكانىانەۋە خوش بىكەن و لەخۇيان بايى بىن، بەلام ناتوانن بۇماۋەى پۇژىك لەگەل راستىەكاندا بىژىن.

لەوسالانەى "ھورم ھب" فەرمانرەۋايى مىسرى دەكرىد، من لە "تبس" دا سەرقالى تىماركردنى نەخۇشەكان و كونكرىدى كاسەى سەربوم، لەبەرئەۋەى كۆمەلىك لەو كەسانەى كە كونم كرىدە سەريان چاك بونەۋە، لەرپىگا دورەكانەۋە كەسە نەخۇشەكان دەھاتن بۇلام، بۇئەۋەى چارەسەريان بىكەم.

بەلام دواى چەند سالىك، چىتر كارى پزىشكى منى رازى نەدەكرىد، جارىكى تىرىش پەيم بەۋەبرد كەمن دىكرانى ھەلومەرجى دەۋرەبەرم، بۇيە بە "كاپتا" م وت: زۇر رىقم لەم پوكەش پەرىستى و زۇر خۇرىەى تۇيە، گوتەگەلىكى خراپىشم لەبارەى زىادەپەۋى لەخواردن و خواردنەۋە و سەرگەرمى كاھىنەكان دەھىنايە زمان. يەككە لەوشتانەى زۇر مايەى رقى من بوو ئەۋەبوو كە بەچاۋى خۇم دەمبىنى كە "ھورم ھب" نازادىەكى بىسنورى دابوۋ بەسەربازەكانى خۇى و ئەۋانەى بەتاللى و ھىچ كارىكەيان نىە، لەبەيانىەۋە تا ئىۋارە لەمەيخانەكاندا دەمىننەۋە لەشەۋەۋە تا بەيانىش لەسۇزانى خانەكاندا راياندەبۋاردو لەبەرئەۋەى لەھىچ كەسىك نەدەترسان، لەشەقامەكانى

"تبس"دا پىيان لەژن و كچى خەلكى دەگرت و بەزۇر ئەوانيان لەشەقامەكانەو دەبردە ناو سۆزنى خانەكانە يان مەيخانە يان كەنار پوبارى نىلەو و لەگەلىاندا پاياندا بوارد. ئەگەر كەسىك سكالانى لەسەربازەكانى "هورم ھب" بىكردايەو بىوتايە ئەو بەزۇر لەگەل ژن يان كچەكەيدا پايىباردو، "هورم ھب" لەو لەمدا پىتى دەوت: خۇشخالبە كە سەربازى من لەگەل ژن يان كچەكەيدا پايىباردو، لەبەرئەوئە كۆپىكى تر بۇ مندالەكانت زىاد دەكرىت و منىش لەمىسردا، بۇ سەربازى پىويستىم بەكەسانىكى زۆر. ئەو و لەمەي كە "هورم ھب" بەكەسى سكالانى دەدايەو، لەنەفرەت و پقى ئەو بۇ ژنان سەربازەي دەگرت، چونكە دواي ئەوئە شازادە خانم "باكتامون" بەوشىوئەي پىشتىر بۇم باسكردن تۆلەي لە "هورم ھب" كىردەو، چىتر ئەو نەيدەتوانى چاوى بەھىچ ژنىك بەكەوئە و لەبەرامبەر ھەموو ژنەكاندا ھەستى بەرق دەكرد. بەلام من نەمدەتوانى ئەو بەچاوى خۇم بىيىم كە "هورم ھب" بەناونىشانى ئەوئەيكە پۆژىك لەسورىادا دژى ھىزى سەربازى "ھاتى"دا جەنگاو، لەمىسردا ئەو ھەموو تاوانانە ئەنجام بدات و بدات لە خەلكى و بىرىندارىيان بىكات، بەئاشكراش باج لەتەواوى بازىرگانەكان ھەرگىز و ھەر بازىرگانىكىش باجى پىنەدات، ھىرشى بۇ بىكات و فروشگاگەي وىران بىكات و سامانەكەي بەتالانى بىات.

منىش بەئاشكرا دەموت: سەرباز بۇ ئەو ھاتوئە بون كە دژى دوزمنى دەرەكى بجەنگىت و ئەو سەربازەي كە لەناو و لاتدا بەكەوئە گىيانى ھاوالتىيانى خۇيەو، لەنەخۇشى تاعون ھەپەشنامىزترەو ھەر فەرماندەيەكىش كە بەرگى لەسەربازگەلىكى ئاوا بىكات، دەبىت لەسىدارە بدرىت، ئەگەر ئەو فەرماندەيە فىرەونى مىسرىش بىت. ئەم پەرخانەم بەدەنگىكى بەرز دەھىنايە زمان و سەربازەكانىش دەيانىست بەلام نەياندەوئە پەلامارم بدەن، چونكە دەيانزانى كە من لەبەرئەوئە كەسانى ھەزار بەبى بەرامبەر چارەسەر دەكەم، منيان زۆر خۇشدەوئە ھەر ھە ئاگادارى ئەوئەش بون كە من لەھاوپىي كۆن و نىزىەكانى "هورم ھب"م.

بەشى پەنجاو و شەشەم

"هورم ھب" بەچ شۆۋەيەك منى لەمىسر دور خستەوہ

كاتىك ۋەرزى بەھار ھات، ئاۋى پوبارى "نيل" كەم بويەوہ و نىشتەوہ و پەرەسىلەكەكان دەستيانكرد بەسەماو فرين، پوژيكيان كۆمەليك لەسەربازەكانى "هورم ھب" خويان كرد بەمالەكەى منداو ئەو نەخۆشانەى كە لەويىدا چاۋەپى چارەسەر كىردىيان دەكرد لەمال دەريانكردن و منيان برده لاي "هورم ھب".

چەندساليك بوو كە من "هورم ھب" م نەيىنيبوو و ئەو پوژە كاتىك چاۋم پىي كەوت، پەيم بەوہ برد كە پير بووہ و چرچ و لۇچيەكى زۆر بەپوخساريەوہ دەبينم، ھەرۋەھا ماسولەكەى گەردنى دەرپەريبوو و كەميكيش پشتى كوپ بوو.

كاتىك "هورم ھب" چاۋى پىم كەوت وتى: "سيفۆھە" من چەند جاريك ھۆشداريم پىدايت كە باسى ھەندى شت نەكەيت و نەيەيىتتە زمان، بەلام تۆ ھىچ گىرنگيەكت بەھۆشداريەكانى من نەدا و منت كردوۋەتە گالتەجارى خۆت.

تۆ بەخەلكى دەلييت كە لەميسردا كارى سەربازى پسواترين كارە، ئەگەر منداليك لەسكى دايكيىدا بمرىت، زۆر لەوہ باشترە كە لەدايك يىت و بىيتتە سەرباز، سەرەپاي ئەوہى تۆ دەزانى كە من حەز بەوہ دەكەم ژمارەى دانىشتۋانى مىسر پروو لەزياد بون بكات بۆئەوہى بتوانين سەربازگەلىكى زياتر دامەزىنين، تۆ دەلييت كە بۆ ھەر خيزانيك دوو يان سى منداال بەسە، ئەگەر ھەر ژن و پياويك، بەدوو يان سى منداال خويان پازى بكەن و بەجوانى پەرۋەردەيان بكەن، زۆر باشترە لەوہى كە دە مندانلى كۆلەبەر يان سەربازيان ھەبيت و خودى ژن و پياۋەكەش بەھەژارى و كويرى ژيان بەسەر ببەن، تۆ دەلييت كە تەواۋى خودايانى مىسر وەكو يەكن و تايبەتەندى ھىچ

کامیکیان له ویتریان زیاتر و باشت نیه و له ته وای پهرستگاگاندا ته نها کاهینگه لیکي ته مه ل و چلینس و زور خور به دی ده کرین.

تو به خه لکی ده لیت که هیچ که سیک مافی نه وه ی نیه پیاویکی تر بکړیت و بیکا ته نوکهری خوی، سهره پای نه ودهش ده لیت که له سهرتاسهری میسر دا نه و جوتیاره ی که زه وی ده کیلیت و تووی تیدا ده چینیت ده بیت بیته خاوه نی نه و زه ویه، سهره پای نه وه ی نه و زه ویه هی "هورم هب" ی فیرعونیش بیت.

تو به خه لکیت وتوه که فهرمانره واییه که ی من هیچ جیاوازیه کی له گه ل فهرمانره وایی "هاتی" هکاندا نیه، چونکه ههروهک چون "هاتی" هکان خه لکی به کوشت ده دن و به زور له گه ل کچ و ژنای خه لکی راده بوین، سهریازه کانی منیش بکوژی میسر یه کاند و ژنان و کچانی میسر ده فرین. من ته وای نه شتانه م له سیخوره کانی خومه وه بیستوه، به لام تا نه مړو هیچ هه لو یستیکم له بهرام بهر تودا نه نواندوه، من توم به یه کی که له هاوړی کونه کانی خوم له قه له م ده دا. تا نه و روزه ی "نامی" زیندووبو، من پیویستم به بونی تو بو، بونه وه ی تو له کاتی پیویستدا گه راهی نه وه م بؤ به دیت که "نامی" دوچاری چ کردار و رفته ارگه لیک بووه، به لام چیر له مه و دوا "نامی" مردوه و منیش پیویستم به تو نه ماوه و هیچ سودیک به من ناگه یه نیت، به لکو به هو ی نه و شتانه ی که ده یزانی له وانه یه بیته مایه ی سهرنیشمه.

تو نه گهر ده می خوتت بگرتایه و باسی خراپه ی من و سهریازه کاند نه کردایه، ده توانی تا دوا یین روزه ته مه نت له م شاره دا به ناسوده یی بژیت، ههروه ها له بهر نه وه ی پزیشکی، له رپی چاره سهرکردنی نه خوشه کانه وه بژیوی ژیان خوت داین بکه یت، به لام "سینوهه" تو ناتوانیت به نارامی دانیشیت و وه نه وه ی ناچاریت به بهر ده وای باسی خراپه ی من و سهریازه کاند بکه یت، منیش ناتوانم له وه زیاتر گویم له باسی خراپه ی فهرمانره واییه که ی خوم بیت.

دوا ی نه م گوته یه "هورم هب" که به هو ی گوته کانی خویه وه تو په بوو، چه ند جاریک قامچیه که ی کوتا به رانی خویدا و وتی: "سینوهه" ... نه مړو تو وه کرمیکي زه ویت لیها توه که زه وی باخه که ی من هه لده وه شینیت و خراپی ده که یت و ده بیته ریکری

گەشەى گياکان، تۆ ئەمڕۆ وەك "خەرەنگەز"⁵⁶ يەكت لىھاتووہ كەبەسەر شانمەوہ دەنیشیتەوہ و دەمگەزیت و خوینم دەمژیت. تۆ ئەمڕۆ وەك گيايەك وايت كە لەباخەكەى مندا پرواويت، بەلام لەباتى گول يان ميوہ، دپكت دەرکردووہ و من ئەم گيا زيانبەخشە لەپیشەوہ ھەلدەكیشم و فری دەدەم.

ئىستا وەرزی بەھارە و پەرەسێلکەكان دەست بەسەما و فرین و بەئاسمانەوہ جيکە جيک دەكەن و لەكلەكەكانیشش "لقلق" دەنوکیان دەدەن لەیەكترى و درەختى "ئەقاقياش" گولەكانیان شكۆفە دەكەن، وەرزی بەھار بۆ گيانەوہران و لاوان وەرزیكى وروژنەرە، چونكە لەم وەرژەدا بەھۆى گەرمای ھەوا و پتۆیستىەكانى سروشت ھەزدەكەن لەگەڵ یەكتردا جوت بن، بەلام پیرەمێردانى وەك تۆ كە چیتەر ناتوانیت لەگەڵ ھیچ كەسێكدا جوت بێت، لەوەرزی بەھاردا بەھۆى ئەو توانایەى بەدەستى دەھێنن، كەسێكى زۆر بلییان لى دەردەچیت و لەوباوہ پەدام بەھۆى ئەو زۆر بلییانەى تۆوہ بێت كە لەھەندىك پەرستگادا وینەكانمیان قورواى كردووہ و لەپەرستگایەكى تردا بەبەرد گوى و لوتى پەيكەرەكەمیان شكاندووہ.

بۆیە ناچارم تۆ لەمیسر دور بخەمەوہ، چونكە ئەگەر لەمیسردا بمینیتەوہ، ئەوا من بەشیوہیەك لەتۆ تۆپە دەبم كە ھزر و میشىكى خۆم لەدەست دەدەم و لەوانەى ھەولێ كوشتنیشت بدەم، منیش نامەوێت بەفەرمانى من بكورژيیت، لەبەرئەوہى تاكە ھاوڕێى كۆن و سەردەمى لاویەتى منیت كە تا ئىستا بەزیندوویى ماوہ.

"سینۆھە" من تۆ لەمیسر دور دەخەمەوہ و تا ئەو پۆژەى من فیرەونى میسر بم، ناھێلم بگەرپییتەوہ بۆ میسرو چیتەر پەنگى "تبس" بەچاوانى خۆت نابینی، چونكە گوتهكانت وەك ئاگرێك وایە كەبەكویتە ناو پوشیكى وشك یان نەيجەلانیكى وشكەوہ و یەكسەر گپى تیبەردەدات، كاتێك ئاگرى گرت خامۆشكردنى مەھال دەبێت. تیگەشتم كە ھەندیكات گوتار لەنێزە ھەرەشەنامیزترە، ئەوكەسانەى كە گوتهگەلیكى ھەرەشەنامیز بەزماندا دەھێنن دەبێت لەناوېرین، ھەر لەبەرئەوہش دانیشتوانى ولاتى

⁵⁶ خەرەنگەز: ناویكى پاراوى كوردیە كە بەواتای میشك دێت كە بەگوێدەرژووہ دەنیشیتەوہ و وەك میخولە خوێنى دەمژیت، ئەم میشە دەھاوودق وەك میشى ناسایی وایە بەلام بەئەندازەى ھەنگێك دەبێت..... وەرگێر.

"هاتی" جادوگرهکان لهسیخ هه‌لده‌کیشن، چونکه‌ده‌زانن نه‌مانه‌به‌هۆی گوته‌کانیان‌ه‌وه دوپویی و دوبهره‌کی له‌نیۆ خه‌لکیدا دروست ده‌که‌ن.

من نامه‌ویت ولاتی میسر به‌هۆی دوبهره‌کی و دوزمانی تۆوه جه‌نگیکی تر له‌گه‌ل خودایاندا به‌رپا بکریت، هه‌رله‌به‌رئه‌وه‌ش "سینۆهه" له‌میسر دورت ده‌خه‌مه‌وه، چونکه تۆ سه‌ره‌پای ئه‌وه‌ی شییت نیت، به‌لام پیاویکی ئاساییش نیت، وه‌ك بلیی له‌جیهانیکی جیاواز له‌م جیهانه‌دا ده‌ژیت.

له‌وانه‌یه "هورم هب" راست بکات که ده‌یوت: من که‌سیکی ئاسایی نه‌بم و له‌وانه‌یه له‌به‌رئه‌وه‌ش پیاویکی ئاسایی نه‌بم که خوینی خودایان له‌په‌گی خوینبه‌ره‌کانمدا بی‌ت، به‌واتا خوینی فیرعه‌ونه‌کانی میسرو خوینی شازاده‌خانمی "میتانی" له‌خوینبه‌ره‌کانمدا هاوتوچۆ بکات.

سه‌ره‌پای ئه‌وه‌ش کاتیك گویم له‌گوته‌کانی "هورم هب" بوو پیکه‌نین گرتمی و "هورم هب" یش به‌هۆی ئه‌م پیکه‌نینه‌مه‌وه زیاتر لیم توپه‌بوو و قامچیه‌که‌ی ده‌ستیشی به‌به‌رده‌وامی ده‌دا له‌پانی و وتی: "سینۆهه" سوپاسی خداکان بکه که دۆستی دیرینی منیت، ئه‌گینا هه‌رئێستا ده‌مکوشیت، هه‌وره‌ها پێشینهی ته‌مه‌نیک هاوپییه‌تی پێگره له‌به‌رده‌م ئه‌وه‌ی تۆ له‌سیداره‌ بده‌م، به‌لام به‌دنیاییه‌وه دورت ده‌خه‌مه‌وه و پێناده‌م که دوا‌ی مه‌رگیش لاشه‌ت بگه‌رێته‌وه بۆ میسر، به‌لام ده‌توانی پێش مه‌رگت بلییت که لاشه‌که‌ت مۆمیا بکه‌ن و له‌هه‌مان ئه‌و شوینه‌ی که تییدا ده‌ژیت به‌خاکی بسپێرن.

ئه‌و شوینه‌ی دوا‌ی دورخستنه‌وه‌ت بۆ نیشه‌جی بونت ده‌ستنیشانم کردوه، له‌که‌نار ده‌ریا پۆژه‌ه‌لاته‌وه‌یه-مه‌به‌ستی ده‌ریا سو‌ره-که‌شتیه‌کانیش له‌ویوه به‌ره‌و هیندوستان ده‌پۆن و من ناتوانم تۆ بۆسو‌ریا دور بخه‌مه‌وه، له‌به‌رئه‌وه‌ی هیشتا ناگر و خه‌لۆزگه‌لیکی پابردو له‌ژێر خۆله‌میشه‌که‌یدا شارداراوه‌ته‌وه و بونی تۆ له‌ سو‌ریادا له‌وانه‌یه ببیته‌هۆی ئه‌وه‌ی ئه‌و خه‌لۆزه له‌ژێر ئه‌و خۆله‌میشه‌ بیته‌ ده‌ره‌وه و دوباره ناگر به‌ربداته ئه‌و ناوچه‌یه‌وه، هه‌روه‌ها ناشتوانم بۆ ولاتی "کوش" که‌ده‌که‌ویته باشوری میسر دورت بخه‌مه‌وه، چونکه کاتیك تۆ پۆشتیه‌ ئه‌ویوه، به‌په‌شپێسته‌کان ده‌لێیت که ته‌واوی مرو‌قه‌کان له‌به‌رامبه‌ر یه‌کدا یه‌کسان و سپی و په‌ش هیچ تابییه‌تمه‌ندیه‌کی جیاوازیان نیه و په‌شپێسته‌کانیش له‌به‌رئه‌وه‌ی له‌پوی پیکه‌ته‌ی

سروشتیانەوه سادە و گەژەن زۆر زوو باوەڕ بەم قسەییەت دەکەن و لەوانەییە لەویدا راپەرپینیک بەرپا بکەن.

بەلام ئەو بەشەیی کەنار دەریای پۆژەلەت کە تۆ دەنیرمە ئەوی، دانیشتوانی تیدا نیە و تۆش هەرچەنیک قسە بکەیت بێ لەتاویڕە بەردی سور و قەلەرەش و چەقەل و مارەکان هیچ کەسیکی تر گویت لێناگریت و منیش بەو بۆنەییەوه ئاسودە خەیاڵ دەبم، لەبەرئەوهی ئەو جوۆرە گیانەوەرەنە ناتوانن ببنە مایەیی سەرئیشەیی ولاتی میسرو منیش بەچارەدەوری ئەو شوینەیی کە تۆی تیدا نیشتەجێ دەکەم چەند پاسەوانیکی تیدا دادەنیم، ئەمانە ئەرکی ئەوێان لەسەر شانە ئەگەر تۆ بتهویت ئەو شوینە بەجێ بهێڵیت، بتکوژن. بەلام لەبەرئەوهی ئەو دور خراوەی تۆ دەنیرمە ئەوی، دانیشتوانی تیدا نیە، و لە"تبس"یشەوه زۆر دور، هەرۆهە ناگادارم چەنیک بەم شارەوه پەییوەستی بۆ تۆ وەک سزایەکی مەزن وایە، منیش لەروی پێیویستی و کەرەستەیی ژیاڵەوه بیکەموکورتیت ناکەم و ئەو دانیاییەت پێدەبەخشم کە لەویدا مالتیکت پێ بدەن و داوای هەرچیهکیش بکەیت بەمەرجیک گونجاو بیت، بۆتی فەرەهەم دەکەم و تەنھا یەک شت لەو شوینەدا قەدەغەییە ئەویش ئەوێه کە ناتوانی برۆیتە دەرەوهی ئەو ناوچەییە کە تێیدا دەژیت. من لەتەنهایی شوینی نیشتەجێبونم نەدەترسام، چونکە لەژیاڵدا زیاتر هەستم بەتەنهایی دەکرد، بەلام هەر بەوشیوەی کە"هورم هب"وتی: بە"تبس"ەوه زۆر پەییوەست بوم و کاتیک بیرم لەوه کردەوه کە چیتر خاکی میسر لەژێر پێمدا هەست پێناکەم و چیژی روبراری"نیل"لەدەمدا بەرجەستە ناکەم و ناخۆمەوه و بۆنی "تبس" ناکەم، خەمگین بوم، داوی ئەوه بە"هورم هب"م وت: من لەم شارەدا هاوڕێیەکی ئەوتۆم نیە و لەبەرئەوهی خەلکی لەزمانی قسەکردنی من دەترسن و خۆیان لێم دورەپەرێز دەکەن، بەلام لەنیو چینی هەژارەدا چەند کەسیک هەن کە بەیەکیک لەهاوڕێکانی من لەقەلەم دەدرین، منیش حەز دەکەم بۆ دوایین جار چاوپێکەوتنیان لەگەڵدا بکەم و مالتاوااییان لێ بکەم، یەکیکی تر لەو شتانەیی دەمەوێت ئەنجامی بدەم ئەوێه کەمی بەنیو شاری"تبس"دا پیاسە بکەم و لەم وەرزی بەهارەدا بۆنی شکوفەیی درەختی سەرشەقام و کۆلەنەکان و بۆنی بخوردی هەییوانی پەرستگاکان بکەم و کاتیکیش شەو داھات بەنیو ناوچە هەژار نشینەکان کە مالی منیش لەوییە تیپەرەم، بۆئەوهی بۆنی ئەو ماسیانەیی کە لەبەرەم

ماله كانياندا سوريان دهكه نه وه بگه م و توش "هورم هب" نازانی كه ته ماشاكردنی نه و ژنانه ی كه له بهر ده م ماله كه ياندا خه ريكی لیانی خواردن، ههروه ها نه و پیاوانه ی كه به ماندویي و شه كه تیه وه له كار هكه یان ده گه پینه وه و نه و مندالانه ی كه چاوه پنی خواردنی نانی ئیوارهن، له بهر ده م ماله كه ياندا سه رقائی یاری كردن، قاچ راده یه ك چیژم پیده به خشن، له ویاوه په دام هیچ كه سیك به نه ندازه ی من چیژ له گه پان به نیو شه قام و كوژانه كانی "تبس" له كاتی خوژنا و ابون و سه ره تای شه ودا وه رنا گریت.

نه گه ر من نه م گوتانه م به ناوازیكی خه مگینه وه بهینایه ته زمان و تكام له "هورم هب" بگردایه كه چهنه پوژیک ماوه م بدات بوئه وه ی بتوانم مالفواوی له "تبس" بگه م، به دلنیا ییه وه نه و تکیه ی منی په سه ند ده كرد، به لام بی پارانه وه و ده سه ته پاچه یی، وه كه نه وه ی له گه ل كه سیكی هاوشان و هاوئاستی خوژدا قسه ده كه م، نه و داوا یه م له "هورم هب" كرد، له بهر نه وه ی ناگاداری نه وه بوم كه زانست نابیت له بهر امبه ر ده سه ته لاتدا سه ری پیزو نه وازش دانه وینیت، هه رله بهر نه و هویه فیرعه ون نه و داوا یه ی منی په سه ند نه كرد و تی: من كه سیكی سه ربازیم، بویه رقم له دواخستنی كارو پیشاندانی سوژو به زه ییه، له بهر نه وه ش هه ر ئیستا بریار ده دم به كه ژاوه یه ك تو له "تبس" ده ربكه ن، نه گه ر كه سیك له خزمانت بیه ویت له گه ل تو دا بیت، من رازی ده م، نه ویش به مه رجیک چیتر نه گه پیتته وه بو میسر و له لای تو بمینیتته وه و بگه ر دوا ی مه رگی توش نابیت بگه پیتته وه بو میسر، چونكه ده زانم كه نه و هه ركه سیك بیت، له لای تو بیت ده كه ویتته ژیر كاریگه ری گوته كانتته وه و دوا ی نه وه ی گه رایه وه بو میسر بیروباوه په كانی تو به نیو خه لكیدا بلاو ده كاته وه، بیروبوچونه هه ره شه نامیزه كان له تاعون خیرا تر به نیو خه لكیدا بلاو ده بیتته وه، به لام له باره ی نه و هاوړپیا نه ت كه وت له چینی هه ژاران، ده زانم كه یه كك له وانه نو كه ریكه كه له ئیستادا به رداشی پی ده سوپینه وه و نه ویتریان وینه كیشیكه كه به رده وام سه رخوشه و وینه ی خودایان ده كیشیت، دوو هاوړپیکه ی تریشت له ره شپیتسه كانه، له ئیستادا هه رچواریان به سنزای نه وه ی كه وتونه ته ژیر كاریگه ری بیروبوچونه كانی تووه گه شتیكی دور و دریزیان كرتووه ته بهر كه گه پانه وه یان تا راده یه كی زور مه حاله.

كاتیک نه م گوتانه م له "هورم هب" بیست، نه فره تم له خو م كرد، چونكه بو جاریكی تر كه سانی بیتاوان، ته نها له بهر نه وه ی هاوړپنی من بون، دو چاری به دبه ختی هه میشه ی

كراون و ئەوكات بىئەوئى لەبەرامبەر "هورم ھب" دا كپنوش بەرم، ويستم بېرۆم، "هورم ھب" یش بۆئەوئى پيشانى بدات كە چيتر ھيچ كارو گوتەيەكى بەمن نەماو، بەلاساىي كردنەوئى فيرەوئە مەزن و رابردووەكانى ميسر وتى: كۆتايى بەگوتەكانى فيرەوئە هات.

سەربازەكانى "هورم ھب" یش منيان خستە سەر كەژاوەيەك كە پەردەكانيان دادابويەو پىگاي پۆژەلتمان گرتەبەر. بۆماوئى بيسى پۆژ لەو جادەيەى كە "هورم ھب" بەرەو پۆژەلات دروستى كردبوو تىپەرين، تا ئەوكاتەى گەشتينە لەنگەرگايەك كە لەويۆە گەشتيەكان بەرەو ھىندستان دەپۆشتن. بەلام لەبەرئەوئى ئەو لەنگەرگايە دانىشتوانى تىدابوو، سەربازەكانى "هورم ھب" لەويدا رانەوستان و منيان لە لەنگەرگاى دور خستەو و دواى سى پۆژ گەشتينە شوينىكەو كە لەربردووا ئەو شوينە لادىيەكى تىدابوو، بەلام جوتيارانى ئەو لادىيە ئەوييان بەجىيشتبوو بۆيە ھيچ كەسنىك لەويدا نەدەژيا. لەويدا شوينىكيان بۆ نيشتەجىبونى من ديارى كرد و لەناوەرەستى ئەو شوينەدا خانويەكيان بۆ دروست كردم، ئەوكات قۇناخيكي ترى ژيانم لەو مائەدا دەستى پىكرد. من ھيچكاتىك لەو مائەدا بۆ ھيچ شتىك تەنگەلان نەبوم. چونكە ھەر خواردن و خواردنەو و پۆشاك و كەرەستەى نوسينىكم لى داوا بكردنايە بۆيان دەھينام.

من چەندسالىكم لەو مائەدا بەسەر بردو چەندكتىيىكم لەبارەى زانستى پزىشكيەو نوسى، دواى ئەوئى كۆتاييم بەھەر كتيبيك دەھينا دەمخستە ناو سنوقيكى بچوكەو. بەلام ئەم كتيبە، دواين كتيبە كە من نوسيوئەو ھەرلەبەرئەوئەش تايبەتم كرد بەسەرگوزەشتەى ژيانى خۆمەو، دواى ئەم كتيبە، ئەگەر زىندوش بمينم، چيتر ھيچ كتيبيكى تر نانوسم، چونكە پوناكى چاوم زۆركەم بوو و چيتر چاوەكانم جولانى پينوسەكەم بەسەر "پاپىرۆس" ەو نايين.

من لەوباوەرەدا بوم ئەگەر ھەولئى نوسينى سەرگوزەشتى ژيانى خۆم نەدايە، نەمەتوانى لەو چەند سالە بەولاو بەرگەى قورسى بارى ژيان بگرم، من لەبەرئەوئە يادگارى سەرگوزەشتى ژيانى خۆم نوسى، بۆئەوئى بتوانم روداو و راستيەكانى ژيان، ھەلبەت لەو پۆژەوئى خۆم ناسى تا ئەمڕۆ بەير خۆم بەينمەو، ھەرەھا

بیشزانم لەپیناوی چیدا ژيام. بەلام ئیستا کۆتایی بەنوسینی یادگارێه کانم هاتوو، نازانم کە لەپیناوی چیدا ژیاوم و مەبەستی من لەژيان چی بوو.

لەسەردەمی لاویەتیدا بەو شیوەیە لیکم دەدا یەو کە لەبەرئەو دەژیم بۆ ئەوێ پیر بم و هەنوکه‌ش کە پیربوم سەرم لەو سوپماوە کە ئەو چ ئارەزوێه بوو کە لەسەردەمی لاویەتیدا هەمبوو و مەگەر گەشتن بەتەمەنی پیری ئەوەندە ئارەزوێهکی بەهادرە کە مەوێ بتوانیت لەپیناویدا بژیت و بەرگەێ سەختیەکانی ژيان بگریت.

هەموو پۆژیک تەماشای دەریام دەکرد. هەندیجاریش وینەێ کیو سۆرەکانی چواردەوری دەریا لەدەریاکەدا رەنگی دەدایەو و رەنگیکی سوری بەدەریا دەبەخشی، هەندیجاریش لافاو هەلدەستا و ئاوی دەریا رەش دادەگەرا و لەکاتی شەویشدا رەنگی دەریا لەبەرچاوم سپی دەنواند.

ئەو پۆژانە ئاو هەوا لافاوی و باراناوی نەبوو و رەنگی شینی دەریا، لەبەردە شینەکان رەنگیان تیرتر بوو، بەلام من لەتەماشاکردنی دەریا بێزار بوم، چونکە دەریا بەرادیەه مەزن و ترسناکە کە مەوێ ناتوانیت تا کۆتایی تەمەنی، خۆی سەرقالی تەماشاکردنی بکات. من ئەوەندە لەسەر زەوی بیابانی کەنارەکانی پۆژەلات- مەبەستی دەریای سۆرە- لەپال دۆپشک و مارەکاندا دانیشتم کە چیتەر ئەوان لەمن نەدەترسان، بەلام من حەزم لەهاورپێتییان نەبوو، چونکە ئەگەر ببنە هاورپێشم، ئەوا هاورپێهکی نەزان یان شیتن و پۆژیک دیت چزی خۆیان پۆ دەکەنە جەستەمەو. سالیک دواي ئەوێ منیان لە"تبس"دور خستەو، کاتیک کاروانی هیندستان لە"تبس" دەکەوتە رێ، بۆئەوێ خۆی بگەیهنیتە دەریای پۆژەلات"موتی" خزمەتکارم کە لە"تبس"بوو لەگەل ئەو کاروانەدا هات و پەيوەندی پێوێ کردم.

کاتیک"موتی"چاوی پیم کەوت، دەستی خستە سەر ئەژنۆی و کړنوشیکی بۆ بردم، کاتیکیش بینی پوخسارم کەمیک لاواز بوو و ورگیشم وەکوو جارێ نەماوێ دەستی کرد بەگریان.

وتم: "موتی"بۆچی دەگریت؟

"موتی"یش وتی: لەبەرئەو دەگریم کە لەوکاتەوێ دور خراویتەتەو لاواز بویت و هیچ کەسیکت نەبووێ خواردنی خۆشت بۆ لیبینیت.

ۋەتەن: "موتى" ژيانى من گەشتۈۋەتە قۇناخىك كە قەلەۋى و لاۋازى بەلامەۋە ئەۋ گىرنگىيەيەيان نەماۋە.

"موتى" ۋەتەن: "سىنۋە" ئايا چەند جارىك پىم نەۋتى ئاگات لەسروشى خۇت بىت فرىوت نەدات و دەمت بگرە، نازانم بۇچى پياۋان دەبىت بەۋشۋەيە بن كە ۋەك بەردىك ھىچ قەسەيەك كاريان تىناكات، سەرەراي ئەۋەى دەزانن ھەركەسىك سەرى بەدىۋاردا بىكوتىت سەرى دەشكىت و دۋاجارىش دەمرىت، بەلام سەرەراي ئەۋەش ھەر سەريان دەكوتن بەۋ دىۋاردا. بەلام تۋ "سىنۋە" گەشتۈيەتە قۇناخىكى تەمەنتەۋە كە چىتر دۋاى ئەۋە دەبىت ژىر بىت، چۈنكە چىتر گىرتارى دلەۋاۋىگەلىك - كە لەئەندامىكى بچوك كە لەسىنەمانداچىگىرەۋ تەۋاۋى بەدبەختىەكانى جىهان لەۋە سەرچاۋە دەگرىت - نابت.

ۋەتەن: "موتى" تۋ ھەلەت كىر كە "تبس" ت بەجىھىشت و ھاتىت بۇئىرە بۇئەۋەى بىت بۇ لای من، چۈنكە پىۋاۋىكى دەركراۋم و ھەركەسىك بى لە پاسەۋانەكانم كە سەربازى "ھورم ھب" ن، لەگەل مندا بىت، چىتر نەك تەنھا پى لەمن دەگرىت بگەرىمەۋە بۇمىسرو "تبس"، بەلكو ناھىلەت ئەۋ كەسەى لەگەل مندا دەزىت بگەرىتەۋە بۇ مىسر.

"موتى" ۋەتەن: من لەۋباۋەردەدام ئەۋەى بەسەر تۇدا ھاتۋە زۇر لەبەرژەۋەندى تۇدايە، لەبەرئەۋەى فىرەۋن "ھورم ھب" تۋى ئاردۋەتە شۋىنىكى چۆلەۋە بۇئەۋەى سەردەمى پىرى خۇت لەۋىدا بەسەر بىەيت. منىش لەگەلەگالى "تبس" و دەردىسەرى دراۋسىكان بىزار بوم، چۈنكە بەبەردەۋامى كەلۋەلى چىستخانەكەم بەسۈر لى ۋەردەگىر و دۋاى ئەۋەش چىتر بۇم ناگەرىننەۋە و كاتىك منىش بەبىريان دەھىنمەۋە، كەئەۋەى بىردىيان بۇم بگەرىننەۋە لىم تۈرە دەبن و دەلەن مەگەر ئىمە دزىن كە ۋاھەست دەكەيت قابىلەمە و تاۋەكەت بۇ ناگەرىننەۋە.

ھەرۋەھا لە "تبس" دا ناچارم پۇژى دۋو جار بەردەرگاكام گىسك بدەم، بەلام سەرەراي ئەۋەش پاك نابتەۋە، چۈنكە دراۋسىكانم بە بەردەۋامى خۇلى ناۋمالىيان دەپىژنە كۆلەنەۋە و ھەرچى ھاۋار دەكەم كە ئەم كارە نەكەن، گويم لىناگىر.

يەككىكى تر لەۋ شتانە ئەۋەبۈۋ كە مالەكەى "تبس" مان بچوك بۈۋ و نەماندەتۋانى سەۋزەى تىدا بگەين، لەكاتىكدا لىرەدا زەۋى پىۋىستمان بۇ چاندنى سەۋزە و

976

هەموو سائیک ھەركاتیك كاروانی ھیندستان لە "تبس" ھوہ لەكەناری دەریای پۆژھەلاتەوہ بەھاتیە "كاپتا" باری چەند و لاخیک كەلوپەل و دیاری جۆراوجۆری وەك زېر و زیو و تەواوی پوداوەكانی "تبس" ی لەپێی نوسەرەكانیەوہ بۆ دەنوسیم و بۆی دەناردم، بەشیۆھێك كە مەن لەپوداوەكانی "تبس" بێناگا نەبوم و دەمزانى لەوى چى پوو دەدات. ئەو سەربازانەى پاسەوانى مەن بون، بەشیۆھێك خوویان بەژیانی ئەو ناچەییەوہ گرت و لەبارودۆخی خویمان پازى بون، وتیان ئەگەر دواى مەرگیشیان، ئەگەر بتوانن ناگەپێنەوہ بۆ "تبس"، چونكە ژيانى ئێرەیان زۆر خووشە و ھیچ خەمکیان نیە. سەربازەكان بەھۆی ئەو دیاریانەى مەن پێمدابون، مەپ و مانگیان پى كەپى و لەپى پەرورەدە كردنى ئازەلەوہ بۆنە خاوەنى سەرۆت و سامانیكى باش.

ئێستاش لەنوسین ماندو بوم، چونكە چارەكانم چیتەر بەجوانى چاوى بەھیمای نوسینەكان ناكەوێت و كاتیك بەچكە پشیلەكانى "موتى" لێم نيزك دەكەونەوہ و لەسەر ئەژنۆم رادەوہستەن، مەن سەرم لەوہ سوپەر دەمیتى چۆن لەكاتى ھاتنیاندا چاوم پێیان نەكوتەو. پۆم لەوھێكە گێرامەوہ و نوسیم ماند و شەكەت بووہ و تێدەگەم كە جەستەم پێویستى بە ھەوانەوہیەكى ھەتاھەتاییە.

مەن ئێستا پیاویكى خوشبەخت نیم، بەلام لەم گۆشەگیرەیدا خۆم بە بەدبەختیش نازانم. خوشحالم كە "پاپیرووس" و پینوس ھەيە، ئەگەر ئەم دوانە نەبونایە، نەمەدتوانى لەپێى نوسینی ئەم كتیبەوہ سەردەمى مندالى خۆم بەبیر بەینمەوہ و لەجیھانى ئەندیشەدا جاریكى تر لەگەل "مينا" لەشەقامى "بابل" ھوہ تێپەرم و ھەست بەبونى میھرەبانى "موتى" كە بەچواردەورمدا دەسوپێتەوہ بكەم، ھەرۆھا لەبەدبەختى ئەو كەسانەى كە برسیان بوو بگرم و گەنمى خۆم پێشكەشى كەسە برسیەكان بكەم.

دەزانم كە دواى مەرگم پاسەوانەكان، بەپێى فەرمانەكانى "ھورم ھب" تەواوى نوسینەكانم لەناو دەبەن و ئەم مألەش وێران دەكەن، بۆئەوہى نەوہك شتیكم لەسەر دیوارەكان نوسیبت. بەلام "موتى" بۆ ھەر پانزە بەشى ئەم كتیبە كیفیكى لەپەلى خورما بۆ چینیوو و منیش ھەریەك لەو بەشانەم خستە ناو یەكێك لەو كیفانە، دواى ئەوہ ھەر پانزە بەشەكەم دەخەمە ناو سنووقى زیوینەوہ و ئەو سنووقەش دەخەمە ناو سنووقى تەختەى بەھیز كە لە دارى "سدر" دروست كراوہ كە تەختەكەى لەدەرەوہى میسرەوہ ھەناردە دەكریت، بەكورتیەكەى ئەو سنووقە دارینەش دەخەمە ناو سنووقى

مىيىنەۋە "موتى" دىۋاي مەرگم دەيىت ئەۋ سىنۇقە بخانە ناۋ گۆپەكەمەۋە، چۈنكە ئەۋ مىنى لەۋە دۇنيا كىردەۋە كە پاسەۋانائەكان بەشۋەيەك فرىۋ دەدات، بۇئەۋەي ئەۋ سىنۇقە بخاتە ناۋ گۆپەكەمەۋە. مىنىش لەبەرئەۋەي مۇۋقۇم، لەناخى ھەر مۇۋقۇك كە پىش من لەجىھانەدا ژىاۋە، ژىاۋم و لەناخى ھەر مۇۋقۇكىش لەدۋاي مەۋە دىتە ئەم جىھانەۋە دەژىم.

لەبەرئەۋەي مۇۋقۇم، چىتر لەمەۋدوا لەخەندە و گىران لە خۇشى و ناخۇشى و لەچاك سىرۇشت و خىراپ سىرۇشت و لەلاۋازى و بەھىزى مۇۋقەكاندا دەژىم و بەزىندۋويى دىمىنەۋە. ئەۋ مۇۋقەي ھەزاران سال لەدۋاي مەۋە لەدايك دەيىت جگە لەمن ھىچ كەسىكى تىرىيە، چۈنكە ئەۋىش ۋەك من ھەناسە دەدات و نان دەخوات و پىدەكەنىت و دەگىرىت و توشى چەند تاۋانىك دەيىت و ۋا ھەست دەكات ئارەزۋى ھەيە و فرىۋى يەك يان چەند ژنىك دەخوات و چىژ لەبۇنى خۇش ۋەردەگىرىت و دەنگى موزىك بىزەي پى دەبەخشىت و پۇژ و ھەفتە يان لەۋانەشە سالھا پۇ بچىتە ناۋ خەمەكانىيەۋە و ھاۋپىكانى خىانەتى لى بكن يان خۇى خىانەت لەھاۋپىكانى بكات و سامان و دارايى خۇى بەھۋى بەخشىن يان بەھۋى يارى قومارى زارەۋە لەدەست بدات و ۋەك مىنىش شىكست دەخوات و لەدۋاين پۇژ و ساتى تەمەنىدا لەگۈشەگىرىدا يان لەنىۋ ئەندامانى خىزانەكەيدا دەمرىت.

ھەرلەبەرئەۋەش خەمى لەناۋچۈنى ئەم كىتەبە ناخۇم، چۈنكە ھەركە ئەم كىتەبە لەناۋ چۈ، من لەمۇۋقانى تىردا زىندۋو دەبمەۋە. ئەۋە دۋاين گوتەي "سىنۇۋە" مىسىرى بوۋ كە لەسەرتاپاي ژىانىدا، ھەستى بەۋە دەكرد كە تەنھايە.

كۆتايى كىتەبى "سىنۇۋە" پزىشكى تاييەتى فيرعەون

تەۋاۋكەرى پىشەكى كىتەبى "سىنۇۋە" پزىشكى فيرعەون لە لاپەرەي
نايىدەدا دەكەۋىتە بەرچاۋى خۋىنەر.

رونگردنه وهی وهرگیر

کاتیڤ دهستم به وهرگیرانی ئەم کتیبە "سینۆهه پزیشکی تایبەتی فیرعەون" ه کرد، پیشەکی ئەو کتیبەم به کورتی وهرگیرا، بۆئەوهی خوینەر وا ههست نه کات کتیبکی رهوشتی "نه خلاق" یان فولکلوری دهخوینیتته وه، به لام ئەو دلتیاییه به خوینهران ده به خشم که ناوه پۆکی سه رهکی ئەم کتیبە بگره وشهیهکی لی لا نه براوه، کتیبی سینۆهه نه که ته نه پسته به پسته به لکو وشه به وشهش وهرگیردراوه. ئیستا کوتایی بهم کتیبە هاتوو و خوینەر به رجهسته کانیشی په ییان بهم کتیبە میژوویی و دیرینه بردوو. ئیمه ناوه پۆکی ته وای پیشەکی ئەم کتیبە دهخینه به ردهست خوینهران بۆئەوهی باشت ره ی به ناسنامهی کاری نوسه ری "میکا فالتاری" بهن.

پاشماوهی پیشه کی گتیبی پزیشکی مسری "سینوهه"

من "سینوهه" کوپی "سن موت" و هاوسره که شی ناوی "کیپا" یه ئەم کتیبه دەنوسم. من ئەم کتیبه بۆ ئەوه نانوسم که ستایشی خودایانی سەر زهوی بکه، چونکه له خودایان بیزارم، من ئەم کتیبه بۆ ئەوه نانوسم که ستایشی فیرعه و نهکانی میسری پی بکه، چونکه خودی فیرعه و نهکانیش ئازاریان داوم. من ئەم کتیبه نانوسم بۆ ئەوهی چه ورهیی بۆ خودایانی میسر بکه، ئەوهی هانیدام ئەم کتیبه بنوسم، ترس له ناینده یان هیوای ناینده نیه.

من له ماوهی ژیا نندا ئە و نده ئە زمونی تالم به دهست هیناوه و به پرا دهیه ک گرفتاری گرفته کانی بوم که چیت له شتگه له خهیا لای و ناینده نادیاره کان ناترسم. من له هیوای مانه وهی ناو و ناو بانگیه کی جاویدانه وهرهس بوم، به هه مان شیوه له خودایان و پادشا کانیش وهرهس.

من ئەم کتیبه ته نها بۆ خۆم دەنوسم و هەر له بهر ئە وهش واههست ده کهم که جیاوازیه کی ته واوم له گه ل نوسه رانی پابردوو ناینده دا هیه، چونکه ئە وهی تا ئە مرق له لایه ن نوسه رانی پابردوو وه نوسرا وه ته وه یان بۆ خوشحال کردنی خودایان بووه یان بۆ پازیکردنی پادشا و مرقه کانی تر. من فیرعه و نهکانیش به به شیک له مرقه کان له قه له م ده ده م، چونکه هیچ جیاوازیه کیان له گه ل ئیمه دا نیه و هه رکاتیکیش هه زارنجار بیانخه نه ریزی خودایانه وه، سه ره پای ئە وهش پادشایه کی وه ک ئیمه ن، چونکه وه کو ئیمه هه لگری خوشه ویستی و کینه ن و وه ک ئیمه ش هه لگری هیوا و نا ئومیدین.

گه رچی ئە مانه ده سه لات و هیزی ئە وه یان هیه که رق و کینه ی خۆ یانی پی کپ بکه نه وه، کاتیکیش ده ترسن بیر له پریگه چاره یه ک ده که نه وه بۆ ئە وهی ئە و ترسه یانی پی

لەناو ببەن، بەلام ئەم هیز و دەستەلاتە ناتوانیشت ئەوان لەبەرگەگرتنی ئازارەکان بپاریزێت، بۆیە وەک ئیمە ئازار دەچێژن و وەک هەموو مەوقیەکی تر خەمگین دەبن.

تا ئەمەڕۆ، ئەوەی تانیستا لەجیهاندا نوسراوەتەوێ یان بەفەرمانی دەستەلاتدارەکان تۆمار کراوە، یان بۆ زمانچەوری و چەورەیی کردن بۆ خودایان یان بۆ فریودانی خەڵکی یان خستنه پوی ئەو پوداوانەیی که هیشتا پویان نەداوە یان بۆ ئاوەژوو کردنی راستیەکان یان بۆ پینەکردنی پوداوە گۆمانلیکراوەکان نوسراوەتەوێ.

وێستیان ئەو بەخەڵکی پراگەیهنن که ئەوەی بەچاوی خۆیان بینیان، هیچ راستیەک لەخۆ ناگرێت و پوداوە راستەقینەکان زۆر جیاوازه لەوەی ئێوێ بیری لێدەکەنەوێ. وێستیان خەڵکی بەهێننه سەر ئەو باوەڕەیی که له فلان پوداوا بەشی فلان پیاو زۆر کەم بوو، لەکاتیکیدا بەپێچەوانەوێ که فلان پیاوی هیچ و پوچ بەشیکی مەزنی بەرکەوتووێ.

من بەبۆئێرەوێ پێتان دەلێم، چونکه دانیام که لهو پۆژەوێ مەروە هاتووێته ئەم جیهانەوێ تا ئەمەڕۆ ئەوەی نوسراوەتەوێ، یان بۆئەوێبووێ که خوداکان لەخۆی پازی بکات یان بۆ پازیکردنی خەڵکی نوسیویەتەوێ، ئێتر ئەو کەسانە، پادشا بن یان هەر کەسیکی تر.

من لەو باوەڕەدام لەئایندەشدا هەر وادەبێت، هەرکەسیک لەئایندەدا پێنوس بەدەستەوێ بگرێت، یان بۆئەوێهێ که چەورەیی بۆ خوداکان بکات یان ئەوەی فەرمانپەرەکان یان خەڵکی لەخۆی پازی بکات ئێتر ئەو خەڵکە نەتەوێهێک بن یان کۆمەلگا و چینیکی تایبەتی نەوێهێک بن.

من هەر لەبەرئەوێش واهەست دەکەم که لەئایندەشدا تەواوی نوسەرەکان بۆ پازیکردنی خودایان و فەرمانپەرەایان و خەڵکی دەنوسن، چونکه لەم جیهانەدا هیچ شتیکی نوێ نایەتە بون و هەموو شتیکی دوبارە سەرلەنوێ خۆی نوێ دەکاتەوێ و ئەوەی لەپراپرەودا بونی هەبوو، دوبارە دەردەکەوێتەوێ.

مەروە لەژێر خۆردا بەشیوێهێکی گشتی هیچ گۆپانکاریهێکی بەسەردا نایەت و سەد هەزار سالی تریش کاتیکی مەروە دێتەبون، هەمان ئەم مەروەیی ئەمەڕۆی، بەلام لەوانەیه گۆپانکاری له جل و شوازی پازاندنەوێ قژ و پێش و وشەدا دروست ببێت.

به لام تنها شتیك له مروڤدا گۆرآنكاری به سهردا نایهت و نهو شتهش گه مرژه ییه تی، گهر سهد ههزار سالی تر مروڤ بیته بون، وهك مروڤه كانی سهردهمی ئیمه و نهوانه ی پیش ئیمه له سهردهمی "قوچه کیه کان" دا ده ژیان گه مرژه ده بن و ده توانییت نهویش به درۆ و به لینی بی بنه مان فریویده ی، له بهر نه وهی مروڤ یو نه وهی بتوانییت به رده و امی به ژیان بدات پیویستی به درۆ و به لینی بی بنه مایه و سروشتی نهو و ده خوازییت که بو به رده و امی زیاتر باوه ری به درۆ بییت تا راست، باوه ری به به لینی بی بنه ما بییت که ههر گیز ناچیتته واری کارکردنه وه تا نه وهی باوه ری به به لینه راستیه کان به نیییت.

تا نه م جیهانهش به م شیوه یه هه بییت جوړی مروڤیش ههر به گه مرژه یی ده مینیته وه و فریوی درۆ و به لینه بی بنه ماکان ده خوات، به کورتیه که ی له ههر قوناخیک له قوناخه کاندایه پی پیویستی کات و سهردهم جوړیک دوری له گه لدا ده کرییت و جوړیک به لینی بی بنه مای نویشی پی ده درییت، نهویش به خوشی و هیوایه که وه درۆ به لینه خه یالپلویه کان په سهند ده کات، نه گهر که سیك هه ولی نه وه بدات نهو له م گرفت و هه له یه ده ربه نیییت و پی بیلیت نه وهی به تو یان وتوو درۆیه و ده یانه وییت تو به م قسانه فریو بدن و وه ره با من راستیه کانت بو بخمه پوو، هه مان نهو مروڤه لینی تو په ده بییت و نهو که سه به تاوانی نه وهی خیهانه تکارو تاوانبار به کوشت ده دات.

باوه ره یان به درۆ و به لینه بی بنه ماکان و نهو مرژدانه ی که هیچ کاتیك کرداریکردن به خویانه وه نابین، به شیوه یه ک ناویته ی سروشتی مروڤ بووه که مروڤ نه فسانه له راستی حاشاهه لنه گر به باشت ده زانییت و هه ره نه وهی گیره ره وه یه که ده می ده کاته وه و ده ست به گیرانه وهی ده کات خه لکی له چواره وری کۆده بنه وه، سه ره پای نه وهی به چاوی خویان ده بینن که نهو له سه رسوچیکی کۆلاند له سه ر زه وی دانیشتوو، به لام سه ره پای نه وهش کاتیك باسی ناشکرا کردنی گه نجینه یه کیان بو ده کات و مرژه ی نه وه یان پی ده دات که زیپر و زیویکی زۆر ده بیته ی به شی نهوانه ی گوی لیده گرن، نهوانیش یه که سه ره باوه ری پیده که ن.

به لام من "سینوهه" نوسه ری نه م کتیبه له درۆ نهویش له م قوناخه ی پیری مه دا زۆر بیزارم و له م کتیبه شه دا نه وهی درۆ بییت نایفوسم.

لهوانهیه ئهگهر لاو بومايه و ئهم كتيبهه لهسهردهمی لاویه تیمدا بنوسیایه، منیش وهك نوسهرهكانی تر درۆم دهكرد و شتیكم دهنوسی كهشایهنی پهسهندی خودایان یان فرمانپرهوا و پادشاکان یان خهلكی بیټ.

بهلام لهم سهردهمی پیریهدا كه لهخودایان و پادشاکان و تهواوی مروڤه بیزاربوم، بویه نهحهزم لهدرویه و نه پیویستیشم پییهتی.

چونكه من ئهم كتيبهه بو خهلكی نانوسم و نامهویت هیچ كهسیكیش لهخۆم رازی بكهم، بویه ناچارم ئهم كتيبهه بوخۆم بنوسمهوه.

ئوهی من لهم كتيبهه دهینوسم شتگهلیكه كه بهچاوی خۆم بینومه یان دهزانم كه راستیهکی حاشا ههلهگه سهرهراي ئوهی بهچاوی خۆم نه مبینیټ، ههله بهرئه وهش من لهگهله ئه و نوسهراهي پيش خۆم بون یان له دواي منه دین زۆر جیاوازم، چونكه نوسهراي رابردو ئاینده- له بهرئه وهی هه موو شتیك لهم جیهانهدا دوباره دهیټه وه- به بهردهوامی ئوهی بهچاوی خۆیان بینویانه یان دهیټین ناینوسنه وه، هه ندیکاتی ش له ژیرپیی دهنین و پشتگوئی دهخن و له باتی ئه و راستیانه شتگهلیك دهنوسن كه هاوکاریان بکات له وهی ناوبانگ به دهست بهینن.

ئه و كه سهی شتیك دهنوسیټ، یان به و هیوايه وه نوسینه کانی خوی له سهر بهردیک هه لده کوټیټ، بۆنه وهی ئه وانهی له ئایندهدا دین نوسینه کانی بخویننه وه و دهستخووشی لی بکه ن و کار و بهرهمه بهرجهسته کانی بهرز رابگرن.

بهلام ئه و وشانهی من دهموټ بیانوسم شتیکیان تیڤا به دی ناكریټ كه شایستهی دهستخووشی بیټ و ئه و کارانهش كه من ئه نجام داوه، شایستهی ریزلیگرتن نیه و من پیاویکی ژیر و دانا نیم، بۆنه وهی ئه وانهی له ئایندهدا دین په ند له نوسینه کانم وهرگرن و منداله کانی ش له قوتابخانهدا هه رگیز ئه و رستانه ی من وتونم له سهر تهخته قوپی خوشه کراو ناینوسنه وه، بۆنه وهی مه شقی نوسینی خۆیانی له سهر بکه ن و له پیی رسته کانی منه وه به باشی خۆیان فیری نوسین بکه ن و پیاوانی بالخیش له کاتی گفتوگو کردندا بۆنه وهی روشنبیری و زانیاری خۆیان بوخه لکانی تر بخه نه پروو. رسته کانی من دوباره ناکه نه وه، چونكه من ئومیدی ئه وم نیه كه كه سیك كتيبه كه ی من بخویننه وه و ناوم به بیر خوی بهیننه وه.

گریمان من پیاویکی بیرمەندم و بیروباوەڕیکی دروستیشم هەبوو، ئەوا لەم کاتەدا ئۆمیدی ئەوەم هەبوو کە لەنایندەدا کتێبەکەم بخویننەو، سەرەپای ئەوەش ژیری و پلانەکانم هیچ سودێکیان بەنەوێکانی نایندە نەدەگەیاند، چونکە مەرۆڤ بەبیستنی پەندو خویندەنەوێ کتێبی ژیرانە چاک نابێت.

لەبەرئەوێ مەرۆڤ ئەوەندە شەپەنگیز و بیبەزەیی و ئازار بەخشە کە تیمساحی روبراری "نیل" لەچاوەدا بەبەزەیی و کەمئازار دیتەبەرچاوە و دلێشی کە لەبەرد پەقترە، هەرگیز نەرم نابێت، مەحالە پۆژیک بیت لەخۆبایی و خۆپەسەندی و خۆویستی ئەو لەناو بچیت، مەرۆڤێک هەڵدەرە روبراری "نیل" ئەو کە لەوانەیە نوقم بونی لەناو ئاودا گۆڕانیەک لەودا دروست بکات، دواي ئەو لەناو ئاوەکە دەریبەینە، بەلام هەر ئەوێ جلەکانی بەری و شک بونەو دەگەریتەوێ هەمان دۆخی جارانی.

مەرۆڤێک دوچاری مەزنترین و توندترین بەدبەختی بکە، لەوانەیە چاکسازی تێدا بکەیت، بەلام هەر ئەوێ بەدبەختیەکانی لەناو چوون و خۆی لەخۆشحاڵیدا بینێو، دوبارە دەگەریتەوێ هەمان ئەو دۆخی پێشتر بوو.

من لەماوەی ژیاوندی گۆڕانکاری و کودەتاگەلیکی زۆرم بینووە و لەهەر جاریکدا وام دەزانی کە دواي ئەم گۆڕان و کودەتایە گۆڕانکاری لەمەرۆڤدا دروست دەبێت، بەلام بینیم کە هیچ گۆڕانیکی بەسەردا نەهات، لەبەرئەو بەچ شیوەیەک دەتوانی بەهێوای ئەوەو بیت کە خویندەنەوێ کتێبی گۆڕان و چاکسازی لەجۆری مەرۆڤدا بکات.

کەسانێک دەلێن ئەوێ ئەمەڕۆ پودەدات بپوینەو و هەرگیز لەجیهاندا پوینەداو، بەلام ئەم گوتەییە گوزارشت لەپروکەشپەرستی و پوینەزمونی مەرۆڤ دەکات، چونکە هەموو پوداویک کە لەجیهاندا پوو دەدات، پێشنە و هاوشتیوێ هەیە.

من کە ناوم "سینۆه" یە بەچاوی خۆم ئەوەم بینووە کە لەکۆلێدا کوڕ باوکی خۆی کوشتووتەو، چونکە کوڕەکە هێمای "خاچی" بەسینەوێو هەلواسیبوو و باوکیشی هێمانی "شاخ".

بەچاوی خۆم بینوومە کە نوکەرەکان و کرێکاران دژی دەولەمەند و وەجاخزادەکان راپەرێون هەورەها ئەوەشم بینووە کە خوداگان شەریان لەگەڵ یەکترا کردووە.

هەروەها ئەوەم بەچاوی خۆم بینووە کە پیاویک بەردەوام لەکاسەي زێڕیندا شەرابی خواردووتەو، لەکاتی تەنگدەستیشدا لەکەنار روبراری "نیل" دا بەمشت ئاوی

دهخواردوه. من ئەوانهشم بهچاوی خۆم بینووه کهسەردەمانیک بەتزازوو کیشانەى زیڤ و ئالتونی خویان دەکرد، لەچوارپایانهکاندا سوآلیان دەکرد و ژنانی هەمان ئەم جۆره پیاوانەش لەپیناو پارچه نانیکدا خویان به پەشپیستەکان دەفرۆشت، بۆئەوهى نان بۆ منداڵەکانیان پەیدا بکەن، ئەوانەى من بهچاوی خۆم بینوومه، پيش منیش رویانداده و دواى منیش پروو دەدەنەوه.

لەسەردەمی مندا، خەلکی پەندیان لەپوداوهکانی رابردوو وەرئەگرت، لەمحالەتدا بهچ شیوهیهک دەتوانم بڵیم: ئەوانەى لەئایندەدا دیت، پەند لەو روداوانەى که لەم کتیبەى مندا نوسراوهتوه وەرئەگرن.

هەرۆک چۆن تانیستا هیچ گۆڤانکاریهک لەمرۆڤدا دروست نەبووه، ئەوا لەئایندەشدا هیچ گۆڤانیکی بهسەردا نایەت.

هەرلەبەرئەوهش ئەم کتیبە تەنها بۆ ئەوه نانوسم که کەسیک ئامۆژگاری بخوینیتەوه و پەند لەرابردوو وەرگریت.

من ئەم کتیبە بۆ خۆم دەنوسم، چونکه دانایی ئازارم دەدات و وهک تیزابیک دلم دەخوات و منیش ناچارم ئەوهى دەیزانم، بینوسم بۆئەوهى کهمیک لەنازەرەکانم کهم بێتەوه.

من لەسییهمین سالی نیشتەجی بونم، لەشوینیک که دهکهوێته کهنارهکانی دهریای رۆژه‌لاته‌وه که شوینی دورخراوه‌کهى منە دەستم کرد به‌نوسینی ئەم کتیبە، ئەو شوینە ناوچه‌یه‌که که ئەو کهشتیانەى به‌رهو هیندستان به‌پى ده‌که‌ون له‌ویوه تیده‌په‌ن، لەچواردەوری شوینی نیشتەجی بونم زنجیره شاخیکی سورباو هیه و لەرابردوودا فه‌رمانه‌روایانی میسر، بۆ دروستکردنی په‌یکه‌ره‌کانی خویان، سودیان له‌بەردی ئەم شاخانه وەرئەگرت.

من له‌بەرئەوه ئەم کتیبە دەنوسم که چیتەر شەراب لەدەمدا هیچ تامیکی نیه و حەزیش به‌وه ناکەم له‌گەل ژناندا رابویرم، هەرۆها تەماشاکردنی ماسی هەسیراوه‌کان و بینینی گۆل لەباخه‌کاندا چیرم پى نابه‌خشیت و له‌شه‌وانی ساردی زستاندا، کچیکی لاوی پەشپیست، له‌ته‌نیشتەمه‌وه ده‌خه‌وێت و جیگه‌ خه‌وه‌که‌م گەرم ده‌کاته‌وه، به‌لام خو‌ش‌حال نیم به‌وهى ئەو له‌ته‌نیشتەمه‌وه خه‌وتوو.

ماۋەيەكە گۆرانى بىژەكانم دەرکردۈۈ، چونكە نە چىژ لەگۆرانیەكانیان وەردەگرم و نە لەئاۋازى ژەنيارەكان، بەپىچەۋانەۋە دەنگى موزىك، و ئاھەنگى ئاۋازەكان، دىگراتىم دەكەن. چىتر زىپ و زىو و گەۋھەر و پىكى ئالتونى و عەنبەر و عاج و دارى "ئابنوس"^{۵۷} سەرنجەم پاناكىشىت.

سەرەپاي ئەۋەى لەدورخراۋەدا دەژىم، ھەموو ئەو شتەنى باسەم كەردن ھەمە، چونكە ئەۋەى ھەمبەر لىيان نەسەندەم، لە "تبس" ى پايتەختى مىسر، ئەو پىاۋەى لەپاردودا كۆيلەى خۆم بوۈ و ئىستا زۆر دەۋلەمەندە، شتەگەلىكى زۆر گرانبەھەى بۇ ناردوم.

ھىشتا نۆكەرەكانم لەگالۆكەكەم دەترسەن و ئەو سەريازانەى پاسەۋانى مەن، كاتىك چاۋيان پىم دەكەۋىت دەستيان دەخەنە سەر ئەژنۇيان و سوژدەم بۇ دەبەن. بەلام ئەو ناۋچەيەى كەمەن دەتوانم پىاسەى تىدا بىكەم سەنوردارە و ھىچ كەشتىك ناتوانىت لەپىرى دەرياوە، لەو كەنارە نىزىك بىتەۋە كە مەنى لى نىشتەجىم و لەبەرئەۋەى ھەموو شتىك لەبەرچاۋ كەۋتوۈ، چىتر ناتوانم بگەرپمەۋە بۇ مىسر و لەژىر پىمدا ھەست بەزەۋى پەش بىكەم و بۆنى شەۋانى "تبس" بىكەم، ھەر لەبەرئەۋەش ئەم كىتبە دەنوسم. ئەمۇ مەن لىرەدا پىاۋىكى گۆشەگىرم، بەلام لەپاردودا، نام، لەكتىبى ئالتونى فىرەندا تۆمار كراۋە و لەكۆشكى زىپىن كە يەكىكە لەكۆشكى فىرمانپەۋاى مىسر، لەتەلارىك كە دەكەۋتە لای راستى شوۋىنى نىشتەجىبۇنى فىرەۋندا دەژىام.

لەۋكاتەدا، گوتەكانم لەگوتەى بەرجەسەتەترىن پىاۋانى مىسر بەھادارتىبوو، كەسە ۋەجاخزادەكانىش دىارىيان پىشكەش دەكەردم و ملوانكەى زىپىنەى لەگەردەم دەئالاند.

مەن لەۋكاتەندا ئەۋەى مەۋقە ئارەزۋى بىكات، ھەمبەر، بەلام شتىك دەۋىست كە ھىچ مەۋقە نەيدەتۋانى بەدەستى بەئىنىت، ئەو شتەش راستى بوو، بەۋاتا راستى "ئازادى و يەكسانى و دادپەرۋەرى".

ھەرلەبەرئەۋەش، لەمۇدا لەم شوۋىنە دورەدا، لەكەنار دەرياي پۇژھەلاتدا دەژىم، چونكە لەشەشەمەن سالى فىرمانپەۋاى "ھورم ھب" فىرەۋنى مىسردا، مەنى بەسزى

⁵⁷ بىرۇ بۇ پەراۋىزى ژامارە "۲۵" ى بەرگى يەكەمى سىنۇھە

ئەوێ بانگەشەى ئازادى و يەكسانى و دادپەرورەيم كردوو، لەمیسر دورى خستەو و "هورم هب" فەرمانى دا ئەگەر بمرەیت بگەرێمەو بۆ ميسر، وەك سەگىكى ھار فەرمانى كوشتنم بدات و ھەركاتىكىش پى بنیمەى خاكى ميسرەو، وەك بۆقىق بەیەك لەقە بەسەر خۆل و بەردى ميسرەو بمفلىقینن و فەرمان بەو پاسەوانانەى كە لەلایەن فیرعەونى ميسرەو دەستنیشان كراون پاسەوانى من بكن بدات كە نەھیلن سنورى ئەو شوینەى بۆ پياسەكردنم دەستنیشان كراو ببەزینم.

لەكاتىكدا فیرعەون سەردەمانىك ھاوڕیم بوو و وام دەزانى ئەوكاتەى بانگى كردمە لای خۆیى كارى پیمە و منیش چەند كارىكى بۆ ئەنجام بدم. بەلام لەپیاویكى وەك "هورم هب" فیرعەونى ميسر كە لە نەژادیكى پرسوا لەدايك بوو و هیچ پەسەنایەتیەكى نیه، نابیت جگە لەو چاوەرپى هیچ شتىكى تری لى بكەیت، ئەم پیاو، دواى ئەوێ بەفەرمانرەوايى خۆى گەشت، ناوى فەرمانرەوايانى پابردوى بەسەر دیواری پەرستگاكانەو پاك كردەو و لەباتى ئەوانە ناوى باوك و دايك و باپیرانى خۆى نوسی، ئەو پۆژەى لەپەرەستگادا تاجى فەرمانرەوايى لەسەرکرد، من لەوى بوم و بینیم كە تاجى سور و سپى ميسرى لەسەرى خۆى نا و شەش سال دواى ئەو مەراسیمى تاج گوزاریە منى لەمیسر دور خستەو و ئەمەش بەلگەىەكى ترە، كەمن دەزانم ئەو لەچ میژوویەدا بو بە فیرعەونى ميسر، سەرەرای ئەو ش نوسەرەكانى لەو ئاگادار كردەو سەردەمى فەرمانرەوايىەكەى درێژتر بكەنەو و بەو شیوێە بینوسن كە ئەو كاتىك منى دور خستەو سى و دوسال لەتەمەنى فەرمانرەوايى ئەو تیدەپەریت.

من ئەوێ بەچاوى خۆم بینى كاتىك منى دور خستەو ئەوێ نەدە لەخۆى بايى و بەهیز بوو كە هیچ گرنگیەكى بەو نەدەدا كە میژوى دورخستەوێ من لەشوینىكدا تۆمار بكات، بەلام دەمرەیت ئەو بۆم لەبەرئەوێ "هورم هب" میژووى فەرمانرەوايى خۆى ساخته كرد، ئەو كەسانەى كە لەئایندەدا میژووى فەرمانرەوايى ئەو دەخویننەو و دەزانن كاتىك من لەمیسر دور خراوەو، سى و دوو سال لەتەمەنى فەرمانرەوايى ئەو تیدەپەریت، لەكاتىكدا لەشەش سال زیاتر تینەپەرپو.

بۆیە ئەو پیاو میژووى فەرمانرەوايى خۆى لەو پۆژەو دەژمیريت كە لەسەردەمى لاویەتیدا، كاتىك شەھینىك لەپیشیەو دەفرى و خۆى كردوو بەناو شارى "تبس" دا.

پادشاھىكى مىسىر بەۋشپۇھىيە مېژۇى فەرمانپەرۋاىى خۇى تۆمار بىكات، ئاىا لەم
 ھالەتەدا دەتۋانرېت متمانە بەمېژۇى فەرمانپەرۋاىى فەرمانپەرۋاىانى رابردوۋ بىكەيت؟
 ۋەك بلىى لەسەردەمى لاۋىيەتېدا كۆيۈر بوم و چاۋم بەرپاستىيەكان نەدەكەۋت، ھەر
 لەبەرئەۋەش زۆر رەقەم لەۋ پىاۋە بوۋ كە لەپىناۋ راسىتىيەكاندا زىندوۋ بوۋ، چۈنكە ئەۋەم
 بەچاۋى خۇم بىنى كە راسىتىيەكانى ئەۋ لەۋلاتى مىسىردا ترس و بېبەندوبارى ھىنايە
 بون.

ئەۋ دەيۈىست لەگەل خۇداى خۇيدا، بەۋاتا لەگەل راسىتىدا بژىت و منىش قەدرى
 ئەۋم نەدەزانى، خۇدى خۇشم ھەۋلى لەناۋبردنىم دا و ئەمرو دەيىت سزاي كار و
 رەفتارەكانى خۇم بىنىم، چۈنكە منىش دەمەۋىت لەگەل راسىتىيەكاندا بژىم، نەلام
 ناتوانم.

راستى ۋەك چەقۇيەكى تىژ و بىرىنىكى تىمار نەكراۋ وايە، ھەرلەبەرئەۋەش ھەموۋ
 كەسىك لەسەردەمى لاۋىيەتېدا لەرپاستىيەكان ھەلدېت و ھەندىك تىرىش خۇيان
 بەخواردنەۋە و رابواردن لەگەل ژنەكاندا تېدەپەرېنن و ھەندى كەسىش بەھەموۋ
 تۋانايەكيانەۋە ھەۋلى كۆكردنەۋە سامانىكى زۆر دەدەن، بۆئەۋە راسىتىيەكان
 فەرماۋش بىكەن، ھەندىكى تىرىش لەرېنى قوماكردنەۋە خۇيان سەرگەرم دەكەن و تەنھا
 بۇ ھەلھاتن لەرپاستىيەكانىش كۆى لەئاۋازە موزىكىيەكان دەگەن.

تا لاۋىيەتى ھەيىت، سامان و دەستەلات دەيىتە رېگەر لەبەردەم ئەۋەى مروۋا پەى
 بەرپاستىيەكان ببات، بەلام كاتىك پىر بوۋ، راستى ۋەك نىزەيەك كە ھىچ كەسىك نازانىت
 لەكۆيۈۋە دىت و دەچەقۇتە ناۋ جەستەيەۋە و كۆنىكى تېدەكات دۋاى ئەۋە ھىچ شىتېك
 سەرنجى مروۋا راناكىشىت و لەھەموۋ شىتېك بىزار دەيىت، لەبەرئەۋەى دەيىنىت
 ھەموۋ شىتېك يارى مىندالانەۋە درۋو ساختە بوۋە، ئەۋكات لەجىھاندا لەنىۋ
 ھارپەگەزەكانىدا خۇى تەنھا دەيىنىت، چىتر دۋاى ئەۋە نە ھىچ مروۋىك دەتۋانىت
 ھاۋكارى بىكات و نە خۇداكانىش دەتۋان رىزگارى بىكەن.

من كە "سىنۋە" م و ئەم ھىمايانە لەسەر پاپىرۇس وىنە دەكىشم، دان بەۋەدا دەنىم
 كە بەشىك لەكارەكانم زۆر خراب بوۋە و من بىگرە چەند تاۋانىكىشم نەنجام داۋە،
 لەبەرئەۋەى وام دەزانى ئەۋ جۆرە تاۋانانەم رەۋاۋ و پىۋىستە، بەلام ناگادارى ئەۋەشم

ئەگەر بەرپىكەوت لەئايىندەدا لەپىنى كەسىكەو ئەم پوداوانە خویندرايەو، ئەو كەسە هېچ پەندىك لە خویندنى ئەم كىتیبەى من وەرناگریت.

كاتىك كەسانى تىرىش تاوانىك دەكەن، دەپۇن بۇ پەرسىستگای "ئامون" و ئاوى پىرۆزى "ئامون" بەسەر لەشیاندا دەپىژن و واھەست دەكەن بەم كارەیان، ھەموو تاوان و گۇناھىكىان لەخۇيان پاكردوووتەو.

بەلام من كە لەم كۆتایى تەمەنمدا باوەرم بەخوداكان نى، لەبەرئەوئەى دەزانم ئەمانىش وەك مەوقەكان حەز لەدرۆ و دوپوى و ساختەكارىن، ھەرلەبەرئەوئەى بەئاوى پىرۆزى "ئامون" لەشپىسى خۆم دەركەم و دەزانم كە هېچ ھىز و توانايەك ناتوانیت دلى مەوقىك بگۆریت و ئەو پیاوئەى كە تاوانىك ئەنجام دەدات، لەدلى خۆیدا خۆى بەتاوانبار دەزانیت. بەلام لەھزى خۆمدا بىرم لەو كەردەو، ئەگەر ئەم كەردارانەى خۆم بنوسمەو، تۆ بلىى كەمىك لەم فشارە دەرونيەكانم كەم بىتەو؟

كەسانى تر، بەدرۆ دیمەنى كەردارو پەفتارە چاكەكانیان بەسەر دیواری گۆرەكانیانەو وینە دەكىشن، بۆئەوئەى لەجىھانى خۆئاوادا "ئوزىرىس" ی پى فریوبدەن و ئەو جۆرە كەردارانەى كە لەسەر دیوای گۆرەكانیاندا وینەیان كىشاوە بىخاتە تاي ترازوو كەيەو، بۆئەوئەى تاي ترازوى چاكەى قورستر بىیت.

من نامەوێت هېچ كەسىك فریو بدم و ترازوى منیش ئەم "پاپىرۆس" یە و شەھىنى ترازوش ئەم پىنوسەى دەستەم كە لەئىستادا ھەندىك ھىما لەسەر "پاپىرۆس" ەكە دەكىشیت.

بەلام لەوانەيە بمەوێت خۆم فریو بدم... پەنا بەخوداكان... كە مەوقى ئەوئەندە درۆزن و فیلبار دروست كراو، بۆئەوئەى خۆى بزانیت خۆدى خوشى فریو دەدات. ئەگەر واش بىت، ئەوا نوسىنى ئەم كىتیبە بەلاى مەو وەك تلىك وایە كە ھىمنى و ھىوریم پى دەبەخشیت.

تلىك ئازارەكان ھىور دەكاتەو، بەلام ناتوانیت بەتەواوى ئەو ئازارە لەپىشەو ھەلكىشیت، ئەم كىتیبەش ھىورم دەكاتەو، بەلام ناتوانیت كارە ناشرینەكانم لەناو ببات و بەتەواوى لەھەموو گوناھىك پاكە بكاتەو.

پېش ئەۋەتى دەست بەنوسىنى ئەم كىتەپ بەكم، دەمەۋىت دلم ئازاد بەكم بۇئەۋەي
كەمىك ھاۋار بىكات و بگىرىت، چۈنكە دالى پىياۋىكى دەرگراۋ و كۆچكردۈۋە و
پىۋىستى بەھاۋار و گرىانە.

دلم بەئارەزۋى ھەۋاي مىسر و نىل و تېس دەگىرىت، چۈنكە ھەركەسىك بۇجارىك
ئاۋى روبرى "نىل" ى خواردەۋە، بەبەردەۋامى ئارەزۋى خواردەۋە ى ئو ئاۋە دەكات
و ھىچ ئاۋىكى تر تىنۋى ئاشكىتەت.

كەسىك لە "تېس" دا چاۋى بەجىھان ھەئەئىنايەت، ئارەزۋى بىنىنى "تېس" دەكات،
چۈنكە لەجىھاندا شارىكى ۋەك "تېس" بەدى ناكىرىت.

كەسىك لەكۆلانىكى "تېس" دا گەرە بويەت، ئەگەر دۋاي ماۋەيەك بگۈزىتەۋە بۇ
ناۋ كۆشكىك كە بەدارى "سدر" دروستىان كىرىت، سەرەپاي ئەۋەش ئارەزۋى ئەۋ
كۆلەنى تىيدا گەرە بوۋە دەكات، بۇئەۋەي بتوانىت بۇنى سوتانى تەپالەي مانگا
بىكات لەۋ ئاگردانانەي كە لەبەردەم مائەكاندان دروستى دەكەن و لەسەر ھەمان ئەۋ
ئاگردانەدا ماسى دەبىزىتەن.

ئەگەر بمتوانىايە تەنھا جارىكى تر پى بنىمە سەر زەۋى رەشى كەنارەكانى
روبارى "نىل" و پىياسە بەكم، ئامادەم پىكىكى ئالتونى شەرابەكەي خۇم بەپىكىكى
گلىنى جوتيارەكان بگۆرەۋە ئەم پۆشاكە كەتانیەش كە لەبەرمدايە فېرى بەدم و
شەروالى نۆكەرەكان لەكەرم بىستەم.

ئەگەر بمتوانىايە بۇ تەنھا جارىكى تر دەنگى شەنى باي نىۋەنەجەلانى كەنار
روبارى نىل بىستەم و فېرىنى پەرسىلكە بەسەر ئاۋى نىلەۋە بىنىم، بۇ جارىكى تر
ھەموۋ دارايى خۇم بەنىۋە خەلكى ھەژاردا دەبەخشى.

من بۇچى پەرسىلكەيەك نەبوم، بۇئەۋەي بىئەۋەي پاسەۋانەكان بتوانن پىم
لىبگىرن، لىرەۋە بفرىمايە و بەرەۋە ۋلاتى مىسر بپۆشتمايە و لەۋى بەسەر يەكىك لە
پايە بەرەزەكانى پەرسىلكەي "ئامون" لەكاتىكدا گومەزەي ئالتونى و بەرزى لەژىر
پوناكى خۇردا دەدرەۋشىتەۋە، ھىلانە بەكم و بۇنى بخوردى پەرسىلكەي و خويىنى
قوربانى پەرسىلكەي بەكم.

بۇچى بالندەيەك نەبوم بۇئەۋەي بەسەربانى پەرسىلكەي "ئامون" ەۋە خۇم
بەتەماشاكردىنى چۈاردەۋەرە سەرقال بەكم و بزانم بەچ شىۋەيەك گالىسكە قورسەكان

لهكۆلانهكانى "تبس" دا پادهكىشريڤ و پيشهگه رهكانيش له فروشگاكانى خويان به چ شيويهيك سهرقالي دروست كردنى گۆزه و چينيى ههسير و نان دروست كردن و ميوه فروشهكانيش به دهنگيكي خوش، ميوهكانى خويان پيشانى رېبوارهكان دهدهن. ئاه... ئهه خوري دره وشاوهه سهردهمى لاويهته... ئهه شيتيه چيژبه خشهكانى سهردهمى لاويهته... لهكوڤن و بۆچى بهجيتان هيشتوم؟

ئهمرو من ئانيك كه له ناوكى گهڻم دروست كراوه دهخوم و دهتوانم ههرك تيكه ئانيك نوقمى كاسهه پر لهههنگوين بكهم، بهلام ئهم نانه لهدهمى مندا تامى تالي دهدهت و چيژى ئهه نانه وشكهه له سهردهمى لاويهتيمدا پر بوو لهسوس نادات.

ئهه سالانى رابردوو كه تپهريون، راوهستن... و بگهرينهوه.. ئهه "ئامون" - مهبهستى خوره - كه بهردهوام له ناسماندا له رۆژه لاتوه به رهو رۆژئاوا دهرويت، بۆ جاريكيش بىت له خورئاواوه به رهو خوره لات برۆ، بۆئوههه من لاويهته له دهستچوم به دهست بهينهوه، لهكوڤن، بۆچى له باوهشى ژناندا ههست به له رزه چيژبه خشهكان ناكهم، ئهه ئهه پينوسه قاميشيهه كه به دهستمه وهيت و له سهه "پاپيروس" دييت و دهرويت، ئيستا خودايان ناتوانن سهردهمانى مندالي و لاويهتيم بۆ بگهرينهوه، تۆ بهنوسين يادگاري رابردوو سهردهمى منداليم و ئهه له رزينه چيژبه خشهه سهردهمى لاويهتيم بۆ بگهرينهوه، بۆئوههه "سينۆهه" كه له مېرۆدا له جوتياريكى سه رزه ميني رهش به دبەختره، خوي به رابردوووه سهرقال بكات و خهه بونايهتهه فهراموش بكات.

ئهه پياوهه وام دهزاني باوكمه به ناوى "سن موت" بانگ دهكرا پزىشك بوو و له گهركه ههژار نشينهكانى "تبس" دا دهژيا و خهلكانى ههژارى تيمار دهكرد.

ژنيكيش به ناوى "كيپا" كه من به دايك بانگ دهكرد، هاوسهرى ئهه بوو. ئهم دوو كهسه سه رهراي ئهوهه پير بون، منداليان نه بوو، ههه له بهرئه وهش له سهردهمى پيرياندا منيان كرده كوڤى خويان.

"سن موت" و "كيپا" له بهرئه وهه كه سيكي ساده بون، وتيان خوداكان منيان بۆ ئهوان ناردوو و پيشبيني ئهوهيان نه دهكرد كه من به چ شيويهيك ده به مايهه چاره پەشيان.

بۆیه هه‌ندىجار پوداوى ژيانى كه‌سيك به‌شيويه‌ك له‌شيويه‌كان له‌گه‌ل ناره‌كه‌يدا ده‌گونجيت كه‌ خه‌لكى وايى لى ده‌كه‌نه‌وه كه‌ ناو كاريگه‌رى به‌سه‌ر چاره‌نوسى ژيانى نه‌و كه‌سه‌وه هه‌يه.

هه‌ندى كه‌س بۆنه‌وه‌ى له‌كاتى به‌دبه‌ختيه‌كانياندا دلنه‌وايى خويان بده‌نه‌وه ده‌لێن، ئيمه‌ گرفتارى ناوى خۆمانين، له‌كاتيكا كه‌سيكى خوشبه‌خت بن، شانازى به‌وه‌وه ده‌كه‌ن كه‌ هه‌ر له‌سه‌رتاوه‌ ناويان خوشبه‌ختى بۆ هێناون.

من له‌سه‌رده‌مى فه‌رمانه‌وايى "ئامون هوتپ"ى سينيهم له‌دايك بوم و له‌هه‌مان نه‌و ساله‌دا، كه‌سيك له‌دايك بوو كه‌ له‌داوييدا ناوى چواره‌مى "ئامون هوتپ" و له‌داوييدا ناوى "ئه‌خناتون"ى له‌خوى نا، به‌لام ئه‌مرو كه‌سيك ئه‌م ناوه‌ ناھينيتيه‌ زمان. له‌به‌رئوه‌ى ناويكى نه‌فره‌ت ليكراوه، چونكه‌ "ئامن هوتپ"ى چواره‌م ده‌يويست له‌پيناو راستيه‌كاندا بژيت.

كاتيك له‌دايك بوو، له‌كووشكى فه‌رمانه‌وايى ميسر دا خوشى بالى به‌سه‌ر نه‌و كووشكه‌دا گرت و فيرعه‌ون به‌خوشى نه‌و پوداوه‌وه له‌په‌رستگاي "ئامون" قوربانى پيشكه‌ش كرد و نه‌ته‌وه‌ى ميسريش، خوشحالي خويان ده‌ربېرى، چونكه‌ نه‌يانده‌زاني سه‌رده‌مى فه‌رمانه‌وايى "ئه‌خناتون" دوچارى چ به‌دبه‌ختيه‌كيان ده‌كات.

"تى ئى" هاوسه‌رى فيرعه‌ون كه‌ بۆماوه‌ى بيست و دوو سال ژنى بوو و له‌ته‌واوى په‌رستگاكاندا ناوى له‌ته‌نیش ناوى فيرعه‌ونه‌وه نوسيبوو، تا نه‌و به‌رواره‌ نه‌يتوانى كوڤيكي پى ببه‌خشيت.

ئه‌وبوو دواى له‌دايك بونى نه‌و كوڤه‌ى فيرعه‌ون، زۆر خوشحال بوو و هه‌رئوه‌ى كاھينه‌كاني نه‌و كوڤه‌يان خه‌ته‌نه‌ كرد، نه‌وى به‌جينيشتنى خوى له‌قه‌له‌م دا. نه‌و كوڤه‌ له‌وه‌رزى به‌هار و نه‌و كاته‌ى جوتياران، ده‌ست به‌كشتوكالي ده‌كه‌ن، له‌دايك بوو، و من له‌وه‌رزى پايزى پيشودا، كاتيك كه‌ پوڤارى "نيل" هه‌لده‌چيت، له‌دايك بوم. به‌لام ده‌قاوده‌ق ئاگادارى پوژ و ساتى له‌دايكبونم نيم، چونكه‌ كاتيك زېدايكه‌كه‌م "كيپا" چاوى پيم كه‌وت، من له‌ناو سه‌به‌ته‌يه‌ك كه‌ كون و كه‌له‌به‌رى به‌ "جه‌وگ"⁵⁹

⁵⁹ جه‌وگ: مادديه‌ك كه‌ دره‌ختى جواله‌ و فه‌يسى و هه‌لوژه‌ چهند دارىكى تر دمه‌رده‌مكات و له‌كوردموڤرى خۆمندا زۆر جار له‌باتى جه‌سپ به‌كاريان هێناوه.....ومرگيڤ.

گیرابوو، به سهر ئاوی "نیل" هوه بوم و پرهوتی ئاو ئو سه به تهیه ی هینابوو ناو نهیجه لانه کانی که نار پوباری نیل و له نزیك مائی "کیپا" وه رایگرتیوو.

په ره سیلکه کان به لاسه رمه وه دهفرین، به لام هیچ دهنگیک له من بهرز نه ده بویه وه، بهوشیوه ی که دایکم لیکی ده دایه وه من مردوم، به لام کاتیك دهستی خسته پوخسارم په یی به وه برد که زیندوم و منی هینایه وه بۆمالی خۆی و له که نار ناگردانه که دا داینام بۆئه وه ی گهرم ببیته وه و به ده می فوی ده کرده ده ممه وه ن بۆئه وه ی ده ست به گریان بکه م.

دوای ئه وه ش زپاوه که کم "سن موت" که پۆشتیوو بۆئه وه ی چاره سه ری نه خوشه کان بکات، به دوو مراوی و کاسه یه ک ئارده وه که له به رامبه ر چاره سه ر کردنه کانیدا پییان ده دا گه رایه وه بۆ مال و گوئی له دهنگی من بوو و وای زانی "کیپا" به چکه پشیله یه کی هیناوه ته وه بۆمال و ویستی به سه ریدا هاوار بکات. به لام دایکم پیی وت: ئه وه پشیله نیه، به لکو منداله و تۆ ده بیئت خوشحال بیت، چونکه خوداکان مندالیکیان به ئیمه به خشیوه.

باوکیش پهنگی گوپا و زپدایکه که می به ناوی "تاقله بوو" بانگ کرد، به لام ئه و منی پیشانی هاوسه ره کهیدا و کاتیك "سن موت" چاوی به به چاو و لوت و دم و دهسته بچوکه کانم کهوت، سوژی به سه رمدا توایه وه، هر له وکاته دا ناماده بوو من به کوپری خۆی بانگ بکات.

دوای ئه وه ئه و ژن و پیاه، به دراوسیکیانیان وت که "کیپا" منی بووه و من نازانم نایا دراوسیکیانیان باوهریان به و قسه یه کرد یان نه؟

زپدایکه که کم که من ئه وم به دایکی راسته قینه ی خۆم ده زانی، منی خسته ناو بیشکه وه و ئه و سه به ته ی که به سه ر ئاوی پوباری "نیل" به له می من بوو، به لاسه ری بیشکه که وه هه لیواسی، زپاوه که که شم که من ئه وم به باوکی راسته قینه ی خۆم ده زانی، باشتترین کاسه ی مسینی ئه و ماله ی برد بۆ په رستگا، بۆئه وه ی وه ک دیاریه ک پیشکه شی کاهینه کانی بکات و ئه وانیش من به ناو نیشانی کوپری "سن موت" و "کیپا" له ریزی زنده وه کاندای تۆمار بکه ن و کاهینه کانیش هه مان کاریان ئه نجام دا.

دوای ئەوێ ناوم لەژمارە زیندووکاندا تۆمار کرا، باوکم کە خۆی پزیشک بوو، خەتەنەى کردم، چونکە لەچەقۆی پیسی کاهینەکان زۆر دەترسا و ترسی ئەوێ هەبوو چەقۆی کاهینەکان، برین و نەخۆشیم بۆ دروست بکەن.

من لەو باوەرەدام کە ئەو لەهەمان کاتدا بۆئەوێ پارەیهکی کەمتر خەرج بکات، خۆی ئەمکارەى ئەنجام دا، چونکە پزیشکی هەژاران بوو و دەرامەتێکی ئەوتۆی نەبوو، نەیدەتوانی بۆ خەتەنە کردنیشم دیاریهکی تر پیشکەشی کاهینەکان بکات.

دیاره من لەوکاتەدا نەمدەتوانی چاوم بەم پوداوانە بکەوێت یان بیانیبستم، بەلام کاتێک کەمێک گەورە بووم، ئەو ژن و پیاوێ دلتیابووم دایک و باوکی من، باسی ئەم بەسەرھاتانەیان بۆکردم، بەلام لەو باوەرەدا نەم کە درۆیان لەگەڵدا کردبێتم، چونکە زۆر لەدرۆکردن دەترسان.

دوای ئەوێ پێم نایە سەردەمی لاویەتیەو و قژی سەردەمی مندالییمان کورت کردەو، راستیەکانیان پێ و وتم و پێیان راگیاندم کە من کوپی راستەقینە ئەوان نەم، بەلام منیان وەک کوپی خۆیان پەسەند کردبوو.

ئەوان لەبەرئەوێ لەخودایان دەترسان، نەیان دەویست من لەبارودۆخی راستەقینەى خۆم بێناگابم و بێدەنگی وەک درۆکردن لەگەڵ خودایان لەقەڵەم دەدا.

من هەرگیز نەمزانی لەکوێو هاتوم و دایک و باوکی راستەقینەى من کین، بەلام دوای ئەوێ پێم نایە قۆناخی ژیریەو و لەپۆی هەندیک لەو بەلگە و ھێمایانەى لەکاتی ئەم سەرگوزەشتەیدا بۆیان گیرامەو، لێکم دایەو کە دایک و باوکی من کین، بەلام ئەم لێکدانەوێەم تاق پادەیهکیش بەھێز بێت، بەلام وەک گریمانە و ئەگەریک لەقەڵەم دەدریت.

ئەوێ بەلای منەو راستیە ئەوێە کە من تاکە مندالییک نەبوم کە لەناو سەبەتەیکدا کە کون و کەلەبەریان بە "جەوگ" گرتبێت و لەبەشی سەرەوێ پوکاری نیلەو بەرەو بەشی خوارەوێ پوکاری نیل بیدەن بەدەم ئاوو.

لەوکاتەدا شاری "تبس" خاوەنی چەند پەرستگا و کۆشکیکی مەزن بوو، چواردەوری ئەم کۆشک و پەرستگایانەدا مائی هەژاران بەدی دەکراو لەسەردەمی فەرمانرەوایی فیرعەونەکاندا چەند ولاتییک لەگەڵ میسردا پێککەوت و دوای ئەو میسر بوبە یەکیک لە ولاتە دەولەمەندەکانی جیھان.

لەبەرئەوێ هەندێک وڵات لەگەڵ میسردا یەکی گرت، بڕیکی زۆر لەدانیشتوانی ئەو وڵاتانەی کە لەگەڵ میسردا یەکیان گرتبوو هاتن و لەوێ کۆشک یان مالتیکیان بوخویان دروست کرد و پەرستگایەکیشیان بوو پەرستنی خوداکانی خۆیان بنیاتنا، دەستەبەک لەدانیشتوانی وڵاتی بیانییش کە هەژاربون، لە "کەیهل"⁶⁰ یکی بچوکدا دەژیان.

بیانیەکان دواي ئەوێ لە "تبس" دا نیشتەجێ بوون، نەریت و بیروباوەری خۆیان لەو ناوچەیەدا بلۆک کردووە، گەرچی بیروباوەرەکانیان کاری لەتەواری خەلکی میسر نەکرد، بەلام کاری لەهەندیکیان کرد و یەکیک لەو نەریتە ئەو بوو، کە خێزانە هەژارەکان نەیان دەتوانی ئەرکی بەخیوکردنی مندالەکانیان لەئەستۆ بگرن، بۆیە دەیانخستە ناو سەبەتەبەگەو و دەیاندا بە دەم ئاوی پوباری "نیل" وە و هەندێک لەژنە دەوڵەمەندەکانیش کە هاوسەرەکانیان لەکوچ و گەشتدا بوون، بەرەمی نیشقبازی و رابواردنە نایاساییەکانیان دەدا بە دەم ئاوی پوباری "نیل" وە.

لەوانەیە مندالی ژنی یەکیک لە دەریاوانەکان بوییت کە لەکاتی کدا ئەوان لەمالدا نەبون، لەگەڵ سەوداگەرێکی سریانی دا رابواردیبت و بەهۆی ئەو پەيوەندیەوێ من لەداک بویتم، بۆیە دواي لەداک بونم یێنەوێ خەتەنەم بکەن منیان دا بە دەم ئاوی پوباری نیلەو، چونکە ئەگەر باوکم میسری بوایە، پازی نەدەبوو بەوێ خەتەنە نەکریم.

دواي ئەوێ پیم نایە یەکەم قۆناخی لاویەتیمەوێ قژی مندالیمیان بپێ، "کیپا" قژی براو یەکەمین پیلای مندالیمی خستە ناو جانتایەکەو، ئەو سەبەتەبەش کە لەپوباری "نیل" دا بەلەمی من بوو، بەلاسەری ئاگردانی مالهەمانەوێ هەلیواسیبوو، بۆیە ئەو سەبەتە بەهۆی دوکەلی ئەو ئاگردانەوێ پەنگی زەرد بوبوو هەندێک لەپیشالەکانی بچرابون، بەلام من هەر جارێک ئەوێم بەبیرخۆم دەهینایەوێ کە بەو سەبەتەبەوێ بەسەر پوباری "نیل" دا تیپەپیوم، تەماشام دەکردو دەمبینی ئەو

⁶⁰ کەیهل: وشەبەکی باراوی کوردیە کە بەواتای خانووبەکی بچوک دێت کە زیاتر لەناو باخدا نەم جوێر خانوانە

پیشالانەى كە "جگن"⁶¹ ەكانى بەيەكەو بەستبويەو، چەند گرىيەكى پىوہبوو كە بەگريى پەرەسىلكەكان بانگيان دەکرد.

من لەدايك و باوكى راستەقىنەو نادىيارى خۆم جگە لەو سەبەتەيە، هيچ يادگارەيەكى ترم نەبوو، بە تەماشاكردنى ئەو سەبەتەيە كە بەدايك و باوكمەو پەيوەست بوو، يەكەمىن برينى لەدلى مندا دروست كرد.

هەرەك چۆن بالەندەكان دواى ماوہيەك كۆچكردنيان دەگەرپنەو بۆ هيلانە كۆنەكەيان، مرقۇيش كاتىك پير دەبيت، حەز دەكات سەردەمانى مندالى خۆى بەير بەينيتەو.

من كاتىك دەگەرپنەو بۆ بيرەوەرەكانى خۆم، دەبينم كە سەردەمى مندالىم هەلگري درەوشانەوہيەكى زۆر بوو و وەك ئەوہى لەو سەردەمەدا هەموو شتىك لەپوژانى ئىستام درەوشانەوہيەكى زياتريان پىوہ ديار بوو.

هەر لەبەرئەوہش دەولەمەندو هەژار لەبەرامبەر يەكتردا يەكسانن و مرقۇ هەرچەنيك هەژار بيت، بەدوبارە گەرانەو بۆ سەردەمى مندالى خۆى دەتوانيت لەو سەردەمەدا شتەليكى شادى بەخش ئاشكرا بكات.

باوكم "سن موت" لەگەرەكى هەژاران نزيك دىوارى پەرستگا و لەقەرەبالخترين ناوچەى "تبس" دا نيشتەجى بوو.

لەنزيك مائەكەى ئەوہو لەنگەرگاي شارى "تبس" بوو كەتايبەت بوو بەو كەشتيانەى كە لەبەشى سەرەوہى پوبار "نيل" ەوہ دەهاتن، و ئەو كەشتيە بازرگانيانەى كە لەبەشى سەرەى پوبارى "نيل" ەوہ دەهاتن بۆ پايتەخت، بەواتا "تبس" و لەوئ بارەكانى خۆيان خالى دەکرد.

دەرياوانى ئەم كەشتيانە دواى ئەوہى بارەكانى خۆيانيان خالى دەکردەوہ، خۆيان دەکرد بەكۆلانى تەنگى هەژارەكاندا و لەمەيخانەى ئەو ناوچەيە ناوجۆيان شەرايىكيان دەخواردەوہ و نانيان دەخوارد و لەهەمان ئەو ناوچەيەدا چەند سۆزانيخانەيەكى تىدابوو كەتايبەت بوو بەوہى پياوان تىيدا رابويړن و هەنديكاتيش

⁶¹ جۆرنك گياپە كە زياتر لەناو ليتە و خوړاوى كەنار روبارەكاندا دمړۆڼ.....ومرگيړ...سەرچاوہ "فەرھەنگى عەميد".

دەولەمەندەکانی شاریش بەسەر کەژاوەکانیانەوێ خۆیان دەکرد بەم جوړه سۆزانیخانەدا بۆئەوێ تێیدا پابوین.

دراوسیکانیشتان بریتی بون لە کاربەدەستانی کۆکردنەوێ باج و سەرانه و ئەفسەرانی بەش و ئەو خاوەن کەشتیانەوێ لەسەر پوباری "نیل" کاریان دەکرد و چەند کاهینیکی پلە پینجیش لەویدا نیشتەجێ بوون.

هەروە کچۆن، دواي هەلچونی پوباری "نیل" ئەو دیوارانەوێ کە لەئاوەکە بەرزتربون سەرنجی خەلکیان پادەگیشا، ئەم کۆمەڵە کەسە و باوکی منیش بەهەمان شیوەوێ ئەو دیواره بەرزە سەرنج پراکیش بون و بەکەسە دیارەکانی ئەم ناوچەوێ لەقەڵەم دەدران.

مالی ئیمە لەچاو مالهەکانی چواردەورمان و بەتایبەت "کەیل" هەلگێنەکان کە لەکەنار کۆڵانەکانی ئەم ناوچەوێدا بەدی دەکران، مالیکی پان و فراوان بوو و ئیمە بگرە لەمالەکەماندا باخچەوێک و پزیک درەختی "ئەقاقیا" مالی ئیمەوێ لەدراوسیکان جیادەکردەوێ.

لەئاوەپاستی مالهەوێ ئیمەدا هەسیریکی گەرە و بەردینمان هەبوو، بەلام ئەم هەسیرە تەنها لەوەرزی پاییز بەولاوە، بەهۆی هەلچونی پوباری "نیل" هەوێ پڕ دەبوو لەئاو.

مالی ئیمە لەچوار ژۆر پیک هاتبوو کە لەیەکیک لەو ژۆرانە دایکم چیشتی تێدا لێدەنا و ئیمەش نانی خۆمان لەهەوێواندا دەخوارد چونکە لەوێو هەم دەمانتوانی خۆمان بکەین بەچیشتخانەکەدا و هەم خۆمان بکەین بەژۆری پزیشکیەوێ باوکمدا.

هەفتەوێ دووجار ژنیک دەهات بۆمالمان و لەپاککردنەوێ دەرویدیاری مالهەکەماندا یارمەتی دایکمی دەدا، چونکە "کیپا" ژۆر حەزی لەپاک و خاوینی بوو و هەفتەوێ جاریکیش ژنیکێ جەل شۆر دەهات بۆمالمان و جەل پیسەکانی ئیمەوێ دەبردا کەنار پوباری "نیل" و بۆی دەشۆردین.

لەو ناوچەوێ ژار نیشین و قەرەبالخ و پەرەراوهوریا و بۆگەنەدا، کە من تەنها دواي تێپەرپوونی سەردەمی مندالیم و گەشتنم بەتەمەنی لاویەتی، پەیم بەگەندەلی ئەو ناوچەوێ برد و زانیم کە هۆکاری ئەو گەندەلیە کۆمەلێکی ژۆری بیگانەکان بوون کە لەو ناوچەوێ و تەواوی ناوچەکانی تری "تبس" دا نیشتەجێ بون، باوکم دراوسیکانمان، بەدیمەنی نەریت و دروشمی شایستەوێ پزیز-میسر لەقەڵەم دەدران.

سەرەرای ئەوەی لەشاری "تبس" دا پەيوەست بونی خەلکی - بگرە وەجاخزادە و دەولەمەندەکانیش - بە نەریتی کۆنی میسرەوە سست بوو و دراوسێکانی ئیمەش وەک میسرە کۆنەکان باوەریان بەخوداکان هەبوو و زۆریش باوەریان بەپاکی پۆح بوو، لەژانیشتدا خۆیان لەگەڵ کەمدەستیدا دەگونجاند و خۆیان لەپروکەشپەرستی دورەپەریژ دەکرد، بۆئەوەی ناچارنەبن لەپێی راست لابەدن.

وەک بلیی ئەم کۆمەڵە کەسە لە ناوچەیەدا دەژیان و لەهەمان ئەو شوێنەشدا بەردەوامیان بەکارەکانی خۆیان دەدا، دەیانویست بەخۆپاریزی و پەيوەست بون بەدروشمە کۆنەکانەو خەلکی لەو تێگەیەنن کە ئەمان لەوان نین و نایانەوێت وەک ئەوانیش بن.

بەلام نازانم بۆچی ئەم بابەتانه کە لەسەردەمی مندالیمدا لییان تیئەدەگەشتم، بەلام دوای ئەوەی گەرە بوم پەیم پیبردن، و سەردەمی ژيانی گەنجیە تیم بوو بۆ ئێوەی باس دەکەم.

ئایا باشتەریە بلیم لەمالەکەماندا ئەو درختە سێبەری بۆمالەکەمان دروست کردبوو قەدیکی ئەستۆری هەبوو و من لەسەردەمی مندالیمدا لەبەر گەرمی خۆر پەنام بۆ ژێر ئەو درختە دەبرد و پالەم پیۆە دەدا؟

ئایا باشتەریە ئەو بەییرخۆم بەینمەو کە لەسەردەمی مندالیمدا باشتەری یاری مندالیم بریتی بوو لەتیمساحیکی دارین کە دەمیکی سوری هەبوو، بەپەتیکەو بەسەر بەرد پۆشی کۆلانەکاذا بەدوای خۆمدا رامدەکیشتاو جارجاریکیش دەمی دەکردەو، قورگیشی سور بوو.

کاتیکی من بە تەمساحەکی خۆم لەکۆلاندا یاریم دەکرد، مندالی دراوسێکانمان بەسەرسوومان و ستایشەو تەماشایان دەکرد، بۆیە نانی هەنگوینی و بەردی رەنگاوپرەنگ و پەتی مسینیان بۆ دەهینام، تەنها بۆئەوەی رێیان پیبەدم کەمی بەتیمساحەکی من یاری بکەن.

چونکە تەنها مندالە وەجاخزادە و دەولەمەندەکان یاریەکی وایان هەبوو، مندالی کەسە هەژارەکان نەیان دەتوانی ئەم جوړە یاریانە بەدەست بەینن و باوکی منیش توانای کرینی ئەم جوړە یاریانە نەبوو، بەلکو دارتاشی فەرمانرەوایی ئەو تيمساحە بۆ باوکم دروستکرد و وەک دیاریەکی پێی بەخشی، چونکە باوکم پزیشک

بوو و چاره‌سهری دومه‌لیکی ئازاربه‌خشی ئهو دارتاشه‌ی کرد که نه‌یده‌هیلآ له‌سهر زه‌وی دانیشیت.

دایکیشم هه‌موو به‌ره‌به‌یانیک ده‌ستی ده‌گرتم و له‌گه‌ل خویدا ده‌یبردم بۆ بازار. "کیپا" زۆر شتی له‌بازاردا نه‌ده‌کری، به‌لام حه‌زی ده‌کرد بۆماوه‌ی یه‌ک "ترازوو" بۆ کپینی ده‌سکیک پیاز چه‌نه‌ بدات و بۆماوه‌ی یه‌ک هه‌فته هه‌موو پۆژیک بپروات بۆ بازار، ته‌نها بۆئه‌وه‌ی جوتیک پیلآو بکریت.

دایکم به‌شیوه‌یه‌ک له‌گه‌ل فرۆشیاره‌کاندا گفتوگۆی ده‌کرد که وه‌ک بلیتی ئهو ژنیکی ده‌وله‌مهنده و گومانی ئهو له‌کپینی هه‌ر کالایه‌ک له‌که‌مه‌ده‌ستیه‌وه سه‌رچاوه‌ ناگریت، به‌لکو ده‌یه‌ویت کالایه‌کی باش بکریت.

من ئه‌وه‌م به‌چاوی خۆم بینیی که دایکم حه‌زی له‌هه‌ندی‌ک شت بوو، به‌لام نه‌یده‌کپین و به‌و شیوه‌یه‌ی منی تیده‌که‌یاند که مه‌به‌ستی ئه‌وه‌یه‌ من که‌سی‌کم لی‌ ده‌ربجیت که ده‌ست به‌پاره‌وه‌ بگرم و ئه‌وه‌ی پێویست نه‌بی‌ت نه‌یکرم و ده‌یوت: ده‌وله‌مهنده ئهو که‌سه‌ نیه‌ که زێر و زیویکی زۆری هه‌بی‌ت، به‌لکو که‌سی‌ک ده‌وله‌مهنده که به‌که‌م پازی بی‌ت.

کاتی‌ک ئه‌م قسانه‌ی بۆ ده‌کردم، ئاگاداری چاوه‌کانی دایکم بوم که خوازیاری پارچه‌ قوماشی په‌نگاوپه‌نگ و ناسکی "سیدون" و "بیبلوس" ه که له‌سوریا‌دا ده‌یانچنی و وه‌ک په‌ری مراوی کیشی سوک بوو و به‌ده‌سته‌کانی که به‌هۆی مالداریه‌وه‌ زێر و نه‌ستور بوو نه‌وازشی په‌ری نه‌عامه و خشل و جوانکاریه‌ عاچه‌کانی ده‌کرد.

کاتی‌ک به‌نیو بازرگان و فرۆشیاره‌کاندا تیده‌په‌رین، دایکم ده‌یوت ته‌واوی ئه‌وانه‌ی ئی‌مه له‌بازاردا بینیمان، شتگه‌لیکی زیاده‌پۆیه و به‌که‌لکی ژیان نایه‌ت، ته‌نها که‌می‌ک له‌خۆبایی بوونی خۆیسته‌کان هیور ده‌کاته‌وه.

به‌لام من که له‌وکاته‌دا مندا‌ل بوم، له‌ده‌له‌وه له‌گوته‌کانی دایکم تینه‌ده‌گه‌شتم و زۆریش حه‌زم ده‌کرد که دایکم مه‌یمونی‌کم بۆ بکریت، بۆئه‌وه‌ی له‌باوه‌شی بگرم و ئهو گیانه‌وه‌ره‌ش باوه‌ش به‌ملمدا بکات، زۆریش حه‌زم ده‌کرد یه‌کی‌ک له‌و بالنده‌ په‌نگ جوانانه‌ی که له‌بازاردا چاوم پێی که‌وت هه‌بوايه، بۆئه‌وه‌ی به‌زمانی سریانی یان میسر قسه‌م بۆ بکات.

من نه مده توانی باوه پ بهوه بهینم که گهر دنبه نی جوان و پیلآوگه لیک که پوله کی زیرینی پیوه چه سپینراوه به شیک بیت له زیاده پوییه کان.

دوای نه وهی گوره بوم، تیگه شتم که دایکیشم خوازیاری نهو شتانه یه و نارهنوی نه وهی ده کرد که که سیکی دهوله مند بوایه و بیتوانیایه نهو شتانه یی له ییته بیانکریست، به لام له بهر نه وهی هاوسه ره که یی پزیشکیکی که مده ست بوو، دایکیشم ناچار بوو به بهشی خوئی پازی بیت و نارهنووه کانی خوئی که دهیزانی هیچ کاتیک ناچیتته بوازی کرداره وه، بویه هه میشه له پری نه ندیشه یان له پری گیرانه وهی نه فسانه کانه وه کپی ده کردنه وه.

شهو، پیش خه وتن، دایکم به دهنگیکی له سه رخو نهو نه فسانانه یی که دهیزانین بوی ده گیرامه وه.

یه کیک له نه فسانه کانی نهو داستانی "سینوهه" بوو و له نه فسانه یه کی تردا باسی پیایوکی ده کرد که نو قمی ده ریا بووه و که وتوو ته دورگه یه که وه که لهو دورگه یه دا پادشای ماره کان فرمانر وهایی نهو شوینه یی ده کرد و لهو دورگه یه وه که نجینه یه کی زوری له گهل خویدا هیئا.

لهو نه فسانانه یی که بوی ده گیرامه وه، دایکم باسی خوداکان و "ست" و دیو و جادوگر و مارگرو فیرعه ونه کونه کانی بو ده کردم.

هه ندیک کات بارکیشم گوئی لهم نه فسانانه ده گرت و به سه ر دایکمد ده یقپاند و ده یوت پوچی نه م مندا له بهم شته پروپوچانه پریشان مه که، دایکیشم له وکاته دا بیده نگ ده بوو، به لام هه رنه وکاته یی ناگاداری نه وه ده بوو که بارکم خه وی لیکه وتوو، چیرۆکه که یی لهو شوینه وه ده ست پیده کرد که پاوه ستابوو و منیش هه ستم به وه ده کرد که دایکم ته نها بو سه رگرم کردنم نه م چیرۆکانه یی بو نه ده گیرامه وه، به لکو خودی خوئی چیرۆکی له گیرانه وهی نه م داستانه و مرده گرت.

له شه وانی گهرمی هاوین که به ره یی ژیرمان وه ک ناگری لیها تیبوو و بهو هوییه وه به روتی ده خه وتین و گهرمی هه و نه یده هیلا خه ومان لی بکه ویت، دهنگی له سه رخوی دایکم به شیوه یه که خه وی لیده خستم که تا به یانی چاوم نه ده کرده وه، له مرؤشدا کاتیک نهو دهنگه که که میک گرپوو به بیرخوم ده هیتمه وه هه ست به نارامی و دلنیایی ده کم.

لەۋباۋەردەم كە دايىكى راستەقىنەم بەئەندازەي "كىيا" خوشەويستى لەبەرەمبەرمدا نەدەنۋاند و ئەو ژنە ئەندىشە پەرسە كە گوئى لەئەفسانەي چىرۆكىژە كوئىر و شەلەكان دەگرت و ئەوانىش دۇنيابون لەۋەي ھەركاتىك چىرۆكىكى بۇگىرپنەۋە لەخواردنە خوشەكانى بېبەشيان ناكات، زياد لەدايىكىكى راستەقىنەي خوشى دەويستەم.

ئەو ئەفسانەي كە دايىك بۇي دەگىرپامەۋە دەبوۋە مايەي خوشحاليم و منىش ۋەك دايىك لەژيانى ئىمەي مندالاندا كەلەكۆلەنە پىسەكاندا بەردەوام بۇنى پىس و بۇگەنيان لىدەھات و بىنكەي ھەموو جۆرە مېش ۋە مەگەزىكى پىس بو، لەكاتى يارىكردنە كانماندا پەنامان بۇ ئەو جۆرە ئەفسانە دەبردو دەمانكردنە سىنارىيۇي يارىەكانمان. بەلام ھەندىجارىش كاتىك ئىمەي مندال لەكۆلەنەكاندا سەرقالى يارىكردن بويىن بۇنى دارى "سدر" يان "جەۋگ" مان دەكرد كەلە گەرگاكانەۋە دەھات، يان كاتىك يەككە لەژنە ۋە جازادەكان بەسەر كەژاۋەيەكەۋە لەو كۆلەنەۋە تىپەپىايە و سەرى لەكەژاۋەكەپى بەيىنايەتە دەر و تەماشاي ئىمەي بىكردايە، لەكاتەدا بۇنى عەترى ئەويشمان دەكرد.

لەكاتى خۇرئاۋابوندا، كاتىك كەشتى زىپرېنى "ئامون" - بەۋاۋا خۇر - بەرەۋ تەپۆلكەكانى خۇرئاۋا دەرۋىشت و لەپىشت ئاسۋوۋە ون دەبوۋ، لەتەۋاۋى مالى ناۋچە ھەژار نشىنەكانەۋە دوكل بەرز دەبوۋەۋە و بۇنى ماسى برژاۋو نانى تازە دەھات، منىش لەسەردەمى منداليمدا بەشۋەيەك خووم بەجۆرە بۇنانەۋە گرتىۋو كە لەھەموو تەمەندە، لەھەر شويىنىك بومايە، حەزەم لەم جۆرە بۇنانە دەكردو ئەمپۇش كە پىرېوم دەزانم كە مەرگم نىزك بوۋەتەۋە، تامەزىۋى ئەو جۆرە بۇنانە دەكەم و ئاھىكى خەمگىنيان بۇ ھەلەكەتەم.

نیستا سالی ۱۳۶۴ سه‌دهی چوارده‌یه‌می پیروزی نیسلامه و له‌روبارده‌دا نیم که تا کوتایی ئهم سه‌ده‌یه، له‌بازاری وێژه "ئه‌ده‌ب"ی جیهاندا کتێبێک بلاو بکێشێوه که له‌روی میژووی دیرینی ولاتانی رۆژه‌لاتی ناوه‌راست و لیکدان‌ه‌وی کۆمه‌لایه‌تی و ده‌روناسی ئهو میژووه، بتوانیت له‌به‌رامبه‌ر ئهم کتێبه‌دا که "۱۳۵۰ سال پیش له‌ دایکبوونی مه‌سیح" نوسراوته‌وه بوه‌ستیت.

ئێمه ئهم میژووه له‌سه‌رده‌تای ده‌سته‌لاتی زنجیره‌ی نۆزده‌یه‌می فیرعه‌نه‌کانی میسروده‌ ده‌رمانه‌ینه‌اوه و به‌شیوه‌یه‌ک که "سینوهه" نوسه‌ری ئهم کتێبه‌ یاسی ده‌کات شەش سال دوا‌ی ده‌ستپێکردنی ده‌سته‌لاتی ئهو پیاوه له‌میسردا دور ده‌خړیته‌وه و ده‌ست به‌نوسینی ئهم کتێبه‌ ده‌کات و بو‌ئه‌وه‌ی ئێمه دو‌چاری هیچ هه‌له‌یه‌ک نه‌بین میژووی نوسینی ئهم کتێبه‌ له‌سالی ۱۳۵۰ی پیش زاین، که به‌سالی فه‌رماره‌وایی و ده‌سته‌لاتی زنجیره‌ی نۆزده‌یه‌می فیرعه‌نه‌کانی له‌قه‌له‌م ده‌ده‌ین و ناشکرایه‌ بۆ به‌ده‌ست هێنانی میژووی راسته‌قینه‌ی سه‌رده‌تای نوسینی ئهم کتێبه‌ ده‌بیت ساوه‌ی شەش سال له‌ میژووی هاتنه‌ سه‌ر ته‌ختی ئهو پیاوه که‌م بکه‌ینه‌وه.

خوێنه‌رانی ئهم کتێبه‌ ئیتر چ لاو بن یان به‌ته‌مه‌ن، سود له‌خوێندنه‌وه‌ی ئهم میژووه‌ دیرینه‌ وه‌رده‌گرن که له‌هه‌مان کاتدا هه‌وێشکه له‌هه‌له‌نگاندن و شیکردنه‌وه‌ی کۆمه‌لایه‌تی و ده‌رونی.

به‌لام ئه‌گه‌ر لاوێ من ئه‌وه‌تان پێ زاده‌سپێرم دوا‌ی خوێندنه‌وه‌ی، ئهو کتێبه‌ له‌ده‌ست نه‌ده‌ن و له‌لامی خۆتان هه‌لی بگرن و بیپاریزن، بو‌ئه‌وه‌ی کاتێک ته‌مه‌نتان گه‌شته شه‌ست سالی یان زیاتر، سه‌رله‌نوێ ئهم کتێبه‌ بخوێشنه‌وه و له‌وکاته‌دا هه‌وه‌ری "سینوهه" نوسه‌ری ئهم کتێبه‌تان جواتر بۆ ده‌رده‌که‌وێت و زیاتر به‌ی به‌لیکدان‌ه‌وه‌ی کۆمه‌لایه‌تی و ده‌رونی ئهم کتێبه‌ ده‌بن.

من رفع/ابوعلي الكردي

منتدی اقرأ الثقافي

له‌مێلا و گه‌راندگانی خاته‌ی چاپ و په‌خشێ وێنما